รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

เรื่อง

การสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวกับเด็กและเยาวชนในประเทศไทย

คณะนักวิจัย		สังกัด
รองศาสตราจารย์ ดร. อรัญญา ตุ้ยคำภีร์	หัวหน้าโครงการ	คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
รองศาสตราจารย์ ศิริพร สัจจานันท์	นักวิจัย	คณะบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมพร โกมารทัต	นักวิจัย	คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์
อาจารย์ ดร.นิปัทม์ พิชญโยธิน	นักวิจัย	คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
อาจารย์ ดร.จิรภัทร รวีภัทรกุล	นักวิจัย	คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
อาจารย์ ดร.พนิตา เสือวรรณศรี	นักวิจัย	คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สนับสนุนโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

(ความเห็นในการวิจัยนี้เป็นของคณะผู้วิจัย สกว. ไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยเสมอไป)

สัญญาเลขที่ RDG 6140035

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

เรื่อง

การสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวกับเด็กและเยาวชนในประเทศไทย

คณะนักวิจัย		สังกัด
รองศาสตราจารย์ ดร. อรัญญา ตุ้ยคำภีร์	หัวหน้าโครงการ	คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
รองศาสตราจารย์ ศิริพร สัจจานันท์	นักวิจัย	คณะบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมพร โกมารทัต	นักวิจัย	คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์
อาจารย์ ดร.นิปัทม์ พิชญโยธิน	นักวิจัย	คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
อาจารย์ ดร.จิรภัทร รวีภัทรกุล	นักวิจัย	คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
อาจารย์ ดร.พนิตา เสือวรรณศรี	นักวิจัย	คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สนับสนุนโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

(ความเห็นในการวิจัยนี้เป็นของคณะผู้วิจัย สกว. ไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยเสมอไป)

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัย เรื่อง การสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวกับเด็กและเยาวชนในประเทศไทยนี้ ได้รับการสนับสนุน และความช่วยเหลือจาก บุคลากร ผู้ทรงคุณวุฒิ และหน่วยงานหลายฝ่าย ซึ่งได้แก่ รองศาสตราจารย์ ดร.เรณู สุขารมณ์ และท่านผู้ทรงคุณวุฒิในสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติที่ช่วยกรุณากลั่นกรอง ติดตามความก้าวหน้า และให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่องานวิจัยเป็นอย่างยิ่งต่องานวิจัย ผู้ทรงคุณวุฒิในด้านวิธีวิทยาการวิจัย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุชาดา ทวีสิทธิ์ อาจารย์ ดร.ภิรดี วัชรสินธุ์ ที่ให้ความรู้และข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ยิ่งด้านวิทยาการวิจัย ผู้ทรงคุณวุฒิผู้ให้ข้อมูล ศาสตราจารย์ พญ. อลิสา วัชรสินธุ์ รองศาสตราจารย์ อภิญญา เวชยชัย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จรัมพร โห้ลำยอง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิณสุดา สิริธรังสี คุณเพ็ญพรรณ จิตตะเสนีย์ และดร. จุฬากรณ์ มาเสถียรวงศ์ นอกจากนี้คณะผู้วิจัยยังได้รับความกรุณาจากอาจารย์นัทธปราชญ์ นันทิวัฒน์กุล สำหรับคำแนะนำต่างๆ ในการดำเนินโครงการวิจัย ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่างๆ และคำแนะนำทางวิชาการอันมีคุณค่า ซึ่งเป็นประโยชน์ยิ่งต่อการทำวิจัยนับแต่แรกเริ่มจนกระทั่งสิ้นสุดโครงการ รวมทั้งนักวิจัยผู้ช่วยในโครงการ เจ้าหน้าที่ฝ่ายประสานงานและติดตามความก้าวหน้าที่อำนวยความสะดวกในด้านต่างๆ จนงานวิจัยสำเร็จลุล่วง ท้ายสุดนี้คระผู้วิจัยขอขอบคุณสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) และสำนักประสานงาน สกว. โครงการศึกษาการสร้างความคุ้มครองทางสังคมในกลุ่มเด็กและเยาวชน สำหรับการสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินการศึกษาวิจัยครั้งนี้

คณะผู้วิจัยมีความซาบซึ้งใจยิ่ง ที่ได้รับการสนับสนุนและช่วยเหลือข้างต้น จนทำให้โครงการวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงลงด้วยดี และขอขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

คณะผู้วิจัย
รองศาสตราจารย์ ดร. อรัญญา ตุ้ยคำภีร์
รองศาสตราจารย์ ศิริพร สัจจานันท์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมพร โกมารทัต
อาจารย์ ดร.นิปัทม์ พิชญโยธิน
อาจารย์ ดร.จิรภัทร รวีภัทรกุล
อาจารย์ ดร.พนิตา เสือวรรณศรี

บทคัดย่อ

การสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวกับเด็กและเยาวชนในประเทศไทยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) รวบรวม คัดเลือกและจัดประเภทงานวิจัยที่เกี่ยวกับเด็กและเยาวชนในประเทศไทย (2) วิเคราะห์และสังเคราะห์ผลการวิจัยที่เกี่ยวกับเด็กและเยาวชนในประเทศไทย (3) เพื่อวิเคราะห์ช่องว่างการวิจัย ช่องว่างทางนโยบาย และจัดทำข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยเพื่อการพัฒนาเด็กและเยาวชนในประเทศไทย กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย 2 กลุ่ม กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างที่เป็นงานวิจัยที่เกี่ยวกับเด็กและเยาวชน ที่ผ่านเกณฑ์การคัดเลือกที่กำหนด และกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิให้ข้อมูลสัมภาษณ์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบบันทึกลักษณะทั่วไปของงานวิจัย แบบประเมินคุณภาพงานวิจัย (แต่ละเรื่อง) และแบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

ผลการศึกษา พบว่า งานวิจัยที่เกี่ยวกับเด็กและเยาวชนในประเทศไทยที่มีคุณสมบัติตรงตามเกณฑ์ที่กำหนดตลอดจนมีเนื้อหาสาระ ประเด็นวิจัย และความพอเพียงของข้อมูลที่สามารถนำมาสังเคราะห์ได้ จำนวน 181 เล่ม (จากจำนวน 404 เล่ม ที่ปรากฏในการสืบค้น ข้อมูล ณ วันที่ 22 ตุลาคม พ.ศ. 2561)

ผลการจัดหมวดหมู่เนื้อหาตามกรอบการวิจัย 2 แนวคิดร่วมกัน กล่าวคือ แนวคิดอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (สิทธิที่จะอยู่รอด สิทธิที่จะได้รับการพัฒนา สิทธิที่จะได้รับการคุ้มครอง และสิทธิที่จะมีส่วนร่วมกับสังคม) และแนวคิดทฤษฎีระบบนิเวศวิทยาของ Bronfenbrenner (เด็ก เยาวชน และระบบจุลภาค ระบบปฏิสัมพันธ์ ระบบภายนอก ระบบมหภาค) พบว่า งานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์จัดในกลุ่มสิทธิที่จะมีส่วนร่วมกับสังคมในระบบปฏิสัมพันธ์ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมที่ใกล้ชิดกับตัวเด็กและเยาวชนโดยตรง เช่น รูปแบบการเรียนรู้ หลักสูตรต่าง ๆ มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 55 เล่ม (ร้อยละ 30.38) รองลงมา คือ งานวิจัยในกลุ่มสิทธิที่จะมีส่วนร่วมกับสังคมในระบบภายนอกที่เน้นสิ่งแวดล้อมที่มีผลทางอ้อมต่อเด็กและเยาวชน เช่น เครือข่ายสังคม ระบบสนับสนุน ระบบเฝ้าระวัง ฐานข้อมูลต่าง ๆ มีจำนวน 36 เล่ม (ร้อยละ 19.89) ส่วนงานวิจัยที่ไม่มีการศึกษา ได้แก่ งานวิจัยในกลุ่มสิทธิที่จะอยู่รอด สิทธิที่จะได้รับการคุ้มครอง และสิทธิที่จะมีส่วนร่วมกับสังคมในระบบมหภาคที่ให้ความสำคัญกับแนวปฏิบัติ นโยบาย กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชน และความแตกต่างทางวัฒนธรรม

ผลการวิเคราะห์งานวิจัยเชิงปริมาณ ด้วยวิธีการวิเคราะห์อภิมาน โดยมีงานวิจัยเชิงปริมาณที่มีการรายงานค่าสถิติครบถ้วนและนำมาสังเคราะห์ได้จำนวน 24 เล่ม (จากจำนวนงานวิจัยเชิงปริมาณทั้งหมด 36 เล่ม) ซึ่งประกอบด้วยงานวิจัยระดับสมมติฐานประเภทการเปรียบเทียบรวม 19 เล่ม และงานวิจัยระดับสมมติฐานสหสัมพันธ์ 6 เล่ม ผลการวิเคราะห์อภิมานพบว่า ค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลมีการกระจายค่อนข้างสูง โดยมีค่าอยู่ในช่วงตั้งแต่ -5.556 ถึง 8.2013 เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลระหว่างกลุ่มในแต่ละตัวแปรปรับด้วยการทดสอบความแปรปรวนทางเดียวพบว่า ตัวแปรปรับที่ทำให้ค่าอิทธิพลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี 4 ตัวแปร คือ ตัวแปรวัตถุประสงค์การวิจัย กล่าวคือ ค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลจากงานวิจัยเชิงสำรวจ หรือ เชิงความสัมพันธ์ (0.5373) น้อยกว่าการวิจัยเชิงทดลอง หรือ การวิจัยและพัฒนา (2.2890) ตัวแปรขนาดกลุ่มตัวอย่าง กล่าวคือ ค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลจากงานวิจัยที่มีขนาดกลุ่มตัวอย่าง 51-100 คน (4.0660) มีค่าสูงกว่า ค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลจากงานวิจัยที่มีขนาดกลุ่มตัวอย่างน้อยกว่าหรือเท่ากับ 50 คน (2.6308) และค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลจากงานวิจัยที่มีขนาดกลุ่มตัวอย่าง 101-200 คน (0.9991) และค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลจากงานวิจัยที่มีขนาดกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 200 คนขึ้นไป (0.5945) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ตัวแปรระยะเวลาการเก็บข้อมูล กล่าวคือ 0-6 เดือน (2.7182) มีค่าสูงกว่า 6 เดือนขึ้นไป (0.9508)

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ตัวแปรประเภทการเปรียบเทียบคือ ค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลจากงานวิจัยที่มีการเปรียบเทียบการวัดก่อน-หลัง (2.7281) มีค่าสูงกว่า ค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลจากงานวิจัยที่มีการเปรียบเทียบกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม (0.8318) และขนาดอิทธิพลจากงานวิจัยที่มีการเปรียบเทียบความสัมพันธ์ (0.3845) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์เนื้อหางานวิจัยด้วยวิธีการเชิงคุณภาพ ในงานวิจัยจำนวน 181 เรื่อง พบว่า (1) สิทธิที่จะอยู่รอด มีงานวิจัยจำนวน 9 เล่ม เป็นการศึกษาระบบปฏิสัมพันธ์มากที่สุด จำนวน 6 เล่ม งานวิจัยในกลุ่มนี้เน้นการมีปฏิสัมพันธ์กันของสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลตรงต่อตัวเด็กหลาย ๆ สิ่งแวดล้อม เช่น ครู ผู้สูงอายุ โรงเรียน (2) สิทธิที่จะได้รับการพัฒนา มีงานวิจัยจำนวน 42 เล่ม เป็นการศึกษาตัวเด็ก เยาวชน และระบบจุลภาคมากที่สุด จำนวน 14 เล่ม งานวิจัยในกลุ่มนี้ เน้นการเรียนรู้และทักษะในศตวรรษที่ 21 และการจัดสิ่งแวดล้อมในระบบต่างๆ ที่ส่งผลต่อการพัฒนาเด็กและเยาวชน (3) สิทธิที่จะได้รับการคุ้มครอง มีจำนวน 33 เล่ม เป็นการศึกษาตัวเด็ก เยาวชน และระบบภายนอก มากที่สุด มีจำนวน 19 เล่ม งานวิจัยในกลุ่มนี้ เป็นการศึกษานักเรียนที่ใช้ภาษามลายูถิ่นเป็นภาษาแม่ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ นักศึกษาผู้พิการทางการได้ยิน สำหรับเด็กพิการทางกายภาพในชุมชนชนบท นักเรียนตาบอดสนิทระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (4) สิทธิที่จะมีส่วนร่วมกับสังคม มีจำนวน 97 เล่ม เป็นการศึกษาระบบปฏิสัมพันธ์มากที่สุด จำนวน 55 เล่ม งานวิจัยในกลุ่มนี้เน้นการศึกษาสิ่งแวดล้อมที่มีผลกระทบทางอ้อมต่อเด็กและเยาวชน ในรูปแบบของ การพัฒนาเครือข่าย ระบบการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ในชุมชน การมีส่วนร่วมของภาคีต่างๆ ในการจัดการเรียนรู้และพัฒนาบุคคลที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชน ข้อสังเกตคือ งานวิจัยระบบมหภาคที่ศึกษาสิ่งแวดล้อมที่เป็นแบบปฏิบัติ นโยบาย กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชนมีจำนวนน้อยมาก

ข้อความรู้จากการสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวกับเด็กและเยาวชน นำมาสู่ข้อเสนอการขับเคลื่อนและใช้ประโยชน์ข้อความรู้จากงานวิจัยตามภารกิจของกรมกิจการเด็กและเยาวชน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้แก่ (1) การขยายผลการวิจัยและต่อยอดพัฒนาต้นแบบและมาตรฐานการปฏิบัติในการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพเด็กและเยาวชน เช่น ประเด็นการเรียนรู้และทักษะในศตวรรษที่ 21 ได้แก่ ต้นแบบการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ การมีจิตสาธารณะ ทักษะการรู้เท่าทันสื่อดิจิทัล มาตรฐานการปฏิบัติของครู และชุมชนการเรียนรู้ออนไลน์ ในเรื่อง การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (ไอซีที) เพื่อพัฒนาทักษะความคิด (2) การขยายผลการวิจัยและต่อยอดพัฒนาต้นแบบและมาตรฐานการปฏิบัติในการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิ์ของเด็กและเยาวชน ได้แก่ ต้นแบบสื่อเพื่อการจัดการเรียนรู้วิชาศิลปะสาขาทัศนศิลป์อย่างเต็มรูปแบบสำหรับนักเรียนตาบอดสนิท ต้นแบบการพัฒนาและทดสอบประสิทธิภาพสื่อคอมพิวเตอร์มัลติมีเดียเพื่อการเรียนรู้การใช้งานโปรแกรมประยุกต์สำหรับนักศึกษาผู้พิการทางการได้ยิน ต้นแบบหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบมีปฏิสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาไทยสำหรับนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ใช้ภาษามลายูถิ่นเป็นภาษาแม่ รวมทั้งต้นแบบการจัดการความรู้ การพัฒนาคู่มือ และแบบปฏิบัติที่ดีในการป้องกันพฤติกรรมที่เป็นปัญหาและความรุนแรง (3) การขยายผลการวิจัยและต่อยอดพัฒนาต้นแบบและมาตรฐานการปฏิบัติในการส่งเสริมสวัสดิการของเด็กและเยาวชน ได้แก่ ต้นแบบและมาตรฐานการปฏิบัติในการส่งเสริมสวัสดิการของเด็กและเยาวชน เพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาน้ำหนักเกินและโรคอ้วน และ พฤติกรรมเสี่ยงการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

การศึกษาช่องว่างงานวิจัยที่เกี่ยวกับเด็กและเยาวชนในประเทศไทย จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า มีช่องว่างในประเด็นต่อไปนี้ (1) ความทันสมัย เท่าทันเหตุการณ์เปลี่ยนแปลงสังคม (2) ข้อความรู้เชิงลึกและเชิงระบบที่ก่อให้เกิดผลกระทบเชิงนโยบาย (3) ความร่วมมือระหว่างนักวิชาการและนักวิจัยหรือสถาบันที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ (4) การศึกษากลุ่มเด็กและเยาวชนในพื้นที่เข้าถึงยาก (5) งานวิจัยที่มุ่งตอบโจทย์ความท้าทายใหม่ ๆ ในอนาคต (6) การพัฒนานักวิจัยและระบบการสนับสนุน ข้อค้นพบในแต่ละประเด็นในการวิจัยครั้งนี้นำมาสู่ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติเพื่อส่งเสริมการ

วิจัยที่มีเป้าหมายพัฒนาเด็กและเยาวชนมีคุณภาพชีวิตที่เหมาะสมตามช่วงวัย และ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการสนับสนุนงานวิจัยที่เกี่ยวกับเด็กและเยาวชนที่มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และความคุ้มค่าต่อไป

คำสำคัญ : การสังเคราะห์งานวิจัย เด็ก เยาวชน

Abstract

The primaly purposes of our research synthesis on children and youth in Thailand were to (1) compile, select and categorize the related-studies on children and youth in Thailand, (2) analyze and synthesize findings of the related-studies on children and youth in Thailand, and (3) analyze research and policy gaps leading to recommendations for future studies pertaining to the development of children and youth in Thailand. Two samples were included in the current study: one was the studies related to children and youth that met the inclusion criteria; the other was the inputs from the experts using the semi-structured interview. The instruments used included the forms developed by the researcher; one to report general features of the studies, one to evaluate of the quality of each study, and another one to guide and take note when interviewing with an expert.

A total of 181 studies on children and youth in Thailand (out of 404 studies obtained from the search on October 22, 2018) met the inclusion criteria; the content and the frameworks of these studies were eligible for the synthesis.

The information was synthesized based on the integration of the two principles: Convention on the Rights of the Child (i.e. *rights to survival, rights to development, rights to protection, and rights to participation*) and Bronfenbrenner's ecological model (children, youth, microsystem, mesosystem, exosystem, and macrosystem). We found that majority of the studies were categorized in *'the participation rights'* within the *'mesosystem',* specifically, the ecosystem that was closely and directly related to children and youth, for example, the studies on learning approaches, curriculums (55 studies, 30.38%). Another set of studies found prevalent were those in *'the rights to participation'* within the *'exosystem'*, for example, the studies on social networks, support systems, monitoring systems, and databases (36 studies, 19.89%). We did not find any study pertaining to *rights to survival, rights to protection, and rights to participation* within the *macrosystem*, specifically the ecosystem that focusing on guidelines, policies, laws related to children and youth and cultural diversity.

In quantitative analyses, we reported results using the meta-analysis approach. We used data from 24 studies (out of 36 studies) that had completed statistics information. These studies consisted of 19 comparative studies and 6 correlational studies. The results of meta-analysis revealed that the effect sizes were greatly distributed ranging from -5.556 to 8.2013. When conducting between-group comparison of the effect sizes for each moderator variable applying one-way ANOVA, there were four moderator variables that significantly influenced the effects at the .05 level. First, pertaining to moderator variables related to study objectives, we found that the means of the effect sizes from exploratory or comparative studies (0.5373) were significantly lower than experimental or research and development studies (2.2890). Second, pertaining to moderator variables related to sample size, the

means of the effect sizes of the studies with 51-100 participants (4.0660) were significantly higher than the studies with 50 participants and lower (2.6308), with 101-200 participants (0.9991), and with 200 participants and higher (0.5945; p = .05). Third, pertaining to moderator variables related to duration of data collection, the means of the effect sizes of those studies with the duration of 0-6 months (2.7182) were significantly higher than those with 6 months and above (0.9508; p = .05). And forth, pertaining to moderator variables related to data comparison approach, the means of the effect sizes of those studies involving pretest-posttest comparison (2.7281) were significantly higher than those involving experimental-control comparison (0.8318), and the studies involving correlation between variables (0.3845; p = .05).

In qualitative analyses from 181 studies, we found that (1) within the 9 studies related to *rights to survival*, 6 of them were associated with *mesosystem*. Studies within this category pertained to the interactions of environment directly influencing children and youth, such as teachers, older adults, and schools. (2) within the 42 studies related to rights to development, 14 of them were associated with microsystem. Studies within this category pertained to 21st century skills development and environment that influenced directly to children and youth. (3) Within the 33 studies related to *rights to protection*, 19 of them were associated with *children and youth and macrosystem*. Studies within this category pertained to students in three Southern Border Provinces with Malayu dialect as their mother language, students with hearing disability, students with physical disabilities in rural communities, and high school students with complete blindness. (4) Within the 97 studies related to *rights to participation*, 55 of them were associated with *exosystem*. Studies within this category pertained to network development, learning systems and learning resources in communities, the participation of alliances in learning management as well as the development of personnel involved with children and youth. It is worthwhile to note that there were very few of the studies involing macrosystem focusing on the ecosystem such as guidelines, policies, and law and regulations related to children and youth.

Knowledge gained from the synthesis of research on children and youth would be useful in suggesting driving tasks and would serve the action plan of Department of Children and Youth, Ministry of Social Development and Human Security. We suggested that (1) there should be more expansion of research on prototype and standard of practice that would promote the competence of children and youth, for example, the topics on learning and skills in 21st century, i.e., prototypes on the development of analytical skills and collective consciousness, digital intelligence, standard of conducts for teachers, and online learning community about thinking skills development for the 21st century. (2) There should be more expansion of research on prototype and standard of practice relative to protection and protection of children and youth's rights, i.e., media prototype for learning management of visual arts program for completely blind students, prototype of development and testing of the efficiency of computerized multimedia application for students with hearing disabilities,

prototype of interactive electronic book to support Thai language learning in the third year elementary school students with Malay as their mother language, prototype of learning management, handbook, good practice in preventing behavioral problems and violence. (3) There should be more expansion of research, prototype development, standard of conduct in promoting the welfare of children and youth, i.e., prototype and standard of conduct in promoting the welfare of children and youth in preventing and mitigating the overweight problem, obesity, and risk of alcohol abuse.

Based on the interview with the experts concerning gaps in the study on children and youth in Thailand, the following issues have not yet been addressed: (1) up-to-date knowledge that keeps up with social change, (2) depth and system of knowledge that have impacts on policy, (3) the collaboration among scholars, researchers, or related-institutes in the area, (4) studies on children and youth in the remote area, (5) studies aimed to address the future challenges, and (6) the development of researchers and the support systems. Findings in the current study could provide suggestions on practices for promoting research to develop the quality of life in children and youth in age-appropriate manner, and suggestions on policies for promoting effective, efficient, and worthy research relating to children and youth in Thailand.

Keywords : research synthesis, children, youth

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

การพัฒนาเด็กและเยาวชน เป็นเป้าหมายหนึ่งในภารกิจด้านการเตรียมความพร้อมด้านกำลังคนและการเสริมสร้างศักยภาพของประชากรในทุกช่วงวัย ให้เป็นทุนมนุษย์ที่มีศักยภาพสูง ตามเป้าหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals) ที่องค์การสหประชาชาติจัดทำขึ้น และตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) อย่างไรก็ตามสถานการณ์ด้านเด็กและเยาวชนในสังคมไทยปัจจุบัน มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและตลอดเวลา เนื่องจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและปัญญาประดิษฐ์ สถานการณ์ทางสังคม (การก้าวสู่สังคมสูงวัยที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรที่วัยเด็กและวัยแรงงานมีสัดส่วนลดลง ขณะที่ผู้สูงวัยมีสัดส่วนเพิ่มขึ้น) ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงระบบนิเวศของเด็กและเยาวชน ไม่ว่าจะเป็นครอบครัว โรงเรียน ชุมชน สื่อ หรือแม้แต่สถาบันทางเศรษฐกิจที่อาจไม่ได้เอื้อต่อการพัฒนาเด็กและเยาวชนเนื่องจากตกอยู่ในภาวะที่ต้องต่อสู้ดิ้นรนให้อยู่รอดในยุคที่โลกรอบตัวมีการเปลี่ยนแปลงอย่างพลิกผัน รวดเร็ว และมีการแข่งขันเกิดขึ้นทุกขณะและรุนแรงมากขึ้นเรื่อยๆ ดังนั้นการเตรียมความพร้อมเพื่อให้เด็กและเยาวชนที่มีความหลากหลายในบริบทต่างๆ กันของประเทศได้รับการพัฒนาอย่างทั่วถึงจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ซึ่งมีบทบาทและหน้าที่ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. 2550 และพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 ในการพัฒนาเด็กและเยาวชน รวมทั้งแก้ไขปัญหาที่อาจมีผลกระทบทางลบต่อเด็กและเยาวชน จึงจำเป็นต้องมีการทำงานเชิงรุกบนฐานองค์ความรู้ที่มาจากการวิจัยในการกำหนดทิศทางและผลลัพธ์ให้เป็นที่ประจักษ์

การสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวกับเด็กและเยาวชนในประเทศไทยครั้งนี้ เป็นภาระหน้าที่ของกลุ่มวิจัยและประเมินผล กองยุทธศาสตร์และแผนงาน กรมกิจการเด็กและเยาวชน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เพื่อสนับสนุนข้อมูลและความรู้ให้แก่กรมกิจการเด็กและเยาวชนในการกำหนดนโยบาย มาตรการ โครงการ หรือการดำเนินการใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชนในแต่ละด้านและตอบสนองภารกิจของกรมกิจการเด็กและเยาวชนในภาพรวม สำหรับวัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้มี 3 ข้อ ได้แก่ (1) เพื่อรวบรวม คัดเลือก และจัดประเภทงานวิจัยที่เกี่ยวกับเด็กและเยาวชนในประเทศไทย (2) เพื่อวิเคราะห์และสังเคราะห์ผลการวิจัยที่เกี่ยวกับเด็กและเยาวชนในประเทศไทย และ (3) เพื่อวิเคราะห์ช่องว่างการวิจัย ช่องว่างทางนโยบาย และจัดทำข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยเพื่อการส่งเสริมพัฒนาเด็กและเยาวชนในประเทศไทย

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ประกอบด้วย 2 กลุ่ม คือ กลุ่มตัวอย่างที่เป็นงานวิจัยด้านเด็กและเยาวชน และกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิให้ข้อมูลสัมภาษณ์ โดยกลุ่มตัวอย่างที่เป็นงานวิจัยด้านเด็กและเยาวชน จำนวน 181 เล่ม ผ่านเกณฑ์การคัดกรอง 2 ระดับ คือ *การคัดกรองระดับที่ 1* การคัดกรองเบื้องต้น (การคัดกรองรอบที่ 1) พิจารณาจากชื่อเรื่องและบทคัดย่อของงานวิจัย โดยมีเกณฑ์การคัดเข้า ได้แก่ งานวิจัยเชิงประจักษ์ที่เกี่ยวกับเด็กและเยาวชน ใช้คำสำคัญในการสืบค้น ได้แก่ “เด็ก” “เยาวชน” “วัยรุ่น” “โรงเรียน” “ครอบครัว” “นักเรียน” “นักศึกษา” งานวิจัยนั้นที่ได้รับทุนสนับสนุนจากแหล่งทุนวิจัย 3 แหล่ง คือ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) กรมกิจการเด็กและเยาวชน (ดย.) และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการเสริมสร้างสุขภาพ (สสส.) งานวิจัยนั้นได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยในช่วงปี พ.ศ. 2555-2559 งานวิจัยนั้นสามารถสืบค้นรายงานฉบับเต็มได้ ส่วนเกณฑ์คัดออก ได้แก่ วิทยานิพนธ์ระดับอุดมศึกษา บทความปริทัศน์ บทความเชิงวิเคราะห์และสังเคราะห์ต่าง ๆ งานวิจัยที่มีชื่อเรื่อง หรือ เนื้อหาที่ไม่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชนไทย *สำหรับการคัดกรองระดับที่ 2* การคัดกรองคุณภาพงานวิจัย (การคัดกรองรอบที่ 2) พิจารณาจากรายงานวิจัยฉบับเต็มทั้งฉบับด้านเนื้อหาสาระ ประเด็นวิจัย และความครบถ้วน เพียงพอของข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์สังเคราะห์ โดยมีเกณฑ์การคัดเข้า

ได้แก่ รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ที่มีเนื้อหาสาระ ประเด็นวิจัย และข้อค้นพบที่มีความสมบูรณ์เพียงพอสำหรับการวิเคราะห์ในขั้นตอนต่อไป ส่วนเกณฑ์คัดออก ได้แก่ รายงานวิจัยที่มีข้อมูลการวิจัยไม่ครบถ้วนหรือไม่ชัดเจนจนไม่สามารถนำข้อมูลมาทำการวิเคราะห์และสังเคราะห์ต่อไปได้ เช่น รายงานการนำเสนอความก้าวหน้าระยะต่างๆ และ รายงานผลการจัดกิจกรรมเพื่อผลักดันประเด็นด้านเด็กและเยาวชน

ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิให้ข้อมูลสัมภาษณ์ จำนวน 6 คน เป็นนักวิจัย ผู้ปฏิบัติงาน และ นักนโยบายด้านเด็กและเยาวชน วุฒิการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาโทขึ้นไป มีประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยด้านเด็กและเยาวชน ตั้งแต่ 10 ปี ถึง 40 ปี

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบบันทึกลักษณะทั่วไปของงานวิจัย แบบประเมินคุณภาพงานวิจัย (แต่ละเรื่อง) และแบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้งนี้คณะผู้วิจัยเป็นผู้พัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยข้างต้น และทำการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือด้วยผู้ทรงคุณวุฒิ 8 คน (นักวิจัยจำนวน 6 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านระเบียบวิธีวิจัยและการวิจัยเด็กและเยาวชนอีก 2 คน)

ผลการวิจัย แบ่งออก เป็น 3 ตอน ตามวัตถุประสงค์การวิจัย กล่าวคือ

ตอนที่ 1 ผลการสำรวจและจัดหมวดหมู่งานวิจัยที่สืบค้นได้
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์และสังเคราะห์งานวิจัยที่ผ่านเกณฑ์การคัดเลือก
ตอนที่ 3 ผลการศึกษาช่องว่างงานวิจัยที่เกี่ยวกับเด็กและเยาวชนในประเทศไทย

ตอนที่ 1 การสำรวจและจัดหมวดหมู่งานวิจัยที่สืบค้นได้ ซึ่งเป็นการตอบวัตถุประสงค์การวิจัยในข้อที่ 1 (รวบรวม คัดเลือกและจัดประเภทงานวิจัยที่เกี่ยวกับเด็กและเยาวชนในประเทศไทย) ซึ่งผลการศึกษา มีดังนี้

1. ผลการสืบค้น คัดเลือก และจัดหมวดหมู่งานวิจัยที่เกี่ยวกับเด็กและเยาวชนจาก 3 ฐานข้อมูล ได้แก่ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) กรมกิจการเด็กและเยาวชน (ดย.) และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการเสริมสร้างสุขภาพ (สสส.) ในช่วงปี พ.ศ. 2555-2559 พิจารณาตามเกณฑ์การคัดเลือกที่กำหนด ผลที่ได้พบว่า มีงานวิจัยที่เกี่ยวกับเด็กและเยาวชนในประเทศไทยจากทั้ง 3 ฐานข้อมูล จำนวน 404 เล่ม และมีงานวิจัยที่ผ่านเกณฑ์การคัดเลือกจำนวน 181 เล่ม (ข้อมูล ณ วันที่ 22 ตุลาคม พ.ศ. 2561)
2. ผลการจัดหมวดหมู่งานวิจัยที่สืบค้นและมีคุณสมบัติตามเกณฑ์การคัดเลือก จำนวน 181 เล่มนี้ คณะผู้วิจัยจัดหมวดหมู่เนื้อหาตามกรอบการวิจัยใน 2 ประเด็นหลักร่วมกัน คือ แนวคิดอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (สิทธิที่จะอยู่รอด สิทธิที่จะได้รับการพัฒนา สิทธิที่จะได้รับการคุ้มครอง และสิทธิที่จะมีส่วนร่วมกับสังคม) และแนวคิดทฤษฎีระบบนิเวศวิทยาของ Bronfenbrenner (เด็ก เยาวชน และระบบจุลภาค ระบบปฏิสัมพันธ์ ระบบภายนอก ระบบมหภาค) ซึ่งผลการจัดหมวดหมู่งานวิจัย พบว่า 3 อันดับแรกที่พบมากที่สุด ได้แก่ อันดับที่ 1 คือ งานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์จัดในกลุ่มสิทธิที่จะมีส่วนร่วมกับสังคมในระบบปฏิสัมพันธ์ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมที่ใกล้ชิดกับตัวเด็กและเยาวชนโดยตรง เช่น รูปแบบการเรียนรู้ หลักสูตรต่าง ๆ มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 55 เล่ม (ร้อยละ 30.38) อันดับที่ 2 คืองานวิจัยในกลุ่มสิทธิที่จะมีส่วนร่วมกับสังคมในระบบภายนอกที่เน้นสิ่งแวดล้อมที่มีผลทางอ้อมต่อเด็กและเยาวชน เช่น เครือข่ายสังคม ระบบสนับสนุน ระบบเฝ้าระวัง ฐานข้อมูลต่าง ๆ มีจำนวน 36 เล่ม (ร้อยละ 19.89)

อันดับที่ 3 คือ งานวิจัยในกลุ่มสิทธิที่จะได้รับการคุ้มครองที่ศึกษาสิ่งแวดล้อมที่มีผลทางอ้อมต่อเด็กและเยาวชน เช่น เครือข่ายสังคม ระบบสนับสนุน ระบบเฝ้าระวัง ฐานข้อมูลต่าง ๆ มีจำนวน 19 เล่ม (ร้อยละ 10.5) ส่วนงานวิจัยที่ไม่มีการศึกษา ได้แก่ งานวิจัยในกลุ่มสิทธิที่จะอยู่สิทธิที่จะได้รับการคุ้มครอง และสิทธิที่จะมีส่วนร่วมกับสังคมในระบบมหภาคที่ให้ความสำคัญกับแนวปฏิบัติ นโยบาย กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชน และความแตกต่างทางวัฒนธรรม

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์และสังเคราะห์งานวิจัยที่ผ่านเกณฑ์การคัดเลือก จำนวน 181 เรื่อง ซึ่งเป็นการตอบวัตถุประสงค์การวิจัยในข้อที่ 2 (วิเคราะห์และสังเคราะห์ผลการวิจัยและข้อเสนอแนะของงานวิจัยที่เกี่ยวกับเด็กและเยาวชนในประเทศไทย) ซึ่งมีผลการวิจัยดังนี้

1. ข้อมูลพื้นฐานคุณลักษณะและคุณภาพงานวิจัยระดับเล่ม งานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์เป็นงานวิจัยที่ในกลุ่มสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ 177 เล่ม (ร้อยละ 92.9) วัตถุประสงค์การวิจัยที่นำมาใช้มากที่สุด คือ การบรรยาย จำนวน 81 เล่ม (ร้อยละ 39.3) การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (PAR) เป็นรูปแบบที่มีการใช้มากที่สุด จำนวน 68 เล่ม (ร้อยละ 33.9) มีการศึกษาในกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 87 เล่ม (ร้อยละ 32.2) และเป็นการศึกษาจากประชากรทั้งหมดของพื้นที่ที่ศึกษา และไม่ระบุกลุ่มตัวอย่าง จำนวนเท่า ๆ กัน คือ จำนวน 44 เล่ม (ร้อยละ 16.3) นอกจากนี้งานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์มีการระบุจำนวนประชากร/ตัวอย่างที่ศึกษา และไม่ได้ระบุจำนวนในปริมาณที่ใกล้เคียงกัน กล่าวคือ จำนวน 96 เล่ม (ร้อยละ 47.5) และ จำนวน 85 เล่ม (ร้อยละ 42.1) ตามลำดับ งานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์เป็นการศึกษาเด็กและเยาวชนโดยไม่ระบุช่วงอายุมีจำนวนมากที่สุด จำนวน 102 เล่ม (ร้อยละ 47.4) รองลงมาคือ มีการระบุช่วงอายุ 13-18 ปี จำนวน 55 เล่ม (ร้อยละ 25.6) ระบุช่วงอายุ 19-25 ปี จำนวน 29 เล่ม (ร้อยละ 13.5) ระบุช่วงอายุ 7-12 ปี จำนวน 14 เล่ม (ร้อยละ 6.5) ระบุช่วงอายุ 3-6 ปี จำนวน 6 เล่ม (ร้อยละ 2.8) และระบุช่วงอายุ 0-2 ปี จำนวน 2 เล่ม (ร้อยละ 0.9) สำหรับเครื่องมือวิจัย มีการใช้แบบสัมภาษณ์ มากที่สุด จำนวน 80 เล่ม (ร้อยละ 37.3) และงานวิจัยส่วนมากไม่ได้ระบุคุณภาพเครื่องมือ จำนวน 142 เล่ม (ร้อยละ 62.6) การเก็บข้อมูลด้วยวิธีการใช้แบบสอบถาม/แบบทดสอบ/แบบคัดกรอง/แบบประเมิน จำนวน 75 เล่ม (ร้อยละ 35) เป็นงานวิจัยที่ใช้การวิเคราะห์เนื้อหามากที่สุด จำนวน 111 เล่ม (ร้อยละ 51.8)

สำหรับคุณภาพงานวิจัยระดับเล่ม พิจารณาจาก 17 ประเด็น พบว่า ประเด็นที่มีคุณภาพในระดับที่พึงประสงค์ อันดับที่ 1 ได้แก่ ประเด็นชื่อเรื่องมีความชัดเจน คะแนนเฉลี่ย 3.17$\pm$0.92 คะแนน (จากคะแนนเต็ม 4) อันดับที่ 2 ประเด็นผลการวิจัยตอบวัตถุประสงค์/ปัญหาวิจัยครบถ้วน คะแนนเฉลี่ย 2.97$\pm$0.88 คะแนน อันดับที่ 3 ประเด็นการออกแบบการวิจัย/ระเบียบวิธีวิจัยสอดคล้องกับปัญหาวิจัย/วัตถุประสงค์ มีความสมเหตุสมผล ถูกต้องตามหลักวิชาการ* (ในการวิจัย PAR มีการออกแบบการวิจัย สอดคล้องกับปัญหาวิจัย/วัตถุประสงค์ มีความสมเหตุสมผล ถูกต้องตามหลักวิชาการ มีขั้นตอน เช่น สร้างการตระหนัก วางแผนร่วมกับชุมชน จัดเวทีคืนข้อมูลให้ชุมชน สร้างพลังการเปลี่ยนแปลงในชุมชน) คะแนนเฉลี่ย 2.80$\pm$1.04 คะแนน อันดับที่ 4 ประเด็นความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาชัดเจนและสอดคล้องกับเรื่องที่ทำวิจัย และเรื่องที่ทำวิจัยมีความสำคัญและมีความจำเป็น* (สำหรับการวิจัยแบบ PAR การนำเสนอความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา มีความชัดเจน เน้นคนในชุมชนมีส่วนร่วมในทุก

ขั้นตอนการวิจัย ผลกระทบก่อให้เกิดพลังในการเปลี่ยนแปลง) คะแนนเฉลี่ย 2.70±0.59 คะแนน อันดับที่ 5 ผลสรุปที่ได้จากการวิจัยมีความครอบคลุม สอดคล้องกับวัตถุประสงค์/ปัญหาวิจัย คะแนนเฉลี่ย 2.66±0.83 คะแนน

สำหรับประเด็นที่มีคุณภาพในระดับต่ำที่สุด ได้แก่ ประเด็นการรายงานเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสอดคล้องกับเรื่องที่ทำวิจัยและแสดงให้เห็นถึงความเชื่อมโยงกับงานวิจัยในอดีต และมีความทันสมัย คะแนนเฉลี่ย 1.76±0.88 คะแนน ประเด็นการนิยามศัพท์เฉพาะมีความชัดเจน คะแนนเฉลี่ย 2.01±1.03 คะแนน ประเด็นเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีคุณภาพด้านความตรง ความเที่ยง* (ในงานวิจัย PAR มีการระบุเครื่องมือ เทคนิค/กิจกรรม ที่ใช้ในการวิจัยแบบมีส่วนร่วม เช่น เทคนิค AIC เทคนิคการจัดเวทีประชาคม เทคนิค SWOT) คะแนนเฉลี่ย 2.11±0.94 คะแนน ประเด็นการนำเสนอรายงานการวิจัยมีความชัดเจน และคุณภาพของงานวิจัยในภาพรวมเป็นเอกภาพ ผู้อ่านสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ง่าย คะแนนเฉลี่ย 2.25±0.96 คะแนน และประเด็นการสร้างกรอบความคิดในการวิจัยมีความเหมาะสมคะแนนเฉลี่ย 2.27±1.07 คะแนน

ผลการวิเคราะห์คุณภาพงานวิจัยระดับเล่มใน 17 ประเด็น มีประเด็นที่น่าสนใจ คือ ประเด็นการนำเสนอรายงานเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสอดคล้องกับเรื่องที่ทำวิจัยและแสดงให้เห็นถึงความเชื่อมโยงกับงานวิจัยในอดีตและมีความทันสมัย พบว่า งานวิจัยส่วนใหญ่ (ร้อยละ 77.3) มีคะแนนการประเมินอยู่ในระดับ 1 และ 2 ซึ่งเป็นค่าระดับที่ยังไม่พึงประสงค์ นอกจากนี้ผลการวิเคราะห์คุณภาพงานวิจัยระดับเล่ม ยังแสดงให้เห็นถึง คะแนนคุณภาพที่แตกต่างกัน (มีงานวิจัยที่มีคะแนนคุณภาพ ตั้งแต่ 1 ถึง 4 ในสัดส่วนใกล้เคียงกัน) ได้แก่ ประเด็นการสร้างกรอบความคิดในการวิจัยมีความเหมาะสม และการออกแบบการวิจัยสอดคล้องกับปัญหาวิจัย ซึ่งทั้ง 2 ประเด็น นับเป็นประเด็นสำคัญที่จะให้แนวทางในการดำเนินการวิจัยและการตีความข้อค้นพบ

2. ผลการวิเคราะห์งานวิจัยเชิงปริมาณ ด้วยวิธีการวิเคราะห์อภิมาน โดยมีงานวิจัยเชิงปริมาณที่มีการรายงานค่าสถิติครบถ้วนและนำมาสังเคราะห์ได้จำนวน 24 เล่ม (จากจำนวนงานวิจัยเชิงปริมาณทั้งหมด 36 เล่ม) ซึ่งประกอบด้วยงานวิจัยระดับสมมติฐานประเภทการเปรียบเทียบรวม 19 เล่ม และงานวิจัยระดับสมมติฐานสหสัมพันธ์ 6 เล่ม ผลการวิเคราะห์อภิมานพบว่า ค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลมีการกระจายค่อนข้างสูงโดยมีค่าอยู่ในช่วงตั้งแต่ -5.556 ถึง 8.2013

เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลระหว่างกลุ่มในแต่ละตัวแปรปรับด้วยการทดสอบความแปรปรวนทางเดียวพบว่า ตัวแปรปรับที่ทำให้ค่าอิทธิพลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี 4 ตัวแปร คือ

(1) ตัวแปรวัตถุประสงค์การวิจัย คือ ค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลจากงานวิจัยเชิงสำรวจ หรือ เชิงความสัมพันธ์ (0.5373) น้อยกว่า การวิจัยเชิงทดลอง หรือ การวิจัยและพัฒนา (2.2890)

(2) ตัวแปรขนาดกลุ่มตัวอย่าง คือ ค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลจากงานวิจัยที่มีขนาดกลุ่มตัวอย่าง 51-100 คน (4.0660) มีค่าสูงกว่าค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลจากงานวิจัยที่มีขนาดกลุ่มตัวอย่างน้อยกว่าหรือเท่ากับ 50 คน (2.6308) และค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลจากงานวิจัยที่มีขนาดกลุ่มตัวอย่าง 101-200 คน (0.9991) และค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลจากงานวิจัยที่มีขนาดกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 200 คนขึ้นไป (0.5945) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

(3) ตัวแปรระยะเวลาการเก็บข้อมูล คือ 0-6 เดือน (2.7182) มีค่าสูงกว่า 6 เดือนขึ้นไป (0.9508) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

(4) ตัวแปรประเภทการเปรียบเทียบ นั้นคือ ค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลจากงานวิจัยที่มีการเปรียบเทียบการวัดก่อน-หลัง (2.7281) มีค่าสูงกว่า ค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลจากงานวิจัยที่มีการเปรียบเทียบกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม

(0.8318) และขนาดอิทธิพลจากงานวิจัยที่มีการเปรียบเทียบความสัมพันธ์ (0.3845) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการวิเคราะห์งานวิจัยเชิงคุณภาพแบบปริทัศน์พรรณนา โดยมีงานวิจัยที่ผ่านเกณฑ์การคัดเลือกและมีข้อมูลเพียงพอที่นำมาสังเคราะห์ได้จำนวน 181 เล่ม (จากจำนวนงานวิจัยที่สืบค้นได้ จำนวน 404 เล่ม) ตามกรอบการวิจัย 2 แนวคิดร่วมกัน กล่าวคือ แนวคิดอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (สิทธิที่จะอยู่รอด สิทธิที่จะได้รับการพัฒนา สิทธิที่จะได้รับการคุ้มครอง และสิทธิที่จะมีส่วนร่วมกับสังคม) และแนวคิดทฤษฎีระบบนิเวศวิทยาของ Bronfenbrenner (เด็กและเยาวชน ระบบจุลภาค ระบบปฏิสัมพันธ์ ระบบภายนอก ระบบมหภาค) โดยมีผลการวิเคราะห์ดังนี้

   (1) ด้านการอยู่รอด งานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์จัดกลุ่มตามสิทธิที่จะอยู่รอด จำนวน 9 เล่ม เมื่อพิจารณาเนื้อหาตามทฤษฎีนิเวศวิทยา แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ 1 งานวิจัยที่ศึกษาตัวเด็ก เยาวชน และระบบจุลภาค มีจำนวน 1 เล่ม โดยงานวิจัยในกลุ่มนี้เน้นการศึกษานักเรียนวัยรุ่น วัยรุ่นที่ติดเชื้อเอชไอวี และสิ่งแวดล้อมที่ใกล้ชิดเด็กและเยาวชน เช่น พ่อแม่ ผู้ปกครอง กลุ่มที่ 2 งานวิจัยที่ศึกษาระบบปฏิสัมพันธ์ มีจำนวน 6 เล่ม โดยงานวิจัยในกลุ่มนี้เน้นการมีปฏิสัมพันธ์กันของสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลตรงต่อตัวเด็กหลาย ๆ สิ่งแวดล้อม เช่น ครู ผู้สูงอายุ โรงเรียน กลุ่มที่ 3 งานวิจัยที่ศึกษาระบบภายนอก มีจำนวน 2 เล่ม โดยงานวิจัยในกลุ่มนี้ศึกษาสิ่งแวดล้อมที่มีผลกระทบทางอ้อมต่อเด็กและเยาวชน ข้อสังเกตที่ได้คือ ไม่พบงานวิจัยระบบมหภาคที่ศึกษาสิ่งแวดล้อมที่เป็นแบบปฏิบัติ นโยบาย กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชน

   (2) ด้านการพัฒนา งานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์จัดกลุ่มตามสิทธิที่จะได้รับการพัฒนา จำนวน 42 เล่ม เมื่อพิจารณาเนื้อหาตามทฤษฎีนิเวศวิทยา แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ 1 งานวิจัยที่ศึกษาตัวเด็ก เยาวชน และระบบจุลภาค มีจำนวน 14 เล่ม โดยงานวิจัยในกลุ่มนี้ศึกษาการพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 และ สิ่งแวดล้อมที่ส่งผลตรงต่อตัวเด็ก กลุ่มที่ 2 งานวิจัยที่ศึกษาระบบปฏิสัมพันธ์ มีจำนวน 9 เล่ม โดยงานวิจัยในกลุ่มนี้เน้นการมีปฏิสัมพันธ์กันของสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลตรงต่อตัวเด็กหลาย ๆ สิ่งแวดล้อม เช่น ครู สถานเลี้ยงเด็ก กลุ่มที่ 3 งานวิจัยที่ศึกษาระบบภายนอก มีจำนวน 14 เล่ม โดยงานวิจัยในกลุ่มนี้เน้นการศึกษาสิ่งแวดล้อมที่มีผลกระทบทางอ้อมต่อเด็กและเยาวชน กลุ่มที่ 4 งานวิจัยที่ศึกษาระบบมหภาค จำนวน 6 เล่ม โดยงานวิจัยในกลุ่มนี้เป็นการศึกษานโยบายและยุทธศาสตร์ทางการศึกษาของประเทศที่ประสบความสำเร็จ การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาคุณภาพเด็กและเยาวชนระดับพื้นที่

   (3) ด้านการคุ้มครอง งานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์จัดกลุ่มตามสิทธิที่จะได้รับการคุ้มครองจำนวน 33 เล่ม เมื่อพิจารณาเนื้อหาตามทฤษฎีนิเวศวิทยา แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ 1 งานวิจัยที่ศึกษาตัวเด็ก เยาวชน และระบบจุลภาค มีจำนวน 9 เล่ม โดยงานวิจัยในกลุ่มนี้เป็นการศึกษานักเรียนที่ใช้ภาษามลายูถิ่นเป็นภาษาแม่ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ นักศึกษาผู้พิการทางการได้ยิน สำหรับเด็กพิการทางกายภาพในชุมชนชนบท นักเรียนตาบอดสนิทระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย กลุ่มที่ 2 งานวิจัยที่ศึกษาระบบปฏิสัมพันธ์ มีจำนวน 5 เล่ม โดยงานวิจัยในกลุ่มนี้เน้นการมีปฏิสัมพันธ์กันของสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลตรงต่อตัวเด็กหลาย ๆ สิ่งแวดล้อม เช่น ครู ผู้ปกครอง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก กลุ่มที่ 3 งานวิจัยที่ศึกษาระบบภายนอก มีจำนวน 19 เล่ม โดยงานวิจัยในกลุ่มนี้เน้นการศึกษาสิ่งแวดล้อมที่มีผลกระทบทางอ้อมต่อเด็กและเยาวชน ข้อสังเกตคือ ไม่พบการวิจัยที่มีข้อมูลเชิงประจักษ์สนับสนุนการศึกษาสิ่งแวดล้อมที่เป็นแบบปฏิบัติที่ดี นโยบาย กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชนในกลุ่มเด็กและเยาวชนที่ควรได้รับการคุ้มครอง เช่น เด็กพิการ เด็กกลุ่มชาติพันธุ์ เด็กที่เข้าสู่กระบวนการยุติธรรมเป็นต้น

   (4) ด้านการมีส่วนร่วมทางสังคม งานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์จัดกลุ่มตามสิทธิที่จะมีส่วนร่วมกับสังคม จำนวน 97 เล่ม เมื่อพิจารณาเนื้อหาตามทฤษฎีนิเวศวิทยา แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ 1 งานวิจัยที่ศึกษาตัวเด็ก เยาวชน และระบบจุลภาค มี 6 เล่ม โดยเกี่ยวกับการพัฒนาจิตอาสาเพื่อสร้างสุขแบบชุมชนมีส่วนร่วม ด้วยการส่งเสริมให้

เยาวชนคิดออกแบบกิจกรรมที่เยาวชนอยากทำและสนใจตามความถนัด กลุ่มที่ 2 งานวิจัยที่ศึกษาระบบปฏิสัมพันธ์ มีจำนวน 55 เล่ม โดยงานวิจัยในกลุ่มนี้เน้นศึกษาการมีปฏิสัมพันธ์กันของสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลตรงต่อตัวเด็ก เช่น การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นประเพณีแห่กระธูปวันออกพรรษาเพื่อลดคุณลักษณะอันไม่พึงประสงค์ของนักเรียน สำหรับครูและผู้ปกครอง หรือ การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นและแหล่งเรียนรู้เชิงนิเวศแบบมีส่วนร่วมที่นำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน การเสริมสร้างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการที่ใช้โครงงานเป็นฐาน กลุ่มที่ 3 งานวิจัยที่ศึกษาระบบภายนอก มีจำนวน 36 เล่ม โดยงานวิจัยในกลุ่มนี้เน้นการศึกษาสิ่งแวดล้อมที่มีผลกระทบทางอ้อมต่อเด็กและเยาวชน ในรูปแบบของการพัฒนาเครือข่าย ระบบการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ในชุมชน การมีส่วนร่วมของภาคีต่าง ๆ ในการจัดการเรียนรู้และพัฒนาบุคคลที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชน ข้อสังเกตคือ ไม่พบงานวิจัยระบบมหภาคที่ศึกษาสิ่งแวดล้อมที่เป็นแบบปฏิบัติ นโยบาย กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชน

นอกจากนี้คณะผู้วิจัย ได้สรุปสาระหลักข้อความรู้จากการสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวกับเด็กและเยาวชน ที่นำมาสู่ข้อเสนอการขับเคลื่อนและใช้ประโยชน์ข้อความรู้จากงานวิจัย โดยผลงานดังกล่าวสามารถใช้ขยายผลหรือพัฒนาต่อยอดเป็นต้นแบบและมาตรฐานการปฏิบัติ เพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีและมีความมั่นคงในการดำรงชีวิต ดังนี้

- ข้อความรู้จากงานวิจัยสามารถใช้พัฒนาต่อยอดเป็นต้นแบบและมาตรฐานการปฏิบัติในการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพเด็กและเยาวชนได้ โดยเฉพาะในเรื่อง การเรียนรู้และทักษะในศตวรรษที่ 21 เช่น ต้นแบบการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์และการมีจิตสาธารณะ ต้นแบบการพัฒนาทักษะการรู้เท่าทันสื่อดิจิทัล มาตรฐานการปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ของครู และชุมชนการเรียนรู้ออนไลน์ ในเรื่อง การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (ไอซีที) เพื่อพัฒนาทักษะความคิด แม้ว่าข้อความรู้จากการสังเคราะห์งานวิจัยในครั้งนี้ ทำให้ได้ต้นแบบและมาตรฐานการปฏิบัติในการขับเคลื่อนและใช้ประโยชน์จากงานวิจัยในเชิงปฏิบัติการได้ อย่างไรก็ตามผลการสังเคราะห์งานวิจัยพบว่า มีงานวิจัยในด้านการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพเด็กและเยาวชน เพียงไม่กี่เรื่องที่ให้ความสำคัญกับข้อความรู้ด้านการจัดการเชิงระบบและเชิงนโยบาย อันจะทำให้มีแนวทางในการกำหนดประเด็น ทิศทาง และลำดับความสำคัญของการใช้ประโยชน์และขับเคลื่อนงานวิจัยในระดับชาติในเรื่องนั้น ๆ ได้
- ข้อความรู้จากงานวิจัยสามารถใช้พัฒนาต่อยอดเป็นต้นแบบและมาตรฐานการปฏิบัติในด้านการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิ์ของเด็กและเยาวชน ได้แก่ ต้นแบบของรูปแบบสื่อเพื่อการจัดการเรียนรู้วิชาศิลปะสาขาทัศนศิลป์อย่างเต็มรูปแบบสำหรับนักเรียนตาบอดสนิท ต้นแบบสื่อคอมพิวเตอร์มัลติมีเดียเพื่อการเรียนรู้การใช้งานโปรแกรมประยุกต์สำหรับนักศึกษาผู้พิการทางการได้ยิน ต้นแบบหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบมีปฏิสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาไทยสำหรับนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ใช้ภาษามลายูถิ่นเป็นภาษาแม่ นอกจากนี้ผลงานวิจัยยังรวมทั้งต้นแบบการจัดการความรู้ การพัฒนาคู่มือ และแบบปฏิบัติที่ดีในการป้องกันพฤติกรรมที่เป็นปัญหาและความรุนแรงอีกด้วย
- ข้อความรู้จากงานวิจัยสามารถใช้พัฒนาต่อยอดเป็นต้นแบบและมาตรฐานการปฏิบัติในการส่งเสริมสวัสดิการของเด็กและเยาวชน เพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาน้ำหนักเกินและโรคอ้วน และ พฤติกรรมเสี่ยงการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ได้แก่ ต้นแบบการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของเด็กในเรื่องโภชนาการ การป้องกันและแก้ไขปัญหาภาวะน้ำหนักเกินและโรคอ้วนโดยใช้โรงเรียนและชุมชนเป็นฐาน มีกิจกรรม เช่น การจัดให้เด็กและผู้สูงอายุได้ร่วมกันปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการรับประทานผักและผลไม้ การฝึกให้บันทึกการรับประทานผักและผลไม้ ต้นแบบสื่อการ

เรียนการสอนในเรื่องการบริโภคผักผลไม้ของนักเรียนและเยาวชน ครู ผู้สูงอายุ การพัฒนาหลักสูตร และการมีกิจกรรมร่วมกันระหว่างนักเรียน โรงเรียน และภาคีอื่นๆ ในชุมชน อันเป็นการส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันและแก้ไขปัญหาภาวะน้ำหนักเกินและโรคอ้วนในเด็กและเยาวชนอย่างยั่งยืน สำหรับพฤติกรรมเสี่ยง และการส่งเสริมสุขภาพในเด็กและเยาวชน ที่เน้นการลดพฤติกรรมเสี่ยง และส่งเสริมสุขภาพในเด็กและเยาวชน ได้แก่ ต้นแบบการเสริมสร้างสุขภาพแบบองค์รวมของวัยรุ่นที่ติดเชื้อเอชไอวี และการลด ละ เลิกการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในวัยรุ่นในชุมชน

ตอนที่ 3 การศึกษาช่องว่างงานวิจัยที่เกี่ยวกับเด็กและเยาวชนในประเทศไทย ซึ่งเป็นการตอบวัตถุประสงค์การวิจัยในข้อที่ 3 *(วิเคราะห์ช่องว่างการวิจัย ช่องว่างทางนโยบาย และจัดทำข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยเพื่อการส่งเสริมพัฒนาเด็กและเยาวชนในประเทศไทย)* ซึ่งผลการศึกษา มีดังนี้

ผลการศึกษาช่องว่างงานวิจัยที่เกี่ยวกับเด็กและเยาวชนในประเทศไทย จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 6 คน พบช่องว่างใน 6 ประเด็น ได้แก่

1. **ความทันสมัย เท่าทันเหตุการณ์เปลี่ยนแปลงสังคม** กล่าวคือ งานวิจัยที่เกี่ยวกับเด็กและเยาวชนในประเทศไทยที่มีอยู่ปัจจุบัน ยังขาดความทันสมัย ไม่เท่าทันสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปในสังคมไทยและสังคมโลก ลักษณะของงานวิจัยที่มียังเป็นการตอบโจทย์วิจัยเดิมซ้ำ ๆ หรือใช้วิธีการศึกษารูปแบบเดิมทำให้ไม่มีผลการวิจัยที่ใหม่แตกต่างจากเดิม นอกจากนี้งานวิจัยยังไม่มีการต่อยอดเพื่อสะท้อนถึงความเข้าใจเด็กและเยาวชนตามสภาพที่เป็นจริง
2. **ข้อความรู้เชิงลึกและเชิงระบบที่ก่อให้เกิดผลกระทบเชิงนโยบาย** กล่าวคือ งานวิจัยที่เกี่ยวกับเด็กและเยาวชนในประเทศไทยที่มีอยู่ปัจจุบันยังขาดงานวิจัยที่ก่อให้เกิดข้อความรู้ในเชิงระบบ อันจะส่งผลกระทบในระดับนโยบาย งานวิจัยที่มีการประเมินผลนโยบายว่าตอบโจทย์หรือแก้ปัญหาที่มีอยู่มากน้อยเพียงใด รวมถึงงานวิจัยที่ให้ข้อความรู้เชิงลึก แสดงถึงการสังเคราะห์ การเชื่อมโยงในลักษณะองค์รวม ที่สะท้อนการประยุกต์ใช้งานวิจัยที่นำไปใช้งานในเชิงพื้นที่ได้จริง หรือมุมมองการใช้งานอื่น ๆ ทั้งนี้ส่วนหนึ่งอาจมาตัวนักวิจัยที่มีความเชี่ยวชาญหรือศักยภาพไม่เพียงพอ
3. **ความร่วมมือระหว่างนักวิชาการและนักวิจัยในพื้นที่** กล่าวคือ งานวิจัยด้านเด็กและเยาวชนในประเทศไทยที่มีอยู่ปัจจุบัน มีช่องว่างคือ ยังขาดการมีส่วนร่วม หรือความร่วมมือระหว่างนักวิจัยที่เป็นนักวิชาการในสถาบันการศึกษาและนักวิจัยที่เป็นผู้ปฏิบัติ ผู้ที่ใช้งานจริง ทำให้การงานวิจัยที่ได้ขาดมุมมองที่ครบถ้วนรอบด้าน ทั้งมุมมองตามหลักวิชาการและมุมมองการใช้งานจากคนทำงานจริง
4. **การศึกษากลุ่มเด็กและเยาวชนในพื้นที่เข้าถึงยาก** กล่าวคือ งานวิจัยที่เกี่ยวกับเด็กและเยาวชนในประเทศไทยที่มีอยู่ปัจจุบัน มีช่องว่างคือ ยังขาดงานวิจัยในกลุ่มเด็กและเยาวชนในพื้นที่เข้าถึงยาก หรือ งานวิจัยที่ให้ภาพข้อความรู้เชิงลึกเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติ การประยุกต์ใช้งานในกลุ่มเป้าหมายดังกล่าว
5. **งานวิจัยที่มุ่งตอบโจทย์ความท้าทายใหม่ ๆ ในอนาคต** กล่าวคือ งานวิจัยที่เกี่ยวกับเด็กและเยาวชนในประเทศไทยที่มีอยู่ปัจจุบัน มีช่องว่างคือ ยังขาดงานวิจัยที่ตอบโจทย์ประเด็นที่มีแนวโน้มว่าจะก่อให้เกิดผลกระทบต่อเด็กและเยาวชนในอนาคต ขาดการวิจัยที่และพัฒนาที่ตอบโจทย์ด้านการพัฒนาเด็กและเยาวชนที่มีความสอดคล้องกับการพัฒนาทางเทคโนโลยีปัจจุบัน หรืองานวิจัยที่ตอบโจทย์ที่ท้าทาย โจทย์วิจัยใหม่ ๆ เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมและปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อเด็กและเยาวชน

6. **การพัฒนานักวิจัยและระบบการสนับสนุน** กล่าวคือ งานวิจัยที่เกี่ยวกับเด็กและเยาวชนในประเทศไทยที่มีอยู่ปัจจุบันมีช่องว่างคือ ด้านการพัฒนานักวิจัยและระบบการสนับสนุนที่ชัดเจน

นอกจากนี้ จากผลการสำรวจความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิในเรื่องงานวิจัยที่เกี่ยวกับเด็กและเยาวชนในประเทศไทย ตามการรับรู้สถานการณ์ปัจจุบัน และตามความคาดหวัง ในประเด็น (1) ช่วงวัยของเด็กและเยาวชน (2) สิ่งแวดล้อมที่ส่งผลตัวเด็กและเยาวชน (3) สิทธิเด็กและเยาวชนตาม The UN Convention (4) ด้านโครงสร้างพื้นฐานส่งเสริมสนับสนุนและกำกับทิศทางการวิจัย พบประเด็นที่ผู้ให้ข้อมูลระบุว่ามีช่องว่างระหว่างผลงานวิจัยในปัจจุบันและผลงานวิจัยตามความคาดหวัง (ช่วงคะแนน 1 ถึง 5) คือ ช่วงอายุวัยรุ่น (อายุ 13-18 ปี) โดยมีค่าเฉลี่ยช่องว่างสูงสุด เมื่อเทียบกับในกลุ่มช่วงอายุที่เหลือ คือ 1.40$\pm$1.95 คะแนน ระบบมหภาคที่เป็นสิ่งแวดล้อมที่ไม่เฉพาะเจาะจงและอยู่ห่างจากเด็กและเยาวชน โดยมีค่าเฉลี่ยช่องว่างสูงสุด เมื่อเทียบกับในกลุ่มสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลตัวเด็กและเยาวชน คือ 1.83$\pm$1.33 คะแนน การได้รับการคุ้มครอง โดยมีค่าเฉลี่ยช่องว่างสูงสุด เมื่อเทียบกับในกลุ่มสิทธิเด็กและเยาวชนตาม The UN Convention คือ 2.17$\pm$1.17 คะแนน ระบบเชื่อมโยงระหว่างผู้ผลิตงานวิจัยและผู้ใช้ประโยชน์งานวิจัย เมื่อปรียบเทียบกับด้านโครงสร้างพื้นฐานส่งเสริมสนับสนุนและกำกับทิศทางการวิจัยอื่น ๆ โดยมีค่าเฉลี่ยช่องว่างสูงสุด คือ 2.33$\pm$1.03 คะแนน

ข้อค้นพบในแต่ละประเด็นของการสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชนครั้งนี้ นำมาสู่ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ และ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย โดยในด้านข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ เพื่อนำไปสู่งานวิจัยตอบโจทย์การพัฒนาเด็กและเยาวชน เป็นที่ประจักษ์ในด้านประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และความคุ้มค่า และเป็นงานวิจัยที่นำไปสู่การแก้ไขปัญหาโดยตรงและเห็นผลกระทบ (impact) ได้อย่างแท้จริง ได้แก่

- **มาตรการเชิงปฏิบัติการในการกำหนดประเด็นการวิจัยหรือโจทย์การวิจัยระดับชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและเยาวชน** ควรครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายเด็กและเยาวชนที่กระจายทุกทุกช่วงอายุ และให้ความสำคัญกับการรายงานช่วงอายุของกลุ่มเป้าหมายที่ศึกษาด้วย การวิจัยหรือโจทย์การวิจัยที่เกี่ยวกับเด็กและเยาวชนในลักษณะของโปรแกรมการพัฒนาเด็กและเยาวชน หรือ intervention ต่างๆ ควรให้มีความเข้มงวดในการออกแบบงานวิจัย และเป็นงานวิจัยที่มุ่งให้ได้ต้นแบบที่สะท้อนภาพข้อความรู้เชิงลึกเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติ และให้สามารถนำผลการวิจัยมากำหนดเป็นแบบปฏิบัติที่ดี หรือ มาตรฐานการปฏิบัติที่ดีได้ ควรเพิ่มประเด็นการตอบโจทย์ที่ทันสมัย เท่าทันต่อเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลงของสังคม ตอบประเด็นความท้าทายใหม่ๆ หรือตอบโจทย์ที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อเด็กและเยาวชนในอนาคต เช่น การวิจัยผลกระทบเทคโนโลยีปัจจุบันต่อเด็กและเยาวชนให้มากขึ้น และควรให้ความสำคัญกับระบบนิเวศของเด็ก ที่เป็นระบบมหภาค เน้นประเด็นนโยบาย ความแตกต่างทางวัฒนธรรมกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชน อันจะส่งผลกระทบต่อการพัฒนาเด็กและเยาวชนในภาพรวม
- **มาตรการเชิงปฏิบัติการในการสนับสนุนงานวิจัยที่มีผลกระทบสูงและเน้นการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็กและเยาวชน** เช่น การวิจัยที่เน้นความร่วมมือเชิงเครือข่าย หรือ เชิงพื้นที่ (area-based collaborative research) อันจะทำให้งานวิจัยมีผลลัพธ์ที่ดีและมีทิศทางชัดเจนในการก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่เห็นผลได้มากและรวดเร็ว ตลอดจนทำให้การใช้ประโยชน์และขับเคลื่อนงานวิจัยมีพลังและได้รับความร่วมมือจากผู้ที่เกี่ยวข้องเพิ่มมากขึ้นด้วย การให้ความสำคัญกับงานวิจัยเชิงผลลัพธ์ ที่ตอบโจทย์การใช้งานจริง เน้นกระบวนการพัฒนางานวิจัยจากการปฏิบัติในการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพเด็กและเยาวชน การคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิของเด็กและเยาวชน และการส่งเสริมสวัสดิการของเด็กและเยาวชน นอกจากนี้ควรมีการสนับสนุนการวิจัยที่มุ่งตัวเด็กและเยาวชน ร่วมกับระบบนิเวศของพวกเขา โดยอาจเป็นการวิจัยที่ใช้ครอบครัวเป็นฐาน โรงเรียนเป็นฐาน มหาวิทยาลัยเป็นฐาน ชุมชนเป็นฐาน เทคโนโลยี

แอปพลิเคชัน มาใช้เป็นฐานให้เพิ่มมากขึ้น สุดท้ายควรให้ความสำคัญกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาในเด็กและเยาวชน โดยเน้นการแก้ปัญหาที่ตัวเด็กและเยาวชน รวมทั้งการส่งเสริมระบบนิเวศของเด็กและเยาวชนเพื่อลดปัจจัยเสี่ยง เพิ่มปัจจัยปกป้อง และควรคำนึงถึงการจัดทำในสภาพแวดล้อมจริงที่เกิดขึ้น เช่น ที่บ้านหรือโรงเรียน เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่ดี มุ่งเน้นการเปลี่ยนแปลงให้ชีวิตดีขึ้น และป้องกันผลกระทบที่ไม่ดีร่วมด้วย

- **มาตรการเชิงปฏิบัติการในการกำหนดมาตรฐานด้านการวิจัยเพื่อการพัฒนาเด็กและเยาวชน** ด้วยการให้ความสำคัญกับมาตรฐานด้านการวิจัย การมีข้อมูลเชิงประจักษ์สนับสนุนผลการศึกษา ความเคร่งครัดในการออกแบบการวิจัยและการดำเนินการวิจัยตามกระบวนการวิจัยตามวิธีทางวิทยาศาสตร์ การนำเสนอผลงานวิจัยต่อสาธารณะหรือผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย รวมทั้งการนำเสนอรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ โดยเฉพาะในงานวิจัยและพัฒนาต้นแบบหรือมาตรฐานการปฏิบัติการ ที่นำไปสู่แบบปฏิบัติที่ดี(best practices)ในเด็กและเยาวชน ควรมีกระบวนการวิจัยตามวิธีทางวิทยาศาสตร์ที่น่าเชื่อถือ มีการออกแบบการวิจัยแบบควบคุมเข้มงวด ทำให้ได้ผลงานวิจัย มีความตรง และความสามารถในการประยุกต์ใช้ได้จริง สามารถนำผลการวิจัยไปใช้อย่างแพร่หลายและทำให้เกิดผลลัพธ์ตามต้องการอย่างต่อเนื่อง

สำหรับข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย บทเรียนจากการสังเคราะห์งานวิจัยครั้งนี้ นำมาสู่ข้อเสนอแนะสำหรับเชิงนโยบายการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชนของประเทศไทยสำหรับหน่วยงานของรัฐ เช่น กรมกิจการเด็กและเยาวชน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ตลอดจนหน่วยงานของรัฐอื่นๆ ซึ่งมีภารกิจในการกำหนดนโยบายและมาตรฐานการวิจัยและพัฒนา การกำกับดูแลแลติดตามประเมินผล การส่งเสริมสนับสนุนในเชิงวิชาการและการปฏิบัติในมิติพื้นที่ การทำงานอย่างเป็นองค์รวมโดยยึดเด็กเป็นศูนย์กลางอย่างมีประสิทธิภาพ **ทั้งนี้นโยบายการวิจัยเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนของประเทศ ควรจะ**

- **มีทิศทางและกลไกที่เชื่อมโยงสู่การขับเคลื่อนและการใช้ประโยชน์งานวิจัยในการพัฒนาเด็กและเยาวชน** โดยการกำหนดทิศทางทิศทางด้านนโยบายงานวิจัยและกลไกที่เชื่อมความเชื่อมโยงของงานวิจัยในแต่ละเรื่องไปสู่การใช้ประโยชน์ หรือการนำไปปฏิบัติได้จริง โดยอาจกำหนดเป็นแผนงานและโครงการสำคัญ (Flagship Program) มีแนวทางการพัฒนาต่อยอด มีการกำหนดพื้นที่เป้าหมาย และประเด็นพัฒนาเชิงบูรณาการที่สำคัญระยะสั้นและระยะกลาง เน้นงานวิจัยในลักษณะชุดโครงการวิจัย (research program) งานวิจัยแบบสหสาขาวิชาชีพร่วมกัน (multidisciplinary research) ให้มากขึ้น เพื่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบโจทย์ในเรื่องเดียวกันได้หลากหลายมิติ และได้ภาพข้อความรู้ในการพัฒนาเด็กและเยาวชนอย่างครบวงจร และนำไปสู่การใช้ประโยชน์และการขับเคลื่อนงานวิจัยเพื่อทำให้การพัฒนาเด็กและเยาวชนเกิดผลสัมฤทธิ์และสอดคล้องกับเป้าหมายรวมของประเทศ
- **ให้ความสำคัญกับระบบบริหารจัดการวิจัยในการพัฒนาเด็กและเยาวชนที่มีประสิทธิภาพ** เช่น ระบบสารสนเทศและฐานข้อมูลวิจัยเพื่อการสืบค้นข้อมูลโครงการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชนที่ดำเนินการเสร็จแล้ว ข้อมูลนักวิจัยหรือผู้เชี่ยวชาญด้านเด็กและเยาวชน และข้อมูลด้านการใช้ประโยชน์จากผลงานวิจัยด้านเด็กและเยาวชน โดยระบบสารสนเทศและฐานข้อมูลวิจัยเพื่อการสืบค้นและเผยแพร่การใช้ประโยชน์สู่สาธารณชนอย่างกว้างขวาง อันจะทำให้สนับสนุนและจัดการวิจัยด้านนี้ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้นต่อไป

สารบัญ

		หน้า
กิตติกรรมประกาศ		ก
บทคัดย่อ		ข
Abstract		จ
บทสรุปสำหรับผู้บริหาร		ซ
สารบัญ		ด
สารบัญตาราง		ถ
สารบัญภาพ		ท
บทที่ 1	**บทนำ**	**1**
	1.1 ความเป็นมาและความสำคัญ	1
	1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ	3
	1.3 กรอบการวิจัย	4
	1.4 นิยามศัพท์เฉพาะ	4
	1.5 ขอบเขตและข้อจำกัดของข้อมูล	7
	1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา	7
บทที่ 2	**การทบทวนวรรณกรรม**	**8**
	2.1 การสังเคราะห์งานวิจัย	8
	2.2 พัฒนาการเด็กและเยาวชนตามช่วงวัยของชีวิต	14
	2.3 ทักษะต่างๆ ในการพัฒนาเด็กและเยาวชน	17
	2.4 บริบทที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาเด็กและเยาวชน	23
	2.5 บริบททางกฎหมาย การคุ้มครองทางสังคม และนโยบาย เกี่ยวกับเด็กและเยาวชน	26
บทที่ 3	**วิธีดำเนินการวิจัย**	**43**
	3.1 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย	43
	3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	46
	3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล	50
	3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล	51
บทที่ 4	**ผลการวิเคราะห์ข้อมูล**	**52**
	ตอนที่ 1 ผลการสำรวจและจัดหมวดหมู่งานวิจัยที่สืบค้นได้	52
	ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์งานวิจัยที่ผ่านเกณฑ์การคัดเลือก	54
	ตอนที่ 3 ผลการศึกษาช่องว่างงานวิจัยเด็กและเยาวชนในประเทศไทย	86
บทที่ 5	**ผลการสังเคราะห์ความรู้**	**94**
	5.1 การเรียนรู้และทักษะในศตวรรษที่ 21	94
	5.2 การคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลุ่มเฉพาะ	109
	5.3 การส่งเสริมสวัสดิการเด็กและเยาวชน	124

สารบัญ (ต่อ)

		หน้า
	5.4 ข้อเสนอการขับเคลื่อนและการใช้ประโยชน์งานวิจัย	128
บทที่ 6	**สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ**	**137**
	6.1 สรุปผลการศึกษา	137
	ข้อค้นพบในการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1	137
	ข้อค้นพบในการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2	138
	ข้อค้นพบในการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3	144
	6.2 ข้อจำกัดในการศึกษา	149
	6.3 ข้อเสนอแนะ	149
รายการอ้างอิง		154
ภาคผนวก		
ก	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	158
	ก 1 แบบบันทึกคุณลักษณะงานวิจัย	159
	ก 2 แบบประเมินคุณภาพงานวิจัย	163
	ก 3 คำอธิบายเกณฑ์การประเมินคุณภาพงานวิจัยเฉพาะเรื่องสำหรับงานวิจัยทั่วไป/งานวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม จำนวน 17 รายการ	164
	ก 4 แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ	169
ข	รายนามผู้ทรงคุณวุฒิในการวิจัย	172
	ข 1 รายนามผู้ทรงคุณวุฒิด้านระเบียบวิธีวิจัย	173
	ข 2 รายนามผู้ทรงคุณวุฒิให้ข้อมูลสัมภาษณ์	174
ค	งานวิจัยที่สืบค้นได้จาก 3 ฐานข้อมูล และผลการจัดหมวดหมู่งานวิจัยตามกรอบการวิจัย	175
	ค 1 งานวิจัยที่สืบค้นได้จาก 3 ฐานข้อมูล	176
	ค 2 งานวิจัยจำนวน 181 เล่ม ที่ผ่านเกณฑ์การคัดเลือกจัดหมวดหมู่เนื้อหาตามกรอบการสังเคราะห์งานวิจัย	204
	ค 3 งานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์ด้วยวิธีการวิเคราะห์อภิมาน	246
จ	ผลการศึกษาคุณภาพงานวิจัยตามเกณฑ์ประเมิน 17 รายการ	250

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
2.1	สรุปกฎหมายสำคัญเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน	31
2.2	นโยบายและมาตรการการคุ้มครองทางสังคมกลุ่มคนที่ด้อยโอกาสในสังคม	33
2.3	เปรียบเทียบแนวคิดการคุ้มครองเด็กและแนวคิดการคุ้มครองทางสังคมในกลุ่มเด็ก	34
2.4	ยุทธศาสตร์ชาติ 6 ด้าน	37
3.1	จำนวนผลงานวิจัยที่มีคุณสมบัติตรงตามเกณฑ์การคัดเลือก	44
3.2	จำนวนผลงานวิจัยที่มีคุณสมบัติตรงตามเกณฑ์การคัดเลือกจำแนกตามปี พ.ศ. 2555-2559	45
3.3	ข้อมูลทั่วไปของผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้สัมภาษณ์	46
4.1	จำนวนและร้อยละงานวิจัยจัดหมวดหมู่ตามกรอบการวิจัย	54
4.2	จำนวนและร้อยละงานวิจัยจัดหมวดหมู่คุณลักษณะงานวิจัยแต่ละเล่ม	55
4.3	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคุณภาพงานวิจัยแต่ละเล่มใน 17 ประเด็น	60
4.4	จำนวนงานวิจัยเชิงปริมาณและงานวิจัยผสานวิธีที่ใช้ในการวิเคราะห์อภิมาน	63
4.5	จำนวนและร้อยละงานวิจัยจัดหมวดหมู่คุณลักษณะงานวิจัยแต่ละเล่ม	65
4.6	จำนวนและร้อยละงานวิจัยจัดหมวดหมู่คุณลักษณะงานวิจัยระดับสมมติฐาน	68
4.7	ค่าขนาดอิทธิพลงานวิจัยระดับเล่ม	71
4.8	ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลระดับเล่มงานวิจัยที่คำนวณได้จากสูตรผลต่างมาตรฐาน จำแนกตามตัวแปรคุณลักษณะงานวิจัย	72
4.9	ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลระดับกรณีศึกษาที่คำนวณได้จากสูตรผลต่างมาตรฐานจำแนกตามตัวแปรคุณลักษณะงานวิจัย	74
4.10	คะแนนความคิดเห็นด้านโจทย์/ประเด็นการวิจัย	91
4.11	คะแนนความคิดเห็นด้านการพัฒนานักวิจัยและระบบการสนับสนุน	92
4.12	คะแนนช่องว่างความคิดเห็น การรับรู้สถานการณ์ปัจจุบันและความคาดหวังต่อการวิจัยด้านเด็กและเยาวชนในประเทศไทย (n=6 คน)	92
6.1	การวิเคราะห์ช่องว่างการวิจัยและนโยบายการวิจัยเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนในประเทศ	145

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1.1	กรอบแนวคิดในการสังเคราะห์งานวิจัย	4
4.1	ผลการสืบค้น คัดเลือก และจัดหมวดหมู่งานวิจัยจาก 3 ฐานข้อมูล	52
5.1	กรอบการวิจัยการพัฒนาทักษะพื้นฐานที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ด้านความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษาครู	100
5.2	กรอบการวิจัยการพัฒนาสมรรถนะสากลของนักศึกษามหาวิทยาลัยในศตวรรษที่ 21	103
5.3	เก้าอี้ฝึกกล้ามเนื้อทางกายภาพสำหรับเด็กพิการทางกายภาพ หรือเด็กที่เกิดมาพิการทางสมอง	115
5.4	กรอบการวิจัยการพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้	116
5.5	กระบวนทัศน์ และการตระหนักในคุณค่าของชีวิตของเยาวชนที่กระทำผิดซ้ำ	119
6.1	งานวิจัยนำมาสังเคราะห์เมื่อพิจารณาตามทฤษฎีระบบนิเวศวิทยาของบรอนเฟนเบรนเนอร์	141
6.2	สาระหลักข้อความรู้จากการสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนของประเทศไทย	142

บทที่ 1
บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญ

องค์การสหประชาชาติ ได้กำหนด 17 เป้าหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals) โดยให้ความสำคัญกับความเชื่อมโยงในการพัฒนาทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม เพื่อบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนภายในปี ค.ศ. 2030 ประเทศไทยเป็นหนึ่งใน 193 ประเทศที่ร่วมเป็นภาคีและตกลงร่วมกันในการตอบสนองต่อเป้าหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืน (United Nations, 2018) เป้าหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืนระดับนานาชาติดังกล่าวนับได้ว่ามีส่วนสำคัญต่อทิศทางนโยบายและแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนของประเทศไทย ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) หลักสำคัญในการพัฒนาประเทศไทย คือ “ระบบเศรษฐกิจที่เข้มแข็ง สังคมที่มีคุณภาพ สภาพแวดล้อมที่น่าอยู่ คนไทยเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์" โดยมีประเด็นที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชนที่ปรากฏใน แผนพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2560-2564) เน้นให้เด็กและเยาวชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี เหมาะสมตามช่วงวัย ทั้งทางด้านสุขภาพกาย ใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญา มีทักษะการเรียนรู้ ที่สอดคล้องกับศตวรรษที่ 21 รวมทั้งมีความเป็นพลเมืองสร้างสรรค์ที่สามารถปรับตัวเท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงของบริบทโลก มีความรับผิดชอบต่อตนเอง มีจิตสำนึกต่อส่วนรวมและมีส่วนร่วมในฐานะภาคีที่มีพลังในกระบวนการทางสังคม (คณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ, 2561) ทั้งนี้กรมกิจการเด็กและเยาวชน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้ตอบสนองต่อนโยบายดังกล่าว โดยมีภารกิจสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กและเยาวชน 3 ด้านหลัก คือ การส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพ การคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิ และการส่งเสริมสวัสดิการเด็ก เยาวชน และครอบครัว โดยภารกิจดังกล่าวเป็นไปเพื่อให้บรรลุเป้าหมายหลัก คือ การที่เด็กและเยาวชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีและมีความมั่นคงในการดำรงชีวิต

ประเทศไทยมีภารกิจด้านการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของเด็กและเยาวชน การคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิเด็กและเยาวชน และการส่งเสริมสวัสดิการเด็กและเยาวชน ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2506 โดยรัฐบาลได้จัดตั้งศูนย์รวมการศึกษาวิจัยปัญหาเยาวชนเพื่อแก้ปัญหาการกระทำผิดของเด็กวัยรุ่น รวมทั้งส่งเสริมให้เยาวชนทั้งในและนอกระบบให้ได้รับการพัฒนาเพื่อเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ ต่อมาในปี พ.ศ. 2511 ศูนย์ดังกล่าวได้ยกฐานเป็นสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี และเมื่อวันที่ 3 พฤศจิกายน 2529 สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณบดินทรเทพวรางกูรในขณะทรงพระราชอิสริยยศเป็นสมเด็จพระบรมโอราธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ทรงเสด็จมาเป็นองค์ประธานเปิดสำนักงาน

ต่อมาในช่วงปี พ.ศ.2545 – 2558 กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.) ซึ่งดำเนินภารกิจด้านเด็กและเยาวชน ภายใต้โครงสร้างที่ส่วนราชการระดับกรม ได้แบ่งหน้าที่ บทบาทและความรับผิดชอบทางด้านการกำหนดนโยบายและวิชาการออกจากด้านการนำนโยบายไปปฏิบัติเพื่อส่งเสริมความเชี่ยวชาญในงานเฉพาะด้าน อย่างไรก็ตามด้วยข้อจำกัดในการปฏิบัติจริง จึงไม่อาจแยกงานด้านการกำหนดนโยบายและการนำนโยบายไปปฏิบัติออกจากกันอย่างสมบูรณ์ เป็นผลให้เกิดซ้ำซ้อน และไม่มีประสิทธิภาพในการขับเคลื่อนภารกิจในภาพรวมต่อกลุ่มเป้าหมายด้านเด็กและเยาวชนอย่างเชื่อมโยงและบูรณาการกัน ดังนั้นเพื่อให้การดำเนินภารกิจด้าน

การส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของเด็กและเยาวชน การคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิเด็กและเยาวชน การส่งเสริมสวัสดิการเด็ก เยาวชน ของประเทศไทย มีเอกภาพเบ็ดเสร็จ และยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง ทางกรมกิจการเด็กและเยาวชน (ดย.) สังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.) จึงได้รับการจัดตั้งขึ้นในวันที่ 6 มีนาคม พ.ศ. 2558 ตามพระราชบัญญัติปรับปรุง กระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ 14) พ.ศ. 2558 ซึ่งเป็นการรวมภารกิจที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มเป้าหมายด้านเด็กและเยาวชน จาก 3 หน่วยงานในสังกัด พม. คือ สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส และผู้สูงอายุ (สท.) กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ (พส.) และสำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและ ความมั่นคงของมนุษย์ (สป.พม.) และ เมื่อวันที่ 6 มีนาคม 2558 กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ได้ปรับเปลี่ยนโครงสร้าง โดยมีการรวบรวมและยกระดับหน่วยงานด้านเด็กและเยาวชนเป็น "กรมกิจการเด็กและเยาวชน” ด้วยเหตุนี้กรมกิจการเด็กและเยาวชน จึงเป็นหน่วยงานเชิงนโยบายและปฏิบัติ ที่มีภารกิจเกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของเด็กและเยาวชน การคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิเด็กและเยาวชน การส่งเสริมสวัสดิการเด็ก เยาวชน และครอบครัว โดยการกำหนด นโยบาย มาตรการ กลไก ส่งเสริม สนับสนุนภาครัฐและภาคเอกชน ติดตามและประเมินผลการดำเนินการตามนโยบายและมาตรการที่กำหนด เพื่อให้เด็กและเยาวชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีและมีความมั่นคงในการดำรงชีวิต

ปัจจุบันสถานการณ์ของเด็กและเยาวชนจากหลายแหล่งข้อมูลบ่งชี้ไปในทางเดียวกันว่ามีความน่าเป็นห่วง ดังเช่น ข้อมูลจากรายงานสถานการณ์เด็กและเยาวชนปี พ.ศ. 2559 ระบุถึงสถานการณ์ของเด็กและเยาวชนในช่วงวัยต่าง ๆ กล่าวคือ ช่วงปฏิสนธิ – 2 ปี พบรายงานประเด็นเกี่ยวกับอัตราการฝากครรภ์ อัตราการตายของทารก อัตราการตายของมารดา ช่วงวัยปฐมวัยอายุ 3-5 ปี พบรายงานประเด็นเกี่ยวกับพัฒนาการสมวัย การเจริญเติบโตของเด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ช่วงวัยเด็กอายุ 6-12 ปี พบรายงานประเด็นเกี่ยวกับพัฒนาการทางสติปัญญา ภาวะเริ่มอ้วนและอ้วน การศึกษาความปลอดภัยในสถานรับเลี้ยงเด็ก ช่วงวัยเด็กอายุ 13-17 ปี พบรายงานประเด็นเกี่ยวกับสุขภาพจิต การกระทำผิดของเด็กสื่อออนไลน์ ช่วงเยาวชนอายุ 18-25 ปี พบรายงานประเด็นเกี่ยวกับการมีงานทำของเยาวชน การสูบบุหรี่ การดื่มแอลกอฮอล์ อัตราการคลอดในหญิงอายุ 15-19 ปี เด็กต้องโทษทางอาญา นอกจากนี้ยังได้กล่าวถึงสถานการณ์เด็กและเยาวชนที่ต้องการการคุ้มครองพิเศษ เช่น เด็กที่ถูกใช้แรงงาน เด็กที่ถูกกระทำความรุนแรง เด็กไร้สัญชาติ สถานการณ์เด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษและกลุ่มที่มีความต้องการพิเศษ อีกทั้งประเด็นการมีส่วนร่วมของเด็กและเยาวชนในกิจกรรมต่าง ๆ บทบาทท้องถิ่น องค์กรเอกชน ภาคธุรกิจ และบทบาทสื่อ อาสาสมัครในการพัฒนาเด็กและเยาวชน เป็นต้น ซึ่งรายงานสถานการณ์เด็กและเยาวชนดังที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่ามีประเด็นต่าง ๆ ครอบคลุมเป็นวงกว้าง หลังจากที่มีการปรับปรุงพระราชบัญญัติกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ พ.ศ. 2558 และประกาศให้เป็นหน่วยงานหลักของรัฐที่มีภารกิจในการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพเด็กและเยาวชน การส่งเสริมสวัสดิการเด็กและครอบครัว และการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิเด็กและเยาวชน นอกจากนี้การเปลี่ยนผ่านจากกรมบภายใต้กระทรวงมหาดไทย มาเป็นกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ซึ่งมีบทบาทหลักในการสงเคราะห์และช่วยเหลือกลุ่มคนต่าง ๆ รวมทั้งเด็กและเยาวชนที่อยู่ในภาวะยากลำบาก จึงทำให้ภาระความรับผิดชอบกว้างมากขึ้น ดังนั้นงานของกรมกิจการเด็กและเยาวชนไม่เพียงแต่มีหน้าที่ในการสงเคราะห์ช่วยเหลือเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการส่งเสริมการพัฒนาและสวัสดิภาพ ปกป้องและคุ้มครอง และพิทักษ์สิทธิเด็กและเยาวชนด้วย ข้อมูลสถานการณ์ด้านเด็กและเยาวชนข้างต้นแสดงให้เห็นว่ายังมีภารกิจด้านการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของเด็กและเยาวชน การคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิเด็กและเยาวชน การส่งเสริมสวัสดิการเด็กและเยาวชนของประเทศไทย อีกจำนวนมากที่กรมกิจการเด็กและเยาวชนจะต้องดำเนินการให้เกิดความชัดเจนในภาระหน้าที่ โครงสร้างและการบริหารความพยายามปรับระบบงานของหน่วยงาน ดังนั้นการทำงานเชิงรุกบนฐานองค์ความรู้ที่มาจากงานวิจัย จากฐานข้อมูลของสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) สำนักงาน

กองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) และฐานข้อมูลอื่น ๆ มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเด็ก เยาวชน และครอบครัวจำนวนมาก หากได้มีการสังเคราะห์งานวิจัยองค์ความรู้เหล่านี้จึงมีความสำคัญ และจะทำให้สามารถช่วยในการกำหนดยุทธศาสตร์ และการทำงานของกรมกิจการเด็กและเยาวชน ซึ่งจะช่วยลดความสูญเสียงบประมาณของภาครัฐ ไม่เกิดการทำงานวิจัยซ้ำซ้อน ทำให้การทำงานของกรมมีประสิทธิภาพมากขึ้น

นอกจากนี้ กรมกิจการเด็กและเยาวชนยังมีภารกิจหลักในการปฏิบัติตามกฎหมายระหว่างประเทศและในประเทศ ซึ่งมีจำนวนมากกว่า 50 ฉบับ อันได้แก่ กฎหมายระหว่างประเทศหลัก คือ อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก กฎหมายภายในประเทศหลัก ได้แก่ พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2559 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กที่เกิดโดยอาศัยเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ พ.ศ. 2558 พระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. 2558 พระราชบัญญัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น พ.ศ.2559 พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 เป็นต้น กฎหมายเหล่านี้ มิได้กำหนดภาระหน้าที่ที่มีต่อเด็กและเยาวชนไว้เพียงเฉพาะกรมเท่านั้น แต่รวมถึงหน่วยงานของรัฐและเอกชนอื่นที่จะต้องทำงานร่วมกันด้วย อาทิ กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงแรงงาน ทำให้กรมกิจการเด็กและเยาวชนต้องมีความพร้อมในระบบและกลไกการทำงาน ข้อมูลองค์ความรู้ที่สนับสนุนการทำงานหน่วยงานและสนับสนุนข้อมูลให้แก่หน่วยงานอื่นด้วย

การสนับสนุนข้อมูลและความรู้ให้แก่กรมกิจการเด็กและเยาวชนทั้งในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติการเป็นภาระหน้าที่ของกลุ่มวิจัยและประเมินผล กองยุทธศาสตร์และแผนงาน กรมกิจการเด็กและเยาวชน จากการรวบรวมงานวิจัยและองค์ความรู้ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชน จากการสืบค้นฐานข้อมูลพบงานวิจัยต่าง ๆ มากกว่า 1,700 เล่ม (ผลการสืบค้นของกรมกิจการเด็กและเยาวชน ณ วันที่ 17 พฤศจิกายน 2560) และพบว่าข้อมูลจำนวนมากกระจัดกระจายอยู่ในที่ต่าง ๆ โดยยังไม่มีการคัดเลือก รวบรวม วิเคราะห์ สังเคราะห์ อย่างเป็นระบบเพื่อให้นำมาใช้ประโยชน์ได้อย่างเป็นรูปธรรม ดังนั้นจึงจำเป็นต้องการสังเคราะห์งานวิจัยเหล่านั้น และนำความรู้ที่ได้จากการสังเคราะห์ไปสนับสนุนการทำงานทั้งในระดับนโยบายและปฏิบัติ การสังเคราะห์งานวิจัยอย่างเป็นระบบและเป็นหมวดหมู่ในแต่ละด้านจะทำให้เห็นภาพของประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นกับเด็กและเยาวชนในด้านต่าง ๆ รวมทั้งได้มุมมองในประเด็นการวิเคราะห์ ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่ง่ายต่อการนำไปใช้ประโยชน์ ตลอดจนเป็นพื้นฐานสำหรับการกำหนดนโยบาย มาตรการ โครงการ หรือการดำเนินการใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชนในแต่ละด้าน รวมทั้งจะได้พบช่องว่างของงานวิจัย (research gaps) ที่ผ่านมาว่ายังขาดการศึกษาในประเด็นใด หรือต้องวิจัยในประเด็นใดใหม่ต่อจากงานวิจัยที่ได้เคยศึกษามาแล้วเนื่องจากสถานการณ์เด็กและเยาวชนได้เปลี่ยนแปลงไป อันเป็นจุดเริ่มต้นของการสร้างฐานข้อมูลงานวิจัยด้านเด็กและเยาวชนอย่างเป็นระบบ ใช้เป็นเครื่องมือช่วยกำหนดทิศทาง ประเด็นการวิจัยในอนาคตที่ใช้ประโยชน์ได้ในทางปฏิบัติ ตอบสนองภารกิจของกรมกิจการเด็กและเยาวชนในภาพรวมได้เป็นอย่างดี

1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อรวบรวม คัดเลือกและจัดประเภทงานวิจัยที่เกี่ยวกับเด็กและเยาวชนในประเทศไทย
2. เพื่อวิเคราะห์และสังเคราะห์ผลการวิจัยที่เกี่ยวกับเด็กและเยาวชนในประเทศไทย
3. เพื่อวิเคราะห์ช่องว่างการวิจัย ช่องว่างทางนโยบาย และข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยเพื่อการส่งเสริมพัฒนาเด็กและเยาวชนในประเทศไทย

1.3 กรอบการวิจัย

การสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวกับเด็กและเยาวชนในประเทศไทยครั้งนี้ มีกรอบการวิจัยใน 2 ประเด็นหลักร่วมกัน คือ กล่าวคือ แนวคิดอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (สิทธิที่จะอยู่รอด สิทธิที่จะได้รับการพัฒนา สิทธิที่จะได้รับการคุ้มครอง และสิทธิที่จะมีส่วนร่วมกับสังคม) และแนวคิดทฤษฎีระบบนิเวศวิทยาของ Bronfenbrenner (เด็กและเยาวชน ระบบจุลภาค ระบบปฏิสัมพันธ์ ระบบภายนอก ระบบมหภาค) นอกจากการสังเคราะห์งานวิจัยยังรวมมุมมองด้านกฎหมาย เช่น พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กและเยาวชน พ.ศ. 2546 พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. 2550 และพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 การสังเคราะห์การวิจัย รวมทั้งมุมมองด้านการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพ การคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิ์ และการส่งเสริมสวัสดิการสำหรับเด็ก เยาวชนและครอบครัว โดยมีเป้าหมายสูงสุดเพื่อให้เด็กและเยาวชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีและมีความมั่นคงในการดำรงชีวิต ดังแสดงในภาพที่ 1.1

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการสังเคราะห์งานวิจัย

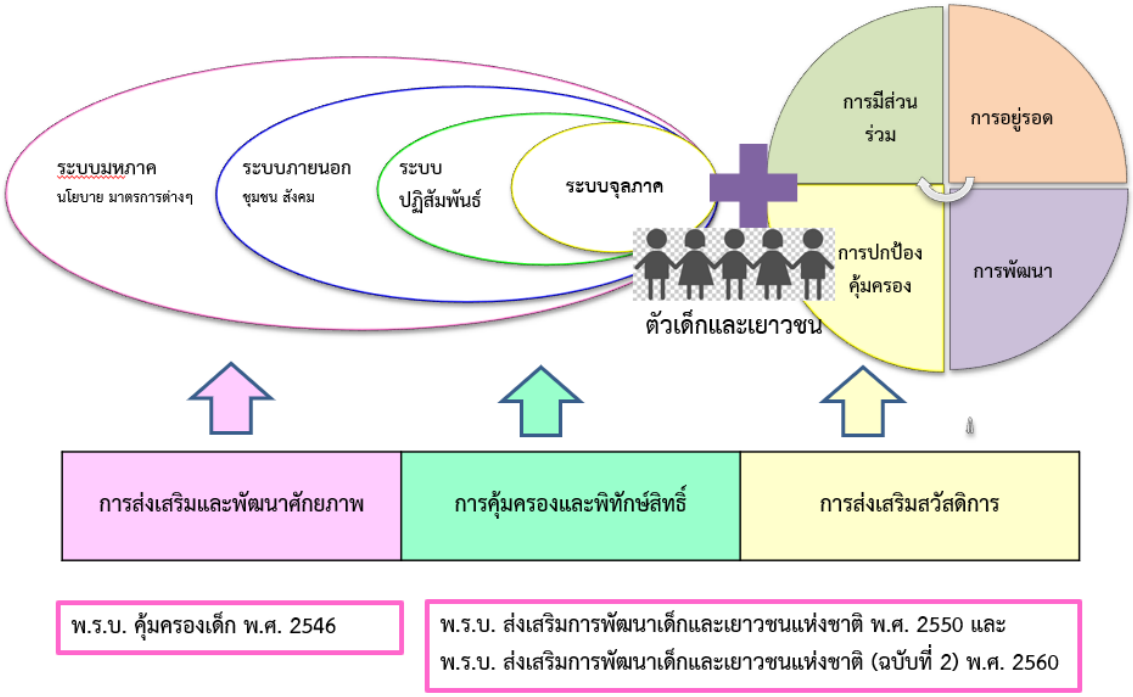

1.4 นิยามศัพท์เฉพาะ

การศึกษาครั้งนี้ใช้นิยามคำศัพท์ต่าง ๆ ดังนี้

เด็ก หมายถึง บุคคลซึ่งอายุต่ำกว่า 18 ปีบริบูรณ์ แต่ไม่รวมถึงผู้บรรลุนิติภาวะโดยการสมรส

เยาวชน หมายถึง บุคคลซึ่งมีอายุตั้งแต่ 18 ปีบริบูรณ์ถึง 25 ปีบริบูรณ์

งานวิจัย หมายถึง เอกสารรายงานผลการศึกษาที่แสดงความรู้ความจริงด้วยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ งานวิจัมาสังเคราะห์ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นงานวิจัยด้านเด็กและเยาวชนในประเทศไทยซึ่งครอบคลุม เฉพาะ รายงานวิจัยด้านเด็กและเยาวชนที่สืบค้นจากฐานข้อมูล 3 แหล่งคือ (1) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) (2) งานวิจัยของกรมกิจการเด็กและเยาวชน (ดย.) (3) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการเสริมสร้างสุขภาพ (สสส.) ภายในกรอบเวลาการให้ทุนวิจัย ช่วงปี พ.ศ. 2555-2559 ซึ่งผู้วิจัยคัดเลือกมาเฉพาะงานวิจัยที่มีความสมบูรณ์เพียงพอที่จะนำมาวิเคราะห์และสังเคราะห์ด้วยการวิเคราะห์อภิมานหรือการวิเคราะห์เชิงคุณภาพได้ โดยมีจำนวนงานวิจัยทั้งหมด 181 เล่ม

การสังเคราะห์งานวิจัย หมายถึง เทคนิควิธีการวิจัยตามระเบียบวิธีการวิจัยที่นำงานวิจัยจากหลายๆ งานวิจัยที่ศึกษาในประเด็นปัญหาวิจัยเดียวกันมาศึกษาวิเคราะห์ด้วยวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพหรือวิธีการทางสถิติแล้วนำเสนอข้อสรุปอย่างมีระบบ เพื่อให้ได้ข้อความรู้ในเชิงสรุปผลการวิจัยที่มีอยู่กระจัดกระจายให้มีความชัดเจนกว้างขวาง มากกว่าที่จะได้รับจากงานวิจัยแต่ละเรื่อง การสังเคราะห์งานวิจัย มักจะครอบคลุมประเด็นต่าง ๆ เช่น (1) การสังเคราะห์เนื้อหา ข้อความรู้ แนวคิด ทฤษฎี หรือหลักการต่าง ๆ ในประเด็นหรือศาสตร์ที่ผู้วิจัยสนใจ (2) การสังเคราะห์ระเบียบวิธีวิจัย และ (3) การสังเคราะห์ข้อค้นพบจากงานวิจัย

การวิเคราะห์อภิมาน หมายถึง การสังเคราะห์งานวิจัยเชิงปริมาณแบบหนึ่งที่เป็นการนำงานวิจัยซึ่งศึกษาปัญหาเดียวกันมาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติ เพื่อสังเคราะห์ให้ได้ข้อสรุปที่มีความกว้างขวาง ลุ่มลึกกว่าผลงานวิจัยแต่ละเรื่อง

อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (Convention on the Rights of the Child) กล่าวถึงสิทธิเด็ก เป็นสิทธิสากล (Universal Rights) และเป็นสิทธิเด็ดขาด (Absolute Rights) ที่ต้องได้การรับรองและคุ้มครอง ด้วยจุดมุ่งหมายมิใช่เพื่อเรียกร้องสิทธิเด็ก แต่เพื่อการพัฒนาเด็กทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญา ให้เจริญเติบโตรอบด้านให้เต็มศักยภาพ และไม่เลือกปฏิบัติ ด้วยการผนึกกำลังร่วมกันในทุกสถาบันทั่วโลก อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กนี้มีหลักการสำคัญคือ การไม่เลือกปฏิบัติและประโยชน์สูงสุดของเด็ก ซึ่งมุ่งคุ้มครองสิทธิของเด็กรวม 4 ด้าน ดังนี้

1. **สิทธิที่จะอยู่รอด** หมายถึง สิทธิในการมีชีวิต การได้รับการดูแลสุขภาพอนามัย โภชนาการ ความรัก การเอาใจใส่จากครอบครัวและสังคมในการเลี้ยงดูอย่างดีที่สุด มีบ้านอยู่อาศัย และได้รับบริการสาธารณสุข เพื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณค่าต่อไป รวมถึงสิทธิในการมีชื่อและสัญชาติ
2. **สิทธิที่จะได้รับการพัฒนา** หมายถึง สิทธิที่จะได้เล่นและพักผ่อน สิทธิที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางวัฒนธรรม สิทธิที่จะได้รับสิทธิในการศึกษาทุกประเภท สิทธิที่จะคิดพัฒนาสติปัญญาและนับถือศาสนา
3. **สิทธิที่จะได้รับการคุ้มครอง** หมายถึง สิทธิในการที่จะได้รับการปกป้องคุ้มครองจากการถูกเอาเปรียบทางเพศ การใช้แรงงานที่อาจจะเป็นอันตรายต่อสุขภาพ หรือ พัฒนาการของร่างกาย สมองและจิตใจของเด็ก การแสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบ สิทธิที่จะได้รับความยุติธรรมจากรัฐในกรณีถูกกล่าวหาและการพิจารณาคดี และการปกป้องคุ้มครองเด็กที่มีชีวิตอยู่ในภาวะยากลำบาก เช่น เด็กพิการ เด็กผู้ลี้ภัย เด็กกำพร้า เป็นต้น
4. **สิทธิที่จะมีส่วนร่วมกับสังคม** หมายถึง สิทธิที่จะแสดงความคิดเห็นและกล่าวถึงชีวิตของตนเอง รวมทั้งโอกาสที่จะเข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของสังคม และมีส่วนร่วมตัดสินใจในครอบครัว โรงเรียนและชุมชน

พัฒนาการตามช่วงวัย หมายถึง การเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา โดยการเปลี่ยนแปลงจะมีการพัฒนาขึ้นเป็นลำดับขั้น เป็นการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้บุคคลมีความพร้อมในการดำรงชีวิตและทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่เหมาะสมตามอายุของเด็กและเยาวชนในแต่ละช่วง

ทฤษฎีนิเวศวิทยา (Ecological System Theory) หมายถึง ทฤษฎีที่กล่าวถึงบริบทของสิ่งแวดล้อมว่ามีผลต่อการพัฒนาเด็กและเยาวชน โดยอธิบายระบบสิ่งแวดล้อม 4 ระบบ เรียงตามลำดับจากบริบทที่อยู่ใกล้ชิด มีปฏิสัมพันธ์กันกับเด็กและเยาวชนโดยตรงมากที่สุด ไปสู่ระบบของสิ่งแวดล้อมที่ห่างไกลออกไป ดังนี้

1. ระบบจุลภาค เป็นสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลตรงและใกล้ชิดเด็กและเยาวชนในชีวิตประจำวัน (Immediate environment) เด็กและเยาวชนจะได้รับอิทธิพลโดยตรงจากบุคคลที่อยู่ในสภาพแวดล้อมนี้ ได้แก่ พ่อแม่ เพื่อน ครู วัดหรือโบสถ์ โรงเรียน สื่อ และภาคสวนต่าง ๆ ที่มีความใกลชิดกับการพัฒนาเด็กและเยาวชนโดยตรง เป็นต้น ตัวอย่างของปฏิสัมพันธ์ในระบบจุลภาคนี้ เช่น การอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ ความขัดแย้งของครอบครัว ความสัมพันธ์กับเพื่อน โรงเรียน เพื่อนบ้าน เป็นต้น
2. ระบบปฏิสัมพันธ เป็นสิ่งแวดล้อมที่เป็นผลจากความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งที่ใกล้ตัวเด็กและเยาวชน (ตามที่ได้จัดอยู่ในหมวดระบบจุลภาค) ที่ร่วมกันมากกว่า 1 ประเภท เช่น การทำกิจกรรมร่วมกันระหว่างครู ครอบครัว ชุมชนและเด็กและเยาวชน บ้าน เด็กและเยาวชนจะได้รับอิทธิพลจากที่เป็นประสบการณ์ร่วมระหว่างครอบครัวและโรงเรียน โรงเรียนกับวัด หรือ การส่งเสริมการเรียนรู้ในบ้าน ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน พ่อแม่ และเด็ก ตลอดจนการมีความร่วมมือกันระหว่างบ้านและโรงเรียนในการพัฒนาเด็กและเยาวชน การเชื่อมประสานระหว่างกลไกการทำงานดานการพัฒนาเด็กและเยาวชนระดับพื้นที่กับสวนกลาง
3. ระบบภายนอก เป็นสิ่งแวดล้อมที่มีผลกระทบทางอ้อมต่อเด็กและเยาวชน ระบบนี้เป็นอิทธิพลทางอ้อมที่มาจากสิ่งแวดล้อมที่เด็กอาศัยอยู่ ได้แก่ ภาคีเครือข่าย และโครงการวิจัยที่ไม่ใช่ลักษณะของกิจกรรมที่สร้างปฏิสัมพันธ์ร่วมกันของคนในชุมชน
4. ระบบมหภาค เป็นสิ่งแวดล้อมชั้นที่อยู่ภายนอกสุด เป็นบริบทของสิ่งแวดล้อมที่ไม่เฉพาะเจาะจง และอยู่ห่างจากเด็กและเยาวชน เช่น พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กและเยาวชน พ.ศ. 2546 พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. 2550 และพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 และสิ่งแวดล้อมอื่นๆ

ทักษะในศตวรรษที่ 21 หมายถึง ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่จะดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพในศตวรรษที่ 21 โดยผสมผสานองค์ความรู้ ทักษะเฉพาะด้าน ความชำนาญการและความรู้เท่าทันด้านต่าง ๆ เข้าด้วยกันในด้านทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะสารสนเทศ และทักษะชีวิตและทักษะอาชีพ ประกอบด้วย 3R คือ อ่านออก (Reading) เขียนได้ (Writing) และคิดเลขเป็น (Arithmetic) และ 7C คือ ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณและทักษะในการแก้ปัญหา (Critical Thinking and Problem Solving) ทักษะด้านการสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Creativity and Innovation) ทักษะด้านความเข้าใจความต่างวัฒนธรรมต่างกระบวนทัศน์ (Cross-cultural Understanding) ทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีมและภาวะผู้นำ (Collaboration, Teamwork and Leadership) ทักษะด้านการสื่อสารสารสนเทศและรู้เท่าทันสื่อ (Communications, Information, and Media Literacy) ทักษะด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Computing and ICT Literacy) ทักษะอาชีพและทักษะการเรียนรู้ (Career and Learning Skills)

ทักษะชีวิต หมายถึง ความสามารถในการปรับตัวและมีพฤติกรรมที่ดี มีพฤติกรรมทางด้านบวกที่แต่ละคนสามารถที่จะจัดการกับตัวเองได้อย่างมีประสิทธิภาพกับความต้องการและสิ่งที่มาท้าทายในชีวิตประจำวัน ทักษะชีวิตที่ประกอบความสามารถอันประกอบด้วยความรู้ เจตคติ และทักษะชีวิตในอันที่จะจัดการกับปัญหารอบ ๆ ตัวในสภาพสังคมปัจจุบันและเตรียมพร้อมสำหรับการปรับตัวในอนาคตไม่ว่าจะเป็นเรื่องเพศ สารเสพติด บทบาทชายหญิง ชีวิตครอบครัว สุขภาพ อิทธิพลสื่อ สิ่งแวดล้อม จริยธรรมและปัญหาสังคม

1.5 ขอบเขตการวิจัย

งานวิจัยเชิงประจักษ์ที่นำมาวิเคราะห์สังเคราะห์ในการศึกษาครั้งนี้ มีขอบเขตการวิจัย ดังนี้

1. ด้านเนื้อหา ครอบคลุมอายุของ เด็กและเยาวชนตั้งแต่ 0-25 ปีบริบูรณ์ ซึ่งเป็นช่วงอายุที่อยู่ภายใต้กรอบพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 และพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. 2550 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 ทั้งนี้พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก ครอบคลุมสิทธิเด็กอายุ 18 ปี แต่ พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติครอบคลุมเด็กทั้งหมด นอกจากนี้การสังเคราะห์งานวิจัยด้านเด็กและเยาวชนในประเทศไทยนี้ มีกรอบแนวคิดวิจัยที่อยู่บนฐานของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กและเยาวชนมีสิทธิ 4 ประการ ได้แก่ สิทธิที่จะอยู่รอด สิทธิที่จะได้รับการพัฒนา สิทธิที่จะได้รับการคุ้มครอง และสิทธิที่จะมีส่วนร่วมกับสังคม โดยทั้ง 4 สิทธิเหล่านี้เด็กและเยาวชนควรได้รับเช่นเดียวกัน ด้านช่วงเวลา งานวิจัยที่นำเข้าสู่การวิเคราะห์ครั้งนี้ครอบคลุมงานวิจัยเชิงประจักษ์ที่ศึกษาเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน ภายในกรอบเวลาการให้ทุนวิจัย ช่วงปี พ.ศ. 2555-2559 เนื่องด้วยเหตุผลด้านความทันสมัยของข้อมูลและงานวิจัย อย่างไรก็ตามในระหว่างของการสืบค้นข้อมูล หากมีรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ที่มีความทันสมัย คณะผู้วิจัยจะได้นำเข้ามาสืบค้นและวิเคราะห์ด้วย
2. ด้านแหล่งข้อมูล ครอบคลุมเฉพาะงานวิจัยเชิงประจักษ์ที่ศึกษาเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน ที่ได้รับทุนสนับสนุนจากแหล่งทุนวิจัย 3 แหล่ง คือ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) กรมกิจการเด็กและเยาวชน (ดย.) และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการเสริมสร้างสุขภาพ (สสส.) โดยมีคำสำคัญในการสืบค้น ได้แก่ “เด็ก” “เยาวชน” “วัยรุ่น” “โรงเรียน” “ครอบครัว” “นักเรียน” “นักศึกษา”
3. ด้านช่วงเวลา ครอบคลุมระยะเวลาการให้ทุนวิจัย ช่วงปี พ.ศ. 2555-2559 เนื่องด้วยเหตุผลด้านความทันสมัยของข้อมูลและงานวิจัย อย่างไรก็ตามในระหว่างของการสืบค้นข้อมูล หากมีรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ที่มีความทันสมัย คณะผู้วิจัยจะได้นำเข้ามาสืบค้นและวิเคราะห์ด้วย

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา

1. หน่วยงานด้านนโยบายการวิจัยในเด็กและเยาวชน เช่น กิจการเด็กและเยาวชน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ สามารถนำผลการสังเคราะห์ความรู้ และวิเคราะห์ช่องว่างนโยบาย ไปใช้ในการพัฒนามาตรการ และโครงการเพื่อการพัฒนาเด็กและเยาวชนในประเทศไทย
2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยด้านเด็กและเยาวชน เช่น สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ศูนย์ประสานงานการศึกษาการสร้างความคุ้มครองทางสังคมในกลุ่มเด็กและเยาวชน (CSPS) สถาบันการศึกษาที่มีการเรียนการสอนและวิจัยด้านนี้ สามารถนำผลการสังเคราะห์ความรู้ และวิเคราะห์ช่องว่างการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการกำหนดทิศทางในการวิจัยด้านการพัฒนาเด็กและเยาวชนต่อไป

บทที่ 2
การทบทวนวรรณกรรม

ในการวิเคราะห์และสังเคราะห์ผลการวิจัยที่เกี่ยวกับเด็กและเยาวชนในประเทศไทย ครั้งนี้คณะผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมครอบคลุมประเด็นเนื้อหา ดังต่อไปนี้

2.1 การสังเคราะห์งานวิจัย

การสังเคราะห์งานวิจัย (Research synthesis) หมายถึง กระบวนการวิจัยที่นำงานวิจัยที่ศึกษาในประเด็นปัญหาวิจัยเดียวกันหลายๆ เรื่องมาศึกษาวิเคราะห์และสังเคราะห์ด้วยวิธีการเชิงคุณภาพหรือวิธีการทางสถิติ แล้วนำเสนอข้อสรุปอย่างมีระบบเพื่อบูรณาการงานวิจัยให้สามารถสรุปอ้างอิงได้ หรือเพื่อให้ได้ข้อความรู้ในเชิงสรุปผลการวิจัยที่มีอยู่กระจัดกระจายให้มีความชัดเจน กว้างขวาง ลุ่มลึกมากกว่าที่จะได้รับจากงานวิจัยแต่ละเรื่อง (Cooper & Lindsay, 1997; นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542)

นอกจากความหมายที่กล่าวมาแล้วข้างต้น Glass และคณะ (1981) ระบุลักษณะสำคัญของการสังเคราะห์การวิจัยไว้ 5 ประการ ได้แก่

1. การรวบรวม เนื้อหา ข้อความรู้ แนวคิด ทฤษฎี และหลักการของศาสตร์ที่สนใจในหัวข้อเรื่องเดียวกันมาสรุปให้เห็นเป็นเนื้อหา ข้อความรู้ แนวคิด ทฤษฎี และหลักการใหม่ขึ้นมา
2. การสังเคราะห์มาจากงานวิจัยตั้งแต่ 2 เรื่องขึ้นไปในหัวข้อเรื่องเดียวกัน
3. การหาข้อสรุปร่วมจากงานวิจัยต่าง ๆ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งเป็นการตกผลึกความคิดที่ได้มาจากงานวิจัยหลายเรื่องเพื่อให้ได้ข้อสรุปร่วมในหัวข้อเรื่องที่ศึกษา
4. การมุ่งหาข้อสรุปหรือข้อเสนอแนะ ในหัวข้อที่ศึกษาโดยการนำข้อค้นพบที่ได้ปรากฏการณ์ต่าง ๆ เป็นจำนวนมากมาหาเป็นข้อสรุปทั่วไป
5. การค้นหาความเป็นจริงของปรากฏการณ์ร่วมโดยใช้ระเบียบวิธีการศึกษาที่ได้จากการสังเกตปรากฏการณ์หรือข้อค้นพบจากงานวิจัยขั้นต่าง ๆ มาจัดทำข้อสรุปร่วมหรือข้อสรุปทั่วไป หรือสร้างต้นแบบใหม่ไปทดลองหรือทดสอบเพื่อหาความจริงแท้ต่อไป

<u>ประเภทของการสังเคราะห์งานวิจัย</u>

ด้านประเภทของการสังเคราะห์งานวิจัย นงลักษณ์ วิรัชชัย และ สุวิมล ว่องวาณิช. (2545) ได้กล่าวถึงประเภทของการสังเคราะห์งานวิจัย ไว้ 2 ประเภท ได้แก่

1. **การสังเคราะห์เชิงคุณภาพ (Qualitative Synthesis)** คือ การสังเคราะห์เนื้อหาสาระเฉพาะส่วนที่เป็นข้อค้นพบของรายงานการวิจัย โดยใช้วิธีการสังเคราะห์ด้วยวิธีการบรรยาย จะได้บทสรุปรวมข้อค้นพบของรายงานการวิจัยที่นำมาสังเคราะห์ โดยอาจยังคงสาระของงานวิจัยแต่ละเรื่องไว้ด้วย หรืออาจจะนำเสนอบทสรุปรวมลักษณะภาพรวมโดยไม่คงสาระของงานวิจัยแต่ละเรื่องก็ได้
2. **การสังเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative Synthesis)** คือ การใช้ระเบียบวิธีทางสถิติมาเป็นการนำเสนอข้อค้นพบจากงานวิจัยทุกเรื่องในหน่วยมาตรฐานเดียวกัน และบูรณาการข้อค้นพบของรายงานการวิจัยที่นำมา

สังเคราะห์ทั้งหมด พร้อมทั้งแสดงให้เห็นความเกี่ยวข้องระหว่างลักษณะงานวิจัย การสังเคราะห์เชิงปริมาณจึงเป็นการวิเคราะห์ผลการวิเคราะห์ (Analysis of analysis) หรือการวิเคราะห์เชิงผสมผสาน (Intigrative analysis) หรือการวิจัยงานวิจัย (Research of research) โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์อภิมาน (Meta-analysis)

<u>การสังเคราะห์งานวิจัยเชิงปริมาณด้วยการวิเคราะห์อภิมาน</u>

การสังเคราะห์งานวิจัยด้วยการวิเคราะห์อภิมาน (Meta-analysis of research) หมายถึง การสังเคราะห์งานวิจัยเชิงปริมาณแบบหนึ่ง ที่นักวิจัยนำงานวิจัยซึ่งศึกษาปัญหาวิจัยเดียวกันจำนวนหลายเรื่องมาศึกษาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติ เพื่อให้ได้ข้อสรุปผลการวิจัยที่มีความกว้างขวางลุ่มลึกกว่าผลงานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์แต่ละเรื่อง ตัวแปรตามในการวิเคราะห์อภิมาน คือ ผลการวิจัยซึ่งเป็นความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรจากงานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์ที่วัดในรูปดัชนีมาตรฐาน ส่วนตัวแปรต้นในการวิเคราะห์อภิมาน คือ ตัวแปรคุณลักษณะการวิจัย จุดมุ่งหมายในการวิเคราะห์อภิมานงานวิจัยแยกได้เป็น 2 ประการ ประการแรก คือ การสังเคราะห์ให้ได้ข้อสรุปเกี่ยวกับดัชนีมาตรฐาน ประการที่สอง คือ การวิเคราะห์เพื่อตรวจสอบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างตัวแปรปรับกับดัชนีมาตรฐาน (Glass, McGaw, & Smith, 1981; นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542)

ในการสังเคราะห์งานวิจัยด้วยวิธีวิเคราะห์อภิมานนี้เป็นวิธีการวิเคราะห์ตามแนวของ Glass, McGaw และ Smith (1981) ที่สังเคราะห์งานวิจัยเชิงทดลองรวมกับงานวิจัยเชิงสหสัมพันธ์ โดยคำนวณค่าขนาดอิทธิพลจากค่าสหสัมพันธ์ซึ่งมีสูตรในการประมาณค่าขนาดอิทธิพลจากงานวิจัยที่มีรูปแบบการทดลองแตกต่างกันทุกแบบแผนการวิจัย และมีสูตรในการปรับเปลี่ยนค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบอื่น ๆ มาเป็นค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันสำหรับการวิเคราะห์เพื่ออธิบายความแปรปรวนในดัชนีมาตรฐานนั้น สำหรับขั้นตอนการสังเคราะห์งานวิจัยด้วยการวิเคราะห์อภิมาน แบ่งได้เป็น 5 ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นตอนที่ 1 การกำหนดปัญหา และวัตถุประสงค์การวิจัย ปัญหาวิจัยในการวิเคราะห์อภิมานงานวิจัย มีปัญหาหลัก 3 ข้อ ได้แก่ ขนาดของค่าแนวโน้มสู่ส่วนกลางของดัชนีมาตรฐานมีค่าเท่าไหร่ ปริมาณความแปรปรวนของดัชนีมาตรฐานมีมากน้อยเพียงใด และคุณลักษณะใดของงานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์อธิบายความแปรปรวนของดัชนีมาตรฐานอันเป็นผลการวิจัยได้มากน้อยเพียงใด การสังเคราะห์งานวิจัยด้วยการวิเคราะห์อภิมาน มีวัตถุประสงค์สำคัญ คือ เพื่อสังเคราะห์ผลการวิจัยที่ยังมีข้อขัดแย้ง หรือมีจำนวนมากให้ได้คำตอบปัญหาวิจัยที่เป็นข้อสรุป เพื่อให้ได้ความรู้ใหม่ทางวิชาการที่จะนำไปใช้ประโยชน์ในเชิงวิชาการ และเพื่อให้ได้ข้อค้นพบที่เป็นความสัมพันธ์แบบมีเงื่อนไขที่จะสามารถนำไปใช้ได้จริงต่อไป

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย ขั้นตอนนี้เป็นการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย และสร้างกรอบความคิดสำหรับการวิเคราะห์อภิมาน โดยให้ความสำคัญกับรายงานการสังเคราะห์งานวิจัยที่เป็นการศึกษาปัญหาวิจัยเดียวกัน ในการคัดเลือกงานวิจัยนี้ Slavin (1986) เสนอให้เลือกเฉพาะงานวิจัยที่มีคุณภาพสูงและเป็นหลักฐานที่ดีที่สุด เท่าที่มีในการสังเคราะห์งานวิจัย

ขั้นตอนที่ 3 การรวบรวมข้อมูล ข้อมูลสำหรับการสังเคราะห์งานวิจัยประกอบด้วย ข้อมูลสองส่วน ส่วนแรก เป็นข้อมูลจากผลการวิจัยแต่ละเรื่อง ถูกประเมินในรูปดัชนีมาตรฐาน (Standard index) โดยบอกความสำคัญของขนาดและทิศทางอิทธิพลของปัจจัยเชิงเหตุที่มีต่อตัวแปรผล ดัชนีที่นิยมใช้กันมากมี 2 ชนิด ได้แก่ ขนาดอิทธิพล (Effect size) และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation coefficient) ข้อมูลส่วนที่สอง เป็นข้อมูลเกี่ยวกันคุณลักษณะงานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์ แบ่งเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มที่หนึ่งคือ ตัวแปรเกี่ยวกับลักษณะการพิมพ์ เช่น ปีที่พิมพ์จำนวนหน้า คุณภาพ

การพิมพ์ หน่วยงานต้นสังกัดของผู้วิจัย กลุ่มที่สองคือ ตัวแปรเกี่ยวกับเนื้อหาสาระ (Substance) เช่น ประเภททฤษฎีที่ใช้ การตั้งสมมติฐานวิจัย ลักษณะกรอบความคิดในการวิจัย จำนวนเอกสารอ้างอิง ประเภทของตัวแปรต้น ประเภทของตัวแปรตาม จำนวนตัวแปรกลุ่มที่สามคือ ตัวแปรเกี่ยวกับวิธีวิทยาการวิจัย (Research methodology) เช่น ขนาดกลุ่มตัวอย่าง ค่าความเที่ยงของเครื่องมือวิจัย ลักษณะแบบแผนการวิจัย วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง วิธีการควบคุมตัวแปรแทรกซ้อน ระยะเวลาการทดลอง ลักษณะผู้ทำการทดลอง ประเภทสถิติวิเคราะห์ที่ใช้ การตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้น

การดำเนินงานขั้นตอนที่ 3 นี้ แบ่งออกได้ 4 งาน คือ การเสาะค้นงานวิจัย การกำหนดกลุ่มตัวอย่างงานวิจัยที่จะสังเคราะห์ การสร้างเครื่องมือวิจัย และการบันทึกข้อมูล แต่ละงานมีวิธีการดำเนินการดังนี้

1. การเสาะค้นงานวิจัย นักวิจัยเริ่มต้นโดยการกำหนดลักษณะงานวิจัยที่ต้องการสังเคราะห์ว่าเป็น งานวิจัยศึกษาปัญหาลักษณะใด ประเภทใด ช่วงเวลาใด เป็นงานวิจัยจากหน่วยงานใด หรือจะใช้ทุกหน่วยงาน เมื่อได้ขอบเขตกว้าง ๆ แล้วจึงลงมือเสาะค้นงานวิจัย
2. การกำหนดกลุ่มตัวอย่างงานวิจัยที่จะนำมาสังเคราะห์ เป็นการตัดสินใจว่าจะสังเคราะห์งานวิจัยทุกเรื่อง หรือเลือกศึกษาเฉพาะบางส่วน นักวิจัยอาจเลือกโดยการสุ่ม หรือเลือกแบบเจาะจงโดยกำหนดเกณฑ์ในการเลือกได้ สำหรับจำนวนงานวิจัยที่เลือกนั้น Glass McGaw และ Smith (1981) เสนอทางเลือกไว้ 4ทางเลือก คือ การศึกษางานวิจัยทุกเรื่องที่สืบค้นได้ การเลือกงานวิจัยแบบแบ่งชั้นตามลักษณะงานวิจัย การเลือกเฉพาะงานวิจัยที่มีการพิมพ์เผยแพร่ และการเลือกเฉพาะงานวิจัยที่มีคุณภาพ
3. การสร้างเครื่องมือวิจัย เครื่องมือสำหรับการวิเคราะห์อภิมานมีเพียงสองแบบ คือ แบบประเมินงานวิจัย และแบบบันทึกข้อมูล แบบประเมินงานวิจัยนิยมสร้างเป็นมาตรประเมินค่า (Rating scale) โดยมีข้อความบ่งบอกคุณภาพงานวิจัย เช่น วัตถุประสงค์งานวิจัยสอดคล้องกับชื่อเรื่อง/ปัญหาวิจัย สมมติฐานวิจัยมีหลักฐานสนับสนุน ใช้วิธีการสุ่มในการเลือกกลุ่มตัวอย่าง มีการตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นของสถิติวิเคราะห์ เป็นต้น สำหรับแบบบันทึกข้อมูลอาจทำเป็นตาราง หรือเป็นแบบสอบถามทั้งแบบปลายปิดและปลายเปิดก็ได้ โดยมีหลักการในการสร้างแบบบันทึกข้อมูล 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นการกำหนดขอบข่ายข้อมูลที่ต้องการและการกำหนดรหัสตัวแปรสำหรับข้อมูลขั้น การสร้างแบบบันทึกให้ครอบคลุมตัวแปรที่ต้องการ และขั้นการทดลองใช้แบบบันทึกข้อมูล โดยรวบรวมข้อมูลจากงานวิจัย 5-10 เรื่อง และปรับแบบบันทึกข้อมูลรวมทั้งรหัสตัวแปร ในกรณีที่มีการรวบรวมข้อมูลด้วยผู้รวบรวมข้อมูลหลายคนจำเป็นต้องมีการตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างผู้รวบรวมข้อมูลด้วย
4. การบันทึกข้อมูล เป็นการนำเครื่องมือวิจัยไปใช้รวบรวมข้อมูลและสร้างไฟล์ข้อมูล เกี่ยวกับตัวแปรคุณลักษณะงานวิจัย และผลการวิจัยโดยปรับผลการวิจัยให้อยู่ในรูปดัชนีมาตรฐาน Glass McGaw และ Smith (1981) ได้นำเสนอการใช้สูตรพื้นฐานสำหรับประมาณค่าดัชนีมาตรฐาน ได้แก่ ค่าขนาดอิทธิพล (effect size) และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (correlation coefficient) อันเป็นผลการวิจัยจากงานวิจัยแต่ละเรื่อง สองวิธี คือ วิธีการประมาณค่าโดยตรงจากค่าสถิติที่ได้จากกลุ่มตัวอย่าง และวิธีการประมาณค่าโดยการคำนวณจากค่าสถิติ สูตรสำหรับการประมาณค่าขนาดอิทธิพลตามวิธีของ Glass และคณะ (Glass, McGaw & Smith, 1981) ใช้ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มควบคุม ทำให้ค่าขนาดอิทธิพลที่คำนวณได้มีค่าค่อนข้างสูง เนื่องจากค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มควบคุมส่วนใหญ่จะมีค่าต่ำ Hunter และ Schnidt (1990) Hedges และ Olkin (1985) ได้เสนอสูตรการประมาณค่าขนาดอิทธิพล โดยใช้ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานรวมภายในกลุ่ม (Pooled within group standard deviation)

ขั้นตอนที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลมีงานสำคัญ 3 งาน คือ การเตรียมข้อมูลสำหรับการวิเคราะห์ การตรวจสอบลักษณะการแจกแจงของตัวแปร และการวิเคราะห์ข้อมูลซึ่งประกอบด้วย การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น และการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบคำถามวิจัย ในรายละเอียดของแต่ละงานมีดังนี้

1. การเตรียมข้อมูลสำหรับการวิเคราะห์ ใน ขั้นตอนนี้เป็นการสร้างไฟล์ข้อมูลเหมือนในการวิจัยทั่วไป และต้องตรวจสอบว่ามีตัวแปรใดมีค่าขาดหาย (Missing) บ้าง ถ้ามีค่าขาดหายมากต้องตรวจสอบว่าการขาดหายเกิดขึ้นโดยสุ่ม หรือมีระบบ กรณีที่ค่าขาดหายเป็นแบบสุ่มสามารถประมาณค่าทดแทนได้ วิธีการประมาณค่าทดแทนค่าที่ขาดหายอาจใช้ค่าเฉลี่ยตัวแปรนั้น หรือใช้ค่าประมาณที่ได้จากการวิเคราะห์การถดถอยระหว่างตัวแปรที่มีข้อมูลขาดหายกับตัวแปรที่สัมพันธ์กัน (Hair et al., 1998)
2. การตรวจสอบลักษณะการแจกแจงของตัวแปร ด้วยการทำตารางแจกแจงความถี่เพื่อดูลักษณะการแจกแจงความถี่ และหาค่าสถิติบรรยาย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความเบ้ ค่าความโด่ง รวมทั้งการทดสอบทางสถิติเพื่อตรวจสอบว่าการแจกแจงของตัวแปรเป็นโค้งปกติหรือไม่ จำเป็นต้องมีการปรับตัวแปรอย่างไรหรือไม่ การดำเนินงานอีกอย่างหนึ่ง คือ การตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรว่ามีความสัมพันธ์เชิงเส้น (Linear relationship) เพราะสถิติวิเคราะห์เกี่ยวกับความสัมพันธ์จะใช้สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันเป็นพื้นฐาน นอกจากนี้ยังต้องตรวจสอบข้อมูลว่า เป็นไปตามข้อตกลงเบื้องต้นที่จะใช้สถิติวิเคราะห์แต่ละประเภทหรือไม่ด้วย เช่น ในกรณีที่มีตัวแปรปรับเป็นตัวแปรระดับนามบัญญัติ ถ้าจะใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ต้องเปลี่ยนตัวแปรระดับนามบัญญัติให้เป็นตัวแปรดัมมี่ (Dummy variable) ก่อน เป็นต้น
3. การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นและการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบคำถามการวิจัย โดยเริ่มจากการเสนอค่าสถิติเบื้องต้นของตัวแปรสำคัญ การทำตารางไขว้ (Cross tabulation) เพื่อตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในเบื้องต้น จากนั้นจึงวิเคราะห์ผลการวิจัยซึ่งวัดในรูปดัชนีมาตรฐานทั้งหมดว่ามีความแตกต่างระหว่างงานวิจัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติหรือไม่
    - ถ้าไม่แตกต่างกัน นักวิจัยจะสามารถสังเคราะห์สรุปผลการวิจัยทั้งหมดเป็นคำตอบปัญหาวิจัยได้
    - ถ้าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ต้องวิเคราะห์เพื่ออธิบายต่อไปว่า ความแตกต่างหรือความแปรปรวนของดัชนีมาตรฐานนั้นเกิดขึ้นเนื่องจากคุณลักษณะงานวิจัยด้านใดบ้าง Hunter และ Schmidt (1990) กล่าวว่า การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบคำถามวิจัยในการวิเคราะห์อภิมานแยกได้เป็นสองแบบ แบบแรกเป็นการวิเคราะห์ตัวแปรปรับ แบบที่สองเป็นการพัฒนาทฤษฎีโดยการทดสอบโมเดลเชิงสาเหตุ โดยในส่วนของการวิเคราะห์ตัวแปรปรับ (Moderator analysis) การวิเคราะห์ตัวแปรปรับ หรือ การอธิบายความแปรปรวนของดัชนีมาตรฐานโดยใช้ตัวแปรปรับ เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลโดยมีค่าดัชนีมาตรฐาน (ขนาดอิทธิพลหรือค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์) เป็นตัวแปรตาม และตัวแปรคุณลักษณะงานวิจัยเป็นตัวแปรต้น เนื่องจากค่าดัชนีมาตรฐานเป็นค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสองตัว เช่น ขนาดอิทธิพลของวิธีสอนที่มีต่อผลการเรียน ดังนั้นตัวแปรคุณลักษณะงานวิจัยที่มีอิทธิพลทำให้ค่าดัชนีมาตรฐานแตกต่างกัน จึงเรียกว่า ตัวแปรปรับหรือตัวแปรกำกับ (moderator)

<u>การสังเคราะห์งานวิจัยด้วยวิธีปริทัศน์แบบพรรณนา</u>

การสังเคราะห์งานวิจัยโดยทั่วไปที่ใช้กันมาแต่ดั้งเดิมจนถึงปัจจุบัน ซึ่งเรียกว่า วิธีปริทัศน์แบบพรรณนา (Narrative review) ที่ไม่เน้นการนิยามตัวแปร ไม่จำเป็นต้องกำหนดตัวแปรตาม และการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ กล่าวได้ว่าการปริทัศน์แบบพรรณนานั้น จัดว่าเป็นการวิจัยเอกสารและการวิจัยเชิงคุณภาพรูปแบบหนึ่ง การสังเคราะห์

งานวิจัยด้วยวิธีปริทัศน์แบบพรรณนา มีขั้นตอนในการสังเคราะห์เช่นเดียวกับขั้นตอนในการสังเคราะห์งานวิจัยโดยทั่วๆ ไป 5 ขั้นตอน (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542) ได้แก่

ขั้นตอนที่ 1 การกำหนดหัวข้อปัญหา การสังเคราะห์งานวิจัยเริ่มจากการกำหนดปัญหาการวิจัย ซึ่งต้องเป็นปัญหาที่ยังเป็นข้อสงสัยที่ยังหาข้อสรุปไม่ได้ ยังไม่มีคำตอบแน่ชัด มักจะเป็นปัญหาที่นักวิจัยสนใจและทำการวิจัยจำนวนมาก ปัญหาดังกล่าวจึงเหมาะสมต่อการสังเคราะห์งานวิจัย

ขั้นตอนที่ 2 การวิเคราะห์ปัญหา เมื่อกำหนดปัญหาวิจัยแล้ว ผู้วิจัยต้องนิยามปัญหาให้ชัดเจนโดยศึกษาแนวคิด หลักการ และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง เพื่อช่วยทำให้ปัญหาชัดเจนขึ้น และเป็นแนวทางในการกำหนดขอบเขตการวิจัย

ขั้นตอนที่ 3 การเสาะค้น คัดเลือก และรวบรวมงานวิจัย[1] ผู้วิจัยต้องค้นคว้าและเสาะหางานวิจัยทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับปัญหาที่กำหนดไว้ โดยศึกษาตรวจสอบงานวิจัยแต่ละเรื่องโดยละเอียด มีเกณฑ์ในการคัดเลือกงานวิจัยเพื่อคัดเลือกงานวิจัยที่มีคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด การรวบรวมผลของการวิจัยนั้นผู้วิจัยจะต้องสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากรายงาน หรือ แบบสรุปงานวิจัย เพื่อรวบรวมข้อค้นพบจากการศึกษาวิจัยสำหรับนำไปวิเคราะห์ในขั้นตอนต่อไป

ขั้นตอนที่ 4 การวิเคราะห์เพื่อสังเคราะห์ผลการวิจัย เป็นขั้นตอนที่มีการจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูลที่ประกอบด้วยผลการวิจัย รายละเอียด ลักษณะและวิธีการวิจัยจากงานวิจัยทั้งหมดเพื่อสังเคราะห์หาข้อสรุป ซึ่งในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยอาจใช้วิธีการแจงนับคะแนนความถี่ การนำเสนอผลการวิเคราะห์จะเสนอในรูปแบบการบรรยาย หรือเสนอด้วยตารางประกอบการบรรยายก็ได้ จากนั้นจึงแปลความหมายของผลการวิเคราะห์เพื่อตอบปัญหาการวิจัย

ขั้นตอนที่ 5 การเสนอรายงานการสังเคราะห์งานวิจัย จะมีหลักการเช่นเดียวกับการเขียนรายงานการวิจัยทั่ว ๆ ไป โดยจะต้องเสนอรายละเอียดวิธีการดำเนินงานทุกขั้นตอนพร้อมทั้งข้อสรุปข้อค้นพบ และข้อเสนอแนะจากการสังเคราะห์งานวิจัย

<u>งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในเรื่องการสังเคราะห์งานวิจัย</u>

นงลักษณ์ วิรัชชัย และสุวิมล ว่องวานิช (2542) ได้สังเคราะห์งานวิจัยทางการศึกษาด้วยการวิเคราะห์อภิมานและการวิเคราะห์เนื้อหา การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสังเคราะห์รายงานการวิจัยทางการศึกษาและที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา จำนวน 323 เรื่องที่เสนอในการประชุมทางวิชาการ ครั้งที่ 9 ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ การสังเคราะห์งานวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย การสังเคราะห์ด้วยการวิเคราะห์อภิมานงานวิจัยเชิงปริมาณที่ใช้แบบการวิจัยเชิงทดลอง แบบการวิจัยเชิงสหสัมพันธ์ และการเปรียบเทียบ จำนวน 144 เรื่อง และ การสังเคราะห์งานวิจัยด้วยการวิเคราะห์เนื้อหางานวิจัยที่เป็นการวิจัยเชิงคุณลักษณะและการวิจัยแบบบรรยาย จำนวน 179 เรื่อง ในการวิเคราะห์อภิมานเป็นการเก็บรวบรวม และวิเคราะห์ฐานข้อมูล 2 ชุด การวิเคราะห์ชุดแรกใช้งานวิจัยทั้ง 323 เรื่องเป็นหน่วยในการวิเคราะห์ และมีการกำหนดรหัสตัวแปร 50 ตัวแปร แทนลักษณะจุดมุ่งหมาย เนื้อหาสาระ ประวัติการพิมพ์งานวิจัย และภูมิหลังของผู้ทำวิจัย ในการวิเคราะห์ชุดที่สองมีการให้รหัสตัวแปรเพิ่มอีก 15 ตัวแปร เพื่อแทน

[1] Moher D, Liberati A, Tetzlaff J, Altman DG, The PRISMA Group (2009). Preferred Reporting Items for Systematic Reviews and Meta-Analyses: The PRISMA Statement. PLoS Med 6(7): e1000097. doi:10.1371/journal.pmed1000097

ประเภท จำนวนหน่วย และคุณภาพของกลุ่มตัวอย่าง ประเภทและความเที่ยงของเครื่องมือวิจัย ประเภทของตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม วิธีการวิเคราะห์ และผลการวิเคราะห์ เนื่องจากงานวิจัยบางเรื่องมีการรายงานข้อค้นพบมากกว่าหนึ่งประเด็น ดังนั้นหน่วยการวิเคราะห์ชุดที่สองจึงประกอบด้วย ค่าขนาดอิทธิพล 208 ค่า และค่าสัมประสิทธิสหสัมพันธ์ 336 ค่า จากงานวิจัย 144 เรื่อง คณะผู้วิจัยแยกกันประเมินและลงรหัสรายงานวิจัยแต่ละเรื่อง เมื่อเสร็จแล้วจึงร่วมกันพิจารณาทบทวนผลการประเมินและแบบการให้รหัส โดยมีการอภิปรายและตรวจสอบซ้ำเมื่อมีผลต่างกันเพื่อให้ได้ผลสรุปตรงกัน วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วยดัชนีมาตรฐาน 2 ดัชนี (ขนาดอิทธิพล และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์) การตรวจสอบการแจกแจงของค่าประมาณดัชนีมาตรฐาน การบูรณาการค่าประมาณดัชนีมาตรฐาน และการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะงานวิจัยกับดัชนีมาตรฐาน ผู้วิจัยแยกกันศึกษางานวิจัยทั้ง 179 เรื่อง แล้วทำสรุปย่อและจัดกลุ่มตามเนื้อหาสาระ จากนั้นจึงร่วมกันพิจารณา ทบทวนการจัดกลุ่ม และจัดทำโครงร่างการวิเคราะห์เนื้อหาร่วมกัน ผลการวิเคราะห์เนื้อหางานวิจัย 10 กลุ่ม พบว่า ในจำนวนงานวิจัย 179 เรื่อง มีงานวิจัย 14 เรื่อง ในกลุ่มแรก ศึกษาด้านหลักสูตรและได้ผลการวิจัยเป็นหลักสูตรใหม่ที่พัฒนาขึ้น หลักสูตรที่ตรวจสอบแล้วว่ามีความเหมาะสม มีงานวิจัย 27 เรื่องศึกษาปัญหาและวิธีแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่า มีปัญหาระดับปานกลาง และมีปัญหาน้อยเกี่ยวกับคุณลักษณะนักเรียนและผู้สำเร็จการศึกษา มีงานวิจัย 10 เรื่องทำการประเมินวิธีการสอนและพบว่า คุณภาพการสอนอยู่ในระดับปานกลางถึงสูง และเสนอแนะให้มีการพัฒนาบุคลากร มีงานวิจัย 58 เรื่องทำการวิจัยด้านการบริหารการศึกษา และให้ข้อเสนอแนะว่ายังมีความต้องการจำเป็นในเรื่องการบริหารงานบุคคล การพัฒนาศักยภาพของบุคลากร แต่การวางแผนและการบริหารจัดการโดยทั่วไปมีความเหมาะสม มีงานวิจัย 9 เรื่องรายงานว่าคุณภาพการนิเทศการศึกษามีความเหมาะสม มีปัญหาระดับน้อยถึงปานกลาง และมีรายงานการพัฒนาชุดของตัวบ่งชี้สำหรับวัดความสำเร็จของการนิเทศ มีงานวิจัย 4 เรื่องศึกษาด้านการแนะแนว สรุปได้ว่านักเรียน ครู และผู้บริหาร เห็นด้วยกับการใช้ระเบียบข้อบังคับเรื่องวินัยและการลงโทษ ตลอดจนกระบวนการแนะแนว มีงานวิจัย 27 เรื่องทำการวิจัยและพัฒนาด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาได้แบบสอบ/เครื่องมือวัด/วิธีการวินิจฉัย/แบบประเมิน รวมกัน 20 รายการ และได้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำหรับสร้างธนาคารข้อสอบ 2 โปรแกรม มีงานวิจัย 6 เรื่องทำการวิจัยเกี่ยวกับวิธีวิทยาการวิจัย โดยศึกษาวิธีการวัดและประเมินผลการศึกษา และการเพิ่มอัตราตอบกลับแบบสอบถาม มีงานวิจัย 5 เรื่องทำการวิจัยเกี่ยวกับจิตวิทยาสังคมและพฤติกรรมศาสตร์ (แม้ว่าจะเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ แต่ผู้วิจัยเสนอรายงานในเชิงพรรณนาเท่านั้น) และในกลุ่มสุดท้ายมีงานวิจัย 16 เรื่อง ศึกษาเชิงพรรณนา/บรรยายสภาวะ/วิถีชีวิต/ประเด็นสำคัญในชุมชนและการบริหารองค์กร ข้อค้นพบในการวิจัยมีข้อเสนอแนะที่สำคัญ 4 ประการ ประการแรก ควรกระตุ้นและสนับสนุนให้นักการศึกษาทำการวิจัยขั้นสูงในสาขาที่มีการวิจัยน้อยให้มากขึ้น ประการที่สอง ควรมีการนำผลการวิจัยตามตัวแปรที่ให้ค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลสูงไปใช้ให้เกิดผลในทางปฏิบัติเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน และการขยายบริการการศึกษาสำหรับกลุ่มผู้ด้อยโอกาส ประการที่สาม องค์กรที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยควรได้รับการส่งเสริมให้จัดกิจกรรมอบรมทำวิจัย และจัดกิจกรรมการเผยแพร่ผลงานวิจัยอย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนจัดให้มีการพัฒนาระบบสารสนเทศเกี่ยวกับผลการวิจัย และประการสุดท้าย สำหรับการวิจัยต่อไปควรมีการพัฒนาเทคนิคการวิเคราะห์อภิมานให้ได้ผลการวิเคราะห์ถูกต้องและแปลความหมายได้ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น และควรมีการนำวิธีการวิเคราะห์ทางสถิติขั้นสูง เช่น LISREL HLM มาใช้เพื่อให้ได้ผลการสังเคราะห์ที่ดียิ่งขึ้นกว่าเดิม

งานวิจัยอีกเรื่องหนึ่ง โดย เพ็ญณี แนรอท และคณะ (2542) สังเคราะห์งานวิจัยทางการศึกษาในประเทศไทยระหว่างปี พ.ศ. 2539-2542 การวิจัยครั้งนี้ได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ มีวัตถุประสงค์เพื่อประมวลองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยทางการศึกษาในช่วงปี พ.ศ. 2539-2542 และศึกษาสถานภาพของงานวิจัยทางการศึกษาในช่วงปี พ.ศ. 2539-2542 โดยจำแนกตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

รวม 12 ประเด็นหลักคือ 1) ความมุ่งหมายและหลักการ 2) สิทธิและหน้าที่ทางการศึกษา 3) ระบบการศึกษา 4) แนวทางการจัดการศึกษา 5) หลักสูตรและการสอน 6) การบริหารและการจัดการศึกษา 7) มาตรฐานและการประกันคุณภาพ 8) ครู อาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา 9) ทรัพยากรและการลงทุนทางการศึกษา 10) เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 11) ผู้เรียน 12) การปฏิรูปการศึกษา ในแต่ละประเด็นของสาระดังกล่าวข้างต้นจะมีรายละเอียดในประเด็นย่อย โดยมีงานวิจัยที่ค้นพบที่ได้รับการสังเคราะห์แจกแจงภายใต้ประเด็น ย่อยทั้งสิ้น 50 ประเด็นและสรุปภาพรวมขององค์ความรู้ที่ได้ ข้อค้นพบที่สำคัญจากงานวิจัย พบว่า ปริมาณงานวิจัยกลุ่มใหญ่ที่สุด เป็นการวิจัยในประเด็นแนวทางการจัดการศึกษาและหรือการพัฒนาการเรียนการสอน 446 เรื่อง (ร้อยละ 40.43) รองลงมาคือ เทคโนโลยีทางการศึกษา 155 เรื่อง (ร้อยละ 13.91) และหลักสูตรและการสอน 130 เรื่อง (ร้อยละ 11.67) ปริมาณงานวิจัยน้อยกว่าร้อยละสอง คือ ความมุ่งหมายและหลักการมี 8 เรื่อง (ร้อยละ 0.72) มาตรฐานการประกันคุณภาพมี 10 เรื่อง (ร้อยละ 0.90) งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปฏิรูปการศึกษามี 18 เรื่อง (ร้อยละ 1.61) และทรัพยากรและการลงทุนทางการศึกษามี 20 เรื่อง (ร้อยละ 1.79)

2.2 พัฒนาการเด็กและเยาวชนตามช่วงวัยของชีวิต

พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. 2550 มาตรา 4 ได้นิยามและให้ขอบเขตความหมายของคำว่า “เด็ก” คือ บุคคลที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปีบริบูรณ์ ในขณะที่คำว่า “เยาวชน” คือ บุคคลที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีบริบูรณ์ถึง 25 ปีบริบูรณ์

ส่วนในทางจิตวิทยานั้น “เด็ก” เป็นช่วงวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงแตกต่างไปจากวัยผู้ใหญ่อย่างเห็นได้ชัด (Santrock, 2015) มีพัฒนาการทางด้านร่างกายเป็นรูปแบบเฉพาะ และมีพัฒนาการด้านต่าง ๆ ซับซ้อนแตกต่างไปจากผู้ใหญ่ ในขณะที่ “วัยรุ่น” ซึ่งเป็นช่วงวัยที่มีอายุสอดคล้องกับ “เยาวชน” จากพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. 2550 เป็นช่วงเปลี่ยนผ่านจากวัยเด็กเข้าสู่วัยผู้ใหญ่ตอนต้น ซึ่งจะมีการเปลี่ยนแปลงในพัฒนาการด้านต่าง ๆ เกิดขึ้นอย่างชัดเจน (Santrock, 2015)

สำหรับในทางจิตวิทยาพัฒนาการ ซึ่งสนใจศึกษาการเปลี่ยนแปลงของพัฒนาการแต่ละด้าน อันได้แก่ พัฒนาการทางด้านร่างกาย พัฒนาการทางด้านสติปัญญา พัฒนาการทางด้านสังคม พัฒนาการทางด้านอารมณ์ และพัฒนาการทางด้านบุคลิกภาพ การแบ่งช่วงวัยเพื่อการศึกษามักแบ่งออกได้ดังนี้ (Santrock, 2015) (1) ช่วงวัยทารก (Infancy) เริ่มต้นตั้งแต่แรกคลอดไปจนถึงอายุประมาณ 2 ปี (2) ช่วงวัยเด็กตอนต้น (Early childhood) ตั้งแต่ช่วงอายุประมาณ 2 ปี ไปจนถึงอายุประมาณ 5-6 ปี ในบางครั้งเรียกเด็กในช่วงวัยนี้ว่า วัยเด็กก่อนเข้าโรงเรียน (Preschool years) (3) ช่วงวัยเด็กตอนกลาง (Middle childhood) และช่วงวัยเด็กตอนปลาย (Late childhood) ครอบคลุมช่วงอายุประมาณ 6 ปี ถึงอายุประมาณ 10-11 ปี ซึ่งอาจเรียกเด็กช่วงวัยนี้ในอีกชื่อหนึ่งคือ ช่วงวัยเด็กประถม (Elementary school year) (4) ช่วงวัยรุ่น (Adolescence) เริ่มต้นเมื่อเด็กอายุประมาณ 10-12 ปี และจะสิ้นสุดเมื่ออายุประมาณ 18-21 ปี) โดยการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจะมีความเฉพาะเจาะจงในแต่ละช่วงวัย ดังนี้

<u>ช่วงวัยทารก (แรกคลอด จนถึง อายุประมาณ 2 ปี)</u>

พัฒนาการที่เกิดขึ้นในช่วงนี้โดยส่วนใหญ่ได้รับอิทธิพลหลักจากผู้ใหญ่ที่อยู่รอบตัว โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้เลี้ยงดู โดยพัฒนาการหลาย ๆ ด้านเริ่มต้นในช่วงวัยนี้

ช่วงวัยทารกเป็นช่วงที่มีพัฒนาการทางด้านร่างกายเกิดขึ้นอย่างครอบคลุม ทั้งในเรื่องการเจริญเติบโตของส่วนต่าง ๆ ในร่างกาย โดยเด็กทารกจะมีสัดส่วนศีรษะค่อนข้างใหญ่เมื่อเปรียบเทียบกับส่วนอื่นของร่างกาย ในเรื่องของการเคลื่อนไหวนั้นเด็กทารกจะยังไม่มีความแข็งแรงในกล้ามเนื้อคอจึงไม่สามารถยกศีรษะได้ และการเคลื่อนไหวต่าง ๆ มักจะอยู่ในรูปแบบของปฏิกิริยาสะท้อน (Reflexes) แต่เมื่อเด็กทารกอายุ 12 เดือนจะมีสามารถนั่ง ยืน ปีน และเดินได้ และในช่วงอายุ 2 ปี การเจริญเติบโตจะมีอัตราช้าลง ในขณะที่ความสามารถด้านการเคลื่อนไหวจะเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว สำหรับพัฒนาการทางด้านสติปัญญา ในช่วงวัยทารกเป็นช่วงที่เด็กเริ่มทำความเข้าใจสิ่งรอบตัวผ่านทางประสาทสัมผัส เช่น การมองเห็น การได้ยิน โดยเด็กทารกจะเรียนรู้ผ่านทางประสบการณ์ที่เกิดจากการเคลื่อนไหวร่างกาย

เด็กทารกสามารถแสดงออกถึงอารมณ์ต่าง ๆ ที่เป็นอารมณ์พื้นฐาน (Primary emotions) ได้แก่ ประหลาดใจ (Surprise) สนใจ (Interest) สนุกสนาน (Joy) โกรธ (Anger) เศร้า (Sadness) กลัว (Fear) และขยะแขยง (Disgust) เมื่อเด็กอายุ 2 ปี เด็กจะแสดงอารมณ์ที่มีความเกี่ยวข้องกับสังคมมากขึ้น เช่น เขินอาย (Embarrassment) ละอาย (Shame) รู้สึกผิด (Guilt) และภาคภูมิใจ (Pride) ซึ่งการแสดงออกทางอารมณ์นั้นเป็นการสื่อสารที่เป็นจุดเริ่มต้นของการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างเด็กทารกกับผู้เลี้ยงดู โดยสังคมพื้นฐานของช่วงวัยทารกคือครอบครัว

<u>ช่วงวัยเด็กตอนต้น (อายุประมาณ 2 ปี จนถึง อายุประมาณ 5-6 ปี)</u>

ในช่วงนี้เด็กเริ่มเรียนรู้การดูแลตัวเอง เริ่มพัฒนาทักษะต่าง ๆ เพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการเข้าโรงเรียน เช่น การทำตามคำสั่ง เรียนรู้ตัวอักษรต่าง ๆ และใช้เวลาส่วนใหญ่ในการเล่นกับเพื่อน สำหรับพัฒนาการทางด้านร่างกาย เด็กตอนต้นจะมีพัฒนาการในเรื่องทักษะการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก (Fine motor) เช่น สามารถใช้นิ้วเปิดหน้าหนังสือได้ครั้งละหนึ่งหน้า ส่วนการเจริญเติบโตของร่างกายยังมีอัตราที่ค่อนข้างช้า ในส่วนของพัฒนาการทางด้านสติปัญญาในช่วงวัยนี้ เด็กจะเริ่มใช้คำเรียกแทนสิ่งของต่าง ๆ สามารถจำรูปภาพของสิ่งต่าง ๆ ได้ หรือในทางจิตวิทยากล่าวได้ว่า เด็กมีความสามารถในการสร้างภาพในสมอง (Mental representation) เริ่มสร้างความคิดรวบยอด (Concept) เกี่ยวกับสิ่ง ต่าง ๆ เริ่มรู้จักการใช้เหตุผล แต่ในขณะเดียวกันความสามารถทางด้านสติปัญญาของเด็กตอนต้นยังได้รับอิทธิพลมาจากการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง (Egocentrism) โดยเด็กจะเรียนรู้และทำความเข้าใจสิ่งรอบตัวผ่านทางการมีประสบการณ์กับสิ่งต่าง ๆ และการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น

เด็กในช่วงวัยเด็กตอนต้นจะเข้าใจในตนเอง (Self-understanding) ซึ่งเด็กจะสามารถอธิบายลักษณะของตนเอง รวมถึงอธิบายความแตกต่างระหว่างตนเองกับผู้อื่นได้ ความสามารถนี้ส่งผลต่อพัฒนาการทางอารมณ์ของเด็ก โดยเด็กจะสามารถเข้าใจอารมณ์ของตนเอง ซึ่งจะทำให้เด็กวัยนี้เริ่มเข้าใจการแสดงออกทางอารมณ์ของบุคคลอื่น และสามารถควบคุมอารมณ์ของตนเองได้ ครอบครัวยังคงเป็นสังคมที่มีความสำคัญต่อเด็ก แต่รูปแบบสังคมที่เพิ่มเข้ามาในวัยนี้คือความสัมพันธ์กับเพื่อน

<u>ช่วงวัยเด็กตอนกลางและช่วงวัยเด็กตอนปลาย (อายุประมาณ 6 จนถึง อายุประมาณ 10-11 ปี)</u>

เป็นช่วงของการสร้างเสริมทักษะพื้นฐานของการอ่าน การเขียน และคณิตศาสตร์ และยังเป็นช่วงวัยที่เด็กเข้าสู่สังคมที่กว้างขึ้น เรียนรู้วัฒนธรรมของสังคมที่อาศัยอยู่ นอกจากนี้การประสบความสำเร็จ (Achievement) เข้ามามีบทบาทสำคัญในความรู้สึกของเด็ก ในช่วงวัยเด็กตอนกลางและเด็กตอนปลาย เด็กจะมีความสามารถในการควบคุมร่างกายเพิ่มมากขึ้น การเคลื่อนไหวร่างกายและการทำงานประสานกันระหว่างส่วนต่าง ๆ ของร่างกายมีประสิทธิภาพมากขึ้น และการออกกำลังกายเป็นกิจกรรมที่สำคัญซึ่งช่วยให้เด็กวัยนี้มีการเจริญเติบโตและพัฒนาการทางด้านร่างกาย

ที่เหมาะสม ด้านกระบวนการทางสติปัญญาของเด็กในช่วงวัยนี้เป็นกระบวนการที่เด็กสร้างความคิดและความเข้าใจต่อสิ่งที่เป็นรูปธรรมเท่านั้น เด็กจะสามารถจัดกลุ่มวัตถุที่มีความแตกต่างกัน สามารถจัดลำดับสิ่งของตามคุณสมบัติ เช่น ความสูง น้ำหนัก สามารถคงความสนใจของตนเองต่อกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งที่เฉพาะเจาะจงได้เป็นเวลานานมากขึ้น และเนื่องจากเด็กวัยนี้เข้าสู่การเรียนในโรงเรียน ดังนั้นจึงเรียนรู้ที่จะอ่านและเขียน รวมไปถึงมีทักษะในการใช้ภาษาเพิ่มมากขึ้น เรียนรู้ว่าคำคืออะไร และเรียนรู้วิธีการสื่อสาร

ความสามารถในการควบคุมอารมณ์และจัดการอารมณ์ของเด็กในวัยนี้ เป็นลักษณะของการฝึกให้สามารถจัดการกับอารมณ์ของตนเองเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคม นอกจากนี้เด็กจะมีความเข้าใจเกี่ยวกับอารมณ์เพิ่มมากขึ้น เช่น เข้าใจว่าในสถานการณ์หนึ่งบุคคลสามารถมีอารมณ์ที่เกิดขึ้นจากสถานการณ์นั้น ๆ ได้มากกว่าหนึ่งอารมณ์ ตระหนักถึงความสำคัญของเหตุการณ์ว่าเป็นสิ่งที่กระตุ้นให้เกิดอารมณ์ได้ และเด็กยังมีความสามารถในการเก็บกดอารมณ์ทางลบ (Negative emotions) ได้ มีกลวิธีในการควบคุมอารมณ์ของตนเองเพิ่มมากขึ้น

<u>ช่วงวัยรุ่น (อายุประมาณ 10-12 ปี จนถึง อายุประมาณ 18 ปี)</u>

เป็นช่วงที่มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกายเป็นอย่างมากทำให้วัยรุ่นสนใจในรูปลักษณ์ทางกาย (Body image) ของตนเองเป็นอย่างยิ่ง รูปแบบความสัมพันธ์กับครอบครัวเปลี่ยนแปลงไป มีความสัมพันธ์กับเพื่อนที่ใกล้ชิดมากขึ้น และมีความสัมพันธ์ในรูปแบบของคนรักเป็นครั้งแรก ซึ่งในขณะเดียวกันวัยรุ่นจะเริ่มมีคำถามและความสงสัยเกี่ยวกับเพศสัมพันธ์ กระบวนการคิดของวัยรุ่นมีลักษณะนามธรรมมากขึ้น

วัยรุ่นจะมีการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกายอย่างชัดเจน เช่น การเพิ่มขึ้นของน้ำหนักและส่วนสูง การเปลี่ยนแปลงของสัดส่วนร่างกาย และมีพัฒนาการทางเพศอย่างชัดเจน เช่น มีหน้าอกขยายขึ้น มีขนขึ้นตามร่างกายและใบหน้า เสียงที่เปลี่ยนแปลงไป เป็นต้น ซึ่งเป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงของระดับฮอร์โมนที่เกิดขึ้นในช่วงวัยนี้ และเนื่องด้วยการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกายที่เกิดขึ้นอย่างชัดเจนทำให้วัยรุ่นมีความสนใจในรูปร่างของตนเองรวมไปถึงความดึงดูดใจต่อเพศตรงข้ามเป็นอย่างมาก ซึ่งอาจนำไปสู่ความไม่พึงพอใจในรูปลักษณ์ของตนเองได้ง่ายยิ่งขึ้น สำหรับพัฒนาการทางด้านสติปัญญา วัยรุ่นจะมีกระบวนการคิดแบบนามธรรมมากขึ้น กล่าวคือ ความคิดและความเข้าใจของวัยรุ่นไม่ได้จำกัดอยู่เพียงแค่สิ่งที่เป็นรูปธรรมเท่านั้น แต่วัยรุ่นสามารถเข้าใจสิ่งที่เป็นนามธรรม เหตุการณ์ที่ยังไม่เกิดขึ้น นอกจากนี้กระบวนการคิดของวัยรุ่นจะมีความเป็นเหตุเป็นผลมากขึ้น ซึ่งสามารถสังเกตได้จากกระบวนการแก้ปัญหาของวัยรุ่น ซึ่งจะมีกระบวนการคิดเชิงวิทยาศาสตร์มากขึ้น มีการวางแผนสำหรับการแก้ปัญหา และทดสอบวิธีการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ ซึ่งลักษณะการคิดรูปแบบนี้แสดงให้เห็นถึงความสามารถในการตั้งสมมุติฐาน

ความไม่พึงพอใจในรูปลักษณ์ซึ่งได้กล่าวถึงในข้างต้นส่งผลต่อพัฒนาการทางสังคมของวัยรุ่นโดยเฉพาะอย่างยิ่งในวัยรุ่นหญิง โดยความไม่พึงพอใจที่เกิดขึ้นนั้นทำให้วัยรุ่นหญิงมีความภาคภูมิใจในตนเอง (Self-esteem) ในระดับต่ำ ซึ่งส่งผลต่อไปยังการมีความสัมพันธ์ทางสังคม นอกจากนี้วัยรุ่นยังเป็นวัยที่อยู่ในช่วงของการค้นหาอัตลักษณ์ (Identity) ซึ่งเป็นอีกสิ่งหนึ่งที่สำคัญต่อพัฒนาการทางสังคมสำหรับวัยรุ่น

<u>ช่วงวัยเยาวชน ซึ่งพัฒนาการทางด้านร่างกาย การรู้คิด จิตใจ อารมณ์ สังคม ตามจิตวิทยาพัฒนาการจัดอยู่ในช่วงวัยผู้ใหญ่ตอนต้น (อายุประมาณ 19 ปี ขึ้นไป)</u>

วัยผู้ใหญ่ตอนต้นมีพัฒนาการทางร่างกายอย่างเต็มที่ ตัวอย่างเช่น ในเพศชายพบว่าไหล่จะกว้างมีการเพิ่มขนาดของต้นแขนและความแข็งแรงของกล้ามเนื้อ ในเพศหญิงเต้านมและสะโพกจะเจริญเติบโตอย่างเต็มที่ มีความ

คล่องแคล่วว่องไวและการรับรู้ต่าง ๆ เช่น การมองเห็น การได้ยิน การดมกลิ่น การลิ้มรส มีความสมบูรณ์เต็มที่ สำหรับพัฒนาการด้านอารมณ์ในวัยผู้ใหญ่ตอนต้นจะสามารถควบคุมอารมณ์ได้ดีขึ้น มีความมั่นคงทางจิตมากกว่าในวัยรุ่น เริ่มคิดถึงความรู้สึกของผู้อื่น รู้สึกยอมรับผู้อื่นได้ดีขึ้น ส่วนพัฒนาการด้านสังคม ในวัยผู้ใหญ่ตอนต้นจะอยู่ในขั้นพัฒนาการตามทฤษฎีทางจิตสังคม 8 ขั้นของแอริคสัน ในขั้นที่ 6 คือ ความใกล้ชิดสนิทสนมกับความรู้สึกโดดเดี่ยวอ้างว้าง เป็นวัยที่สามารถหาอัตลักษณ์ของตนเอง รู้จักตนเอง รู้ความต้องการของตนเองในชีวิต ในด้านของความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นจะมีการพัฒนาความรู้สึกผูกพันกับผู้อื่น กล่าวคือ เกิดความรู้สึกต้องการสร้างความสัมพันธ์หรือมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นมากขึ้น ต้องการเพื่อนสนิทหรือคนใกล้ชิดที่จะคอยรับฟังและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ทัศนคติ ความเชื่อและความต้องการของตนเองแก่ผู้อื่น แต่ถ้าบุคคลไม่สามารถสร้างความรู้สึกผูกพันใกล้ชิดกับผู้อื่นได้ก็ทำให้เกิดความรู้สึกโดดเดี่ยวอ้างว้างขึ้น ดังนั้นในวัยผู้ใหญ่ตอนต้นจึงต้องมีการปรับตัวโดยการเลือกคู่ครอง เพื่อนร่วมงานและหน้าที่ การงานที่เหมาะสม เนื่องจากความสำเร็จในด้านต่าง ๆ ที่มีความสำคัญกับชีวิต เช่น เพื่อน สุขภาพ และหน้าที่การงาน เป็นต้น

2.3 ทักษะต่าง ๆ ในการพัฒนาเด็กและเยาวชน

การพัฒนาเด็กและเยาวชนในศตวรรษที่ผ่านมา มักมีการเน้นทักษะ 4C เช่น การคิดสร้างสรรค์ (Creativity) การคิดอย่างมีวิจารณญาณ (Critical thinking) การสื่อสาร (Communication) และการทำงานเป็นทีม (Collaboration) อย่างไรก็ตาม ทักษะต่าง ๆ ดังกล่าวอาจไม่เพียงพออีกต่อไปในการใช้ชีวิตและทำงานในโลกศตวรรษใหม่ ซึ่งเป็นศตวรรษที่ทักษะการคิดขั้นสูง ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะชีวิตและการทำงาน ทักษะสารสนเทศและการสื่อสาร ที่ควบคู่ไปกับเนื้อหาความรู้ส่งผลอย่างมากต่อเศรษฐกิจและชีวิตประจำวันของคนในยุคนี้ รวมทั้งเด็กและเยาวชน

การทบทวนวรรณกรรมในหัวข้อนี้ คณะผู้วิจัยได้ทบทวนทักษะสำคัญที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชน ได้แก่ ทักษะในศตวรรษที่ 21 ทักษะชีวิต ทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จ (Executive Function : EF) และแนวทางในการพัฒนาเด็กและเยาวชน ดังนี้

<u>ทักษะในศตวรรษที่ 21</u>

กลุ่มภาคีเครือข่ายเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (Partnership for 21st century learning) หรือ P21 ซึ่งเป็นองค์กรที่ประกอบด้วยหลายภาคส่วนมารวมตัวกัน ไม่ว่าจะเป็นภาคการศึกษา ธุรกิจ ชุมชน กลุ่มภาคีเครือข่ายนี้ได้พัฒนากรอบแนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ขึ้นมา โดยได้ระบุหัวข้อสำคัญที่จำเป็นสำหรับความสำเร็จของผู้เรียนไว้ ซึ่งได้แก่ การตระหนักรู้ต่อโลก (Global awareness) ความรู้พื้นฐานด้านการเงิน เศรษฐกิจ ธุรกิจ และการเป็นผู้ประกอบการ (Financial economic business and entrepreneurial literacy) ความรู้พื้นฐานด้านความเป็นพลเมือง (Civic literacy) ความรู้ด้านสุขภาพอนามัย (Health literacy) ความรู้พื้นฐานด้านสิ่งแวดล้อม (Environment literacy) ทั้งนี้กลุ่มภาคีเครือข่ายเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ได้ระบุทักษะที่จำเป็นไว้ทั้งหมด 3 กลุ่มใหญ่ ได้แก่

1. **ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม (Learning and innovation skills)** เป็นทักษะที่กำหนดความพร้อมของเด็กและเยาวชนเข้าสู่การทำงานที่มีความซับซ้อนมากขึ้นในโลกปัจจุบัน ซึ่งทักษะในด้านนี้ประกอบด้วย
    - การคิดแบบมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา (Critical thinking and problem solving)
    - การคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Creatively and innovation)

- การสื่อสาร (Communication)
- การทำงานร่วมกับผู้อื่น Collaboration)

2. **ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และ เทคโนโลยีสารสนเทศ (Information media and technology skills)** เป็นทักษะที่จำเป็นสำหรับเด็กและเยาวชนที่อยู่ในยุคที่มีการใช้เทคโนโลยีและถูกขับเคลื่อนด้วยสื่อ เนื่องจากสภาพแวดล้อมแบบนี้จะทำให้เด็กและเยาวชนถูกรายล้อมด้วยข้อมูลจำนวนมาก อีกทั้งยังมีการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว ซึ่งทักษะในด้านนี้ประกอบด้วย
   - ความรอบรู้ด้านสารสนเทศ (Information literacy)
   - ความรอบรู้ด้านสื่อ (Media literacy)
   - ความรอบรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Information, communication, and technology literacy)

3. **ทักษะชีวิตและอาชีพ (Life and career skills)** เป็นชุดทักษะที่มุ่งเน้นให้เด็กและเยาวชนพัฒนาทักษะชีวิต การดำรงชีวิตในสังคม ความสามารถในการจัดการอารมณ์ และการประกอบอาชีพ ซึ่งทักษะในด้านนี้ประกอบด้วย
   - ความยืดหยุ่นและความสามารถในการปรับตัว (Flexibility and adaptability)
   - การริเริ่มและการกำกับดูแลตนเองได้ (Initiative and self-direction)
   - ทักษะทางสังคมและทักษะข้ามวัฒนธรรม (Social and cross-cultural skills)
   - การมีผลงานและความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ (Productivity and accountability)
   - ภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ (Leadership and responsibility)

<u>ทักษะชีวิต</u>

ทักษะชีวิต (Life skills) หมายถึง ความสามารถในการปรับตัวและมีพฤติกรรมที่ดี มีพฤติกรรมทางด้านบวกที่แต่ละคนสามารถที่จะจัดการกับตัวเองได้อย่างมีประสิทธิภาพกับความต้องการและสิ่งที่มาท้าทายในชีวิตประจำวัน ทักษะชีวิตที่ประกอบความสามารถอันประกอบด้วยความรู้ เจตคติ และทักษะชีวิตในอันที่จะจัดการกับปัญหารอบ ๆ ตัวในสภาพสังคมปัจจุบันและเตรียมพร้อมสำหรับการปรับตัวในอนาคตไม่ว่าจะเป็นเรื่องเพศ สารเสพติด บทบาทชายหญิง ชีวิตครอบครัว สุขภาพ อิทธิพลสื่อ สิ่งแวดล้อม จริยธรรมและปัญหาสังคม (กรมสุขภาพจิต, 2543 ; World Health Oranization:WHO, 1997)

ทักษะชีวิต ประกอบด้วยกลุ่มทักษะที่สำคัญ หลายทักษะ ดังที่ WHO ระบุว่า มี 3 องค์ประกอบหลัก 10 ทักษะย่อย ได้แก่ (WHO, 1997)

องค์ประกอบที่ 1 ทักษะการติดต่อสื่อสารและการสร้างสัมพันธภาพ (Communication and interpersonal skills) ประกอบด้วย 3 ทักษะย่อย ได้แก่ การสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคคล (Interpersonal skills) การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ (Communication skills) และความเห็นใจผู้อื่น (Empathy)

องค์ประกอบที่ 2 ทักษะการตัดสินใจและคิดวิเคราะห์ (Decision-making and critical thinking skills) ประกอบด้วย 4 ทักษะย่อย ได้แก่ การตัดสินใจ (Decision-making) การแก้ไขปัญหา (Problem-solving) การคิดวิเคราะห์ (Critical thinking) และ การคิดอย่างสร้างสรรค์ (Creative thinking)

องค์ประกอบที่ 3 ทักษะการควบคุมอารมณ์และจัดการกับตนเอง (Coping and self-management skills) ประกอบด้วย 3 ทักษะย่อย ได้แก่ การตระหนักรู้ในตนเอง (Self-awareness) การจัดการกับอารมณ์ (Coping with emotions) และ การจัดการกับความเครียด (Coping with stress)

ส่วนกรมสุขภาพจิต (2543) ได้เพิ่มองค์ประกอบชีวิตจากองค์การอนามัยโลกมา 2 องค์ประกอบคือ ความรับผิดชอบทางสังคม (Social responsibilities) และการเห็นคุณค่าในตนเอง (Self-esteem) (กรมสุขภาพจิต, 2543) ในปัจจุบันได้มีรูปแบบของการจัดองค์ประกอบของทักษะชีวิตเป็น 12 องค์ประกอบ โดยได้จัดให้ทักษะชีวิตด้านความคิดวิเคราะห์วิจารณ์ และความคิดสร้างสรรค์เป็นพื้นฐานที่สำคัญ ส่วนอีก 10 องค์ประกอบ แบ่งเป็นทักษะชีวิตด้านเจตคติ 4 องค์ประกอบ และทักษะชีวิตด้านทักษะอีก 6 องค์ประกอบ ซึ่งการจัดลักษณะนี้จะสามารถแบ่งได้ดังนี้

1. ความคิดวิเคราะห์วิจารณ์ (critical thinking) คือความสามารถที่จะวิเคราะห์แยกแยะข้อมูล ข่าวสาร ปัญหาและสถานการณ์ต่าง ๆ รอบตัว
2. ความคิดสร้างสรรค์ (creative thinking) คือ ความสามารถในการคิดออกไปอย่างกว้างขวางโดยไม่ยึดติดอยู่ในกรอบ
3. ความตระหนักรู้ในตน (self-awareness) คือ ความสามารถในการค้นหา และเข้าใจจุดดี จุดด้อยของตนเองและความแตกต่างจากบุคคลอื่น
4. ความเห็นใจผู้อื่น (empathy) คือ ความสามารถในการเข้าใจความรู้สึก และเห็นอกเห็นใจในบุคคลที่แตกต่างจากเรา
5. ความภูมิใจในตนเอง (self-esteem) คือ ความรู้สึกตนเองว่ามีคุณค่า ค้นพบ และภูมิใจในความสามารถด้านต่าง ๆ ของตน
6. ความรับผิดชอบต่อสังคม (social responsibility) คือ ความรู้สึกว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของสังคม และมีส่วนรับผิดชอบในของสังคม
7. การสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคคล (Interpersonal relationship) คือ ความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกันและกัน และสามารถรักษาสัมพันธภาพไว้ได้ยืนยาว
8. การสื่อสาร (interpersonal communication) คือ ความสามารถในการใช้คำพูดและภาษาท่าทาง เพื่อการสื่อสารความรู้สึกนึกคิดของตน และรับรู้ความรู้สึก
9. การตัดสินใจ (Decision making) คือ ความสามารถในการตัดสินใจเกี่ยวกับเรื่องราวต่าง ๆ ในชีวิตได้อย่างมีระบบ เช่น ถ้าบุคคลสามารถตัดสินใจเกี่ยวกับการกระทำของตนเองที่เกี่ยวกับพฤติกรรมด้านสุขภาพ หรือความปลอดภัยในชีวิต โดยประเมินทางเลือกและผลที่ได้จากการตัดสินใจเลือกทางที่ถูกต้องเหมาะสม ก็จะมีผลต่อการมีสุขภาพที่ดีทั้งร่างกายและจิตใจ
10. การแก้ไขปัญหา (problem solving) คือ ความสามารถในการรับรู้ปัญหา สาเหตุ ค้นหาทางเลือก วิเคราะห์ข้อดีข้อเสียของทางเลือก ประเมินทางเลือก และลงมือแก้ปัญหาอย่างถูกต้องเหมาะสม
11. ทักษะการจัดการกับอารมณ์ (Coping with emotion) คือ ความสามารถในการรับรู้อารมณ์ของตนเองและผู้อื่น รู้ว่าอารมณ์มีผลต่อการแสดงพฤติกรรมอย่างไร รู้วิธีการจัดการกับอารมณ์โกรธ และความเศร้าโศกที่ส่งผลทางลบต่อร่างกาย และจิตใจได้อย่างเหมาะสม

12. ทักษะการจัดการกับความเครียด (Coping with stress) คือ ความสามารถในการรับรู้ถึงสาเหตุของความเครียด รู้วิธีผ่อนคลายความเครียด และแนวทางในการควบคุมระดับความเครียด เพื่อให้เกิดการเบี่ยงเบนพฤติกรรมไปในทางที่ถูกต้องเหมาะสมและไม่เกิดปัญหาด้านสุขภาพ

<u>ทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จ (Executive Function:EF)</u>

ทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จเป็นทักษะที่ได้รับความสนใจมากขึ้นในปัจจุบัน โดยเป็นทักษะที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการทางปัญญา (Cognitive process) ระดับสูงซึ่งเชื่อมโยงกับพัฒนาการของสมองในส่วน prefrontal cortex และมีความจำเป็นต่อทักษะในการควบคุมความคิดและการกระทำเพื่อให้ไปถึงเป้าหมาย ตัวอย่างเช่น การควบคุมตนเอง (Self-control) การจัดการกับความคิดตนเองเพื่อให้ก้าวไปสู่เป้าหมายที่วางแผนไว้ หรือ การกำกับตนเองในการแสดงพฤติกรรมที่มุ่งสู่เป้าหมาย (Goal-directed behavior) เป็นต้น ซึ่งทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จ มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งโดยเฉพาะต่อพฤติกรรมที่มุ่งสู่เป้าหมาย จากงานวิจัยในปัจจุบันเสนอว่า การเข้าใจในพัฒนาการของทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จ เป็นกุญแจสำคัญที่ช่วยให้เข้าใจพัฒนาการเด็กโดยรวม

สาเหตุหนึ่งที่ทำให้ทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จ ได้รับความสนใจและถูกนำมาใช้ในการศึกษาวิจัยเป็นจำนวนมาก เนื่องจากทักษะนี้มีความเกี่ยวข้องกับความพร้อมในการเรียนในโรงเรียน (School readiness) และ การประสบความสำเร็จทางด้านวิชาการ (Academic achievement) โดยทักษะนี้เป็นปัจจัยสำคัญต่อทักษะ การเรียนรู้ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อทักษะการอ่าน

ทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จ มีความเกี่ยวข้องกับพัฒนาการทางด้านสติปัญญา ตัวอย่างเช่น ความสามารถในการอดทนรอคอยเพื่อให้ได้รับสิ่งที่ดีกว่า (Delay of gratification) รวมไปถึง ความสามารถในการตั้งเป้าหมาย (Goal-setting) ซึ่งจากวัยเด็กเตาะแตะ (Toddler) ที่มีพฤติกรรมตามแรงขับโดยธรรมชาตินั้นจะพัฒนาไปเป็นพฤติกรรมที่สามารถควบคุมได้ด้วยพัฒนาการทางสติปัญญา และส่งผลให้เด็กตอนต้นมีความสามารถเพิ่มขึ้นในการเปลี่ยนความสนใจ การแก้ปัญหาเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย โดยความสามารถเหล่านี้ถูกควบคุมโดยทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จ ซึ่งจะมีความก้าวหน้ามากขึ้นในช่วงก่อนวัยเรียน

นอกจากนี้ทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จ ยังเกี่ยวข้องกับกระบวนการทางสังคม (Social process) กระบวนการทางอารมณ์ (Emotional process) และการเคลื่อนไหว ตัวอย่างเช่น พฤติกรรมช่วยเหลือ (Prosocial behavior) การปฏิสัมพันธ์ทางสังคม (Social interaction) ความกลัว (Fear) การรับประทานตามอารมณ์ (Emotional overeating) เป็นต้น

จากงานวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านครอบครัวมีความเกี่ยวข้องกับพัฒนาการของทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จ ไม่ว่าจะเป็น การอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ ความผูกพันทางอารมณ์ (Attachment) ระหว่างพ่อแม่กับเด็ก นอกจากปัจจัยทางด้านครอบครัวแล้ว ยังมีปัจจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องและถูกนำมาศึกษา เช่น สถานะทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว ความสามารถทางภาษาของเด็ก ภูมิหลังทางวัฒนธรรม ปัญหาที่เกิดขึ้นกับการนอนหลับของเด็ก เป็นต้น

แนวทางการพัฒนาเด็กและเยาวชน

นักประสาทวิทยา นักวิชาการศึกษา และผู้เชี่ยวชาญด้านพัฒนาการในเด็กเล็กมีความเห็นตรงกันว่าประสบการณ์ในช่วงวัยเด็กนั้นจะส่งผลอย่างมากต่อการพัฒนาของสมอง และการเรียนรู้ในขณะที่เป็นผู้ใหญ่ ซึ่งวิธีที่ช่วยในการพัฒนาสมองตลอดจนทักษะต่าง ๆ ในเด็กและเยาวชนดังต่อไปนี้

1. **การเรียนรู้ด้วยการเล่น** การเล่นถือเป็นหัวใจสำคัญของการเรียนรู้ในเด็ก เพราะในระหว่างที่เล่นเด็ก ๆ จะแสดงให้เห็นว่าเขาได้เรียนรู้สิ่งใดบ้าง เขาสนใจหรือกังวลเรื่องอะไร โดยจากการสังเกตพบว่าในระหว่างที่เด็กเล่นอยู่ เราจะเข้าใจได้ว่าเด็กต้องฝึกทักษะใดเพิ่มเติม เพื่อที่จะได้นำข้อมูลนั้นไปใช้ส่งเสริมเด็กคนนั้นได้ในอนาคต
2. **การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้ใหญ่** ผู้ใหญ่ ญาติ หรือเด็กที่โตกว่านั้นมีส่วนสำคัญในกระบวนการเรียนรู้ของเด็ก เพราะผู้ใหญ่จะช่วยแนะแนวทางตลอดจนสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อกับกระบวนการเรียนรู้ของเด็กได้ นอกจากนี้ ผู้ใหญ่ยังสามารถสอนเรื่องการกำกับตนเอง (Self-regulation) ซึ่งหมายถึงการรู้จักการรอคอย การยับยั้งชั่งใจ ให้แก่เด็กได้อีกด้วย
3. **การมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนวัยเดียวกัน** เป็นอีกบริบทหนึ่งที่สำคัญต่อการเรียนรู้ เมื่อเด็ก ๆ เล่นด้วยกัน พวกเขาจะสังเกตคนอื่น ๆ เลียนแบบ หรือพัฒนาต่อยอดจากสิ่งที่พวกเขาสังเกตเห็น การมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนวัยเดียวกันจะช่วยให้เด็กพัฒนาทักษะทางสังคมและด้านอารมณ์ของเด็กได้อีกด้วย
4. **การเรียนรู้อยู่ในทุกที่** การเรียนรู้อย่างสนุกสนานมักเกิดขึ้นนอกโรงเรียนหรือสถานเลี้ยงเด็ก หรือเรียกว่าการเรียนรู้นั้นเกิดขึ้นได้ทุกที่ ไม่ว่าจะเป็นตอนที่ผู้ปกครองทำธุระเล็ก ๆ น้อย ๆ ตอนที่เด็กเล่นกับคนอื่นในสวนสาธารณะ การเรียนรู้เช่นนี้มักได้ชื่อว่าเป็นการเรียนรู้นอกเวลา ซึ่งเด็ก ๆ จะใช้เวลาส่วนใหญ่ไปกับการเรียนรู้นอกเวลาได้มากกว่าการเรียนรู้จากในโรงเรียน หากรู้จักใช้ประโยชน์จากการเรียนรู้นอกเวลาก็จะช่วยให้เด็กเชื่อมต่อกับโลกกว้างใหญ่ใบนี้ได้มากยิ่งขึ้น เนื่องจากเด็ก ๆ จะมีแรงบันดาลใจในการเรียนรู้เพราะความอยากรู้ในสิ่งเขาต้องการ

สำหรับการพัฒนาเด็กและเยาวชนที่โตขึ้น มีประเด็นสำคัญ เช่น การพัฒนาคุณลักษณะ (Charateristics) และปัจจัยทางจิตวิทยา เช่น การเห็นคุณค่าในตนเอง (self-esteem) ของเด็กและเยาวชน โดยเฉพาะช่วงวัยตั้งแต่วัยรุ่นเป็นต้นไป **การเห็นคุณค่าในตนเองเป็นปัจจัยสำคัญยิ่งในการปรับตัวทางอารมณ์สังคมและการเรียนรู้สำหรับเด็ก การเห็นคุณค่าในตนเองนับว่ามีคุณค่าสูงยิ่งเพราะเป็นพื้นฐานของการมองชีวิต** สมรรถนะทางด้านสังคมและอารมณ์เกิดจากการเห็นคุณค่าในตนเอง บุคคลที่เห็นคุณค่าในตนเองสูงจะสามารถเผชิญกับอุปสรรคที่ผ่านเข้ามาในชีวิต สามารถยอมรับ สถานการณ์ที่ทำให้ตนเองรู้สึกผิดหวังและท้อแท้ด้วยความเชื่อมั่นในตนเอง ด้วยความหวังและความกล้าหาญ จึงเป็นบุคคลที่ประสบความสำเร็จ มีความสุข สามารถดำเนินชีวิตตามที่ตนปรารถนาได้อย่างดี การเห็นคุณค่าในตนเองนับว่ามีความสำคัญต่อการพัฒนาด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะด้านสุขภาพจิตและสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน ซึ่งผลงานวิจัยที่ผ่านมาระบุว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับการเห็นคุณค่าในตนเองมีความสัมพันธ์กัน ผู้ที่เห็นคุณค่าในตนเองสูงมักจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงด้วย

การเห็นคุณค่าของตนเอง โดยทั่วไปหมายถึง การที่บุคคลมีความรู้สึกเห็นคุณค่าของตนเองหรือมีความภาคภูมิใจในตนเอง ซึ่งพิจารณาจากการประเมินคุณค่าตนเองในด้านความสามารถ ความสำคัญ ความสำเร็จ และความมีคุณค่าของตนเอง รวมทั้งการสามารถยอมรับการเห็นคุณค่าที่ผู้อื่นมีต่อตน มีความเชื่อมั่นในตนเอง และมีความนับถือตนเอง ซึ่งเกี่ยวข้องกับอัตมโนทัศน์ (Self-concept) ของแต่ละบุคคล เนื่องจากการเห็นคุณค่าในตนเองมีพื้นฐาน

มาจากความรู้สึกที่มีต่อตนเองหรืออัตมโนทัศน์ ในบางแห่งจึงมีการใช้คำทั้งสองร่วมกัน การเห็นคุณค่านี้สามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภทด้วยกัน คือ

- ความต้องการความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง (self-esteem) เป็นความต้องการที่บุคคลอยากให้ตนเป็นผู้เข้มแข็ง ประสบความสำเร็จ เป็นผู้มีความสามารถเพียงพอในการกระทำสิ่งต่าง ๆ เป็นผู้เชี่ยวชาญและมีความสามารถช่วยเหลือตนเองได้มีอิสรภาพและมีความเชื่อมั่นในการเผชิญกับสิ่งต่าง ๆ ในโลก
- ความต้องการให้ผู้อื่นเห็นคุณค่าของตน (Esteem from other people) เป็นความต้องการของบุคคลที่อยากให้ผู้อื่นยอมรับว่าตนเป็นผู้มีเกียรติ มีชื่อเสียง เป็นผู้มีอำนาจเหนือผู้อื่น เป็นบุคคลที่มีความสำคัญ และเป็นที่ชื่นชมของผู้อื่น

จากผลการศึกษาของ Maslow (1970) นี้ สอดคล้องกับ Coopersmith (1976) ซึ่งได้กล่าวว่า องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองมี 2 ประเภทเช่นเดียวกัน คือ องค์ประกอบเฉพาะของบุคคล และองค์ประกอบภายนอกของบุคคล

แนวทางในการสร้างเสริมการเห็นคุณค่าในตนเองได้ มีดังนี้

1. การจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศที่ผ่อนคลาย การให้การยอมรับด้วยการรับฟังความคิดเห็น มีการเสริมแรงให้กำลังใจซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของ Brook (1992) ที่ว่า การสนับสนุน ให้กำลังใจ และการให้ข้อมูลย้อนกลับทางบวกสามารถช่วยให้เกิดกำลังใจและเห็นคุณค่าในตนเอง นอกจากนี้การสร้างบรรยากาศที่ผ่อนคลายอาจส่งเสริมได้ โดยการใช้กิจกรรมคลายเครียดต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความสดใสและความสมดุลระหว่างร่างกายและจิตใจ (เกียรติวรรณ อมาตยกุล, 2543)
2. จัดกิจกรรมเพื่อให้โอกาสแก้ปัญหาร่วมกันโดยใช้กระบวนการกลุ่ม และใช้ปัญหาแบบปลายเปิด เพื่อให้โอกาสคิดด้วยเหตุผลอย่างอิสระและสามารถประสบความสำเร็จในการคิดแก้ปัญหา เพื่อให้เกิดความภาคภูมิใจในตนเอง หรือ เห็นคุณค่าในตนเองได้ (Coopersmit, 1976) ซึ่งจากการศึกษาของ Ronkin (1982) พบว่า กลุ่มทดลองที่ได้รับการฝึกมนุษยสัมพันธ์ ด้วยกระบวนการกลุ่มมีระดับการเห็นคุณค่าในตนเองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญ
3. เปิดโอกาสให้แต่ละคนแสดงความคิดเห็น เป็นการสะท้อนความคิดและค่านิยมของตน เพื่อให้เกิดการยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่นและเข้าใจในความคิดเห็นและค่านิยมของผู้อื่น ซึ่งจากการศึกษาของ Hauserman และคณะ (1976) พบว่านักเรียนประถมศึกษากลุ่มทดลองที่มีการจดบันทึกสิ่งที่ประสบความสำเร็จและพูดให้กำลังใจตนเองและได้รับแรงเสริมจากครูมีการเห็นคุณค่าในตนเองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Danzig (1978)
4. มีการให้คาดหวังถึงวันข้างหน้าหรือตั้งเป้าหมาย เพื่อสร้างความภาคภูมิใจในตนเอง นอกจากนี้ การระลึกถึงงานที่ทำสำเร็จแล้วจะเป็นการชื่นชมตนเองและให้กำลังใจตนเอง (Sasse, 1978)
5. มีการวิเคราะห์และให้ข้อมูลย้อนกลับจากการแก้ปัญหาร่วมกัน ช่วยให้เกิดการเสนอแนะ ทำให้เกิดการยอมรับสภาพตามความเป็นจริง ดังที่บรุ้ค (Brook, 1992) กล่าวว่า การส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเองจะช่วยให้เกิดความตระหนักและยอมรับความสำเร็จและความล้มเหลวของตน

2.4 บริบทที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาเด็กและเยาวชน

<u>ทฤษฎีนิเวศวิทยา</u>

ทฤษฎีนิเวศวิทยา (Ecological System Theory) พัฒนาโดย Uric Bronfenbrenner นักจิตวิทยาชาวอเมริกัน ที่ให้ความสนใจบริบทของสิ่งแวดล้อมว่ามีผลต่อการพัฒนาเด็กและเยาวชน ทฤษฎีนิเวศวิทยาอธิบายระบบสิ่งแวดล้อม 4 ระบบ เรียงตามลำดับจากบริบทที่อยู่ใกล้ชิด มีปฏิสัมพันธ์กันกับเด็กและเยาวชนโดยตรงมากที่สุด ไปสู่ระบบของสิ่งแวดล้อมที่ห่างไกลออกไป ดังนี้

1. **ระบบจุลภาค (Micro system)** เป็นสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลตรงและใกล้ชิดเด็กและเยาวชนในชีวิตประจำวัน (Immediate environment) เด็กและเยาวชนจะได้รับอิทธิพลโดยตรงจากบุคคลที่อยู่ในสภาพแวดล้อมนี้ ได้แก่ พ่อแม่ เพื่อน ครู วัดหรือโบสถ์ โรงเรียน สื่อ และภาคสวนต่าง ๆ ที่มีความใกลชิดกับการพัฒนาเด็กและเยาวชนโดยตรง เป็นต้น ตัวอย่างของปฏิสัมพันธ์ในระบบจุลภาคนี้ เช่น การอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ ความขัดแย้งของครอบครัว ความสัมพันธ์กับเพื่อน โรงเรียน เพื่อนบ้าน เป็นต้น

2. **ระบบปฏิสัมพันธ (Mesosystems)** เป็นสิ่งแวดล้อมที่เป็นผลจากความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งที่ใกล้ตัวเด็กและเยาวชนที่ร่วมกันมากกว่า 1 ประเภท เช่น การทำกิจกรรมร่วมกันระหว่างครู ครอบครัว ชุมชน และเด็กและเยาวชน บ้าน เด็กและเยาวชนจะได้รับอิทธิพลจากที่เป็นประสบการณ์ร่วมระหว่างครอบครัวและโรงเรียน โรงเรียนกับวัด หรือ การส่งเสริมการเรียนรู้ในบ้าน ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน พ่อแม่ และเด็ก ตลอดจนการมีความร่วมมือกันระหว่างบ้านและโรงเรียนในการพัฒนาเด็กและเยาวชน การเชื่อมประสานระหวางกลไกการทำงานดานการพัฒนาเด็กและเยาวชนระดับพื้นที่กับสวนกลาง เปนตน

3. **ระบบภายนอก (Exosystem)** เป็นสิ่งแวดล้อมที่มีผลกระทบทางอ้อมต่อเด็กและเยาวชน ระบบนี้เป็นอิทธิพลทางอ้อมที่มาจากสิ่งแวดล้อมที่เด็กอาศัยอยู่ ได้แก่ ภาคีเครือข่าย และโครงการวิจัยที่ไม่ใช่ลักษณะของกิจกรรมที่สร้างปฏิสัมพันธ์ร่วมกันของคนในชุมชน

4. **ระบบมหภาค (Macro system)** เป็นสิ่งแวดล้อมชั้นที่อยู่ภายนอกสุด เป็นบริบทของสิ่งแวดล้อมที่ไม่เฉพาะเจาะจง และอยู่ห่างจากเด็กและเยาวชน เช่น พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กและเยาวชน พ.ศ. 2546 พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. 2550 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 และสิ่งแวดล้อมอื่นๆ

<u>บริบทที่เกี่ยวข้องกับพ่อแม่ ผู้ปกครอง</u>

การมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างพ่อแม่/ผู้ปกครอง และเด็ก

การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่/ผู้ปกครอง และเด็ก หมายถึง การทำกิจกรรมใด ๆ ที่แสดงถึงการประสานงานหรือ การใช้เวลาร่วมกันระหว่างเด็กและผู้ใหญ่ ทั้งนี้ปฏิสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่/ผู้ปกครอง และเด็กในลักษณะของการแสดงความเอาใจใส่และให้ความอบอุ่น และการตอบสนองในทางบวก เป็นพื้นฐานที่สำคัญต่อพัฒนาการของเด็กและส่งเสริมความสามารถในการปรับตัวอย่างเหมาะสมของเด็กอีกด้วย (Barnard, 2004) นักจิตวิทยาหลายท่านได้กล่าวถึงประโยชน์ของการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองและเด็กไว้ เช่น Sutton-Smith (2009) ได้ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับผู้อื่น ทั้งในแง่ของการกระตุ้นพัฒนาการ การใช้

เวลาอยู่ด้วยกัน รวมไปถึงการเล่นด้วยกัน โดยกล่าวว่า เด็กที่ขาดโอกาสในการกระตุ้นพัฒนาการจากการใช้เวลากับผู้อื่น การเล่นกับผู้อื่น และขาดโอกาสในการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลหรือสิ่งรอบตัว อาจทำให้เกิดปัญหาในการคิดเชื่อมโยงสิ่งต่าง ๆ และขาดโอกาสในการพัฒนาทักษะที่มีความจำเป็นต่อการเรียนรู้ในอนาคต นอกจากนี้ Topping Dekhinet, และ Zeedyk (2013) ยังพบว่าการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างเด็กและผู้ปกครองโดยเฉพาะในลักษณะของการทำกิจกรรมที่มีการพูด การสอน การตั้งคำถาม สามารถส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาของเด็กได้ อีกทั้งอิทธิพลของการมีปฏิสัมพันธ์กับพ่อแม่ยังส่งผลต่อพัฒนาการด้านภาษาได้ มากกว่าการมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนหรือพี่น้องอีกด้วย

Power (1999) ได้กล่าวถึงประเด็นที่ได้จากการศึกษาพฤติกรรมการเล่นของเด็กว่า เมื่อเด็กทารกและเด็กวัยก่อนเข้าโรงเรียนเล่นกับผู้ปกครอง พฤติกรรมของพวกเขาจะมีความซับซ้อนมากขึ้น มีโครงสร้างแบบแผนมากขึ้น และมีระยะเวลาที่นานกว่าการเล่นกับเพื่อน พี่น้อง หรือการเล่นคนเดียว นอกจากการเล่นจะได้รับการยอมรับว่าเป็นสิ่งที่มีประโยชน์ต่อพัฒนาการในด้านต่าง ๆ ของเด็กแล้ว การเล่นยังสามารถมองได้ว่าเป็นโอกาสอันดีที่จะทำให้ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมกับเด็กอย่างเต็มรูปแบบอีกด้วย ซึ่งเป็นสิ่งที่ให้ประโยชน์กับทั้งเด็กและผู้ปกครองในแง่ของการเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดียิ่งขึ้น (Ginsburg, 2007) นอกจากนี้งานวิจัยหลายชิ้นแสดงให้เห็นว่าการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองทำให้เกิดผลในทางบวกต่อพัฒนาการของเด็ก โดยเฉพาะในแง่ของความสำเร็จทางด้านการศึกษาและการเพิ่มความพร้อมในการเข้าสู่ระบบการศึกษาหรือ School-readiness (Barnard, 2004; Jeynes, 2012) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยระยะยาวของ Van Voorhis, Maier, Epstein, Lloyd, และ Leung (2013) ที่พบว่าการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์ทางบวกต่อผลลัพธ์ทางด้านการศึกษาโดยเฉพาะด้านภาษาและคณิตศาสตร์ โดยพบความสัมพันธ์นี้ทั้งกับเด็กก่อนวัยเรียน (3-5 ปี) และในช่วงประถมศึกษา (6 -12 ปี)

พฤติกรรมที่เหมาะสมในการสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีในการเล่นระหว่างผู้ปกครองและเด็กวัยก่อนเข้าโรงเรียน

การทบทวนวรรณกรรมในเรื่องแนวคิด ทฤษฎี และผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างเสริมปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองและเด็กนั้น มีข้อสรุปดังต่อไปนี้

Auerbach (2004) กล่าวถึง การเล่นของเด็กวัย 3-5 ปี ว่า สามารถสร้างความสุขและสร้างสายสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองและเด็กได้อย่างง่ายดาย เพราะการเล่นไม่เพียงแต่เป็นความต้องการที่เกิดขึ้นโดยธรรมชาติของเด็กเท่านั้น แต่ยังเป็นโอกาสสำหรับเด็กและผู้ปกครองในการขยายขอบเขตของความรู้และประสบการณ์ โดยตัวอย่างของการเล่นหรือเกมที่แนะนำสำหรับเด็กวัยนี้ ได้แก่ การเล่นคำถามทายใจ การร้องเพลง การผลัดกันเล่าเรื่อง การวาดภาพและการสร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ จากการใช้บล็อคหรือดินปั้น เป็นต้น

Tizard และ Hughes (1984) ได้ศึกษาวิธีการสนทนาของเด็กและผู้ใหญ่ในการเล่น โดยกล่าวว่า ในการเล่นระหว่างครูและนักเรียนนั้น ครูจะมีบทบาทในการกำหนดทิศทางการเล่นมากกว่าและมักเป็นผู้พูดมากกว่า ในขณะที่การเล่นกับผู้ปกครองนั้น เด็กจะได้มีโอกาสพูดมากกว่าและได้รับการตอบสนองจากผู้ปกครองมากกว่า นอกจากนี้ ในการเล่นกับผู้ปกครอง มักเป็นการใช้บทสนทนาที่เป็นประสบการณ์ที่ผ่านมาระหว่างเด็กและผู้ปกครองในชีวิตจริง ซึ่งการใช้บทสนทนาที่มีความคล้ายคลึงกับชีวิตจริงเช่นนี้ถือว่ามีความเหมาะสมและเป็นประโยชน์ต่อเด็ก นอกจากนี้การสนทนาของเด็กจะมีมากขึ้นเมื่อผู้ปกครองมีความใส่ใจและแสดงความสนใจในการฟังและตอบกลับบทสนทนานั้น ๆ รวมทั้งหลีกเลี่ยงการตัดบทบทสนทนา การทดสอบ และการตั้งคำถามที่มุ่งเน้นผลลัพธ์หรือคำตอบตายตัว

ในขณะที่ Athey (1990) ได้กล่าวถึง บทสนทนาที่เกิดขึ้นระหว่างเด็กและผู้ใหญ่ในขณะเล่นด้วยกันกับเด็กว่า ปกติแล้วผู้ใหญ่มักจะให้ความสำคัญในเรื่องเนื้อหาของสิ่งที่เด็กทำ (เช่น รูปที่วาดคือรูปอะไร) มากกว่ารายละเอียด

หรือสิ่งที่ทำ (เช่น รูป ๆ นั้นประกอบด้วยอะไรบ้าง) โดยได้แนะนำว่า บทสนทนาที่ดีควรจะให้ความสำคัญกับรายละเอียดของผลงาน เช่น “แม่เห็นว่าลูกใช้วงกลมในรูปนี้เยอะทีเดียว” ซึ่งจะทำให้เด็กรู้สึกว่าได้รับความสนใจและรู้สึกว่าผลงานของตนมีค่ามากกว่า

Trevarthen (2005) กล่าวถึง พฤติกรรมการเล่นระหว่างเด็กกับผู้ปกครองว่า เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นแทบจะทันทีหลังการให้กำเนิด โดยเด็กจะเริ่มต้นการเล่นด้วยการสำรวจผู้ที่อยู่ใกล้ชิด การเลียนแบบสีหน้าท่าทาง การเคลื่อนไหว และการส่งเสียง ซึ่งการใช้เวลาในการเล่นด้วยกันนี้ เป็นโอกาสที่สำคัญสำหรับเด็กในการพัฒนาความสามารถทางด้านภาษาจากการฟังและการถามตอบ การสังเกตการใช้ภาษาของผู้ใหญ่ การได้ทดลองทำสิ่งใหม่ ๆ และการพัฒนาความรู้เกี่ยวกับโลก ซึ่งบทบาทที่สำคัญของผู้ใหญ่คือ การสนับสนุนการเรียนรู้เหล่านี้ โดยการเปิดโอกาสให้เด็กได้เรียนรู้อย่างอิสระ รวมถึงบทบาทในการเสริมสร้างความมั่นใจให้กับเด็กในการแสดงออกที่เป็นตัวของตัวเอง (Thompson, 2008)

นอกจากนี้งานวิจัยยังบ่งบอกอีกว่า การเล่นระหว่างเด็กและผู้ใหญ่โดยมีของเล่นร่วมด้วยนั้น จะยิ่งช่วยเพิ่มความซับซ้อนในการเล่น และทำให้เด็กได้มีโอกาสเรียนรู้มากยิ่งขึ้น โดยเด็กจะแสดงความสนใจต่อของเล่นชิ้นเดิมมากยิ่งขึ้นเมื่อผู้ใหญ่เล่นของเล่นชิ้นนั้นให้ดูในลักษณะที่แตกต่างกันไป นอกจากนี้ เด็กจะยังแสดงความสนใจในตัวของผู้ใหญ่มากขึ้นเนื่องจากความสนใจในประสบการณ์ใหม่ ๆ ที่จะได้รับ รวมถึงการยึดเอาพฤติกรรมของผู้ใหญ่เป็นต้นแบบในการเล่นครั้ง ต่อ ๆ ไปอีกด้วย (Bigelow, MacLean และ Proctor, 2004; Hauf, Aschersleben และ Prinz,2007)

นอกจากนี้ Halle, Anderson, Blasberg, Chrisler, และ Simkin (2011) ยังได้ทำการศึกษาแบบวัดในอดีตจนถึงปัจจุบันที่เกี่ยวข้องกับการวัดและการประเมินการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ใหญ่และเด็กในประเทศสหรัฐอเมริกากว่า 100 ชิ้น เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบที่สำคัญของปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ใหญ่และเด็กที่ส่งผลในทางบวกต่อพัฒนาการของเด็กเพื่อการประยุกต์ใช้ในห้องเรียนและสถานรับเลี้ยงเด็กต่อไป โดยงานของพวกเขาได้สรุปลักษณะสำคัญของพฤติกรรมทางบวกดังนี้

1. การไวต่อการรับรู้และการตอบสนอง (Responsiveness) หมายถึง ความสามารถของผู้ใหญ่ในการตอบสนองความต้องการอันเฉพาะเจาะจงของเด็กแต่ละคน และความเข้าใจในอารมณ์ ความรู้สึก และความคิดของเด็ก ตัวอย่างพฤติกรรมเช่น การตอบคำถามเมื่อเด็กถาม การแสดงความสนับสนุนในกิจกรรมของเด็ก การแสดงความสนใจและตอบสนองต่อเด็ก
2. การกระตุ้นพัฒนาการทางด้านภาษาและปัญญา (Language & cognitive stimulation) หมายถึง ส่งเสริมให้เด็กได้พัฒนาทักษะทางภาษาผ่านการสนทนาและการทำกิจกรรมสร้างสรรค์ต่าง ๆ เช่น การถามคำถาม การชักชวนให้พูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การใช้คำศัพท์หรือคำพูดเชิงอธิบายกับเด็ก
3. การสนับสนุนทักษะทางสังคม (Support for peer interaction) หมายถึง การที่ผู้ใหญ่ช่วยสร้างสถานการณ์หรือการสนับสนุนให้เด็กมีความพร้อมในการมีปฏิสัมพันธ์และอยู่ร่วมกับผู้อื่น เช่น การให้กำลังใจเมื่อเด็กแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสม เช่น การช่วยเหลือ การแบ่งปัน และการสอนทักษะทางสังคมให้กับเด็ก เช่น การทำตามกติกา การรอคอย การแบ่งปัน และการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่น
4. การแสดงความเอาใจใส่และให้ความอบอุ่น (Positive regard/warmth) หมายถึง การที่ผู้ใหญ่มีปฏิสัมพันธ์ทางบวกกับเด็กอย่างเฉพาะเจาะจง เช่น การสัมผัส การชื่นชม การใช้สายตาที่แสดงถึงความใส่ใจและความรัก
5. การตอบสนองต่อเด็กในทางบวก (Positive affect) หมายถึง การที่ผู้ใหญ่แสดงอารมณ์ทางบวกหรือ สีหน้าท่าทางในทางบวกในการตอบสนองต่อเด็ก เช่น การยิ้ม การหัวเราะ การสร้างความสุขให้กับเด็ก

6. การแสดงความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน (Reciprocity) หมายถึง การแสดงพฤติกรรมที่บ่งบอกถึงการมีความสัมพันธ์การแลกเปลี่ยนระหว่างกัน ทั้งในด้านภาษา ท่าทาง และอารมณ์ความรู้สึก
7. การเล่นด้วยกัน (Mutuality) หมายถึง การเล่นหรือทำกิจกรรมใด ๆ ที่แสดงถึงการประสานงานหรือการใช้เวลาร่วมกันระหว่างเด็กและผู้ใหญ่
8. การมีความสนใจร่วมกัน (Joint attention) หมายถึง การที่ผู้ใหญ่และเด็กมีความสนใจร่วมกันในสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง

2.5 บริบททางกฎหมาย การคุ้มครองทางสังคม และนโยบายที่ส่งผลต่อการพัฒนาเด็กและเยาวชน

ประเทศไทยได้มีการตรากฎหมาย กำหนดนโยบาย และวางแนวปฏิบัติด้านการพัฒนาและคุ้มครองดูแลเด็กและเยาวชน ภายใต้กรอบอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กแห่งองค์การสหประชาชาติ โดยมีกฎหมายที่สำคัญ เช่น พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. 2550 และพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 และนโยบายตลอดจนแนวปฏิบัติที่สำคัญระดับชาติ ดังต่อไปนี้

<u>อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (Convention on the Rights of the Child)</u>

การรับรองสิทธิเด็กเริ่มต้นขึ้นโดยนักกฎหมายได้มองเห็นว่าสิทธิเด็กเป็นสิทธิสากล (universal right) และเป็นสิทธิอย่างแท้จริง (absolute rights) ที่จะต้องได้รับการรับรองและคุ้มครองตามพันธกรณีระหว่างประเทศโดยไม่มีข้อยกเว้นใดๆ โดยประเทศไทยได้ร่วมลงนามเป็นภาคีอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (Convention on the Rights of the Child-CRC) เมื่อวันที่ 12 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2535 และมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 26 เมษายน พ.ศ. 2535 (สิริมา หมอนไหม, 2554)

อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กมี 54 มาตรา แบ่งเป็น 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 หลักการและเนื้อหาเกี่ยวกับสิทธิด้านต่าง ๆ ที่เด็กพึงได้รับ ส่วนที่ 2 หลักเกณฑ์และแบบพิธีซึ่งประเทศที่ให้สัตยาบันแก่อนุสัญญาต้องปฏิบัติตาม และส่วนที่ 3 เกี่ยวข้องกับกลไกของอนุสัญญาซึ่งกำหนดวิธีการสอดส่องดูแลการปฏิบัติตามอนุสัญญาและกำหนดเงื่อนไขต่าง ๆ ในการบังคับใช้ อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กนี้มีหลักการสำคัญคือ การไม่เลือกปฏิบัติและประโยชน์สูงสุดของเด็ก ซึ่งมุ่งคุ้มครองสิทธิของเด็ก 4 ประการ ดังนี้

1. **สิทธิที่จะอยู่รอด** เด็กทุกคนมีสิทธิติดตัวที่จะมีชีวิต รัฐจะต้องประกันอย่างเต็มที่เพื่อให้เด็กมีการอยู่รอดและได้รับการพัฒนา สิทธิในการอยู่รอดนี้ ได้แก่ การส่งเสริมการพัฒนาเด็ก การจัดให้มีการอำนวยความสะดวกและการบริการต่าง ๆ สำหรับการดูแลเด็ก การส่งเสริมสุขภาพ การบำบัดรักษาและฟื้นฟูสุขภาพขั้นพื้นฐาน รวมไปถึงการจัดหาอาหารที่ถูกหลักโภชนาการ ในกรณีเด็กพิการ รัฐจะต้องช่วยเหลือให้เด็กที่พิการทางร่างกายหรือจิตใจได้มีชีวิตที่สมบูรณ์และปกติสุขอย่างมีศักดิ์ศรี ส่งเสริมการพึ่งพาตนเองและเอื้ออำนวยให้เด็กได้มีส่วนร่วมในชุมชน
2. **สิทธิที่จะได้รับการพัฒนา** เด็กที่บิดามารดา ผู้ปกครองไม่สามารถให้การอุปการะเลี้ยงดู อบรม สั่งสอน ช่วยเหลือ สงเคราะห์ และคุ้มครองสวัสดิภาพ จะต้องได้รับสิทธิโดยทันทีจากรัฐและพนักงานเจ้าหน้าที่ โดยไม่คำนึงถึงเชื้อชาติ สีผิว ชนชั้น ศาสนา เผ่าพันธุ์ สิทธิที่จะได้รับการพัฒนานี้ ได้แก่การได้รับการศึกษาบนพื้นฐานของโอกาสที่เท่าเทียมกัน นอกจากนั้นยังต้องสนับสนุนการพัฒนาการศึกษาในระดับมัธยมในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งสายสามัญและสายอาชีพให้มีความหลากหลายและเปิดกว้าง โดยการศึกษาจะต้องสนับสนุนให้เด็กได้รับการพัฒนาบุคลิกภาพ

ความสามารถพิเศษ และความสามารถทางด้านร่างกายและจิตใจของเด็กอย่างเต็มศักยภาพ มีจิตสำนึกที่เคารพต่อสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐาน เพื่อให้เด็กมีความรับผิดชอบต่อสังคมด้วยการรักษาและเคารพเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมภาษาและค่านิยมของท้องถิ่นและต่ออารยธรรมอื่น ๆ ที่แตกต่างไปจากของเด็กด้วย

3. **สิทธิที่จะได้รับการคุ้มครอง** ในทุกรูปแบบที่จะเป็นอันตรายต่อเด็ก ไม่ว่าจะเป็นการคุ้มครองจากการถูกทำร้ายทั้งร่างกาย จิตใจ และการถูกทอดทิ้ง หรือการปฏิบัติโดยประมาท การแสวงหาผลประโยชน์ต่าง ๆ จากเด็ก รวมถึงเมื่อเด็กเกี่ยวข้องกับการกระทำผิดทางกฎหมาย เด็กจะต้องได้รับสิทธิในการรับการดูแล แนะแนว ควบคุม ให้คำปรึกษา การภาคทัณฑ์ โดยจะต้องเป็นไปอย่างเหมาะสมแก่สภาพการณ์และความผิดของเด็ก และมุ่งส่งเสริมให้เด็กที่เคยกระทำความผิดได้กลับคืนสู่สังคม และในกรณีเด็กที่ลี้ภัย รัฐจะต้องให้คุ้มครองและให้ความช่วยเหลืออย่างเหมาะสม

   สิทธิที่จะได้รับการคุ้มครองนี้ ครอบคลุมการปกป้องคุ้มครองจากการปฏิบัติต่อเด็กโดยมิชอบ จากการกระทำต่าง ๆ เช่น

   - การถูกละเมิด ไม่ว่าจะเป็นการละเมิดทางกาย เช่น การต่อยหรือทุบตี จับตัวเด็กเขย่า หรือโยน ตีเด็กด้วยวัสดุหรือสิ่งของ ใช้ไฟจี้หรือใช้น้ำร้อนลวก ทำให้เด็กหายใจไม่ออก การละเมิดทางเพศ เช่น การข่มขืน การสำเร็จความใคร่ การกอดรัดลูบไล้ร่างกาย การให้เด็กได้รับรู้ในสิ่งที่ไม่บังควรทางเพศ และชักนำให้เด็กประพฤติตนในเชิงยั่วยวนทางเพศ ซึ่งรวมถึงการให้เด็กดูหรือมีส่วนร่วมในการผลิตสื่อลามกด้วย การละเมิดทางอารมณ์ เช่น ทำให้เด็กรู้สึกว่าตนเองไม่มีใครรัก ไร้ค่า ไม่คู่ควร การข่มขู่จนทำให้รู้สึกตกใจกลัว การดูถูกเหยียดหยาม เยาะเย้ย ทำให้เด็กอับอาย การเลือกปฏิบัติ แบ่งแยกกีดกัน
   - การถูกละเลย ที่เป็นความบกพร่องในการจัดหาสิ่งที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาของเด็กในทุก ๆ ด้าน ตั้งแต่สุขภาพ การศึกษา พัฒนาการทางอารมณ์ โภชนาการ ที่อยู่อาศัย สภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย ในบริบทที่ครอบครัวหรือผู้ดูแลมีความสามารถที่จะจัดหาได้ตามสมควร จนถึงขั้นที่เกิดอันตรายต่อร่างกายและพัฒนาการของเด็ก เช่น เด็กไม่ได้รับอาหารเพียงพอ ขาดเสื้อผ้า ไม่มีที่อยู่อาศัยที่ปลอดภัย ปล่อยเด็กไว้โดยไม่มีใครดูแล ทำให้เด็กต้องดูแลตนเอง หรือรับหน้าที่ดูแลน้อง ๆ ทั้งที่ตนเองยังมีอายุน้อยเกินควร ละเลยที่จะพาเด็กไปหาหมอหรือไปโรงเรียน
   - การแสวงประโยชน์ การใช้เด็กในกิจกรรมซึ่งสนองประโยชน์แก่คนอื่นแต่บั่นทอนสุขภาพกาย และจิตใจของเด็ก เช่น การค้าเด็ก การใช้แรงงานเด็ก การค้าประเวณีเด็ก การผลิตสื่อลามกที่เกี่ยวกับเด็ก การบังคับให้เด็กแต่งงาน การบังคับใช้เด็กเป็นกองกำลังสู้รบ การนำเด็กไปขอทาน
   - การใช้ความรุนแรง ที่เป็นการกระทำที่ส่งผลร้ายต่อความปลอดภัย สวัสดิภาพ และสภาพจิตใจของเด็ก เช่น เด็กที่เข้าร่วมในกลุ่มเด็ก/เยาวชน ที่มีการใช้ความรุนแรง การรังแกระหว่างเด็ก (bullying) การ ‘รับน้อง’ ในสถาบันการศึกษาด้วยกิจกรรมที่รุนแรง ความรุนแรงระหว่างบุคคลที่ไม่ได้เกี่ยวเนื่องกัน ซึ่งส่วนใหญ่จะเกิดนอกบ้าน

   สำหรับกลุ่มเด็กที่มีความเสี่ยงต่อการปฏิบัติโดยมิชอบ ได้แก่ เด็กพิการ เด็กกลุ่มชาติพันธุ์ เด็กเร่ร่อน เด็กที่เข้าสู่กระบวนการยุติธรรม เด็กผู้อพยพและเด็กไร้สัญชาติ เป็นต้น

4. **สิทธิที่จะมีส่วนร่วมกับสังคม** เด็กทุกคนมีสิทธิได้รับการดูแลสุขภาพ การศึกษา นันทนาการ และการฝึกอาชีพ การแนะแนวให้คำปรึกษา และการฝึกอบรม เพื่อส่งเสริมความประพฤติที่เหมาะสม ความปลอดภัยและความรับผิดชอบต่อสังคม และมีส่วนร่วม ส่งเสริมในกิจกรรมทางด้านสังคมที่สนใจ สิทธิในการมีส่วนร่วมนี้ ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น แสดงออก การมีส่วนร่วมฟัง และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในเรื่องที่มีผลกระทบกับตนเอง รวมถึงเสรีภาพของเด็กที่จะแสวงหา ได้รับ หรือถ่ายทอดข้อมูลข่าวสาร และความคิดทุก

ลักษณะโดยไม่ถูกจำกัด ทั้งทางวาจา ลายลักษณ์อักษร หรือแม้การพิมพ์ในรูปของศิลปะหรือผ่านสื่อต่าง ๆ ขณะเดียวกันการมีส่วนร่วมในการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร รัฐจะต้องส่งเสริมให้เด็กสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารจากแหล่งต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้อมูลข่าวสารที่มุ่งส่งเสริมคุณภาพชีวิตของเด็กทั้งทางสังคม จิตใจและศีลธรรม

<u>พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546</u>

พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 เป็นกฎหมายหลักเพื่อการคุ้มครองเด็กให้สอดคล้องกับหลักการของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กแห่งสหประชาชาติ และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 มาตรา 53 และมาตรา 80 และอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก โดยเด็กตามความหมายของกฎหมายฉบับนี้ หมายถึง “เด็ก” ซึ่งมีอายุต่ำกว่า 18 ปีบริบูรณ์ แต่ไม่รวมถึงผู้ที่บรรลุนิติภาวะด้วยการสมรส นอกจากนี้ยังได้จำแนกประเภทของเด็กออกเป็น เด็กเร่ร่อน เด็กกำพร้า เด็กที่อยู่ในภาวะยากลำบาก เด็กพิการ เด็กที่เสี่ยงต่อการกระทำผิด นักศึกษาและนักเรียน พระราชบัญญัตินี้มุ่งเน้นให้ความคุ้มครองแก่เด็กทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ รวมถึงการสงเคราะห์ คุ้มครองสวัสดิภาพ และการพัฒนาและฟื้นฟู โดย คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของเด็กเป็นสำคัญ ซึ่งการกำหนดแนวทางและมาตรการในการปฏิบัติต่อเด็กนั้น กำหนดให้ผู้เกี่ยวข้องกับเด็กหรือหน่วยงานภาครัฐต้องมีหน้าที่พัฒนาเด็กอย่างรอบด้าน (พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 ราชกิจจานุเบกษา, 2546)

พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 มี 9 หมวด 1 บทเฉพาะกาล รวมทั้งสิ้น 88 มาตรา เนื้อหาสาระของกฎหมาย ครอบคลุมการจัดตั้งกรรมการคุ้มครองเด็ก การปฏิบัติต่อเด็ก การสงเคราะห์เด็กที่ได้รับการดูแลต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน การคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กทั้งที่ต้องตกอยู่ในภาวะเสี่ยง สถานรับสงเคราะห์ สถานคุ้มครองสวัสดิภาพ สถานฟื้นฟูเด็ก การส่งเสริมความประพฤตินักเรียนและนักศึกษา และกองทุนฟื้นฟูเด็ก ซึ่งองค์ประกอบหลักสำคัญ 5 เรื่องในพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 มีดังนี้

1. การปฏิบัติต่อเด็ก กล่าวถึง การคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของเด็กเป็นสำคัญและไม่ให้มีการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม
2. การสงเคราะห์เด็ก กล่าวถึง การให้ความช่วยเหลือแก่เด็กรวมทั้งครอบครัว ซึ่งอยู่ในสภาพที่จำต้องได้รับการสงเคราะห์ ด้วยวิธีการที่เหมาะสมซึ่งจะต้องพิจารณาตามสภาพของเด็กที่พึงได้รับการสงเคราะห์นั้น ซึ่งกระทำโดยหน่วยงานของราชการหรือเอกชนตามเงื่อนไขที่กำหนดตามพระราชบัญญัตินี้ โดยคำนึงถึงความต้องการของเด็กเป็นหลัก เด็กที่พึงได้รับสงเคราะห์ได้แก่ เด็กเร่ร่อนหรือเด็กกำพร้า เด็กที่ถูกทอดทิ้งหรือพลัดหลง เด็กที่ผู้ปกครองไม่สามารถเลี้ยงดูได้ เด็กที่ผู้ปกครองมีพฤติกรรมหรือประกอบอาชีพไม่เหมาะสม เด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูโดยมิชอบ เด็กพิการ เด็กที่อยู่ในสภาพยากลำบาก และเด็กที่อยู่ในสภาพที่จำต้องได้รับการสงเคราะห์ที่กำหนดในกฎกระทรวง
3. การคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก กล่าวถึง การป้องกัน ดูแล พัฒนา และฟื้นฟูเด็กให้ได้รับความปลอดภัย และไม่ตกอยู่ในสภาวะเสี่ยงต่อการกระทำผิด เด็กที่อยู่ในสภาพที่จำต้องได้รับการคุ้มครองสวัสดิภาพตามที่กฎหมายกำหนด เด็กที่พึงได้รับการคุ้มครองสวัสดิภาพ ได้แก่ เด็กที่ถูกทารุณกรรม เด็กที่เสี่ยงต่อการกระทำผิด เด็กที่อยู่ในสภาพที่จำต้องได้รับการคุ้มครองสวัสดิภาพตามที่กำหนดในกฎกระทรวง
4. การส่งเสริมความประพฤติเด็ก กล่าวถึง การจัดการระบบงานหรือกิจกรรมแนะแนว การให้คำปรึกษา และฝึกฝนอบรมแก่นักเรียน นักศึกษา และผู้ปกครอง เพื่อส่งเสริมความประพฤติที่เหมาะสมส่วนนักเรียน นักศึกษาก็ต้องปฏิบัติตนตามระเบียบหลักเกณฑ์ที่โรงเรียนและสถานศึกษากำหนดภายใต้บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติคุ้มครอง

เด็ก พ.ศ.2546 กำหนดขึ้น เพื่อให้กลไกการทำงานของกฎหมายสามารถส่งเสริมให้ผู้ที่ทำงานด้านเด็กและเยาวชนทั้งภาครัฐและเอกชนสามารถเข้าช่วยเหลือ เยียวยา สงเคราะห์ ฟื้นฟูเด็กที่อยู่ในฐานะหรือสภาวะที่ต้องการความช่วยเหลือให้ได้มากที่สุด และมุ่งเพื่อให้กฎหมายนี้เป็นกลไกที่เอื้ออำนวยความสะดวกต่อการคุ้มครองเด็ก ซึ่งไม่ใช่กฎหมายที่มุ่งลงโทษผู้กระทำผิด แต่มุ่งป้องกันและคุ้มครองมิให้เกิดปัญหาขึ้นกับเด็ก โดยกำหนดมาตรฐานคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่เบื้องต้นของเด็กไว้ในระดับหนึ่งตามสิทธิที่พึงได้รับ ซึ่งจะต้องกำหนดมาตรฐานการเลี้ยงดู การกำหนดสิทธิที่พึงได้รับและคุ้มครอง เป็นการขจัดและป้องกันปัญหาการละเมิดสิทธิเด็ก

<u>พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. 2550 และพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560</u>

พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. 2550 เป็นกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชนที่มุ่งเน้นการป้องกันและการพัฒนาเด็กและเยาวชนให้เป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และใช้ศักยภาพที่มีอยู่ได้อย่างถูกต้องเหมาะสมกับสถานการณ์ต่างๆ ในการมีส่วนร่วมพัฒนาตนเอง ชุมชน สังคม และประเทศชาติ โดยมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 13 เมษายน พ.ศ. 2551 เป็นต้นมา

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. 2550 ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กและเยาวชน เช่น มาตรา 4 กำหนดนิยามศัพท์ ของคำว่า “เด็ก” หมายความว่า บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่า 18 ปีบริบูรณ์ “เยาวชน” หมายความว่า บุคคลซึ่งมีอายุตั้งแต่ 18 ปีบริบูรณ์ ถึง 25 ปีบริบูรณ์ สำหรับหลักการและแนวทางการพัฒนาเด็กและเยาวชน มีบัญญัติไว้ใน หมวด 1 บททั่วไป

มาตรา 6 ให้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ มีหน้าที่ในการพัฒนาเด็กและเยาวชน รวมทั้งแก้ไขปัญหาที่อาจมีผลกระทบทางลบต่อเด็กและเยาวชน โดยมีหลักการดังต่อไปนี้

(1) การพัฒนาเด็กและเยาวชน การบังคับใช้และการปฏิบัติตามบทบัญญัติใดๆ แห่งพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชน ต้องคำ นึงถึงประโยชน์สูงสุดของเด็กและเยาวชนเป็นอันดับแรก

(2) เด็กและเยาวชนทุกคนมีสิทธิในการได้รับการศึกษา และได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีคุณภาพสูงสุดตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ

(3) เด็กพิการ เด็กที่มีข้อจำกัดทางการเรียนรู้ และเด็กที่มีความสามารถพิเศษมีสิทธิในการได้รับการศึกษาที่รัฐจัดให้เป็นพิเศษที่เหมาะสมกับลักษณะเด็กประเภทนั้นๆ

(4) เด็กและเยาวชนมีสิทธิในการรับบริการทางการสาธารณสุขที่ได้มาตรฐานสูงสุดเท่าที่มีการให้บริการทางด้านนี้

(5) เด็กและเยาวชนมีสิทธิในการเล่น มีเวลาพักผ่อน และเข้าร่วมกิจกรรมการละเล่นทางนันทนาการที่เหมาะสมตามวัยของเด็กและเยาวชน และการมีส่วนร่วมอย่างเสรีในทางวัฒนธรรมและศิลปะ

การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้กระทำโดยมีแนวทาง ดังต่อไปนี้

(1) ให้เด็กและเยาวชนมีความผูกพันต่อครอบครัว ภาคภูมิใจในความเป็นไทยมีวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตย

(2) ให้สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างปลอดภัย รู้จักเคารพสิทธิและเสรีภาพของผู้อื่น รวมทั้งกฎหมาย กฎเกณฑ์ และกติกาในสังคม

(3) ให้การสนับสนุนและส่งเสริมความร่วมมือทางการศึกษา ทั้งภายในประเทศและภายนอกประเทศ เพื่อให้เด็กและเยาวชนทุกคนสามารถเข้าถึงการศึกษาได้อย่างเหมาะสม

(4) ให้การสนับสนุนและส่งเสริมการศึกษาเพื่อพัฒนาเด็กพิการ เด็กที่มีข้อจำกัดทางการเรียนรู้ และเด็กที่มีความสามารถพิเศษ ให้สามารถพึ่งตนเองได้ ให้มีคุณธรรม และมีคุณภาพชีวิตที่ดี สามารถประกอบอาชีพและดำรงชีวิตได้อย่างเป็นอิสระ

(5) ให้มีสุขภาพพลานามัยที่สมบูรณ์แข็งแรง รู้จักการป้องกันตนเองจากโรคภัยและสิ่งเสพติด

(6) ให้มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ตามสมควรแก่วัย รวมทั้งมีคุณธรรมและจริยธรรม

(7) ให้มีทักษะและเจตคติที่ดีต่อการทำ งาน มีศักดิ์ศรีและภาคภูมิใจในการทำงานที่สุจริต

(8) ให้รู้จักคิดอย่างมีเหตุผลและมุ่งมั่นพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

(9) ให้รู้จักช่วยเหลือผู้อื่นโดยมีจิตสำ นึกในการให้และการเป็นอาสาสมัครรวมทั้งมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและประเทศชาติ

(10) ให้มีความรับผิดชอบต่อตนเอง ผู้อื่น และต่อส่วนรวม ตามสมควรแก่วัย

(11) ให้สามารถแสดงความคิดเห็นหรือแสดงออกอย่างสอดคล้องกับความรู้ ความสามารถที่พัฒนาไปตามวัยของเด็กและเยาวชน โดยเฉพาะเรื่องที่มีผลกระทบต่อเด็กและเยาวชน

(12) ให้สามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในกระบวนการยุติธรรมในเรื่องที่มีผลกระทบต่อเด็กและเยาวชนอย่างเหมาะสม ไม่ว่าจะโดยทางตรง หรือผ่านผู้แทนหรือองค์กรเพื่อเด็กและเยาวชน

มาตรา 7 ให้เด็กและเยาวชนทุกคนมีสิทธิได้รับการจดทะเบียนรับรองการเกิดการพัฒนา การยอมรับ การคุ้มครองและโอกาสในการมีส่วนร่วมตามที่บัญญัติในพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องอย่างเท่าเทียม โดยไม่มีการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำ เนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนาและวัฒนธรรม การศึกษาอบรม ความคิดเห็นทางการเมือง การเกิดหรือสถานะอื่นของเด็กและเยาวชน บิดามารดา หรือผู้ปกครอง

มาตรา 8 ให้สำนักงานหรือสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดร่วมมือ ส่งเสริม และประสานงานกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดทำแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในระดับท้องถิ่นให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ และให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดสรรงบประมาณเพื่อการพัฒนาเด็กและเยาวชนที่อยู่ในพื้นที่รับผิดชอบ

ในการจัดทำแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนตามวรรคหนึ่ง ให้คำนึงถึงหลักการและแนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนและประชาสังคมในท้องถิ่นด้วย

มาตรา 9 เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาเด็กและเยาวชน ให้หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องให้ความร่วมมือ ส่งเสริม และสนับสนุนการดำเนินงานของสภาเด็กและเยาวชนอำเภอ สภาเด็กและเยาวชนจังหวัด สภาเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานคร และสภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทย

จะเห็นได้ว่า พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. 2550 ฉบับนี้กำหนดให้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เป็นหน่วยงานหลักในปฏิบัติการต่างๆให้เป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมาย รวมทั้งกำหนดหลักการและแนวทางในการพัฒนาเด็กและเยาวชน กำหนดให้มีคณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ(กยช.) ซึ่งมีนายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีที่รัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธาน

กำหนดให้มีคณะกรรมการจำนวน 22 คน ประกอบด้วยหัวหน้าส่วนราชการระดับปลัดกระทรวงที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชน ผู้ทรงคุณวุฒิด้านเด็กและเยาวชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้แทนเด็กและเยาวชนที่ได้รับคัดเลือกจากสภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทย จำนวน 2 คน ร่วมเป็นคณะกรรมการ กำหนดให้มีมาตรการดำเนินงานเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนต่างๆ เช่นจัดตั้งสภาเด็กและเยาวชนระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับชาติ การส่งเสริมบทบาทขององค์กรเอกชน หรือองค์กรชุมชนในการพัฒนาเด็กและเยาวชน

อย่างไรก็ตามภายหลังที่มีการบังคับใช้พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. 2550 พบว่าบทบาทและการมีส่วนร่วมของเด็กและเยาวชนยังไม่มากเท่าที่ควร โดยเฉพาะกลไกของ “สภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทย” โดยปัญหาที่พบ คือ การขาดความเชื่อมโยง หรือ การประสานเครือข่ายระหว่างสภาเด็กและเยาวชนระดับประเทศ และระดับท้องถิ่น อีกทั้งมีปัญหาด้านโครงสร้างของสภาเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานคร ซึ่งกฎหมายกำหนดเฉพาะสภาเด็กและเยาวชนในระดับเทียบเท่าจังหวัดเท่านั้น แต่ไม่มีการกำหนดสภาเด็กและเยาวชนระดับเขต หรือแขวง ซึ่งเทียบเท่ากับระดับอำเภอ หรือ ตำบล โครงสร้างดังกล่าวทำให้จำนวนตัวแทนเด็กและเยาวชนที่เข้ามามีส่วนร่วมในการผลักดันประเด็นสำคัญคณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ(กยช.) มีจำนวนน้อย และแทบไม่ได้มีบทบาทในการเปลี่ยนแปลงหรือผลักดันประเด็นใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับตัวเด็กและเยาวชนเองเลย ดังนั้นพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 จึงได้มีการปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ และเป็นการเปลี่ยนแปลงในส่วนของคณะบริหารและกรรมการที่เกี่ยวข้อง และข้อกำหนดเพิ่มเติมเกี่ยวกับสภาเด็กและเยาวชน มีการปรับปรุงโครงสร้าง เพิ่มอำนาจหน้าที่และการส่งเสริมสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการเพิ่มจำนวนผู้แทนเด็กและเยาวชนในคณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติให้มากขึ้น เพื่อให้สามารถทำหน้าที่ในฐานะผู้แทนของเด็กและเยาวชนได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีการผลักดันนโยบายและโครงการต่างๆ เพื่อการพัฒนาเด็กและเยาวชนได้อย่างเป็นรูปธรรมมากขึ้น

สรุปว่า กฎหมายที่เกี่ยวกับเด็กและเยาวชนที่กล่าวมาข้างต้นมีสาระสำคัญว่าด้วยเรื่องการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของเด็กและเยาวชน แนวทางการพัฒนาเด็กและเยาวชนทุกช่วงวัย โดยการร่วมมือกันของภาครัฐ ภาคเอกชน ชุมชน และประชาสังคม ดังแสดงในตารางที่ 2.1

ตารางที่ 2.1 สรุปกฎหมายสำคัญเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน

ประเภทของกฎหมายสำคัญเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน	สาระสำคัญ	ประเด็นที่ครอบคลุม
1. กฎหมายระหว่างประเทศหลัก คือ อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก	การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของเด็ก	- สิทธิที่จะอยู่รอด -สิทธิที่จะได้รับการพัฒนา - สิทธิที่จะได้รับการคุ้มครอง - สิทธิที่จะมีส่วนร่วมกับสังคม
2. พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546	แนวทางการปฏิบัติที่คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของเด็ก	- การปฏิบัติต่อเด็ก - การสงเคราะห์เด็ก - การคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก - การส่งเสริมความประพฤติเด็ก - กองทุนคุ้มครองเด็ก
3. พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชน	ส่งเสริมและพัฒนาเด็กและเยาวชนในทุกกลุ่ม	- สิทธิในการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีคุณภาพ - สิทธิของเด็กพิการ เด็กที่มีข้อจำกัดทางการเรียนรู้และ

ประเภทของกฎหมายสำคัญเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน	สาระสำคัญ	ประเด็นที่ครอบคลุม
แห่งชาติ พ.ศ. 2550 และพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560		เด็กที่มีความสามารถพิเศษในการได้รับการศึกษาที่เหมาะสม - สิทธิของเด็กและเยาวชนในการรับบริการสาธารณสุขที่ได้มาตรฐาน - สิทธิของเด็กและเยาวชนในการพักผ่อน เล่น และทำกิจกรรมนันทนาการ - การกำหนดให้มีสภาเด็กและเยาวชน

การคุ้มครองทางสังคม (Social Protection)

การคุ้มครองทางสังคม (Social Protection) หมายถึง การดำเนินงานเพื่อให้ความคุ้มครอง หรือให้หลักประกันทางสังคมในด้านต่าง ๆ อาทิกฎหมายระเบียบ ข้อบังคับ ระบบประกันสังคม และบริการสังคม โดยให้ความสำคัญแกกลุ่มประชากรที่ ยากจน และดอยโอกาส เพื่อให้ได้รับสิทธิทางสังคมในฐานะที่เปนมนุษย์อันเป็นความร่วมมือในการดำเนินงานระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน ความเป็นมาของแนวคิดการคุ้มครองทางสังคม เป็นแนวคิดที่ปรับมาจากแนวคิดความปลอดภัยทางสังคม (Social security) หรือ ระบบประกันสังคม แนวคิดความปลอดภัยทางสังคมนี้ มุ่งให้กลุ่มคนที่ด้อยโอกาสในสังคม ประกอบด้วย คนว่างงาน ผู้ป่วยโรคเรื้อรัง คนพิการ และผู้สูงอายุ ให้มีความกินดีอยู่ดี (Well-being) นอกจากนั้น ยังมีนัยถึงการปกป้องสิทธิของมนุษย์หรือสิทธิมนุษยชนด้วย เพราะกลุ่มคนเหล่านี้ มักถูกละเมิดเอารัดเอาเปรียบอยู่เสมอ ไม่สามารถคุ้มครองตนเองได้

ความคุ้มครองทางสังคมในประเทศไทย แม้ว่าเริ่มจากแนวคิดความปลอดภัยทางสังคม ต่อมาก็ได้รับการปรับเปลี่ยนมาเป็น การคุ้มครองทางสังคม โดยมีแนวคิดเรื่องการกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำของการคุ้มครองทางสังคม (Social protection floor: SPF) หรือ แนวคิดการคุ้มครองทางสังคมขั้นพื้นฐาน เป็นสิทธิเบื้องต้นที่ประชาชนทุกคนในประเทศหนึ่งพึงมี ไม่ใช่การคุ้มครองทางสังคมเฉพาะคนที่ด้อยโอกาสในสังคมเท่านั้น โดยประเทศไทยได้พยายามมุ่งให้มีการขยายการคุ้มครองและจัดให้มีการคุ้มครองทางสังคมถ้วนหน้า ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับข้อแนะว่าด้วยฐานการคุ้มครองทางสังคม 2555 (ฉบับที่ 202) (Social Protection Floors Recommendation, 2012 (No. 202)) ซึ่งที่ประชุมแรงงานระหว่างประเทศ (International Labour Conference (ILC)) ได้ให้การรับรองในสมัยประชุมที่ 101 เมื่อเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2555 สิทธิในการได้รับการคุ้มครองทางสังคมถ้วนหน้านั้นสะท้อนอยู่ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2501 พระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 พระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. 2545 พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และในแผนยุทธศาสตร์สวัสดิการ สังคมไทย (2555-59) ทั้งนี้ยังสอดคล้องกับแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 (2555-59) ในประเทศไทย การคุ้มครองทางสังคมนั้นได้รับเลือกให้เป็นหนึ่งในหกประเด็นหลักของความร่วมมือภายใต้กรอบความร่วมมือหุ้นส่วนระหว่างรัฐบาลไทยและองค์การสหประชาชาติ พ.ศ. 2555–59 (United Nations Partnership Framework, Thailand 2012-16 (UNPAF)) หุ้นส่วนความร่วมมือนี้เน้นด้านการส่งเสริมขีดความสามารถของประเทศไทยในการให้ความคุ้มครองทางสังคมขั้นพื้นฐานถ้วนหน้า และการให้สิทธิประโยชน์ในระดับที่สูงขึ้นโดยการจ่ายเงินสมทบ ซึ่งมีวัตถุประสงค์โดยรวมเพื่อการสร้างความยั่งยืนด้านการเงินและเชิงสถาบันแก่ระบบการประกันสังคมและระบบการคุ้มครองทางสังคม ตัวอย่างการคุ้มครองทางสังคมขั้นพื้นฐานเพื่อส่งเสริมความมั่นคงทางรายได้โดยให้หลักประกันแก่ประชาชน ได้แก่ (1) ผู้มีถิ่นพำนักในประเทศไทยทั้งหมดสามารถเข้าถึงการดูแลสุขภาพที่จำเป็นในอัตราที่สามารถจ่ายได้ซึ่งรวมถึงการดูแลมารดา

ขณะตั้งครรภ์และหลังคลอดด้วย (2) เด็กทุกคนได้รับความมั่นคงทางรายได้ขั้นพื้นฐานทำให้สามารถเข้าถึงโภชนาการ การศึกษา การดูแล ตลอดจนสินค้าและบริการอื่นๆ ที่จำเป็นได้ (3) ทุกคนในวัยแรงงานที่ไม่สามารถหารายได้เพียงพอ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่เจ็บป่วย ว่างงาน คลอดบุตร และทุพพลภาพมีความมั่นคงทางรายได้ (4) ผู้มีถิ่นพำนักในประเทศไทยทุกคนที่อยู่ในวัยสูงอายุมีรายได้ขั้นพื้นฐานที่มั่นคง (ไม่ว่าจะเป็นในรูปของเงินบำนาญหรือสิ่งของ) การคุ้มครองทางสังคมขั้นพื้นฐาน

การคุ้มครองทางสังคมขั้นพื้นฐานในประเทศไทยปัจจุบัน ครอบคลุม 6 ระบบ ได้แก่ 1) การคุ้มครองแรงงาน 2) การประกันสังคม 3) การบริการสังคมและสวัสดิการ 4) การสนับสนุนทางการเงินในระดับจุลภาคหรือชุมชนพื้นที่ 5) การคุ้มครองเด็ก และ 6) การประกันสุขภาพ ซึ่งทั้งหกระบบที่กล่าวมามีนโยบายและมาตรการคุ้มครองทางสังคม ดังตารางที่ 2.2

ตารางที่ 2..2 นโยบายและมาตรการการคุ้มครองทางสังคมกลุ่มคนที่ด้อยโอกาสในสังคม

ระบบ	นโยบายและมาตรการคุ้มครองทางสังคม
1. การคุ้มครองแรงงาน	1) การจ้างงาน 2) การแลกเปลี่ยนแรงงาน และการบริหารแรงงาน 3) การพัฒนาและการฝึกอบรมฝีมือแรงงาน 4) กฎหมายแรงงาน อายุขั้นต่ำ ค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ ระดับค่าจ้าง สวัสดิภาพและสุขภาพ และความปลอดภัยในการทำงาน เป็นต้น
2. การประกันสังคม	1) มาตรการหรือแนวโยบายการประกันความเสี่ยง เช่น ประกันสังคม ประกันการว่างงาน ประกันชราภาพ เป็นต้น 2) การประกันสุขภาพ
3. การช่วยเหลือและสวัสดิการสังคม	1) สวัสดิการสังคม และการบริการสังคม เช่น เฉพาะกลุ่มด้อยโอกาส กลุ่มได้รับผลกระทบจากนโยบายของรัฐ เป็นต้น 2) มาตรการจัดหาที่อยู่อาศัย
4. ชุมชน ชนบท	1) การประกันสำหรับชุมชน ชนบท สถาบันการเงินชุมชน 2) การประกันผลผลิตทางการเกษตร 3) กองทุนชุมชน สังคม 4) การเตรียมพร้อมรับภัยธรรมชาติ และการประกันความเสี่ยง
5. การคุ้มครองเด็ก	1) สิทธิเด็กและการมีโครงการต่างๆ ที่ต่อต้านการทำทารุณกรรมต่อเด็กทุกรูปแบบและการใช้แรงงานเด็ก 2) กิจกรรมการพัฒนาเด็กปฐมวัย โดยเฉพาะในกลุ่มเด็กที่มีแม่เลี้ยงเดี่ยว (Single mother) 3) การช่วยเหลือทางด้านการศึกษา อาทิ ทุนการศึกษา เป็นต้น 4) การช่วยเหลือด้านสุขภาพ อาทิ การลดค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพของเด็กหรือการอุดหนุนการรักษาพยาบาลแก่เด็กกลุ่มด้อยโอกาส หรือ กลุ่มที่ยังมีความอ่อนแอ เช่น กลุ่มเด็กข้างถนน ฯลฯ 5) โครงการในกลุ่มเยาวชน เพื่อลดความเสี่ยงสุขภาพ (โดยเฉพาะเรื่องของยาเสพติด และโรคเอดส์) รวมถึงพฤติกรรมที่เป็นอันตรายต่อสังคม 6) การให้การอุดหนุนแก่ครอบครัว อาทิ การให้เงินหรือสิ่งของ เป็นต้น เพื่อช่วยเหลือครอบครัวที่เลี้ยงดูเด็กปฐมวัย เพื่อให้สามารถตอบสนองความจำเป็นขั้นพื้นฐานของเด็กได้

สำหรับการคุ้มครองทางสังคมในเด็กและเยาวชนไทย เริ่มต้นมาจากการจัดการกับปัญหาพฤติกรรมเด็ก ซึ่งเน้นใช้วิธีการบำบัดฟื้นฟูมากกว่าการป้องกัน ต่อมาได้เพิ่มประเด็นการสงเคราะห์เด็กกลุ่มที่ต้องการการคุ้มครองพิเศษ อาทิ เด็กยากจน เด็กข้างถนน เด็กชาติพันธุ์ เด็กพิการ เป็นต้น จนกระทั่งในปี พ.ศ. 2535 ประเทศไทยให้สัตยาบันในอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ทำให้ต้องมีการปรับปรุงกฎหมายแม่บทในการทำงานคุ้มครองเด็ก จึงออกพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 มีการกำหนดแนวทางการคุ้มครองเด็ก และขยายไปสู่การปกป้อง ป้องกันไม่ให้เด็กถูกละเมิดละเลย ตกเป็นเหยื่อของการแสวงหาผลประโยชน์ในทางที่ไม่ถูกต้อง และอยู่กับความรุนแรงทุกรูปแบบ อย่างไรก็ตาม ในทางปฏิบัติ การคุ้มครองเด็กของประเทศยังคงเน้นไปที่การแก้ไขปัญหากลุ่มเด็กเฉพาะกลุ่ม เน้นการบำบัดฟื้นฟูเยียวยาและการสงเคราะห์ ทั้งนี้ แนวคิดการคุ้มครองเด็กในประเทศไทยมีความเป็นพลวัตอยู่มาก เช่น ในอดีตเคยใช้วิธีการคุ้มครองเด็กแบบปัจเจกบุคคล ซึ่งก็พบว่า เด็กแต่ละรายมีบริบทของปัญหาแตกต่างกัน ทำให้ในปัจจุบัน จึงต้องมองปัญหาเด็กแบบองค์รวม มองทั้งมิติทางด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา ซึ่งสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อม สังคม และครอบครัว ตลอดจนเจ้าหน้าที่ต้องทำความเข้าใจแง่มุมของกฎหมายอย่างถ่องแท้ เป็นต้น แนวคิดการคุ้มครองเด็กได้หันไปสู่แนวคิดเชิงซ้อนของมานุษยวิทยามากขึ้น

เมื่อพิจารณาเรื่องการคุ้มครองทางสังคมในเด็กและเยาวชน จะเห็นว่ามีพื้นฐานมาจาก 2 แนวคิดหลักคือ แนวคิดการคุ้มครองเด็ก และแนวคิดทางสังคมในการคุ้มครองเด็ก โดยแต่ละแนวคิดมีรายละเอียดดังนี้

แนวคิดการคุ้มครองเด็ก เป็นแนวคิดของการช่วยเหลือ ซึ่งตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ก็กำหนดให้มีเจ้าพนักงานทำหน้าที่คุ้มครอง ขณะที่กระบวนการคุ้มครองก็เน้นการแยกเด็กออกจากครอบครัวและชุมชนด้วยกระบวนการทางกฎหมาย เพราะเชื่อว่าสิทธิของครอบครัวที่มีต่อเด็กเกิดความบกพร่อง การคุ้มครองเด็กเน้นการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าและเฉพาะจุด ไม่มีการจัดการสภาพแวดล้อมรอบตัวเด็ก เพื่อลดความเสี่ยงที่เด็กจะถูกละเมิด และมิได้มองปัญหาเด็กเป็นปัญหาเชิงโครงสร้างของสังคม แนวคิดหลักอีกหนึ่งแนวคิด คือ แนวคิดการคุ้มครองทางสังคมในกลุ่มเด็ก ซึ่งมีการวางกรอบการคุ้มครอง 5 ด้านได้แก่ (1) การจ้างงาน (2) การประกันสังคม (3) การช่วยเหลือทางสังคม (4) การคุ้มครองชุมชนหมู่บ้าน และ (5) การคุ้มครองเด็ก โดยที่การคุ้มครองเด็ก ได้ขยายกรอบการคุ้มครองไปสู่การจัดการสภาพแวดล้อมของเด็ก ด้วยการมีส่วนร่วมของชุมชน และสังคม ทำให้การคุ้มครองเด็กเป็นภาระหน้าที่ของครอบครัว ชุมชน โรงเรียน และสังคมด้วย แนวทางนี้ ทำให้ถือว่าเด็กเป็นสมบัติของชาติ ซึ่งจะทำให้สามารถปกป้องและป้องกันไม่ให้ตกเป็นเหยื่อ และการลดโอกาสเสี่ยงที่เด็กจะถูกละเมิด ตกเป็นเหยื่อความรุนแรงและการแสวงหาประโยชน์ในทางไม่ถูกต้อง ซึ่งการเข้าคุ้มครองไม่จำเป็นต้องอาศัยอำนาจตามกฎหมาย นอกจากนั้น การคุ้มครองทางสังคมยังเน้นการทำงานบูรณาการร่วมกันของผู้มีส่วนได้เสียในสังคมด้วย ทั้งสองแนวคิด คือ แนวคิด การคุ้มครองเด็ก และแนวคิดการคุ้มครองทางสังคมในกลุ่มเด็ก มีความแตกต่างกัน ดังนี้ (นัทธปราชญ์ นันทิวัฒน์กุล-อยู่ในระหว่างเผยแพร่) ดังตารางที่ 2.3

ตารางที่ 2.3 เปรียบเทียบแนวคิดการคุ้มครองเด็กและแนวคิดการคุ้มครองทางสังคมในกลุ่มเด็ก

การคุ้มครองทางสังคมในกลุ่มเด็กและเยาวชน	การคุ้มครองเด็ก	การเปรียบเทียบ
1) เด็กเป็นสมบัติของ ชาติ	1) เด็กเป็นสมบัติของบิดา-มารดา ผู้ปกครอง	แตกต่างกัน
2) พิจารณาปัญหาเด็กและเยาวชนแบบองค์รวม ด้วยองค์ความรู้หลายด้าน	2) พิจารณาปัญหาเด็กแบบองค์รวม ด้วยองค์ความรู้หลายด้าน	เหมือนกัน
3) คุ้มครองทุกกลุ่ม	3) คุ้มครองเฉพาะกลุ่ม ได้แก่ กลุ่มเด็กที่ต้องการการคุ้มครองพิเศษ และเด็กกลุ่มเสี่ยง	แตกต่างกัน
4) แนวคิดคุ้มครอง : “ปกป้อง พิทักษ์สิทธิ	4) แนวคิดคุ้มครอง : “การสังเคราะห์ และ	แตกต่างกัน

การคุ้มครองทางสังคมในกลุ่มเด็กและเยาวชน	การคุ้มครองเด็ก	การเปรียบเทียบ
ส่งเสริมพัฒนาการ การสงเคราะห์ และบำบัดฟื้นฟู เยียวยา”	บำบัดฟื้นฟู เยียวยา”	
5) หลักการคุ้มครอง: “สิทธิที่จะอยู่รอด สิทธิที่จะได้รับการพัฒนา สิทธิที่จะได้รับการคุ้มครอง และสิทธิที่จะมีส่วนร่วมกับสังคม”	5) หลักการคุ้มครอง : “สิทธิที่จะอยู่รอด สิทธิที่จะได้รับการพัฒนา สิทธิที่จะได้รับการคุ้มครอง และสิทธิที่จะมีส่วนร่วมกับสังคม”	เหมือนกัน
6) เครื่องมือคุ้มครอง: “การให้สวัสดิการ การประกัน การให้ความช่วยเหลือทางการเงินผ่านกองทุนเพื่อสังคม และการคุ้มครองตามกฎหมาย”	6) เครื่องมือคุ้มครอง : “การให้สวัสดิการ และการคุ้มครองตามกฎหมาย”	แตกต่างกัน
7) หน้าที่คุ้มครอง : ทุกภาคส่วนของสังคม	7) หน้าที่คุ้มครอง : “บิดา-มารดา ผู้ปกครอง และพนักงานคุ้มครองตามคำสั่งแต่งตั้ง”	แตกต่างกัน
8) ไม่อาศัยอำนาจตามกฎหมายเข้าดำเนินการคุ้มครองเด็กและเยาวชน	8) อาศัยอำนาจตามกฎหมายเข้าดำเนินการคุ้มครองเด็ก	แตกต่างกัน

สำหรับการคุ้มครองทางสังคม ในเด็กและเยาวชน นัทธปราชญ์ นันทิวัฒน์กุล[2] (อยู่ในระหว่างเผยแพร่) ได้นำเสนอสถานการณ์ปัญหาในเด็กและเยาวชนไทยโดยเปรียบเทียบระหว่างปี พ.ศ. 2555 กับช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2558-2559 ซึ่งพบว่าสถานการณ์ปัญหายังไม่ดีขึ้น อีกทั้งปัญหาหลายประเด็นที่น่าเป็นห่วงที่สำคัญ นอกจากนี้ยังได้นำเสนอภาพเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำความคุ้มครองทางสังคมสำหรับเด็กและเยาวชน 4 ประเด็น ได้แก่ (1) ภาวะโภชนาการและสุขภาพ (2) อนามัยเจริญพันธ์ (3) พัฒนาการและการเรียนรู้ และ (4) การคุ้มครองเด็กในภาพรวม ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ประเด็นที่ 1 ภาวะโภชนาการและสุขภาพ สถานการณ์ปัญหาในด้านนี้ พบว่า เด็กเกือบทั้งหมดได้รับบริการด้านสุขภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด มีการชั่งน้ำหนักตัวหลังคลอด 1 ใน 10 ของเด็กเกิดใหม่มีน้ำหนักต่ำกว่า 2,500 กรัม ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน เด็กกลุ่มนี้ อยู่ในครอบครัวยากจน นอกจากนั้น ในครอบครัวยากจน เด็กจะมีภาวะทุพโภชนาการ ผอมและเตี้ยร่วมเด้วย อย่างไรก็ตาม ปัญหาเด็กอ้วนพบว่ามีสถานการณ์ที่แย่ลง ซึ่งปัญหานี้พบในครอบครัวที่มีฐานเศรษฐกิจปานกลางถึงเศรษฐกิจดีจากเดิมเด็กทุก 10 คนจะพบเด็กภาวะอ้วน 1 คน การสำรวจล่าสุด พบ 2 คน นอกจาก เด็กในครอบครัวฐานปานกลางถึงรวย ยังคงไม่ได้กินนมแม่ในช่วงระยะเวลา 2 ปี ด้วยเช่นเดิม

นอกจากนี้ประเทศไทยได้รับการยอมรับจากองค์การอาหารและอนามัยโลก องค์การสหประชาชาติ ว่าเป็นประเทศที่สามารถให้บริการฉีดวัคซีนให้เด็กและเยาวชนเกือบทั้งหมด ซึ่งการศึกษาที่ผ่านมาพบว่า ยังคงเป็นไปตามเกณฑ์มาตรการที่กำหนด อย่างไรก็ตามมีข้อสังเกตที่สำคัญคือ เด็กในครอบครัวในกรุงเทพ ครอบครัวที่มีฐานเศรษฐกิจร่ำรวย กลับมีสัดส่วนของการได้รับการฉีดวัคซีนน้อยกว่าเด็กในครอบครัวยากจนที่สุด ส่วนการฉีดวัคซีนในหญิงตั้งครรภ์ที่อยู่ในครอบครัวยากจน เป็นกลุ่มที่มีการเข้ารับบริการนี้ต่ำกว่าหญิงตั้งครรภ์กลุ่มอื่น นอกจากนั้น ในการเข้าถึงบริการสุขภาพกับการรักษาโรคเบื้องต้นทั่วไป พบว่า 3 ใน 4 ของเด็กที่ปัญหาสุขภาพเช่น โรคท้องร่วง เป็นต้น จะเข้ารับบริการรักษากับสถานพยาบาล ส่วนที่เหลือใช้วิธีการหาซื้อยามารักษาเอง

[2] นัทธปราชญ์ นันทิวัฒน์กุล (อยู่ในระหว่างการเผยแพร่) . ความคุ้มครองทางสังคมสำหรับเด็กและเยาวชน : แนวคิด ประสบการณ์ที่ผ่านมา และแนวทางการขับเคลื่อน. ศูนย์ประสานงานการศึกษาการสร้างความคุ้มครองทางสังคมสำหรับเด็กและเยาวชน

ประเด็นที่ 2 อนามัยเจริญพันธ์ สถานการณ์หญิงอายุ 15-19 ปีตั้งครรภ์ลดลง จากเดิม คือ หญิงกลุ่มนี้ทุก 1,000 คน จะตั้งครรภ์ 53.1 คน ในปี พ.ศ. 2554 และ 2555 มาเป็น 39.6 คน ในปี พ.ศ. 2560 โดยกลุ่มนี้ มักมาจากหญิงวัยรุ่นที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา อยู่ในครอบครัวยากจน และอาศัยหัวเมืองใหญ่ของภูมิภาค และเป็นจังหวัดชายขอบ แม้ว่าสถานการณ์จะลดลง อัตราการท้องซ้ำที่เกิดขึ้นกับหญิงกลุ่มที่กล่าวมา ยังอยู่ในอัตราเดิม ส่วนการเข้ารับการคุมกำเนิด วิธีการที่นิยมที่สุดคือ การใช้ยาเม็ด และ การทำหมันหญิง เป็นสองลำดับแรก วิธีแรกอยู่ในอัตราสูง แต่เป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพน้อยด้วย

ประเด็นที่ 3 พัฒนาการและการเรียนรู้ เด็กไทยช่วงปฐมวัย (อายุ 3 – 5 ปี) เด็กช่วงวัยปฐมวัย จำนวน 8 ใน 10 คน จะเข้าเรียนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหรือโรงเรียนอนุบาลที่รับเด็กปฐมวัย ซึ่งเป็นสถานการณ์ที่ไม่แตกต่างกันระหว่างผลการสำรวจทั้งสองครั้ง ข้อสังเกต เด็กปฐมวัยในเขตกรุงเทพฯ มีประมาณร้อยละ 60 เท่านั้นที่เข้าเรียนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีของเล่นเฉลี่ย 2 ชิ้น มีหนังสือเฉลี่ย 3 เล่ม การสำรวจครั้งล่าสุดเด็กครึ่งหนึ่งเล่นอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ แต่การสำรวจครั้งก่อนหน้ามีเพียง 3 ใน 4 คน เท่านั้น อัตราการเขียนเรียนในชั้นประถมศึกษาคิดเป็นร้อยละ 98 และปรับลดลงเป็นร้อยละ 92 ในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และลดลงเหลือเพียงร้อยละ 80 ในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายหรือประกาศวิชาชีพ โดยเด็กหญิงมีอัตราการเข้าเรียนหนังสือและผลการเรียนสูงกว่าเด็กชาย สถานการณ์นี้ไม่แตกต่างจากเดิม มิติของทางเศรษฐกิจและการศึกษาของมารดา พบว่า เด็กที่อยู่ในครอบครัวยากจน มารดามีการศึกษาชั้นประถม เด็กจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาที่ต่ำ และเด็กส่วนใหญ่ในกลุ่มนี้ จะมีการศึกษาสูงสุดเพียงชั้นประถมเท่านั้น

ประเด็นที่ 4 การคุ้มครองเด็กโดยรวม เริ่มจากการคุ้มครองเบื้องต้นคือการจดทะเบียนการเกิด ซึ่งประเทศไทยสามารถทำได้เกือบร้อยเปอร์เซ็นต์ ในส่วนที่ขาดหายไปเกิดขึ้นกับครอบครัวที่แม่ยากจนและขาดการศึกษา ประเด็นที่น่าเป็นห่วงคือ เรื่องของความรุนแรง ผู้ปกครองไทยมีทัศนคติใช้ความรุนแรงในการอบรมสั่งสอน และเห็นว่าเป็นสิ่งจำเป็น เด็กทุกๆ 4 คนจะมีเด็ก 1 คน ที่อาศัยในครอบครัวที่ไม่สมบูรณ์พร้อมหน้า ทั้งเป็นครอบครัวเลี้ยงเดียว ครอบครัวแหว่งกลาง ตลอดจนครอบครัวอุปถัมภ์ ซึ่งสถานการณ์ดังที่กล่าวมานี้ การสำรวจครั้งที่ล่าสุดกับครั้งก่อนหน้า ไม่มีความแตกต่างกัน สถานการณ์ยังคงเช่นเดิม

<u>นโยบายและยุทธศาสตร์ในระดับชาติที่ส่งผลต่อการพัฒนาเด็กและเยาวชน</u>

ด้านนโยบายและยุทธศาสตร์ของประเทศไทย ที่แสดงให้เห็นแนวทางการดำเนินงานของภาครัฐบาล ภาคเอกชนและภาคประชาสังคม ในการเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็กและเยาวชนที่ส่งผลต่อการพัฒนาเด็กและเยาวชน มีดังนี้

<u>ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี พ.ศ. 2560 – 2579</u>

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2560 – 2579) เป็นกรอบการพัฒนาประเทศระยะยาวตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 65 ซึ่งจะต้องนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้ประเทศไทยบรรลุวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” เป็นประเทศพัฒนาแล้วด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อความสุขของคนไทยทุกคน โดยมีเป้าหมายการพัฒนาประเทศ คือ การที่ประเทศชาติมีความมั่นคง ประชาชนมีความสุข มีการยกระดับศักยภาพในหลากหลายมิติเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง มีการพัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ มีการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม มีการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับ

สิ่งแวดล้อม และมีภาครัฐของประชาชนเพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม โดยมีตัวชี้วัดผลการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ ดังนี้

1) ดัชนีความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันในสังคมไทย
2) รายได้เฉลี่ยต่อหัวต่อคนต่อปี
3) ดัชนีการพัฒนามนุษย์
4) ดัชนีวัดความก้าวหน้าทางสังคม
5) ดัชนีวัดคุณภาพสิ่งแวดล้อม
6) อันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

การพัฒนาประเทศในช่วงระยะเวลาของยุทธศาสตร์ชาติ จะมุ่งเน้นการสร้างสมดุลระหว่างการพัฒนาความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในรูปแบบ “ประชารัฐ” โดยประกอบด้วย 6 ยุทธศาสตร์ ดังนี้

ตารางที่ 2.4 ยุทธศาสตร์ชาติ 6 ด้าน

ยุทธศาสตร์ชาติด้าน	เป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญของยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี
1. ความมั่นคง	ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เน้นการบริหารจัดการสภาวะแวดล้อมของประเทศให้มีความมั่นคง ปลอดภัย เอกราช อธิปไตย และมีความสงบเรียบร้อยในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับชาติ สังคม ชุมชน มุ่งเน้นการพัฒนาคน เครื่องมือ เทคโนโลยี และระบบฐานข้อมูลขนาดใหญ่ให้มีความพร้อมสามารถรับมือกับภัยคุกคามและภัยพิบัติได้ทุกรูปแบบ และทุกระดับความรุนแรง ควบคู่ไปกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านความมั่นคงที่มีอยู่ในปัจจุบันและที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต ใช้กลไกการแก้ไขปัญหาแบบบูรณาการทั้งกับส่วนราชการ ภาคเอกชน ประชาสังคม และองค์กรที่ไม่ใช่รัฐ รวมถึงประเทศเพื่อนบ้านและมิตรประเทศทั่วโลกบนพื้นฐานของหลักธรรมาภิบาล
2. การสร้างความสามารถในการแข่งขัน	มุ่งเน้นการยกระดับศักยภาพของประเทศในหลากหลายมิติ บนพื้นฐานแนวคิด 3 ประการ ได้แก่ (1) “ต่อยอดอดีต” โดยมองกลับไปที่รากเหง้าทางเศรษฐกิจ อัตลักษณ์ วัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิต และจุดเด่นทางทรัพยากรธรรมชาติที่หลากหลาย รวมทั้งความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบของประเทศในด้านอื่น ๆ นำมาประยุกต์ผสมผสานกับเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อให้สอดรับกับบริบทของเศรษฐกิจ และสังคมโลกสมัยใหม่ (2) “ปรับปัจจุบัน” เพื่อปูทางสู่อนาคต ผ่านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของประเทศในมิติต่าง ๆ ทั้งโครงข่ายระบบคมนาคมและขนส่ง โครงสร้างพื้นฐานวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และดิจิทัล และการปรับสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมและบริการอนาคต และ (3) “สร้างคุณค่าใหม่ในอนาคต” ด้วยการเพิ่มศักยภาพของผู้ประกอบการ พัฒนาคนรุ่นใหม่ รวมถึงปรับรูปแบบธุรกิจ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของตลาด ผสมผสานกับยุทธศาสตร์ที่รองรับอนาคตบนพื้นฐานของการต่อยอดอดีตและปรับปัจจุบัน พร้อมทั้งการส่งเสริมและสนับสนุนจากภาครัฐ ให้ประเทศไทยสามารถสร้างฐานรายได้และการจ้างงานใหม่ ขยายโอกาสทางการค้าและการลงทุนในเวทีโลก ควบคู่ไปกับการยกระดับรายได้และการกินดีอยู่ดี รวมถึงการเพิ่มขึ้นของคนชั้นกลางและลดความเหลื่อมล้ำของคนในประเทศได้ในคราวเดียวกัน
3. การพัฒนาและ	พัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ โดยคนไทยมีความพร้อมทั้ง

ยุทธศาสตร์ชาติด้าน	เป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญของยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี
เสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์	กาย ใจ สติปัญญา มีพัฒนาการที่ดีรอบด้าน และมีสุขภาวะที่ดีในทุกช่วงวัย มีจิตสาธารณะ รับผิดชอบต่อสังคมและผู้อื่น มัธยัสถ์ อดออม โอบอ้อมอารี มีวินัย รักษาศีลธรรม และเป็นพลเมืองดีของชาติ มีหลักคิดที่ถูกต้อง มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 มีทักษะสื่อสารภาษาอังกฤษและภาษาที่ 3 และอนุรักษ์ภาษาท้องถิ่น มีนิสัยรักการเรียนรู้และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สู่การเป็นคนไทยที่มีทักษะสูง เป็นนวัตกร นักคิด ผู้ประกอบการ เกษตรกรยุคใหม่ และอื่น ๆ โดยมีสัมมาชีพตามความถนัดของตนเอง
4. การสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม	การให้ความสำคัญกับการดึงเอาพลังของภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภาคเอกชน ประชาสังคม ชุมชนท้องถิ่นมาร่วมขับเคลื่อน โดยการสนับสนุนการรวมตัวของประชาชนในการร่วมคิดร่วมทำเพื่อส่วนรวม การกระจายอำนาจและความรับผิดชอบไปสู่กลไกบริหารราชการแผ่นดินในระดับท้องถิ่น การเสริมสร้าง ความเข้มแข็งของชุมชนในการจัดการตนเอง และ การเตรียมความพร้อมของประชากรไทยทั้งในมิติ สุขภาพ เศรษฐกิจ สังคม และสภาพแวดล้อมให้เป็นประชากรที่มีคุณภาพ สามารถพึ่งตนเอง และทำประโยชน์แก่ครอบครัว ชุมชน และสังคมให้นานที่สุด โดยรัฐให้หลักประกันการเข้าถึงบริการและสวัสดิการที่มีคุณภาพอย่างเป็นธรรมและทั่วถึง
5. การสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในทุกมิติ ทั้งมิติด้านสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม ธรรมาภิบาล และความเป็นหุ้นส่วน ความร่วมมือระหว่างกันทั้งภายในและภายนอกประเทศอย่างบูรณาการ ใช้พื้นที่เป็นตัวตั้งในการกำหนดกลยุทธ์และแผนงาน และการให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้เข้ามามีส่วนร่วมในแบบทางตรงให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้
6. การปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ	ปรับเปลี่ยนภาครัฐที่ยึดหลัก “ภาครัฐของประชาชนเพื่อประชาชน และประโยชน์ส่วนรวม” โดยภาครัฐต้องมีขนาดที่เหมาะสมกับบทบาทภารกิจ แยกแยะบทบาท หน่วยงานของรัฐที่ทำหน้าที่ในการกำกับหรือในการให้บริการในระบบเศรษฐกิจที่มีการแข่งขัน มีขีดสมรรถนะสูง ยึดหลักธรรมาภิบาล ปรับวัฒนธรรมการทำงานให้มุ่งผลสัมฤทธิ์และผลประโยชน์ส่วนรวม มีความทันสมัย และพร้อมที่จะปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกอยู่ตลอดเวลา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการนำนวัตกรรม เทคโนโลยีข้อมูลขนาดใหญ่ ระบบการทำงานที่เป็นดิจิทัลเข้ามาประยุกต์ใช้อย่างคุ้มค่า และปฏิบัติงานเทียบได้กับมาตรฐานสากล รวมทั้งมีลักษณะเปิดกว้างเชื่อมโยงถึงกัน และเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และโปร่งใส โดยทุกภาคส่วนในสังคมต้องร่วมกันปลูกฝังค่านิยมความซื่อสัตย์สุจริต ความมัธยัสถ์ และสร้างจิตสำนึกในการปฏิเสธไม่ยอมรับการทุจริตประพฤติมิชอบอย่างสิ้นเชิง นอกจากนั้น กฎหมายต้องมีความชัดเจน มีเพียงเท่าที่จำเป็น มีความทันสมัยมีความเป็นสากล มีประสิทธิภาพ และนำไปสู่การลดความเหลื่อมล้ำและเอื้อต่อการพัฒนา โดยกระบวนการยุติธรรมมีการบริหารที่มีประสิทธิภาพ เป็นธรรม ไม่เลือกปฏิบัติ และการอำนวยความยุติธรรมตามหลักนิติธรรม

จะเห็นได้ว่า สาระสำคัญของยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2560 – 2579) ที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชน คือ ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพ เพื่อพัฒนาคนและสังคมไทยให้เป็นรากฐานที่แข็งแกร่งของประเทศ มีความพร้อมทางกาย ใจ สติปัญญา มีความเป็นสากล มีทักษะความคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล มีระเบียบวินัย เคารพกฎหมาย มีคุณธรรม จริยธรรม รู้คุณค่าความเป็นไทย มีครอบครัวที่มั่นคง กรอบแนวทางที่ต้องให้ความสำคัญ ได้แก่ (1) การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิตให้สนับสนุนการเจริญเติบโตของประเทศ (2) การยกระดับคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ให้มีคุณภาพ เท่าเทียม และทั่วถึง (3) การปลูกฝังระเบียบวินัย คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์ (4) การเสริมสร้างให้คนมีสุขภาวะที่ดี และ (5) การสร้างความอยู่ดีมีสุขของครอบครัวไทย เสริมสร้างบทบาทของสถาบันครอบครัว

<u>แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560-2564</u>

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 เป็นแผนหลักของการพัฒนาประเทศที่มีเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable development goals : SDGs) รวมทั้งการปรับโครงสร้างประเทศไปสู่ประเทศไทย 4.0 หลักการพัฒนาประเทศในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ยึดหลัก “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” “การพัฒนาที่ยั่งยืน” และ “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” ที่ต่อเนื่องจากแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9-11 และยึดหลักการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่ลดความเหลื่อมล้ำและขับเคลื่อนการเจริญเติบโตจากการเพิ่มผลิตภาพการผลิตบนฐาน การใช้ภูมิปัญญาและนวัตกรรม จุดเปลี่ยนสำคัญในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 คือการกำหนดกลไกเชื่อมโยงสู่การขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ ด้วยการกำหนดเป้าหมายและตัวชี้วัดที่จะต้องบรรลุผลลัพธ์และผลสัมฤทธิ์ของการพัฒนา รวมทั้งกำหนดแนวทางการพัฒนาที่ต้องเชื่อมต่อถึงการปฏิบัติที่ต้องดำเนินการในช่วง 5 ปี กำหนดแผนงาน/โครงการสำคัญ (Flagship Program) และประเด็นพัฒนาเชิงบูรณาการที่สำคัญ ในช่วง 5 ปีแรกของการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติสู่การปฏิบัติจะทำให้ระบบการจัดสรรงบประมาณ การบริหารจัดการงบประมาณแผ่นดิน กฎ ระเบียบวินัยทางการเงินและการคลังภาครัฐและระบบการติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนา ตลอดจนระบบการติดตามประเมินผลการปฏิบัติราชการของหน่วยงานภาครัฐต้องมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมาก นอกจากนี้ยังมีแนวทางการพัฒนาจังหวัด ภาค และเมือง ที่กำหนดพื้นที่เป้าหมาย สาขาการผลิตและบริการเป้าหมายที่ชัดเจนเกิดผลสัมฤทธิ์และสอดคล้องกับเป้าหมายรวมของประเทศ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 ได้กำหนดประเด็นการพัฒนาคน สังคม และเศรษฐกิจของประเทศในประเด็นการพัฒนาประชากรทุกช่วงวัย โดยมุ่งเน้นการยกระดับคุณภาพทุนมนุษย์ของประเทศโดยพัฒนาคนให้เหมาะสมตามช่วงวัย เพื่อให้เติบโตอย่างมีคุณภาพ หล่อหลอมให้คนไทยมีค่านิยมตามบรรทัดฐานที่ดีทางสังคม เป็นคนดี มีสุขภาวะที่ดี มีคุณธรรมจริยธรรม มีระเบียบวินัย และมีจิตสำนึกที่ดีต่อส่วนรวม การเสริมสร้างให้คนมีสุขภาพดีโดยเน้นการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมทางสุขภาพและลดปัจจัยเสี่ยงด้านสภาพแวดล้อมที่ส่งผลต่อสุขภาพ และกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาการเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์ สำหรับแนวทางการพัฒนาที่สำคัญประกอบด้วย

1. ปรับเปลี่ยนค่านิยมคนไทยให้มีคุณธรรม จริยธรรม มีวินัย จิตสาธารณะ และพฤติกรรมที่พึงประสงค์ เช่น ส่งเสริมให้มีกิจกรรมการเรียนการสอนทั้งในและนอกห้องเรียนที่สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม ความมีวินัยจิตสาธารณะ
2. พัฒนาศักยภาพคนให้มีทักษะความรู้และความสามารถในการดำรงชีวิตอย่างมีคุณค่า เช่น ส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยมีการพัฒนาทักษะทางสมองและทักษะทางสังคมที่เหมาะสม เด็กวัยเรียนและวัยรุ่นมีทักษะการคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ

3. ยกระดับคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต เช่น ปรับระบบบริหารจัดการสถานศึกษาขนาดเล็กให้มีการจัดทรัพยากรร่วมกัน มีขนาดและจำนวนที่เหมาะสม ปรับปรุงแหล่งเรียนรู้ในชุมชนให้เป็นแหล่งเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์และมีชีวิต
4. ลดปัจจัยเสี่ยงด้านสุขภาพและให้ทุกภาคส่วนคำนึงถึงผลกระทบต่อสุขภาพ เช่น ส่งเสริมให้มีกิจกรรมทางสุขภาพและโภชนาการที่เหมาะสมกับวัย ปรับปรุงมาตรการทางกฎหมายและภาษีในการควบคุมผลิตภัณฑ์ที่ส่งผลเสียต่อสุขภาพ
5. เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการระบบสุขภาพภาครัฐและปรับระบบการเงินการคลังด้านสุขภาพ เช่น ปรับระบบบริหารจัดการทรัพยากรร่วมกันระหว่างสถานพยาบาลทุกสังกัดในเขตพื้นที่สุขภาพ
6. พัฒนาระบบการดูแลและสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับสังคมสูงวัย เช่น ผลักดันให้มีกฎหมายการดูแลผู้สูงอายุระยะยาว
7. ผลักดันให้สถาบันทางสังคมมีส่วนร่วมพัฒนาประเทศอย่างเข้มแข็ง เช่น กำหนดมาตรการดูแลครอบครัวที่เปราะบาง และส่งเสริมสถาบันการศึกษาให้เป็นแหล่งบริการความรู้ทางวิชาการที่ทุกคนเข้าถึงได้

วัตถุประสงค์การพัฒนา เพื่อปรับเปลี่ยนให้คนในสังคมไทยมีค่านิยมตามบรรทัดฐานที่ดีทางสังคม เตรียมคนในสังคมไทยให้มีทักษะการดำรงชีวิตสำหรับโลกศตวรรษที่ 21 ส่งเสริมให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดีตลอดชีวิต และเสริมสร้างสถาบันทางสังคมให้มีความเข้มแข็งเอื้อต่อการพัฒนาคนและประเทศ โดยกำหนดเป้าหมายการพัฒนาไว้ว่า

1. คนไทยส่วนใหญ่มีทัศนคติและพฤติกรรมตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคมเพิ่มขึ้น
2. คนในสังคมไทยทุกช่วงวัยมีทักษะ ความรู้ และความสามารถเพิ่มขึ้น
3. คนไทยได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพสูงตามมาตรฐานสากล และสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง
4. คนไทยมีสุขภาวะที่ดีขึ้น
5. สถาบันทางสังคมมีความเข้มแข็งและมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะสถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา สถาบันทางศาสนา ชุมชน สื่อมวลชน และภาคเอกชน

นอกจากนี้ได้กำหนดตัวชี้วัดแต่ละเป้าหมายดังนี้

เป้าหมายที่ 1 คนไทยส่วนใหญ่มีทัศนคติและพฤติกรรมตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคม

ตัวชี้วัด 1.1 ประชากรอายุ 13 ปีขึ้นไปมีกิจกรรมการปฏิบัติตนที่สะท้อนการมีคุณธรรมจริยธรรมเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด 1.2 คดีอาญามีสัดส่วนลดลง

เป้าหมายที่ 2 คนในสังคมไทยทุกช่วงวัยมีทักษะ ความรู้ และความสามารถเพิ่มขึ้น

2.1 เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการเต็มตามศักยภาพ

ตัวชี้วัด 1 เด็กมีพัฒนาการสมวัยไม่น้อยกว่าร้อยละ 85

2.2 เด็กวัยเรียนและวัยรุ่นมีสติปัญญาและความฉลาดทางอารมณ์เพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด 2 คะแนน IQ เฉลี่ยไม่ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน

ตัวชี้วัด 3 เด็กร้อยละ 70 มีคะแนน EQ ไม่ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน

2.3 วัยแรงงานมีความรู้และทักษะเป็นไปตามความต้องการของตลาดงานและมีทักษะทางการเงินเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ

ตัวชี้วัด 4 ผู้เรียนในระบบทวิภาคีเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 30 ต่อปี

ตัวชี้วัด 5 ผู้ที่ได้รับการรับรองคุณวุฒิวิชาชีพและผู้ผ่านการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด 6 การออมส่วนบุคคลต่อรายได้พึงจับจ่ายใช้สอยเพิ่มขึ้น

2.4 ผู้สูงอายุวัยต้นมีงานทำและรายได้ที่เหมาะสมกับศักยภาพของผู้สูงอายุ

ตัวชี้วัด 7 การมีงานทำของผู้สูงอายุ (อายุ 60 – 69 ปี) เพิ่มขึ้น

เป้าหมายที่ 3 คนไทยมีการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานสากลและมีความสามารถ เรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง

ตัวชี้วัด 3.1 ผลคะแนนสอบ PISA ในแต่ละวิชาไม่ต่ำกว่า 500

ตัวชี้วัด 3.2 การใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการอ่านหาความรู้เพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด 3.3 การอ่านของคนไทยเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 85

ตัวชี้วัด 3.4 แรงงานที่ขอเทียบโอนประสบการณ์และความรู้เพื่อขอรับวุฒิ ปวช. และ ปวส. เพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 20 ต่อปี

เป้าหมายที่ 4 คนไทยมีสุขภาวะที่ดีขึ้น

ตัวชี้วัด 4.1 ประชากรอายุ 15 – 79 ปีมีภาวะน้ำหนักเกินลดลง

ตัวชี้วัด 4.2 การตายจากอุบัติเหตุทางถนนต่ำกว่า 18 คน ต่อประชากรแสนคน

ตัวชี้วัด 4.3 ประชาชนเล่นกีฬาและเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด 4.4 อัตราการฆ่าตัวตายสำเร็จต่อประชากรแสนคนลดลง

ตัวชี้วัด 4.5 การคลอดในผู้หญิงกลุ่มอายุ 15 – 19 ปี ลดลง

ตัวชี้วัด 4.6 รายจ่ายสุขภาพทั้งหมดไม่เกินร้อยละ 5 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ

ตัวชี้วัด 4.7 ผู้สูงอายุที่อาศัยในบ้านที่มีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมเป็นร้อยละ 20

เป้าหมายที่ 5 สถาบันทางสังคมมีความเข้มแข็งและมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ เพิ่มขึ้นโดยเฉพาะสถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา สถาบันทางศาสนา ชุมชน สื่อมวลชน และ ภาคเอกชน

ตัวชี้วัด 5.1 ดัชนีครอบครัวอบอุ่นอยู่ในระดับดีขึ้น

ตัวชี้วัด 5.2 ประชากรอายุ 13 ปีขึ้นไปมีการปฏิบัติตามหลักคำสอนทางศาสนาเพิ่มขึ้น ตัวชี้วัด 5.3 ธุรกิจที่เป็นวิสาหกิจเพื่อสังคมเพิ่มขึ้น

โดยมีแนวทางการพัฒนา ดังนี้

1. ปรับเปลี่ยนค่านิยมคนไทยให้มีคุณธรรม จริยธรรม มีวินัย จิตสาธารณะ และพฤติกรรมที่พึงประสงค์
   1.1. ส่งเสริมการเลี้ยงดูในครอบครัวที่เน้นการฝึกเด็กให้รู้จักการพึ่งพาตัวเอง มีความซื่อสัตย์ มีวินัย มีศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม มีความรับผิดชอบ ในรูปแบบของกิจกรรมที่เป็นกิจวัตรประจำวัน และให้พ่อแม่หรือผู้ปกครองเป็นแบบอย่างที่ดีให้เด็กสามารถเรียนรู้และยึดถือเป็นต้นแบบในการดำเนินชีวิต
   1.2. ส่งเสริมให้มีกิจกรรมการเรียนการสอนทั้งในและนอกห้องเรียนที่สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม ความมีวินัย จิตสาธารณะ รวมทั้งเร่งสร้างสภาพแวดล้อมภายในและโดยรอบสถานศึกษาให้ปลอดจากอบายมุขอย่างจริงจัง
   1.3. ปรับวิธีการเผยแผ่หลักศาสนาให้มุ่งชี้แนะแนวทางการดำรงชีวิตตามหลักธรรมคำสอนที่เข้าใจง่าย สามารถนำไปปฏิบัติได้จริงนำไปสู่การปลูกฝังค่านิยมที่ดีงาม

1.4. เสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนในการมีส่วนร่วมจัดกิจกรรมสาธารณประโยชน์ จัดระเบียบทางสังคม และกำหนดบทลงโทษแก่ผู้ละเว้นการปฏิบัติตามบรรทัดฐานในสังคม

1.5. จัดสรรเวลาและพื้นที่ออกอากาศให้แก่สื่อสร้างสรรค์ที่ส่งเสริมการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมอันดีโดยเฉพาะในช่วงเวลาที่มีผู้ชมมากที่สุด และส่งเสริมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ สร้างความรู้ความเข้าใจในบทบาท สิทธิ และหน้าที่การเป็นพลเมืองที่ดี

1.6. ผลักดันให้มีการนำวัฒนธรรมการทำงานที่พึงประสงค์ไปใช้ปฏิบัติให้เป็นคุณลักษณะที่สำคัญของคนในสังคมไทย เช่น การตรงต่อเวลา ความรับผิดชอบ ความมีระเบียบวินัย การทำงานเป็นทีม การเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่าง การทำงานอย่างกระตือรือร้น

2. พัฒนาศักยภาพคนให้มีทักษะความรู้ และความสามารถในการดำรงชีวิตอย่างมีคุณค่า

2.1. ส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยมีการพัฒนาทักษะทางสมองและทักษะทางสังคมที่เหมาะสม

2.1.1. ให้ความรู้แก่พ่อแม่หรือผู้ดูแลเด็กในเรื่องการมีโภชนาการที่เหมาะสม วิธีการ เลี้ยงดูเด็กที่จะกระตุ้นพัฒนาการเด็กในช่วง 0-3 ปีแรก รวมทั้งสนับสนุนให้แม่เลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างน้อย 6 เดือน

2.1.2. กำหนดมาตรการสร้างความสมดุลระหว่างชีวิตและการทำงานให้พ่อแม่สามารถเลี้ยงดูบุตรได้ด้วยตนเอง ทั้งการจูงใจให้สถานประกอบการจัดให้มีการจ้างงานที่ยืดหยุ่น รณรงค์ให้ผู้ชายตระหนักและมีส่วนร่วมในการทำหน้าที่ในบ้านและดูแลบุตรมากขึ้น

2.1.3. พัฒนาหลักสูตรการสอนที่อิงผลงานวิจัยทางวิชาการและปรับปรุงสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่เน้นการพัฒนาทักษะสำคัญด้านต่าง ๆ เช่น ทักษะทางสมอง ทักษะด้านความคิด ความจำ ทักษะการควบคุมอารมณ์ ทักษะการวางแผนและการจัดระบบ ทักษะการรู้จักประเมินตนเอง ควบคู่กับการยกระดับบุคลากรในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีความพร้อมทั้งทักษะ ความรู้ จริยธรรม และความเป็นมืออาชีพ

2.1.4. สนับสนุนการผลิตสื่อสร้างสรรค์ที่มีรูปแบบหลากหลายที่ให้ความรู้ในการเลี้ยงดู และพัฒนาเด็กปฐมวัย เช่น ครอบครัวศึกษา อนามัยแม่และเด็ก วิธีการพัฒนาทักษะทางสมองและทักษะทางสังคม

2.1.5. ผลักดันให้มีกฎหมายการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้ครอบคลุมทั้งการพัฒนาทักษะ การเรียนรู้เน้นการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ระบบการศึกษา การพัฒนาสุขภาพอนามัยให้มีพัฒนาการที่สมวัย และการเตรียมทักษะการอยู่ในสังคมให้มีพัฒนาการอย่างรอบด้าน

2.2. พัฒนาเด็กวัยเรียนและวัยรุ่นให้มีทักษะการคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ มีความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะการทำงานและการใช้ชีวิตที่พร้อมเข้าสู่ตลาดงาน

2.2.1. ปรับกระบวนการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้เด็กมีการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง สอดคล้องกับพัฒนาการของสมองแต่ละช่วงวัย เน้นพัฒนาทักษะพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ด้านวิศวกรรมศาสตร์ ด้านคณิตศาสตร์ ด้านศิลปะ และด้านภาษาต่างประเทศ

2.2.2. สนับสนุนให้เด็กเข้าร่วมกิจกรรมทั้งในและนอกห้องเรียนที่เอื้อต่อการพัฒนาทักษะชีวิตและทักษะการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง เช่น การอ่าน การบำเพ็ญประโยชน์ทางสังคม การดูแลสุขภาพ การทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม การวางแผนชีวิต

2.2.3. สร้างแรงจูงใจให้เด็กเข้าสู่การศึกษาในระบบทวิภาคีและสหกิจศึกษาที่มุ่งการฝึก ทักษะอาชีพให้พร้อมเข้าสู่ตลาดงาน

บทที่ 3
วิธีการดำเนินการวิจัย

การสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวกับเด็กและเยาวชนในประเทศไทยครั้งนี้ ครอบคลุมวัตถุประสงค์หลัก 3 ข้อ กล่าวคือ (1) รวบรวม คัดเลือก และจัดประเภทงานวิจัยที่เกี่ยวกับเด็กและเยาวชนในประเทศไทย (2) วิเคราะห์และสังเคราะห์ผลการวิจัยและข้อเสนอแนะของงานวิจัยที่เกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาในเด็กและเยาวชนในประเทศไทย และ (3) วิเคราะห์ช่องว่างการวิจัย ช่องว่างทางนโยบาย และข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยเพื่อการส่งเสริมพัฒนาเด็กและเยาวชนในประเทศไทย โดยมีวิธีดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

3.1 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย 2 กลุ่ม กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างที่เป็นงานวิจัยด้านเด็กและเยาวชน และกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิให้ข้อมูลสัมภาษณ์ ดังนี้

<u>กลุ่มตัวอย่างงานวิจัยด้านเด็กและเยาวชน</u>

กลุ่มตัวอย่างที่นำมาศึกษาครั้งนี้ เป็นงานวิจัยที่เกี่ยวกับเด็กและเยาวชน ซึ่งมีปรากฏในฐานข้อมูลวิจัยระดับชาติ 3แหล่งคือ (1) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) (2) กรมกิจการเด็กและเยาวชน (ดย.) (3) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการเสริมสร้างสุขภาพ (สสส.) ภายในกรอบเวลาการให้ทุนวิจัย ช่วงปี พ.ศ. 2555-2559 ทั้งนี้ในการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างนี้ คณะผู้วิจัยได้กำหนดแนวทางการคัดกรองงานวิจัยนี้ไว้ 2 ระดับ คือ การคัดกรองเบื้องต้น และการคัดกรองคุณภาพงานวิจัย

3.1.1 แนวทางการคัดกรองเบื้องต้น เป็นการคัดกรองรอบที่ 1 โดยการพิจารณาชื่อเรื่องและบทคัดย่องานวิจัย ตามเกณฑ์การคัดเลือก กล่าวคือ เกณฑ์คัดเข้า ได้แก่

1. เป็นงานวิจัยเชิงประจักษ์ที่ศึกษาเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน โดยมีการกำหนดคำสำคัญในการสืบค้น ได้แก่ “เด็ก” “เยาวชน” “วัยรุ่น” “โรงเรียน” “ครอบครัว” “นักเรียน” และ “นักศึกษา”
2. เป็นงานวิจัยที่ได้รับทุนสนับสนุนจากแหล่งทุนวิจัย 3 แหล่ง คือ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) กรมกิจการเด็กและเยาวชน (ดย.) และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการเสริมสร้างสุขภาพ (สสส.)
3. เป็นงานวิจัยที่ได้รับทุนในช่วงปี พ.ศ. 2555-2559
4. เป็นงานวิจัยที่สามารถสืบค้นรายงานฉบับเต็มได้

สำหรับเกณฑ์คัดออก ได้แก่

1. วิทยานิพนธ์ระดับอุดมศึกษา บทความปริทัศน์ บทความเชิงวิเคราะห์และสังเคราะห์ต่าง ๆ
2. งานวิจัยที่มีชื่อเรื่อง หรือ เนื้อหาที่ไม่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชนไทย

3.1.2 แนวทางการคัดกรองคุณภาพงานวิจัย คณะผู้วิจัยได้คัดกรองรอบที่ 2 โดยการพิจารณาเนื้อหาสาระ ประเด็นวิจัย และความครบถ้วน เพียงพอของข้อมูลที่จะนำมาวิเคราะห์สังเคราะห์จากรายงานวิจัยฉบับเต็มทั้ง

ฉบับ ตามเกณฑ์การคัดเลือก กล่าวคือ เกณฑ์การคัดเข้า ได้แก่ รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ที่มีเนื้อหาสาระ ประเด็นวิจัย และข้อค้นพบที่มีความสมบูรณ์เพียงพอสำหรับการวิเคราะห์ในขั้นตอนต่อไป

ส่วนเกณฑ์คัดออก ได้แก่ รายงานวิจัยที่มีข้อมูลการวิจัยไม่ครบถ้วนหรือไม่ชัดเจนจนไม่สามารถนำข้อมูลมาทำการวิเคราะห์และสังเคราะห์ต่อไปได้ เช่น รายงานการนำเสนอความก้าวหน้าระยะต่างๆ และ รายงานผลการจัดกิจกรรมเพื่อผลักดันประเด็นด้านเด็กและเยาวชน

คณะผู้วิจัยดำเนินการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างดังต่อไปนี้

1. คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการสืบค้นงานวิจัยใน 3 ฐานข้อมูล ได้แก่ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) กรมกิจการเด็กและเยาวชน (ดย.) และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการเสริมสร้างสุขภาพ (สสส.) ที่ได้รับทุนสนับสนุนจากทั้ง 3 แหล่งทุน ในช่วงปี พ.ศ. 2555-2559 โดยพิจารณาตามเกณฑ์การคัดเลือกที่กำหนดข้างต้น ผลการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง (ข้อมูล ณ วันที่ 22 ตุลาคม 2561) พบว่า มีงานวิจัยที่เกี่ยวกับเด็กและเยาวชนในประเทศไทยจากทั้ง 3 ฐานข้อมูล จำนวน 404 (257+147) เล่ม ดังรายละเอียดตามขั้นตอนการคัดเลือก (รายละเอียดงานวิจัยดังแสดงในภาคผนวก ก)
2. ต่อมาเป็นการเลือกงานวิจัยเพื่อนำมาวิเคราะห์และสังเคราะห์ คณะผู้วิจัยได้ทำการคัดเลือกงานวิจัยจำนวน 404 (257+147) เล่ม จำนวน 2 รอบ และพบว่ามีงานวิจัยที่ผ่านเกณฑ์ทั้งสองรอบ จำนวน 181 (171+10) เล่ม

ในการคัดกรองรอบที่ 1 ซึ่งเป็นการคัดกรองเบื้องต้น เป็นการพิจารณาจากชื่อเรื่องและบทคัดย่อ พบว่า มีงานวิจัยที่มีคุณสมบัติตรงตามเกณฑ์การคัดเลือก จำนวน 319 (227+92) เล่ม

ในการคัดกรองรอบที่ 2 ซึ่งเป็นการคัดกรองคุณภาพงานวิจัย เป็นการพิจารณาเนื้อหาสาระ ประเด็นวิจัย และความครบถ้วนเพียงพอของข้อมูลที่จะนำมาสังเคราะห์ คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการคัดเลือกงานวิจัยรอบที่ 1 โดยการอ่านรายงานวิจัยแต่ละเรื่องโดยละเอียดและบันทึกข้อมูลลงในแบบบันทึก (เครื่องมือวิจัยที่พัฒนาขึ้น) จากนั้นได้ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลที่บันทึกในแบบบันทึก รวมทั้ง บันทึกเพิ่มเติมหากพบว่าไม่ครบถ้วนหรือไม่ชัดเจน และจัดเตรียมแฟ้มข้อมูลเพื่อทำการวิเคราะห์สังเคราะห์ต่อไป ในการคัดเลือกรอบที่ 2 นี้ มีงานวิจัยที่ผ่านการคัดเลือก จำนวน 181 (171+10) เล่ม **โดยงานวิจัยร้อยละ 60.78 ได้รับทุนวิจัยในปี พ.ศ. 2555 -2556** รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 3.1 และ 3.2

ตารางที่ 3.1 จำนวนผลงานวิจัยที่มีคุณสมบัติตรงตามเกณฑ์การคัดเลือก

ฐานข้อมูล	คำสำคัญในการสืบค้น	จำนวนผลงานวิจัยที่สืบค้นได้	จำนวนผลงานวิจัยในการคัดเลือกรอบที่ 1	จำนวนผลงานวิจัยในการคัดเลือกรอบที่ 2
สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)	เด็ก เยาวชน วัยรุ่น	125	109	94
สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)	ครอบครัว	14	13	9
สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)	โรงเรียน	42	33	22
สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)	นักเรียน นักศึกษา	73	69	43
กรมกิจการเด็กและเยาวชน (ดย.)	เด็ก เยาวชน	3	3	3
สำนักงานกองทุนสนับสนุนการเสริมสร้างสุขภาพ (สสส.)	เด็ก เยาวชน	147	55	10
	รวม	404	282	181

ตารางที่ 3.2 จำนวนผลงานวิจัยที่มีคุณสมบัติตรงตามเกณฑ์การคัดเลือกจำแนกตาม ปี พ.ศ.2555-2559

ปีที่รับทุนวิจัย	จำนวนผลงานวิจัยที่มีคุณสมบัติตรงตามเกณฑ์การคัดเลือก	ร้อยละ
พ.ศ. 2555	52	28.74
พ.ศ. 2556	58	32.04
พ.ศ. 2557	32	17.68
พ.ศ. 2558	26	14.36
พ.ศ. 2559	13	7.18
รวม	181	100

<u>กลุ่มตัวอย่างที่ให้ข้อมูลสัมภาษณ์</u>

กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิด้านเด็กและเยาวชน จำนวน 6 คน โดยเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์การคัดเลือกต่อไปนี้

เกณฑ์คัดเข้า ได้แก่

1. เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ (นักวิจัย ผู้ปฏิบัติงาน หรือ นักนโยบาย) ที่มีผลงานเชิงประจักษ์ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยด้านเด็กและเยาวชนระดับชาติ
2. เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ(อาจารย์ นักบริหาร นักวิชาการ)ที่ใช้ผลงานวิจัยด้านเด็กและเยาวชน ในการทำงาน/ทำกิจกรรมต่าง ๆ
3. เป็นผู้ทรงคุณวุฒิผู้ที่มีประสบการณ์การทำงานเกี่ยวข้องกับการวิจัยด้านเด็กและเยาวชน 10 ปีขึ้นไป
4. เป็นผู้ที่สมัครใจเข้าร่วมการวิจัยและให้ข้อมูล

เกณฑ์คัดออก ได้แก่ เป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่ไม่สามารถให้ข้อมูลสัมภาษณ์ในช่วงเวลาที่เก็บข้อมูล

คณะผู้วิจัยดำเนินการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง โดยได้สืบค้นและรวบรวมรายนามผู้ที่เข้าเกณฑ์ผู้ทรงคุณวุฒิด้านเด็กและเยาวชน จากรายนามผู้ทรงคุณวุฒิจากแหล่งทุนวิจัยด้านเด็กและเยาชนระดับชาติ รวมทั้งจากสื่อสาธารณะ สื่อสาธารณะ เช่น บทสัมภาษณ์ในอินเทอร์เน็ต หรือวารสารต่าง ๆ จากนั้นจึงได้ติดต่อกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิด้านเด็กและเยาวชน ที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์คัดเข้า เพื่ออธิบายข้อมูลโครงการวิจัยนี้พร้อมทั้งสอบถามความสมัครใจในการเข้ารับการคัดกรองเพื่อเป็นผู้ให้ข้อมูลในการวิจัย นอกจากนี้ผู้วิจัยยังใช้วิธีการแบบ snowball โดยขอให้ผู้ที่เป็นผู้ให้ข้อมูลบางท่าน ช่วยแนะนำผู้ทรงคุณวุฒิด้านเด็กและเยาวชนที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์การคัดเลือก ทั้งนี้มีผู้ทรงคุณวุฒิที่ผ่านเกฑณ์การคัดเลือกจำนวน 12 ราย แต่เนื่องจากช่วงเวลาในการสัมภาษณ์ค่อนข้างจำกัด ประกอบกับข้อมูลเริ่มมีความซ้ำ หรือ อิ่มตัว คณะผู้วิจัยจึงตัดสินใจยุติการสัมภาษณ์ โดยในขั้นตอนสุดท้ายมีกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิด้านเด็กและเยาวชน จำนวน 6 คน เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ด้านเด็กและเยาวชนมาในระยะเวลาตั้งแต่ 10 ปี ถึง 40 ปี โดยครอบคลุมนักวิจัย ผู้ปฏิบัติงาน และ นักนโยบาย สำหรับวุฒิการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาโทขึ้นไป รายละเอียดของข้อมูลทั่วไปของผู้ทรงคุณวุฒิให้สัมภาษณ์ดังตารางที่ 3.3

ตารางที่ 3.3 ข้อมูลทั่วไปของผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้สัมภาษณ์

รายที่	วุฒิการศึกษาสูงสุด	การทำงานด้านเด็กและเยาวชน	ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยด้านเด็กและเยาวชน
1	ปริญญาโท	■ 20 ปี ■ ครอบคลุมเด็ก วัยรุ่น และเยาวชน	■ นักวิจัย ผู้ปฏิบัติงาน และ นักนโยบายด้านสนับสนุนการขับเคลื่อนนโยบายด้านเด็กและเยาวชน
2	ปริญญาเอก	■ 12 ปี ■ ครอบคลุมเด็ก วัยรุ่น และเยาวชน	■ นักวิจัย ผู้ปฏิบัติงาน และ นักนโยบาย ทำการวิเคราะห์ข้อมูลส่งต่อนโยบายยุทธศาสตร์ในแต่ละมิติไปสู่กระทรวงที่เกี่ยวข้อง
3	ปริญญาเอก	■ 30 ปี ■ ช่วงอายุ 0-15 ปี	■ อาจารย์ นักวิจัย และผู้ปฏิบัติงานด้านเด็กและวัยรุ่น ผลิตและ ใช้ผลงานวิจัยในการสอนและการบริการ
4	ปริญญาเอก	■ 40 ปี ■ ครอบคลุมเด็ก วัยรุ่น และเยาวชน	■ อาจารย์ นักบริหาร นักวิชาการด้านการปฏิรูปการศึกษา และนักนโยบายในสภาการศึกษา
5	ปริญญาโท	■ 25 ปี ขึ้นไป ■ ช่วงอายุ 0-18 ปี	■ อาจารย์ นักวิจัย ผู้ปฏิบัติงาน และ นักนโยบายด้านการพัฒนาเด็ก เยาวชนและครอบครัว หัวหน้าคณะวิจัยเรื่องระบบคุ้มครองเด็กในสังคมไทยของ สกว.
6	ปริญญาเอก	■ 10 ปี ■ ช่วงอายุ 0-6 ปี ■ 10 ปีขึ้นไป	■ อาจารย์ นักวิจัย ผู้ปฏิบัติงาน และ นักนโยบายด้านเศรษฐศาสตร์แรงงานเกี่ยวข้องกับเด็ก แรงงานข้ามชาติเด็ก กลุ่มประชากรพิเศษ

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ แบบบันทึกลักษณะทั่วไปของงานวิจัย แบบประเมินคุณภาพงานวิจัย (แต่ละเรื่อง) สำหรับงานวิจัยทั่วไป และงานวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research: PAR) [3] แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้งนี้คณะผู้วิจัยเป็นผู้พัฒนาเครื่องมือข้างต้นและทำการการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือด้วยการประชุมพิจารณาเครื่องมือร่วมกับผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งผู้เชี่ยวชาญด้านระเบียบวิธีวิจัยและการวิจัยเด็กและเยาวชน โดยเครื่องมือวิจัยมีลักษณะดังนี้

[3] *การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research: PAR) คือ การวิจัยที่มุ่งศึกษาชุมชน โดยเน้นการวิเคราะห์ปัญหา ศึกษาแนวทางการแก้ปัญหา ปฏิบัติตามแผน และติดตามประเมินผล โดยเน้นคนเป็นศูนย์กลาง และมุ่งสร้างพลังอำนาจให้กับประชาชน โดยทุกขั้นตอนมีสมาชิกของชุมชนเข้าร่วมด้วย*

แบบบันทึกลักษณะทั่วไปของงานวิจัย

แบบบันทึกลักษณะทั่วไปของงานวิจัย ครอบคลุมประเด็นทั้งเนื้อหาและรายละเอียดในเรื่องวิธีการดำเนินการวิจัย ตัวอย่างของแบบบันทึก เช่น (รายละเอียดดังแสดงในภาคผนวก ก)

ชื่อผู้วิจัย.....หน่วยงาน .....
ชื่อเรื่อง.....

เกณฑ์คัดเข้า	เกณฑ์คัดออก
☐ งานวิจัยเชิงประจักษ์ ตาม คำสำคัญในการสืบค้น	☐ งานวิจัยวิทยานิพนธ์
☐ งานวิจัยที่ได้รับการสนับสนุนใน 3 แหล่งทุน	☐ บทความปริทัศน์
☐ งานวิจัยที่ได้รับทุนในช่วงปี 2555 – 2559	☐ บทความเชิงวิเคราะห์และสังเคราะห์ต่างๆ
☐ เป็นงานวิจัยฉบับเต็ม	

หัวข้อ	รายละเอียด
1.สาขาที่ทำวิจัย ☐ 1.0 ไม่ระบุ ☐ 1.1 วิทยาศาสตร์สุขภาพ ☐ 1.2 วิทยาศาสตร์เทคโนโลยี ☐ 1.3 สังคมศาสตร์ ☐ 1.4 มนุษยศาสตร์ ☐ 1.5 อื่นๆ	
2. ปีที่เผยแพร่งาน ☐ 2.0 ไม่ระบุ ☐ 2.1 ระบุ ..... ☐ 2.2 ปีที่ได้รับทุน	

แบบประเมินคุณภาพงานวิจัย (แต่ละเรื่อง)

แบบประเมินคุณภาพงานวิจัย (แต่ละเรื่อง) สำหรับงานวิจัยทั่วไป และงานวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research: PAR) โดยแบบประเมินคุณภาพงานวิจัย (แต่ละเรื่อง) นี้ เป็นการประเมินคุณภาพงานวิจัยแต่ละรายในด้านวิธีวิทยา ซึ่งครอบคลุม 17 รายการ ได้แก่ ความชัดเจนชื่อเรื่อง/ประเด็นที่ศึกษา วัตถุประสงค์สอดคล้องกับชื่อเรื่อง ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาชัดเจนและสอดคล้องกับเรื่องที่ทำวิจัย และเรื่องที่ทำวิจัยมีความสำคัญและมีความจำเป็น การกำหนดขอบเขตของการวิจัยมีความสมเหตุสมผล รายงานเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมีปริมาณมากเพียงพอ รายงานเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสอดคล้องกับเรื่องที่ทำวิจัยและแสดงให้เห็นถึงความเชื่อมโยงกับงานวิจัยในอดีตและมีความทันสมัย การนิยามศัพท์เฉพาะมีความชัดเจน การสร้างกรอบความคิดในการวิจัยมีความเหมาะสม และการออกแบบการวิจัยสอดคล้องกับปัญหาวิจัย การเลือกกลุ่มตัวอย่างมีความเหมาะสม เครื่องมือที่ใช้ในภาพรวมมีคุณภาพ การวิเคราะห์ข้อมูลมีความเหมาะสม ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสอดคล้องกับวัตถุประสงค์/ปัญหาวิจัย การตีความผลการวิเคราะห์มีความถูกต้อง ผลสรุปที่ได้จากการวิจัยมีความครอบคลุมสอดคล้องกับวัตถุประสงค์/ปัญหาวิจัย การอภิปรายผลสอดคล้องกับผลการวิจัย ครอบคลุมประเด็นปัญหา และข้อเสนอแนะมีความเหมาะสม การนำเสนอรายงานการวิจัยมีความชัดเจน และคุณภาพของงานวิจัยในภาพรวม (รายละเอียดดังแสดงในภาคผนวก ข1 และ ข 2)

ลักษณะของงานวิจัยเฉพาะรายที่ประเมิน	ผลการประเมิน			
	1	2	3	4
1. ชื่อเรื่องมีความชัดเจน				
2.				

แบบประเมินนี้ มีคะแนน 4 ระดับ โดยในแต่ละระดับ มีคำอธิบาย ตัวอย่างเช่น

ประเด็นประเมิน	คะแนน	ความหมาย
1. ชื่อเรื่อง มีความชัดเจน สะท้อนภาพรวมของเรื่องที่ทำวิจัย	1	มีชื่อเรื่องบอกถึงปัญหาวิจัย แต่ให้ภาพกว้าง ๆ ไม่ได้ระบุประเด็นสำคัญ หรือ ตัวแปรสำคัญที่ศึกษา
	2	มีชื่อเรื่องบอกถึงปัญหาวิจัย แต่ขาดความชัดเจนเกี่ยวกับประเด็นสำคัญ หรือ ตัวแปรสำคัญที่ศึกษา
	3	มีชื่อเรื่องบอกถึงปัญหาวิจัย มีการระบุประเด็นสำคัญ หรือ ตัวแปรสำคัญที่ศึกษา แต่ไม่มีการระบุกลุ่มประชากร/ระบุไม่ชัดเจน
	4	มีชื่อเรื่องบอกถึงปัญหาวิจัย ระบุประเด็นสำคัญ หรือ ตัวแปรสำคัญที่ศึกษา ระบุกลุ่มประชากร

<u>แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ</u>

แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒินี้พัฒนาขึ้นโดยคณะผู้วิจัย เพื่อเป็นแนวทางในการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญ ในประเด็นการวิจัยด้านเด็กและเยาวชนในประเทศไทย โดยแบบสัมภาษณ์นี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน (รายละเอียดดังแสดงในภาคผนวก ก) กล่าวคือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์ ได้แก่ ตำแหน่งงาน สถานที่ทำงาน ลักษณะงาน หรือ หน้าที่ วุฒิการศึกษาสูงสุด จำนวนปีที่มีประสบการณ์ในด้านเด็กและเยาวชน ช่วงอายุของเด็กและเยาวชนที่ทำงานด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. ข้อมูลผู้ให้สัมภาษณ์

ตำแหน่งงาน..... สถานที่ทำงาน.....

ลักษณะงาน/หน้าที่..... .....

วุฒิการศึกษาสูงสุด..... .....

ตอนที่ 2 ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญในเรื่องการวิจัยด้านเด็กและเยาวชนในประเทศไทย ตัวอย่างเช่น ผลวิจัยด้านเด็กและเยาวชนในประเทศไทยในปัจจุบัน ตอบโจทย์ในการทำงาน/ทำกิจกรรมต่าง ๆ ของท่านมากน้อยเพียงใด โปรดระบุตัวอย่างประสบการณ์ในการใช้งานวิจัยที่ตอบโจทย์/ไม่ตอบโจทย์ ท่านมองว่า งานวิจัยเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนในประเทศไทยปัจจุบัน ตอบโจทย์สังคมไทยมากน้อยเพียงใด มีประเด็นใดที่ตอบโจทย์แล้ว ประเด็นใดที่ควรได้รับการแก้ไขปรับปรุง โปรดระบุตัวอย่างประเด็นและประสบการณ์ตรงในเรื่องนั้น ๆ เนื่องด้วยสังคมปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมาก แบบก้าวกระโดด (เช่น ด้านโครงสร้างประชากร เทคโนโลยี ความหลากหลายของผู้คนในสังคม เป็นต้น) จากประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชน ท่านมีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทิศทางการวิจัยด้านเด็กและเยาวชนใน 20 ปีข้างหน้าอย่างไรบ้าง เป็นต้น

ตอนที่ 2 ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญในเรื่องการวิจัยด้านเด็กและเยาวชนในประเทศไทย

2.1 ท่านเป็นผู้ที่ใช้ผลงานวิจัยด้านเด็กและเยาวชน ในการทำงาน/ทำกิจกรรมต่างๆ

☐ ใช่ ☐ ไม่ใช่ ระบุ

รายละเอียด.....

(เช่น ผู้สอน/อาจารย์ นักจิตวิทยา นักวิชาชีพทำงานด้านเด็กและเยาวชนผู้บริหารหน่วยงาน ผู้ประกอบการอิสระ ฯลฯ)

ผลวิจัยด้านเด็กและเยาวชนในประเทศไทยในปัจจุบัน ตอบโจทย์ในการทำงาน/ทำกิจกรรมต่างๆของท่านมากน้อยเพียงใด โปรดระบุตัวอย่างประสบการณ์ในการใช้งานวิจัยที่ตอบโจทย์/ไม่ตอบโจทย์

.....

.....

.....

.....

สรุป	*สาระ/ประเด็นที่กล่าวถึงในการสัมภาษณ์*	สถานะปัจจุบัน (ด้านความพอเพียงและการนำไปใช้ประโยชน์ได้)	ตามความคาดหวัง (ด้านความพอเพียงและการนำไปใช้ประโยชน์ได้)
1		1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
2		1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
3		1 2 3 4 5	1 2 3 4 5

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสถานการณ์ปัจจุบันและความคาดหวังในประเด็นต่าง ๆ ของการวิจัยเด็กและเยาวชนในประเทศไทย เช่น ด้านครอบคลุมตามช่วงวัย ด้านสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลต่อการพัฒนาเด็กและเยาวชน ด้านสิทธิเด็กและเยาวชนตาม The UN Convention เป็นต้น

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นในเรื่องการวิจัยเด็กและเยาวชนในประเทศไทย

	ประเด็นด้านการวิจัย	ระดับความคิดเห็น		หมายเหตุ
		ในปัจจุบัน	ความคาดหวัง	
1	ด้านครอบคลุมตามช่วงวัย			
	1.1 เด็ก (0-12 ปี)	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5	
	1.2 วัยรุ่น (13-18 ปี)	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5	
	1.3 เยาวชน (19-25 ปี)	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5	

แบบสัมภาษณ์นี้ดำเนินการสัมภาษณ์โดยคณะผู้วิจัย จำนวน 1 ครั้ง ในเวลาประมาณ 45-60 นาที สำหรับสถานที่สัมภาษณ์ ตามผู้ทรงคุณวุฒิสะดวก

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูลดังขั้นตอนต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การรวบรวม คัดเลือก และจัดประเภทงานวิจัยที่เกี่ยวกับเด็กและเยาวชนในประเทศไทย ในขั้นนี้ คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ติดต่อประสานงานกับแหล่งทุนและทำการสืบค้นงานวิจัยจากฐานข้อมูลของแหล่งทุนวิจัย 3 แหล่ง คือ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) กรมกิจการเด็กและเยาวชน (ดย.) และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการเสริมสร้างสุขภาพ (สสส.) ที่ได้รับทุนในช่วงปี พ.ศ. 2555-2559
2. ประชุมระดมความคิดในทีมวิจัยเพื่อกำหนดเกณฑ์ในการคัดเลือก การแยกแยะงานวิจัยตามหมวดหมู่และประเภทงานวิจัย
3. คัดเลือก จัดประเภท หมวดหมู่งานวิจัย โดยพิจารณาจาก (1) ชื่อเรื่องและบทคัดย่อ (2) เนื้อหาสาระ หรือประเด็นวิจัย (3) รูปแบบการวิจัย
4. ดาวน์โหลดงานวิจัยที่สามารถดาวน์โหลดได้ผ่านระบบออนไลน์ และห้องสมุด/ฐานข้อมูลติดต่อแหล่งทุนเพื่อขอถ่ายเอกสารงานวิจัย ตามรายชื่อที่สำรวจไว้

ขั้นตอนที่ 2 การวิเคราะห์และสังเคราะห์ผลการวิจัยและข้อเสนอแนะของงานวิจัยที่เกี่ยวกับเด็กและเยาวชนในประเทศไทย ในขั้นนี้ คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. พัฒนาเครื่องมือวิจัย ได้แก่ แบบบันทึกลักษณะทั่วไปของงานวิจัย แบบประเมินคุณภาพงานวิจัย (แต่ละเรื่อง) สำหรับงานวิจัยทั่วไป และงานวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม โดยคณะผู้วิจัยซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญทางจิตวิทยา ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาเด็กและเยาวชน และผู้ทรงคุณวุฒิด้านการสังเคราะห์งานวิจัย ได้จัดการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการในเรื่องเทคนิควิธีการสังเคราะห์การวิจัย จำนวน 2 ครั้ง ในวันที่ 18 พฤษภาคม พ.ศ. 2561 และ วันที่

6 สิงหาคม พ.ศ. 2561 จัดการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการในเรื่องการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research: PAR) ในวันที่ 20 ธันวาคม พ.ศ. 2561 เพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย

2. อ่านงานวิจัยรอบที่ 1 เพื่อตรวจสอบความครบถ้วนของเนื้อหาสาระงานวิจัยตามเกณฑ์ที่กำหนด และความพอเพียงของข้อมูลที่จะนำมาสังเคราะห์
3. อ่านงานวิจัยที่ผ่านการตรวจสอบรอบที่ 1 การอ่านรอบที่ 2 เป็นการอ่านโดยละเอียดและบันทึกข้อมูลลงในแบบบันทึก (เครื่องมือวิจัยที่พัฒนาขึ้น)
4. ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลที่บันทึกในแบบบันทึกลักษณะทั่วไปของงานวิจัย แบบประเมินคุณภาพงานวิจัย (แต่ละเรื่อง) สำหรับงานวิจัยทั่วไป และงานวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม รวมทั้งบันทึกเพิ่มเติมหากพบว่าไม่ครบถ้วนหรือไม่ชัดเจน และจัดเตรียมแฟ้มข้อมูลเพื่อทำการวิเคราะห์สังเคราะห์ต่อไป
5. กำหนดประเด็นที่จะนำมาสังเคราะห์ จากนั้นประชุมระดมความคิดในทีมวิจัยเพื่อวิเคราะห์และสังเคราะห์ผลการวิจัยและข้อเสนอแนะของงานวิจัยที่เกี่ยวกับเด็กและเยาวชนในประเทศไทย

ขั้นตอนที่ 3 การวิเคราะห์และสังเคราะห์ผลการวิจัยและข้อเสนอแนะของงานวิจัยที่เกี่ยวกับเด็กและเยาวชนในประเทศไทย ในขั้นนี้ คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการพัฒนาเครื่องมือวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จากนั้นได้ติดต่อผู้ที่มีคุณสมบัติเป็นผู้ทรงคุณวุฒิให้ข้อมูล ทำคัดกรองตามเกณฑ์การคัดเลือก และทำการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ คนละ 1 ครั้ง ครั้งละ 45-60 นาที โดยเป็นการสัมภาษณ์แบบพบหน้า จากนั้นนำผลการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์เนื้อหา สาระ เพื่อนำไปจัดทำการวิเคราะห์ช่องว่างในการวิจัยและการจัดทำข้อเสนอแนะต่อไป

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

คณะผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย 2 วิธี คือ

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ด้วยการแจงนับคะแนนความถี่ใช้สถิติเชิงบรรยาย เช่น ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้การวิเคราะห์อภิมาน ใช้การประมาณค่าดัชนีมาตรฐาน ได้แก่ ค่าขนาดอิทธิพล (effect size) และค่าสัมประสิทธิสหสัมพันธ์ (correlation coefficient) โดยค่าขนาดอิทธิพล ใช้ค่าส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐานรวมภายในกลุ่ม (pooled within group standard deviation)
2. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหาสาระของการวิจัยและผลการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

บทที่ 4
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

คณะผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล แยกเป็น 3 ตอน ตามวัตถุประสงค์การวิจัย กล่าวคือ

ตอนที่ 1 ผลการสำรวจและจัดหมวดหมู่งานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์และสังเคราะห์งานวิจัยที่ผ่านเกณฑ์การคัดเลือก

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ช่องว่างงานวิจัย และจัดทำข้อเสนอแนะ

ตอนที่ 1 ผลการสำรวจและจัดหมวดหมู่งานวิจัยที่สืบค้นได้

การสำรวจและจัดหมวดหมู่งานวิจัยที่สืบค้นได้ ซึ่งเป็นการตอบวัตถุประสงค์การวิจัยในข้อที่ 1 (รวบรวม คัดเลือกและจัดประเภทงานวิจัยที่เกี่ยวกับเด็กและเยาวชนในประเทศไทย) ซึ่งผลการศึกษา มีดังนี้

1.1 ผลการสืบค้น และคัดเลือกงานวิจัยจาก 3 ฐานข้อมูล

คณะผู้วิจัยสืบค้น และ คัดเลือกงานวิจัยจาก 3 ฐานข้อมูล ได้แก่ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) กรมกิจการเด็กและเยาวชน (ดย.) และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการเสริมสร้างสุขภาพ (สสส.) ที่ได้รับทุนวิจัยในช่วงปี พ.ศ. 2555-2559 ผลที่ได้ พบว่า มีงานวิจัยทั้งหมดที่สืบค้นได้ จำนวน 404 เล่ม และมีงานวิจัยที่ผ่านเกณฑ์การคัดเลือก จำนวน 181 เล่ม (ข้อมูล ณ วันที่ 22 ตุลาคม พ.ศ. 2561)

ผลการสืบค้น และคัดเลือกงานวิจัยจาก 3 ฐานข้อมูล ดังแสดงในภาพที่ 4.1

ภาพที่ 4.1 ผลการสืบค้น และ คัดเลือกงานวิจัยจาก 3 ฐานข้อมูล

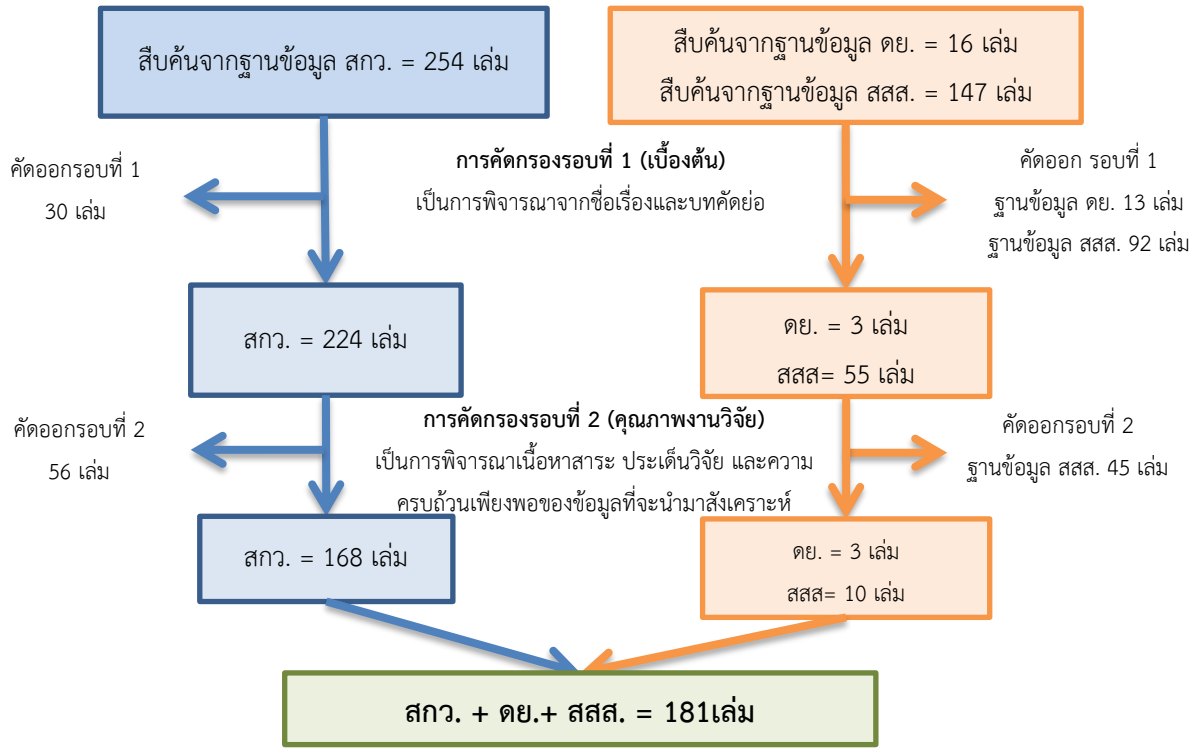

1.2 ผลการจัดหมวดหมู่งานวิจัยที่สืบค้นและมีคุณสมบัติตามเกณฑ์การคัดเลือก

ในการพิจารณาจัดหมวดหมู่งานวิจัยที่สืบค้นและมีคุณสมบัติตามเกณฑ์การคัดเลือก จำนวน 181 เรื่อง (จากจำนวนทั้งหมด 404 เล่ม) คณะผู้วิจัยจัดหมวดหมู่งานวิจัยตามกรอบใน 2 ประเด็นหลักร่วมกัน คือ แนวคิดอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก และทฤษฎีระบบนิเวศวิทยาของ Bronfenbrenner ดังนี้

1. **แนวคิดอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (Convention on the rights of the child - CRC)** ซึ่งมีสิทธิพื้นฐาน 4 ด้าน คือ สิทธิที่จะอยู่รอด สิทธิที่จะได้รับการพัฒนา สิทธิที่จะได้รับการคุ้มครอง และสิทธิที่จะมีส่วนร่วมกับสังคม
2. **ทฤษฎีระบบนิเวศวิทยาของ Bronfenbrenner** ที่ให้ความสำคัญต่อตัวเด็กและเยาวชน ตลอดจนสิ่งแวดล้อมรอบตัวเด็กและเยาวชน อีก 4 ระบบ คือ
    - ระบบจุลภาค เป็นสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลตรงและใกล้ชิดเด็กและเยาวชนในชีวิตประจำวัน (Immediate environment) เด็กและเยาวชนจะได้รับอิทธิพลโดยตรงจากบุคคลที่อยู่ในสภาพแวดล้อมนี้ ได้แก่ พ่อแม่ เพื่อน ครู วัดหรือโบสถ์ โรงเรียน สื่อ และภาคสวนต่าง ๆ ที่มีความใกลชิดกับการพัฒนาเด็กและเยาวชนโดยตรง เป็นต้น ตัวอย่างของปฏิสัมพันธ์ในระบบจุลภาคนี้ เช่น การอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ ความขัดแย้งของครอบครัว ความสัมพันธ์กับเพื่อน โรงเรียน เพื่อนบ้าน เป็นต้น
    - ระบบปฏิสัมพันธ เป็นสิ่งแวดล้อมที่เป็นผลจากความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งที่ใกล้ตัวเด็กและเยาวชน (ตามที่ได้จัดอยู่ในหมวดระบบจุลภาค) ที่ร่วมกันมากกว่า 1 ประเภท เช่น การทำกิจกรรมร่วมกันระหว่างครูครอบครัว ชุมชน และเด็กและเยาวชน บ้าน เด็กและเยาวชนจะได้รับอิทธิพลจากที่เป็นประสบการณ์ร่วมระหว่างครอบครัวและโรงเรียน โรงเรียนกับวัด หรือ การส่งเสริมการเรียนรู้ในบ้าน ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน พ่อแม่ และเด็ก ตลอดจนการมีความร่วมมือกันระหว่างบ้านและโรงเรียนในการพัฒนาเด็กและเยาวชน การเชื่อมประสานระหวางกลไกการทำงานดานการพัฒนาเด็กและเยาวชนระดับพื้นที่กับสวนกลาง เปนตน
    - ระบบภายนอก เป็นสิ่งแวดล้อมที่มีผลกระทบทางอ้อมต่อเด็กและเยาวชน ระบบนี้เป็นอิทธิพลทางอ้อมที่มาจากสิ่งแวดล้อมที่เด็กอาศัยอยู่ ได้แก่ ภาคีเครือข่าย และโครงการวิจัยที่ไม่ใช่ลักษณะของกิจกรรมที่สร้างปฏิสัมพันธ์ร่วมกันของคนในชุมชน
    - ระบบมหภาค เป็นสิ่งแวดล้อมชั้นที่อยู่ภายนอกสุด เป็นบริบทของสิ่งแวดล้อมที่ไม่เฉพาะเจาะจง และอยู่ห่างจากเด็กและเยาวชน เช่น พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กและเยาวชน พ.ศ. 2546 พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. 2550 และพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 และสิ่งแวดล้อมอื่นๆ

ผลการจัดหมวดหมู่งานวิจัย 181 เรื่อง ตามกรอบการวิจัยใน 2 ประเด็นหลักร่วมกัน คือ แนวคิดอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก และ ทฤษฎีระบบนิเวศวิทยาของ Bronfenbrenner ซึ่งผลการจัดหมวดหมู่งานวิจัยพบว่า 3 อันดับแรกที่พบมากที่สุด ได้แก่ อันดับที่ 1 คือ งานวิจัยในกลุ่มการมีส่วนร่วมกับสังคม และระบบปฏิสัมพันธ์ (ร้อยละ 30.38) อันดับที่ 2 คือ งานวิจัยในกลุ่มการมีส่วนร่วมกับสังคมและระบบภายนอก (ร้อยละ 19.89) อันดับที่ 3 คือ งานวิจัยในกลุ่มการครองและระบบภายนอก (ร้อยละ 10.5) **ส่วนงานวิจัยที่ไม่พบเลย คือ งานวิจัยในระบบมหภาค ในประเด็น**สิทธิที่จะอยู่รอด สิทธิที่จะได้การคุ้มครอง และสิทธิที่จะมีส่วนร่วมกับสังคม (รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 4.1 และภาคผนวกที่ ค)

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละงานวิจัยจัดหมวดหมู่ตามกรอบการวิจัย

กรอบการวิจัยตามแนวคิดอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก	ตามทฤษฎีระบบนิเวศวิทยาของ Bronfenbrenner				
	เด็ก เยาวชน และระบบจุลภาค	ระบบปฏิสัมพันธ์	ระบบภายนอก	ระบบมหภาค	รวมจำนวน (ร้อยละ)
การอยู่รอด จำนวน (ร้อยละ)	1 (ร้อยละ 0.55)	6 (ร้อยละ 3.32)	2 (ร้อยละ 1.1)	0	9 (ร้อยละ 4.97)
การพัฒนา จำนวน (ร้อยละ)	14 (ร้อยละ 7.74)	9 (ร้อยละ 4.97)	14 (ร้อยละ 7.74)	5 (ร้อยละ 2.76)	42 (ร้อยละ 23.2)
การคุ้มครอง จำนวน (ร้อยละ)	9 (ร้อยละ 4.97)	5 (ร้อยละ 2.76)	19 (ร้อยละ 10.5) อันดับ 3	0	33 (ร้อยละ 18.23)
การมีส่วนร่วม จำนวน (ร้อยละ)	6 (ร้อยละ 3.32)	55 (ร้อยละ 30.38) อันดับ 1	36 (ร้อยละ 19.89) อันดับ 2	0	97 (ร้อยละ 53.6)
รวม จำนวน (ร้อยละ)	30 (ร้อยละ 16.58)	75 (ร้อยละ 41.43)	71 (ร้อยละ 39.23)	5 (ร้อยละ 2.76)	181 (ร้อยละ 100)

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์งานวิจัยที่ผ่านเกณฑ์การคัดเลือก

การนำเสนอผลการวิเคราะห์และสังเคราะห์งานวิจัยที่ผ่านเกณฑ์การคัดเลือก แบ่งเป็น 3 ส่วน กล่าวคือ (1) ผลการวิเคราะห์และสังเคราะห์งานวิจัยที่ผ่านเกณฑ์การคัดเลือก จำนวน 181 เล่ม (2) ผลการวิเคราะห์และสังเคราะห์งานวิจัยด้วยวิธีการวิเคราะห์อภิมาน จำนวน 24 เล่ม **และ (3)** ผลการวิเคราะห์ และสังเคราะห์งานตามกรอบการวิจัย

2.1 ผลการวิเคราะห์และสังเคราะห์งานวิจัยที่ผ่านเกณฑ์การคัดเลือก จำนวน 181 เล่ม

ข้อมูลพื้นฐานคุณลักษณะงานวิจัยที่ผ่านเกณฑ์การคัดเลือก

ข้อมูลพื้นฐานคุณลักษณะงานวิจัยที่นำมาวิเคราะห์แจกแจงความถี่และนำเสนอในตอนนี้มีจำนวน 181 เล่ม ทั้งนี้งานวิจัย 1 เล่ม อาจมีหลายกลุ่มตัวอย่าง ใช้ระเบียบวิธีวิจัยมากกว่า 1 วิธี และใช้การเก็บข้อมูลหลายแบบ ดังผลการวิเคราะห์ดังต่อไปนี้ (รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 4.2)

งานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์เป็นงานวิจัยในกลุ่มสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ 177 เล่ม (ร้อยละ 92.9) และมีกลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพ 4 เล่ม (ร้อยละ 2.2) งานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์เป็นงานวิจัยที่ออกแบบการวิจัยแตกต่างกัน 4 รูปแบบ โดย **การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (PAR) เป็นรูปแบบที่มีการใช้มากที่สุด**

จำนวน 68 เล่ม (ร้อยละ 33.9) รองลงมาเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ จำนวน 60 เล่ม (ร้อยละ 20.3) การวิจัยเชิงปริมาณ (เชิงทดลอง เชิงสำรวจ และเชิงสหสัมพันธ์) จำนวน 36 เล่ม (ร้อยละ 12.2) การวิจัยแบบผสานวิธี จำนวน 29 เล่ม (ร้อยละ 9.8)

งานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์เป็นการศึกษาเด็กและเยาวชน **ไม่ระบุช่วงอายุมากที่สุด** จำนวน 102 เล่ม (ร้อยละ 47.4) รองลงมาระบุช่วงอายุ 13-18 ปี จำนวน 55 เล่ม (ร้อยละ 25.6) ช่วงอายุ 19-25 ปี จำนวน 29 เล่ม (ร้อยละ13.5)ช่วงอายุ 7-12 จำนวน 14 เล่ม (ร้อยละ 6.5) ช่วงอายุ 3-6 ปี จำนวน 6 เล่ม (ร้อยละ2.8) ช่วงอายุ 0-2 ปี จำนวน 2 เล่ม (ร้อยละ 0.9)

งานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์มาจากเครื่องมือ ดังนี้ **แบบสัมภาษณ์** จำนวน 80 เล่ม (ร้อยละ 24.6) แบบสอบถาม จำนวน 68 เล่ม (ร้อยละ 20.9) แบบสังเกต/แบบสำรวจ จำนวน 48 เล่ม (ร้อยละ 14.8) แบบประเมิน จำนวน 23 เล่ม (ร้อยละ 7.1) แบบวัด/แบบทดสอบ จำนวน 22 เล่ม (ร้อยละ 6.8) แบบฝึกรายงานตนเอง จำนวน 4 เล่ม (ร้อยละ 1.2) แบบฝึกทักษะ จำนวน 2 เล่ม (ร้อยละ 0.6) และ ไม่ระบุ จำนวน 44 เล่ม (ร้อยละ 13.5) **งานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์ส่วนมากไม่ได้ระบุคุณภาพเครื่องมือ** จำนวน 142 เล่ม (ร้อยละ 70.3) และระบุคุณภาพเครื่องมือเพียง จำนวน 50 เล่ม (ร้อยละ 28.8)

งานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์ส่วนมากเก็บข้อมูลด้วยวิธีการใช้ แบบสอบถาม/แบบทดสอบ/แบบคัดกรอง/แบบประเมิน จำนวน 75 เล่ม (ร้อยละ 19.6) ใช้การสัมภาษณ์รายกลุ่ม/สนทนากลุ่ม จำนวน 72 เล่ม (ร้อยละ 18.8) ใช้การสัมภาษณ์รายบุคคล จำนวน 69 เล่ม (ร้อยละ 18.1) ใช้การจัดอบรมเชิงปฏิบัติการและเวทีสาธารณะ จำนวน 60 เล่ม (ร้อยละ 7.8) ใช้การสังเกต จำนวน 40 เล่ม (ร้อยละ 10.4)

งานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์ส่วนมากเป็นงานวิจัยที่ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา จำนวน 111 เล่ม (ร้อยละ 44.4) ใช้การวิเคราะห์สถิติบรรยาย (ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน) จำนวน 66 เล่ม (ร้อยละ 26.4) ใช้การวิเคราะห์สถิติเบื้องต้น (การเปรียบเทียบตัวอย่างระหว่างกลุ่ม สถิติทำนาย) จำนวน 28 เล่ม (ร้อยละ 11.2) ใช้การวิเคราะห์สถิติชั้นสูง (โมเดล การวิเคราะห์องค์ประกอบ) จำนวน 6 เล่ม (ร้อยละ 2.4) และไม่ระบุวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล จำนวน 39 เล่ม (ร้อยละ 15.6)

ตารางที่ 4.2 จำนวนและร้อยละงานวิจัยตามคุณลักษณะงานวิจัยแต่ละเล่ม (n=181 เล่ม)

คุณลักษณะงานวิจัย	จำนวน	ร้อยละ
1. สาขาที่ทำวิจัย		
1.0 ไม่ระบุ	95	52.4
1.1 วิทยาศาสตร์สุขภาพ	4	2.2
1.2 วิทยาศาสตร์เทคโนโลยี	3	1.7
1.3 สังคมศาสตร์	78	43.1
1.4 มนุษยศาสตร์	1	0.6
รวม	181	100.0
2. วัตถุประสงค์การวิจัย (งานวิจัยหนึ่งเรื่อง อาจมีหลายวัตถุประสงค์ได้)		
2.0 ไม่ระบุ	14	6.8
2.1 บรรยาย	81	39.3

คุณลักษณะงานวิจัย	จำนวน	ร้อยละ
2.2 สำรวจ/เปรียบเทียบ	31	15.0
2.3 หาความสัมพันธ์/การทดลอง	8	3.9
2.4 วิจัยและพัฒนา	72	35.0
รวม	206	100.0
3. รูปแบบการวิจัย (งานวิจัยหนึ่งเรื่อง อาจใช้หลายรูปแบบการวิจัยได้)		
3.0 ไม่ระบุ	24	8.1
3.1 คุณภาพ	60	20.3
3.1.1 กรณีศึกษา	21	7.1
3.1.2 ทฤษฎีเชิงรากฐาน	0	0.0
3.1.3 ปรากฏการณ์นิยม	10	3.4
3.1.4 Ethonography	0	0.0
3.2 ปริมาณ	36	12.2
3.2.1 แบบทดลอง	11	3.7
3.2.2 แบบสำรวจ	17	5.7
3.2.3 แบบสหสัมพันธ์	8	2.7
3.3 การวิจัยและพัฒนา	12	4.1
3.4 ผสานวิธี	29	9.8
3.5 วิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (PAR)	68	22.9
รวม	296	100.0
4. กลุ่มตัวอย่าง		
4.0 ไม่ระบุ	44	24.9
4.1 ประชากรทั้งหมดของพื้นที่ที่ศึกษา	44	24.9
4.2 กลุ่มตัวอย่าง	89	58.2
รวม	177	100.0
5. จำนวนตัวอย่าง		
5.0 ไม่ระบุ	96	47.5
5.1 จำนวนตัวอย่างทั้งหมด(คน)	85	42.1
5.2 จำนวนตัวอย่างชาย	11	5.4
5.3 จำนวนตัวอย่างหญิง	10	5.0
รวม	202	100.0
6. ช่วงวัย		
6.1 ไม่ระบุช่วงอายุ	102	47.4
6.2 วัยทารก (Infancy) 0-2 ปี	2	0.9
6.3 วัยเด็กตอนต้น (Early childhood) 3-6 ปี	6	2.8
6.4 วัยเด็กตอนกลาง (Middle childhood) และช่วงวัยเด็ก	14	6.5

คุณลักษณะงานวิจัย	จำนวน	ร้อยละ
ตอนปลาย (Late childhood) 7-12 ปี		
6.5 วัยรุ่น (Adolescence) 13-18 ปี	55	25.6
6.6 เยาวชน (อายุประมาณ 19 -25 ปี)	29	13.5
6.7 อื่น ๆ โปรดระบุ (เช่น อาจารย์ประจำชั้นประถมศึกษา มัธยมศึกษา และผู้ใหญ่ทั่วไป)	7	3.3
รวม	215	100.0
7. ประเด็นวิจัยตามทฤษฎีระบบนิเวศวิทยาของ Bronfenbrenner		
7.1 เด็ก เยาวชน และระบบจุลภาค	30	16.6
7.2 ระบบปฏิสัมพันธ์	55	30.4
7.3 ระบบภายนอก	85	47.0
7.4 ระบบมหภาค	11	6.0
รวม	181	100.0
8. ประเด็นวิจัยตามแนวคิดอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก		
8.1 การอยู่รอด	9	5.0
8.2 การพัฒนา	42	23.2
8.3 การคุ้มครอง	32	17.7
8.4 การมีส่วนร่วม	97	54.1
รวม	181	100.0
9. ประเภทเครื่องมือวิจัย		
9.0 ไม่ระบุ	44	13.5
9.1 แบบสอบถาม	68	20.9
9.2 แบบวัด/แบบทดสอบ	22	6.8
9.3 แบบฝึกทักษะ	2	0.6
9.4 แบบสัมภาษณ์	80	24.6
9.5 แบบสังเกต/แบบสำรวจ	48	14.8
9.6 แบบรายงานตนเอง	4	1.2
9.7 แบบประเมิน	23	7.1
9.8 อื่นๆ เช่น แบบจำลองทางเศรษฐศาสตร์ ศึกษาดูงาน เวทีชุมชน สนทนากลุ่ม แผนที่ชุมชน เป็นต้น	34	10.5
รวม	325	100.0
10. คุณภาพเครื่องมือ		
10.0 ไม่ระบุ	142	70.3
10.1 ความตรง	29	14.4
10.2 ความเที่ยง	21	10.4
10.3 ความน่าเชื่อถือได้ข้อมูล	10	4.9

รวม	202	100.0
11. การเก็บข้อมูล		
11.0 ไม่ระบุ	27	7.1
11.1 แบบสอบถาม/แบบทดสอบ/แบบคัดกรอง/แบบประเมิน	75	19.6
11.2 การสัมภาษณ์รายบุคคล	69	18.1
11.3 การสัมภาษณ์รายกลุ่ม/สนทนากลุ่ม	72	18.8
11.4 การจัดทำเวทีสาธารณะ	30	7.8
11.5 การจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ	30	7.8
11.6 การสังเกต	40	10.4
11.7 อื่นๆ เช่น เวทีประชุม สนทนากลุ่ม แผนที่ชุมชน การจัดนิทรรศการ อบรมให้ความรู้ เก็บข้อมูลจากเอกสารของชุมชน ทดลองปฏิบัติการ การวิเคราะห์เอกสาร บันทึกเทป บันทึกภาพ	40	10.4
รวม	383	100.0
12. การวิเคราะห์ข้อมูล		
13.0 ไม่ระบุ	39	15.6
13.1 วิเคราะห์เนื้อหา	111	44.4
13.2 สถิติบรรยาย (ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน)	66	26.4
13.3 สถิติเบื้องต้น (การเปรียบเทียบตัวอย่างระหว่างกลุ่ม สถิติทำนาย)	28	11.2
13.4 สถิติชั้นสูง (โมเดล การวิเคราะห์องค์ประกอบ)	6	2.4
รวม	250	100.0

<u>คุณภาพงานวิจัยระดับเล่ม</u>

คุณภาพงานวิจัยระดับเล่ม คณะผู้วิจัยพิจารณาจาก 17 ประเด็น (ดังแสดงในตารางที่ 4.3) พบว่าประเด็นที่มีคุณภาพในระดับที่พึงประสงค์ **อันดับที่ 1 คือ ประเด็นชื่อเรื่องมีความชัดเจน** คะแนนเฉลี่ย 3.17 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.92) จากคะแนนเต็ม 4 **อันดับที่ 2 คือ ประเด็นผลการวิจัยตอบวัตถุประสงค์/ปัญหาวิจัยครบถ้วน** คะแนนเฉลี่ย 2.97 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.88) **อันดับที่ 3 คือ ประเด็นการออกแบบการวิจัย/ระเบียบวิธีวิจัยสอดคล้องกับปัญหาวิจัย/วัตถุประสงค์ มีความสมเหตุสมผล ถูกต้องตามหลักวิชาการ*** (ในการวิจัย PAR มีการออกแบบการวิจัย สอดคล้องกับปัญหาวิจัย/วัตถุประสงค์ มีความสมเหตุสมผล ถูกต้องตามหลักวิชาการ (มีขั้นตอน เช่น สร้างการตระหนัก วางแผนร่วมกับชุมชน จัดเวทีคืนข้อมูลให้ชุมชน สร้างพลังการเปลี่ยนแปลงในชุมชน) คะแนนเฉลี่ย 2.80 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.04) **อันดับที่ 4 คือ ประเด็นความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาชัดเจนและสอดคล้องกับเรื่องที่ทำวิจัย และเรื่องที่ทำวิจัยมีความสำคัญและมีความจำเป็น*** (สำหรับการวิจัยแบบ PAR การนำเสนอความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา มีความชัดเจน เน้นคนในชุมชนมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนการวิจัย ผลกระทบก่อให้เกิดพลังในการเปลี่ยนแปลง) คะแนนเฉลี่ย 2.70 (ส่วน

เบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.59) **อันดับที่ 5 คือ ผลสรุปที่ได้จากการวิจัยมีความครอบคลุมสอดคล้องกับวัตถุประสงค์/ปัญหาวิจัย** คะแนนเฉลี่ย2.66 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.83)

ข้อสังเกตจากการวิเคราะห์คุณภาพงานวิจัยระดับเล่ม ใน 17 ประเด็น มีประเด็นที่น่าสนใจ กล่าวคือ

- ผลการวิเคราะห์คุณภาพงานวิจัยระดับเล่ม แสดงให้เห็นถึง คะแนนคุณภาพงานวิจัยแต่ละเล่ม มีการกระจายสูง (ค่าคะแนนระดับเล่มกระจาย ตั้งแต่ 1 ถึง 4 ในสัดส่วนใกล้เคียงกัน) ซึ่งแสดงถึงคุณภาพที่แตกต่างกันในแต่ละเล่ม ในประเด็น **(1) การสร้างกรอบความคิดในการวิจัยมีความเหมาะสม และ (2) การออกแบบการวิจัยสอดคล้องกับปัญหาวิจัย ซึ่งทั้ง 2 ประเด็น นับเป็นประเด็นสำคัญที่จะให้แนวทางในการดำเนินการวิจัยและการตีความข้อค้นพบ**
- แม้ว่าคุณภาพงานวิจัยระดับเล่ม ใน 17 รายการ ทุกรายการจะมีคะแนน มากกว่า 1.5 ขึ้นไป อย่างไรก็ตาม ผลการวิเคราะห์พบว่า คุณภาพงานวิจัยระดับเล่ม ที่มีค่าคะแนนไม่สูงนัก (1.76 ถึง 2.27 จากคะแนนเต็ม 4) โดยคุณภาพงานวิจัยระดับเล่ม ใน รายการที่มีค่าคะแนน ไม่สูงนัก ได้แก่ **รายงานเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสอดคล้องกับเรื่องที่ทำวิจัยและแสดงให้เห็นถึงความเชื่อมโยงกับงานวิจัยในอดีตและมีความทันสมัย** คะแนนเฉลี่ย 1.76 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.88) การนิยามศัพท์เฉพาะมีความชัดเจน คะแนนเฉลี่ย 2.01 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.03) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีคุณภาพด้านความตรง ความเที่ยง* (ในงานวิจัย PAR มีการระบุเครื่องมือ เทคนิค/กิจกรรม ที่ใช้ในการวิจัยแบบมีส่วนร่วม เช่น เทคนิค AIC เทคนิคการจัดเวทีประชาคม เทคนิค SWOT) คะแนนเฉลี่ย 2.11 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.94) การนำเสนอรายงานการวิจัยมีความชัดเจน และคุณภาพของงานวิจัยในภาพรวมและเป็นเอกภาพผู้อ่านสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ง่าย คะแนนเฉลี่ย 2.25 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.96) การสร้างกรอบความคิดในการวิจัยมีความเหมาะสม คะแนนเฉลี่ย2.27 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.07) **ซึ่งเป็นไปได้ว่า คะแนนคุณภาพงานวิจัยระดับเล่ม ในรายการที่คะแนนไม่สูงนักนี้ อาจมาจาก ความไม่เคร่งครัดในการดำเนินการวิจัยตามระเบียบวิธีวิจัยของนักวิจัย หรือ อาจมาจากการที่นักวิจัยละเลย ไม่เขียนอธิบายประเด็นดังกล่าวในรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์**

นอกจากนี้ยังมีข้อสังเกตอื่นๆ งานวิจัยที่ผ่านการคัดเลือกเข้าสู่การวิเคราะห์ ดังนี้

- ผลงานวิจัยจำนวนหนึ่งที่ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการหรือการมีส่วนร่วมในชุมชน และระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ระบุว่าได้ใช้การสัมภาษณ์ การสังเกต การสนทนากลุ่ม การจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การจัดอบรมปฏิบัติการ เพื่อเก็บข้อมูล **อย่างไรก็ตามงานวิจัยเหล่านั้นมักนำเสนอการรายงานผลการจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชน โดยไม่ได้อธิบายกรอบการวิจัย และไม่ได้ระบุรายละเอียดของวิธีดำเนินการวิจัยตามแบบประเมินคุณภาพงานวิจัยในการศึกษาครั้งนี้**
- **งานวิจัยเชิงคุณภาพเกือบทั้งหมด ไม่มีงานใดที่เขียนระบุระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ** อาจเป็นไปได้ว่าที่ผู้วิจัยเขียนว่าเป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพนั้น เป็นเพราะผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์ในการเก็บข้อมูล งานส่วนใหญ่จึงเป็นการศึกษาเพื่อให้รู้ หรือเพื่อพัฒนาคู่มือ หรือนโยบายการป้องกันหรือบำบัดต่าง ๆ
- อีกประเด็นหนึ่งที่สังเกตเห็น คือ **เกือบจะทุกงานวิจัยไม่มีการเขียนระบุปัญหาของงานวิจัย**ที่ชัดเจน มีแต่เพียงวัตถุประสงค์ของงานวิจัย ดังนั้น จึงอาจตั้งข้อสังเกตจากการไม่มีปัญหางานวิจัยเป็นกรอบแนวคิดได้ว่า

งานวิจัยส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยที่ไม่ได้เน้นการแก้ปัญหา หรือเติมเต็มองค์ความรู้ที่ขาดหายไป แต่เป็นเพียงการศึกษาเพื่อให้รู้และอธิบาย

กล่าวโดยสรุป เมื่อพิจารณาคุณภาพของงานวิจัยแต่ละเล่ม ข้อมูลผลการวิเคราะห์คุณภาพของงานวิจัย 17 ประเด็นและข้อสังเกตข้างต้น แสดงให้เห็นว่า **งานวิจัยระดับเล่มจำนวนไม่น้อย ยังมีความไม่เคร่งครัดในการออกแบบการวิจัย รวมทั้งรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์มีข้อจำกัดในหลักฐานเชิงประจักษ์** ทำให้ขาดข้อมูลสำคัญและหนักแน่น ในการนำไปใช้ในเชิงปฏิบัติและการขับเคลื่อนนโยบายที่มีผลกระทบสูง นอกจากนี้งานวิจัยจำนวนหนึ่งได้นำเสนอการรายงานผลการจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชน โดยไม่ได้อธิบายกรอบการวิจัย และไม่ได้ระบุรายละเอียดของวิธีดำเนินการ จึงเป็นเรื่องที่ยากในการนำผลที่ได้ไปขยายผล ไปใช้ในพื้นที่อื่น หรือ ไปต่อยอดในการปฏิบัติ หรือ ในการขับเคลื่อนเชิงนโยบาย

ตารางที่ 4.3 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคุณภาพงานวิจัยแต่ละเล่มใน 17 ประเด็น (n=181 เรื่อง)

ประเด็นที่ประเมิน	จำนวนงานวิจัย(ร้อยละ)				คะแนนเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	คะแนน 1	คะแนน 2	คะแนน 3	คะแนน 4		
1. *ชื่อเรื่อง มีความชัดเจน สะท้อนภาพรวมของเรื่องที่ทำวิจัย (*ชื่อเรื่องมีความชัดเจน สะท้อนภาพรวมของเรื่องที่ทำวิจัยระบุว่าเป็นวิธีการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม)*	10 (5.5)	33 (18.2)	53 (29.3)	85 (47.0)	3.17	0.92
2. วัตถุประสงค์ มีความชัดเจน สอดคล้องกับเรื่องที่ทำวิจัยและบริบทที่ศึกษา	11 (6.1)	84 (47.0)	49 (31.5)	25 (15.5)	2.56	0.83
3. *ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาชัดเจนและสอดคล้องกับเรื่องที่ทำวิจัย และเรื่องที่ทำวิจัยมีความสำคัญและมีความจำเป็น (ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา มีความชัดเจน เน้นคนในชุมชนมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนการวิจัย ผลกระทบก่อให้เกิดพลังในการเปลี่ยนแปลง)	3 (1.7)	58 (32.0)	111 (61.3)	9 (4.5)	2.70	0.59
4. การกำหนดขอบเขตของการวิจัยมีความสมเหตุสมผล	18 (9.9)	87 (48.1)	57 (31.5)	19 (10.5)	2.42	0.81
5. รายงานเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมีปริมาณมากเพียงพอ	61 (33.7)	21 (11.6)	23 (12.7)	76 (42.0)	2.63	1.33

ประเด็นที่ประเมิน	จำนวนงานวิจัย(ร้อยละ)				คะแนนเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	คะแนน 1	คะแนน 2	คะแนน 3	คะแนน 4		
6. รายงานเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสอดคล้องกับเรื่องที่ทำวิจัยและแสดงให้เห็นถึงความเชื่อมโยงกับงานวิจัยในอดีตและมีความทันสมัย	90 (49.7)	50 (27.6)	35 (19.3)	6 (3.3)	1.76	0.88
7. การนิยามศัพท์เฉพาะมีความชัดเจน	79 (43.6)	36 (19.9)	51 (28.2)	15 (8.3)	2.01	1.03
8. การสร้างกรอบความคิดในการวิจัยมีความเหมาะสม	56 (30.9)	50 (27.6)	45 (24.9)	30 (16.6)	2.27	1.07
9. *การออกแบบการวิจัย/ระเบียบวิธีวิจัยสอดคล้องกับปัญหาวิจัย/วัตถุประสงค์ มีความสมเหตุสมผล ถูกต้องตามหลักวิชาการ* (การออกแบบการวิจัยสอดคล้องกับปัญหาวิจัย/วัตถุประสงค์ มีความสมเหตุสมผล ถูกต้องตามหลักวิชาการ (มีขั้นตอน เช่น สร้างการตระหนัก วางแผนร่วมกับชุมชน จัดเวทีคืนข้อมูลให้ชุมชน สร้างพลังการเปลี่ยนแปลงในชุมชน)	26 (14.4)	42 (23.2)	56 (30.9)	57 (31.5)	2.80	1.04
10. การเลือกกลุ่มตัวอย่างมีความเหมาะสม	29 (16.0)	74 (40.9)	46 (25.4)	32 (17.6)	2.45	0.96
11. *เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีคุณภาพด้านความตรง ความเที่ยง (มีการระบุเครื่องมือ เทคนิค/กิจกรรม ที่ใช้ในการวิจัยแบบมีส่วนร่วม เช่น เทคนิค AIC เทคนิคการจัดเวทีประชาคม เทคนิค SWOT)	51 (28.2)	78 (43.1)	33 (18.1)	19 (10.4)	2.11	0.94
12. การวิเคราะห์ข้อมูลมีความเหมาะสม	7 (3.9)	51 (28.2)	84 (46.4)	39 (21.5)	2.86	0.80
13. ผลการวิจัยตอบวัตถุประสงค์/ปัญหาวิจัยครบถ้วน	3 (1.7)	64 (35.4)	50 (27.6)	64 (35.4)	2.97	0.88
14. การอภิปรายผล/การตีความผลการวิจัยมีความถูกต้อง	3 (1.7)	90 (49.7)	69 (38.1)	19 (10.5)	2.58	0.70
15. ผลสรุปที่ได้จากการวิจัยมีความ	7	81	59	34	2.66	0.83

ประเด็นที่ประเมิน	จำนวนงานวิจัย(ร้อยละ)				คะแนนเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	คะแนน 1	คะแนน 2	คะแนน 3	คะแนน 4		
ครอบคลุม สอดคล้องกับวัตถุประสงค์/ปัญหาวิจัย	(3.9)	(44.8)	(32.6)	(18.8)		
16. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้การวิจัยครั้งต่อไป ครบถ้วน เหมาะสม	13 (7.2)	73 (40.6)	59 (32.8)	35 (19.4)	2.64	0.88
17. การนำเสนอรายงานการวิจัยมีความชัดเจน และคุณภาพของงานวิจัยในภาพรวมและเป็นเอกภาพผู้อ่านสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ง่าย	50 (27.8)	50 (27.8)	65 (36.1)	15 (8.3)	2.25	0.96

หมายเหตุ *"เครื่องหมาย *" แสดงถึง ประเด็นประเมินซึ่งในงานวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม มีความแตกต่างจากประเด็นประเมินในงานวิจัยประเภทอื่น ๆ โดยข้อความในวงเล็บเป็นประเด็นเฉพาะของงานวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม*

2.2 ผลการวิเคราะห์และสังเคราะห์งานวิจัยด้วยวิธีการวิเคราะห์อภิมาน จำนวน 24 เล่ม

การสังเคราะห์งานวิจัยด้วยวิธีการวิเคราะห์อภิมานนี้ คณะผู้วิจัยเริ่มจากการสำรวจงานวิจัยทั้งหมด 181 เล่ม และมีการคัดเลือกเบื้องต้นเฉพาะวิจัยเชิงปริมาณและงานวิจัยผสานวิธี จำนวน 36 เล่ม จากนั้นทำการอ่านงานวิจัยแต่ละเล่มโดยละเอียดเพื่อคัดเลือกเฉพาะงานวิจัยเชิงปริมาณที่มีข้อมูลครบถ้วน ได้แก่ มีค่าสถิติ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน มีการวัดก่อนหลัง

ผลการคัดเลือกพบว่ามีงานวิจัยที่สามารถนำมาสังเคราะห์จำนวน 24 เล่ม(จาก 36 เล่ม) ทั้งนี้ในงานวิจัยจำนวน 24 เล่ม มีผลการวิจัยในรูปค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ในการวิเคราะห์ค่าอิทธิพล จำนวน 25 ค่า รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 จำนวนงานวิจัยเชิงปริมาณและงานวิจัยผสานวิธีที่ใช้ในการวิเคราะห์อภิมาน

ประเภทงานวิจัย	งานวิจัยที่คัดเลือกไว้ในการวิเคราะห์อภิมาน		งานวิจัยคัดออก (รายงานค่าสถิติไม่ครบถ้วน)	
งานวิจัยเชิงปริมาณ จำนวน 19 เล่ม	14 เล่ม	สกว.007 สกว.028 สกว.029 สกว.032 สกว.125 สกว.134 สกว.137 สกว.151 สกว.156 สกว.157 สกว.176 สกว.179 สกว.182 สกว.191	5 เล่ม	สกว.020 สกว.162 สกว.184 สกว.210 สกว.238
งานวิจัยเชิงผสานวิธี จำนวน 17 เล่ม	10 เล่ม	สกว.010 สกว.017 สกว.026 สกว.027 สกว.033 สกว.097 สกว.127 สกว.155 สกว.178 สกว.187	7 เล่ม	สกว.024 สกว.034 สกว.185 สกว.186 สกว.197 สกว.202 สกว.212
รวม 36 เล่ม	**24 เล่ม**		**12 เล่ม**	

คณะผู้วิจัยแบ่งการนำเสนอออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ (1) ผลการสังเคราะห์สรุปผลการวิจัยวัดในรูปสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพื่อนำเสนอสถิติบรรยาย (2) การวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลการดูแลเด็กและเยาวชนในบริบทแวดล้อม (3) การวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลการดูแลเด็กและเยาวชนในบริบทแวดล้อมจำแนกตามตัวแปรปรับคุณลักษณะงานวิจัย

ในการนำเสนอการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมายผลการวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้เพื่อให้การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีความสะดวกและเข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยจึงกำหนดสัญลักษณ์และความหมายสำหรับใช้แทนค่าสถิติและตัวแปรในการนำเสนอต่าง ๆ ดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้แทนค่าสถิติในการวิจัย

N	หมายถึง	จำนวนตัวอย่างในการวิจัย
Range	หมายถึง	ช่วงของค่าดัชนีมาตรฐานระหว่างตัวแปร
Mean	หมายถึง	ค่าเฉลี่ยเลขคณิต
Median	หมายถึง	ค่ามัธยฐาน
Mode	หมายถึง	ค่าฐานนิยม
SD	หมายถึง	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)
Cv	หมายถึง	ค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย (coefficient of variation)
Skewness	หมายถึง	ค่าความเบ้
Kurtosis	หมายถึง	ค่าความโด่ง
Min	หมายถึง	ค่าต่ำสุด
Max	หมายถึง	ค่าสูงสุด
B	หมายถึง	ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยในรูปคะแนนดิบ
P	หมายถึง	ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน
SE	หมายถึง	ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (standard error)
p-value	หมายถึง	ระดับนัยสำคัญทางสถิติ
F	หมายถึง	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยมากกว่า 2 กลุ่ม
ANOVA	หมายถึง	การวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

<u>ข้อมูลพื้นฐานคุณลักษณะงานวิจัยระดับเล่ม</u>

ข้อมูลพื้นฐานคุณลักษณะงานวิจัยที่นำมาวิเคราะห์แจกแจงความถี่และนำเสนอในตอนนี้ประกอบด้วยตัวแปรที่คัดสรรมาจำนวน 9 ตัวแปร เพื่อให้เห็นลักษณะงานวิจัยจำแนกตามลักษณะของงานวิจัยแบบต่าง ๆ ดังผลการวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

คุณลักษณะงานวิจัยระดับเล่ม ดังแสดงในตารางที่ 4.5 พบว่างานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์เป็นงานวิจัยที่เผยแพร่ระหว่างปี 2555-2559 โดย**ปีที่พิมพ์เผยแพร่งานวิจัยมากที่สุด คือ ปี 2558** จำนวน 11 เล่ม (ร้อยละ 44)

รองลงมา คือ ปี 2557 จำนวน 7 เล่ม (ร้อยละ 28) ปี 2556 จำนวน 4 เล่ม (ร้อยละ 16) ปี 2559 จำนวน 2 เล่ม (ร้อยละ 8) ตามลำดับ ส่วนปีที่พิมพ์เผยแพร่น้อยที่สุดคือ ปี2557 จำนวน 1 เล่ม (ร้อยละ 4)

งานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์มาจากวัตถุประสงค์การวิจัยแตกต่างกัน 5 ประเด็น โดย**วัตถุประสงค์การวิจัยที่นำมาใช้มากที่สุด คือ การพัฒนา/ทดลอง** จำนวน 19 เล่ม (ร้อยละ 68) รองลงมาคือ การวิจัยเพื่อการบรรยาย จำนวน 9 เล่ม (ร้อยละ 4)

งานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์มาจากการเลือกกลุ่มตัวอย่างแตกต่างกัน 3 วิธี โดย**วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ใช้มากที่สุด คือ วิธีการเลือกแบบเจาะจง** จำนวน 8 เล่ม (ร้อยละ 32) และกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน จำนวน 8 เล่ม (ร้อยละ 32) อย่างละเท่า ๆ กัน รองลงมาใช้ วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบสุ่ม จำนวน 5 เล่ม (ร้อยละ 20) และน้อยที่สุด คือ ไม่ได้ระบุวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 4 เล่ม (ร้อยละ 16)

งานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์มีพื้นที่การเก็บข้อมูลจากภูมิภาคต่าง ๆ ดังนี้ มาจากทั่วประเทศ จำนวน 5 เล่ม (ร้อยละ 20) และภาคใต้ จำนวน 5 เล่ม (ร้อยละ 20) รองลงมาคือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 4 เล่ม (ร้อยละ 16) กรุงเทพและปริมณฑล จำนวน 4 เล่ม (ร้อยละ 16) ไม่ระบุพื้นที่ จำนวน 3 เล่ม (ร้อยละ 12) ภาคเหนือ จำนวน 2 เล่ม (ร้อยละ 8) และน้อยที่สุด คือ ภาคกลาง จำนวน 1 เล่ม (ร้อยละ 4) และภาคตะวันออก จำนวน 1 เล่ม (ร้อยละ 4)

งานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์มาจากกลุ่มตัวอย่างแตกต่างกัน 7 กลุ่ม โดย**กลุ่มตัวอย่างที่มากที่สุด คือ กลุ่มระดับอุดมศึกษา** จำนวน 10 เล่ม (ร้อยละ 40) รองลงมา คือ กลุ่มระดับประถมศึกษา จำนวน 6 เล่ม (ร้อยละ 24) กลุ่มระดับมัธยมศึกษา จำนวน 4 เล่ม (ร้อยละ 16) และกลุ่มระดับหลายช่วงวัย จำนวน 2 เล่ม (ร้อยละ 8) และน้อยที่สุด คือ กลุ่มระดับปฐมวัย จำนวน 1 เล่ม (ร้อยละ 4) กลุ่มครู/อาจารย์ จำนวน 1 เล่ม (ร้อยละ 4) และกลุ่มผู้พิการ จำนวน 1 เล่ม (ร้อยละ 4) ตามลำดับ

งานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์มาจากเครื่องมือ ดังนี้ แบบวัด/แบบทดสอบ จำนวน 9 เล่ม (ร้อยละ 36) แบบฝึกหัด จำนวน 8 เล่ม (ร้อยละ 32) แบบประเมิน จำนวน 8 เล่ม (ร้อยละ 32) ตามลำดับ

งานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์ส่วนมากไม่ได้ระบุคุณภาพเครื่องมือ จำนวน 16 เล่ม (ร้อยละ 64) และระบุคุณภาพเครื่องมือเพียง จำนวน 9 เล่ม (ร้อยละ 36)

งานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์มาจากประเภทของการวิเคราะห์เปรียบเทียบ โดย**ประเภทของการวิเคราะห์ข้อมูลที่พบมากที่สุด คือ การวัดก่อน-หลัง** จำนวน 13 เล่ม (ร้อยละ 52) และกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม จำนวน 7 เล่ม (ร้อยละ 28) ตามลำดับ น้อยที่สุด คือ ความสัมพันธ์ จำนวน 5 เล่ม (ร้อยละ 20)

งานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์ส่วนมากใช้สถิติการเปรียบเทียบในการวิเคราะห์ข้อมูลด้วย สถิติ t-Test จำนวน 17 เล่ม (ร้อยละ 68) และ Wilcoxon Signed Rank Test จำนวน 2 เล่ม (ร้อยละ 8) และสถิติสหสัมพันธ์ที่ใช้มากที่สุด คือ Analysis of Variance (ANOVA) จำนวน 2 เล่ม (ร้อยละ 8) และ Chi-Square จำนวน 2 เล่ม (ร้อยละ 8) ตามลำดับ น้อยที่สุด คือ Pearson Product Moment Correlation จำนวน 1 เล่ม (ร้อยละ 4) และ Multiple Regression จำนวน 1 เล่ม (ร้อยละ 4)

ตารางที่ 4.5 จำนวนและร้อยละงานวิจัยจัดหมวดหมู่คุณลักษณะงานวิจัยแต่ละเล่ม

ตัวแปร	ค่าตัวแปร	ความถี่	ร้อยละ
ปีที่ได้รับทุน	2555	2	8
	2556	9	36
	2557	8	32
	2558	6	24
	2559	0	0
	รวม	25	100.0
วัตถุประสงค์การวิจัย	การวิจัยเชิงสำรวจ หาความสัมพันธ์	8	32.0
	การวิจัยเชิงทดลอง การวิจัยและพัฒนา	17	680
	รวม	25	100.0
วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง	กลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง	8	32.0
	กลุ่มตัวอย่างแบบสุ่ม	5	20.0
	กลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน	8	32.0
	ไม่ระบุ	4	16.0
	รวม	25	100.0
พื้นที่เก็บข้อมูล	ภาคเหนือ	2	8.0
	ภาคกลาง	1	4.0
	ภาคตะวันออก	1	4.0
	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	4	16.0
	กรุงเทพและปริมณฑล	4	16.0
	ภาคใต้	5	20.0
	ทั่วประเทศ	5	20.0
	ไม่ระบุ	3	12.0
	รวม	25	100.0
กลุ่มตัวอย่าง	อายุ 0-12 ปี	7	28
	อายุ 13-17 ปี	5	20
	อายุ 18-25 ปี	10	40
	หลายช่วงวัย	2	8
	ครู/อาจารย์	1	4
	รวม	25	100.0
ประเภทเครื่องมือ	แบบวัด/แบบทดสอบตัวแปรตาม	9	36.0
	บทเรียนที่เป็น intervention	8	32.0
	แบบประเมินความพึงพอใจ	8	32.0
	รวม	25	100.0
คุณภาพเครื่องมือ	ไม่ระบุ	14	58.3

ตัวแปร	ค่าตัวแปร	ความถี่	ร้อยละ
	ระบุค่าความเที่ยง ความตรง	10	41.7
	รวม	24	100.0
ประเภทการวิเคราะห์เปรียบเทียบ	กลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม	7	28.0
	การวัดก่อน-หลัง	13	52.0
	ความสัมพันธ์	5	20.0
	รวม	25	100.0
ประเภทสถิติ	t-Test	17	68.0
	Wilcoxon Signed Rank Test	2	8.0
	Analysis of Variance (ANOVA)	2	8.0
	Chi-Square	2	8.0
	Pearson Product Moment Correlation	1	4.0
	Multiple Regression	1	4.0
	รวม	25	100.0

โดยสรุปแล้ว จากการวิเคราะห์คุณลักษณะงานวิจัยระดับเล่มพบว่า งานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์เป็นงานวิจัยที่เผยแพร่ ปี 2556 จำนวน 9 เล่ม (ร้อยละ 36) วัตถุประสงค์การวิจัยที่นำมาใช้มากที่สุด คือ การวิจัยเชิงทดลอง การวิจัยและพัฒนา จำนวน 17 เล่ม (ร้อยละ 68) วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ใช้มากที่สุด คือ วิธีการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 8 เล่ม (ร้อยละ 32) การเก็บข้อมูล มาจากทั่วประเทศ จำนวน 5 เล่ม (ร้อยละ 20) มีกลุ่มตัวอย่างที่มากที่สุด คือ กลุ่มอายุ 19-25 ปี จำนวน 10 เล่ม (ร้อยละ 40) ใช้เครื่องมือในการทดสอบ ด้วยแบบวัด/แบบทดสอบ จำนวน 9 เล่ม (ร้อยละ 36) ส่วนมากไม่ได้ระบุคุณภาพเครื่องมือ จำนวน 14 เล่ม (ร้อยละ 64) ใช้ประเภทของการวิเคราะห์เปรียบเทียบ โดยประเภทของการวิเคราะห์ข้อมูลที่พบมากที่สุด คือ การวัดก่อน-หลัง จำนวน 13 เล่ม (ร้อยละ 52) และใช้สถิติการเปรียบเทียบในการวิเคราะห์ข้อมูลด้วย t-Test จำนวน 17 เล่ม (ร้อยละ 68)

<u>ข้อมูลพื้นฐานคุณลักษณะงานวิจัยระดับสมมติฐาน</u>

ข้อมูลพื้นฐานคุณลักษณะงานวิจัยระดับสมมติฐาน หมายถึง ตัวแปรคุณลักษณะงานวิจัยที่มีหน่วยการวัดเป็นระดับการทดสอบสมมติฐาน ซึ่งแบ่งเป็น สมมติฐานประเภทการเปรียบเทียบ และประเภทสหสัมพันธ์การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตอนนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้เห็นภาพรวมของการทดสอบสมมติฐานในงานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์ประกอบด้วย งานวิจัยระดับสมมติฐานประเภทการเปรียบเทียบรวม 19 งาน และงานวิจัยระดับสมมติฐานสหสัมพันธ์ 6 งาน ผลการวิเคราะห์แจกแจงความถี่มีดังต่อไปนี้

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล เป็นการนำเสนอผลการแจกแจงความถี่ของจำนวนหน่วยการทดสอบสมมติฐานประเภทการเปรียบเทียบ และประเภทสหสัมพันธ์พร้อมกันในตารางเดียว ดังแสดงในตารางที่ 4.6 กล่าวคือ ตัวแปรที่นำมาศึกษาเกี่ยวกับประเภทของตัวแปรอิสระจำแนกตามแนวคิดอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กมากที่สุดในชุดเปรียบเทียบ คือตัวแปรสิทธิที่จะได้รับการพัฒนา จำนวน 15 เล่ม (ร้อยละ 60) ในขณะที่ชุดสหสัมพันธ์ คือ ตัวแปรสิทธิที่จะได้รับการพัฒนา จำนวน 5 เล่ม (ร้อยละ 20) เช่นกัน รองลงมาคือตัวแปรสิทธิในการอยู่รอด จำนวน 1 เล่ม (ร้อยละ 4) ในชุดเปรียบเทียบ ในขณะที่ชุดสหสัมพันธ์ คือ ตัวแปรสิทธิในการอยู่รอด และ สิทธิใน

การคุ้มครอง จำนวน 2 เล่ม (ร้อยละ 8) เท่า ๆ กัน **แสดงว่างานวิจัยส่วนใหญ่เป็นการศึกษาตัวแปรอิสระจำแนกตามอนุสัญญาสิทธิเด็ก (หลัก) ตัวแปรเกี่ยวกับสิทธิที่จะได้รับการพัฒนา**

ตัวแปรที่นำมาศึกษาเกี่ยวกับประเภทของตัวแปรตามจำแนกตามด้านบริบทแวดล้อมตามทฤษฎีระบบนิเวศวิทยาของ Bronfenbrenner มากที่สุดในชุดเปรียบเทียบและชุดสหสัมพันธ์ คือ **ตัวแปรระบบจุลภาค (microsystem) และตัวเด็กและเยาวชน** จำนวน 16 เล่ม (ร้อยละ 64) และ จำนวน 5 เล่ม (ร้อยละ 20) ตามลำดับ

ประเภทเครื่องมือที่ใช้วัดตัวแปรมากที่สุดในชุดเปรียบเทียบ คือ แบบประเมินความคิดเห็น จำนวน 8 เล่ม (ร้อยละ 32) และชุดสหสัมพันธ์คือบทเรียน จำนวน 4 เล่ม (ร้อยละ 16) ตามลำดับรองลงมาในชุดเปรียบเทียบและชุดสหสัมพันธ์ คือแบบวัด/แบบทดสอบตัวแปรตาม จำนวน 7 เล่ม (ร้อยละ 28) และ จำนวน 2 เล่ม (ร้อยละ 8) ตามลำดับ

ประเภทสถิติที่พบมากที่สุดในชุดเปรียบเทียบ คือ t-test dependent จำนวน 17 เล่ม (ร้อยละ 68) ในขณะที่ชุดสหสัมพันธ์ คือ ANOVA และ Chi-Square จำนวน 2 เล่ม (ร้อยละ 8) ในชุดเปรียบเทียบน้อยที่สุด คือ Wilcoxon จำนวน 2 เล่ม (ร้อยละ 8) ในชุดสหสัมพันธ์ คือ Pearson และ Multiple Regression จำนวน 1 เล่ม (ร้อยละ 4) เท่า ๆ กัน แสดงว่า**งานวิจัยส่วนใหญ่ใช้สถิติ t-test dependent ในการเปรียบเทียบ**

ด้านสรุปผลการทดสอบสมมติฐานมากที่สุดในชุดเปรียบเทียบและชุดสหสัมพันธ์ คือ แตกต่างที่ระดับ.05 จำนวน 14 เล่ม (ร้อยละ 56) และ จำนวน 3 เล่ม (ร้อยละ 12) ตามลำดับ ในขณะที่ชุดเปรียบเทียบแตกต่างที่ระดับ .01 จำนวน 3 เล่ม (ร้อยละ 12) และ แตกต่างที่ระดับ .01 และ แตกต่างที่ระดับ .05 จำนวน 2 เล่ม (ร้อยละ 8) เท่า ๆ กัน ในขณะที่ชุดสหสัมพันธ์ คือ แตกต่างที่ระดับ .001 ไม่แตกต่างที่ระดับ .001 และ ไม่แตกต่างที่ระดับ .05 จำนวน 1 เล่ม (ร้อยละ 4) เท่า ๆ กัน **แสดงว่างานวิจัยส่วนใหญ่สรุปผลการทดสอบสมมติฐานแบบแตกต่างที่ระดับ .05**

ตารางที่ 4.6 จำนวนและร้อยละงานวิจัยจัดหมวดหมู่คุณลักษณะงานวิจัยระดับสมมติฐาน

ตัวแปร	ค่าตัวแปร	ชุดเปรียบเทียบ		ชุดสหสัมพันธ์	
		ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
ประเภทของตัวแปรอิสระจำแนกตามแนวคิดอนุสัญญาสิทธิเด็ก (หลัก)	**การอยู่รอด**	**2**	**8.0**	**1**	**4.0**
	การพัฒนาทางจิตใจและอารมณ์	1		1	
	การดูแลสุขภาพกาย จิตใจและอารมณ์	1		0	
	การคุ้มครอง	**2**	**8.0**	**0**	**0**
	การช่วยเหลือ	1			
	การป้องกัน	1			
	การพัฒนา	**15**	**60.0**	**5**	**20.0**
	การเรียนรู้ในชั้นเรียน	8		4	
	การเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรม	3		1	
	การสร้างทักษะชีวิต	4		0	
	การมีส่วนร่วม	**0**	**0**	**0**	**0**

ตัวแปร	ค่าตัวแปร	ชุดเปรียบเทียบ		ชุดสหสัมพันธ์	
		ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
ประเภทของตัวแปรอิสระจำแนกตามแนวคิดอนุสัญญาสิทธิเด็ก (ย่อย)	**การเรียนรู้ในชั้นเรียน**	**9**	**36.0**	**4**	**16.0**
	ผลการเรียน			1	4.0
	การสื่อสาร/ทักษะภาษาต่างประเทศ	4	16.0	2	8.0
	การเรียนคณิตศาสตร์/วิทยาศาสตร์	2	8.0	1	4.0
	เทคโนโลยีสารสนเทศ	2	8.0		
	ทักษะอาชีพ	1	4.0		
	ทักษะชีวิต	**4**	**16.0**	**1**	**4**
	การแก้ปัญหา	2	8.0		
	การปรับตัว	2	8.0	1	4.0
	ทักษะการคิด	**3**	**12.0**	**0**	**0**
	การคิดสร้างสรรค์	1	4.0		
	การคิดวิจารณญาณ	1	4.0		
	การคิดวิเคราะห์	1	4.0		
	คุณลักษณะด้านจิตวิทยา	**2**	**8.0**	**1**	**4.0**
	การควบคุมตนเอง	1	4.0		
	การเห็นคุณค่าในตนเอง	1	4.0		
	การมีจิตสาธารณะ			1	4.0
	อื่นๆ	**1**	**4.0**	**0**	**0**
	เพศศึกษา	1		0	
ประเภทของตัวแปรตามจำแนกตามด้านบริบทแวดล้อมตามทฤษฎีระบบนิเวศวิทยาของบรอนเฟนเบรนเนอร์	เด็ก เยาวชน และระบบจุลภาค	16	64.0	5	20.0
	ระบบปฏิสัมพันธ์	1	4.0	1	4.0
	ระบบภายนอก	1	4.0	0	0
	ระบบมหภาค	1	4.0	0	0
วัตถุประสงค์การวิจัย	การเปรียบเทียบ/วิเคราะห์	3	12.0	2	8.0
	การบรรยาย	1	4.0		
	การวิจัยเชิงสำรวจ			1	4.0
	การพัฒนา/ทดลอง	15	60.0	2	8.0
	การหาความสัมพันธ์/อธิบาย			1	4.0
วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง	กลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง	7	28.0	1	4.0
	กลุ่มตัวอย่างแบบสุ่ม	4	16.0	1	4.0
	กลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน	4	16.0	4	16.0
	ไม่ระบุ	4	16.0		
พื้นที่เก็บข้อมูล	ภาคเหนือ	1	4.0	1	4.0

ตัวแปร	ค่าตัวแปร	ชุดเปรียบเทียบ		ชุดสหสัมพันธ์	
		ความถี	ร้อยละ	ความถี	ร้อยละ
	ภาคกลาง	1	4.0		
	ภาคตะวันออก	1	4.0		
	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	4	16.0		
	กรุงเทพและปริมณฑล	3	12.0	1	4.0
	ภาคใต้	4	16.0	1	4.0
	ทั่วประเทศ	3	12.0	2	8.0
	ไม่ระบุ	2	8.0	1	4.0
ประเภทเครื่องมือ	แบบวัด/แบบทดสอบ	7	28.0	2	8.0
	แบบฝึกหัด	4	16.0	4	16.0
	แบบประเมินความพึงพอใจ	8	32.0		
กลุ่มตัวอย่าง	อายุ 0-12 ปี	7	4.0	0	0
	อายุ 13-17 ปี	2	8.0	2	8.0
	อายุ 18-25 ปี	9	64.0	2	8.0
	หลายช่วงวัย	0	0	2	8.0
	ครู/อาจารย์	1	4.0	0	0
ประเภทการเปรียบเทียบ	กลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม	7	28.0	1	4.0
	การวัดก่อน-หลัง	13	52.0		
	ความสัมพันธ์			5	20.0
ประเภทสถิติ	T-Test	17	68.0		
	Wilcoxon	2	8.0		
	ANOVA			2	8.0
	Chi-Square			2	8.0
	Pearson			1	4.0
	Multiple Regression			1	4.0
ผลการทดสอบสมมติฐาน	แตกต่างที่ระดับ.01	3	12.0		
	แตกต่างที่ระดับ.05	14	56.0	3	12.0
	แตกต่างที่ระดับ<.001			1	4.0
	แตกต่างที่ระดับ<.01	2	8.0		
	แตกต่างที่ระดับ<.05	2	8.0		
	ไม่แตกต่างที่ระดับ.001			1	4.0
	ไม่แตกต่างที่ระดับ.05			1	4.0
	ไม่ระบุ	1	4.0		
คะแนนคุณภาพงานวิจัย	0.0 - 3.0 คะแนน	7	28.0	0	0
	3.1 - 4.0 คะแนน	12	48.0	6	24.0

<u>การวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลการดูแลเด็กและเยาวชนในบริบทแวดล้อมจำแนกตามตัวแปรปรับคุณลักษณะงานวิจัย</u>

การวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลของการดูแลเด็กและเยาวชนในบริบทแวดล้อม ในขั้นตอนนี้ คณะผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์โดยคำนวณขนาดอิทธิพลจากสูตรผลต่างมาตรฐาน (Glass, 1976) และแปลงค่าสหสัมพันธ์ที่แปลงเป็นค่าขนาดอิทธิพล ในแต่ละส่วนได้แบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ระดับ ได้แก่ ระดับเล่มงานวิจัยและระดับกรณีศึกษา การวิเคราะห์ในระดับเล่มงานวิจัยเป็นการวิเคราะห์ค่าอิทธิพล 25 ค่า โดยแบ่งค่าขนาดอิทธิพลเป็นกลุ่มย่อย ๆ จำแนกตามตัวแปรคุณลักษณะงานวิจัยจำนวน 12 ตัวแปร ส่วนการวิเคราะห์ระดับกรณีศึกษาเป็นการวิเคราะห์ค่าขนาดอิทธิพลที่ได้จาก 25 กรณี ผลการวิเคราะห์แต่ละส่วนแยกนำเสนอตามหัวข้อย่อยดังนี้

ผลการวิเคราะห์ ดังแสดงในตารางที่ 4.7 พบว่า ค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลมีการกระจายค่อนข้างสูงโดยมีค่าอยู่ในช่วงตั้งแต่ -5.556 (งานวิจัย สกว007 การศึกษาและพัฒนาสื่อคอมพิวเตอร์มัลติมีเดียเพื่อการเรียนรู้การใช้งานโปรแกรมประยุกต์ที่มีประสิทธิภาพสำหรับผู้พิการทางการได้ยิน) ถึง 8.2013 (งานวิจัย สกว134 การพัฒนาชุดการทดลองเคมีแบบสืบเสาะร่วมกับภาพเคลื่อนไหวระดับโมเลกุลเพื่อสนับสนุนความเข้าใจมโนมติและการปรับแก้มโนมติระดับโมเลกุลสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย) ข้อสังเกตคือ งานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์ด้วยวิธีวิเคราะห์อภิมาน มีค่าขนาดอิทธิพลมากกว่า 1.00 ขึ้นไป **แสดงถึงขนาดของผลที่เกิดขึ้นจากตัวแปรต้นที่นำมาศึกษาต่อตัวแปรตาม หรือ ขนาดของผลที่เกิดขึ้นจากการทดลองมาก**

ตารางที่ 4.7 ค่าขนาดอิทธิพลงานวิจัยระดับเล่ม

ลำดับ	รหัสงานวิจัย	ประเภทของตัวแปรอิสระจำแนกตามอนุสัญญาสิทธิเด็ก	ประเภทของตัวแปรอิสระจำแนกตามทักษะศตวรรษที่ 21	ประเภทของตัวแปรตามจำแนกตามด้านบริบทแวดล้อม	ขนาดกลุ่มตัวอย่าง	อายุกลุ่มตัวอย่าง	คะแนนคุณภาพงานวิจัยแต่ละเล่ม	ES	ES_mean
1	สกว007	การอยู่รอด	การเรียนรู้ในชั้นเรียน	เด็ก เยาวชน และระบบจุลภาค	น้อยกว่าหรือเท่ากับ 50 คน	19-25 ปี	46.92	-0.5556	-0.56
2	สกว010	การอยู่รอด	ทักษะชีวิต	ระบบมหภาค	200 คนขึ้นไป	19-25 ปี	56.95	0.1283	0.13
3	สกว017	การอยู่รอด	ทักษะการคิด	เด็ก เยาวชน และระบบจุลภาค	101-200 คน	0-12 ปี	64.94	1.4118	1.8
3	สกว017	การอยู่รอด	ทักษะการคิด	เด็ก เยาวชน และระบบจุลภาค	200 คนขึ้นไป	0-12 ปี	64.94	2.1837	1.8
5	สกว026	การอยู่รอด	การเรียนรู้ในชั้นเรียน	เด็ก เยาวชน และระบบจุลภาค	200 คนขึ้นไป	19-25 ปี	48.96	0.5652	0.57
6	สกว027	การอยู่รอด	การเรียนรู้ในชั้นเรียน	ระบบปฏิสัมพันธ์	200 คนขึ้นไป	0-12 ปี	38.93	0.6172	0.62
7	สกว028	การอยู่รอด	การเรียนรู้ในชั้นเรียน	ระบบปฏิสัมพันธ์	200 คนขึ้นไป	13-18 ปี	60.01	0.09	0.09
8	สกว029	การพัฒนา	ทักษะทางจิตวิทยา	เด็ก เยาวชน และระบบจุลภาค	200 คนขึ้นไป	13-18 ปี	63.07	0.2848	0.28
10	สกว032	การอยู่รอด	การเรียนรู้ในชั้นเรียน	เด็ก เยาวชน และระบบจุลภาค	น้อยกว่าหรือเท่ากับ50คน	0-12 ปี	57.97	2.3646	2.36

ลำดับ	รหัสงานวิจัย	ประเภทของตัวแปรอิสระจำแนกตามอนุสัญญาสิทธิเด็ก	ประเภทของตัวแปรอิสระจำแนกตามทักษะศตวรรษที่ 21	ประเภทของตัวแปรตามจำแนกตามด้านบริบทแวดล้อม	ขนาดกลุ่มตัวอย่าง	อายุกลุ่มตัวอย่าง	คะแนนคุณภาพงานวิจัยแต่ละเล่ม	ES	ES_mean
11	สกว033	การอยู่รอด	ทักษะชีวิต	เด็ก เยาวชน และระบบจุลภาค	น้อยกว่าหรือเท่ากับ50คน	0-12 ปี	61.03	3.15	3.15
12	สกว097	การอยู่รอด	การเรียนรู้ในชั้นเรียน	เด็ก เยาวชน และระบบจุลภาค	200 คนขึ้นไป	19-25 ปี	61.03	0.0604	0.06
13	สกว125	การพัฒนา	ทักษะทางจิตวิทยา	เด็ก เยาวชน และระบบจุลภาค	200 คนขึ้นไป	0-12 ปี	63.07	0.0141	0.01
14	สกว127	การอยู่รอด	การเรียนรู้ในชั้นเรียน	ระบบภายนอก	200 คนขึ้นไป	13-18 ปี	46.07	0	0
15	สกว134	การอยู่รอด	การเรียนรู้ในชั้นเรียน	เด็ก เยาวชน และระบบจุลภาค	51-100 คน	0-12 ปี	62.05	8.2013	8.2
16	สกว137	การอยู่รอด	ทักษะชีวิต	เด็ก เยาวชน และระบบจุลภาค	51-100 คน	0-12 ปี	46.07	3.52	3.52
17	สกว151	การอยู่รอด	การเรียนรู้ในชั้นเรียน	เด็ก เยาวชน และระบบจุลภาค	101-200 คน	0-12 ปี	60.01	0.2004	0.2
18	สกว155	การอยู่รอด	ทักษะชีวิต	เด็ก เยาวชน และระบบจุลภาค	200 คนขึ้นไป	0-12 ปี	60.01	-0.2645	-0.26
19	สกว156	การอยู่รอด	การเรียนรู้ในชั้นเรียน	เด็ก เยาวชน และระบบจุลภาค	น้อยกว่าหรือเท่ากับ50คน	0-12 ปี	58.99	4.2417	4.24
20	สกว157	การอยู่รอด	การเรียนรู้ในชั้นเรียน	เด็ก เยาวชน และระบบจุลภาค	200 คนขึ้นไป	0-12 ปี	52.02	1.3589	1.36
21	สกว176	การอยู่รอด	การเรียนรู้ในชั้นเรียน	เด็ก เยาวชน และระบบจุลภาค	51-100 คน	19-25 ปี	45.05	1.1396	1.14
22	สกว178	การอยู่รอด	ทักษะชีวิต	เด็ก เยาวชน และระบบจุลภาค	200 คนขึ้นไป	19-25 ปี	60.01	2.061	2.06
23	สกว179	การอยู่รอด	ทักษะการคิด	เด็ก เยาวชน และระบบจุลภาค	น้อยกว่าหรือเท่ากับ50คน	19-25 ปี	55.08	3.9534	3.95
24	สกว182	การคุ้มครอง	การเรียนรู้ในชั้นเรียน	เด็ก เยาวชน และระบบจุลภาค	51-100 คน	19-25 ปี	49.98	4.2417	4.24
25	สกว191	การพัฒนา	ทักษะทางจิตวิทยา	เด็ก เยาวชน และระบบจุลภาค	51-100 คน	19-25 ปี	62.05	3.2275	3.23

หมายเหตุ Mean = 1.728436 , S.D. = 2.0302097 , Min = -.5556 , Max = 8.2013

การวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลการดูแลเด็กและเยาวชนในบริบทแวดล้อมที่คำนวณได้จากสูตรผลต่างมาตรฐานจำแนกตามตัวแปรคุณลักษณะงานวิจัยระดับเล่มงานวิจัย จำนวน 12 ตัวแปร และตัวแปรปรับคุณลักษณะงานวิจัยระดับกรณีศึกษา 3 ตัวแปร รายละเอียดของผลการวิเคราะห์ดังแสดงในตารางที่ 4.8 และตารางที่ 4.9

ตารางที่ 4.8 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลระดับเล่มงานวิจัยที่คำนวณได้จากสูตรผลต่างมาตรฐาน จำแนกตามตัวแปรคุณลักษณะงานวิจัย

ตัวแปร	ค่าตัวแปร	ค่าขนาดอิทธิพล			Test of homogeneity of var.		ANOVA	
		n	*d*	S.D.	*F*	*p*	*F*	*p*
ปีที่ได้รับทุน	2555	2	.0373	.03271	1.858	.169	.671	.579
	2556	9	2.2084	2.69310				
	2557	8	1.869	1.87437				
	2558	6	1.3902	1.21482				
วัตถุประสงค์การวิจัย	การวิจัยเชิงสำรวจ หาความสัมพันธ์	8	.5373	.86099	4.583	.043	4.686	.041
	การวิจัยเชิงทดลอง การวิจัยและพัฒนา	17	2.2890	2.19008				
วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง	กลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง	8	2.1453	1.97905	4.841	.010	2.003	.144
	กลุ่มตัวอย่างแบบสุ่ม	5	1.8793	1.63717				
	กลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน	8	.4968	.71704				
	ไม่ระบุ	4	3.1693	3.41290				
พื้นที่เก็บข้อมูล	ภาคเหนือ	2	2.2932	1.32131	8.515	.000	1.304	.307
	ภาคกลาง	1	1.0155	.				
	ภาคตะวันออก	1	.5652	.				
	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	4	3.7883	.54482				
	กรุงเทพและปริมณฑล	4	.4120	1.13931				
	ภาคใต้	5	1.6550	1.52024				
	ทั่วประเทศ	5	.7411	.98442				
	ไม่ระบุ	3	2.7539	4.71768				
ประเภทเครื่องมือ	แบบวัด/แบบทดสอบ	9	2.4028	2.73761	2.623	.095	1.315	.289
	แบบฝึกหัด	8	1.8573	1.69269				
	แบบประเมิน	8	.8409	1.07457				
ความเที่ยงของเครื่องมือ	ไม่ระบุ	14	1.9956	2.35416	.585	.452	.377	.546
	มากกว่าหรือเท่ากับ80	10	1.4656	1.62113				
ขนาดกลุ่มตัวอย่าง	น้อยกว่าหรือเท่ากับ50คน	5	2.6308	1.92597	2.028	.141	6.960	.002
	51-100 คน	5	4.0660	2.58343				
	101-200 คน	2	.9991	1.12948				
	200 คนขึ้นไป	13	.5945	.74400				
ระยะเวลาที่ใช้เก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง	0 – 6 เดือน	11	2.7182	2.26721	.937	.343	5.575	.027
	6เดือน ขึ้นไป	14	.9508	1.46706				
	อายุ 0-12 ปี	7	2.4984	1.22786	2.648	.077	.709	.595
	อายุ 13-17 ปี	5	1.9020	3.57524				
	อายุ 18-25 ปี	10	1.5837	1.70563				
	หลายช่วงวัย	2	.1874	.13774				
	ครู/อาจารย์	1	.0000	.				

ตัวแปร	ค่าตัวแปร	ค่าขนาดอิทธิพล			Test of homogeneity of var.		ANOVA	
		n	*d*	S.D.	*F*	*p*	*F*	*p*
การออกแบบการวิจัย	เชิงทดลองแบบมีกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม	7	.8318	1.38678	2.796	.083	4.286	.027
	เชิงทดลองแบบมีการวัดก่อน-หลัง(ไม่มีกลุ่มควบคุม)	13	2.7281	2.20259				
	เชิงบรรยายแบบหาความสัมพันธ์	5	.3845	.55154				
สถิติที่ใช้	เปรียบเทียบ	19	2.1625	2.14037	5.634	.026	4.099	.055
	สหสัมพันธ์	6	.3538	.49901				
ผลการทดสอบสมมติฐาน	แตกต่างที่ระดับ.01	3	3.1560	.79443	1.405	.276	.788	.591
	แตกต่างที่ระดับ.05	14	1.9267	2.37802				
	แตกต่างที่ระดับ<.001	1	.0900	.				
	แตกต่างที่ระดับ<.01	2	2.1836	1.47636				
	แตกต่างที่ระดับ<.05	2	.3728	.34572				
	ไม่แตกต่างที่ระดับ.001	1	.0604	.				
	ไม่แตกต่างที่ระดับ.05	1	-.5556	.				
คะแนนคุณภาพงานวิจัย	0.0 - 3.0 คะแนน	7	1.3612	1.81294	.048	.828	.310	.583
	3.1 - 4.0 คะแนน	18	1.8713	2.13641				

หมายเหตุ $p < .05$

เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลระหว่างกลุ่มในแต่ละตัวแปรปรับด้วยการทดสอบความแปรปรวนทางเดียว พบว่า ตัวแปรปรับที่ทำให้ค่าอิทธิพลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี 4 ตัวแปร คือ

- **ตัวแปรวัตถุประสงค์การวิจัย** ค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลจากงานวิจัยเชิงสำรวจ หาความสัมพันธ์ (.5373) น้อยกว่าการวิจัยเชิงทดลอง การวิจัยและพัฒนา (2.2890) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
- **ตัวแปรขนาดกลุ่มตัวอย่าง** คือ ค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลจากงานวิจัยที่มีขนาดกลุ่มตัวอย่าง 51-100 คน (4.0660) มีค่าสูงกว่า ค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลจากงานวิจัยที่มีขนาดกลุ่มตัวอย่างน้อยกว่าหรือเท่ากับ 50 คน (2.6308) และค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลจากงานวิจัยที่มีขนาดกลุ่มตัวอย่าง 101-200 คน (0.9991) และค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลจากงานวิจัยที่มีขนาดกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 200 คนขึ้นไป (0.5945) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05
- **ตัวแปรระยะเวลาการเก็บข้อมูล** คือ 0-6 เดือน (2.7182) มีค่าสูงกว่า 6 เดือนขึ้นไป (0.9508) อย่างมีนัยสำคัญ
- **ตัวแปรประเภทการเปรียบเทียบ** คือ ค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลจากงานวิจัยที่มีการเปรียบเทียบการวัดก่อน-หลัง (2.7281) มีค่าสูงกว่า ค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลจากงานวิจัยที่มีการเปรียบเทียบกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม (0.8318) และขนาดอิทธิพลจากงานวิจัยที่มีการเปรียบเทียบความสัมพันธ์ (0.3845) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ในการทดสอบความแปรปรวนของค่าขนาดอิทธิพล ผู้วิจัยได้ทดสอบข้อตกลงเบื้องต้นในเรื่องความเป็นเอกพันธ์ของความแปรปรวน โดยพบว่าในกลุ่มย่อยของตัวแปรปรับส่วนใหญ่มีความแปรปรวนไม่เท่ากัน ได้แก่ ตัวแปรปีที่เผยแพร่ วัตถุประสงค์การวิจัย วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง พื้นที่เก็บข้อมูล ประเภทเครื่องมือ ความเที่ยงของเครื่องมือ กลุ่มตัวอย่าง สถิติที่ใช้ ผลการทดสอบสมมติฐาน และคะแนนคุณภาพงานวิจัย

ตารางที่ 4.9 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลระดับกรณีศึกษาที่คำนวณได้จากสูตรผลต่างมาตรฐานจำแนกตามตัวแปรคุณลักษณะงานวิจัย

ตัวแปร	ค่าตัวแปร	ค่าขนาดอิทธิพล			Test of homogeneity of var.		ANOVA	
		n	*d*	S.D.	*F*	*p*	*F*	*p*
ประเภทของตัวแปรอิสระจำแนกตามแนวคิดอนุสัญญาสิทธิเด็ก	การอยู่รอด ● การพัฒนาทางจิตใจและอารมณ์ ● การดูแลสุขภาพกายจิตใจและอารมณ์	20	1.7214	2.10923	.032	.968	.291	.751
	การพัฒนา ● การเรียนรู้ในชั้นเรียน ● การเกิดประสบการณ์ ● การสร้างทักษะชีวิต	3	1.1755	1.78225				
	การคุ้มครอง ● การช่วยเหลือการป้องกัน	2	2.6286	2.28128				
	การมีส่วนร่วมกับสังคม	0	0	0				
ประเภทของตัวแปรอิสระจำแนกตามทักษะศตวรรษที่ 21	การเรียนรู้ในชั้นเรียน ● ผลการเรียน ● การสื่อสาร/ทักษะภาษาต่างประเทศ ● การเรียนคณิตศาสตร์/วิทยาศาสตร์ ● เทคโนโลยีสารสนเทศ	13	1.7327	2.48348	.518	.675	.172	.950
	ทักษะอาชีพ ทักษะชีวิต ● การแก้ปัญหา ● การปรับตัว	5	1.7190	1.72286				
	ทักษะการคิด ● การคิดสร้างสรรค์ ● การคิดวิจารณญาณ ● การคิดวิเคราะห์	3	2.5163	1.24458				
	คุณลักษณะทางจิตวิทยา ● การควบคุมตนเอง ● การเห็นคุณค่าในตนเอง ● การมีจิตสาธารณะ	3	1.1755	1.78225				
	อื่นๆ	1	1.0155	.				

ตัวแปร	ค่าตัวแปร	ค่าขนาดอิทธิพล			Test of homogeneity of var.		ANOVA	
		n	*d*	S.D.	*F*	*p*	*F*	*p*
ประเภทของตัวแปรตามจำแนกตามด้านบริบทแวดล้อมตามทฤษฎีระบบนิเวศวิทยาของ Bronfenbrenner	เด็กและเยาวชน และระบบจุลภาค	21	2.0179	2.09043	2.036	.168	.887	.464
	ระบบปฏิสัมพันธ์	2	.3536	.37280				
	ระบบภายนอก	1	.0000	.				
	ระบบมหภาค	1	.1283	.				

หมายเหตุ $p < .05$

ในการทดสอบความแปรปรวนของค่าขนาดอิทธิพล ผู้วิจัยได้ทดสอบข้อตกลงเบื้องต้นในเรื่องความเป็นเอกพันธ์ของความแปรปรวน พบว่า ในกลุ่มย่อยของตัวแปรปรับส่วนใหญ่มีความแปรปรวนไม่เท่ากัน คือ ประเภทของตัวแปรอิสระจำแนกตามอนุสัญญาสิทธิเด็ก (หลัก) ประเภทของตัวแปรอิสระจำแนกตามทักษะในศตวรรษที่ 21 และ ประเภทของตัวแปรตามจำแนกตามด้านบริบทแวดล้อม

กล่าวโดยสรุป**ผลการวิเคราะห์อภิมานงานวิจัย 24 เล่ม (ผลการวิจัยในรูปค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ในการวิเคราะห์ค่าอิทธิพล จำนวน 25 ค่า) เป็นการศึกษาเรื่องเกี่ยวกับทักษะศตวรรษที่ 21** โดยมีการศึกษากลุ่มทักษะการเรียนรู้ที่กำหนดความพร้อมของเด็กและเยาวชนเข้าสู่การทำงานที่มีความซับซ้อนมากขึ้นในโลกปัจจุบัน เช่น การคิดแบบมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา (Critical thinking and problem solving) การคิดสร้างสรรค์ (Creatively) ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information media and technology skills) เป็นทักษะที่จำเป็นสำหรับเด็กและเยาวชนที่อยู่ในยุคที่มีการใช้เทคโนโลยีและถูกขับเคลื่อนด้วยสื่อ และทักษะชีวิตและอาชีพ (Life and career skills) เป็นชุดทักษะที่มุ่งเน้นให้เด็กและเยาวชนพัฒนาทักษะชีวิต การดำรงชีวิตในสังคม ความสามารถในการจัดการอารมณ์ และการประกอบอาชีพ

สำหรับค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลของแต่ละการศึกษาพบว่า มีการกระจายค่อนข้างสูงโดยมีค่าอยู่ในช่วงตั้งแต่ -5.556 ถึง 8.2013 แสดงถึงประสิทธิภาพ หรือ ผลกระทบของงานวิจัยนั้น ๆ ในทางปฏิบัติ มีความแตกต่างในแต่ละการศึกษา เมื่อศึกษาตัวบ่งชี้ที่ทำให้ค่าอิทธิพลของการศึกษาแต่ละเรื่องแตกต่างกัน พบว่ามี ตัวบ่งชี้ที่สำคัญได้แก่ (1) การมีจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ไม่มากหรือน้อยเกินไป (2) ระยะเวลาในการจัด intervention ที่เหมาะสมเพียงพอ (3) การออกแบบการวิจัย โดยงานวิจัยเชิงทดลองและวิจัยพัฒนาให้ค่าอิทธิพลสูงกว่าการวิจัยเชิงสำรวจ และสุดท้าย (4) งานวิจัยที่มีกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมหรือกลุ่มเปรียบเทียบมีขนาดอิทธพลต่ำกว่างานวิจัยที่ไม่มีกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมหรือกลุ่มเปรียบเทียบ

2.3 ผลการวิเคราะห์และสังเคราะห์งานวิจัยตามกรอบการวิจัย

ในการวิเคราะห์เนื้อหางานวิจัยเชิงคุณภาพตามกรอบการวิจัยนี้ คณะผู้วิจัยพิจารณาเนื้อหาตามกรอบการวิจัย 2 แนวคิด กล่าวคือ แนวคิดอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ซึ่งมุ่งคุ้มครองสิทธิของเด็กรวม 4 ประการ (การอยู่รอด การพัฒนา การคุ้มครอง และการมีส่วนร่วมกับสังคม) และแนวคิดทฤษฎีระบบนิเวศวิทยาของ Bronfenbrenner (เด็กและเยาวชน ระบบจุลภาค ระบบปฏิสัมพันธ์ ระบบภายนอก ระบบมหภาค) ดังนี้

ด้านการอยู่รอดเน้นศึกษา เด็ก เยาวชน และระบบนิเวศ

งานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์จัดกลุ่มตามสิทธิในการอยู่รอด จำนวน 9 เล่ม เมื่อพิจารณาเนื้อหาตามทฤษฎีนิเวศวิทยา แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 การอยู่รอด ที่ศึกษาตัวเด็ก เยาวชน และระบบจุลภาค มีจำนวน 1 เล่ม คือ การพัฒนารูปแบบการสร้างเสริมสุขภาพองค์รวมของวัยรุ่นที่ติดเชื้อเอชไอวีด้วยแนวคิดเป้าหมายในชีวิต (งานวิจัยรหัส สกว.197)

งานวิจัยในเรื่อง การพัฒนารูปแบบการสร้างเสริมสุขภาพองค์รวมของวัยรุ่นที่ติดเชื้อเอชไอวีด้วยแนวคิดเป้าหมายในชีวิต เป็นงานเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ (1) การสัมภาษณ์วัยรุ่นที่ติดเชื้อเอชไอวีเกี่ยวกับประสบการณ์การมีชีวิตอยู่กับเอชไอวี การรับรู้เป้าหมายในชีวิต และการดูแลสุขภาพองค์รวม (2) การค้นหาเป้าหมายชีวิต (3) การออกแบบเส้นทางชีวิตเพื่อเป้าหมายชีวิต (4) การปฏิบัติจริงเพื่อเป้าหมายที่เป็นจริง และ (5) การประเมินผลการปฏิบัติและการส่งเสริมการลงมือทำในการดูแลตนเองแบบองค์รวม ผลการศึกษาแสดงให้เห็นถึงกระบวนการเพื่อส่งเสริมการดูแลสุขภาพองค์รวมของผู้ติดเชื้อเอชไอวีวัยรุ่น รวมถึงการมีความตั้งใจที่จะพัฒนาชีวิตของตนเองและดูแล

กลุ่มที่ 2 การอยู่รอด ที่ศึกษาระบบปฏิสัมพันธ์ มีจำนวน 6 เล่ม เป็นงานที่ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมพฤติกรรมด้านสุขภาพและการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยง โดยการดูแลส่งเสริมสุขภาพ ซึ่งเน้นที่สุขภาพทางกายเป็นหลัก

งานวิจัยในกลุ่มนี้ ศึกษาการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของเด็กในเรื่องโภชนาการ การป้องกันและแก้ไขปัญหาภาวะน้ำหนักเกินและโรคอ้วนโดยใช้โรงเรียนและชุมชนเป็นฐาน ซึ่งเน้นกิจกรรมที่ให้เด็กได้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการรับประทานผักและผลไม้ การฝึกให้บันทึกการรับประทานผักและผลไม้ ตัวอย่างงานวิจัย เช่น การตระหนักถึงคุณค่าทางโภชนาการ ตลอดจนมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการบริโภคผลไม้และผักพื้นบ้านของเด็กนักเรียนประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษา และผู้สูงอายุ ด้วยการจัดกระบวนการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมการมีส่วนร่วมของทั้งสองกลุ่มอายุ (รหัสงานวิจัย สกว. 008) การศึกษารูปแบบและเครือข่ายการลดภาวะโรคอ้วนและปัจจัยเสี่ยงต่อการเกิดโรคของเด็กและเยาวชนในโรงเรียนต้นแบบปลอดจากภาวะโรคอ้วน การมีภูมิคุ้มกันปัจจัยเสี่ยงต่อการเกิดโรคและมีวิถีชีวิตที่เอื้อต่อสุขภาพอย่างยั่งยืนในนักเรียน ครู บุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครองในโรงเรียน เครือข่ายและชุมชนใกล้เคียง (รหัสงานวิจัย สกว.121) การศึกษารูปแบบการลดภาวะโรคอ้วนและปัจจัยเสี่ยงต่อการเกิดโรคของเด็กและเยาวชนในโรงเรียนต้นแบบปลอดจากภาวะโรคอ้วน การมีภูมิคุ้มกันปัจจัยเสี่ยงต่อการเกิดโรคและมีวิถีชีวิตที่เอื้อต่อสุขภาพอย่างยั่งยืนในนักเรียน ครู บุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครองในโรงเรียน เครือข่ายและชุมชนใกล้เคียง (รหัสงานวิจัย สสส052)

นอกจากนี้ งานวิจัยในกลุ่มงานวิจัยสิทธิในการอยู่รอด ที่ศึกษาระบบปฏิสัมพันธ์ ยังศึกษาเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในเยาวชน โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ตัวอย่างงานวิจัย เช่น การศึกษารูปแบบและกระบวนการการเรียนรู้ศีลห้าในการลด ละ เลิก ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ด้วยประเพณี ความเชื่อ คุณค่า และความหมายของศีล 5 การส่งเสริมการจัดงานบุญประเพณีที่ปลอดแอลกอฮอล์ การจัดโครงการโรงเรียนวิถีพุทธให้ครูและนักเรียนได้ประพฤติและปฏิบัติในทางที่ดีงามในชุมชนบ้านนาไร่และบ้านโนนมีชัย (รหัสงานวิจัย สกว.022) รูปแบบกระบวนการเรียนรู้ศีล 5 ของเยาวชนเพื่อลด ละ เลิกการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์บ้านนาไร่และโนนมีชัย ตำบลดงมะไฟ อำเภอสุวรรณคูหา จังหวัดหนองบัวลำภู (รหัสงานวิจัย สกว.121)

กลุ่มที่ 3 การอยู่รอด ที่ศึกษาระบบภายนอก มีจำนวน 2 เล่ม เป็นงานวิจัยที่ว่าด้วยเรื่องสุขภาวะของเด็กและเยาวชน โดยทั้งสองเรื่องเน้นที่ การจัดการปัญหาโรคอ้วนและภาวะน้ำหนักเกินในเด็กและการเรียนรู้บูรณาการหลักสูตรการเรียนการสอนเรื่องคุณค่าของผักและผลไม้

งานวิจัยเรื่องแรกในกลุ่มนี้ คือ การพัฒนาตารางมาตรฐานในการประเมินสุขภาวะจากแบบจำลองทางเศรษฐศาสตร์ โดยใช้ข้อมูลอายุ เพศ และดัชนีมวลกายของเด็กและวัยรุ่นที่มีภาวะน้ำหนักเกินหรือมีดัชนีมวลกายตามอายุมากกว่าหรือเท่ากับเปอร์เซ็นไทล์ที่ 85 เพื่อเป็นเครื่องมือในการประเมินประสิทธิผลของมาตรการสำหรับการลดหรือป้องกันปัญหาโรคอ้วนในเด็กและวัยรุ่น (รหัสงานวิจัย สกว.020) และงานวิจัยเรื่องต่อมา คือ การศึกษาหน่วยการเรียนรู้บูรณาการหลักสูตรการเรียนการสอนเรื่องการตระหนักถึงคุณค่าผักและผลไม้สำหรับเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โดยบูรณาการเข้ากับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานของกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2551 จำนวน 3 กลุ่มสาระ (กลุ่มวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี กลุ่มวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์) โดยมีการทดสอบการใช้หน่วยการเรียนรู้ในโรงเรียนกลุ่มเป้าหมาย และการจัดแหล่งเรียนรู้ (รหัสงานวิจัย สกว.035)

ข้อสังเกต จะเห็นได้ว่า**งานวิจัยในกลุ่มสิทธิที่จะอยู่รอดและครอบคลุมเด็ก เยาวชน และระบบนิเวศของเด็ก ยังมีอยู่จำนวนไม่มากนัก (9 เล่ม จาก 181 เล่ม) นอกจากนี้ยังไม่พบ งานวิจัยที่มีข้อมูลเชิงประจักษ์ที่เน้นการศึกษาการอยู่รอดของเด็กและเยาวชนในระบบมหภาค(เช่น แบบปฏิบัติที่ดี นโยบาย หรือ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชน**)

<u>ด้านการพัฒนา เน้นศึกษา เด็ก เยาวชน และระบบนิเวศ</u>

งานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์จัดกลุ่มตามสิทธิที่จะได้รับการพัฒนา มีจำนวน 42 เล่ม เมื่อพิจารณาเนื้อหาตามทฤษฎีนิเวศวิทยา แบ่งออกเป็น 4 กลุ่มดังนี้

กลุ่มที่ 1 การพัฒนา ที่ศึกษาตัวเด็ก เยาวชน และระบบจุลภาค มีจำนวน 14 เล่ม ที่เน้นการส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 ในด้านต่าง ๆ การใช้เทคโนโลยีและการรู้เท่าทันสื่อ การส่งเสริมการเรียนรู้ด้านภาษา ด้านวิทยาศาสตร์ และด้านคณิตศาสตร์ ซึ่งเป็นความรู้พื้นฐานหลักที่ใช้ในการศึกษาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีตลอดจนศาสตร์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในกลุ่มนี้จำนวน 7 เล่มเน้นศึกษาในบริบทของการพัฒนากระบวนการเพื่อส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 ในด้านต่าง ๆ เช่น ทักษะการคิดสร้างสรรค์ ทักษะการคิดวิจารณญาณ ทักษะอาชีพและการดำรงชีพ ทักษะการคิดวิเคราะห์และการมีจิตสาธารณะ การส่งเสริมด้านจิตวิญญาณและจริยธรรมในการดำรงชีวิต เป็นต้น ตัวอย่างงานวิจัยในกลุ่มนี้ ได้แก่ การศึกษารูปแบบการใช้เครื่องมือแห่งการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (ไอซีที) เพื่อพัฒนาทักษะความคิดของนักเรียนในระดับประถมศึกษา (รหัสงานวิจัย สกว.017) งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงทดลองวัดผลก่อนและหลัง เพื่อพัฒนาทักษะการคิดสร้างสรรค์ ทักษะการคิดวิจารณญาณของนักเรียนระดับประถมศึกษา นอกจากนี้ยังมีการศึกษา Best Practice ของครูและพัฒนาชุมชนการเรียนรู้ออนไลน์การใช้เครื่องมือแห่งการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (ไอซีที) (ชุมชน ประกอบด้วยครู นักเรียน ผู้ปกครอง และผู้เชี่ยวชาญอีกด้วย ต่อมาเป็นงานวิจัยที่พัฒนาแบบวัด หลักสูตร และคู่มือการพัฒนาทักษะอาชีพและการดำรงชีพ สำหรับการเลือกอาชีพที่เหมาะสมต่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ด้วยกระบวนการเชิงจิตวิทยาเสริมสร้างศักยภาพแห่งตน ในนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในเขตภาคตะวันออก 8 จังหวัด ได้แก่ ฉะเชิงเทรา ชลบุรี นครนายก ปราจีนบุรี สระแก้ว ระยอง

จันทบุรี และตราด ที่มีอายุระหว่าง 13 – 15 ปี (รหัสงานวิจัย สกว.026) นอกจากนี้เป็นงานวิจัยเพื่อพัฒนาเครื่องมือ ศึกษาสถานการณ์ปัจจุบันและปัจจัยที่เกี่ยวข้อง และความสัมพันธ์ของความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์และการมีจิตสาธารณะของนักเรียนไทย (รหัสงานวิจัย สกว.029) ทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ด้านการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษาครู สมรรถนะสากลของนักศึกษามหาวิทยาลัยในศตวรรษที่ 21 (รหัสงานวิจัย สกว.179) ด้านคิดแก้ปัญหา ได้แก่ การพัฒนารูปแบบสิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้แบบปฏิสัมพันธ์ที่ส่งเสริมกระบวนการคิดแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยระดับปริญาตรีปีที่ 3 สาขาคอมพิวเตอร์ศึกษา (รหัสงานวิจัยสกว. 178) นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยที่ส่งเสริมด้านจิตวิญญาณและจริยธรรมในเยาวชน ได้แก่ การพัฒนาจิตวิญญาณและจริยธรรมของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัย (รหัสงานวิจัย สกว.189) ชุดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมจิตจริยธรรมในการดำเนินชีวิตของนักศึกษาอาชีวศึกษา (รหัสงานวิจัย สกว.191)

งานวิจัยในกลุ่มนี้ยังมีประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสื่อดิจิทัล การใช้เทคโนโลยี และ การเรียนรู้ดานวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ เช่น งานวิจัยในเรื่องการรู้เท่าทันสื่อดิจิตัล ได้แก่ การใช้งาน ความเสี่ยง การรู้เท่าทันสื่อดิจิทัล และแนวทางการสอนเพื่อการรู้เท่าทันสื่อดิจิทัลสำหรับนักเรียนมัธยมในประเทศไทย (รหัสงานวิจัย สกว.155) สิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการรู้สื่อและสารสนเทศของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 (รหัสงานวิจัย สกว.158) นอกจากนี้ยังมีการศึกษาทักษะด้านเทคโนโลยี และการใช้เทคโนโลยีมาช่วยในการพัฒนาเด็กและเยาวชน เช่น การพัฒนาความรู้ของครูวิทยาศาสตร์ด้านศาสตร์การสอนโดยใช้โครงการวิจัยทางวิทยาศาสตร์เป็นฐาน (รหัสงานวิจัย สกว. 127) ที่เป็นศึกษาประสิทธิภาพของโปรแกรมพัฒนาความรู้ของครูวิทยาศาสตร์ด้านศาสตร์การสอน เนื้อหาและบริบทโดยใช้โครงงานวิทยาศาสตร์แบบงานวิจัยเป็นฐาน โดยมีกลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายโครงการหองเรียนพิเศษดานวิทยาศาสตร และครูที่ปรึกษาโครงงานวิทยาศาสตร การเรียนรู้ด้านการทดลองเคมี (สกว 134) การเรียนรู้คณิตศาสตร์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในการแก้ปัญหาโดย ใช้การคิดขั้นสูง การเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์ (รหัสงานวิจัย สกว.183) การพัฒนาบทเรียนวิชาคอมพิวเตอร์ (รหัสงานวิจัย สกว. 176) การพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ (รหัสงานวิจัย สกว.156) นอกจากนี้ยังมีเรื่องที่เกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ (รหัสงานวิจัย สกว. 157)

ข้อสังเกตคือ **งานวิจัยในกลุ่มนี้ศึกษากลุ่มตัวอย่างที่เป็นนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัย จำนวน 5 เล่ม นักเรียนมัธยม จำนวน 7 เล่ม และนักเรียนประถม จำนวน 3 เล่ม (หมายเหตุ: มีงานวิจัยจำนวน 1 เล่มที่ศึกษาในกลุ่มตัวอย่างทั้งในระดับประถมและมัธยม) ส่วนลักษณะของระบบจุลภาคใกล้ตัวเด็กและเยาวชนที่งานในกลุ่มนี้ศึกษาร่วมด้วย ได้แก่ ครู จำนวน 5 เล่ม มีเพียง 1 เล่มที่เก็บข้อมูลของผู้ปกครองร่วมด้วย นอกจากนั้นจะเป็นงานวิจัยที่เก็บข้อมูลเฉพาะกับเด็กและเยาวชน**

กลุ่มที่ 2 การพัฒนา ที่ศึกษาระบบปฏิสัมพันธ์ มีจำนวน 9 เล่ม โดยงานวิจัยในกลุ่มนี้ส่วนใหญ่จะเป็นงานที่พัฒนาการเรียนรู้ของเด็กและเยาวชนผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้ โดยการใช้โรงเรียนเป็นฐาน(การใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน กิจกรรมหนุนเสริมโดยครู) และการใช้ชุมชนเป็นฐาน (การพัฒนาการจัดการความรู้ แหล่งเรียนรู้ในชุมชน)

งานวิจัยในกลุ่มนี้ ได้แก่ การจัดการเรียนรู้สำหรับเด็ก เยาวชน และชุมชนบนฐานความหลากหลายทางวัฒนธรรมผ่านกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งเด็กและเยาวชนรวมทั้งชุมชนเป็นผู้สร้างสรรค์กิจกรรมขึ้น เด็กและเยาวชนมีบทบาทเป็นนักปฏิบัติการชุมชนด้วยกระบวนการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ แกนนำชุมชน ครู อาจารย์ เป็นพี่เลี้ยงคอยหนุนเสริมการจัดกิจกรรมให้บรรลุวัตถุประสงค์ (รหัสงานวิจัย สกว.030) การศึกษาสภาพปัญหาและแนวทาง

ในการพัฒนาหลักสูตรบูรณาการสำหรับเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นหลักสูตรที่มีคุณภาพและสามารถพัฒนาความสามารถทางพหุปัญญาเด็กปฐมวัยได้ (รหัสงานวิจัย สกว.033) การศึกษาวิจัยเชิงทดลองวัดผลก่อนและหลังเพื่อพัฒนาทักษะการคิดสร้างสรรค์ ทักษะการคิด วิจารณญาณ ของนักเรียนระดับประถมศึกษา นอกจากนี้ยังมีการศึกษา Best Practice ของครูและพัฒนาชุมชนการเรียนรู้ออนไลน์การใช้เครื่องมือแห่งการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (ไอซีที) (ชุมชน ประกอบด้วยครู นักเรียน ผู้ปกครอง และผู้เชี่ยวชาญ) (รหัสงานวิจัย สกว.017) กระบวนการเรียนรู้เรื่องข้าว (คุณค่าของข้าว, คุณค่าของการทำนา และกระบวนการทำนา พิธีกรรมและความเชื่อ) เพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของเด็ก และเยาวชน (ช่วยเหลือพ่อแม่ เห็นคุณค่าของเงิน ไม่ใช้จ่ายฟุ่มเฟือย มีจิตสำนึกสาธารณะ ช่วยเหลือชุมชน ร่วมกิจกรรมบุญประเพณีของชุมชน ไม่สร้างความเดือดร้อนให้กับชุมชนและ ไม่มีเด็กตั้งท้องก่อนวัยอันควร หรือ “เด็กหญิงแม่” เพิ่มอีก) (รหัสงานวิจัย สกว.055) เป็นต้น

กลุ่มที่ 3 การพัฒนา ที่ศึกษาระบบภายนอก มีจำนวน 14 เล่ม เป็นงานวิจัยที่ว่าด้วยการพัฒนาเครือข่ายเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนด้านการศึกษา จิตอาสา สิ่งแวดล้อม ชุมชน เป็นต้น กลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็ก ได้แก่ นักเรียนอายุ 6-15 ปี ครู บุคลากรในพื้นที่ นักวิชาการ สถานศึกษา องค์กรในภาคประชาสังคม เป็นต้น

งานวิจัยในกลุ่มนี้ ได้แก่ การศึกษาเครือข่ายวิจัยและขับเคลื่อนเชิงยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาเด็กเยาวชนและการศึกษา พ.ศ. 2556-2557 (รหัสงานวิจัย สกว.023) ซึ่งเป็นการศึกษาวิจัยเชิงพื้นที่และปฏิบัติการที่เน้นถึงการพัฒนาโจทย์วิจัยใหม่เชิงพื้นที่ อาทิ งานพัฒนาโจทย์วิจัยการจัดการศึกษาบนฐานพื้นที่ (Area-based Education) งานประสานและติดตามโครงการด้านเด็ก เยาวชนและการศึกษา ได้ประสานและติดตามโครงการต่อเนื่อง 12 โครงการ อาทิ ประสานงานชุดโครงการพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลทางการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในกลุ่มโรงเรียนการศึกษาทางเลือกโรงเรียนรุ่งอรุณ โรงเรียนเพลินพัฒนา และวิธีการสอนแบบ Open Approach กรณีศึกษาโรงเรียนในจังหวัดเชียงใหม่ งานประสานและติดตามโครงการความร่วมมือทางวิชาการเพื่อการพัฒนาการศึกษาจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยสถาบันรามจิตติได้ทำหน้าที่ประสานและพัฒนาโจทย์วิจัยใหม่ภายใต้โครงการความร่วมมือทางวิชาการเพื่อพัฒนาการศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะจังหวัดชายแดนภาคใต้ ระหว่าง ศธ. สกว. และ ศอบต. งานประสานและติดตามโครงการจับกระแสความเคลื่อนไหวด้านการศึกษาและพัฒนาเด็กและเยาวชน (INTREND) นำไปสู่ข้อเสนอเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาเด็กเยาวชนและการศึกษา และงานหนุนเสริมโครงการ สกว.ของฝ่ายชุมชนและสังคม ได้แก่ โครงการเพาะพันธุ์ปัญญา โครงการ Teacher Coaching และโครงการประสานงานส่งเสริมและสนับสนุนการวิจับที่มุ่งเป้าตอบสนองความต้องการในการพัฒนาประเทศ ประจำปีงบประมาณ 2557 ผลการศึกษาวิจัยได้ก่อให้เกิดเครือข่ายวิจัยและขับเคลื่อนการศึกษาและการวิจัยด้านเด็ก เยาวชนและการศึกษา ทั้งที่เป็นเครือข่ายนักวิชาการและนักวิจัยรุ่นใหม่ เครือข่ายโรงเรียนและเครือข่ายครูและผู้บริหารที่เกี่ยวข้องในโครงการวิจัย รวมถึงเครือข่ายด้านเด็กและเยาวชนเองที่เข้ามาร่วมในการขับเคลื่อนการใช้ประโยชน์จากงานวิจัยในโครงการที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการเชื่อมต่อเครือข่ายสื่อสาธารณะและเครือข่ายสังคมออนไลน์ เพื่อการนำความรู้ที่ได้จากการวิจัยไปใช้ประโยชน์ในวงกว้าง นอกจากนี้ยังเป็นการเปิดโจทย์วิจัยและพัฒนาสำคัญที่เน้นการทำงานบูรณาการเชิงพื้นที่เพื่อพัฒนาการศึกษาในจังหวัดนำร่อง โดยเน้นอาศัยข้อมูลเชิงประจักษ์ กลไกการจัดการความรู้ และศักยภาพของคนในพื้นที่ และความร่วมมือจากหน่วยงานภาคีหน่วยงานวิชาการในเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาต่อไป

นอกจากนี้มีการศึกษาวิจัยในเรื่อง การพัฒนาสมรรถนะระบบที่ปรึกษาให้สภาเด็กและเยาวชนในระดับประเทศ (รหัสงานวิจัย ดย.002) ผลการวิเคราะห์คุณลักษณะและสมรรถนะที่สำคัญของที่ปรึกษาสภาเด็กและเยาวชน ซึ่งผลการศึกษาพบว่าคุณลักษณะที่สำคัญของการเป็นที่ที่ปรึกษาสภาเด็กและเยาวชน คือ การมีคุณธรรมต้นแบบ (role model) โดยที่ปรึกษาสภาเด็กและเยาวชนต้องใช้ใจนำในการทำงาน ต้องทุ่มเท เสียสละ และมีคุณธรรมในการทำงาน เป็นแบบอย่างที่ดีในการทำงานให้กับเด็กและเยาวชนได้ สำหรับสมรรถนะที่สำคัญมี 10 สมรรถนะ คือ การมีส่วนร่วมของเด็กและเยาวชน การประสานงาน การสื่อสารและสร้างสัมพันธ์อันดีกับเด็กและเยาวชนและหน่วยงานต่างๆ การบริหารจัดการองค์กรเด็กและเยาวชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ การบริหารจัดการโครงการและการเงิน การมีเครือข่าย พร้อมทักษะการใช้เทคโนโลยี และฐานข้อมูลในการทำงาน การมีหลักจิตวิทยา นิเทศเด็กเป็น ให้คำปรึกษาเชิงสร้างสรรค์ได้ การบริหารและจัดสรรเวลาให้กับเด็กและเยาวชนได้ การมีทักษะการนันทนาการ และวิทยากรกระบวนการ การฟังเสียงเด็กเป็น เข้าใจเด็กและเยาวชน ร่วมงานกับเด็กและเยาวชนได้ และความรู้ด้านกฎหมาย และระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการทำงานด้านเด็กและเยาวชน สำหรับการพัฒนาสมรรถนะระบบที่ปรึกษาเป็นหลักสูตรระยะสั้นในเวลา 3-4 วัน โดยสามารถออกแบบตามบริบทแต่ละพื้นที่

จะเห็นได้ว่า **งานวิจัยสิทธิที่จะได้รับการพัฒนาที่ศึกษาระบบภายนอกเป็นการศึกษาวิจัยที่เน้นการสร้างสภาพแวดล้อม การจัดระบบสนับสนุน ระบบเครือข่ายในการดูแลสนับสนุน ตลอดจนเพิ่มศักยภาพให้กับตัวแทนชุมชน การพัฒนาเด็กและเยาวชน**

กลุ่มที่ 4 การพัฒนาที่ศึกษาระบบมหภาค จำนวน 6 เล่ม โดยงานวิจัยในกลุ่มนี้เป็นการศึกษาปัจจัยด้านผู้เรียนและโรงเรียนที่ส่งผลต่อสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนวิทยาศาสตร์ นโยบายและยุทธศาสตร์ทางการศึกษาของประเทศที่ประสบความสำเร็จ การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาคุณภาพเด็กและเยาวชนระดับพื้นที่ เป็นต้น

ตัวอย่างงานวิจัยในกลุ่มนี้ ได้แก่ การวิเคราะห์พหุระดับและการศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยด้านผู้เรียนและโรงเรียนที่ส่งผลต่อสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนวิทยาศาสตร์ในโครงการทดสอบนานาชาติ TIMSS 2011 ของนักเรียนในภูมิภาคอาเซียนและเอเชียตะวันออก(รหัสงานวิจัย สกว.028) โดยใช้ข้อมูลทุติยภูมิ คือ คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ TIMSS ในปี ค.ศ.2011 ของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 27,802 คนจากโรงเรียนจำนวน 929 แห่ง และนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 42,216 คนจากโรงเรียน จำนวน 1,225 แห่ง ผลการศึกษาพบว่า ประเทศที่ทำคะแนนได้สูงมักมีทรัพยากรการเรียนรู้ในโรงเรียนระดับสูง ทุกประเทศผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการเรียนของบุตรหลานค่อนข้างมาก ประเทศส่วนใหญ่มีสิ่งแวดล้อมทางสังคม การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาในโรงเรียน และภาวะผู้นำทางการศึกษาอยู่ในระดับสูง ผลการวิเคราะห์ปัจจัยด้านผู้เรียนและโรงเรียน พบว่าเพศไม่ค่อยมีอิทธิพลต่อคะแนนสอบในระดับประถมศึกษา แต่มีมากขึ้นในระดับมัธยมศึกษาทั้งทางบวกและทางลบ การรับรู้ความสามารถของตนเองและทัศนคติต่อการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์มีอิทธิพลต่อคะแนนสอบมากและเป็นทางบวกเกือบทุกประเทศ เกือบทุกประเทศ โรงเรียนขนาดเล็กมีอิทธิพลต่อคะแนนเฉลี่ยของโรงเรียนมากในทางลบ สิ่งแวดล้อมทางสังคมพบว่ามีอิทธิพลมากในทางบวก เป็นต้น

ต่อมาเป็นการวิจัยเชิงเปรียบเทียบพัฒนาการด้านนโยบายและยุทธศาสตร์ทางการศึกษาของประเทศในประชาคมอาเซียน: กรณีศึกษาประเทศเวียดนาม มาเลเซีย และอินโดนีเซีย (รหัสงานวิจัย สกว.001) ผลการวิจัยพบวา นโยบายและยุทธศาสตรทางการศึกษาที่สำคัญในรอบ 3 ทศวรรษของประเทศเวียดนาม นโยบายด้านการสงเสริมผูมีความสามารถพิเศษและการสงเสริมใหทุกคนไดรับการศึกษาโดยผานแผนการศึกษาเพื่อปวงชนป ค.ศ.1990-2000 และแผนปฏิบัติการการศึกษาเพื่อปวงชน แหงชาติ ป ค.ศ.2003-2015 สวนมาเลเซีย คือนโยบาย

การพัฒนาครู และการสรางอัตลักษณผานระบบ การศึกษา และอินโดนีเซียคือการสงเสริมใหทุกคนในประเทศเขาถึงการศึกษาทุกระดับอยางทั่วถึงและ มีคุณภาพโดยการกระจายอำนาจการจัดการศึกษาสูระดับทองถิ่น องคกรและชุมชน ตามแผนปฏิบัติ การแหงชาติวาดวยนโยบาย “Education for All” พระราชบัญญัติการศึกษาแหงชาติป 2003 และ แผนพัฒนาการศึกษาแหงชาติระยะยาว ค.ศ. 2005 – 2025 โดยทั้งสามประเทศมีนโยบายและยุทธศาสตรทางการศึกษาดังกลาวเพื่อตอบรับกับวิสัยทัศนการกำหนดนโยบายในการพัฒนาประเทศ ทั้งในเชิงเศรษฐกิจและสังคมในระยะยาวเพื่อการกาวสูการเปนประเทศที่พัฒนาแลว ดังที่เวียดนาม กำหนดนโยบายโดย เหมย (Doi Moi) มาเลเซีย คือ นโยบายวิสัยทัศน 2020 และอินโดนีเซีย คือ แผนพัฒนาเศรษฐกิจอินโดนีเซีย ค.ศ. 2011 – 2025 การสังเคราะหเปรียบเทียบปจจัยเงื่อนไขและ กลไกที่สงผลตอการขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตรทางการศึกษาที่สำคัญ พบวามีปจจัยเงื่อนไข และกลไกที่สำคัญที่เปนจุดรวมกันของทั้งประเทศเวียดนาม มาเลเซีย และอินโดนีเซีย คือ การมี นโยบายการศึกษาที่มีความตอเนื่อง และเปนแผนระยะยาว สามารถนำไปสูการปฏิบัติได การมีหนวยงานที่รับผิดชอบในการดำเนินนโยบายดานการศึกษาโดยเฉพาะ การมีระบบการเมืองที่มั่นคง และการมีผูนำและผูบริหารประเทศที่มีวิสัยทัศนทางการศึกษาอยางชัดเจน และการมีมาตรการสงเสริมความรวมมือกับเครือขายในการจัดการและสนับสนุนการศึกษา ซึ่งจากการศึกษาเปรียบเทียบนโยบายและยุทธศาสตรทางการศึกษาของทั้งสามประเทศและประเทศไทย ผู้วิจัยได้มีขอเสนอเชิงนโยบายและยุทธศาสตรทางการศึกษาในการปฏิรูปการศึกษาสำหรับ ประเทศไทย ดังนี้ คือ นโยบายการพัฒนาและติดตามผลการใชนโยบายการศึกษา นโยบายดานการพัฒนาครู นโยบายการกระจายอำนาจการจัดการศึกษา นโยบายการสรางความรับผิดรับชอบในการจัดการศึกษา และนโยบายการวัดและประเมินผลการศึกษา เป็นต้น

ข้อสังเกต การศึกษางานวิจัยที่เน้นสิทธิ**ที่จะได้รับการพัฒนา เป็นกลุ่มเดียวที่มีการศึกษาเด็กและเยาวชนในทุกระบบนิเวศ โดยเฉพาะงานวิจัยด้านการพัฒนาที่ศึกษาระบบมหภาค ซึ่งแม้ว่าจะมีจำนวนไม่มาก แต่ก็เป็นข้อมูลที่สำคัญในการขับเคลื่อนประเด็นด้านการจัดปัจจัยต่าง ๆ** การจัดการสภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้เด็กและเยาวชนมีการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างมีพลัง มีทิศทาง และมีประสิทธิภาพ จึงควรมีการส่งเสริมให้มีการศึกษาวิจัยมากขึ้น ทั้งด้านจำนวนและประเด็นต่าง ๆ ที่ครอบคลุมการพัฒนาเด็กและเยาวชนต่อไป

<u>ด้านการคุ้มครอง เน้นศึกษา เด็ก เยาวชน และระบบนิเวศ</u>

งานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์จัดกลุ่มตามสิทธิที่จะได้รับการคุ้มครอง มีจำนวน 33 เล่ม เมื่อพิจารณาเนื้อหาตามทฤษฎีนิเวศวิทยา แบ่งออกเป็น 3 กลุ่มดังนี้

กลุ่มที่ 1 การคุ้มครอง ที่ศึกษาตัวเด็ก เยาวชน และระบบจุลภาค มีจำนวน 9 เล่ม โดยงานวิจัยในกลุ่มนี้เป็นการศึกษาวิจัยในกลุ่มเด็กและเยาวชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ เด็กและเยาวชนที่มีความพิการรูปแบบต่าง ๆ เด็กที่กระทำผิดและอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน

งานวิจัยที่เป็นการศึกษาวิจัยในกลุ่มเด็กและเยาวชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ทางด้านภาษาไทย ภาษาอังกฤษ ภาษามลายูยาวี ภาษาอาหรับ จำนวน 4 เล่ม ได้แก่ การศึกษาการพัฒนาและตรวจสอบประสิทธิภาพหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบมีปฏิสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาไทยสำหรับนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ใช้ภาษามลายูถิ่นเป็นภาษาแม่ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ (รหัสงานวิจัยสกว. 032) การศึกษารูปแบบการพัฒนาทักษะการอ่านและเขียนภาษามลายูยาวี สำหรับนักเรียนตาดีกาเด็ก ประถมศึกษาปีที่

1 - 6 ตำบลปากู อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี (รหัสงานวิจัย สกว. 124) การศึกษาเปรียบเทียบกลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์การอ่านภาษาอังกฤษในบริบทอาเซียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทยและมาเลเซีย (รหัสงานวิจัย สกว. 151) รูปแบบการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการพูดภาษาอาหรับสำหรับนักเรียนชั้นซานาวีย์ ของโรงเรียนสตรีอิสลามวิทยามูลนิธิ อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา (รหัสงานวิจัย สกว. 166)

ต่อมาเป็นงานวิจัยในกลุ่มเด็กและเยาวชนที่มีความพิการรูปแบบต่าง ๆ เช่น ความพิการทางการได้ยิน ความพิการทางกาย และตาบอด จำนวน 3 เล่ม ได้แก่ งานวิจัยที่การพัฒนาและตรวจสอบประสิทธิภาพรูปแบบของสื่อคอมพิวเตอร์มัลติมีเดียเพื่อการเรียนรู้การใช้งานโปรแกรมประยุกต์สำหรับนักศึกษาผู้พิการทางการได้ยินศึกษา (รหัสงานวิจัยสกว 007) การออกแบบผลิตภัณฑ์ และการพัฒนาผลิตภัณฑ์ Indoor Roll Rider ชื่อ น้องยิ้ม (มีลักษณะของเก้าอี้ทรงเตี้ย และมีล้อที่มีการใช้งานได้หลากหลาย เช่น สามารถเคลื่อนที่โดยใช้ขา หรือเคลื่อนที่โดยใช้มือ) เพื่อช่วยฟื้นฟูสมรรถภาพให้กับเด็กอายุ 3-9 ปีที่มีความพิการทางกายในชุมชนชนบท (รหัสงานวิจัยสกว 012) และการออกแบบสื่อเพื่อการจัดการเรียนรู้วิชาศิลปะสาขาทัศนศิลป์อย่างเต็มรูปแบบสำหรับนักเรียนตาบอดสนิทระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย(รหัสงานวิจัยสกว 150) โดยการผลิตสื่อการเรียนรู้นี้ประกอบด้วย วิธีการผลิตหุ่นจำลองประติมากรรมลอยตัว การทำภาพนูนต่ำจากภาพจิตรกรรม และหุ่นจำลองสถาปัตยกรรมด้วยวิธีพับกระดาษ โดยการผลิตสื่อการเรียนรู้เหล่านี้สามารถผลิตและทำขึ้นเองได้ด้วยวิธีการที่ง่ายและหาซื้อวัสดุการผลิตได้ตามท้องถิ่น แล้วใช้วิธีการแบ่งปันและแจกจ่ายซึ่งกันและกัน จากโรงเรียนหนึ่งไปสู่อีกโรงเรียนหนึ่งที่มีนักเรียนตาบอดเรียนร่วมกับนักเรียนที่มองเห็นอีกด้วย

นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยอื่น ๆ ศึกษาในกลุ่มเด็กที่กระทำผิดและอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เช่น การพัฒนากิจกรรมปรับเพื่อเปลี่ยนแปลงกระบวนทัศน์ของเยาวชนที่กระทำผิดซ้ำในมิติของการให้คุณค่าชีวิตในอดีต ความหมายของการมีชีวิตในปัจจุบันและความมุ่งหวังต่อชีวิตในอนาคต (รหัสงานวิจัยสกว 034) ซึ่งผลการวิจัยพบว่า เด็กและเยาวชนมีการเปลี่ยนแปลงกระบวนทัศน์ด้านปฏิสัมพันธ์ทางสังคมเป็นอันดับแรก หลังจากนั้นจะเข้าสู่การเปลี่ยนแปลงกระบวนทัศน์ทางจิตใจ และกระบวนทัศน์ทางความคิดเป็นอันดับสุดท้าย ซึ่งปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงกระบวนทัศน์ทั้งสามด้านนี้มากที่สุด ได้แก่ อายุ ระยะเวลาของการฝึกอบรม ความตระหนักในคุณค่าชีวิต กิจกรรมการบำบัดฟื้นฟูที่เหมาะสม การฝึกวิชาชีพที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง และการเสริมสร้างระเบียบวินัยในตนเองให้แก่เยาวชน นอกจากนี้ยังพบว่ากิจกรรมที่ส่งเสริมทัศนคติเชิงบวกให้แก่เด็กและเยาวชนได้มากที่สุด คือ ดนตรี กีฬา และงานศิลปะตลอดจนทักษะการเสริมสร้างกำลังใจของเจ้าหน้าที่และกระบวนการพัฒนาศักยภาพด้วยหลักการเข้าใจ เข้าถึง และใกล้ชิด ของเจ้าหน้าที่ในการฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนอีกด้วย

จะเห็นได้ว่า **งานวิจัยที่เน้นสิทธิที่จะได้รับการคุ้มครอง โดยศึกษาตัวเด็ก เยาวชน และระบบจุลภาค นี้ครอบคลุมเด็กที่เป็นกลุ่มเสี่ยงต่อการปฏิบัติโดยมิชอบ ได้แก่ เด็กพิการ เด็กกลุ่มชาติพันธุ์ เด็กที่เข้าสู่กระบวนการยุติธรรม เป็นต้น**

กลุ่มที่ 2 การคุ้มครอง ที่ศึกษาระบบปฏิสัมพันธ์ มีจำนวน 5 เล่ม โดยงานวิจัยในกลุ่มนี้ศึกษาการให้ความช่วยเหลือหรือคุ้มครองเด็กและเยาวชนที่พิการ เปราะบาง หรืออยู่ในกลุ่มเสี่ยงต่อภยันตราย โดยเน้นที่ความสัมพันธ์ของสิ่งแวดล้อมที่ใกล้ชิดตัวเด็กและเยาวชนตั้งแต่สองแหล่งขึ้นไป

งานวิจัยในกลุ่มนี้เรื่องแรก เป็นงานวิจัยที่ใช้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หรือโรงเรียน เป็นฐานการให้ความช่วยเหลือหรือคุ้มครองเด็กและเยาวชน ในการทำงานร่วมกับสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ ที่ใกล้ชิดกับเด็กและเยาวชน ซึ่งได้แก่ การศึกษาพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (ปัจจัยเงื่อนไข แนวทางการสร้างกระบวนการเรียนรู้ และผลกระทบต่อพัฒนาการในการเรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรมเขมรถิ่นไทย) เพื่อการฟื้นฟูภาษาเขมรถิ่นไทยของเด็กเล็ก เชื้อสายเขมรถิ่นไทยบ้านโพธิกอง ตำบลเชื้อเพลิง อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ (รหัสงานวิจัย สกว.123) เรื่องต่อมาเป็นการศึกษาประสบการณ์การจัดการเรียนการสอนรูปแบบการพัฒนาการอ่านและเขียนให้เด็กตาดีกาสามารถอ่านและเขียนภาษามลายูยาวี (รหัสงานวิจัย สกว.124) ซึ่งเป็นการจัดการเรียนการสอนภาษามลายูยาวี (อักษรอาหรับ) ของตาดีกา มีการถอดบทเรียนในการเรียนการสอนและการประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้ด้านการอ่านเขียนของเด็กด้วย อีกเรื่องหนึ่ง คือ การพัฒนาและตรวจสอบประสิทธิภาพแบบฝึกอิเล็กทรอนิกส์เพื่อแก้ไขปัญหาการอ่านออกเสียงและการพูดภาษาไทยไม่ชัดของนักเรียนในโรงเรียนพระปริยัติธรรมซึ่งตั้งอยู่ในถิ่นทุรกันดารห่างไกลความเจริญของจังหวัดทางภาคเหนือและภาคอีสาน (รหัสงานวิจัย สกว.138) จะเห็นว่าที่งานวิจัยในเหล่านี้เน้นความสัมพันธ์ของสิ่งแวดล้อมที่ใกล้ชิดตัวเด็กและเยาวชนตั้งแต่สองแหล่งขึ้นไปและศึกษากลุ่มเด็กที่ควรได้รับการปกป้องคุ้มครอง

งานวิจัยเรื่องต่อมา เป็นการศึกษาวิจัยที่ใช้ครอบครัวเป็นฐานการให้ความช่วยเหลือหรือคุ้มครองเด็กและเยาวชน ในการทำงานร่วมกับสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ ที่ใกล้ชิดกับเด็กและเยาวชน ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตรการฝึกพ่อแม่รายใหม่ที่มีลูกสมองพิการให้สามารถฝึกลูกได้ด้วยตนเอง โดยศูนย์การเรียนรู้ฟื้นฟูเด็กพิการพัทยา จังหวัดชลบุรี (รหัสงานวิจัย สกว.089) ซึ่งเป็นงานวิจัยที่ศึกษาความรู้ ทักษะ และประสบการณ์พ่อแม่รายเก่าที่มีลูกสมองพิการ และพัฒนาหลักสูตรการฝึกพ่อแม่รายใหม่ โดยหลักสูตรนี้ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 เป็นความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเด็กพิการ ได้แก่ ความรู้เด็กสมองพิการ และการจัดปรับเจตคติของพ่อแม่ที่มีลูกพิการ ส่วนที่ 2 เป็นความรู้และทักษะการฝึกเด็กสมองพิการ ได้แก่ การผ่อนคลายกล้ามเนื้อ และการลดอาการเกร็ง การฝึกการเคี้ยวกลืน และการดูดน้ำจากหลอด การฝึกการขับถ่าย การฝึกการแก้ไขอาการชัก และการปรับพฤติกรรมการนอนและการนอนหลับอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ผลการศึกษานำไปสู่กระบวนการลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าไม่ถึงบริการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพเด็กพิการได้

เรื่องสุดท้ายเป็นการให้ความช่วยเหลือหรือคุ้มครองเด็กและเยาวชน โดยใช้ชุมชนเป็นฐานในการทำงานร่วมกับสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ ที่ใกล้ชิดกับเด็กและเยาวชน ได้แก่ การศึกษาสถานการณ์ ขั้นตอนวิธีการปฏิบัติงาน ปัญหาอุปสรรคของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง รูปแบบและแนวทาง และคู่มือการป้องกันการก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียน/นักศึกษาในกรุงเทพมหานคร (รหัสงานวิจัย สกว.129)

กลุ่มที่ 3 การคุ้มครอง ที่ศึกษาระบบภายนอก มีจำนวน 19 เล่ม เป็นงานวิจัยที่ว่าด้วยการคุ้มครองอันตรายที่เกิดกับเด็กและเยาวชน คุ้มครองคุณภาพชีวิต การศึกษา การตั้งครรภ์ ปัจจัยเสี่ยงต่าง ๆ ที่ส่งผลกับเด็กทั่วไป เด็กกำพร้า เด็กยากไร้ เด็กยากจน เด็กพิการ กลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการคุ้มครองเด็ก ได้แก่ ข้าราชการองค์กรกลาง ข้าราชการในพื้นที่ ตำรวจ ภาคีเครือข่ายในชุมชน องค์กรรัฐ เอกชน ประชาสังคม เป็นต้น

งานวิจัยในกลุ่มนี้ ได้แก่ การจัดการความรู้ ศึกษาแนวทาง รูปแบบ และคู่มือการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจในการป้องกันและปราบปรามปัญหาเด็กแว้น (รหัสงานวิจัย สกว.015) การศึกษารูปแบบและพัฒนาการบริหารจัดการศูนย์การเรียนรู้ฟื้นฟูเด็กพิการมีนบุรีของแกนนำเครือข่าย (รหัสงานวิจัย สกว.090) การศึกษา ภาพรวมการออกกลางคัน ปัจจัยเสี่ยง และรูปแบบการป้องกันการออกกลางคันของนักเรียนจากโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามภายในเขตพัฒนาเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ของจังหวัดสงขลา (รหัสงานวิจัย สกว.

148) การศึกษาความต้องการและรูปแบบการสร้างระบบการดูแลคนพิการที่เหมาะสมตั้งแต่ระดับครอบครัว/ระดับหมู่บ้าน/ชุมชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องคนพิการ สถานการณ์ในการประกอบอาชีพ ปัญหาและอุปสรรค และความต้องการ และการศึกษารูปแบบการสร้างอาชีพของครอบครัวคนพิการแต่ละประเภทที่เหมาะสม สำหรับท้องถิ่น (รหัสงานวิจัย สกว.247) การศึกษาแนวทางการสร้างรูปแบบการดูแลคนพิการ จิตพฤติกรรม โดยครอบครัว ชุมชน และองค์กรที่เกี่ยวข้อง (รหัสงานวิจัย สกว.251) การพัฒนากลไกและรูปแบบเครือข่ายองค์กรในการร่วมกันพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความสามารถด้านภาษาให้เด็กในจังหวัดยะลา (รหัสงานวิจัย สกว.027) เป็นต้น

ข้อสังเกต เช่นเดียวกับงานวิจัยในด้านของสิทธิในการอยู่รอด **การศึกษางานวิจัยที่เน้นสิทธิที่จะได้รับการปกป้องคุ้มครองครั้งนี้ ยังไม่พบการวิจัยที่มีข้อมูลเชิงประจักษ์สนับสนุนศึกษาสิ่งแวดล้อมที่เป็นแบบปฏิบัติที่ดี นโยบาย กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชน ในกลุ่มเด็กและเยาวชนที่ควรได้รับการปกป้องคุ้มครอง** เช่น เด็กพิการ เด็กกลุ่มชาติพันธุ์ เด็กที่เข้าสู่กระบวนการยุติธรรมเป็นต้น

<u>ด้านการมีส่วนร่วมกับสังคม เน้นศึกษา เด็ก เยาวชน และระบบนิเวศ</u>

งานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์จัดกลุ่มตามสิทธิที่จะมีส่วนร่วมกับสังคม จำนวน 97 เล่ม เมื่อพิจารณาเนื้อหาตามทฤษฎีนิเวศวิทยา แบ่งออกเป็น 3 กลุ่มดังนี้

กลุ่มที่ 1 การมีส่วนร่วมกับสังคม ที่ศึกษาตัวเด็ก เยาวชน และระบบจุลภาค มีจำนวน 6 เล่ม เป็นงานวิจัยที่ให้เด็กและเยาวชนได้เข้ามามีส่วนร่วมเป็นผู้วิจัย ลงพื้นที่ในชุมชน และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในโครงการ เนื้อหาที่ศึกษามีต่างกันออกไปในหลายประเด็น

งานวิจัยในกลุ่มนี้ ได้แก่ โครงการยุววิจัยระหว่างเยาวชนไทย-กัมพูชา (ยุววิจัย ASEAN ไทย-กัมพูชา) (รหัสงานวิจัย สกว.096) ทัศนคติ ความคาดหวัง และความต้องการแสดงบทบาทของความเป็นพลเมืองในกลุ่มเยาวชนระดับสถาบันอุดมศึกษาในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ (รหัสงานวิจัย สกว.099) การพัฒนาจิตอาสาเพื่อสร้างสุขแบบชุมชนมีส่วนร่วม ด้วยการส่งเสริมให้เยาวชนคิดออกแบบกิจกรรมที่เยาวชนอยากทำ และสนใจตามความถนัดโดยเริ่มจากจิตอาสา และผู้ใหญ่ให้การสนับสนุนในการจัดตั้งกลุ่มกิจกรรมเยาวชน กลุ่มอาชีพที่อนุรักษ์ภูมิปัญญาชาวบ้านเกิดการสร้างรายได้เยาวชนมีความภาคภูมิใจ โดยยึดหลัก “เด็กนำ ผู้ใหญ่หนุน ชุมชนเข้มแข็ง” มีการส่งต่อกิจกรรมจากรุ่นต่อรุ่น (รหัสงานวิจัย สกว.115) กระบวนการประยุกต์ใช้แนวทางหลักคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การจัดการศึกษาของโรงเรียนกับชุมชน กรณีศึกษา : โรงเรียนบ้านฝายป่าบัว ตำบลหนองคูขาด อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม (รหัสงานวิจัย สกว.164) โครงการนี้เป็นกระบวนการประยุกต์ใช้แนวทางหลักคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในนักเรียนโรงเรียนบ้านฝายป่าบัว โดยมีครูภูมิปัญญาท้องถิ่น กรรมการสถานศึกษา ครู ผู้ปกครองนักเรียน และทีมวิจัยที่เป็นที่ปรึกษาด้านวิชาการร่วมในกระบวนการด้วย

กลุ่มที่ 2 การมีส่วนร่วมกับสังคม ที่ศึกษาระบบปฏิสัมพันธ์ มีจำนวน 55 เล่ม โดยงานวิจัยในกลุ่มนี้เน้นการนำประเพณีหรือวัฒนธรรมในท้องถิ่นมาใช้สำหรับการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในเด็กและเยาวชน หรือสร้างการเรียนรู้ให้กับเด็กและเยาวชน

งานวิจัยในกลุ่มนี้ ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นประเพณีแห่กระธูปวันออกพรรษาเพื่อลดคุณลักษณะอันไม่พึงประสงค์ของนักเรียนสำหรับครูและผู้ปกครอง (รหัสงานวิจัย สกว.036) การศึกษารูปแบบการสร้างสำนึกอนุรักษ์และฟื้นฟูลำห้วยบอง โดยเน้นความรู้ ภูมิปัญญาชาวบ้าน และการมีส่วนร่วมของเยาวชนโรงเรียนและชุมชน (รหัสงานวิจัย สกว.041) การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นและแหล่งเรียนรู้เชิงนิเวศแบบมีส่วนร่วมที่นำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน การเสริมสร้างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และทักษะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการที่ใช้โครงงานเป็นฐานและการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนที่เรียนโดยครูที่ได้รับการพัฒนาด้วยระบบหนุนนำต่อเนื่อง (Teacher Coaching) (รหัสงานวิจัย สกว.066) เป็นต้น

กลุ่มที่ 3 การมีส่วนร่วมกับสังคมที่ศึกษาระบบภายนอก มีจำนวน 36 เล่ม เป็นงานวิจัยที่ว่าด้วยการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น แสดงออก การมีส่วนร่วมฟัง และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในเรื่องที่มีผลกระทบกับตนเอง ชุมชน และสังคม การได้รับข้อมูลข่าวสารที่มุ่งส่งเสริมคุณภาพชีวิตของเด็กทั้งทางสังคม จิตใจและคุณธรรม ศีลธรรม จริยธรรม กลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชน ได้แก่ นักเรียน ครู บุคลากรในพื้นที่ นักวิชาการ สถานศึกษา ภาคีเครือข่ายในชุมชน องค์กรรัฐ เอกชน องค์กรในภาคประชาสังคม เป็นต้น

งานวิจัยในกลุ่มนี้ ได้แก่ การพัฒนาเครือข่ายชุมชนออนไลน์และจัดกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในครูผู้สอนไอซีที การจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ผ่านการใช้วิถีวัฒนธรรม ภูมิปัญญา และสิ่งที่มีในท้องถิ่นเป็นหลักด้วยการมีส่วนร่วมของชุมชน (รหัสงานวิจัย สกว.009) การสร้างการมีส่วนร่วมและแนวทางการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยผ่านการใช้วิถีวัฒนธรรม ภูมิปัญญา และสิ่งที่มีในท้องถิ่นเป็นหลัก ด้วยการมีส่วนร่วมของชุมชน ศูนย์เด็กเล็ก และเทศบาลตำบล (รหัสงานวิจัย สกว.045) การศึกษาทุนทางวัฒนธรรม จัดการเรียนรู้ด้ายคุณธรรมและจริยธรรม การสร้างเครือข่ายส่งเสริม คุณธรรมและจริยธรรมในเด็กเยาวชน การศึกษาสถานการณ์/ปัญหา/สาเหตุ/ผลกระทบบทเรียน และเครือข่ายการจัดการปัญหาทะเลาะวิวาทของเด็กและเยาวชน โดยใช้ทุนทางสังคมและวัฒนธรรมชุมชน (รหัสงานวิจัย สกว.062) เครือข่ายการพัฒนาครูด้วยระบบหนุนนำต่อเนื่อง (Teacher Coaching) โดยเน้นการจัดการเรียนการสอนที่ใช้โครงงานเป็นฐาน (รหัสงานวิจัย สกว.146) รูปแบบในการยกระดับคุณภาพการศึกษาและสร้างสรรค์ การเรียนรู้ของสถานศึกษามหาวิทยาลัยและศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของโรงเรียนในภูมิภาคตะวันตก (รหัสงานวิจัย สกว.200) การพัฒนาศักยภาพแกนนำสภาเด็กและเครือข่ายการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อสร้างสุขภาวะที่ดีของเด็กและเยาวชน (รหัสงานวิจัย สสส028) เป็นต้น

ข้อสังเกต **ในด้านการมีส่วนร่วมกับสังคม ยังไม่พบงานวิจัยระบบมหภาคที่ศึกษาสิ่งแวดล้อมที่เป็นแบบปฏิบัติ นโยบาย กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชน**

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาช่องว่างงานวิจัยเด็กและเยาวชนในประเทศไทย

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตอนนี้ เป็นการเสนอผลการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 6 คน โดย แบ่งเป็น (1) ช่องว่างจากผลการสัมภาษณ์ และ (2) ช่องว่างการวิจัยจากผลการสำรวจความคิดเห็น ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ช่องว่างงานวิจัยเด็กและเยาวชนในประเทศไทยจากผลการสัมภาษณ์ 6 ข้อ

ข้อที่ 1 ด้านความทันสมัย เท่าทันเหตุการณ์เปลี่ยนแปลงสังคม

ผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้ข้อมูลกล่าวถึง งานวิจัยด้านเด็กและเยาวชนในประเทศไทยที่มีอยู่ปัจจุบันยังไม่เท่าทันสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปในสังคมไทยและสังคมโลก ลักษณะของงานวิจัยที่มียังเป็นการตอบโจทย์วิจัยเดิม หรือใช้วิธีการศึกษาแบบเดิมในเรื่องที่เคยศึกษามาแล้ว ทำให้ผลการวิจัยไม่ตอบโจทย์ความต้องการที่แท้จริงและไม่สอดคล้องกับสภาพปัญหาในปัจจุบัน ดังเช่นผู้ทรงคุณวุฒิระบุว่า

ภาพรวมเด็กและเยาวชนยังไม่เท่าทันสถานการณ์ปัจจุบัน และแนวโน้มอนาคตข้อมูลแยกย่อยแต่ละหน่วยงานยังไม่เท่าทันกัน

คุณภาพชีวิตเด็กยุคใหม่ ความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงบริการในระดับพื้นที่ "โง่ จน เจ็บ"

ไลฟ์สไตล์ของเด็กยุคใหม่และครอบครัว เช่น ในพื้นที่ชายแดน เด็กชายขอบ มีการนำเทคโนโลยีการเรียนรู้เข้าไปใช้ เช่น แทปเล็ต แต่ไม่ได้เข้าใจวัฒนธรรมเด็กจริงๆ

(ผู้ทรงคุณวุฒิรายที่ 2)

ตอบโจทย์สังคมได้บางส่วน บางประเด็นทำซ้ำ ๆ เช่น ท้องไม่พร้อม ควรมีการทบทวนวรรณกรรมให้มาก หาจุดอ่อนของงานอื่น

stereotype การวิจัยซ้ำ ๆ เป็น Block ที่ทำเหมือน ๆ กัน เช่น Servey ไป Indept ไป Focus Group แล้วจัดประชุม ควรจะคิดวิธีการที่คมมากขึ้น หรือให้เกิดนวัตกรรมใหม่

(ผู้ทรงคุณวุฒิรายที่ 3)

มีปัจจัยที่เกี่ยวข้องเด็กที่เปลี่ยนแปลงหลากหลายมาก มีการเปลี่ยนแปลงของครอบครัว เช่น ย่าเลี้ยงเดี่ยว ป้าเลี้ยงเดี่ยว จึงจำเป็นต้องมีนวัตกรรมใหม่ ๆ เพื่อให้ทันกับสถานการณ์ตามพื้นที่ ซึ่งขณะนี้เด็กเป็นผู้ก่อความรุนแรงด้วย รวมทั้งตกเป็นเหยื่อด้วย ยังไม่มีคำตอบจากปัญหาเหล่านี้เท่าที่ควร ทำให้ปัญหายังคงมีอยู่

(ผู้ทรงคุณวุฒิรายที่ 5)

โจทย์วิจัยส่วนใหญ่มุ่งเน้นแก้ปัญหาในพื้นที่ ยังไม่เห็นภาพรวมของปัญหาเด็กและเยาวชนของประเทศ... งานวิจัยแต่ละชิ้นไม่สามารถตอบโจทย์อย่างยั่งยืนได้ เพราะสภาพการเปลี่ยนแปลงของสังคมเป็น Dynamic สามารถตอบโจทย์ในช่วงเวลาหนึ่งเท่านั้น มีงานวิจัยที่ทำตามกระแสสังคมเป็นส่วนใหญ่ แต่ยังไม่สามารถมุ่งค้นหาความจำเป็นในประเด็นด้านเด็กและเยาวชนอย่างลุ่มลึกและชัดเจนให้เป็นพื้นฐานได้จริง เพื่อให้เป็นฐานในการต่อยอดในการทำงานวิจัยที่เกี่ยวข้องอื่นๆ ให้เกิดประโยชน์เพิ่มขึ้น

(ผู้ทรงคุณวุฒิรายที่ 6)

ข้อที่ 2 ด้านข้อความรู้เชิงลึกและเชิงระบบที่ก่อให้เกิดผลกระทบเชิงนโยบาย

ผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้ข้อมูลกล่าวถึง งานวิจัยด้านเด็กและเยาวชนในประเทศไทยที่มีอยู่ปัจจุบันยังขาดงานวิจัยที่ก่อให้เกิดข้อความรู้ในเชิงระบบ อันจะส่งผลกระทบในระดับนโยบาย งานวิจัยที่มีการประเมินผลนโยบายว่าตอบโจทย์หรือแก้ปัญหาที่มีอยู่มากน้อยเพียงใด รวมถึงงานวิจัยที่ให้ข้อความรู้เชิงลึก แสดงถึงการสังเคราะห์ การ

เชื่อมโยงในลักษณะองค์รวม ที่สะท้อนการประยุกต์ใช้งานวิจัยที่นำไปใช้งานในเชิงพื้นที่ได้จริงหรือมุมมองการใช้งานอื่น ๆ ทั้งนี้ส่วนหนึ่งอาจมาจากตัวนักวิจัยที่มีความเชี่ยวชาญหรือศักยภาพไม่เพียงพอ ดังเช่นผู้ทรงคุณวุฒิระบุว่า

งานวิจัยที่มีอยู่โฟกัสเป็นเรื่องๆ กระจายเป็นหย่อมๆ แต่ไม่ได้ถูกนำมาวิเคราะห์เชื่อมโยงในมิติต่าง ๆ ให้เห็นความสัมพันธ์กัน ... งานวิจัยปัจจุบันมีเยอะ แต่ขาดความเชื่อมโยงระดับประเทศ มีการเก็บข้อมูลแต่ละหน่วยไม่เชื่อมกัน

(ผู้ทรงคุณวุฒิรายที่ 1)

การจัดการเชิงระบบ เช่น การแก้ปัญหาเด็กและเยาวชน ทั้งการส่งต่อ การช่วยเหลือเยียวยา การประสานหน่วยงานด้านสังคม ... การศึกษาฐานข้อมูลของเด็กรายบุคคล เชิงพื้นที่ เชิงลึก การจัดการทรัพยากรที่ช่วยเหลือโรงเรียน หรือมีส่วนร่วม

Internet เปลี่ยนวิถีชีวิตเด็ก โดยที่ผ่านมาศึกษาแต่ผลกระทบทางลบ แต่การแก้ปัญหาที่เป็นระบบยังไม่มี ควรศึกษาถึงพลังเชิงบวก พลังของสื่อที่มีต่อการเรียนรู้ของเด็ก รวมถึงการวางกติกาการใช้งานด้วย

(ผู้ทรงคุณวุฒิรายที่ 2)

ฐานข้อมูลรวมไม่มีพอ ระบบข้อมูลของประเทศที่ดีพอ ฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ หรือของทุกหน่วยงานมารวมกัน นโยบายที่มาจากฐานข้อมูลที่ดีพอ ควรมีแบบ full text โดยมากนโยบายที่เกิดขึ้นเป็นไปตามสื่อแต่ยังขาดการอิงฐานข้อมูล

ศักยภาพของผู้วิจัย ผู้วิจัยยังไม่ได้นำเสนอ หรือไม่มีความเชี่ยวชาญที่ได้นำผลงานจากข้อมูลมาชี้ให้เห็นผลประโยชน์ของงาน

(ผู้ทรงคุณวุฒิรายที่ 3)

ภาพอนาคตการศึกษาไทย ระบบการศึกษาไทยทั้งระบบ มีงานวิจัยแต่ไม่ได้ถูกนำไปใช้ และการทำนโยบายไม่ได้มาจากฐานงานวิจัยเท่าที่ควร

(ผู้ทรงคุณวุฒิรายที่ 4)

นโยบายด้านบนจะมี pattern ทำงานแบบเดียวกัน เช่น การป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์วัยรุ่น มีคณะอนุกรรมการคุ้มครองเด็กทุกจังหวัดดำเนินงาน แต่อาจจะไม่ตอบโจทย์ปัญหาที่แท้จริงในพื้นที่ ซึ่งในบางหน่วยงานมีหน้าที่ในการวางนโยบายก็จะกำหนดตามนั้น แต่เมื่อการดำเนินตามนโยบายยังไม่บรรลุเป้าหมาย ก็จำเป็นต้องลงไปสู่การปฏิบัติด้วย ซึ่งไม่ได้มีการออกแบบเชิงโครงสร้างในการลงไปปฏิบัติงาน จึงจำเป็นต้องปรับเชิงโครงสร้างให้กำหนดการวางนโยบายรวมทั้งการลงสู่การปฏิบัติด้วย

งานวิจัยมีการขับเคลื่อนอย่างหลากหลายในมิติของความเข้มแข็ง ขึ้นอยู่กับ Mindset ของผู้นำชุมชน เห็นทั้งพื้นที่เข้มแข็งและอ่อนแอ ส่วนภาครัฐก็จะดำเนินงานตามกรอบงบประมาณ ดังนั้น พื้นที่เข้มแข็งจึงมีหน่วยงานลงไปดำเนินงานมากกว่าพื้นที่อ่อนแอ จึงเห็นพื้นที่ซ้ำ ๆ ที่มีรัฐลงไปทำงานร่วมด้วย และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นก็ดีขึ้นในพื้นที่การทำงานกับหน่วยงานรัฐ ส่วนพื้นที่ที่อ่อนแอในบางพื้นที่ไม่มีการขับเคลื่อนงานด้านเด็กเลย

(ผู้ทรงคุณวุฒิรายที่ 5)

โจทย์ภาพรวม สถานการณ์ สถิติ ข้อมูลเชิงประจักษ์ นโยบาย ยังไม่ครอบคลุม ต่างหน่วยต่างทำ ยังไม่เห็นภาพการบูรณาการร่วมกันในหลายหน่วยงาน ยังไม่เห็นการเชื่อมโยงการทำงานภาพรวมทั้งหมด

(ผู้ทรงคุณวุฒิรายที่ 6)

ข้อที่ 3 ด้านความร่วมมือระหว่างนักวิชาการและนักวิจัยหรือสถาบันที่เกี่ยวข้องในพื้นที่

ผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้ข้อมูลกล่าวถึง งานวิจัยด้านเด็กและเยาวชนในประเทศไทยที่มีอยู่ปัจจุบัน มีช่องว่างคือ ยังขาดการมีส่วนร่วม หรือความร่วมมือระหว่างนักวิจัยที่เป็นนักวิชาการในสถาบันการศึกษา นักวิจัยที่เป็นผู้ปฏิบัติ ผู้ที่ใช้งานจริง รวมไปถึงสถาบันที่เกี่ยวกับกลุ่มเด็กและเยาวชนโดยตรง ทำให้การงานวิจัยที่ได้ขาดมุมมองที่ครบถ้วนรอบด้าน ทั้งมุมมองตามหลักวิชาการ และมุมมองการใช้งานจากคนทำงานจริง และมุมมองจากเด็กและเยาวชนที่กำลังเผชิญกับปัญหาและการเปลี่ยนแปลงโดยตรง ดังเช่นผู้ทรงคุณวุฒิระบุว่า

คนทำงานวิจัยมักอยู่ในสถาบันวิชาการ ในขณะที่คนในพื้นที่ทำงาน ที่เห็นปัญหาจริง อาจทำวิจัยได้ไม่ดีนัก ควรเน้นที่คุณภาพงานวิจัย

(ผู้ทรงคุณวุฒิรายที่ 3)

สถาบันการศึกษาท้องถิ่นควรเข้าไปมีบทบาทในการเอื้อให้เกิดงานวิจัยและพัฒนาในท้องถิ่น

(ผู้ทรงคุณวุฒิรายที่ 4)

สภาเด็กและเยาวชนหรือกลุ่มเด็กและเยาวชนที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลง น่าจะให้ข้อมูลในการทำวิจัยในอนาคตได้ดีกว่า โจทย์วิจัยต้องมาจากเด็ก และสอดคล้องไปกับ Disruptive Innovation และเท่าทันกับเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลง เช่น เด็กติดเกมส์ เด็กผู้หญิงกับเทคโนโลยีความสวยงาม เป็นต้น

(ผู้ทรงคุณวุฒิรายที่ 5)

ข้อที่ 4 ช่องว่างในการศึกษากลุ่มเด็กและเยาวชนในพื้นที่เข้าถึงยาก

ผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้ข้อมูลกล่าวถึง งานวิจัยด้านเด็กและเยาวชนในประเทศไทยที่มีอยู่ปัจจุบัน มีช่องว่างคือ ยังขาดงานวิจัยในกลุ่มเด็กและเยาวชนในพื้นที่เข้าถึงยาก หรือ งานวิจัยที่ให้ภาพข้อความรู้เชิงลึกเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติ การประยุกต์ใช้งานในกลุ่มเป้าหมายดังกล่าว ดังเช่นผู้ทรงคุณวุฒิระบุว่า

งานวิจัยที่นำมาใช้กับคนไข้มีเล็กน้อยที่อาจดึงมาใช้ประโยชน์ได้ งานวิจัยในไทยส่วนมากเป็นงานระบาดวิทยา กลุ่มตัวอย่างใกล้เคียงกันมาก ปัจจุบันเริ่มมีงานวิจัยเชิงคุณภาพ เช่น รายงานผู้ป่วย แต่ความลึกในเนื้อหายังไม่มากพอ มีจำนวนเคสน้อย งานวิจัยเชิงวิเคราะห์ หาปัจจัยเสี่ยงเฉพาะ มีกลุ่มควบคุม ที่เอามาเทียบกันชัด ๆ หรืองานวิจัยที่มี Intervention ยังไม่ค่อยเห็น

(ผู้ทรงคุณวุฒิรายที่ 3)

โดยเฉพาะเด็กป่วยจิตเวช, เด็กกับยาเสพติด, เด็กถูกทำร้าย ยังไม่มีงานวิจัยศึกษาแนวทางในการทำงานกับกลุ่มเฉพาะเหล่านี้ ผู้ปฏิบัติงานยังขาดความเข้าใจในกลุ่มเฉพาะเหล่านี้...การทำงานในพื้นที่เข้าถึงยาก (pocket area) เช่น ใน 3 จ.ชายแดนใต้มีเด็กที่ถูกกระทำความรุนแรงไม่กล้าเผชิญหน้ากับสังคม ซ่อนตัวในสังคมในพื้นที่ คนภายนอกไม่สามารถเข้าถึงได้ จึงไม่ได้รับการพัฒนาฟื้นฟูจิตใจ และศักยภาพตามวัยเท่าที่ควร โจทย์คนทำงานด้านเด็กและเยาวชน เรื่องการบำบัดฟื้นฟูเยียวยาจิตใจ การปรับพฤติกรรมก้าวร้าวรุนแรง ซึมเศร้า การคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก ยังไม่มีการทำงานเฉพาะเจาะจงไป มีงานวิจัยในภาพใหญ่แต่ไม่ลงลึกในแนวทางการทำงานให้ผู้ปฏิบัติงานได้นำไปใช้

(ผู้ทรงคุณวุฒิรายที่ 6)

ข้อที่ 5 ด้านงานวิจัยที่มุ่งตอบโจทย์ความท้าทายใหม่ๆ ในอนาคต

ผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้ข้อมูลกล่าวถึง งานวิจัยด้านเด็กและเยาวชนในประเทศไทยที่มีอยู่ปัจจุบัน มีช่องว่างคือ ยังขาดงานวิจัยที่ตอบโจทย์ประเด็นที่มีแนวโน้มว่าจะก่อให้เกิดผลกระทบต่อเด็กและเยาวชนในอนาคต นอกจากนี้ ยังขาดงานวิจัยและพัฒนาที่ตอบโจทย์ด้านการพัฒนาเด็ก และเยาวชนที่ให้มีความสอดคล้องกับการพัฒนาทางเทคโนโลยีปัจจุบัน ในอนาคต หรืองานวิจัยที่ตอบโจทย์ต่อการเปลี่ยนแปลงที่กำลังจะเข้ามากระทบต่อเด็กที่ท้าทายโจทย์วิจัยใหม่ ๆ เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมและปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อเด็กและเยาวชน ดังเช่นผู้ทรงคุณวุฒิระบุว่า

ควรวิเคราะห์ว่าในอนาคตอะไรที่เข้ามาแล้วจะมีผลกระทบกับเด็กและเยาวชน มองถึงปัญหาข้างหน้า แนวโน้มในอนาคต Gap ที่จะเกิดให้ทันกับสถานการณ์ ดูจากการทำนาย โดยไม่ย้อนอดีต ทำวิจัยซ้ำกับเหตุการณ์ที่ผ่านไปแล้ว เช่น ปัจจัยทางสังคม ปัจจัยทางสุขภาพ

(ผู้ทรงคุณวุฒิรายที่ 1)

เปิดโจทย์วิจัยใหม่ ๆ ที่เท่าทันโลก เทรนด์โลก เด็กในสถาการณ์โลก เช่น สุขภาวะที่เปลี่ยนไป การกิน อยู่ หลับนอน ปัจจัยเสี่ยงในโลกยุคใหม่ อาหาร อากาศ สิ่งแวดล้อม ที่ส่งผลต่อเด็ก (เช่น เด็กในครอบครัวที่ชอบกินบุฟเฟต์) การใช้ชีวิตในโลกยุคใหม่ การบูลลี่เด็กในโลกไซเบอร์ มิติการบูลลี่กำลังเปลี่ยนโฉม เช่น ผ่านเกมส์ ผ่านแอปเทรนด์มา แต่ยังไม่มีใครเปิดโจทย์

สังคมที่เปลี่ยน เช่น รัฐที่ถูกจัดการด้วยระบบทหารก็มีผลกระทบ สังคมมีความเหลื่อมล้ำสูง โอกาสในการพัฒนาประเทศ มีการแย่งชิงทรัพยากร คุณภาพชีวิต ปรากฏการร์ยุคใหม่ ที่ใช้ชีวิตแบบเผด็จการ มีงานวิจัยที่ทั่วโลกกำลังทำอยู่ แต่ไทยยังขาด

(ผู้ทรงคุณวุฒิรายที่ 2)

การวิจัยเชิงพัฒนา R&D ให้มากขึ้น บูรณาการผสมผสาน Action researchนำไปแก้ไปควบคู่กัน ทำวิจัยเพื่อแก้ปัญหา ตอบโจทย์อนาคตได้ทันเวลาตามทิศทางกระแสโลก มองเห็นถึงกระแสโลก

(ผู้ทรงคุณวุฒิรายที่ 4)

งานวิจัยในอนาคตควรมุ่งเน้นการศึกษาตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี ซึ่งจะพบว่ามีเด็กบางกลุ่มที่ไม่สามารถจัดการตนเองเมื่อเผชิญกับเทคโนโลยีเหล่านั้นได้ เด็กในสภาวะเปราะบางตามสถานการณ์บริโภคนิยม เช่น เด็กกับไอที เด็กกับการพนัน (เกมส์) เด็กกับยาเสพติด เด็กกับภาวะซึมเศร้า เด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูไม่เหมาะสม เป็นต้น รวมทั้งเพศศึกษา วิชาชีวิต และทักษะสังคมที่จำเป็นต่อเด็กในศตวรรษที่ 21

(ผู้ทรงคุณวุฒิรายที่ 6)

ข้อที่ 6 ด้านการพัฒนานักวิจัยและระบบการสนับสนุน

ผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้ข้อมูล จำนวน 2 ท่าน ได้กล่าวถึง งานวิจัยด้านเด็กและเยาวชนในประเทศไทยที่มีอยู่ปัจจุบัน มีช่องว่างคือ ด้านการพัฒนานักวิจัย บุคคลแวดล้อมที่ต้องปฏิบัติงานกับเด็ก และระบบการสนับสนุนที่ชัดเจน ดังเช่น

บางพื้นที่มีนักวิจัยที่ไม่เชี่ยวชาญ ควรสนับสนุนความสามารถในงานวิจัย พัฒนาโดยการให้ทุนและสร้างความเข้มแข็ง สร้างคุณสมบัติของนักวิจัย จรรยาบรรณของนักวิจัย เช่น (1) ด้านนักเรียน พัฒนาความเป็นนักวิจัย โดยใช้กระบวนการเรียนการสอนตั้งแต่เด็ก สร้างความคิดเชิงเหตุผลในกระบวนการวิจัย (2) ด้านครู ฝึกกระบวนการเป็นนักวิจัย ฝึกวิธีคิดแบบนักวิจัย (3) ด้านนักวิจัย มีองค์กรที่สนับสนุนงานวิจัยชัดเจน งบประมาณงานวิจัยด้านเด็กและเยาวชนต้องสอดแทรกทุกภาคส่วน ไม่เฉพาะองค์กรการศึกษา

(ผู้ทรงคุณวุฒิรายที่ 4)

งานวิจัยเกี่ยวกับผู้ปฏิบัติงานกับเด็กทั้งในด้านความรู้ ทักษะและทัศนคติที่จำเป็นในการทำงานกับเด็ก และการให้คุณค่าในฐานะบุคคลแวดล้อมที่มีส่วนในการทำงานในระบบคุ้มครองเด็ก งานวิจัยเกี่ยวกับพื้นที่แวดล้อมรอบตัวเด็กที่มีส่วนต่อการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย จิตใจของเด็ก เช่น บ้าน โรงเรียน ชุมชน กลุ่มสังคมรอบตัวเด็กอื่น ๆ

(ผู้ทรงคุณวุฒิรายที่ 6)

<u>ช่องว่างการวิจัยจากผลการสำรวจความคิดเห็น</u>

นอกจากนี้ คณะผู้วิจัยได้ให้ผู้ทรงคุณวุฒิระบุเนื้อหาที่เป็นช่องว่างงานวิจัยด้านเด็กและเยาวชนในประเทศไทยตามด้วยการให้คะแนนความคิดเห็นในประเด็นที่ระบุไว้ โดยแบ่งออกเป็น ความคิดเห็นด้าน “จำนวนว่ามีเพียงพอ” และ ความคิดเห็นด้าน “การนำงานวิจัยมาใช้ได้จริง” ใน 5 ระดับ (ค่า 1 เท่ากับ น้อยที่สุด และ 5 เท่ากับ มากที่สุด) ผลการสำรวจ มีดังนี้

ข้อที่ 1 **ผู้ทรงคุณวุฒิระบุ ประเด็นด้านโจทย์ หรือประเด็นการวิจัย** ว่าควรครอบคลุม เรื่อง ไลฟ์สไตล์ของเด็กยุคใหม่และครอบครัว (เช่น ในพื้นที่จังหวัดชายแดน กลุ่มเด็กชายขอบ การนำเทคโนโลยีการเรียนรู้เข้าไปใช้อย่างเข้าใจวัฒนธรรมเด็กจริง ๆ และเป็นการทำงานร่วมกันระหว่างการพัฒนาเด็ก การศึกษา วัฒนธรรม) เรื่องคุณภาพชีวิตเด็กยุคใหม่ ความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงบริการในระดับพื้นที่ “โ่ง จน เจ็บ” เรื่อง การจัดการเชิงระบบ (เช่น เรื่องการศึกษาฐานข้อมูลของเด็กรายบุคคล เชิงพื้นที่ เชิงลึก การจัดการทรัพยากรที่ช่วยเหลือโรงเรียน หรือมีส่วนร่วม โดยปัจจุบันมีงานวิจัยอยู่ แต่ไม่ถูกวิเคราะห์ นำไปสู่การแก้ปัญหาและไม่ถูกส่งต่อนำไปใช้) เรื่องแนวโน้มเด็กและเยาวชนในอนาคต หรือ ผลกระทบที่เกี่ยวข้องกับวิถีของเด็ก งานวิจัยที่มีกลุ่มเป้าหมายเป็นเด็กนอกระบบการศึกษา งานวิจัยที่ใช้เทคโนโลยีและการสื่อสารในการพัฒนาทักษะอาชีพ การพัฒนาปัญญา และสุดท้ายเป็นเรื่องการจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมของชุมชน และแบบการมีเครือข่ายการมีส่วนร่วม รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 4.10

ตารางที่ 4.10 คะแนนความคิดเห็นด้านโจทย์/ประเด็นการวิจัย

ด้านโจทย์/ประเด็นการวิจัย	**จำนวนเพียงพอ (คะแนน 0-5)**		**การนำงานวิจัยไปใช้ได้จริง(คะแนน 0-5)**	
	ปัจจุบัน	**คาดหวัง**	**ปัจจุบัน**	**คาดหวัง**
1. งานวิจัยเกี่ยวกับไลฟ์สไตส์ของเด็กยุคใหม่และครอบครัว	1	4	1	5
2. งานวิจัยเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตเด็กยุคใหม่ ความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงบริการในระดับพื้นที่	2	4	2	5
3. งานวิจัยในชุมชนเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน	1	4	1	5
4. งานวิจัยในกลุ่มเด็กนอกระบบการศึกษา	1	4	1	5
5. งานวิจัยที่ใช้เทคโนโลยีและการสื่อสารในการพัฒนาทักษะอาชีพ การพัฒนาปัญญา	2	4	2	4

ด้านโจทย์/ประเด็นการวิจัย	จำนวนเพียงพอ (คะแนน 0-5)		การนำงานวิจัยไปใช้ได้จริง(คะแนน 0-5)	
	ปัจจุบัน	คาดหวัง	ปัจจุบัน	คาดหวัง
6. งานวิจัยเกี่ยวกับแนวโน้มเด็กและเยาวชนในอนาคต ผลกระทบวิถีของเด็ก	1	4	1	5
7. งานวิจัยเกี่ยวกับการจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมของชุมชน และแบบการมีเครือข่ายการมีส่วนร่วม	2	4	3	5

ข้อที่ 2 **ผู้ทรงคุณวุฒิระบุ ประเด็นการพัฒนานักวิจัยและระบบการสนับสนุน** ว่าควรครอบคลุม เรื่อง การจัดการเชิงระบบ (เช่น เรื่องการศึกษาฐานข้อมูลของเด็กรายบุคคล เชิงพื้นที่ เชิงลึก การจัดการทรัพยากรที่ช่วยเหลือโรงเรียน หรือมีส่วนร่วม) งานวิจัยเชิงปฏิบัติการต่างๆ หรือ Action research และ การพัฒนาศักยภาพ/ความเชี่ยว ชาญของนักวิจัยดังแสดงในตารางที่ 4.11

ตารางที่ 4.11 คะแนนความคิดเห็นด้านการพัฒนานักวิจัยและระบบการสนับสนุน

ด้านการพัฒนานักวิจัยและระบบการสนับสนุน	งานวิจัยมีพอเพียง (คะแนน 0-5)		งานวิจัยประยุกต์ใช้งานได้(คะแนน 0-5)	
	ปัจจุบัน	คาดหวัง	ปัจจุบัน	คาดหวัง
1. การจัดการเชิงระบบ เช่น เรื่องการศึกษาฐานข้อมูลของเด็กรายบุคคล เชิงพื้นที่ เชิงลึก การจัดการทรัพยากรที่ช่วยเหลือโรงเรียน หรือมีส่วนร่วม	1	4	1	5
2. งานวิจัยเชิงปฏิบัติการต่างๆ หรือ Action research	1	4	1	5
3. การพัฒนาศักยภาพ/ความเชี่ยว ชาญของนักวิจัย	2	4	2	4

ข้อสังเกต จากความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ ในข้อที่ 1 และ 2 จะเห็นได้ว่าคะแนนความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิในประเด็นทั่วไปเกี่ยวกับการวิจัยด้านเด็กและเยาวชน เมื่อพิจารณาตามจำนวนว่ามีเพียงพอ และนำไปใช้ได้จริง มากน้อยเพียงใด มีระดับความคาดหวังสูง (คะแนนระดับ 4 และ 5) เมื่อเปรียบเทียบกับ คะแนนสถานการณ์ปัจจุบัน (คะแนนระดับ 1 และ 2 เท่านั้น)

ข้อที่ 3 **ผู้ทรงคุณวุฒิระบุช่องว่างความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ ในสถานการณ์ปัจจุบันและความคาดหวัง** ในเรื่อง ช่วงวัยของเด็กและเยาวชนที่ศึกษา สิ่งแวดล้อมที่ส่งผลต่อตัวเด็กและเยาวชน สิทธิเด็กและเยาวชนตาม The UN Convention และด้านโครงสร้างพื้นฐานที่ส่งเสริมสนับสนุนและกำกับทิศทางการวิจัย ดังแสดงในตารางที่ 4.12

ตารางที่ 4.12 คะแนนช่องว่างความคิดเห็น การรับรู้สถานการณ์ปัจจุบันและความคาดหวังต่อการวิจัยด้านเด็กและเยาวชนในประเทศไทย (n=6 คน)

ประเด็น	ปัจจุบัน		คาดหวัง		ช่องว่าง		ลำดับช่องว่าง
	M	SD	M	SD	M	SD	
1 ช่วงวัยของเด็กและเยาวชน							
1.2 เด็ก (0-12 ปี)	3.20	0.45	4.20	1.30	1.00	1.73	ลำดับ 3
1.2 วัยรุ่น (13-18 ปี)	2.80	0.84	4.20	1.30	1.40	1.95	ลำดับ 1
1.2 เยาวชน (19-25 ปี)	2.50	0.58	3.75	1.26	1.25	0.96	ลำดับ 2
2 สิ่งแวดล้อมที่ส่งผลตัวเด็กและเยาวชน							
2.1.เด็ก เยาวชน และระบบจุลภาค	3.17	0.75	4.33	0.82	1.17	1.33	ลำดับ 4
2.2 ระบบปฏิสัมพันธ์	3.17	0.75	4.00	1.10	0.83	1.47	ลำดับ 3
2.3 ระบบภายนอก	2.33	0.82	3.67	1.37	1.33	0.82	ลำดับ 2
2.4 ระบบมหภาค	2.50	1.52	4.33	0.52	1.83	1.33	ลำดับ 1
3 สิทธิเด็กและเยาวชนตาม The UN Convention							
3.1 การอยู่รอด	3.00	1.41	4.33	0.52	1.33	1.51	ลำดับ 2
3.2การพัฒนา	3.00	1.10	3.83	0.98	0.83	2.04	ลำดับ 4
3.3 การคุ้มครอง	2.33	1.03	4.50	0.55	2.17	1.17	ลำดับ 1
3.4 การมีส่วนร่วมกับสังคม	2.50	0.55	3.83	1.17	1.33	.82	ลำดับ 2
4 ด้านโครงสร้างพื้นฐานที่ส่งเสริมสนับสนุนและกำกับทิศทางการวิจัย							
4.1 ระบบสนับสนุนในการผลิตงานวิจัย เช่น นักเขียนเชิงเทคนิค Technical Writer นักสถิติ	2.67	1.37	4.00	0.89	1.33	1.21	ลำดับ 4
42 ระบบสนับสนุนการใช้เครื่องมือวิจัย อุปกรณ์การ	2.50	1.05	4.17	0.75	1.67	0.82	ลำดับ 3

ประเด็น	ปัจจุบัน		คาดหวัง		ช่องว่าง		ลำดับช่องว่าง
	M	SD	M	SD	M	SD	
วิจัย ห้องปฏิบัติการวิจัย แหล่งแลกเปลี่ยนเรียนรู้ต่างๆ							
4.3 ระบบเชื่อมโยงระหว่างผู้ผลิตงานวิจัยและผู้ใช้ประโยชน์งานวิจัย	2.17	0.75	4.50	0.56	2.33	1.03	ลำดับ 1
4.4 ระบบการบริหารจัดการข้อมูลวิจัย/ฐานข้อมูลวิจัย/ระบบสารสนเทศทางการวิจัย	2.33	1.21	4.17	1.17	1.83	1.47	ลำดับ 2

บทที่ 5
ผลการสังเคราะห์ความรู้

การสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวกับเด็กและเยาวชนที่ผ่านการคัดเลือกจากฐานข้อมูลของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการให้ทุนวิจัยระดับชาติ เช่น สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) กรมกิจการเด็กและเยาวชน (ดย.) และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการเสริมสร้างสุขภาพ (สสส.) ในภาพรวมพบว่า งานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์ตอบโจทย์การพัฒนาเด็กและเยาวชน ที่มีเป้าหมาย คือ การที่เด็กและเยาวชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีและมีความมั่นคงในการดำรงชีวิต

ในบทที่ 5 นี้ คณะผู้วิจัยได้นำเสนอผลการสังเคราะห์ความรู้จากงานวิจัยเพื่อนำไปสู่ข้อเสนอแนะในการขับเคลื่อนและใช้ประโยชน์งานวิจัย ตลอดจนเป็นพื้นฐานสำหรับการกำหนดนโยบาย มาตรการ โครงการ หรือการดำเนินการใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชนในแต่ละด้าน การนำเสนอผลการสังเคราะห์ฯ นี้ แบ่งตามภารกิจหลักของกรมกิจการเด็กและเยาวชน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ คือ การส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพ การคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิ และการส่งเสริมสวัสดิการเด็กและเยาวชน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

5.1 การส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของเด็กและเยาวชน

ข้อความรู้จากการสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชนในด้านการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพเด็กและเยาวชน มีสาระหลัก คือ การพัฒนาด้านการเรียนรู้และทักษะในศตวรรษที่ 21 ของเด็กและเยาวชน ซึ่งสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ (1) การเรียนรู้และทักษะในศตวรรษที่ 21ของเด็กและเยาวชน (2) การพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาในศตวรรษที่ 21 และ (3) การจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ดังนี้

5.1.1 การเรียนรู้และทักษะในศตวรรษที่ 21ของเด็กและเยาวชน

จุดเด่นงานวิจัยกลุ่มนี้ คือ การส่งเสริมการเรียนรู้และทักษะในศตวรรษที่ 21 โดยครอบคลุมทักษะที่หลากหลาย เช่น ทักษะการคิด *(การคิดสร้างสรรค์ การคิดวิจารณญาณ การคิดวิเคราะห์)* ทักษะการเท่าทันสื่อดิจิทัล การใช้เทคโนโลยี ด้านคุณลักษณะทางจิตวิทยา *(การควบคุมตนเอง การเห็นคุณค่าในตนเอง การมีจิตสาธารณะ)* ทักษะอาชีพและการดำรงชีพ ทักษะชีวิต ส่วนด้านการเรียนรู้ในเรื่อง การใช้ภาษาต่างประเทศ การเรียนรู้ด้านคณิตศาสตร์/วิทยาศาสตร์ ดังตัวอย่างโครงการวิจัยต่อไปนี้

โครงการวิจัยเรื่อง **การศึกษาความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์และการมีจิตสาธารณะเพื่อพัฒนาศักยภาพการเป็นคนดีคนเก่งของนักเรียนไทย** (รหัสงานวิจัย สกว.029) งานวิจัยนี้เป็นการพัฒนาเครื่องมือ ศึกษาสถานการณ์ปัจจุบัน ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง และความสัมพันธ์ของความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์และการมีจิตสาธารณะของนักเรียนไทย กลุ่มเป้าหมาย เป็นนักเรียนใน 3 ช่วงชั้น กล่าวคือ นักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 และระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 และนักเรียนอาชีวศึกษาปีที่ 1 จากโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนครอบคลุมพื้นที่ 5 ภูมิภาคทั่วประเทศ จำนวน 6,235 คน

ผลการศึกษาประเด็นแรก คือ การพัฒนาเครื่องมือวัดความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์และการมีจิตสาธารณะ และผลการสำรวจสถานการณ์ความสามารถในการคิดวิเคราะห์และการมีจิตสาธารณะของนักเรียนไทยในประชากรทั้งสองกลุ่ม **ผลการสำรวจด้านเก่ง ซึ่งหมายถึงผลการเรียน** พบว่าในนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 และระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 60 ทั้ง 3 วิชา (การรู้การอ่าน การรู้คณิตศาสตร์ และการรู้วิทยาศาสตร์) มีสัดส่วนน้อยมาก (ร้อยละ 2.09) เมื่อใช้เกณฑ์ผ่านร้อยละ 40 ทุกวิชาและเกณฑ์การกระจายปกติ นักเรียนผ่านเกณฑ์เป็นกลุ่มเด็กเก่งประมาณร้อยละ 16 **ผลการสำรวจด้านดี ซึ่งหมายถึงการมีจิตสาธารณะ** ของนักเรียน พบว่า ประมาณ 2 ใน 3 ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างผ่านเกณฑ์จิตสาธารณะระดับมากใน**ด้านการมีความรับผิดชอบต่อตนเองและหลีกเลี่ยงการใช้หรือการกระทำที่จะทำให้เกิดการชำรุดเสียหายต่อส่วนรวม นอกจากนี้ร้อยละ 50** ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างมีจิตสาธารณะระดับมากใน**ด้านการมีความสำนึกและรู้จักรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนเองที่ได้รับมอบหมาย และมีจิตสำนึกในการมีส่วนร่วมในการดูแลส่วนรวม** ในขณะมีนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ผ่านเกณฑ์จิตสาธารณะระดับมาก มีเพียง 1 ใน 3 เท่านั้นที่มี**ด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน ชุมชนและสังคม** สำหรับด้านการมีความรับผิดชอบต่อสังคม โดยการเคารพสิทธิของผู้อื่น และปฏิบัติตนโดยสุจริตนักเรียนผ่านเกณฑ์จิตสาธารณะในระดับมาก มีจำนวนร้อยละ 46.40

ผลการศึกษาในประเด็นต่อมา คือ **การศึกษาปัจจัยต่างๆ ที่ส่งผลต่อความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์และการมีจิตสาธารณะของนักเรียน** ซึ่งพบว่าสัมพันธ์ระหว่างความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์และการมีจิตสาธารณะของนักเรียน เป็นความสัมพันธ์ในทางบวก และมีความสัมพันธ์ในระดับที่น้อยมาก ประมาณ 1 ใน 3 ของนักเรียนที่มีคะแนนคิดวิเคราะห์ระดับมาก (เป็นเด็กเก่ง) และมีจิตสาธารณะมาก (เป็นเด็กดี) **ในขณะที่เป็นเด็กเก่งแต่มีจิตสาธารณะน้อย คิดเป็นสัดส่วนน้อย (ร้อยละ 4.30)** นอกจากนี้ พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลในทางบวกต่อความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์และการมีจิตสาธารณะของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญ ได้แก่ ปัจจัยเรื่องเพศ ผลการเรียนเฉลี่ย การอบรมเลี้ยงดูอย่างเอาใจใส่อย่างใกล้ชิด การใช้เวลาทำการบ้านอ่านหนังสือเรียน การเข้าร่วมกิจกรรมวิชาการในโรงเรียน การเรียนพิเศษเสริมด้านวิชาการ ภูมิภาค และปัจจัยที่ส่งผลในทางลบต่อความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์และการมีจิตสาธารณะอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ ปัจจัยเรื่องการศึกษาของมารดาที่มีการศึกษาต่ำกว่าระดับมัธยมต้น การดูทีวี ปัจจัยที่ส่งผลทางบวกในเรื่องการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน ได้แก่ เรื่องรายได้ของครอบครัว โรงเรียนในเขตเทศบาล และสังกัดโรงเรียน ในขณะที่การเรียนพิเศษศิลปะและกีฬาส่งผลทางลบกับความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ แต่ส่งผลทางบวกต่อการมีจิตสาธารณะ นอกจากนี้ พบว่า ชั่วโมงเล่นอินเตอร์เนตส่งผลทางลบต่อการมีจิตสาธารณะของนักเรียน

ข้อความรู้จากโครงการวิจัย นำไปสู่ข้อเสนอแนะแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ที่ประยุกต์ใช้ความรู้กับสถานการณ์ชีวิตประจำวันและครอบคลุมสาระสำคัญสำหรับแต่ละช่วงชั้นที่ปรับลดข้อสอบที่เน้นความจำลง รวมทั้งพัฒนาให้มีจิตสาธารณะควบคู่กัน โดยส่งเสริมให้โรงเรียนจัดกิจกรรมบูรณาการประยุกต์ใช้ความรู้ด้านคิดวิเคราะห์กับการมีจิตสาธารณะให้นักเรียนมากขึ้น

โครงการวิจัยเรื่อง **การพัฒนาทักษะอาชีพและการดำรงชีพ สำหรับการเรียนรู้ศตวรรษที่ 21 ด้วยกระบวนการเชิงจิตวิทยาเสริมสร้างศักยภาพแห่งตน** (รหัสงานวิจัย สกว.026) งานวิจัยนี้เป็นการพัฒนาแบบวัดหลักสูตร และคู่มือการพัฒนาทักษะอาชีพและการดำรงชีพสำหรับการเลือกอาชีพที่เหมาะสมต่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ด้วยกระบวนการเชิงจิตวิทยาเสริมสร้างศักยภาพแห่งตน กลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาในเขตภาคตะวันออก 8 จังหวัด ได้แก่ ฉะเชิงเทรา ชลบุรี นครนายก ปราจีนบุรี สระแก้ว ระยอง จันทบุรี และตราด ที่มีอายุระหว่าง 13 – 15 ปี แบ่งเป็นกลุ่มที่ 1 นักเรียนที่ตอบแบบวัดทักษะอาชีพและการดำรง

ชีพที่เหมาะสมต่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 จำนวน 2,400 คนกลุ่มที่ 2 เป็น กลุ่มที่ได้รับการพัฒนาเสริมสร้างทักษะอาชีพและการดำรงชีพที่เหมาะสมต่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยมีค่าคะแนนจากแบบวัดในเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 ลงมา จำนวนทั้งสิ้น 100 คน ผลการวิจัย (1) ได้แบบวัดทักษะอาชีพและการดำรงชีพ ที่มีกรอบแนวคิดการเลือกอาชีพและทฤษฎีพหุปัญญาเป็นหลัก และมีค่าความเชื่อมั่นในระดับดี (ค่าความเชื่อมั่น= 0.84) ส่วนผลการศึกษาทักษะอาชีพและการดำรงของนักเรียนใน 8 จังหวัด ได้แก่ สระแก้ว ระยอง ฉะเชิงเทรา ชลบุรี นครนายก ปราจีนบุรี จันทบุรี และตราด จำนวน 2,400 คน พบว่า นักเรียนมีคะแนนทักษะอาชีพและการดำรงชีพสำหรับการเลือกอาชีพที่เหมาะสมต่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (X = 3.27) (2) นักเรียนที่ได้รับการพัฒนาเสริมทักษะ มีคะแนนทักษะอาชีพและการดำรงชีพสำหรับการเลือกอาชีพที่เหมาะสมต่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ด้านเหตุผล-คณิตศาสตร์ ด้านมิติสัมพันธ์ ด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว ด้านดนตรี ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านการรู้จักเข้าใจตนเองด้านธรรมชาติ และด้านเชาวน์ปัญญาทางด้านอัตถภาวนิยมหรือการดำรงอยู่ของชีวิต มากกว่าก่อนเข้าร่วมโครงการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านภาษาที่พบว่าไม่แตกต่างจากก่อนการเข้าร่วม (3) ในประเด็นเรื่องคู่มือในการใช้หลักสูตร ได้ผ่านการวิพากษ์จากผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาทักษะอาชีพและการดำรงชีพ อย่างเป็นรูปธรรม และสะดวกในการนำไปใช้ต่อไป

โครงการวิจัยเรื่อง **การพัฒนาจิตวิญญาณและจริยธรรม ของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัย เชียงใหม่** (รหัสงานวิจัย สกว.189) กลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้ทรงคุณวุฒิ 2 กลุ่ม กลุ่มละ 5 ท่าน และกลุ่มนิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัยของรัฐ จำนวน 31 คน ผลการศึกษาพบว่า (1)คุณลักษณะจิตวิญญาณและจริยธรรมที่นิสิตนักศึกษาควรพัฒนา และได้สร้างแนวทางใหม่ในการพัฒนาจิตวิญญาณและจริยธรรม โดยผ่านหลักสูตรและคู่มือในการฝึกอบรมโครงการพัฒนาจิตวิญญาณและจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา มหาวิทยาลัยอันประกอบด้วย 4 โมดูล ได้แก่ โมดูลที่ 1 การพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเอง และการพัฒนาการเห็นคุณค่าของผู้อื่น โมดูลที่ 2 การพัฒนาความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น โมดูลที่ 3 การพัฒนาความรับผิดชอบตนเอง ผู้อื่น และสิ่งแวดล้อม โมดูลที่ 4 การวางแผนการพัฒนาจิตวิญญาณและจริยธรรมของตนเองและการติดตามผล (2) หลังการได้รับการพัฒนาตามหลักสูตรฯ นิสิตนักศึกษากลุ่มตัวอย่างมีการเห็นคุณค่าในตนเองมากกว่าก่อนได้รับการพัฒนาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (3) หลังการได้รับการพัฒนาตามหลักสูตรฯ นิสิตนักศึกษากลุ่มตัวอย่างมีการเห็นคุณค่าของผู้อื่นมากกว่าก่อนได้รับการพัฒนาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (4) นิสิตนักศึกษากลุ่มตัวอย่างผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้รายงานการพัฒนาตนเองในด้านต่าง ๆ เช่น ได้มีการพัฒนาตนเองจากภายใน การเห็นคุณค่าของตนเองมากขึ้น การรู้จักและเข้าใจตนเอง การยอมรับและมองตนเองทางบวกมากขึ้น การออกจากพื้นที่แห่งความสะดวกสบาย (Comfort Zone) การก้าวข้ามผ่านข้อจำกัดของตนเองได้ให้อภัยตนเอง มีความรู้สึกที่ดีกับตนเอง กล้าแสดงออก และมั่นใจในตนเองมากยิ่งขึ้น การเปลี่ยนความคิดและมุมมองในชีวิต มองโลกในแง่ดีมากขึ้น

โครงการวิจัยเรื่อง **การวิจัยและพัฒนาชุดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมจิตจริยธรรมของนักศึกษาอาชีวศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่** (รหัสงานวิจัย สกว.191) กลุ่มเป้าหมาย คือ นักศึกษาทั้งเพศชายและหญิง ที่ลงทะเบียนเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 1 (ปวส.1) ปีการศึกษา 2558 ทั้งสถาบันการศึกษาของรัฐและเอกชน ในจังหวัดเชียงใหม่ รวมทั้งสิ้น 1,183 คน ผลการวิจัยพบว่า ลักษณะมุ่งอนาคต ควบคุมตน เป็นตัวแปรที่มีความสำคัญที่สุดต่อการส่งเสริมจิตจริยธรรมของนักศึกษา กล่าวคือ ผลของการเข้าร่วมโปรแกรมการพัฒนาฯที่มีต่อจิตจริยธรรมของนักศึกษาอาชีวศึกษา มีคะแนนเฉลี่ยแตกต่างกัน นักศึกษาที่เข้าร่วมโปรแกรมการพัฒนาฯ มีคะแนนเฉลี่ยจิตจริยธรรมสูงขึ้นกว่าเดิม และสูงกว่านักศึกษาที่ไม่ได้เข้าร่วมโปรแกรมการพัฒนาฯ และผลการติดตามหลังจากการทดลอง 1 เดือนพบว่า พฤติกรรมจิตจริยธรรมของนักศึกษายังคงมีอยู่ ซึ่งสอดคล้องกับการ

สัมภาษณ์อาจารย์ที่ปรึกษาพบว่า นักศึกษามีพฤติกรรมที่ดีขึ้นในทุกด้าน ดังนั้นรูปแบบการ พัฒนาฯ และชุดกิจกรรมส่งเสริมจิตจริยธรรม สามารถใช้พัฒนาจิตจริยธรรมของนักศึกษาอาชีวศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่ได้

ข้อความรู้จากโครงการวิจัยในเรื่องการเสริมสร้างคุณลักษณะสำคัญของการเรียนรู้และทักษะในศตวรรษที่ 21 (เช่น การเสริมสร้างศักยภาพแห่งตน จิตวิญญาณและจริยธรรม และ จิตจริยธรรม)ข้างต้น ที่มีกลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษา นักศึกษาอาชีวศึกษา และนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัย ทำให้ได้ข้อความรู้ที่มีหลักฐานเชิงประจักษ์ยืนยันประสิทธิภาพประสิทธิผลในเรื่องรูปแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตร กิจกรรมฝึกอบรม และคู่มือในการดำเนินการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะสำคัญของการเรียนรู้และทักษะในศตวรรษที่ 21 ในวัยรุ่นและเยาวชน

โครงการวิจัยต่อมาเกี่ยวข้องกับ**การรู้เท่าทันสื่อดิจิทัล** ซึ่งในปี พ.ศ. 2557 แพทย์หญิงมธุรดา สุวรรณโพธิ์ ผู้อำนวยการสถาบันสุขภาพจิตเด็กและวัยรุ่นราชนครินทร์ กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข ให้ข้อมูลว่าเด็กไทยติดเกมออนไลน์ บางคนถึงขั้นเสพติดรุนแรงไม่สามารถหยุดเล่นเกมได้ คิดเป็นร้อยละ 10-15 ของเด็กนักเรียนทั่วประเทศ นอกจากนี้ ผลการสำรวจดังกล่าวยังรายงานว่า เด็กไทยเล่นเกมออนไลน์ผ่านโทรศัพท์และอินเทอร์เน็ต สูงถึง 3.1 ชั่วโมงต่อวัน ถือเป็นอันดับ 1 ของประเทศในแถบเอเชีย **ในโครงการวิจัยเรื่อง การใช้งาน ความเสี่ยง การรู้เท่าทันสื่อดิจิทัล และแนวทางการสอนเพื่อการรู้เท่าทันสื่อดิจิทัล สำหรับนักเรียนมัธยมในประเทศไทย** (รหัสงานวิจัย สกว.155) งานวิจัยนี้เป็นการสำรวจการใช้งาน ความเสี่ยง การรู้เท่าทันการใช้สื่อดิจิทัลและแนวทางการสอนเพื่อการรู้เท่าทันสื่อดิจิทัลของนักเรียนมัธยม กลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 1 ถึง 6 จำนวน 772 คน ผลการศึกษา พบว่า นักเรียนมัธยมใช้โทรศัพท์มือถือแบบสมาร์ทโฟนเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตทันทีหลังตื่นนอนและใช้ตลอดทั้งวันในช่วงว่างจากการเรียนจนถึงก่อนเข้านอนในภาพรวมพบว่าใช้ในการดูหนัง ฟังเพลงผ่านโทรศัพท์มือถือ ใช้เฟซบุ๊ก ไลน์ สนทนาและส่งไฟล์งานการบ้านกับเพื่อน และเล่นเกมส์อยู่บ่อยๆ โดยใช้งานในแต่ละครั้งเป็นเวลา 1–2 ชั่วโมง ลักษณะการใช้งานสื่อดิจิทัลระดับบ่อย ได้แก่ (1) สนทนากับเพื่อนๆผ่านสื่อสังคมออนไลน์ (2) ใช้เป็นแหล่งเรียนรู้หาข้อมูลประกอบการเรียน (3) ใช้เพื่อความบันเทิงดูหนัง ฟัง เพลง เล่นเกม ติดตามดาราที่ชื่นชอบ (4) ใช้สร้างกลุ่มบนไลน์ เฟซบุ๊กเพจ (5) ใช้ติดตามข่าวสาร (6) ใช้โพสต์รูปภาพเรื่องราว หรือเข้ากลุ่มสนทนาหรือสมัครสมาชิกเว็บไซต์หรือติดตามเพจต่างๆ เพื่อแสดงความเป็นตัวตนของตนเอง ด้านความเสี่ยงจากการใช้งานในภาพรวม เด็กส่วนใหญ่จะเลือกที่ไม่เข้าไปดูหรืออ่านเนื้อหาที่เป็นความเสี่ยงแต่พบว่ามีกลุ่มตัวอย่างจำนวนร้อยละ 4 – 10 ที่ระบุว่าตนเองมีประสบการณ์เข้าถึงเนื้อหาด้านเพศ เกมส์รุนแรง การพนัน และการแสดงออกด้วยความรุนแรงอยู่ในระดับบ่อย ๆ จนถึงทำเป็นประจำ มีจำนวนร้อยละ 23.0 ระบุว่าคุยกับคนแปลกหน้าบ่อย ๆ มีจำนวนร้อยละ 3.0 ระบุว่าคลิกดูภาพหรือคลิปโป๊ที่เพื่อนส่งมาให้หรือแนะนำให้ดู และร้อยละ 1.8 ระบุว่าดูเป็นประจำ ผลการวัดระดับการรู้เท่าทันสื่อดิจิทัลในเนื้อหาโฆษณาเกินจริงและเพศอยู่ในระดับสูง โดยสามารถทำความเข้าใจวิเคราะห์และประเมินเนื้อหา และการมีปฏิสัมพันธ์อย่างปลอดภัยต่อเนื้อหาอยู่ในระดับที่สูง ยกเว้นในเนื้อหาเกมส์พบว่าความสามารถในการวิเคราะห์ และประเมินเนื้อหา และการมีปฏิสัมพันธ์อย่างปลอดภัยต่อเนื้อหาอยู่ในระดับปานกลาง แม้ว่าภาพรวมของผลการศึกษาโครงการวิจัยเรื่องการใช้สื่อดิจิทัลและสื่อสังคมออนไลน์ในนักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 1 ถึง 6 นี้สะท้อนให้เห็นว่านักเรียนมีการรู้เท่าทันสื่อดิจิทัลในเนื้อหาโฆษณาเกินจริงและเพศอยู่ในระดับสูง โดยสามารถทำความเข้าใจวิเคราะห์และประเมินเนื้อหา และการมีปฏิสัมพันธ์อย่างปลอดภัยต่อเนื้อหาอยู่ในระดับที่สูง อย่างไรก็ตาม ในประเด็นที่เป็นเรื่องของการเล่มเกม ผลการศึกษาบ่งชี้ว่าเด็กและวัยรุ่นกลุ่มนี้มีความสามารถในการวิเคราะห์ และประเมินเนื้อหา และการมีปฏิสัมพันธ์อย่างปลอดภัยต่อเนื้อหาของเกมอยู่ในระดับปานกลาง

นอกจากนี้การส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของเด็กและเยาวชนในเรื่องการเรียนรู้และทักษะในศตวรรษที่ 21 ยังครอบคลุมการเรียนรู้ด้านภาษาอังกฤษ วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ซึ่งได้แก่ โครงการวิจัย เรื่อง **การพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียนในชุมชนแหล่งท่องเที่ยวหมู่บ้านช้างโดยใช้สาระจากท้องถิ่น** (รหัสงานวิจัย สกว.158) วัตถุประสงค์ของโครงการคือมีการตรวจสอบประสิทธิภาพชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านและเขียนภาษาอังกฤษและสำรวจความพึงพอใจชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านและการเขียนภาษาอังกฤษเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียนในชุมชนแหล่งท่องเที่ยวหมู่บ้านช้าง กลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุรินทร์ เขต 2 จำนวน 2 โรงเรียน คือ โรงเรียนบ้านกระโพ มีจำนวนนักเรียน 27 คน และโรงเรียนบ้านตากลาง มีจำนวนนักเรียน 6 คน ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้ (1) กระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านและเขียนภาษาอังกฤษเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในชุมชนแหล่งท่องเที่ยวหมู่บ้านช้าง คือ โรงเรียนบ้านกระโพ มีประสิทธิภาพ 72.77/74.93 ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ และโรงเรียนบ้านตากลาง มีประสิทธิภาพ 83.29/89.43 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ (2) การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมเสริมทักษะ การอ่านและการเขียนภาษาอังกฤษเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียนในชุมชนแหล่งท่องเที่ยวหมู่บ้านช้าง หลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านกะโพธิ์ มีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 และ คะแนนหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านตากลางมีคะแนน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 (3) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการใช้ชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านและเขียนของนักเรียนโรงเรียน บ้านกระโพเพื่อพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียนในชุมชนแหล่งท่องเที่ยวหมู่บ้านช้างโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนระดับความพึงพอใจต่อการใช้ชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านและเขียน ภาษาอังกฤษเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนบ้านตากลางโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ในเรื่องการศึกษาทักษะด้านเทคโนโลยี และการใช้เทคโนโลยีมาช่วยในการพัฒนาเด็กและเยาวชน เช่น โครงการวิจัยเรื่อง **การพัฒนาความรู้ของครูวิทยาศาสตร์ด้านศาสตร์การสอนโดยใช้โครงการวิจัยทางวิทยาศาสตร์เป็นฐาน** (รหัสงานวิจัย สกว. 127) เป็นโครงการศึกษาประสิทธิภาพของโปรแกรมพัฒนาความรู้ของครูวิทยาศาสตร์ด้านศาสตร์การสอน เนื้อหาและบริบทโดยใช้โครงงานวิทยาศาสตร์แบบงานวิจัยเป็นฐาน กลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายโครงการหองเรียนพิเศษดานวิทยาศาสตร จำนวน 131 คน และครูที่ปรึกษาโครงงานวิทยาศาสตร จำนวน 15 คน ผลการศึกษาพบว่า ระดับความรู้ด้านทักษะวิจัยจากการประเมินตนเองมีความสัมพันธ์กับความรู้ด้านทักษะวิจัยได้ดีจากการทำแบบทดสอบในระดับสูง โครงการวิจัยเรื่อง **การเรียนรู้คณิตศาสตร์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในการแก้ปัญหาโดย ใช้การคิดขั้นสูง การเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์** (รหัสงานวิจัย สกว.183) กลุ่มเป้าหมาย คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรีใน 3 มหาวิทยาลัย คือ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ ศูนย์สุพรรณบุรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร ผลการศึกษาพบว่า การคิดขั้นสูงทางคณิตศาสตร์ของนักศึกษาเกิดขึ้นจากการกระตุ้นการสอนของครูโดยใช้สถานการณ์ปัญหาปลายเปิดโดยใช้การเชื่อมโยงจากวิธีการที่ใช้ในการแก้ปัญหาเพื่อสร้างแนวคิดที่สำคัญจากการแก้ปัญหา ดังนี้ (1) ขั้นการใช้วิธีการเดียว (2) ขั้นการใช้วิธีการที่หลากหลาย (3) ขั้นกระบวนการ (4) ขั้นการเกิดแนวคิด (5) ขั้นการนำแนวคิดที่ได้ไปใช้ต่อและขั้นสุดท้ายคือ (6) ขั้นการขยายแนวคิด และโครงการวิจัยเรื่อง **การพัฒนาชุดการทดลองเคมีแบบสืบเสาะร่วมกับภาพเคลื่อนไหวระดับโมเลกุลเพื่อสนับสนุนความเข้าใจมโนมติและการปรับแก้มโนมติระดับโมเลกุลสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย** (งานวิจัย สกว.134) เป็นการพัฒนาชุดการทดลองเคมีแบบสืบเสาะร่วมกับภาพเคลื่อนไหว

ระดับโมเลกุล (ICEMA) เพื่อสนับสนุนความเข้าใจมโนมติและการปรับแก้มโนมติระดับโมเลกุล สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย กลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่5 และครูโรงเรียนเชียงแก้วพิทยาคม จำนวน 44 คน ผลการศึกษาพบว่า ชุดการทดลองเคมีแบบสืบเสาะร่วมกับภาพเคลื่อนไหวระดับโมเลกุล (ICEMA) สามารถสนับสนุนความเข้าใจมโนมติและการปรับแก้มโนมติ ระดับโมเลกุลสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5.1.2 การพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาในศตวรรษที่ 21

จุดเด่นของงานวิจัยในกลุ่มการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาในศตวรรษที่ 21 คือ การสร้างครูให้เป็นผู้ที่มีทักษะความรู้ความสามารถในเชิงบูรณาการการใช้เครื่องมือและกำหนดยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติในชั้นเรียน และสร้างให้ครูมีความสามารถในการวิเคราะห์และกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ได้เหมาะสม รวมถึงการวิจัยเพื่อสร้างให้เกิดตัวแบบการพัฒนาสมรรถนะเพื่อการพัฒนาทางวิชาชีพให้มีความเป็นสากลการใช้ชีวิตและประกอบอาชีพในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน ดังโครงการวิจัยต่อไปนี้

ชุดโครงการวิจัย **เรื่อง การพัฒนาทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ด้านการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษาครู** (รหัสงานวิจัย สกว.179) ชุดโครงการวิจัยนี้ ตอบโจทย์ด้านการพัฒนาทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ด้านการคิดวิเคราะห์แก่ผู้เรียน โดยเฉพาะในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน แรงจูงใในการศึกษาเรื่องนี้ คณะผู้วิจัยระบุว่า ผลการศึกษาเบื้องต้นจากการศึกษาเอกสาร และการสอบถามครูผู้สอนแบบไม่เป็นทางการ พบว่าครูไม่ได้สอน หรือสอดแทรกกิจกรรมพัฒนาความสามารถด้านการวิเคราะห์ให้ผู้เรียนอย่างเป็นระบบ อาจเป็นเพราะครูยังมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิเคราะห์ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ตลอดจนสื่อพัฒนาการวิเคราะห์น้อย ขาดแนวทางการวัดความสามารถด้านการวิเคราะห์ที่เป็นมาตรฐาน ครูจึงไม่ได้ฝึกให้นักเรียนคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหาอย่างที่จะเป็น ดังนั้นการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความสามารถในการวิเคราะห์และวิธีสอนของครู จึงมีความสำคัญยิ่ง ในชุดโครงการวิจัยนี้ คณะผู้วิจัยกำหนดวัตถุประสงค์ในการดำเนินการชุดโครงการวิจัย คือ การเตรียมความพร้อมให้กับนักศึกษาครู เพื่อให้นักศึกษาครูมีความรู้ความเข้าใจ ความสามารถในการพัฒนาความสามารถในการวิเคราะห์ของนักเรียน โดยการคิดวิเคราะห์ในที่นี้ หมายถึง ความสามารถในการทำความเข้าใจรายละเอียดโดยการจำแนก การจัดกลุ่ม การเชื่อมโยงความสัมพันธ์ในลักษณะต่างๆ เพื่อสรุป คาดการณ์เกี่ยวกับเรื่องราวสถานการณ์ เหตุการณ์หรือสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยมีรายละเอียด ได้แก่ (1) การจำแนก (Discrimination) หมายถึง ความสามารถในการวินิจฉัยและทำความเข้าใจถึง ความแตกต่างของสิ่งหนึ่งกับสิ่งอื่นๆ เพื่อแยกแยะ แจกแจงรายละเอียดและระบุองค์ประกอบของเรื่องราว สถานการณ์ เหตุการณ์ หรือสิ่งใดสิ่งหนึ่งอย่างมีหลักเกณฑ์ (2) การจัดกลุ่ม (Grouping) หมายถึง ความสามารถในการจัดกลุ่ม จัดประเภทรายละเอียดของสิ่งใดสิ่งหนึ่งอย่างมีหลักเกณฑ์ (3) การเชื่อมโยงความสัมพันธ์ (Connecting) หมายถึง ความสามารถในการเปรียบเทียบ ความเหมือน-ความต่าง การเรียงลำดับ การเชื่อมโยงเหตุ-ผล ความสอดคล้อง-ขัดแย้ง ของเรื่องราว สถานการณ์ เหตุการณ์ หรือสิ่งใดสิ่งหนึ่งอย่างมีหลักการ (4) การสรุป (Conclusion) หมายถึง ความสามารถในการลงความเห็นหรือตัดสินใจเกี่ยวกับ สภาพ ความคิดสำคัญ ความสำคัญ และข้อคิดของเรื่องราว สถานการณ์ เหตุการณ์ หรือสิ่งใดสิ่งหนึ่งอย่างมีหลักการ (5) การคาดการณ์ (Prediction) หมายถึง ความสามารถในการคาดการณ์ คาดคะเน พยากรณ์เรื่องราว สถานการณ์ เหตุการณ์ แนวโน้มที่จะเกิดขึ้นในอนาคต และการกะประมาณสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยอาศัยข้อมูล ความรู้หรือหลักการที่เกี่ยวข้อง การระบุตัวชี้วัด กลุ่มตัวอย่างในโครงการนี้ คือ นักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏในกลุ่มภาคใต้ตอนบน (ได้แก่ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี และมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช) ดังกรอบการวิจัย ภาพที่ 5.1

ภาพที่ 5.1 กรอบการวิจัยการพัฒนาทักษะพื้นฐานที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ด้านความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษาครู

ชุดโครงการนี้เป็นการวิจัยและพัฒนามี 2 ระยะ (การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนฯ ชุดฝึกพัฒนาทักษะและ การนำนวัตกรรมที่พัฒนาขึ้นไปใช้กับกลุ่มเป้าหมาย เพื่อศึกษาหาคุณภาพของนวัตกรรม และการนำผลมาปรับแก้ไขนวัตกรรม) ประกอบด้วย 3 โครงการย่อย ดังนี้

โครงการย่อยที่ 1 เป็นการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามแนวทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ และแนวคิดการใช้ผังกราฟิก เพื่อเสริมสร้างทักษะพื้นฐานที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ด้านความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษาครู โดยเริ่มจากการสำรวจสภาพปัญหาการเรียนรู้ และการจัดการเรียนรู้ในบริบทของคณะครุศาสตร์ และคุณภาพผู้เรียนในด้านต่างๆ เช่น (1) ด้านความสามารถในการวิเคราะห์ โดยพบว่า สภาพการจัดการเรียนรู้ส่วนใหญ่เน้นการบรรยาย อภิปราย ลงมือปฏิบัติ และการศึกษานอกสถานที่ แต่ไม่ได้ฝึกการวิเคราะห์ ทำให้นักศึกษาครูมีผลการประเมินทักษะทางปัญญาค่อนข้างต่ำ (2) ด้านแนวคิดการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาความสามารถในการวิเคราะห์ ซึ่งข้อมูลเบื้องต้นพบว่า การจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมความสามารถในการวิเคราะห์ มีพื้นฐานมาจากการจัดการเรียนการสอนที่เน้นกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ และแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์ ที่เป็นการสร้างความรู้จากการเชื่อมโยงความรู้เดิมกับข้อมูลใหม่ และการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับผู้อื่น (3) ด้านเทคนิคที่ครูใช้สร้างเสริมความสามารถในการวิเคราะห์ ได้แก่ การใช้คำถาม และผังกราฟิก (4) ด้านข้อความรู้เกี่ยวกับความสามารถในการวิเคราะห์ ประกอบด้วย ความสามารถย่อย 5 ด้าน (การจำแนก การจัดกลุ่ม การเชื่อมโยงความสัมพันธ์ การสรุป และ การคาดการณ์) แต่ละด้านมีข้อความรู้ในด้านความหมาย จุดมุ่งหมาย ขั้นตอน และตัวบ่งชี้ ต่อมาคณะผู้วิจัยได้พัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามแนวทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ และแนวคิดการใช้ผังกราฟิก เพื่อเสริมสร้างทักษะพื้นฐานที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ด้านความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษาครู ขั้นตอนการสอนของรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์ และแนวคิดการใช้ผังกราฟิกที่พัฒนาขึ้นมีความชัดเจน 4 ขั้นตอน ขั้นสร้างความสนใจ (Engaging) ขั้นสืบค้นสารสนเทศ (Searching) ขั้นสร้างความรู้ (Constructing) และ ขั้นนำไปใช้และประยุกต์ (Applying) มีการใช้เทคนิคการสอนที่ช่วยส่งเสริมการพัฒนาความสามารถในการวิเคราะห์ ได้แก่ การใช้ผังกราฟิก การใช้คำถาม ผลการศึกษาพบว่าเมื่อเปรียบ

ความสามารถในการวิเคราะห์ ของนักศึกษากลุ่มทดลองที่ใช้รูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้นกับกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้ใช้รูปแบบการสอนดังกล่าว พบว่า นักศึกษาครูที่เรียนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น มีความสามารถในการวิเคราะห์ในภาพรวมสูงกว่ากลุ่มที่เรียนโดยไม่ใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

โครงการย่อยที่ 2 เป็นการพัฒนาชุดฝึกทักษะพื้นฐานที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ด้านความสามารถในการวิเคราะห์ของนักศึกษาครู ที่สร้างขึ้นมีขั้นตอนที่สร้างความสามารถในการวิเคราะห์ได้ชัดเจน 5 ขั้นตอน ตั้งแต่ขั้นการสร้างความสนใจ ขั้นสร้างความรู้ ขั้นสร้างความสามารถและทักษะ ขั้นสร้างผลงาน และขั้นสะท้อนความคิดและพัฒนาความสามารถมาเป็นลำดับ ให้นักศึกษาได้ฝึกทำซ้ำๆ และแต่ละขั้นตอนใช้สื่อที่หลากหลายเป็นไปตามแนวคิดของ ธอร์นไดค์ที่เกี่ยวกับกฎแห่งการฝึกหัด (Law of Exercise) ซึ่งเชื่อว่าการเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ดีเมื่อผู้เรียนได้มีการฝึกฝนหรือกระทำซ้ำๆ ด้วยความเข้าใจจะทำให้การเรียนรู้นั้นคงทนถาวร ในโครงการนี้ชุดฝึกพัฒนาความสามารถในการวิเคราะห์ มีจำนวน 10 ชุดย่อย ได้แก่ ชุดฝึกที่ 1 เป็นชุดให้ความรู้เกี่ยวกับการรู้คิด ชุดฝึกที่ 2 เป็นชุดให้ความรู้เกี่ยวกับผังกราฟิกและการวิเคราะห์ประโยค ชุดฝึกที่ 3 เป็นชุดฝึกพัฒนาความสามารถในการวิเคราะห์ (การจำแนก) ชุดฝึกที่ 4 เป็นชุดฝึกพัฒนาความสามารถในการวิเคราะห์ (การจัดกลุ่ม) ชุดฝึกที่ 5 เป็นชุดฝึกพัฒนาความสามารถในการวิเคราะห์ การเชื่อมโยงความสัมพันธ์ (ความเหมือน – ความต่าง และการเรียงลำดับ) ชุดฝึกที่ 6 เป็นชุดฝึกพัฒนาความสามารถในการวิเคราะห์ (การเชื่อมโยงความสัมพันธ์ ความสอดคล้อง – ขัดแย้งและความสัมพันธ์เชิงเหตุผล) ชุดฝึกที่ 7 เป็นชุดฝึกพัฒนาความสามารถในการวิเคราะห์ (การสรุปความสำคัญ ความคิดสำคัญ ข้อคิด) ชุดฝึกที่ 8 เป็นชุดฝึกพัฒนาความสามารถในการวิเคราะห์การคาดการณ์ คาดคะเน และการพยากรณ์ ชุดฝึกที่ 9 เป็นชุดฝึกออกแบบการพัฒนาความสามารถในการวิเคราะห์ของนักเรียน (ความสามารถย่อย ทั้ง 5 แบบ) ชุดฝึกที่ 10 เป็นชุดฝึกปฏิบัติจัดกิจกรรมพัฒนาความสามารถในการวิเคราะห์ของนักเรียน ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการวิเคราะห์ก่อนและหลังการใช้ชุดฝึก พบว่า หลังการใช้ชุดฝึกนักศึกษามีคะแนนการคิดวิเคราะห์สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนการใช้ชุดฝึกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่า ชุดฝึกที่พัฒนาขึ้นมีคุณภาพ สามารถพัฒนาความสามารถในการวิเคราะห์ได้ตามจุดประสงค์กำหนด และเมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษามีคะแนนความสามารถในการวิเคราะห์เป็นรายด้านสอดคล้องเป็นไปในแนวทางเดียวกัน โดยมีความสามารถในการวิเคราะห์ด้านการเชื่อมโยงความสัมพันธ์มากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการสรุป และการคาดการณ์ ผลการสอบถามความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อชุดฝึกพัฒนาความสามารถในการวิเคราะห์ พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจต่อชุดฝึกในระดับมาก ทั้งด้านเอกสารชุดฝึก เนื้อหาการฝึก กิจกรรมการฝึก และผลที่เกิดกับนักศึกษา ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบบันทึกผลสะท้อนการคิดซึ่งเป็นการบันทึกสะท้อนสิ่งที่ได้เรียนรู้ในแต่ละขั้นตอน ปัญหา และความรู้สึกในการทำกิจกรรมการฝึกแต่ละชุด พบว่า นักศึกษาครูที่เข้าร่วมโครงการวิจัยนี้ มีความเห็นว่าการทำกิจกรรมทั้ง 10 ชุดฝึกทำให้ได้ทั้งความรู้ ทักษะและเจตคติ โดยในด้านความรู้นักศึกษาได้เรียนรู้ความหมาย ความสำคัญและองค์ประกอบของการรู้คิด เรียนรู้การตั้งเป้าหมาย การวางแผน และการประเมินผลการทำงานอย่างเป็นขั้นตอน ตลอดจนถึงการดำเนินการวิเคราะห์และตรวจสอบการวิเคราะห์ สามารถระบุประเภทของผังกราฟิก และเลือกใช้ผังกราฟิกให้เหมาะสมกับข้อมูล ได้เรียนรู้การสร้างเกณฑ์ในการวิเคราะห์ข้อมูล การแยกความแตกต่างของสิ่งของ และเรียนรู้การลำดับเหตุการณ์ก่อน – หลังอย่างเป็นระบบ เรียนรู้ความหมายการเชื่อมโยงด้านความสอดคล้องและความหมายของสภาพ นักศึกษาสามารถระบุคำเชื่อมได้ตามความสัมพันธ์ ได้ข้อคิดต่างๆ จากการอ่านบทความ และสามารถนำข้อคิดนั้นไปปรับใช้กับชีวิตประจำวันได้ รวมทั้งได้เรียนรู้ขั้นตอน หลักการในการออกแบบกิจกรรมเพื่อพัฒนาความสามารถในการวิเคราะห์และการจัดกิจกรรม ซึ่งความรู้ดังกล่าวข้างต้นล้วนเป็นความรู้ที่นักศึกษาสามารถนำไปใช้ได้จริง

โครงการย่อยที่ 3 เป็นการพัฒนาแบบวัดทักษะพื้นฐานที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ด้านความสามารถในการวิเคราะห์ของนักศึกษาครู แบบวัดทักษะพื้นฐานที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ด้านความสามารถในการวิเคราะห์ของนักศึกษาครู แบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 50 ข้อ มีค่าความตรงเชิงโครงสร้าง .20 ขึ้นไป และมีค่าความเที่ยง =.86 ได้เกณฑ์ปกติ 3 ระดับ คือ ระดับสูง กลาง และต่ำ ผลการศึกษาครั้งนี้ ทำให้เกิดนวัตกรรมด้านรูปแบบการจัดการเรียนการสอนฯ ชุดฝึกพัฒนาทักษะฯ และแบบวัดทักษะฯ ที่มีประสิทธิภาพ สำหรับใช้ในการพัฒนานักศึกษาครู นอกจากนี้ยังได้แนวทางในการพัฒนานวัตกรรมการเรียนการสอน สื่อ และเครื่องมือวัดผลสำหรับการผลิตครู รวมถึงแนวทางในการพัฒนาความสามารถ และทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 สำหรับการผลิตและพัฒนาครู

ต่อมาเป็น โครงการวิจัย **เรื่อง การวิจัยเพื่อพัฒนาสมรรถนะสากลของนักศึกษามหาวิทยาลัยในศตวรรษที่ 21** (รหัสงานวิจัย สกว.181) คำว่าสมรรถนะสากลในการวิจัยนี้ หมายถึงการมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องราวหรือประเด็นระดับนานาชาติอย่างลึกซึ้ง มีความสามารถในการเรียนรู้และการทำงานกับเพื่อนต่างภาษาและต่างวัฒนธรรม มีความคล่องแคล่วในภาษาต่างประเทศ มีทักษะในการทำงานได้อย่างมีประสิทธิผลและสร้างผลงานให้เกิดขึ้นกับสังคมโลกได้ ซึ่งมีองค์ประกอบ ได้แก่ (1) ความตระหนักเรื่องในระดับนานาชาติ (International awareness) ที่ประกอบด้วยการมีความรู้ ความเข้าใจประวัติศาสตร์โลก ระบบเศรษฐกิจ สังคม การเมืองการปกครอง และเหตุการณ์รอบโลก โดยเฉพาะต้องตระหนักรู้ว่าเหตุการณ์ระดับชาติและระดับโลกมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงถึงกัน การกระทำของคนแต่ละคนอาจมีผลกระทบกับคนส่วนใหญ่ในสังคมได้รวมทั้งการกระทำในประเทศใดประเทศหนึ่งอาจส่งผลกระทบไปยังประเทศอื่นได้ เช่นกัน (2) ยินดีกับความหลากหลายทางวัฒนธรรม (Appreciation of cultural diversity) มีความยินดีรับความหลากหลายทางวัฒนธรรมโดยมีความรู้และเข้าใจ ถึงความแตกต่างทางความคิด มุมมองและการปฏิบัติของคนที่มาจากวัฒนธรรมที่แตกต่างกันได้ เคารพในความแตกต่างข้ามวัฒนธรรมและแสวงหาโอกาสที่ดีจากความแตกต่างนี้ (3) ความคล่องแคล่วในภาษาต่างประเทศ (Proficiency in foreign language) มีความสามารถในการใช้ภาษาได้สองภาษาขึ้นไปเพื่อการอ่าน เขียนและพูดได้อย่างเข้าใจ เพื่อการสื่อสารที่ดีสำหรับทำความเข้าใจความคิด ความต้องการ ของเจ้าของภาษาที่เป็นคนต่างวัฒนธรรม (4) ทักษะการแข่งขัน (Competitive skills) สนใจ ติดตามความรู้ที่เป็นประเด็นของประเทศต่างๆ อย่างรอบด้าน เพื่อกระตุ้นให้เกิดการคิด วิเคราะห์ สร้างสรรค์ที่นำไปสู่การแข่งขันในตลาดโลกได้ คณะผู้วิจัยใช้การวิจัยอนาคต เพื่อศึกษาลักษณะของสมรรถนะสากล อันจะเป็นข้อมูลสำหรับใช้เตรียมให้นักศึกษามีความพร้อมและความสามารถที่จะเผชิญกับสถานการณ์โลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วโดยการให้ประสบการณ์ล่วงหน้าแก่นักศึกษาว่าสภาพการณ์ในอนาคตจะเป็นอย่างไร เพื่อให้นักศึกษาเป็นผู้มีความสามารถสอดรับการเป็นพลเมืองของโลก (Global Citizen) เพื่อการดำเนินชีวิตที่ผสมกลมกลืนและสร้างสมดุลอย่างสร้างสรรค์กับแนวโน้มของศตวรรษที่ 21 ต่อไป เกิดการยอมรับการเปลี่ยนแปลงได้ง่ายขึ้น ปรับตัวได้ก่อนและมีความสับสนวุ่นวายหรือคับข้องทางจิตใจน้อยที่สุด การวิจัยนี้เน้นเฉพาะสาขาวิชาชีพที่รองรับการเคลื่อนย้ายในกลุ่มประเทศอาเซียน 7 อาชีพ และเลือกนำร่องเพียง 3 วิชาชีพ คือสาขาทันตแพทย์ศาสตร์ พยาบาลศาสตร์และสาขาวิศวกรรมศาสตร์ โดยมีกรอบการวิจัยดังภาพที่ 5.2

ภาพที่ 5.2 กรอบการวิจัยการพัฒนาสมรรถนะสากลของนักศึกษามหาวิทยาลัยในศตวรรษที่ 21

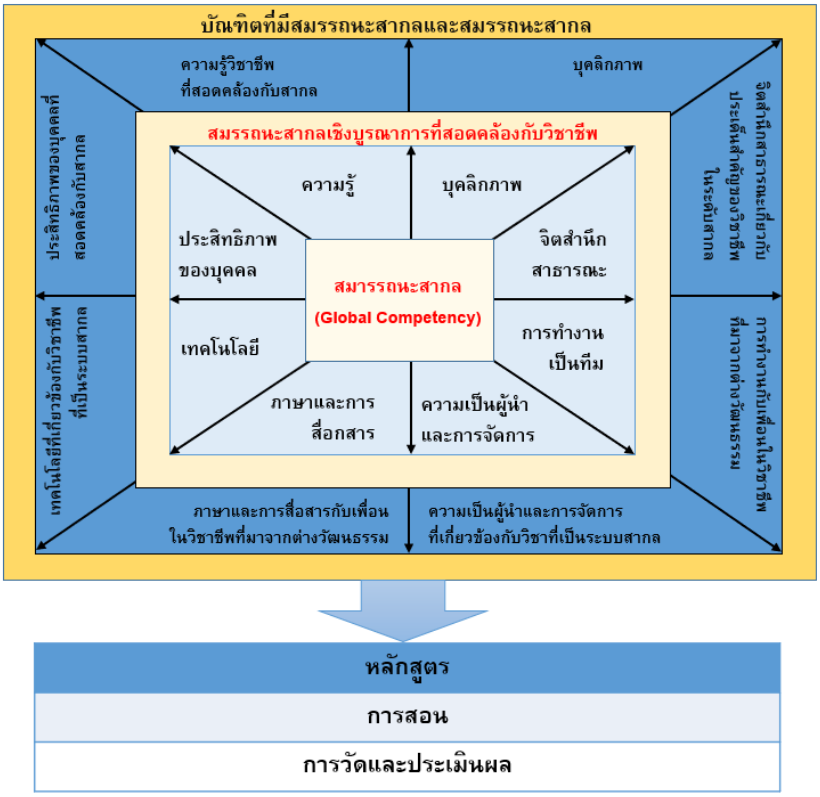

กลุ่มเป้าหมายผู้เชี่ยวชาญที่เป็นผู้ให้ข้อมูลและข้อคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะสากลสำหรับการวิจัยอนาคต ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญสาขาวิชาทันตแพทยศาสตร์ 21 คน สาขาพยาบาลศาสตร์ 21 คน และวิศวกรรมศาสตร์ 27 รวม 69 คน โดยมีเกณฑ์การคัดเลือก ได้แก่ เป็นผู้มีประสบการณ์ในการประกอบวิชาชีพทันตกรรม พยาบาล และวิศวกรรม ทั้ง หน่วยงานรัฐบาลและเอกชนอย่างน้อย 10 ปี หรือ เคยมีประสบการณ์ด้านต่างประเทศในสาขาวิชาชีพทันตกรรม พยาบาลและวิศวกรรม ทั้งหน่วยงานรัฐบาลและเอกชนเกิน 5 ปี หรือ เป็นกรรมการในสมาคมวิชาชีพทันตกรรม พยาบาล และ วิศวกรรม และเต็มใจเป็นผู้เชี่ยวชาญด้วยการวิจัยอนาคต ผลการศึกษาพบว่า **สมรรถนะสากลของทันตแพทย์** ควรมี 9 องค์ประกอบ ตามลำดับความสำคัญ ดังนี้ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ด้านประสิทธิภาพบุคคล ด้านการทำงานเป็นทีม ด้านเทคโนโลยี ด้านภาษาและการสื่อสาร ด้านบุคลิกภาพ ด้านความเป็นผู้นำและการจัดการ ด้านความรู้ และ ด้านจิตสาธารณะ **ส่วนสมรรถนะสากลสาขาพยาบาล** ควรมี 10 องค์ประกอบ ตามลำดับความสำคัญ ดังนี้ ด้านการสื่อสาร ด้านความเป็นไทย ด้านการบริหารจัดการ ด้านการเป็นผู้ใฝ่รู้และการเป็นนักคิดริเริ่ม ด้านความรู้ ด้านเทคโนโลยี ด้านจิตบริการ ด้านจริยธรรม คุณธรรม จิตสาธารณะ ด้านวัฒนธรรม และ ด้านการทำงานเป็นทีมและภาวะผู้นำ โดยลำดับที่ 1-3 มีความสำคัญเท่ากัน **ส่วนสมรรถนะสากลของวิศวกร** ควรมี 9 องค์ประกอบตามลำดับ ความสำคัญ ดังนี้ ด้านบุคลิกภาพ ด้านทำงานเป็นทีม ด้านจิตสาธารณะ ด้านประสิทธิภาพบุคคล ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ด้านความเป็นผู้นำและการจัดการ ด้านความรู้ ด้านเทคโนโลยี และด้านภาษาและการสื่อสาร สมรรถนะดังกล่าวสามารถบูรณาการได้ทั้งในรายวิชาศึกษาทั่วไปและรายวิชาชีพตามหลักสูตร สำหรับภาพอนาคตประกอบด้วย 1) โอกาสและความท้าทาย 2) อนาคตภาพด้านดี 3) อนาคตภาพที่น่าจะเป็นไปได้มากที่สุด และ 4) อนาคตภาพที่มีแนวโน้มไม่ดี งานวิจัยนี้ทำให้ได้องค์ความรู้เพื่อจัดหลักสูตรการเรียนการสอน รวมถึงการเตรียมและฝึกอบรมบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นครู ผู้บริหาร และ

องค์กรทางวิชาชีพ นำไปใช้ในการออกแบบและสนับสนุนการพัฒนาหลักสูตรที่เน้นการพัฒนาสมรรถนะสากลให้แก่นักศึกษา เมื่อนักศึกษามีสมรรถนะสากล พวกเขาจะเห็นคุณค่าและประโยชน์ของความรู้ที่เป็นสากลที่เกิดกับตนเองและที่เติมเต็มให้กับตนเอง ที่นอกเหนือจากการได้งานที่ดีขึ้นหลังจบจากมหาวิทยาลัย นอกจากนี้นักศึกษาที่มีสมรรถนะสากลยังทำให้พวกเขาสามารถช่วยเหลือสังคมในระดับท้องถิ่นและระดับที่กว้างขึ้นได้

5.1.3 การจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

งานวิจัยในกลุ่มการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยมุ่งเน้นพัฒนาความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะของผู้เรียนให้ก้าวทันความเปลี่ยนแปลง และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข โดยเน้นที่พัฒนาการเรียนรู้ของเด็กและเยาวชนผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องกันตั้งแต่ระดับปฐมวัยถึงมัธยมศึกษา เน้นการจัดการเรียนรู้ที่เสริมพลังอำนาจและมุ่งอนาคตของเด็กและเยาวชนในระบบนิเวศของพวกเขา ดังนี้

โครงการวิจัยเรื่อง **การศึกษารูปแบบการใช้เครื่องมือแห่งการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (ไอซีที) เพื่อพัฒนาทักษะความคิดของนักเรียนในระดับประถมศึกษา** (รหัสงานวิจัย สกว.017) เป็นการศึกษาวิจัยเชิงทดลองวัดผลก่อนและหลัง เพื่อพัฒนาทักษะการคิดสร้างสรรค์ ทักษะการคิด วิจารณญาณ ของนักเรียนระดับประถมศึกษา นอกจากนี้ยังมีการศึกษาแบบปฏิบัติที่ดี (Best Practice)ของครูและพัฒนาชุมชนการเรียนรู้ออนไลน์การใช้เครื่องมือแห่งการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (ไอซีที) *(ชุมชน ประกอบด้วยครู นักเรียน ผู้ปกครอง และผู้เชี่ยวชาญ)* กลุ่มเป้าหมาย คือ ครูและนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 4 – 6 คัดเลือกจากโรงเรียนในโครงการเทคโนโลยีสารสนเทศตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี 12 โรงเรียน แบ่งเป็น 3 กลุ่ม กลุ่ม1 ได้แก่ ครู 1 คน และ นักเรียน ป. 5 จำนวน 15 คนโรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ กรุงเทพมหานคร กลุ่ม2 ได้แก่ ครู 14 คน (เข้าร่วมการวิจัยเริ่มแรก 19 คน) และนักเรียนป. 4-6 จำนวน 147 คน) โรงเรียนในพื้นที่จังหวัด นครนายก เชียงใหม่ สกลนคร ศรีสะเกษ ร้อยเอ็ด หนองคาย กาญจนบุรี นราธิวาส และจันทบุรี กลุ่ม 3 ได้แก่ ครู 1 คน และนักเรียน ป.5 และ 6 จำนวน 36 คน ของโรงเรียนชัยพิทยพัฒนามูลนิธิชัยพัฒนา กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาได้ต้นแบบของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ การประยุกต์ใช้เครื่องมือแห่งการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (ไอซีที) เพื่อพัฒนาทักษะการคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษา ในการวิจัยนี้มี 2 รูปแบบ คือ นักเรียนเรียนรู้และมีครูช่วยเหลือ หรือนักเรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง ครูดำเนินการ ผลการศึกษาพบว่าระดับทักษะการคิดสร้างสรรค์หรือทักษะการคิดวิจารณญาณของนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย เมื่อสิ้นสุดการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีระดับนัยสำคัญ .05 สอดคล้องกับผลการวัดและประเมินและผลการบันทึกพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างการทดลอง ซึ่งพบว่าทักษะการคิดสร้างสรรค์หรือทักษะการคิดวิจารณญาณของนักเรียนมีการพัฒนามากขึ้นอย่างเป็นลำดับ และผลการวัดประเมินยังชี้ชัดเจนว่าเป็นผลมาจากการประยุกต์ใช้เครื่องมือแห่งการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (ไอซีที)

*ข้อความรู้จากโครงการวิจัยนี้ นับเป็นต้นแบบ**การจัดการเรียนรู้การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (ไอซีที) เพื่อพัฒนาทักษะความคิด** (เช่น ทักษะการคิดสร้างสรรค์ ทักษะการคิด วิจารณญาณ) **ของนักเรียนระดับประถมศึกษา** ซึ่งสามารถนำศึกษาต่อยอดในสถานการณ์การเรียนการสอนในสภาพการณ์จริง และทดสอบประสิทธิภาพ ประสิทธิผลของรูปแบบ ตลอดจนการพัฒนาแบบปฏิบัติที่ดีในเรื่องนี้ต่อไป**ได้***

แผนงานวิจัย เรื่อง **การจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กและเยาวชนบนฐานความหลากหลายทางวัฒนธรรมการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็ก เยาวชน และชุมชนบนฐานความหลากหลายทางวัฒนธรรม** (รหัสงานวิจัย สกว.033) งานวิจัยนี้เป็นโครงการวิจัยและพัฒนา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจกระบวนการเรียนรู้ในเรื่องความหลากหลายทางวัฒนธรรมให้เกิดขึ้นกับเด็กและเยาวชน โดยครู ผู้นำชุมชน ปราชญ์ท้องถิ่น และผู้ที่เกี่ยวข้องตลอดจนเครือข่ายภาคีในพื้นที่ช่วยกันหนุนเสริมการทำงานพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีทักษะการอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม โดยมีพื้นฐานแนวคิดว่าโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาและชุมชน ควรเป็นหน่วยจัดการหน่วยแรกที่จะช่วยสร้างกระบวนการเรียนรู้ความแตกต่างหลากหลาย ที่จะช่วยพัฒนาเด็กและให้เติบโตในสังคมพหุลักษณ์พหุวัฒนธรรม ทั้งนี้การศึกษาพหุวัฒนธรรม (multicultural education) หรือ การจัดการเรียนรู้บนฐานความหลากหลายและการผสมผสานทางวัฒนธรรม นับเป็นกระบวนทัศน์สำคัญที่แผนงานวิจัยนี้นำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้บนฐานทุนทางวัฒนธรรมโดยใช้วัฒนธรรมเป็นทุนความรู้สำคัญสำหรับการถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวัฒนธรรม ซึ่งตามแนวคิดการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 พหุวัฒนธรรมศึกษามีส่วนสำคัญในการศึกษาและพัฒนาความเป็นพลเมืองโลก แผนงานวิจัยนี้ ประกอบด้วย 2 โครงการย่อย คือ โครงการที่ 1 การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างศักยภาพเด็กและเยาวชนบนฐานความหลากหลายทางวัฒนธรรม โครงการย่อยที่ 2 เป็นการพัฒนาต้นแบบการจัดการเรียนรู้พหุวัฒนธรรมในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกลุ่มสาระทางดนตรีสำหรับชั้นประถมศึกษาของประเทศไทย

ผลการศึกษาในโครงการย่อยที่ 1 ด้านความรู้และทักษะการเรียนรู้ที่ได้จากกิจกรรมนอกระบบการศึกษาหรือนอกห้องเรียน (non-formal education) เด็กและเยาวชนมีความรู้ ความเข้าใจความหลากหลายทางวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นในชุมชนและวิถีชีวิตของคนในชุมชน เช่น ศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ประเพณี อาชีพ ศาสนาและวัฒนธรรมด้านอาหาร เด็กและเยาวชนสามารถยกตัวอย่างและอธิบายเหตุการณ์และปรากฏการณ์ทางสังคม ความรู้ความเข้าใจที่เกิดขึ้นในชุมชนที่มีความเกี่ยวข้องกับประเด็นความหลากหลายวัฒนธรรมได้อย่างเข้าใจ และส่งต่อความรู้นั้นๆ ไปยังชุมชนของตน เด็กและเยาวชนมีทักษะในการผลิตสื่อสารคดีและสามารถใช้สารคดีเป็นเครื่องมือในการสะท้อนปรากฏการณ์ทางสังคมที่เกี่ยวกับความหลากหลายทางวัฒนธรรม และใช้สารคดีในการสื่อสารสาธารณะ เด็กและเยาวชนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองผ่านกระบวนการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ เด็กและเยาวชนได้ศึกษาประเด็นความหลากหลายทางวัฒนธรรมที่ตนเองสนใจใช้ชุมชนเป็นพื้นที่ปฏิบัติการ ผ่านการกำหนดเป้าหมายร่วมกัน จากการรับรู้ปัญหาและสถานการณ์พหุวัฒนธรรมของชุมชน การออกแบบและวางแผน การกำหนดบทบาทของสมาชิกในกลุ่มและหน้าที่ของสมาชิกในกลุ่ม ความเป็นผู้นำ ผู้ตาม การลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ลองผิดลองถูก เรียนรู้การทำงานเป็นทีม การแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า การดำเนินการเพื่อให้บรรลุผล ซึ่งส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนกล้าแสดงออก กล้าพูด กล้าคิด กล้าลงมือทำ ด้านทักษะทางวัฒนธรรม เด็กและเยาวชนเกิดการตระหนักทางวัฒนธรรมในประเด็นเรื่องความหลากหลายทางวัฒนธรรมที่เกิดขึ้น ทั้งในระดับปัจเจก ชุมชน และปรากฏการณ์ทางสังคมวัฒนธรรมในภาพกว้าง โดยที่เด็กและเยาวชนสามารถยกตัวอย่างพร้อมทั้งอธิบายเหตุการณ์และปรากฏการณ์ทางสังคมที่มีความเกี่ยวข้องกับประเด็นเรื่องความหลากหลายทางวัฒนธรรมได้อย่างถูกต้อง เด็กและเยาวชนเริ่มให้ความสำคัญกับวิถีชีวิต ผู้คน และวัฒนธรรมรอบตัว รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม ได้แก่ การเคลื่อนย้ายเข้ามาของคนต่างถิ่นและคนดั้งเดิม การอยู่ร่วมกันของคนต่างถิ่น ความเป็นเมืองและชนบท ประเพณีดั้งเดิม ศาสนาที่หลากหลาย วัฒนธรรมทางอาหาร เมื่อเกิดความรู้ มีความเข้าใจ เกิดการยอมรับความแตกต่างได้ ซึ่งจะทำให้เด็กและเยาวชนกลายเป็นพลังที่สำคัญในการขับเคลื่อนกิจกรรมทางสังคมที่ต้องอาศัยความเข้าใจความหลากหลายได้ในอนาคต

ผลของโครงการย่อยที่ 2 ด้านความรู้และทักษะทางดนตรีที่ได้จากการบูรณาการแนวคิดพหุวัฒนธรรมศึกษาสู่การจัดการศึกษาในระบบ (formal education) (กรณีบูรณาการสู่กลุ่มสาระดนตรี) นักเรียนมีความเข้าใจด้านภูมิการดนตรีได้แก่ ทักษะทางดนตรี (musical skills) อันได้แก่ การปฏิบัติทางดนตรี เช่น การร้องเพลง เล่นเครื่องดนตรี การทำท่าทางประกอบดนตรี การอ่านโน้ต เป็นต้น ซึ่งผ่านกระบวนการเรียนการสอน การเรียนรู้ การฝึกซ้อม จนสามารถเล่นหรือปฏิบัติได้ ตลอดรวมถึงความสามารถในการนำเอาองค์ความรู้ทั้งทางด้านทฤษฎีดนตรี ประวัติศาสตร์ทางดนตรี ตลอดจนความรู้ในด้านกระบวนการ (know how/process knowledge) นำมาใช้ในการประเมิน ตรวจสอบการปฏิบัติทางดนตรีของตนเอง และสามารถหาข้อบกพร่อง ตลอดจนวิธีการปรับปรุงการปฏิบัติทางดนตรีให้บรรลุตามที่ตนเองกำหนดไว้ทั้งเนื้อหา สาระดนตรีตามตัวชี้วัดในหลักสูตรการศึกษาศึกษาขั้นพื้นฐาน และเนื้อหาสาระวัฒนธรรมดนตรีในชุมชน นักเรียนรู้จักรากเหง้าวัฒนธรรมทางดนตรีในชุมชนที่ตนเองอาศัยอยู่ รู้จักภูมิปัญญา บทเพลงในชุมชน รู้จักพ่อเพลงแม่เพลงคนสำคัญในชุมชน รู้อดีตรู้ปัจจุบันของวัฒนธรรมดนตรีรู้จักบทบาทหน้าที่ของเพลงในแต่ละวัฒนธรรม รู้จักความเหมือนและความแตกต่างของดนตรีในแต่ละวัฒนธรรม รู้จักวัฒนธรรมดนตรีใกล้ตัว รู้จักตนเองก่อนที่จะไปรู้จักคนอื่น และวัฒนธรรมโลก ด้านทักษะทางวัฒนธรรมและความเข้าใจความต่างทางวัฒนธรรม นอกจากนักเรียนจะมีทักษะทางดนตรีแล้ว ในด้านองค์ความรู้ทางวัฒนธรรมดนตรี นักเรียนมีโอกาสได้เรียนรู้และมีประสบการณ์ทางวัฒนธรรมดนตรีเพิ่มมากขึ้นและหลากหลายขึ้น ได้แก่ วัฒนธรรมชุมชน วัฒนธรรมและบทบาทของดนตรีในวัฒนธรรมอื่นๆ เด็กที่เข้าร่วมกิจกรรมเกิดทักษะความเข้าใจความแตกต่างทางวัฒนธรรม ทั้งวัฒนธรรมดนตรีและวัฒนธรรมอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องรวมทั้งวัฒนธรรมที่ผูกติดกับวิถีชีวิตและใจความแตกต่างระหว่างเพื่อนร่วมชั้นที่มีภูมิลำเนาจากคนละภูมิภาคหรือประเทศ นำไปสู่การแก้ปัญหาความสัมพันธ์ในห้องเรียน ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมต่างๆ ของนักเรียนที่ไม่ได้รับความร่วมมือเท่าที่ควร เกิดการแบ่งแยกกันเองระหว่างนักเรียน ความรู้และความเข้าใจที่ได้จากการเรียนการสอนและการเข้าร่วมกิจกรรมทำให้เด็กเข้าใจความหลากหลายทางวัฒนธรรมในบางประเด็นได้มากขึ้น เช่น ด้านภูมิลำเนาและที่มาของเพื่อนร่วมชั้นเรียน ความแตกต่างระหว่างบุคคล วัฒนธรรมและวิถีชีวิตอื่นๆ ส่งผลต่อการยอมรับการอยู่ร่วมกับเพื่อนในชั้นเรียนได้มากขึ้น นักเรียนรู้สึกผ่อนคลาย และคลี่คลายความรู้สึกใจความแตกต่างระหว่างบุคคลได้จากการร่วมกิจกรรมทางดนตรี และรู้สึกว่าทุกคนเป็นเพื่อนกันได้และลดอคติทางวัฒนธรรมในการอยู่ร่วมกับเพื่อนที่มจากต่างวัฒนธรรมและพร้อมในการเรียนรู้และทำกิจกรรมต่างๆ นำไปสู่บรรยากาศในห้องเรียนที่ดีขึ้น ทั้งนี้จากผลการดำเนินกิจกรรมในโครงการวิจัยทั้ง 2 โครงการได้ตอกย้ำดำเนินงานเพื่อนำไปสู่เป้าหมายตามแนวคิดและทฤษฎี 4 ขั้นของการเข้าใจวัฒนธรรม (4 levels of cultural understanding) ของ Edward's (1994) ที่ระบุไว้ว่า ขั้นที่ 1 ได้แก่ ขั้นการมีความรู้ (knowledge) ทักษะ (skills) และทัศนคติ (attitude) ซึ่งเด็กเรียนรู้ได้จากการวางโครงสร้างเนื้อหา สื่อการเรียนรู้ อุปกรณ์ที่ใช้ในการออกแบบและการเรียนรู้ และการกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังผลเอาไว้ (learning outcomes from the instructions) ขั้นที่ 2 ได้แก่ ขั้นตระหนักในวัฒนธรรม (cultural awareness) ในขั้นนี้เกิดจากการที่เด็กมีประสบการณ์ที่เปิดกว้าง รับรู้ความเหมือนใจความแตกต่างและความหลากหลายทางวัฒนธรรม จนนำไปสู่ขั้นที่ 3 ขั้นความไวทางวัฒนธรรม (cultural sensitivity) ซึ่งเป็นขั้นที่เริ่มมีอคติน้อยลงจนนำสู่ขั้นที่ 4 ขั้นการให้คุณค่าทางวัฒนธรรม (cultural valuing) ที่มีมุมมองเป็นกลางในวัฒนธรรมอื่น ลดความอดคติและนำไปสู่การเคารพในใจความแตกต่างหลากหลายทางวัฒนธรรมในที่สุด

การจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ด้วยการพัฒนาศักยภาพทางการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นกับผู้เกี่ยวข้องกับการศึกษาทุกฝ่ายทั้งครู นักเรียน ผู้บริหาร ผู้ปกครอง ชุมชนและผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย ดังโครงการวิจัยที่ได้นำเสนอต่อไปนี้

โครงการวิจัย เรื่อง การศึกษาเครือข่ายวิจัยและขับเคลื่อนเชิงยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาเด็กเยาวชนและการศึกษา พ.ศ. 2556-2557 (รหัสงานวิจัย สกว. 023) ซึ่งเป็นการศึกษาวิจัยเชิงพื้นที่และปฏิบัติการที่เน้นถึงการพัฒนาโจทย์วิจัยใหม่เชิงพื้นที่ อาทิ งานพัฒนาโจทย์วิจัยการจัดการศึกษาบนฐานพื้นที่ (Area-based Education) งานประสานและติดตามโครงการด้านเด็ก เยาวชนและการศึกษา ได้ประสานและติดตามโครงการต่อเนื่อง 12 โครงการ อาทิ ประสานงานชุดโครงการพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลทางการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในกลุ่มโรงเรียนการศึกษาทางเลือกโรงเรียนรุ่งอรุณ โรงเรียนเพลินพัฒนา และวิธีการสอนแบบ Open Approach กรณีศึกษาโรงเรียนในจังหวัดเชียงใหม่ งานประสานและติดตามโครงการความร่วมมือทางวิชาการเพื่อการพัฒนาการศึกษาจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยสถาบันรามจิตติได้ทำหน้าที่ประสานและพัฒนาโจทย์วิจัยใหม่ภายใต้โครงการความร่วมมือทางวิชาการเพื่อพัฒนาการศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะจังหวัดชายแดนภาคใต้ ระหว่าง ศธ. สกว. และ ศอบต. งานประสานและติดตามโครงการจับกระแสความเคลื่อนไหวด้านการศึกษาและพัฒนาเด็กและเยาวชน (INTREND) นำไปสู่ข้อเสนอเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาเด็กเยาวชนและการศึกษา และงานหนุนเสริมโครงการ สกว.ของฝ่ายชุมชนและสังคม ได้แก่ โครงการเพาะพันธุ์ปัญญา โครงการ Teacher Coaching และโครงการประสานงานส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยที่มุ่งเป้าตอบสนองความต้องการในการพัฒนาประเทศ ประจำปีงบประมาณ 2557 ผลการศึกษาวิจัยได้ก่อให้เกิดเครือข่ายวิจัยและขับเคลื่อนการศึกษาและการวิจัยด้านเด็ก เยาวชนและการศึกษา ทั้งที่เป็นเครือข่ายนักวิชาการและนักวิจัยรุ่นใหม่ เครือข่ายโรงเรียนและเครือข่ายครูและผู้บริหารที่เกี่ยวข้องในโครงการวิจัย รวมถึงเครือข่ายด้านเด็กและเยาวชนเองที่เข้ามาร่วมในการขับเคลื่อนการใช้ประโยชน์จากงานวิจัยในโครงการที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการเชื่อมต่อเครือข่ายสื่อสาธารณะและเครือข่ายสังคมออนไลน์ เพื่อการนำความรู้ที่ได้จากการวิจัยไปใช้ประโยชน์ในวงกว้าง นอกจากนี้ยังเป็นการเปิดโจทย์วิจัยและพัฒนาสำคัญที่เน้นการทำงานบูรณาการเชิงพื้นที่เพื่อพัฒนาการศึกษาในจังหวัดนำร่อง โดยเน้นอาศัยข้อมูลเชิงประจักษ์ กลไกการจัดการความรู้ และศักยภาพของคนในพื้นที่ และความร่วมมือจากหน่วยงานภาคีหน่วยงานวิชาการในเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาต่อไป

โครงการวิจัย เรื่อง การพัฒนาสมรรถนะระบบที่ปรึกษาให้สภาเด็กและเยาวชนในระดับประเทศ (รหัสงานวิจัย ดย.002) ผลการวิเคราะห์คุณลักษณะและสมรรถนะที่สำคัญของที่ปรึกษาสภาเด็กและเยาวชน ซึ่งผลการศึกษาพบว่าคุณลักษณะที่สำคัญของการเป็นที่ปรึกษาสภาเด็กและเยาวชน คือ การมีคุณธรรมต้นแบบ (role model) โดยที่ปรึกษาสภาเด็กและเยาวชนต้องใช้ใจนำในการทำงาน ต้องทุ่มเท เสียสละ และมีคุณธรรมในการทำงาน เป็นแบบอย่างที่ดีในการทำงานให้กับเด็กและเยาวชนได้ สำหรับสมรรถนะที่สำคัญมี 10 สมรรถนะ คือ การมีส่วนร่วมของเด็กและเยาวชน การประสานงาน การสื่อสารและสร้างสัมพันธ์อันดีกับเด็กและเยาวชนและหน่วยงานต่างๆ การบริหารจัดการองค์กรเด็กและเยาวชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ การบริหารจัดการโครงการและการเงิน การมีเครือข่าย พร้อมทักษะการใช้เทคโนโลยี และฐานข้อมูลในการทำงาน การมีหลักจิตวิทยา นิเทศเด็กเป็น ให้คำปรึกษาเชิงสร้างสรรค์ได้ การบริหารและจัดสรรเวลาให้กับเด็กและเยาวชนได้ การมีทักษะการนันทนาการ และวิทยากรกระบวนการ การฟังเสียงเด็กเป็น เข้าใจเด็กและเยาวชน ร่วมงานกับเด็กและเยาวชนได้ และความรู้ด้านกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการทำงานด้านเด็กและเยาวชน สำหรับการพัฒนาสมรรถนะระบบที่ปรึกษาเป็นหลักสูตรระยะสั้นในเวลา 3-4 วัน โดยสามารถออกแบบตามบริบทแต่ละพื้นที่

จะเห็นได้ว่า โครงการวิจัยทั้ง 2 โครงการข้างต้น เป็นโครงการวิจัยที่เน้นการสร้างสภาพแวดล้อม การจัดระบบสนับสนุน ระบบเครือข่ายในการดูแลสนับสนุน ตลอดจนเพิ่มศักยภาพให้กับตัวแทนชุมชนในการพัฒนาเด็กและเยาวชน

นอกจากนี้การจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 *ยังครอบคลุม*การศึกษาปัจจัยด้านผู้เรียนและโรงเรียนที่ส่งผลต่อสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนวิทยาศาสตร์ นโยบายและยุทธศาสตร์ทางการศึกษาของประเทศที่ประสบความสำเร็จ การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาคุณภาพเด็กและเยาวชนระดับพื้นที่ เช่น โครงการวิจัยเรื่อง **การวิเคราะห์พหุระดับและการศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยด้านผู้เรียนและโรงเรียนที่ส่งผลต่อสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนวิทยาศาสตร์ในโครงการทดสอบนานาชาติ TIMSS 2011 ของนักเรียนในภูมิภาคอาเซียนและเอเชียตะวันออก** (รหัสงานวิจัย สกว.028) โดยใช้ข้อมูลทุติยภูมิ คือ คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ TIMSS ในปี ค.ศ.2011 ของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 27,802 คนจากโรงเรียน จำนวน 929 แห่ง และนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 42,216 คนจากโรงเรียน จำนวน 1,225 แห่ง ผลการศึกษาพบว่าประเทศที่ทำคะแนนได้สูงมักมีทรัพยากรการเรียนรู้ในโรงเรียนระดับสูง ทุกประเทศผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการเรียนของบุตรหลานค่อนข้างมาก ประเทศส่วนใหญ่มีสิ่งแวดล้อมทางสังคม การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาในโรงเรียน และภาวะผู้นำทางการศึกษาอยู่ในระดับสูง ผลการวิเคราะห์ปัจจัยด้านผู้เรียนและโรงเรียนพบว่าเพศไม่ค่อยมีอิทธิพลต่อคะแนนสอบในระดับประถมศึกษา แต่มีมากขึ้นในระดับมัธยมศึกษาทั้งทางบวกและทางลบ การรับรู้ความสามารถของตนเองและทัศนคติต่อการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์มีอิทธิพลต่อคะแนนสอบมากและเป็นทางบวกเกือบทุกประเทศ โรงเรียนขนาดเล็กมีอิทธิพลต่อคะแนนเฉลี่ยของโรงเรียนมากในทางลบ สิ่งแวดล้อมทางสังคมพบว่ามีอิทธิพลมากในทางบวก เป็นต้น

อีกหนึ่งโครงการวิจัย เรื่อง**การเปรียบเทียบพัฒนาการด้านนโยบายและยุทธศาสตร์ทางการศึกษาของประเทศในประชาคมอาเซียน: กรณีศึกษาประเทศเวียดนาม มาเลเซีย และอินโดนีเซีย** (รหัสงานวิจัย สกว.001) ผลการวิจัย พบวา นโยบายและยุทธศาสตรทางการศึกษาที่สำคัญในรอบ 3 ทศวรรษของประเทศเวียดนาม คือ นโยบายการสงเสริมผูมีความสามารถพิเศษ และการสงเสริมใหทุกคนไดรับการศึกษาโดยผานแผนการศึกษาเพื่อปวงชนป ค.ศ.1990-2000 และแผนปฏิบัติการการศึกษาเพื่อปวงชน แหงชาติ ป ค.ศ. 2003-2015 สวนประเทศมาเลเซีย คือนโยบายการพัฒนาครู และการสรางอัตลักษณผานระบบ การศึกษา และประเทศอินโดนีเซีย คือ นโยบายการสงเสริมใหทุกคนในประเทศเขาถึงการศึกษาทุกระดับอยางทั่วถึงและมีคุณภาพโดยการกระจายอำนาจการจัดการศึกษาสูระดับทองถิ่น องคกร และชุมชน ตามแผนปฏิบัติการแหงชาติวาดวยนโยบาย “Education for All” พระราชบัญญัติการศึกษาแหงชาติปี ค.ศ 2003 และ แผนพัฒนาการศึกษาแหงชาติระยะยาว ค.ศ. 2005 – 2025 ผลการศึกษายังระบุอีกว่า ทั้งสามประเทศมีนโยบายและ ยุทธศาสตรทางการศึกษาดังกลาวเพื่อตอบรับกับวิสัยทัศนการกำหนดนโยบายในการพัฒนาประเทศ ทั้งในเชิงเศรษฐกิจและสังคมในระยะยาวเพื่อการกาวสูการเปนประเทศที่พัฒนาแลว ดังที่ประเทศเวียดนาม กำหนดนโยบายโดย เหมย (Doi Moi) ส่วนประเทศมาเลเซีย คือ นโยบายวิสัยทัศน ค.ศ 2020 และประเทศอินโดนีเซีย คือ แผนพัฒนาเศรษฐกิจอินโดนีเซีย ค.ศ. 2011 – 2025

ด้านการสังเคราะหเปรียบเทียบปจจัยเงื่อนไขและกลไกที่สงผลตอการขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตรทางการศึกษาที่สำคัญ พบวามีปจจัยเงื่อนไข และกลไกที่สำคัญที่เปนจุดรวมกันของทั้งประเทศเวียดนาม มาเลเซีย และอินโดนีเซีย คือ การมีนโยบายการศึกษาที่มีความตอเนื่อง และเปนแผนระยะยาว สามารถนำไปสูการปฏิบัติได การมีหนวยงานที่รับผิดชอบในการดำเนินนโยบายด้านการศึกษาโดยเฉพาะ การมีระบบการเมืองที่มั่นคง และการมีผูนำและผูบริหารประเทศที่มีวิสัยทัศนทางการศึกษาอย่างชัดเจน และการมีมาตรการสงเสริม ความรวมมือกับเครือขายในการจัดการและสนับสนุนการศึกษา ซึ่งจากการศึกษาเปรียบเทียบนโยบายและยุทธศาสตรทางการศึกษาของทั้งสามประเทศและประเทศไทย ผู้วิจัยได้มีขอเสนอเชิงนโยบายและยุทธศาสตรทางการศึกษาในการปฏิรูปการศึกษาสำหรับ ประเทศไทย ดังนี้ คือ นโยบายการพัฒนาและติดตามผลการใชนโยบายการศึกษา

นโยบายดานการพัฒนาครู นโยบายการกระจายอำนาจการจัดการศึกษา นโยบายการสรางความรับผิดรับชอบในการจัดการศึกษา และนโยบายการวัดและประเมินผลการศึกษา เป็นต้น

ข้อสังเกต สาระของงานวิจัยกลุ่มนี้เน้นเด็กและเยาวชนมีคุณภาพชีวิตที่เหมาะสมตามช่วงวัย ทั้งด้านสุขภาพ ใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญาที่ดีมีทักษะการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับศตวรรษที่ 21 ในทุกระบบนิเวศ โดยเฉพาะงานวิจัยในระบบมหภาค หรือ งานวิจัยเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์ ซึ่งแม้ว่าจะมีจำนวนไม่มากแต่ก็เป็นข้อมูลที่สำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาเด็กและเยาวชน ให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างมีพลัง มีทิศทางและมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตามงานวิจัยยังขาดความทันสมัย ไม่เท่าทันสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปในสังคมไทย/สังคมโลก ตอบโจทย์วิจัยเดิม ซ้ำๆ หรือใช้วิธีการศึกษาเรื่องเดิมแบบเดิมทำให้ไม่มีผลการวิจัยที่ใหม่ ไม่มีการต่อยอดเพื่อสะท้อนถึงความเข้าใจเด็กและเยาวชนตามสภาพที่เป็นจริง จึงควรมีการส่งเสริมให้มีการศึกษาวิจัยมากขึ้น ทั้งด้านจำนวนและประเด็นต่าง ๆ ที่ครอบคลุมการพัฒนาเด็กและเยาวชนต่อไป

5.2 การคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิ์ของเด็กและเยาวชน

การคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิ์ของเด็กและเยาวชน มีพื้นฐานมาจากพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กและเยาวชน พ.ศ. 2546 ซึ่งพระราชบัญญัติดังกล่าวอิงตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กที่ประเทศไทยเป็นรัฐภาคี โดยมีหลักการสำคัญคือ การระดมทรัพยากรทุกภาคส่วนเข้ามาร่วมดูแล ปกป้อง คุ้มครองเด็ก เพื่อประโยชน์สูงสุดของเด็ก เมื่อพิจารณาตามกรอบฐานการคุ้มครองทางสังคม (SPF) ซึ่งเป็นชุดของสิทธิและสวัสดิการขั้นพื้นฐาน เพื่อเพิ่มขีดความสามารถให้เด็กและเยาวชนทุกคนได้รับความมั่นคงทางรายได้ขั้นพื้นฐานทำให้สามารถเข้าถึงโภชนาการ การศึกษา การดูแล ตลอดจนสินค้าและบริการอื่น ๆ ที่จำเป็นได้

ข้อความรู้จากผลการสังเคราะห์งานวิจัย มีประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิ์ของเด็กและเยาวชน ได้แก่ (1) การคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิ์ของเด็กและเยาวชนกลุ่มเฉพาะ (2) การจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิ์ของเด็กและเยาวชน ดังนี้

5.2.1 การคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิ์ของเด็กและเยาวชนกลุ่มเฉพาะ

การคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิ์ของเด็กและเยาวชนกลุ่มเฉพาะ ครอบคลุมการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันในการปกป้องกันตนเองและสังคมในกลุ่มเด็กและเยาวชน 3 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้พิการ กลุ่มชาติพันธุ์ และกลุ่มผู้กระทำผิด โดยมีสาระสำคัญดังนี้

5.2.1.1 เด็กและเยาวชนผู้พิการ

เด็กและเยาวชนที่พิการ หมายถึง ผู้พิการ ผู้มีปัญหาสุขภาพ และเด็กที่มีความต้องการพิเศษ งานวิจัยในกลุ่มนี้เน้นการศึกษาเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนที่มีความต้องการพิเศษหรือพิการได้รับการพัฒนาให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ซึ่งตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2546 มาตรา 10 ได้ระบุถึงสิทธิและโอกาสทางการศึกษาว่า *การจัดการศึกษาต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้ หรือมีร่างกาย*

พิการ หรือทุพพลภาพหรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้ หรือไม่มีผู้ดูแลหรือด้อยโอกาส ต้องจัดให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด งานวิจัยในกลุ่มเด็กและเยาวชนที่มีความพิการรูปแบบต่าง ๆ ได้แก่

โครงการวิจัย **เรื่อง การออกแบบสื่อเพื่อการจัดการเรียนรู้วิชาศิลปะสาขาทัศนศิลป์อย่างเต็มรูปแบบสำหรับนักเรียนตาบอดสนิทระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย** (รหัสงานวิจัย สกว 150) ตามมาตรฐานและสาระการเรียนรู้ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายนั้น การจัดการเรียนรู้วิชาศิลปะต้องประกอบไปด้วย 4 วิชาแกนหลัก ได้แก่ ประวัติศาสตร์ศิลป์, สุนทรียศาสตร์, ศิลปวิจารณ์ และศิลปะปฏิบัติ อย่างไรก็ตามสำหรับศิลปะในสาขาทัศนศิลป์กับนักเรียนตาบอดสนิทดูเหมือนจะเป็นเรื่องไกลตัว และยากที่สอนให้เข้าใจและปฏิบัติได้ด้วยตนเองได้ จึงส่งผลทำให้เกิดการละเลยจากการสอนวิชาศิลปะจากครูผู้สอน เนื่องจากนักเรียนตาบอดเรียนรู้ได้ลำบาก โดยสาเหตุมาจากการเรียนการสอนวิชาศิลปะแก่นักเรียนตาบอดได้ใช้วิธีการและเครื่องมือเดียวกันกับนักเรียนปกติที่มองเห็น อีกทั้งยังไม่มีการปรับปรุงหรือยืดหยุ่นวิธีการสอนหรือแผนการจัดการเรียนรู้อย่างจริงจัง โครงการวิจัยนี้ จึงมีเป้าหมายหลักเพื่อสร้างแนวทางในการออกแบบสื่อสำหรับครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อการจัดการเรียนรู้วิชาศิลปะสาขาทัศนศิลป์อย่างเต็มรูปแบบให้แก่นักเรียนตาบอดสามารถเรียนรู้วิชาศิลปะเชิงปฏิบัติที่มีมากมาย แต่ยังกระจัดกระจายอยู่ มารวบรวมและปรับเป็นหลักสูตรให้ครอบคลุมทั้ง 4 วิชาแกนหลักของวิชาศิลปะ นอกจากนี้ให้ความสำคัญแก่การสร้างหลักสูตรการเรียนการสอนวิชาศิลปะแก่นักเรียนตาบอดทั้งที่เรียนร่วมและไม่ได้เรียนร่วมกับนักเรียนปกติที่มองเห็นให้เป็นมาตรฐานสากลในทุกโรงเรียน การสอนวิชาศิลปะในภาคทฤษฎี ด้านทัศนศิลป์ ได้แก่ ด้านประวัติศาสตร์ศิลป์, สุนทรียศาสตร์ และศิลปวิจารณ์ มีความเป็นไปได้ในเชิงการบรรยาย อธิบาย บอกเล่าให้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนตาบอดฟังได้ นักเรียนตาบอดสามารถจดจำเนื้อหาสาระได้ แต่อาจจะไม่สามารถบรรยายหรืออธิบายให้เข้าใจได้อย่างลึกซึ้ง จึงจำเป็นต้องมีการใช้สื่อการสอนและเทคนิคต่างๆ เข้ามาประกอบการสอนและอธิบาย งานศิลปะบางอย่าง เช่น งานปั้นประติมากรรม 3 มิติ คนตาบอดสามารถสัมผัสและรับรู้รูปทรง มิติ และที่ว่างได้ แต่ในทางตรงกันข้ามงานศิลปะบางอย่าง เช่น ภาพวาดหรือภาพวาดระบายสีบนพื้นราบแบบ 2 มิติ คนตาบอดไม่สามารถสัมผัสได้ เนื่องจากหากสัมผัสไปก็จะรับรู้ได้เพียงพื้นผิวหรือความหยาบของสีเท่านั้น อีกทั้งยังทำให้ภาพวาดเสียหายหรือสีหลุดลอกได้ อย่างไรก็ตาม การอาศัยสื่อเพื่อการเรียนรู้ด้วยการสัมผัสด้วยมือของคนตาบอดดูเหมือนจะเป็นวิธีการที่สำคัญและง่ายที่สุดกับการรับรู้ผลงานศิลปะ เพื่อให้เกิดความซาบซึ้งและเข้าใจยิ่งขึ้น อีกทั้งการที่นักเรียนตาบอดได้สัมผัสผลงานศิลปะของศิลปินที่มีชื่อเสียง ซึ่งอาจจะใช้การจำลองผลงานเป็นหุ่นจำลอง ช่วยสร้างความสนใจในการเรียนวิชาศิลปะภาคทฤษฎีแก่นักเรียนตาบอดได้เป็นอย่างดี โดยการผลิตสื่อการเรียนรู้นี้ประกอบด้วย วิธีการผลิตหุ่นจำลองประติมากรรมลอยตัว การทำภาพนูนต่ำจากภาพจิตรกรรม และหุ่นจำลองสถาปัตยกรรมด้วยวิธีพับกระดาษ โดยการผลิตสื่อการเรียนรู้เหล่านี้สามารถผลิตและทำขึ้นเองได้ด้วยวิธีการที่ง่ายและหาซื้อวัสดุการผลิตได้ตามท้องถิ่น แล้วใช้วิธีการแบ่งปันและแจกจ่ายซึ่งกันและกันจากโรงเรียนหนึ่งไปสู่อีกโรงเรียนหนึ่งที่มีนักเรียนตาบอดเรียนร่วมกับนักเรียนที่มองเห็นอีกด้วย

โครงการวิจัย **เรื่อง การพัฒนาและตรวจสอบประสิทธิภาพรูปแบบของสื่อคอมพิวเตอร์มัลติมีเดียเพื่อการเรียนรู้การใช้งานโปรแกรมประยุกต์สำหรับนักศึกษาผู้พิการทางการได้ยินศึกษา** (รหัสงานวิจัย สกว 007) ผู้พิการทางการได้ยินมีข้อจำกัดในการเรียนรู้ที่สำคัญยิ่งคือมีช่องทางการเรียนรู้หลักเพียงทางตา การที่หูไม่สามารถได้ยินเสียงเป็นการปิดช่องทางที่สำคัญที่สุดของการรับรู้ข้อมูล ทำให้ผู้พิการทางการได้ยินมีอุปสรรคในการ

เรียนรู้เป็นอย่างมาก ผู้เรียนต้องใช้ความพยายามในการทำความเข้าใจกับข้อมูลที่รับเข้ามาทางตาอยู่ตลอดเวลา ทำให้เกิดภาระในการเรียนรู้ (cognitiveload) ต่อผู้เรียนเป็นอย่างมาก การละสายตาหรือขาดสมาธิเพียงชั่วครู่ ก็จะทำให้ตามบทเรียนไม่ทัน อีกทั้งยังมีอุปสรรคด้านภาษา (อ่าน/เขียนไม่ค่อยได้หรือไม่เข้าใจอย่างถ่องแท้) เป็นเหตุให้เรียนรู้ได้ช้าและขาดประสิทธิภาพ ซึ่งการที่ผู้เรียนไม่เข้าใจสิ่งที่เรียนอย่างถ่องแท้ทำให้เรียนแล้วลืมอย่างรวดเร็ว ผู้พิการทางการได้ยินจึงต้องการสื่อการเรียนการสอนที่นอกจากจะไม่สร้างภาระในการเรียนรู้แล้วยังต้องสามารถช่วยลดภาระการเรียนรู้ (ช่วยการทำความเข้าใจ)ให้กับผู้เรียนได้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ เพื่อช่วยให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ดังนั้นในการผลิตสื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมสำหรับผู้พิการทางการได้ยินจึงต้องใส่ใจและคำนึงถึงข้อจำกัดของผู้เรียนว่ามีความแตกต่างจากผู้เรียนปกติทั่วไป โครงการวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ คือ (1) เพื่อศึกษาหารูปแบบของสื่อการสอนคอมพิวเตอร์ที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ สำหรับสอนการใช้งานโปรแกรมประยุกต์สำหรับผู้พิการทางการได้ยิน โดยศึกษาเปรียบเทียบระหว่างสื่อแบบภาพนิ่งหลายภาพที่คลิกแสดงผลทีละขั้น (Step by step multiple Static Visuals: SSV) กับสื่อแบบภาพเคลื่อนไหว (Animated Visual: AV) (2) เพื่อพัฒนาและเผยแพร่สื่อมัลติมีเดียสอนวิธีใช้งานโปรแกรมประยุกต์ (โปรแกรมตกแต่งภาพ PhotoShop) ที่ผู้พิการทางการได้ยินสามารถนำไปศึกษา/ทบทวนด้วยตนเองได้ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาที่พิการทางการได้ยินระดับปริญญาตรีของวิทยาลัยราชสุดา ซึ่งเป็นผู้พิการทางการได้ยินที่มีพื้นฐานความรู้การใช้งานคอมพิวเตอร์เบื้องต้น และเนื่องจากผู้วิจัยต้องดำเนินการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่างอย่างต่อเนื่องเป็นระยะเวลาอย่างน้อย 1 เดือน จึงใช้วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบ Purposive sampling โดยกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยกลุ่มเล็กและการวิจัยกลุ่มใหญ่ เป็นคนละกลุ่มกัน โดยกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยกลุ่มเล็ก เป็นนักศึกษาในหลักสูตรหูหนวกศึกษา แขนงวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษาจำนวน 13 คน จากห้องเรียนเดียวกัน กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยกลุ่มใหญ่เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 5 จากแขนงวิชาต่างๆ จำนวน 50 คน ของหลักสูตรหูหนวกศึกษา วิทยาลัยราชสุดา

ผลการวิจัยกลุ่มเล็กหลังจากนักศึกษาผู้เข้าร่วมการวิจัยได้เรียนรู้วิธีการใช้งานเครื่องมือต่างๆ ในโปรแกรมPhotoshop โดยใช้สื่อที่พัฒนาขึ้นทั้งสองแบบ (สื่อ AV และ SSV) ทุกคนสามารถใช้เครื่องมือเหล่านั้นสร้างงานได้ จากเดิมที่ใช้เครื่องมือไม่เป็น เมื่อเปรียบเทียบคะแนนทดสอบความรู้หลังเรียนและคะแนนปฏิบัติที่กลุ่มทดลองทั้งสองทำได้ พบว่าไม่แตกต่างกันในทุกเครื่องมือที่วิจัย ดังนั้น จึงดูเหมือนสื่อทั้งสองแบบใช้ได้ผลเหมือนกัน แต่จากผลการแสดงความคิดเห็นของนักศึกษาในแบบสอบถามหลังเรียนและแบบสอบถามเปรียบเทียบ พบว่า ในภาพรวมแล้ว นักศึกษาคิดว่าสื่อAV ช่วยให้เข้าใจการใช้งานเครื่องมือในโปรแกรมได้ง่ายกว่า แต่คิดว่าสื่อแบบ SSV ช่วยในการจดจำมากกว่า และเมื่อสอบถามความคิดเห็นแยกเป็นรายเครื่องมือ พบว่า กรณีเครื่องมือที่มีลักษณะการใช้งานแบบต่อเนื่องเช่น พู่กัน (Brush) นักศึกษาจะชอบเรียนด้วยสื่อ AV ส่วนกรณีเครื่องมือที่มีลักษณะการใช้งานแบบเป็นขั้นตอน เช่น เครื่องมือพิมพ์อักษร (Text) นักศึกษาจะชอบเรียนด้วยสื่อ SSV มากกว่า ซึ่งสอดคล้องกับผลจากการสัมภาษณ์ที่นักศึกษาระบุว่า ควรเลือกใช้สื่อ AV ในหัวข้อที่ต้องการความต่อเนื่อง และใช้สื่อ SSV ในหัวข้อที่เน้นการทำงานเป็นลำดับขั้นตอน และเมื่อให้ผู้เรียนทั้งสองกลุ่มเปรียบเทียบสื่อ AV และ SSV กับสื่อประกอบการเรียนแบบเดิมซึ่งเป็นสื่อ PowerPoint ทั่วไปที่เคยใช้ ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นว่าสื่อทั้งสองแบบ (AVและ SSV) ช่วยให้เข้าใจและจดจำวิธีใช้งานเครื่องมือในโปรแกรม PhotoShop ได้ดีกว่ามาก และต้องการสื่อ AV และ SSV สำหรับการเรียนและการทบทวน เพราะภาพในสื่อจะเหมือนในโปรแกรมจริงๆ และมีความชัดเจนมากกว่า ส่วนสื่อสนับสนุนที่มีอยู่คือ วิดีโอบันทึกการเรียนการสอน และเอกสารสรุปบทเรียนจากผู้จดคำบรรยายใช้ประโยชน์ไม่ได้เต็มที่เนื่องจาก เอกสารสรุปมีข้อความจำนวนมาก อ่านแล้วไม่เข้าใจความหมายทั้งหมด ส่วนวิดีโอบันทึกการเรียนการสอน ภาพหน้าจอและมือล่ามมีขนาดเล็กเกินไปมองเห็นไม่ชัด โดยผู้เข้าร่วมวิจัยได้ให้ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับสื่อAV ว่า สื่อ AV ต้องไม่ยาวเกินไป ถ้าเนื้อหายาวมากให้แบ่งเป็นไฟล์วิดีโอย่อยๆ การเคลื่อนไหวเมาส์ ในสื่อ AV

ต้องต่อเนื่องแต่ไม่เร็วเกินไป ไม่มีการหยุดชี้นานๆ เพราะไม่รู้ว่าจะบอกอะไร ควรมีล่ามอธิบายก่อนแล้วค่อยดูสื่อ และหากมีภาษามืออธิบายประกอบในสื่อด้วยก็จะดีมาก ส่วนในด้านของข้อความที่ใช้ในสื่อ (ทั้งสื่อ AV และSSV) ผู้เข้าร่วมการวิจัยส่วนใหญ่เห็นว่า มีปริมาณเหมาะสมและอ่านเข้าใจได้ แต่ต้องการให้มีภาษามือช่วยอธิบายด้วยทุกที่ในการเรียนเครื่องมือพิมพ์อักษรส่วนกรณีเรียนเครื่องมือชนิดอื่นๆ ต้องการภาษามือช่วยอธิบายเฉพาะเมื่อมีข้อความยาวๆ

ผลการวิจัยกลุ่มใหญ่ จากการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์การเรียนของผู้เรียนที่เรียนด้วยสื่อแต่ละแบบ (AV และSSV) เทียบกับเกณฑ์คะแนน 70% พบว่ากลุ่มที่เรียนเครื่องมือที่มีลักษณะใช้งานแบบเป็นขั้นๆ ด้วยสื่อแบบ SSV และเรียนเครื่องมือที่มีลักษณะใช้งานแบบต่อเนื่องด้วยสื่อแบบ AV จะทำคะแนนทดสอบหลังเรียนและคะแนนทดสอบภาคปฏิบัติได้มากกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ในขณะที่กลุ่มที่เรียนด้วยสื่ออีกแบบทำคะแนนได้ไม่ถึงเกณฑ์ ผลนี้จึงบ่งชี้ว่า การเรียนเครื่องมือที่มีลักษณะใช้งานแบบเป็นขั้นๆ ด้วยสื่อแบบ SSV และการเรียนเครื่องมือที่มีลักษณะใช้งานแบบต่อเนื่องด้วยสื่อแบบ AV ให้ผลสัมฤทธิ์การเรียนดีตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้จากการวิเคราะห์เปรียบเทียบประสิทธิผลระหว่างสื่อ AV และ SSV ในแง่การเป็นสื่อช่วยการเรียนรู้/ทำความเข้าใจ จากการเปรียบเทียบร้อยละของผู้เรียนที่ทำคะแนนเพิ่ม (%gain) ได้เกิน 50% ระหว่างกลุ่มที่เรียนด้วยสื่อ AV กับกลุ่มที่เรียนด้วยสื่อ SSV พบว่าในการเรียนเครื่องมือที่มีลักษณะการใช้งานแบบต่อเนื่อง ผู้เรียนในกลุ่ม AV มีจำนวนผู้เรียนที่ทำคะแนนเพิ่มได้เกิน 50% มากกว่ากลุ่ม SSV หรือกล่าวได้ว่า ในการเรียนเครื่องมือที่มีลักษณะการใช้งานแบบต่อเนื่องสื่อ AV น่าจะมีส่วนช่วยในการเรียนรู้มากกว่า ส่วนการเรียนเครื่องมือที่มีลักษณะการใช้งานแบบเป็นขั้นตอน ผู้เรียนในกลุ่ม SSV มีจำนวนผู้เรียนที่ทำคะแนนเพิ่มได้เกิน 50% มากกว่ากลุ่ม AV หรือกล่าวได้ว่าในการเรียนเครื่องมือที่มีลักษณะการใช้งานแบบเป็นขั้นๆ สื่อ SSV น่าจะมีส่วนช่วยในการเรียนรู้มากกว่า และเมื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนทดสอบหลังเรียนและคะแนนทดสอบภาคปฏิบัติระหว่างกลุ่ม AV และ SSV พบว่ากลุ่มที่เรียนด้วยสื่อ AV ทำคะแนนทดสอบหลังเรียนและคะแนนปฏิบัติได้สูงกว่ากลุ่มที่เรียนด้วยสื่อ SSV ในการเรียนเครื่องมือที่มีลักษณะการใช้งานแบบต่อเนื่อง และกลุ่มที่เรียนด้วยสื่อ SSV ทำคะแนนได้สูงกว่ากลุ่มที่เรียนด้วยสื่อ AV ในการเรียนเครื่องมือที่มีลักษณะการใช้งานแบบเป็นขั้นๆ แสดงว่า ในการเรียนกลุ่มเครื่องมือที่มีลักษณะการทำงานแบบต่อเนื่อง สื่อAV มีแนวโน้มช่วยให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจและสามารถนำความรู้ไปใช้สร้างงานในภาคปฏิบัติได้ดีกว่าสื่อแบบ SSV (หรือกล่าวได้ว่า เรียนเครื่องมือที่มีลักษณะการทำงานแบบต่อเนื่องด้วยสื่อ AV ให้ผลสัมฤทธิ์การเรียนดีกว่า) และในการเรียนกลุ่มเครื่องมือที่มีลักษณะการทำงานแบบเป็นขั้นๆ สื่อแบบ SSV มีแนวโน้มช่วยให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจและสามารถนำความรู้ไปใช้สร้างงานในภาคปฏิบัติได้ดีกว่าสื่อแบบ AV (หรือกล่าวได้ว่า เรียนเครื่องมือที่มีลักษณะการทำงานแบบเป็นขั้นๆ ด้วยสื่อ SSV ให้ผลสัมฤทธิ์การเรียนดีกว่า) จะเห็นได้ว่าผลการวิจัยกลุ่มใหญ่นี้สอดคล้องกับผลการวิจัยกลุ่มเล็กดังที่สรุปข้างต้น และสอดคล้องกับผลการศึกษาของผู้วิจัยเอง (สุธา, 2556) ที่ดำเนินการวิจัยกับเครื่องมือในโปรแกรม Flash นอกจากนี้ผลการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้พิการทางการได้ยินในการศึกษาครั้งนี้ยังสอดคล้องกับข้อแนะนำของ Rieber (1990) ที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรมในกลุ่มคนหูดีว่า ควรใช้ภาพเคลื่อนไหวเฉพาะเมื่อบทเรียนต้องการใช้คุณสมบัติของมัน และสอดคล้องกับข้อสรุปของ Mayer & Moreno (2002) และ Rieber (1991) ที่กล่าวว่าการใช้ภาพเคลื่อนไหวเป็นสื่อการสอนจะมีประสิทธิผลมากกว่าการใช้ภาพนิ่งในการสื่อข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับทิศทางหรือการเปลี่ยนแปลงตามเวลา ซึ่งในการสอนใช้เครื่องมือในกล่องเครื่องมือที่มีลักษณะการใช้งานแบบต่อเนื่องเช่น เครื่องมือพู่กัน และเครื่องมือตกแต่งภาพนั้น จะเกี่ยวข้องกับการใช้เมาส์อย่างต่อเนื่องไปในบริเวณต่างๆ เพื่อวาดภาพหรือตกแต่งภาพ โดยภาพที่ถูกวาดขึ้นหรือภาพที่กำลังทำการตกแต่งนั้นก็จะมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างต่อเนื่อง การดูสื่อภาพเคลื่อนไหวจึงช่วยให้ผู้เรียนมองเห็นภาพรวมในการใช้งานเครื่องมือได้อย่างต่อเนื่อง ทำให้เกิดความเข้าใจที่ชัดเจน

สำหรับประสิทธิผลของสื่อ AV และ SSV ในด้านการนำไปใช้เป็นสื่อทบทวน/เรียกคืนความรู้ด้วยตนเอง กล่าวได้ว่าสื่อทั้งสองแบบเป็นสื่อที่มีประสิทธิภาพในระดับที่น่าพอใจสำหรับให้ผู้เรียนที่พิการทางการได้ยินนำไปใช้ทบทวนความรู้ด้วยตนเองได้โดยไม่ต้องมีอาจารย์ทบทวนให้เนื่องจากผู้เรียนสามารถทำคะแนนสอบซ้ำหลังเรียนผ่านไปแล้ว 1 เดือนได้ใกล้เคียงกับคะแนนทดสอบหลังเรียนทันทีแม้จะมีแนวโน้มลดลงเล็กน้อยก็ตาม ดังนั้นสื่อ AV และ SSV จึงเป็นสื่อที่มีประสิทธิภาพสำหรับช่วยเรียกคืนความรู้ให้กับผู้เรียนได้เมื่อเรียนผ่านไปนานแล้วลืมสำหรับผลที่ได้จากการสอบถามความคิดเห็นที่ผู้เรียนมีต่อสื่อการสอน AV และ SSV ในแง่การเป็นสื่อช่วยการเรียนรู้/ทำความเข้าใจพบว่าผู้เรียนทั้งสองกลุ่มมีความเห็นว่า สื่อ AV และ SSV ช่วยให้เรียนรู้วิธีใช้งานเครื่องมือต่างๆ ในโปรแกรมได้ง่ายและรวดเร็วขึ้นมาก ซึ่งผลความคิดเห็นประเด็นนี้บ่งชี้ว่าสื่อ AV และ SSV ช่วยลดภาระการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนได้ นอกจากนี้ผู้เรียนยังลงความเห็นอีกว่า ปริมาณข้อความในสื่อและรูปแบบของสื่อเหมาะสมกับนักศึกษาหูหนวกมากสื่อช่วยให้จำเนื้อหาที่เรียนได้นานขึ้น และเหมาะสำหรับใช้ในการทบทวนความรู้ด้วยตนเองในทุกเครื่องมือที่ทำการวิจัย และผู้เรียนจากทั้งสองกลุ่มมีความเห็นตรงกันว่า สื่อ AV และ SSV ช่วยให้สามารถใช้โปรแกรม Photoshop สร้างงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากในทุกเครื่องมือที่ทำการวิจัยและเมื่อให้ผู้เรียนแสดงความเห็นเปรียบเทียบกันเองระหว่างสื่อ AV กับ SSV ว่า สื่อแบบใดช่วยให้เข้าใจวิธีใช้เครื่องมือได้ง่ายและรวดเร็วกว่า ผู้เรียนส่วนใหญ่เห็นว่า ในการเรียนเครื่องมือที่มีลักษณะการใช้งานแบบต่อเนื่อง สื่อแบบ AV ช่วยให้เข้าใจวิธีใช้เครื่องมือได้ง่ายและรวดเร็วกว่าและเห็นว่าในการเรียนเครื่องมือที่มีลักษณะการใช้งานแบบเป็นขั้นตอน สื่อแบบ SSV ช่วยให้เข้าใจวิธีใช้เครื่องมือได้ง่ายและรวดเร็วกว่า

นอกจากนี้ผลที่ได้จากการสอบถามความคิดเห็นที่ผู้เรียนมีต่อสื่อการสอน AV และ SSV ในด้านการส่งเสริมความจำ ผู้เข้าร่วมการวิจัยมีความเห็นว่า ทั้งสื่อ AV และ SSV มีประสิทธิภาพช่วยให้จดจำความรู้ไว้ได้ดีกว่าสื่อที่เคยใช้มาก และเมื่อเปรียบเทียบกันเองระหว่างสื่อ AV กับ SSVโดยไม่แยกถามเป็นรายเครื่องมือ (ในการวิจัยกลุ่มเล็ก) ผู้เข้าร่วมการวิจัยส่วนใหญ่ลงความเห็นว่าสื่อ SSV ช่วยให้จดจำได้มากกว่าเนื่องจากมีเวลาให้จำมากกว่า แต่เมื่อถามแยกเป็นรายเครื่องมือ (ในการวิจัยกลุ่มใหญ่) พบว่า ผลความคิดเห็นมีความโน้มเอียงสอดคล้องกับลักษณะการใช้งานเครื่องมือคือ ผู้เรียนคิดว่าสื่อ AV ช่วยให้จดจำได้นานกว่ากรณีเรียนเครื่องมือที่มีลักษณะใช้งานแบบต่อเนื่อง และคิดว่าสื่อ SSV ช่วยให้จดจำได้นานกว่ากรณีเรียนเครื่องมือที่มีลักษณะใช้งานแบบเป็นขั้นๆ ซึ่งน่าจะเป็นเพราะสื่อแต่ละแบบเหมาะสมกับเครื่องมือแต่ละชนิดต่างกัน โดยในการเรียนเครื่องมือที่มีขั้นตอนต่างๆ ให้จำมาก (มีลักษณะใช้งานแบบเป็นขั้นๆ) การเรียนจากสื่อ SSV ก็น่าจะช่วยให้ผู้เรียนจดจำได้ดีกว่าเพราะมีเวลาให้จำมากกว่า และในการเรียนเครื่องมือที่มีลักษณะใช้งานแบบต่อเนื่องการได้เห็นการทำงานอย่างต่อเนื่องจากสื่อ AV ก็จะช่วยให้เห็นภาพชัดเจนและทำให้เข้าใจได้มากกว่า ดังนั้นจึงน่าจะส่งผลให้จดจำได้ดีกว่า เมื่อสัมภาษณ์ผู้เรียนว่าในการเรียนรู้โปรแกรมคอมพิวเตอร์อื่นๆ ต้องการเรียนด้วยสื่อประเภทใด พบว่าผู้เรียน 50% เลือกสื่อ AV 20% เลือกสื่อ SSV และอีก 30% เลือกทั้งสองแบบด้วยเหตุผลที่ต่างกัน โดยกลุ่มที่เลือกสื่อ AV ให้เหตุผลว่าการดูทีละภาพทำให้เสียเวลาและบางครั้งทำให้ไม่สามารถเชื่อมต่อการทำงานในแต่ละภาพได้ กลุ่มที่เลือกสื่อ SSV ให้เหตุผลว่าไม่สามารถดูสื่อภาพเคลื่อนไหวได้ทันต้องการดูจากสื่อ SSV ไปทีละภาพจนเข้าใจแล้วค่อยเปลี่ยนภาพ ส่วนกลุ่มที่เลือกสื่อทั้งสองแบบให้เหตุผลว่าสื่อแต่ละแบบ (AV และ SSV) เหมาะสมกับเครื่องมือแต่ละชนิดแตกต่างกัน เช่น ถ้าจะเรียนเครื่องมือที่เน้นการทำงานต่อเนื่อง เช่น วาดภาพ ลากเส้นอิสระควรใช้สื่อ AV เพราะจะเห็นการลากเส้นไปอย่างต่อเนื่องชัดเจน แต่ถ้าเรียนเรื่องที่ต้องจำไปทีละขั้นควรใช้สื่อ SSV จะได้มีเวลาในการจดจำขั้นตอนแต่ละขั้น ซึ่งจะเห็นได้ว่าเหตุผลของกลุ่มที่เลือกทั้งสื่อ AV และ SSV นั้นเป็นเหตุผลที่ดีและสอดคล้องตรงกันกับผลวัดด้วยการทดสอบที่ได้กล่าวสรุปไว้ข้างต้น และเมื่อให้ผู้เข้าร่วมการวิจัยเปรียบเทียบการเรียนคอมพิวเตอร์ด้วยสื่อแบบเดิมที่เคยใช้ (สื่อ PowerPoint ที่ใน 1 หน้า มีภาพประกอบ 1 ภาพและมีข้อความอธิบาย) กับการเรียนโดยใช้สื่อ

AV/SSV ผู้เข้าร่วมวิจัยทุกคนระบุว่าชอบสื่อ AV/SSV มากกว่า และเห็นว่าสื่อ AV และ SSV เหมาะสมกับการเรียนรู้โปรแกรมประยุกต์ของคนหูหนวก เนื่องจากสื่อ AV/SSV อธิบายด้วยรูปภาพที่ชัดเจนเหมือนในโปรแกรมจริงทุกขั้นตอน เข้าใจได้ง่ายโดยไม่ต้องอ่าน และมีตัวหนังสือน้อย การพัฒนาสื่อมัลติมีเดียสอนวิธีใช้งานโปรแกรมประยุกต์ในครั้งนี้ จึงถือได้ว่าเป็นการเริ่มต้นปฏิวัติการเรียนรู้ทางด้านคอมพิวเตอร์ให้กับผู้พิการทางการได้ยิน เป็นการให้โอกาสการเรียนรู้การใช้งานโปรแกรมคอมพิวเตอร์แก่ผู้พิการทางการได้ยิน เนื่องจากการพัฒนาสื่อได้อาศัยความเข้าใจถึงข้อจำกัดต่างๆ ในการเรียนรู้ของผู้เรียนและใช้ความรู้ที่ได้จากการวิจัย ทำให้ผู้พิการทางการได้ยินมีสื่อการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพตรงกับความต้องการสำหรับใช้ในการเรียนอย่างแท้จริง นอกจากนี้สื่อมัลติมีเดียนี้ยังได้รับการออกแบบให้เป็นสื่อที่สามารถนำไปใช้ในการเรียนและทบทวนความรู้ได้ด้วยตนเองโดยไม่ต้องมีอาจารย์และล่ามเป็นผู้สอนและแปล เนื่องจากได้บันทึกคำอธิบายของอาจารย์เป็นวีดีโอภาษามือพร้อมทั้งมีภาพประกอบการอธิบายแสดงไว้ในสื่อมัลติมีเดียเรียบร้อยแล้ว ดังนั้นแม้เรียนผ่านไปแล้วเกิดการลืมก็สามารถนำสื่อขึ้นมาใช้ในการทบทวนเมื่อใดก็ได้

โครงการวิจัยเรื่อง **การออกแบบผลิตภัณฑ์ร่วมกับชุมชนที่สามารถช่วยบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพเด็กพิการทางกายภาพในชนบทที่ห่างไกล** (รหัสงานวิจัย สกว. 012) การศึกษาประเด็นปัญหาที่เกิดจากพฤติกรรมและวิถีการใช้ชีวิตของคนไทยในชนบทที่มีเด็กที่ป่วยด้วยโรคพิการทางสมองที่มีอยู่ระหว่าง 3 ปี ถึง 9 ปี และการนำเสนอแนวทางในการปรับปรุงแก้ไข จากสถิติจากการสำรวจความพิการ พ.ศ. 2550 โดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสารพบว่ามีผู้ป่วยที่ต้องการการบำบัดรักษาทางกายภาพ เช่น สมองพิการ ที่อยู่นอกเขตเทศบาลมีจำนวนถึง 25,177 คน ผู้ป่วยที่อยู่ในเขตเทศบาล 4,664 คน จะเห็นได้ว่า ผู้ป่วยสมองพิการที่อยู่นอกเขตเทศบาลหรือชนบทนั้นมีมากกว่าในเมืองถึงประมาณ 5 เท่า ในบริบทของชนบทที่ห่างไกล วิถีชีวิตประจำวันของทั้งเด็กที่มีความพิการทางกายภาพและผู้ดูแล ซึ่งส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ เช่น ปู่ย่า ตายาย เนื่องจากพ่อแม่ต้องออกไปทำงานรับจ้างหาเลี้ยงครอบครัว ด้วยวิถีชีวิตที่ไม่เอื้อต่อวิธีปฏิบัติตนในการฝึกฝนที่เหมาะสม อีกทั้งถ้าเด็กไม่สามารถเคลื่อนไหวช่วยตัวเองได้ จึงต้องการการดูแลอย่างใกล้ชิดตลอดทั้งวัน ซึ่งบางรายผู้ดูแลอาจจะต้องไปทำไร่ไถนาเพื่อหาเลี้ยงชีพอีกทางหนึ่ง ทั้งนี้เนื่องจากถ้าปล่อยไว้ที่บ้านจะไม่มีผู้ดูแลเด็ก จึงมีความจำเป็นที่จะต้องเคลื่อนย้ายหลานผู้พิการไปทุกที่ด้วยซึ่งเป็นภาระที่หนักสำหรับผู้สูงอายุที่บางรายก็มีปัญหาทางด้านสุขภาพเองอยู่แล้วจึงไม่สามารถดูแลได้อย่างเต็มที่ดังนั้นเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่และสุขภาพของผู้ที่อยู่ในชุมชนชนบทที่ห่างไกล จึงมีความจำเป็นในการพัฒนาระบบแนวทางการออกแบบ สิ่งอำนวยความสะดวก รวมถึงการนำเสนอแนวทางการออกแบบเครื่องมือหรืออุปกรณ์ ที่ช่วยให้เด็กผู้พิการหรือผู้ดูแลสามารถฝึกฝนและดูแลตัวเองอย่างเหมาะสมได้ ทั้งทางด้านกายภาพ สภาพแวดล้อม สังคมและจิตวิทยา รวมทั้งการสร้างทัศนคติ และแรงจูงใจที่ถูกต้องที่จะช่วยให้การบำบัด สามารถฟื้นฟูเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยอุปกรณ์ช่วยนี้ควรจะสามารถหาซื้อชิ้นส่วนทดแทนได้ในท้องถิ่น และเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมการใช้ชีวิตทั้งที่บ้าน สถานที่ดูแล และ โรงเรียน กลุ่มเป้าหมายหลักในงานวิจัยนี้จะเป็นการพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อเด็กสมองพิการ ในเฉพาะกลุ่ม Diplegia และHemiplegia ที่มีอายุระหว่าง 3-9 ขวบ เนื่องจากทั้ง 2 กลุ่มข้างต้น เป็นกลุ่มที่ยังพอใช้แขนช่วยได้และมีความสามารถในการฝึกฝนและพัฒนากล้ามเนื้อได้ที่บ้าน โดยไม่จำเป็นต้องใช้เครื่องมือที่มีความสลับซับซ้อนทางการแพทย์เด็กที่อยู่ในชนบทกลุ่มนี้จะมีปัญหาหลัก 3 ด้านคือ อุปกรณ์มาตรฐานที่เด็กได้รับความช่วยเหลือมาไม่สามารถจะปรับใช้กับสรีระและการใช้ชีวิตประจำวันได้ เด็กจึงต้องพึ่งพาผู้ดูแลตลอดเวลา โดยถ้าผู้ดูแลไม่มีความรู้ทางการบำบัดฝึกฝนที่ดีพอ เด็กก็จะติดอยู่กับที่นอนซึ่งทำให้ไม่ได้รับการฝึกฝนการเคลื่อนไหวที่เพียงพอ อีกทั้งวิถีชีวิตความเป็นอยู่ส่วนใหญ่จะใช้ชีวิตในการทำกิจกรรมที่พื้นเป็นหลัก ดังนั้นแนวทางการออกแบบที่สามารถใช้คลอบคลุมกิจวัตรประจำวันและการใช้ชีวิตของเด็กพิการทางสมองในชนบทได้ โดยคำนึงถึงการอำนวยความสะดวกใน

การทำกิจวัตรประจำวัน ปรับเปลี่ยนตามความต้องการในแต่ละช่วงพัฒนาการ สะดวกในการซ่อมแซม หาชิ้นส่วนทดแทนในราคาที่ไม่สูง หรือสามารถทำทดแทนเองได้โดยง่าย ช่วยให้การเคลื่อนย้ายเป็นไปได้ง่าย ผลการวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์ เพื่อช่วยฟื้นฟูสมรรถภาพให้กับเด็กอายุ 3-9 ปีที่มีความพิการทางกายในชุมชนชนบท เป็น ชุดอุปกรณ์ฝึกกล้ามเนื้อมัดใหญ่ ที่ใช้ภายในบ้าน (Indoor Roll Rider) โดยใช้ชื่อว่า “น้องยิ้ม” (มีลักษณะของเก้าอี้ทรงเตี้ย และมีล้อที่มีการใช้งานได้หลากหลาย เช่น สามารถเคลื่อนที่โดยใช้ขา หรือเคลื่อนที่โดยใช้มือ) ผลิตภัณฑ์นี้ใช้เป็นเก้าอี้ฝึกกล้ามเนื้อทางกายภาพสำหรับเด็กพิการทางกายภาพ หรือเด็กที่เกิดมาพิการทางสมอง ซึ่งจะทำให้มีความลำบากในการเดิน และการเคลื่อนไหว แขน ขา มีความอ่อนแรง หรือมีความแข็งตึง ให้สามารถฝึกการควบคุมการเคลื่อนไหวของที่นั่งได้ตามศักยภาพที่มี ภายในบ้านได้ เช่น การฝึกใช้กล้ามเนื้อแขนและมือ ในการหมุนล้อ การฝึกใช้กล้ามเนื้อขาช่วยขยับไป หรือการฝึกกล้ามเนื้อสะโพกด้วยการเดินเข่าโดยใช้ แขนดันเข็นเก้าอี้ไปด้านหน้า เก้าอี้มีขนาดที่เด็กนั่งแล้วติดพื้นพอดี มีลักษณะ สีสันสดใสเหมือนของเล่น และมีล้อจักรยานเด็ก 2 ล้อ ติดประกบด้านข้าง 2 ด้านที่ด้านซ้ายและด้านขวา ล้อที่เลือกใช้มีขนาดเหมาะสมกับความสูง และมือเด็กที่จะจับให้หมุนเคลื่อนที่ไปข้างหน้า ข้างหลัง หรือ บังคับทิศทางเลี้ยวซ้าย เลี้ยวขวาได้ ส่วนล้อเล็กอีก 4 ล้อ ช่วยในการรองรับน้ำหนักและช่วยให้ผ่อนแรงในการเคลื่อนที่ ส่วนตัวเก้าอี้ที่นั่งมีโครงสร้างเหล็กรองรับ ด้านใต้เพื่อช่วยรับน้ำหนักและเสริมความแข็งแรงทนทาน โดยมีการใช้งานได้ในรูปแบบต่างๆ ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 5.3 เก้าอี้ฝึกกล้ามเนื้อทางกายภาพสำหรับเด็กพิการทางกายภาพ หรือเด็กที่เกิดมาพิการทางสมอง

5.2.1.2 เด็กและเยาวชนกลุ่มชาติพันธุ์

งานวิจัยในกลุ่มนี้เน้นส่งเสริมการเรียนรู้ทางด้านภาษาที่สองในกลุ่มเด็กชาติพันธุ์ ซึ่งองค์การยูเนสโก ระบุว่าเด็กและเยาวชนที่ใช้ภาษาแม่ที่ไม่ใช่ภาษาหลักของประเทศหรือพูดภาษาที่รู้จักกันน้อยกว่า (lesser-known languages) มักเป็นผู้เสียเปรียบทางการศึกษา มีอัตราการรู้หนังสือน้อย และขาดโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาภาคบังคับที่มีคุณภาพได้ (UNESCO, 2011) สาระสำคัญของผลการศึกษามีดังนี้

โครงการวิจัย เรื่อง **การศึกษาการพัฒนาและตรวจสอบประสิทธิภาพหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบมีปฏิสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาไทยสำหรับนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ใช้ภาษามลายูถิ่นเป็นภาษาแม่ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้** (รหัสงานวิจัย สกว. 032) โครงการวิจัยนี้ เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ หรือ อีบุ๊ค (e-Book : electronic book) หมายถึง หนังสือที่สร้างขึ้นด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์มีลักษณะเป็นเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ ที่สามารถอ่านผ่านทางหน้าจอคอมพิวเตอร์ทั้งในระบบออฟไลน์และออนไลน์ สามารถเชื่อมโยงจุดไปยังส่วนต่างๆ ของหนังสือ มีปฏิสัมพันธ์และโต้ตอบกับผู้เรียนได้ นอกจากนั้นหนังสืออิเล็กทรอนิกส์สามารถแทรกภาพ เสียง ภาพเคลื่อนไหว แบบทดสอบ และสามารถสั่งพิมพ์เอกสารที่ต้องการออกทางเครื่องพิมพ์ได้ อีกประการหนึ่งที่สาคัญก็คือ หนังสืออิเล็กทรอนิกส์สามารถปรับปรุงข้อมูลให้ทันสมัยได้ตลอดเวลา ซึ่งคุณสมบัติเหล่านี้จะไม่มีในหนังสือธรรมดาทั่วไป ดังภาพที่ 5.3

ภาพที่ 5.4 กรอบการวิจัยการพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้

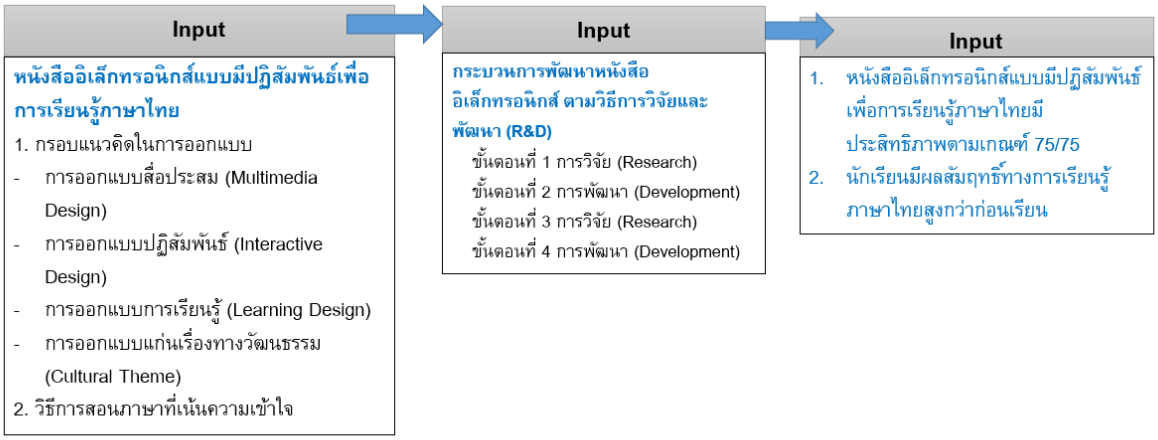

วัตถุประสงค์หลักของโครงการวิจัย คือ การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบมีปฏิสัมพันธ์ส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนที่ใช้ภาษามลายูถิ่นเป็นภาษาแม่ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ นำไปสู่การพัฒนาการทางภาษาของนักเรียนตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 ของโรงเรียนแห่งหนึ่งใน จังหวัดยะลา จำนวน 28 คน ได้มาจากการคัดเลือกแบบเจาะจง ระยะเวลาในการทดลอง 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 ชั่วโมง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย (1) หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ฯ (2) แผนการจัดการเรียนรู้ (3) แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ก่อนเรียนและหลังเรียนสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมุติฐานแบบ t-test dependent ผลการวิจัย พบว่ากรอบแนวคิดในการออกแบบหนังสืออิเล็กทรอนิกส์มี 4 องค์ประกอบ ได้แก่ (1) การออกแบบสื่อประสม (2) การออกแบบปฏิสัมพันธ์ (3) การออกแบบการเรียนรู้ (4) แก่นเรื่องทาง

วัฒนธรรม ผลการศึกษาประสิทธิภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ พบว่า หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่มีคุณภาพระดับมาก ได้แก่ หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ แบบมีปฏิสัมพันธ์มีคุณภาพด้านมัลติมีเดียเพื่อการเรียนรู้ในระดับมากที่สุด หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ด้านการสอนภาษาไทย ทั้งนี้การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบมีปฏิสัมพันธ์ส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนที่ใช้ภาษามลายูถิ่นเป็นภาษาแม่ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีประสิทธิภาพ 74.62/76.40 เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ (75/75) และสุดท้ายผลการเรียนรู้หลังเรียนด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบมีปฏิสัมพันธ์ส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนที่ใช้ภาษามลายูถิ่นเป็นภาษาแม่ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 อนึ่งรูปแบบการนำเสนอเนื้อหาของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่พัฒนาขึ้นนี้สอดคล้องตามหลักการเรียนรู้ภาษาที่เน้นความเข้าใจตามธรรมชาติ โดยเน้นให้นักเรียนได้ฟังเนื้อหาทั้งหมดในบทนั้นๆ ก่อนจากการนำเสนอเนื้อหาแบบ “เล่นอัตโนมัติ” ตามด้วย “กำหนดการเล่นเองแบบอ่านให้ฟัง” แล้วจึงฝึกทักษะการอ่านด้วยตนเองในรูปแบบ “กำหนดการเล่นเองแบบอ่านด้วยตนเอง” ตามลำดับ

งานวิจัยกลุ่มเด็กชาติพันธ์ ยังรวมโครงการวิจัย เรื่อง การศึกษารูปแบบการพัฒนาทักษะการอ่านและเขียนภาษามลายูยาวี สำหรับนักเรียนตาดีกาเด็ก ป. 1 - 6 ตำบลปากู อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี (รหัสงานวิจัย สกว. 124) โครงการวิจัย เรื่อง การศึกษาเปรียบเทียบกลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์การอ่านภาษาอังกฤษในบริบทอาเซียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทยและมาเลเซีย (รหัสงานวิจัย สกว. 151) และ โครงการวิจัย เรื่อง รูปแบบการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการพูดภาษาอาหรับสำหรับนักเรียนชั้นซานาวีย์ ของโรงเรียนสตรีอิสลามวิทยามูลนิธิ อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา (รหัสงานวิจัย สกว. 166) จะเห็นได้ว่า งานวิจัยที่เน้นการส่งเสริมทักษะการรู้หนังสือและทักษะภาษาราชการ ซึ่งเป็นภาษาที่สองให้กับเด็กทำให้เด็กจะสามารถเรียนรู้ภาษาที่สองได้ดี โดยจะพัฒนาทักษะภาษาที่สองและภาษาแม่ควบคู่กันผ่านการถ่ายโอนการเรียนรู้จากภาษาแม่ไปยังภาษาที่สอง ในด้านพัฒนาการทางภาษาของเด็ก การเรียนรู้ภาษาที่หนึ่งและภาษาที่สองจะช่วยสนับสนุนกันในการอ่านออกเขียนได้ในภาษาที่สองนั้นง่ายขึ้น และการอ่านออกเขียนได้ในภาษาที่สองยังมีความเกี่ยวโยงกับความสามารถทางสติปัญญาซึ่งเป็นข้อได้เปรียบทางสติปัญญาของเด็กที่รู้สองภาษาอีกด้วย

5.2.1.3 เด็กและเยาวชนผู้กระทำผิด

เด็กและเยาวชนผู้กระทำผิด ในที่นี้ หมายถึง เด็กและเยาวชน ที่มีการกระทำอันก่อให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลอื่นหรือสังคม และ/หรือเคยถูกลงโทษโดยคำพิพากษาของศาลมาแล้ว ทั้งนี้ตามพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 ให้ความสำคัญแก่การแก้ไขฟื้นฟู โดยเชื่อว่าเด็กและเยาวชนยังสามารถที่จะปรับเปลี่ยนพฤติกรรมได้ การที่พวกเขากระทำผิดมิได้เป็นแต่กำเนิดโดยสันดาน แต่เกิดการเรียนรู้และความหลงผิด งานวิจัยในกลุ่มนี้จึงมุ่งศึกษากิจกรรมบำบัด ฟื้นฟู หรือ การเปลี่ยนแปลงบริบทแวดล้อมเยาวชน ที่หล่อหลอมให้เขามีพฤติกรรมในการกระทำผิดซึ่งส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงกระบวนทัศน์ทางความคิด จิตใจ และปฏิสัมพันธ์ทางสังคมนั้นเอง ผลการศึกษามีสาระสำคัญดังนี้

โครงการวิจัย เรื่อง การเปลี่ยนแปลงกระบวนทัศน์ของเด็กและเยาวชนไทยที่กระทำผิดซ้ำ เพื่อเสริมสร้างความตระหนักในคุณค่าของชีวิตก่อนคืนสู่สังคม (รหัสงานวิจัย สกว 034) การวิจัยนี้ ศึกษาการเปลี่ยนแปลงกระบวนทัศน์ทางความคิด (Head) จิตใจ (Heart) และปฏิสัมพันธ์ทางสังคม (Hand) ของเยาวชนที่กระทำผิดซ้ำในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน 3 แห่งได้แก่ ศูนย์ฝึกแห่งที่หนึ่ง แห่งที่สอง และแห่งที่สาม ระหว่างเดือนกันยายน พ.ศ. 2558 ถึง ธันวาคม พ.ศ. 2559 โดยวิธีการวิจัยแบบผสมระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ

และเชิงคุณภาพ เน้นวิเคราะห์ผลของกิจกรรมที่ศูนย์ฝึกฯ ดำเนินการให้กับเยาวชนว่าส่งผลต่อความตระหนักในคุณค่าชีวิต และการเปลี่ยนแปลงกระบวนทัศน์ทางความคิด จิตใจ และปฏิสัมพันธ์กับสังคมหรือไม่ โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลด้านการทำความเข้าใจกระบวนทัศน์ของเยาวชนที่กระทำผิดซ้ำ และมิติของการให้คุณค่าชีวิตในอดีต ความหมายของการมีชีวิตในปัจจุบัน และความมุ่งหวังต่อชีวิตในอนาคต ใช้การสนทนากลุ่มย่อย และการสัมภาษณ์เชิงลึก ส่วนข้อมูลความตระหนักในคุณค่าชีวิตที่วัดโดยแบบสอบถาม จะถูกเปลี่ยนมาเป็นค่าสัดส่วนด้วยวิธีการทางคณิตศาสตร์ และด้านการทำความเข้าใจกระบวนทัศน์ทางความคิด จิตใจและปฏิสัมพันธ์ทางสังคม ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล *(แบบสอบถาม3 แบบ ได้แก่ แบบวัดกระบวนทัศน์ด้วยทดสอบโดยให้เยาวชนดูวิดีโอสั้นแล้ววงกลมคำที่สอดคล้องกับเนื้อหาในวิดีโอดังกล่าว แบบวัดพฤติกรรมและความคิดเห็น และแบบประเมินการเปลี่ยนแปลงกระบวนทัศน์โดยนักสังคมเคราะห์ นักจิตวิทยา พ่อบ้าน และเจ้าหน้าที่พินิจที่อยู่ภายในศูนย์ฝึกนั้นๆ)* ในการศึกษาข้อมูลส่วนที่หนึ่งและสองถูกเปลี่ยนเป็นค่าคะแนนที่แสดงถึงสถานะกระบวนทัศน์ทางความคิด จิตใจ และปฏิสัมพันธ์กับสังคมในปัจจุบันของเยาวชน ขณะที่ข้อมูลจากแบบประเมินของเจ้าหน้าที่เป็นการเปรียบเทียบกระบวนสถานะของกระบวนทัศน์ทั้งสามด้านของเยาวชน ว่ามีการเปลี่ยนแปลงอย่างไร จากอดีต (วันแรกที่เข้าศูนย์ฝึกฯ) มาสู่ในปัจจุบัน และ ข้อมูลส่วนที่สาม คือ การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความตระหนักในคุณค่าชีวิต และสัดส่วนการเปลี่ยนแปลงกระบวนทัศน์ทั้งสามด้าน

ส่วนด้านการเปลี่ยนแปลงกระบวนทัศน์ และการตระหนักในคุณค่าของชีวิตของเยาวชนที่กระทำผิดซ้ำเพื่อกลับตนเป็นคนดีของสังคม มีทัศนคติเชิงบวก คณะนักวิจัยใช้วิธีการวิจัยแบบมีส่วนร่วม คือ ให้เยาวชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่โครงการวิจัยนี้กำหนดขึ้น ซึ่งจำแนกออกเป็นกิจกรรม 3 กลุ่ม ได้แก่ กิจกรรมกลุ่มส่งเสริมกระบวนทัศน์ทางความคิด (Head) กิจกรรมกลุ่มส่งเสริมกระบวนทัศน์ทางจิตใจ (Heart) และกิจกรรมกลุ่มส่งเสริมกระบวนทัศน์ด้านปฏิสัมพันธ์กับสังคม

ผลการวิจัยพบว่า เด็กและเยาวชนมีการเปลี่ยนแปลงกระบวนทัศน์ด้านปฏิสัมพันธ์ทางสังคมเป็นอันดับแรก หลังจากนั้นจะเข้าสู่การเปลี่ยนแปลงกระบวนทัศน์ทางจิตใจ และกระบวนทัศน์ทางความคิดเป็นอันดับสุดท้าย ซึ่งปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงกระบวนทัศน์ทั้งสามด้านนี้มากที่สุด ได้แก่ อายุ ระยะเวลาของการฝึกอบรม ความตระหนักในคุณค่าชีวิต กิจกรรมการบำบัดฟื้นฟูที่เหมาะสม การฝึกวิชาชีพที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง และการเสริมสร้างระเบียบวินัยในตนเองให้แก่เยาวชน นอกจากนี้ยังพบว่ากิจกรรมที่ส่งเสริมทัศนคติเชิงบวกให้แก่เด็กและเยาวชนได้มากที่สุด คือ ดนตรี กีฬา และงานศิลปะตลอดจนทักษะการเสริมสร้างกำลังใจของเจ้าหน้าที่และกระบวนการพัฒนาศักยภาพด้วยหลักการเข้าใจ เข้าถึง และใกล้ชิด ของเจ้าหน้าที่ในการฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน ดังภาพที่ 5.4

ภาพที่ 5.5 กระบวนทัศน์ และการตระหนักในคุณค่าของชีวิตของเยาวชนที่กระทำผิดซ้ำ

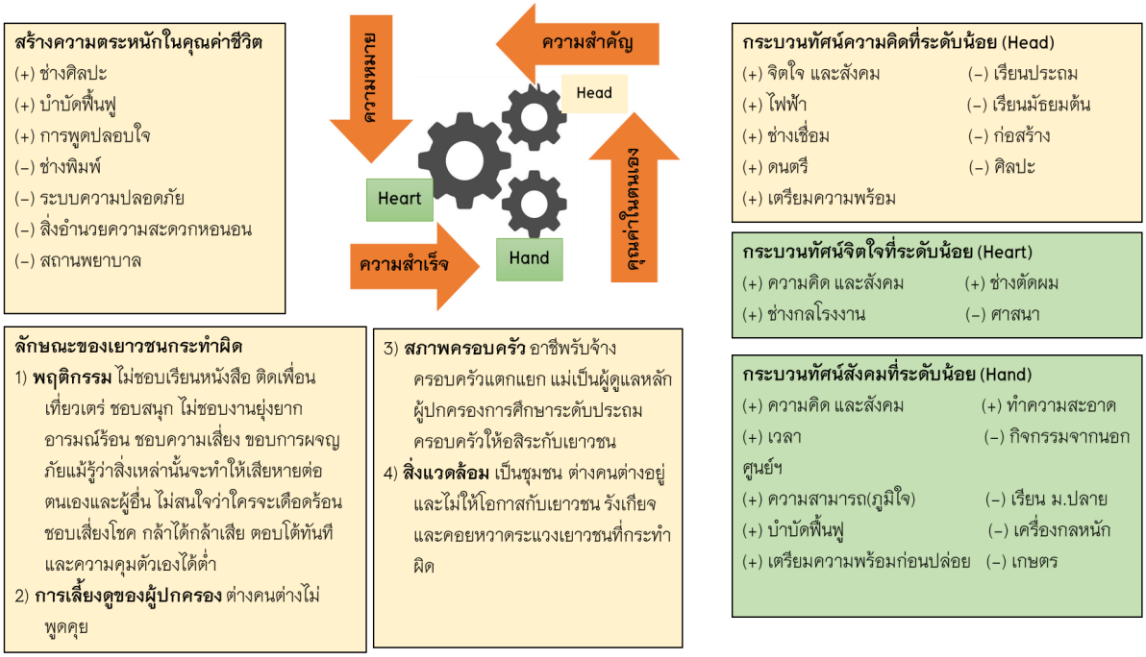

5.2.2 การจัดสภาพแวดล้อมเพื่อคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิ์ของเด็กและเยาวชน

ข้อความรู้จากการสังเคราะห์งานวิจัยครั้งนี้ มีประเด็นที่เป็นการจัดสภาพแวดล้อมที่เป็นการป้องกันไม่ให้เหตุเกิด (Safeguard) หรือการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิ์ของเด็กและเยาวชน ซึ่งเน้นเรื่องของการจัดการความรู้ และศึกษาคู่มือ แนวปฏิบัติที่ดีในการป้องกันพฤติกรรมที่เป็นปัญหาและความรุนแรง ดังโครงการต่อไปนี้

โครงการวิจัย เรื่อง **แนวทางการจัดการความรู้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันปราบปรามปัญหาเด็กแว้นในกรุงเทพมหานคร** (รหัสงานวิจัย สกว.015) ปัญหากลุ่มเด็กหรือเยาวชน ขับขี่รถจักรยานยนต์หรือบางกลุ่มก็ใช้รถยนต์ในการก่อความเดือดร้อนรำคาญและก่อเหตุ (เด็กแว้น) เป็นปัญหาสังคมที่ควรดำเนินการแก้ไขโดยเร่งด่วน โครงการนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพในการการป้องกันปราบปรามปัญหาเด็กแว้นในกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ 1 คือ กลุ่มเด็กแว้นเพื่อให้ทราบถึงพฤติกรรมการแว้น การหลบหนีการจับกุมของเจ้าหน้าที่ตำรวจจากผู้เคยถูกจับกุมหรือหนีรอดจากการถูกจับกุมโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก และ กลุ่มที่ 2 คือกลุ่มเจ้าหน้าที่ตำรวจโดยการนำข้อมูลที่ได้จากกลุ่มแรกนำมาให้เจ้าหน้าที่ตำรวจทราบถึงพฤติกรรมการแว้น การหลบหนีการจับกุมและตรวจสอบความถูกต้องของการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อให้ทราบถึงแนวทางในการป้องกันและปราบปรามกลุ่มเด็กแว้น ปัญหาอุปสรรค แนวทางแก้ไขปัญหา

ข้อเสนอแนะเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาและอุปสรรคที่พบในการปฏิบัติงานการป้องกันและปราบปรามเด็กแว้น ได้แก่ ***ปัญหาด้านกฎหมาย*** เช่น อัตราโทษเบาเกินไป การขาดกฎหมายที่คุ้มครองการทำงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ กฎหมายบัญญัติไม่ชัดเจน ปัญหาการบังคับใช้กฎหมายกับเด็ก ผู้กระทำผิดส่วนใหญ่เป็นเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี ***ปัญหาด้านนโยบายและการบังคับใช้ไม่ต่อเนื่อง*** เช่น การบังคับใช้กฎหมายกับเด็กผู้กระทำผิดส่วนใหญ่เป็นเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี การลงโทษเด็กตามกฎหมาย เจ้าหน้าที่

ตำรวจไม่สามารถปฏิบัติตามได้ทุกกรณี การขาดกำลังพลและผู้เชี่ยวชาญด้านการปราบปรามเด็กแว้นโดยเฉพาะ การขาดแคลนงบประมาณในการป้องกันและปราบปรามเด็กแว้น การขาดสถานที่เก็บของกลาง สถานที่เก็บของกลางหรือรถที่ตรวจยึดได้มาไม่เพียงพอ ทำให้เกิดกรณีชิ้นส่วน อะไหล่หรือรถหาย ***ปัญหาด้านขั้นตอนการปฏิบัติและวิธีการจับกุม*** เช่น ไม่มีมาตรการและวิธีการที่ชัดเจนแน่นอน รวมทั้งยังขาดกฎหมายและระเบียบที่เอื้อหรือเป็นประโยชน์ต่อผู้ปฏิบัติงานอีกทั้งยังพบว่ากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชนอาจจะเอื้อให้เด็กกระทำความผิดซ้ำ **ปัญหาด้านอุปกรณ์และด้านสภาพยานยนต์** ขาดอุปกรณ์ที่จำเป็นในปฏิบัติหน้าที่ ขาดเทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้ามาช่วยแบ่งเบาการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ ***ปัญหาด้านนโยบายและคำสั่งผู้บังคับบัญชา*** ควรจะมีการผลักดันให้การแก้ไขปัญหาเด็กแว้นเป็นวาระแห่งชาติ ผู้บังคับบัญชาที่เกี่ยวข้องกับปัญหานี้มีนโยบายในการแก้ไขปัญหาอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ***ปัญหาด้านขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน*** ควรประสานความร่วมมือกับสื่อต่างๆ ในการนำเสนอแง่มุมที่ดีของเจ้าหน้าที่ตำรวจในการปฏิบัติหน้าที่ การสร้างภาพลักษณ์ที่ดีของเจ้าหน้าที่ตำรวจซึ่งจะทำให้เจ้าหน้าที่ตำรวจเกิดความภาคภูมิใจในการปฏิบัติงาน และที่เป็นที่ยอมรับของสังคม และการสร้างขวัญและกำลังใจจากผู้บังคัญบัญชาในการปฏิบัติหน้าที่

นอกจากนี้โครงการวิจัยได้จัดทำข้อเสนอแนะที่ได้**จากการจัดการความรู้** ประกอบด้วย ***ด้านกฎหมาย*** เช่น ควรระบุเรื่องแข่งรถในทางเด็กแว้นให้ชัดเจนเป็นหมวดเฉพาะแยกต่างหากในพระราชบัญญัติการจราจรข้อหาก่อความเดือดร้อนรำคาญ ละเมิดสิทธิผู้อื่น ในสำนวนการสอบสวนควรมีการระบุว่าละเมิดใคร ผู้ใดเดือดร้อน และควรมีการเสนอขอแก้ไขกฎหมายพรบ.จราจรให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน ***ด้านความร่วมมือของหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายและหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง*** ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องทั้งหมดควรจะเข้ามาร่วมกันแก้ไขปัญหา เช่น กรรมาธิการสิทธิต่างๆ นักสังคมสงเคราะห์ นักจิตวิทยา อัยการ ศาล เป็นต้น เพื่อป้องกันความผิดอาญามาตรา 157 ในกรณีดำเนินการให้หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องเข้ามาร่วมวางแผนปฏิบัติ และประสานความร่วมมือของงบประมาณสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอก เช่น กรุงเทพมหานคร เป็นต้น **ด้านกระบวนการป้องกันพฤติกรรมแว้น ต้อง**อาศัยกลุ่มต่างๆ ได้แก่ ครอบครัว สถาบันการศึกษา ชุมชน สื่อ และหน่วยงานภาครัฐ ด้านกระบวนการปราบปรามพฤติกรรมแว้นของเจ้าหน้าที่ตำรวจใน 3 ระยะ คือ ***ระยะการปราบปรามก่อนเกิดเหตุ*** เจ้าหน้าที่ตำรวจจะมีการประชุมเพื่อวางแผนแนวทางปฏิบัติการปราบปรามก่อนเกิดเหตุ ด้วยวิธีการแฝงตัวหาข่าวหรือการวางแผนตั้งจุดสกัด ***ระยะการปราบปรามระหว่างเกิดเหตุ*** เป็นแนวทางปฏิบัติของข้าราชการตำรวจในการปราบปรามพฤติกรรมแว้นระหว่างเกิดเหตุ และ***ระยะการปราบปรามหลังเกิดเหตุ*** เมื่อทำการจับกุมเด็กแว้น เจ้าหน้าที่ตำรวจจะดำเนินการคัดแยกเด็กแว้นตามอายุเด็ก จะมีการจัดทำระเบียนประวัติเด็กแว้นและสก๊อยทุกคน จากนั้นจะทำการยึดรถมอเตอร์ไซค์ของกลางที่ใช้ในการกระทำความผิด บังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องในการดำเนินคดี พร้อมกับขยายผลจับกุมผู้สนับสนุนที่อยู่เบื้องหลัง ผู้กระทำความผิดจะถูกส่งฟ้องศาล ซึ่งหากถูกตัดสินโทษจำคุก ทางตำรวจจะประสานนักจิตวิทยาเข้าไปให้คำปรึกษาและบำบัดพฤติกรรมร่วมด้วย

สุดท้ายโครงการวิจัยได้นำเสนอแบบปฏิบัติที่ประสบคววามสำเร็จ (Best Practice) และมีการจัดทำคู่มือการป้องกันและปราบปราบพฤติกรรมแว้นของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ผ่านกระบวนการถอดบทเรียนจากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ คู่มือฉบับนี้ ประกอบไปด้วยสถานการณ์ทั่วไป ภารกิจ แนวทางในการปฏิบัติ พระราชบัญญัติและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับปัญหาเด็กแว้น เอกสารที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ แบบบันทึกเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามปัญหาเด็กแว้น หน่วยงานที่ควรประสานงานเพื่อขอความช่วยเหลือเมื่อประสบเหตุ

โครงการวิจัย เรื่อง **รูปแบบและแนวทาง และคู่มือการป้องกันการก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียน/นักศึกษาในกรุงเทพมหานคร** (รหัสงานวิจัย สกว.129) ปัญหาการใช้ความรุนแรงในเด็กและเยาวชน โดยเฉพาะ

อย่างยิ่งการก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษาซึ่งเป็นเยาวชน นับว่าเป็นปัญหาสังคมที่มีมาอย่างต่อเนื่อง โดยรูปแบบของการก่อเหตุทะเลาะวิวาทนั้นได้มีการพัฒนาและทวีความรุนแรง เช่นอาวุธปืนหรืออาวุธมีด วัตถุระเบิด อาวุธปืนปากกา การดัดแปลงอุปกรณ์การเรียนมาใช้เป็นอาวุธ ส่วนมากเหตุการณ์การทะเลาะวิวาทในแต่ละครั้งมักจะมีผู้บาดเจ็บหรือแม้กระทั่ง เสียชีวิตและรูปแบบการทะเลาะวิวาทนั้นมักจะเกิดขึ้นในที่สาธารณะ เช่น ห้างสรรพสินค้า ป้ายรถประจำทาง บนรถประจำทาง เวทีคอนเสิร์ต โต๊ะสนุกเกอร์ ตลาด หรือบริเวณหน้าโรงเรียน เป็นต้น ซึ่งทำให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องหรือประชาชนทั่วไปได้รับบาดเจ็บไปด้วย ส่วนตัวของเด็กและเยาวชนผู้ที่กระทำบางรายอาจต้องออกจากโรงเรียนกลางคัน ได้รับบาดเจ็บหรือถึงแก่ชีวิตปัญหานี้ได้ส่งผลกระทบต่อสังคมทั้งในด้านความปลอดภัยของชีวิตและก่อให้เกิดความเสียหายต่อทรัพย์สินสาธารณะ โดยเฉพาะอย่างยิ่งส่งผลกระทบต่อตัวเยาวชนเหล่านั้นในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นผลการศึกษา หรือในด้านสุขภาพจิตของเด็กที่อาจจะเกิดพฤติกรรมเบี่ยงเบนไปในทางก้าวร้าว รุนแรง อาจนำไปสู่การเป็นอาชญากรในที่สุด โครงการวิจัยนี้ จึงมุ่งศึกษาสถานการณ์การก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียน/นักศึกษาในกรุงเทพมหานครและเพื่อศึกษาขั้นตอนวิธีการปฏิบัติงาน และปัญหาอุปสรรคของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการป้องกันการก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียน/นักศึกษาในกรุงเทพมหานคร โดยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ 2 ตอน กล่าวคือ

ตอนที่ 1 เป็นการสัมภาษณ์เชิงลึกในผู้ให้ข้อมูล จำนวน 50 คน แบ่งเป็น 5 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ 1 นักเรียน/นักศึกษาอาชีวศึกษาที่ก่อเหตุทะเลาะวิวาท กลุ่มที่ 2 ครอบครัวของผู้ก่อเหตุและผู้เสียหาย (บิดา มารดา ผู้ปกครอง) กลุ่มที่ 3 เพื่อน (เพื่อนรุ่นราวคราวเดียวกัน เพื่อนรุ่นพี่ และเพื่อนรุ่นน้อง) กลุ่มที่ 4 บุคลากรในโรงเรียน/สถาบันการศึกษา (ครู/อาจารย์) และกลุ่มที่ 5 ชุมชน (ประชาชนที่อาศัยในสถานที่ก่อเหตุ หรือสถานที่ใกล้เคียง) และส่วนที่สองได้แก่ การประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Storytelling) ผลการศึกษา มีสาระสำคัญ 4 ประเด็น กล่าวคือ ประเด็นแรก เป็น สถานการณ์ สาเหตุปัญหาในการก่อเหตุทะเลาะวิวาทของเด็กนักเรียน/นักศึกษาในกรุงเทพมหานคร โดยส่วนใหญ่ช่วงเวลาที่จะก่อเหตุคือช่วงเวลาเช้า ขณะเดินทางมาโรงเรียน และช่วงเวลาเย็นหลังเลิกเรียนกลับบ้าน โดยในประเด็นนี้ผู้ให้ข้อมูลทั้ง 5 กลุ่ม ให้ข้อมูลสอดคล้องกันว่า สาเหตุการทะเลาะวิวาทเกิดจากการรักษาศักดิ์ศรีของสถาบันที่ตนเองศึกษาอยู่ การได้รับการสั่งสอนค่านิยมจากรุ่นพี่ในสถาบัน ความคึกคะนอง อยากรู้อยากลอง และไม่สามารถควบคุมตนเองได้ ประเดิมเป็นรูปแบบของการทะเลาะวิวาทของนักเรียน/นักศึกษาในกรุงเทพมหานคร ผู้ให้ข้อมูลกลุ่มต่างๆ ระบุตรงกันว่าเป็นแบบของการทะเลาะวิวาทของนักเรียน/นักศึกษาในปัจจุบันมีความเปลี่ยนแปลงไปจากในอดีต นั่นคือ ในอดีตจะแบ่งพื้นที่การก่อเหตุทะเลาะวิวาทจากที่ตั้งของสถาบันเป็นเกณฑ์ในการแบ่งพื้นที่ และการก่อเหตุทะเลาะวิวาทจะก่อเหตุภายในพื้นที่เดียวกัน แต่ในปัจจุบันเกณฑ์ในการแบ่งพื้นที่เปลี่ยนแปลงไป นั่นคือ จะแบ่งพื้นที่โดยใช้เกณฑ์ที่ตั้งของที่อยู่อาศัยของนักศึกษา จึงทำให้เกิดการทะเลาะวิวาทข้ามพื้นที่สถาบันขึ้นและกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักที่เป็นชุมชน ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยในสถานที่ก่อเหตุหรือสถานที่ใกล้เคียงที่เกี่ยวข้องกับการก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียน/นักศึกษาในกรุงเทพมหานครกล่าวถึง รูปแบบการทะเลาะวิวาทของนักเรียน/นักศึกษาในกรุงเทพมหานคร ว่ามีรูปแบบเปลี่ยนแปลงไปจากอดีตที่มีการทะเลาะวิวาทโดยการชกต่อยกัน แต่ในปัจจุบันรูปแบบของการทะเลาะวิวาทมีการพัฒนาไปจากอดีตโดยมีอาวุธเข้ามาใช้ในการทะเลาะวิวาท และมีรูปแบบการทะเลาะวิวาทเป็นแบบเฉพาะหน้า ประเด็นที่สาม เป็น ระดับความรุนแรงของการทะเลาะวิวาทของนักเรียน/นักศึกษาในกรุงเทพมหานคร ข้อมูลการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลกลุ่มต่างๆ ระบุว่าการทะเลาะวิวาทของนักเรียน/นักศึกษาปัจจุบันมีระดับความรุนแรงที่เพิ่มมากยิ่งขึ้น โดยการทะเลาะวิวาทในอดีตไม่มีการใช้อาวุธและการวางแผนมาก่อน ปัจจุบันระดับความรุนแรงทวีคูณ โดยการทะเลาะวิวาทที่มีการใช้อาวุธและมีการวางแผนมาก่อน ส่งผลให้มีเกิดการบาดเจ็บ ตาบอด หูหนวก สูญเสียอวัยวะ ทุพพลภาพหรือป่วยเรื้อรัง และถึงแก่ชีวิต ประเด็นสุดท้าย เป็น ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการทะเลาะวิวาท

ของนักเรียน/นักศึกษาในกรุงเทพมหานคร ผู้ให้ข้อมูลหลักกลุ่มต่างๆ ให้ข้อมูลว่าผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการทะเลาะวิวาทของนักเรียน/นักศึกษาในกรุงเทพมหานคร ต่อเหยื่อผู้ถูกกระทำคือ บาดเจ็บ หรือเสียชีวิต ถูกจับกุมดำเนินคดีทางอาญาตามกระบวนการยุติธรรม ส่งผลให้สูญเสียอิสรภาพและต้องหมดสภาพนักเรียน/นักศึกษา ส่งผลต่อครอบครัวของตนเองและครอบครัวของเหยื่อ ส่งผลกระทบต่อชื่อเสียงของสถาบันการศึกษาที่ตนเองศึกษา เพิ่มภาระงานให้ครู อาจารย์ในการดูแลนักเรียน นักศึกษาให้มากขึ้น ส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของผู้ปกครองที่จะอนุญาตให้บุตรหลานเข้ามาศึกษาในสถาบันการศึกษาระดับอาชีวะ ส่งผลกระทบต่อการประกอบอาชีพ ส่งผลให้ขาดรายได้ ทรัพย์สินเสียหาย และเสียเวลาเพื่อไปให้ปากคำกับตำรวจตามกระบวนการยุติธรรม

ตอนที่ 2 ผลจากการประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการถอดบทเรียนจากเรื่องเล่าของผู้เล่า ผู้ให้ข้อมูลจำนวน 20 คน ประกอบด้วย 4 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 ผู้บริหารสถานีตำรวจหรือหัวหน้าหน่วยงานที่ทำหน้าที่ด้านการบริหารจัดการและกำหนดนโยบายในการป้องกันปราบปรามนักเรียน/นักศึกษาก่อเหตุทะเลาะวิวาท กลุ่มที่ 2 เจ้าหน้าที่ตำรวจกองกำกับการสวัสดิภาพเด็กและสตรี กลุ่มที่ 3 เจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายป้องกันปราบปรามนักเรียน/นักศึกษาที่ก่อเหตุทะเลาะวิวาท และกลุ่มที่ 4 ครู-อาจารย์จากโรงเรียน/สถาบันการศึกษาทั้งของภาครัฐและเอกชน เป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการป้องกันการก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียน/นักศึกษาในกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาในตอนที่ 2 ทำให้ได้แนวทางในวิธีการปฏิบัติงานของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง 3 วิธีการ กล่าวคือ <u>วิธีการที่ 1 มาตรการปฏิบัติงานระยะสั้น</u> ที่กำหนดให้สถานศึกษา (1) จัดทำแฟ้มประวัติข้อมูลส่วนบุคคลของนักเรียน/นักศึกษาทุกคน โดยแบ่งกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มก่อเหตุทะเลาะวิวาท ภายใน 30 วัน นับจากวันที่เปิดภาคการศึกษาใหม่และสถานศึกษาจะต้องดำเนินการปรับปรุงข้อมูลประวัติของนักเรียน/นักศึกษาให้เป็นปัจจุบัน พร้อมจัดส่งให้ผู้กำกับการสถานีตำรวจในท้องที่ (2) จัดให้มีการติดตามเฝ้าระวังจุดเสี่ยงหรือพื้นที่เสี่ยง โดยการจัดทำรายงานพร้อมแนบใบประวัตินักเรียน/นักศึกษาให้ผู้กำกับการสถานีตำรวจในท้องที่ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หากปรากฏพบว่ามีนักเรียนนักศึกษาที่กระทำความผิด ให้ดำเนินการตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด (3) จัดเจ้าหน้าที่ประจำจุดเสี่ยง พื้นที่เสี่ยง และกำหนดให้มีระบบการตรวจสอบกำกับ ติดตามการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ในแต่ละจุดเสี่ยงหรือพื้นที่เสี่ยงอย่างชัดเจน (4) จัดส่งรายชื่อประวัติข้อมูลนักเรียน/นักศึกษา แจ้งจุดเสี่ยง พื้นที่เสี่ยง และรายชื่อเจ้าหน้าที่ประจำจุดให้กับสถานีตำรวจท้องที่ เพื่อควบคุมพื้นที่จุดเสี่ยง พื้นที่เสี่ยงแบบเข้มข้น (5) จัดตั้งภาคีเครือข่าย ประกอบด้วย ผู้ปกครอง ประชาชนในชุมชนอาสาสมัคร ผู้ประกอบการ เจ้าหน้าที่ตำรวจ ร้านค้าที่อยู่ข้างเคียงสถานศึกษา เพื่อร่วมสอดส่องดูแลความประพฤติ แจ้งข่าว เบาะแส ความไม่ปกติที่เกิดขึ้นของกลุ่มนักเรียน/นักศึกษา ให้กับสถานศึกษาผ่าน Social Media และ Application ต่างๆ <u>วิธีการที่ 2 มาตรการปฏิบัติงานระยะยาว</u> ที่กำหนดให้ (1) ผู้บริหารระดับนโยบายสถาบันการศึกษา จัดทำแผนในระยะ 3 ปี 1 ปีและ 6 เดือน เพื่อทำงานเชิงป้องกัน ที่ครอบคลุมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน นักศึกษา จัดทำคู่มือนักเรียน นักศึกษา เพื่อชี้แจงระเบียบของสถานศึกษาในเรื่องต่างๆ เช่น การแต่งกาย เวลาเรียน การลงโทษ และอื่นๆ ให้นักเรียน/นักศึกษาผู้ปกครองทราบและปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด (2) สถานีตำรวจในท้องที่ร่วมเป็นภาคีเครือข่ายทำการสำรวจเฝ้าระวัง ติดตามนักเรียน/นักศึกษากลุ่มเสี่ยงการสำรวจ เฝ้าระวัง และติดตามนักเรียนและนักศึกษาที่เสี่ยงต่อการกระทำผิดเพื่อจัดกิจกรรมในการพัฒนาและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง (3) สำนักงานตำรวจแห่งชาติมอบนโยบายในระดับกองบัญชาการให้ความสำคัญต่อการปราบปรามนักเรียน/นักศึกษา จัดให้มีหน่วยงานเฉพาะของเจ้าหน้าที่ตำรวจในการดูแลความประพฤตินักเรียน/นักศึกษา (4) กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุขมีแผนและนโยบายในการควบคุมตรวจสอบ รายบุคคลของนักเรียน/นักศึกษากลุ่มอาชีวศึกษา เพื่อป้องกันพฤติกรรมที่มีความเสี่ยงต่อการกระทำความผิดการดำเนินการตามมาตรการระยะยาวการประสานและให้ความร่วมมือ โดยในเบื้องต้นสถานศึกษาจัดให้มีครูจิตวิทยาเพื่อให้คำปรึกษา แนะนำ และร่วมแก้ไขปัญหาของนักเรียน/นักศึกษาอย่าง

ใกล้ชิด (5) กระทรวงศึกษาธิการแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามและตรวจสอบการปฏิบัติตามมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทะเลาะวิวาทของนักเรียน/นักศึกษาอย่างจริงจัง หากสถานศึกษาใดที่ขาดมาตรการการป้องกันและมีนักเรียน/นักศึกษาก่อเหตุทะเลาะวิวาทซ้ำซาก ในสถานศึกษารัฐบาลให้โยกย้ายผู้บริหารทันที และในสถานศึกษาเอกชนดำเนินการปิดสถานศึกษา วิธีการที่ 3 มาตรการปฏิบัติงานเฉพาะหน้า ในขณะเกิดเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียน/นักศึกษา กล่าวคือ (1) ความร่วมมือของสถานศึกษา ชุมชน ครอบครัว เจ้าหน้าที่ตำรวจในท้องที่ อาสาสมัคร และกลุ่มจิตอาสา จัดชุดเคลื่อนที่เร็วเพื่อการระงับเหตุอย่างทันท่วงทีในกรณีที่เกิดเหตุหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าจะมีการทะเลาะวิวาทของนักเรียนนักศึกษา ให้สถานศึกษาประสานกับสถานีตำรวจท้องที่และสถานศึกษาคู่กรณีทันที พร้อมรายงานต่อต้นสังกัดโดยด่วน ทั้งนี้เพื่อจะได้ดำเนินการแก้ไข ป้องกัน และระงับเหตุได้ (2) ใช้ Social Media และ Application ในการส่งรูปถ่ายและพิกัดการก่อเหตุจัดให้มีคลื่นความถี่วิทยุสื่อสาร และหมายเลขโทรศัพท์สายด่วน เพื่อให้หน่วยงานองค์กร สถานศึกษา บุคคลที่เกี่ยวข้องทุกระดับ ใช้ในการประสานงาน การแลกเปลี่ยนข้อมูลการแจ้งเหตุ เบาะแสการก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียน นักศึกษา โดยมีศูนย์เสมารักษ์ กระทรวงศึกษาธิการเป็นแม่ข่าย (3) การใช้ช่องทางของสื่อวิทยุในการแจ้งเหตุ เพื่อให้ประชาชนหลีกเลี่ยงจากอันตรายจัดให้มีช่องทางการสื่อสารระหว่างสถานศึกษา ผู้ปกครอง ภาคีเครือข่าย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อสามารถแก้ไขปัญหาการทะเลาะวิวาทของนักเรียน นักศึกษาได้ทันต่อสถานการณ์ โดยในภาพรวมให้ศูนย์เสมารักษ์ กระทรวงศึกษาธิการ เป็นผู้ประสานงานระหว่างสถานศึกษา ผู้ปกครอง ภาคีเครือข่าย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยใช้สายด่วน 1579 การส่งข้อความทางโทรศัพท์ (SMS) ศูนย์วิทยุ และเว็บไซต์ แจ้งข่าว สำหรับในส่วนภูมิภาคใช้เครือข่ายศูนย์วิทยุ โทรศัพท์สายด่วน และเว็บไซต์ของแต่ละจังหวัด ส่วนกลุ่มโรงเรียนในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ให้แต่ละกลุ่มจัดให้มีศูนย์วิทยุ โทรศัพท์สายด่วน และเว็บไซต์เพื่อสามารถประสานการแก้ไขปัญหาข้างต้น รวมทั้งกรณีนักเรียน นักศึกษาขาดเรียน การจัดกิจกรรมของสถานศึกษา และให้สถานศึกษาจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับบทลงโทษกรณีการกระทำผิดกฎหมาย เช่น การพกพาอาวุธ การทำร้ายร่างกาย ฯลฯ ติดประกาศไว้ให้ชัดเจนเพื่อให้นักเรียน นักศึกษา ได้ตระหนัก และเคารพกฎระเบียบนอกจากนี้ในส่วนของสถานศึกษานั้นการบริหารงาน การดำเนินนโยบายก็ควรมีความต่อเนื่อง โดยเฉพาะในส่วนของขั้นตอนการปฏิบัติงานการป้องกันและแก้ไขการทะเลาะวิวาทของนักเรียน/นักศึกษา ควรมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องและข้อมูลจะต้องชัดเจน หากมีการดำเนินการที่ไม่ต่อเนื่องก็จะส่งผลต่อการดำเนินการแก้ไขปัญหาการทะเลาะวิวาทของนักเรียน/นักศึกษาในภาพรวม

ข้อเสนอแนะแนวนโยบายในการนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียน/นักศึกษาในกรุงเทพมหานคร หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนควรประสานความร่วมมือกันในการดูแลสอดส่องปัญหาและควรแก้ไขปัญหาอย่างจริงจัง การตัดวงจรศิษย์เก่าเนื่องจากศิษย์เก่ามักจะเป็นผู้ริเริ่มค่านิยมที่ไม่เหมาะสมให้กับรุ่นน้อง รวมทั้งรัฐบาลควรให้ความสนใจและเข้มงวดในการป้องกันเหตุอาชญากรรม และควรเพิ่มเครือข่ายในภาคประชาสังคม เพื่อเพิ่มกำลังเจ้าหน้าที่ร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในการเฝ้าระวังให้มากยิ่งขึ้น ในส่วนของภาคประชาสังคมหรือหน่วยงานที่ได้ข้อมูลจากทางโรงเรียน ควรดำเนินการอย่างเป็นเรื่องลับ เพื่อเป็นการป้องกันข้อมูลและคุ้มครองแหล่งข้อมูลอีกด้วย ในส่วนสถานศึกษาควรกำหนดให้ครูฝ่ายปกครองทำหน้าที่ในการดูแลและเฝ้าระวังพฤติกรรมนักเรียน/นักศึกษาโดยตรง เพื่ออำนวยความสะดวกและให้อำนาจในการตัดสินใจแก้ปัญหาดังกล่าวได้อย่างรวดเร็ว นอกจากนี้ทางสถานศึกษาจะต้องแจ้งรายละเอียดของโครงการในการแก้ไขปัญหาของแต่ละสถานศึกษาแก่ตำรวจและเครือข่ายในพื้นที่ เพื่อให้ตำรวจและเครือข่ายในพื้นที่รับทราบเป็นข้อปฏิบัติร่วมกันเพื่อดำเนินการอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการแจ้งรายละเอียดและข้อปฏิบัติแก่กลุ่มบุคลากรภายนอกที่มีความตั้งใจในการร่วมแก้ไขปัญหาดังกล่าว รวมทั้งควรกำหนดบทบาทให้ชัดเจน และสถานศึกษาควรเร่งแก้ไขปัญหา

ยาเสพติดในสถานศึกษาอีกด้วย สำหรับด้านการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรควรมีการจัดค่ายพัฒนาศักยภาพผู้นำเพื่อให้นักเรียน/นักศึกษาดึงเอาความสามารถในด้านบวกมาประยุกต์ใช้ในทางที่ถูกต้อง อย่างไรก็ตาม การอบรมให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายและบทลงโทษเมื่อก่อเหตุอาชญากรรมหรือการพกพาอาวุธโดยไม่ได้รับอนุญาต ก็นับว่าเป็นการป้องกันเหตุทะเลาะวิวาทได้อีกด้วย รวมทั้งการจัดทำคู่มือการจัดการความรู้ในการป้องกันการก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียน/นักศึกษาในกรุงเทพมหานคร ก็เป็นข้อเสนอแนะแนวนโยบายอย่างหนึ่งในการช่วยกำหนดจุดเสี่ยงของแต่ละพื้นที่ที่เรียกว่า “เส้นทางสายเลือด” โดยระบุว่าจุดใด สถานที่ใดบ้างอย่างละเอียด นอกจากนี้ควรมีเส้นทางในการสัญจรของนักเรียนที่แบ่งกลุ่มและรายชื่อกลุ่มเสี่ยงหรือนักเรียน/นักศึกษากลุ่มเฝ้าระวัง อาจจะต้องใช้คำเรียกที่ไม่ตีตรา เช่น เด็กกลุ่มแกนนำหรือเด็กกลุ่มน่าห่วงใย รวมทั้งรายละเอียดของสถานที่ที่เป็นบริเวณโดยรอบโรงเรียนที่มีการรวมกลุ่มกัน เช่น บริเวณรอบโรงเรียนที่มีการซ่องสุม ศาลาหน้าโรงเรียน เป็นต้น

5.3 การส่งเสริมสวัสดิการเด็กและเยาวชน

ข้อความรู้จากการสังเคราะห์การวิจัยมีประเด็นการส่งเสริมสวัสดิการเด็กและเยาวชนในด้านสุขภาพและพฤติกรรมเสี่ยงต่างๆ ได้แก่ (1) ภาวะโภชนาการเพื่อป้องกันปัญหาน้ำหนักเกินและโรคอ้วน (2) การส่งเสริมสุขภาพ เพื่อลดพฤติกรรมเสี่ยงการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ดังนี้

5.3.1 ภาวะโภชนาการในเด็กและเยาวชน : ปัญหาน้ำหนักเกินและโรคอ้วน

กลุ่มแรก เป็นงานวิจัยที่**เกี่ยวกับภาวะโภชนาการ ที่เน้นป้องกันและแก้ไขปัญหาปัญหาน้ำหนักเกินและโรคอ้วนในเด็กและเยาวชน ด้วยการให้ความสำคัญกับการส่งเสริมพฤติกรรมด้านสุขภาพและการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงและส่งเสริมสุขภาพโดยเฉพาะสุขภาพทางกายเป็นหลัก** ในงานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์พบว่ามี 4 โครงการ เน้นการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของเด็กในเรื่องโภชนาการ การป้องกันและแก้ไขปัญหาภาวะน้ำหนักเกินและโรคอ้วนโดยใช้โรงเรียนและชุมชนเป็นฐาน มีกิจกรรม เช่น การจัดให้เด็กและผู้สูงอายุได้ร่วมกันปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการรับประทานผักและผลไม้ การฝึกให้บันทึกการรับประทานผักและผลไม้ การพัฒนาสื่อการเรียนการสอนในเรื่องการบริโภคผักผลไม้ของนักเรียนและเยาวชน ครู ผู้สูงอายุ การพัฒนาหลักสูตร และการมีกิจกรรมร่วมกันระหว่างนักเรียน โรงเรียน และภาคีอื่นๆ ในชุมชน อันเป็นการส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันและแก้ไขปัญหาภาวะน้ำหนักเกินและโรคอ้วนในเด็กและเยาวชนอย่างยั่งยืน ดังนี้

โครงการวิจัย เรื่อง ผลไม้และผักพื้นบ้าน ช่วยสร้างเสริมสุขภาพเด็กและผู้สูงอายุจังหวัดชัยนาท (รหัสงานวิจัย สกว. 008) มีวัตถุประสงค์เพื่อ สร้างการตระหนักถึงคุณค่าทางโภชนาการ ตลอดจนมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการบริโภคผลไม้และผักพื้นบ้าน ด้วยการเสริมสร้างสร้างกระบวนการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในพื้นที่เป้าหมาย ระหว่างเด็กเยาวชน และผู้สูงอายุในชุมชน กลุ่มเป้าหมาย คือ เด็กนักเรียนประถมศึกษา ถึงมัธยมศึกษา จำนวน 240 คน และ ผู้สูงอายุ 230 คน จากโรงเรียนและชมรมผู้สูงอายุ 5 พื้นที่ของจังหวัดชัยนาท ผลการวิจัยพบว่า พบว่าเด็กนักเรียนและผู้สูงอายุ มีกิจกรรมร่วมกันดังนี้ (1) มีปฏิทินผลไม้และผักในพื้นที่เป้าหมายที่จะได้บริโภคตลอดทั้งปี (2) มีการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างเด็กนักเรียนและผู้สูงอายุ ถึงคุณค่าและประโยชน์ของผักผลไม้ สามารถจัดทำเมนูอาหารแบบใหม่ การแปรรูปอาหารได้ และได้มีการเพาะปลูกผักผลไม้ทั้งในโรงเรียนและในพื้นที่ของตนเอง (3) มีการกระตุ้นให้เด็กนักเรียนและผู้สูงอายุได้บริโภคผลไม้และผักพื้นบ้านเพิ่มขึ้น โดยการจัดเมนูอาหารประเภทผัก และเสริมผลไม้ให้แก่เด็กนักเรียนในโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียน

โดยจัดสัปดาห์ละ 1 ครั้ง จำนวน 25 สัปดาห์ ซึ่งในบางสัปดาห์ได้ให้ผู้สูงอายุได้มาสอนการประกอบอาหารจากผักผลไม้ ให้กับเด็กนักเรียนนอกจากได้ความรู้แล้วทั้ง 2 กลุ่มเป้าหมายยังได้รับประทานอาหารประเภทผักและผลไม้ร่วมกัน (4) มีห้องการเรียนรู้เรื่องผลไม้และผักพื้นบ้านจำนวน 1 ห้องที่มีบอร์ดนิทรรศการ หนังสือ เอกสาร ตำรา แผ่นพับ โปสเตอร์ ซีดี/วีซีดี ฯลฯ มีสวนผลไม้และผักพื้นบ้านเพื่อการเรียนรู้ซึ่งยังดำเนินการปลูกผักผลไม้หมุนเวียนตลอดเวลา การจัดเมนูอาหารกลางวันในโรงเรียนได้มีการปรับเมนูอาหารโดยเน้นเป็นผักผลไม้ ตลอดในการเปิดการเรียนสอนของโรงเรียน

โครงการวิจัย เรื่อง การพัฒนาสื่อองค์ความรู้เรื่อง "ทุกวันทุกวัย กินผักผลไม้ หลากหลายคุณค่า" (งานวิจัย สกว. 022) เป็นการพัฒนาสื่อและการสำรวจความพึงพอใจในการเข้าร่วมกิจกรรมการใช้สื่อเพื่อการบริโภคผักผลไม้ของนักเรียนและเยาวชน ครู ผู้สูงอายุ ในชุมชน 5 แห่ง จังหวัดชัยนาท กลุ่มตัวอย่าง คือ เยาวชนหรือนักเรียนและในชุมชน 5 แห่ง ได้แก่ โรงเรียนวัดดักคะแนน โรงเรียนชุมชนคลองจันทน์ โรงเรียนสะพานหิน โรงเรียนเขื่อน เจ้าพระยา และโรงเรียนวัดสมอ จังหวัดชัยนาท โดยมีนักเรียน 286 คน ผู้สูงอายุ 126 คน และครู 12 คน สื่อการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น มี 11 ประเภท ได้แก่ หนังสือ แผ่นพับ โปสเตอร์ นิทรรศการ แบนเนอร์ เจแฟลก สแตนดี้ โมบาย แผ่นสติ๊กเกอร์ สติ๊กเกอร์ไลน์ และแอนิเมชัน โดยสร้างคุณลักษณะของตัวการ์ตูนที่มีความเป็นเอกลักษณ์ แปลกใหม่ ทันสมัย สีสันสวยสะดุดตา สามารถสื่อสารข้อมูลได้ดีในทุกๆ สื่อของโครงการวิจัย เพื่อกระตุ้นความสนใจในการเรียนรู้ ตลอดจนเสริมสร้างการรับรู้ที่ดีได้ ผลการศึกษาพบว่า (1) <u>กลุ่มเยาวชน</u> ที่เข้าร่วมทำกิจกรรม เป็นนักเรียน ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ชอบกิจกรรมในลักษณะนี้ เพราะสนุก เพลิดเพลิน มีความสุข คำบรรยายดีมีประโยชน์ ได้รับความรู้เรื่องผักผลไม้โดยผ่านสื่อหลายแบบ รู้ถึงประโยชน์ของผักผลไม้ต่อร่างกายอย่างไร จะนำกลับไปสำรวจที่บ้าน ว่าที่บ้านปลูกผักผลไม้อะไรบ้าง และมีประโยชน์อย่างไร และทำให้เราชอบกินผักผลไม้มากขึ้น วิทยากรอธิบายดี สนุก สื่อต่าง ๆ ที่เยาวชนชอบได้แก่ 1) การ์ตูนทั้งในหนังสือ และใน VDO อยากให้เขียนการ์ตูนให้ดู 2) Sticker 3) โมบาย 4) VDO 5) กิจกรรมแปลงผัก (2) <u>กลุ่มผู้สูงอายุ</u> สื่อที่ผู้สูงอายุชอบมากที่สุดคือ หนังสือ เพราะเป็นสื่อที่จับต้องได้ สื่อที่เข้าใจง่าย หนังสือสามารเก็บไว้ได้นาน สามารถทำมาศึกษาเมื่อไหร่ก็ได้ ค่อย ๆ ศึกษา ทำให้ได้รับประโยชน์อย่างเต็มที่ ภาพประกอบในหนังสือทำให้เห็นภาพชัดเจน สวยมาก ทำให้จูงใจในการอ่าน ทำให้ได้รับความรู้ ไม่ทราบมาก่อนว่า ผัก ผลไม้บางชนิดนั้นมีประโยชน์อะไรต่อร่างกาย ตอนนี้ บอกได้ว่าผัก ผลไม้นี้มีประโยชน์อย่างไร ต้องกินอะไรบ้าง บางท่านชอบ VDO เพราะทำให้รู้ว่ากินผัก ผลไม้ได้ประโยชน์อย่างไร แต่ส่วนใหญ่ใช้ VDO ไม่เป็น การใช้สื่อ วิทยุ, TV หรือ VDO นั้น ดู/ฟัง แล้วก็ลืม ภาพใน VDO มองไม่ค่อยเห็น นั่งหลังเลยมองไม่ชัด

โครงการวิจัย เรื่อง การพัฒนาหน่วยการเรียนรู้บูรณาการหลักสูตรการเรียนรู้เรื่องคุณค่าผักและผลไม้ (รหัสงานวิจัย สกว. 035) เป็นการจัดทำหน่วยการเรียนรู้บูรณาการหลักสูตรการเรียนการสอนเรื่องคุณค่าผักและผลไม้ สำหรับเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โดยบูรณาการเข้ากับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานของกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2551 จำนวน 3 กลุ่มสาระ ได้แก่ วิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี วิชาสุขศึกษาและพลศึกษา วิชาวิทยาศาสตร์ มีการทดสอบการใช้หน่วยการเรียนรู้ในโรงเรียนกลุ่มเป้าหมาย และการจัดแหล่งเรียนรู้ กลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้บริหาร/ครู ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท จำนวน 42 โรงเรียน แบ่งออกเป็น 1. โรงเรียนแกนนำ (กลุ่มเป้าหมายเดิมจากโครงการผลไม้และผักพื้นบ้านช่วยการสร้างเสริมสุขภาพเด็กและผู้สูงอายุจังหวัดชัยนาท) จำนวน 5 โรงเรียน 2. โรงเรียนพื้นที่ขยายของโครงการ (โดยการสมัครใจเข้าร่วมโครงการ) จำนวน 37 โรงเรียน ผลการศึกษา พบว่า (1) หน่วยการเรียนรู้บูรณาการหลักสูตรการเรียนการสอนเรื่อง คุณค่าผักและผลไม้ โดยบูรณาการเข้ากับหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐานของ

กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2551 จำนวน 3 กลุ่มสาระ ได้แก่ วิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี วิชาสุขศึกษาและพลศึกษา วิชาวิทยาศาสตร์ (2) ผลการทดสอบการใช้หน่วยการเรียนบูรณาการหลักสูตรการเรียนการสอนเรื่อง คุณค่าผักและผลไม้ ในโรงเรียนกลุ่มเป้าหมายโครงการจำนวน 42 แห่ง (3) ผู้บริหาร/ครู ในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการทั้ง 42 แห่ง เกิดความตระหนักและให้ความสำคัญกับการบริโภคผักและผลไม้ นักเรียนในโรงเรียนมีความรู้ความเข้าใจในเรื่อง คุณค่าของผักและผลไม้ จากการเรียนการสอนในหน่วยการเรียนรู้ฯ (4) แหล่งเรียนรู้ ได้แก่ แปลงผักและผลไม้ในโรงเรียนใช้ การจัดเมนูอาหารกลางวันที่เน้นผักและผลไม้ ตลอดทุกปีการศึกษา

โครงการวิจัย เรื่อง พัฒนาโรงเรียนไทยรัฐวิทยาต้นแบบลดภาวะโรคอ้วนและปัจจัยเสี่ยงด้วยหลัก 6 อ.(รหัสงานวิจัย สสส. 052) เป็นการพัฒนาโรงเรียนต้นแบบปลอดจากภาวะ โรคอ้วน มีภูมิคุ้มกันปัจจัยเสี่ยงต่อการเกิดโรคและมีวิถีชีวิตที่เอื้อต่อสุขภาพอย่างยั่งยืน ในนักเรียน ครู บุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครองในโรงเรียนเครือข่ายและชุมชนใกล้เคียง กลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียน จำนวน 5,181 คน ครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 429 คน จากโรงเรียนไทยรัฐวิทยาที่เข้าร่วมโครงการ 24 โรง ผลการวิจัยพบว่ารูปแบบและเครือข่ายการลดภาวะโรคอ้วนและปัจจัยเสี่ยงต่อการเกิดโรคของเด็กและเยาวชนในโรงเรียนต้นแบบปลอดจากภาวะโรคได้แก่ (1) นักเรียนกลุ่มปัญหา มีน้ำหนักลดลงและคงที่ ร้อยละ 42.83 การดื่มน้ำอัดลมลดลง ร้อยละ 37.41 การบริโภคผักเพิ่มขึ้น ร้อยละ 89.81 การออกกำลังกายเพิ่มขึ้น ร้อยละ 97.77 การสูบบุหรี่ลดลง ร้อยละ 24.74 และการดื่มสุราลดลง ร้อยละ 28.47 (2) ครูและบุคลากรทางการศึกษากลุ่มปัญหามีน้ำหนักลดลงและคงที่ ร้อยละ 48.32 พฤติกรรมการดื่มน้ำอัดลมลดลง ร้อยละ 66.66 การบริโภคผักเพิ่มขึ้น ร้อยละ 100 การออกกำลังกาย เพิ่มขึ้นร้อยละ 74.41 การสูบบุหรี่ลดลง ร้อยละ 18.18 การดื่มสุราลดลง ร้อยละ 14.03 (3) ครูมีการศึกษาภาวะสุขภาพของนักเรียนเป็นรายบุคคล จัดกลุ่มปัญหา กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มปกติ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนและให้ความช่วยเหลือนักเรียนทุกกลุ่มอย่างทั่วถึง (4) ทุกโรงเรียนมีคุณภาพการดำเนินโครงการอยู่ในระดับดีมาก ค่าเฉลี่ย 2.49 (จาก 3) หรือร้อยละ 83 ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ การสร้างการรับรู้ต่อผู้เกี่ยวข้อง ค่าเฉลี่ย 2.79 (จาก 3) หรือร้อยละ 93 ส่วนประเด็นที่มี ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ความถูกต้องของการจัดทำเอกสารทางการเงิน ค่าเฉลี่ย 2.24 (จาก 3) หรือ ร้อยละ 74 (5) ผลการประเมินมาตรฐานโรงเรียนไทยรัฐวิทยาต้นแบบลดภาวะโรคอ้วนและปัจจัยเสี่ยง ด้วยหลัก 6 อ. พบว่า โรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการทั้ง 24 โรง มีผลการประเมินผ่านเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ โดยรวมค่าเฉลี่ย 2.61 จาก 3 หรือร้อยละ 8 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านนโยบาย ค่าเฉลี่ย 2.88 หรือร้อยละ 98 และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านการดำเนินการ ค่าเฉลี่ย 2.48 หรือร้อยละ 82.66 (6) นักเรียนมีการปฏิบัติตนในการลดภาวะโรคอ้วนและปัจจัยเสี่ยง ด้วยหลัก 6 อ. อยู่ในระดับคุณภาพดีมาก ค่าเฉลี่ย 3.31 จาก 4 หรือร้อยละ 82.75 โดยประเด็นที่มี ค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การมีสุขภาพจิตดีและอารมณ์ดี ค่าเฉลี่ย 3.86 หรือร้อยละ 96.50 ส่วนประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด ได้แก่ นักเรียนรับประทานอาหารว่างเสริมสุขภาพให้แข็งแรง ค่าเฉลี่ย 3.03 หรือร้อยละ 75.75 (7) ผลการประเมินการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันและเผยแพร่ในชุมชน พบว่า มีผลการประเมินอยู่ในระดับคุณภาพดีมาก ค่าเฉลี่ยร้อยละ 3.24 จาก 4 (8) ผู้ปกครองให้การสนับสนุนร่วมมือและพึงพอใจโครงการ ในระดับดีมาก ค่าเฉลี่ยร้อยละ 3.39 จาก 4 หรือร้อยละ 84.74 ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ มีความพึงพอใจที่นักเรียน ครู บุคลากรทางการศึกษาและบุคคลในชุมชนมีสุขภาพร่างกายแข็งแรง ลดภาวะ โรคอ้วนและปัจจัยเสี่ยงได้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด ค่าเฉลี่ย 3.92 หรือร้อยละ 98 และ ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการเผยแพร่ผลการดำเนินโครงการลดภาวะโรคอ้วนและปัจจัยเสี่ยงของโรงเรียน ค่าเฉลี่ย 2.87 หรือร้อยละ 71.74

โครงการวิจัย เรื่อง**แบบจำลองทางเศรษฐศาสตร์ เพื่อประเมินปีสุขภาวะที่เพิ่มขึ้นจากมาตรการที่เกี่ยวกับการจัดการปัญหาโรคอ้วนในเด็กในประเทศไทย** (รหัสงานวิจัย สกว. 020) เป็นการศึกษาแนวทางการลดหรือป้องกันปัญหาโรคอ้วนในเด็กและวัยรุ่นด้วยการพัฒนามาตรฐานในการประเมินปีสุขภาวะในเด็กและวัยรุ่น โดยใช้การศึกษาตารางมาตรฐานในการประเมินปีสุขภาวะในระยะยาวของเด็กและวัยรุ่นตามอายุและเปอร์เซ็นต์ไทล์ของดัชนีมวลกายในวัยเด็กและวัยรุ่น จัดทำข้อเสนอแนะวิธีการ มาตรฐานในการประเมินปีสุขภาวะที่เพิ่มขึ้นในทางเศรษฐศาสตร์ของมาตรการลดหรือป้องกันปัญหาโรคอ้วนในเด็กและวัยรุ่น โดยใช้ตารางมาตรฐานที่ถูกพัฒนาขึ้น กลุ่มเป้าหมาย คือเด็กและวัยรุ่นที่มีภาวะน้ำหนักเกินหรือมีดัชนีมวลกายตามอายุมากกว่าหรือเท่ากับเปอร์เซ็นไทล์ที่ 85 ผลการศึกษาพบว่าแบบจำลองทางเศรษฐศาสตร์ที่นำมาใช้พัฒนาตารางมาตรฐานในการประเมินปีสุขภาวะ แสดงให้เห็นว่า ปีสุขภาวะที่ได้มากขึ้นจากการหลีกเลี่ยงภาวะอ้วนในเด็กเพิ่มขึ้นตามอายุ โดยสำหรับเด็กอายุ 3 ปีนั้น ปีสุขภาวะเพิ่มขึ้น 0.04 หน่วยในผู้ชายและ 0.083 หน่วยในผู้หญิงในวัยรุ่นอายุ 18 ปี ปีสุขภาวะเพิ่มขึ้น 0.59 หน่วยในผู้ชายและ 0.553 หน่วยในผู้หญิง การหลีกเลี่ยงความอ้วนในเด็กผู้หญิงทำให้ได้ปีสุขภาวะเพิ่มขึ้นมากกว่าในเด็กผู้ชายในช่วงอายุตั้งแต่ 3 ถึง 17 ปี มีกรณีศึกษา 2 กรณีที่ใช้เพื่อเป็นตัวอย่างในการแสดงการใช้ตารางมาตรฐานในการช่วยประเมินประสิทธิผลของมาตรการสำหรับการลดหรือป้องกันปัญหาโรคอ้วนในเด็ก การประยุกต์ใช้ตารางมาตรฐานนี้เน้นย้ำให้เห็นถึงประโยชน์ของเครื่องมือในการประเมิน ที่ใช้ข้อมูลเพียงอายุ เพศ และดัชนีมวลกายของเด็กและวัยรุ่น ซึ่งไม่เพียงสามารถประเมินปีสุขภาวะในระยะยาวของมาตรการนี้ได้เท่านั้น แต่ยังสามารถแสดงถึงความไม่เท่าเทียมทางสุขภาพที่เกิดขึ้นในประชากรกลุ่มย่อยได้อีกด้วย

5.3.2 พฤติกรรมเสี่ยงต่อปัญหาสุขภาพในเด็กและเยาวชน

งานวิจัยที่เน้นการลดพฤติกรรมเสี่ยง และส่งเสริมสุขภาพในเด็กและเยาวชน ได้แก่ การเสริมสร้างสุขภาพแบบองค์รวมของวัยรุ่นที่ติดเชื้อเอชไอวี และการลด ละ เลิกการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในวัยรุ่นในชุมชน ดังนี้

โครงการวิจัย เรื่อง **การพัฒนารูปแบบการสร้างเสริมสุขภาพองค์รวมของวัยรุ่นที่ติดเชื้อเอชไอวีด้วยแนวคิดเป้าหมายในชีวิต** (รหัสงานวิจัย สกว.197) เป็นงานเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม กลุ่มเป้าหมาย ในการวิจัย คือ วัยรุ่นที่ติดเชื้อเอชไอวี 22 คน พยาบาลวิชาชีพ 2 คน ขั้นตอนในการดำเนินการประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาประสบการณ์การรับรู้แนวคิดเป้าหมายในชีวิต และการดูแลสุขภาพองค์ รวม ประกอบด้วย 2 กิจกรรม ได้แก่ (1) การให้ผู้ให้ข้อมูลเขียนข้อมูลส่วนบุคคลด้วยตนเอง และ (2) การสัมภาษณ์ประสบการณ์การมีชีวิตอยู่กับเอชไอวี ขั้นตอนที่ 2 การค้นหาเป้าหมายชีวิต ประกอบด้วย 3 กิจกรรม ได้แก่ (1) การค้นหาเป้าหมายชีวิต (2) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้เป้าหมายชีวิตของกันและกัน และ (3) การนัดหมายเพื่อทำกิจกรรมกลุ่มและสะท้อนผลการปฏิบัติ ขั้นตอนที่ 3 การออกแบบเส้นทางชีวิตเพื่อเป้าหมายชีวิต ประกอบด้วย 5 กิจกรรม ได้แก่ (1) การทบทวนเป้าหมายในชีวิต (2) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้วิธีการดูแลสุขภาพองค์รวมกับพยาบาลวิชาชีพ (3) การกำหนดกิจกรรมหรือวิธีการที่จะปฏิบัติเพื่อนำไปสู่เป้าหมายในชีวิต (4) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้เส้นทางชีวิตผ่าน กิจกรรม “เล่าสู่กันฟัง” และ (5) การนัดหมายเพื่อทำกิจกรรมกลุ่มและสะท้อนผลการปฏิบัติ ขั้นตอนที่ 4 การปฏิบัติจริงเพื่อเป้าหมายที่เป็นจริง ประกอบด้วย 4 กิจกรรม ได้แก่ (1) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์การปฏิบัติกิจกรรมการดูแลสุขภาพองค์รวม (2) การสร้างความภาคภูมิใจและแรงบันดาลใจ (3) การเสริมสร้างจิตสำนึกของการรักผู้อื่นและความรับผิดชอบต่อสังคม และ (4) การเพิ่มช่องทางในการเข้าถึงการดูแลรักษา และขั้นตอนที่ 5 การประเมินผลการปฏิบัติและการส่งเสริมการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง ด้วยกิจกรรมร้อยลูกปัด ซึ่งผลที่เกิดขึ้นสะท้อนถึงการดูแลตนเองแบบองค์รวม ประกอบด้วย 7 ลักษณะดังนี้ (1) การยอมรับการติดเชื้อเอช

ไอวี (2) การใช้ชีวิตอย่างมีสติ (3) การมีความหวังที่จะหายจากการติดเชื้อเอชไอวี (4) การมี เป้าหมายและมีความมุ่งมั่นที่จะไปถึงเป้าหมาย (5) การสร้างโอกาสและทางเลือกให้กับตนเอง (6) การมีความรับผิดชอบต่อตนเอง และ (7) การมีความรับผิดชอบต่อผู้อื่นและสังคม ผลการศึกษาแสดงให้เห็นถึงกระบวนการเพื่อส่งเสริมการดูแลสุขภาพองค์รวมของผู้ติดเชื้อเอชไอวีวัยรุ่น รวมถึงการมีความตั้งใจที่จะพัฒนาชีวิตของตนเองและดูแล

โครงการวิจัย เรื่อง **รูปแบบกระบวนการเรียนรู้ศีล 5 ของเด็กเยาวชน เพื่อลด ละ เลิกการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ บ้านนาไร่และโนนมีชัย ตำบลดงมะไฟ อำเภอสุวรรณคูหา จังหวัดหนองบัวลำภู** (รหัสงานวิจัย สกว. 043) เป็นการศึกษาสถานการณ์ทั่วไปของเด็ก เยาวชน และชุมชน สถานการณ์และผลกระทบการดื่มแอลกอฮอล์ คุณค่า ความหมาย รูปแบบกระบวนการเรียนรู้ศีล 5 ของเยาวชนเพื่อลด ละ เลิกการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ บ้านนาไร่และโนนมีชัย ตำบลดงมะไฟ อำเภอสุวรรณคูหา จังหวัดหนองบัวลำภู กลุ่มเป้าหมาย คือ เด็กและเยาวชน อายุ 9 – 20 ปี 240 คน ผู้ใหญ่ อายุ 26 ปีขึ้นไป และ ผู้สูงอายุที่มีอายุตั้งแต่ 61 ปี ขึ้นไป 230 คน ผลการศึกษา พบว่า ประเด็นแรก การสร้างการเรียนรู้ศีล 5 เป็นสิ่งที่เหมาะสมและต้องเกิดจากความร่วมมือระหว่างบ้าน วัด ชุมชน และโรงเรียนช่วยกัน ถ้าครอบครัวเป็นจุดเริ่มต้นการเรียนรู้ศีล 5 และผู้ใหญ่ในชุมชนต้องเป็นแบบอย่างที่ดีให้เยาวชนเห็น เนื่องจากการวิจัยที่ผ่านมามีปรากฏการณ์ที่ดีเกิดขึ้นในชุมชน คือ (1) เด็กและเยาวชนบ้านนาไร่และบ้านโนนมีชัยมีความกระตือรือร้นในการทำวิจัย และมีความร่วมมือความร่วมมือระหว่างบ้าน วัด ชุมชน และโรงเรียนด้วยดี (2) พ่อแม่ลูกได้เรียนรู้จนเกิดความเข้าใจซึ่งกันและกัน จนสามารถทำให้เยาวชนจากเด็กเกเรไม่สนใจเรียนหันมาตั้งในเรียนและเชื่อฟังพ่อแม่ (3) คนในชุมชนรู้จักศีล 5 มากขึ้น จนเกิดความละอายเมื่อดื่มเหล้าต่อหน้าลูกหลาน (4) ร้านค้าในชุมชนมีทั้งหมด 8 ร้าน มี 2 ร้านเลิกขาย นอกนั้นไม่ตั้งเหล้าขายหน้าร้านและไม่ขายเหล้าให้กับเด็ก อีกทั้งยังงดขายเหล้าในวันพระด้วย (5) ชุมชนได้ทดลองปฏิบัติการงานศพปลอดเหล้า ปรากฏว่าลดค่าใช้จ่ายจากการจัดงานศพจากปกติไม่ต่ำกว่า 200,000 บาท แต่งานนี้ใช้งบประมาณทั้งสิ้นไม่เกิน 150,000 บาท สร้างความสนใจให้คนในชุมชนเป็นอย่างมาก ประเด็นที่สอง ข้อค้นพบนำไปสู่ข้อเสนอแนวทางแก้ไข ได้แก่ (1) จัดโครงการค่ายครอบครัวอบอุ่น (2) ค่ายอบรมเยาวชนคนทำดี (3) กิจกรรมกีฬาสานสัมพันธ์ครอบครัว 4) ส่งเสริมสร้างการจัดงานบุญที่ปลอดแอลกอฮอล์ และ (5) ส่งเสริมกิจกรรมสวดมนต์ไหว้พระและทางโรงเรียนจัดให้มีพระมาอบรมเทศนาสั่งสอนนักเรียนทุกวันศุกร์ เพื่อให้นักเรียนรู้จักบาปบุญคุณโทษ

ผลการสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวกับประเด็นภาวะโภชนาการ พฤติกรรมเสี่ยง และการส่งเสริมสุขภาพ พบว่างานวิจัยในกลุ่มนี้มีเป้าหมายหลักในการพัฒนาเด็กและเยาวชนมีคุณภาพชีวิตที่เหมาะสมตามช่วงวัย ทั้งด้านสุขภาพ ใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญาที่ดี ซึ่งจะเห็นได้ว่ามีจำนวนไม่มากนัก

5.4 ข้อเสนอการขับเคลื่อนและใช้ประโยชน์งานวิจัย

เด็กและเยาวชนไทยในปัจจุบันต้องเผชิญกับสภาพความเปลี่ยนแปลงต่างๆ อย่างรวดเร็ว ทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ การศึกษา เทคโนโลยีสมัยใหม่ ซึ่งการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ได้ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาและการมีคุณภาพชีวิตที่ดีของเด็กและเยาวชนเป็นอันมาก ผลกระทบด้านบวก เช่น การพัฒนาเด็กและเยาวชนให้เป็นคนที่กล้าคิดริเริ่ม คิดสิ่งใหม่ มองใหม่ เสนอความคิดใหม่ ๆ มีการวางภาพงาน คิดค้นวิธีการต่าง ๆ เพื่อให้ได้งาน อย่างไรก็ตามผลกระทบด้านลบคือเด็กและเยาวชนจำนวนไม่น้อยปรับตัวไม่ทันการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว เกิดความกดดันความเครียด ไม่สามารถพัฒนาทักษะการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการใช้ชีวิตท่ามกลางความท้าทายใหม่ ๆ และเกิดปัญหาไม่ว่าจะเป็นปัญหาสุขภาพ ปัญหาพฤติกรรม และปัญหาสังคมที่ตามมา ตัวอย่างเช่น ประเด็นความรุนแรงและปัญหาสุขภาพโดยเฉพาะโรคอ้วนที่มีสถิติสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ปัญหาการใช้อินเทอร์เน็ต ปัญหาการสูบบุหรี่และการดื่มสุรา

หรือเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ เป็นต้น ผลกระทบด้านลบต่อเด็กและเยาวชนที่กล่าวไปแล้วข้างต้น แม้ว่าจะไม่ได้เป็นสาเหตุของการเสียชีวิตมากเท่าปัญหาด้านสุขภาพ แต่ก็นับได้ว่าเป็นประเด็นที่อาจก่อปัญหาเรื้อรังอื่น ๆ ที่อาจกลายทำให้เกิดภาระทางสังคมที่สูงขึ้นตามมาได้

คณะผู้วิจัยได้สรุปข้อความรู้จากการสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนของประเทศไทย ที่นำมาสู่**ข้อเสนอการขับเคลื่อนและใช้ประโยชน์ข้อความรู้จากงานวิจัยอย่างมีทิศทางและเน้นการมีส่วนร่วม** เพื่อเป้าหมายคือการที่เด็กและเยาวชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีและมีความมั่นคงในการดำรงชีวิต โดยครอบคลุมด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชน เช่น การส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพเด็กและเยาวชน การคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิ์ของเด็กและเยาวชน และการส่งเสริมสวัสดิการของเด็กและเยาวชน ดังนี้

5.4.1 ด้านการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพเด็กและเยาวชน

ข้อความรู้ที่ได้จากการสังเคราะห์งานวิจัยที่เป็น Evidence Based Research ที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์และขับเคลื่อนงานวิจัย เพื่อการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพเด็กและเยาวชน ในประเด็นการเรียนรู้และทักษะในศตวรรษที่ 21 เช่น ทักษะการคิด *(การคิดสร้างสรรค์ การคิดวิจารณญาณ การคิดวิเคราะห์)* ทักษะการเท่าทันสื่อดิจิทัล การใช้เทคโนโลยี ด้านคุณลักษณะทางจิตวิทยา *(การควบคุมตนเอง การเห็นคุณค่าในตนเอง การมีจิตสาธารณะ)* ทักษะอาชีพและการดำรงชีพ ทักษะชีวิต และการเรียนรู้ในเรื่อง การใช้ภาษาต่างประเทศ การเรียนรู้ด้านคณิตศาสตร์/วิทยาศาสตร์ โดยในด้านการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพเด็กและเยาวชนนี้ มีงานวิจัยที่ตัวเด็กเยาวชน และระบบนิเวศทุกระบบ *(บุคคล ปฏิสัมพันธ์ ชุมชน สังคม)* ดังนี้

(1) งานวิจัยต้นแบบเพื่อการเรียนรู้และทักษะในศตวรรษที่ 21 ที่เน้นตัวเด็กและเยาวชน

งานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์จำนวนหนึ่งมีเป้าหมายสร้างความรู้ที่เป็นต้นแบบการเรียนรู้และพัฒนาทักษะการคิด *(การคิดวิเคราะห์)* ซึ่งเป็นหนึ่งในทักษะกลุ่มการเรียนรู้และนวัตกรรม (Learning and innovation skills) สำหรับกำหนดความพร้อมของเด็กและเยาวชนเข้าสู่การทำงานที่มีความซับซ้อนมากขึ้นในโลกปัจจุบัน ดังเช่น โครงการวิจัย เรื่อง การศึกษาความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์และการมีจิตสาธารณะเพื่อพัฒนาศักยภาพการเป็นคนดีคนเก่งของนักเรียนไทย ซึ่งโครงการดังกล่าวพัฒนาเครื่องมือประเมินความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์และการมีจิตสาธารณะ ศึกษาสถานการณ์ปัจจุบัน ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง และความสัมพันธ์ของความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์และการมีจิตสาธารณะของนักเรียน 3 ช่วงชั้น กล่าวคือ นักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 และระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 และนักเรียนอาชีวศึกษาปีที่ 1 จากโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนครอบคลุมพื้นที่ 5 ภูมิภาคทั่วประเทศ ข้อความรู้ในเรื่อง ทักษะชีวิตและอาชีพ (Life and career skills) เป็นชุดทักษะที่มุ่งเน้นให้เด็กและเยาวชนพัฒนาทักษะชีวิตการดำรงชีวิตในสังคม ความสามารถในการจัดการอารมณ์ และการประกอบอาชีพ ดังเช่น โครงการวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะอาชีพและการดำรงชีพ สำหรับการเรียนรู้ศตวรรษที่ 21 ด้วยกระบวนการเชิงจิตวิทยาเสริมสร้างศักยภาพแห่งตน งานวิจัยนี้เป็นการพัฒนาต้นแบบของแบบวัดทักษะอาชีพและการดำรงชีพ ที่มีกรอบแนวคิดการเลือกอาชีพและทฤษฎีพหุปัญญา (ด้านเหตุผล-คณิตศาสตร์ ด้านมิติสัมพันธ์ ด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว ด้านดนตรี ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านการรู้จักเข้าใจตนเองด้านธรรมชาติ และด้านเชาวน์ปัญญาทางด้านอัตถภาวนิยมหรือการดำรงอยู่ของชีวิต)เป็นหลัก ต้นแบบหลักสูตรที่ใช้กระบวนการเชิงจิตวิทยาเสริมสร้างศักยภาพแห่งตน และ

คู่มือการพัฒนาทักษะอาชีพและการดำรงชีพสำหรับการเลือกอาชีพที่เหมาะสมต่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ที่มีอายุระหว่าง 13 – 15 ปี

ประการที่ 1 ข้อความรู้จากทั้งสองโครงการดังกล่าว สามารถเป็นต้นแบบด้านเครื่องมือการวัดการประเมินความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ จิตสาธารณะ ความสามารถด้านอาชีพและการดำรงชีวิต และแนวทางในการพัฒนาทักษะต่างๆ ดังกล่าว ให้แก่ หน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้องในกระทรวงต่าง ๆ เช่น กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงศึกษาธิการ และ. ภาคีภาคประชาสังคมที่ทำงานวิจัยในเด็กและเยาวชน โดยเฉพาะด้านเครื่องมือที่เป็นแบบทดสอบวัดความสามารถทักษะด้านต่าง ๆ นี้ ได้มีการประยุกต์ใช้กับสถานการณ์ชีวิตประจำวันของเด็กและเยาวชนไทย และมีคุณภาพของเครื่องมือในด้านความตรง ความเที่ยง ความน่าเชื่อถือได้อื่นๆ อยู่ในเกณฑ์ดี เหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการประเมินเด็กและเยาวชนไทย

ประการที่ 2 ต่อมา คือ ข้อความรู้ต้นแบบการจัดการเรียนรู้และพัฒนาทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information media and technology skills) ซึ่งเป็นทักษะที่จำเป็นสำหรับเด็กและเยาวชนที่อยู่ในยุคที่มีการใช้เทคโนโลยีและถูกขับเคลื่อนด้วยสื่อ เนื่องจากสภาพแวดล้อมแบบนี้จะทำให้เด็กและเยาวชนถูกรายล้อมด้วยข้อมูลจำนวนมาก อีกทั้งยังมีการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว ดังเช่น โครงการวิจัย เรื่อง การรู้เท่าทันสื่อดิจิตัล โครงงานวิจัยนี้เป็นการสำรวจการใช้งาน ความเสี่ยง การรู้เท่าทันการใช้สื่อดิจิทัล และแนวทางการสอนเพื่อการรู้เท่าทันสื่อดิจิทัลของนักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 1 ถึง 6 ข้อความรู้จากโครงการวิจัยนี้ สนับสนุนข้อมูลที่ผ่านมาว่า ***กลุ่มนักเรียนมัธยมศึกษาของประเทศไทย จัดเป็นกลุ่มเสี่ยงต่อปัญหาสุขภาพและสุขภาพจิตเนื่องจากการใช้สื่อดิจิทัลและสื่อสังคมออนไลน์*** ดังเช่น ข้อมูลปี พ.ศ. 2557 นำเสนอโดยแพทย์หญิงมธุรดา สุวรรณโพธิ์ ผู้อำนวยการสถาบันสุขภาพจิตเด็กและวัยรุ่นราชนครินทร์ กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข เผยว่าพบเด็กไทยติดเกมออนไลน์ บางคนถึงขั้นเสพติดรุนแรงไม่สามารถหยุดเล่นเกมได้ คิดเป็นร้อยละ 10-15 ของเด็กนักเรียนทั่วประเทศ นอกจากนี้เด็กไทยเล่นเกมออนไลน์ผ่านโทรศัพท์และอินเทอร์เน็ต สูงถึง 3.1 ชั่วโมงต่อวัน แม้ว่าภาพรวมของผลการศึกษาโครงการวิจัยเรื่อง การใช้สื่อดิจิทัลและสื่อสังคมออนไลน์ในนักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 1 ถึง 6 ได้สะท้อนว่านักเรียนมีการรู้เท่าทันสื่อดิจิทัลในเนื้อหาระดับสูง โดยสามารถทำความเข้าใจวิเคราะห์และประเมินเนื้อหา และการมีปฏิสัมพันธ์อย่างปลอดภัยต่อเนื้อหาอยู่ในระดับที่สูง อย่างไรก็ตามในประเด็นที่เป็นเรื่องของการเล่มเกม ผลการศึกษาบ่งชี้ว่าเด็กและวัยรุ่นกลุ่มนี้มีความสามารถในการวิเคราะห์ และประเมินเนื้อหา และการมีปฏิสัมพันธ์อย่างปลอดภัยต่อเนื้อหาของเกมอยู่ในระดับปานกลาง ข้อความรู้ในเรื่องการรู้เท่าทันสื่อดิจิทัล สามารถเป็นแนวทางให้หน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้องในกระทรวงต่าง ๆ เช่น กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงสาธาณสุข กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงยุติธรรม กระทรวงแรงงาน และภาคีภาคประชาสังคมที่ทำงานกับเด็กและเยาวชน นำไปสู่เป็นแนวทางในการสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีให้กับเด็กและเยาวชน ตลอดจนนำไปสู่การป้องกันและแก้ไขปัญหาการใช้อินเทอร์เน็ตและสื่อสังคมออนไลน์ในเด็กและเยาวชนอันจะนำมาสู่ปัญหาสุขภาพจิตต่างๆ เช่นการติดเกมออนไลน์ หรือ อื่นๆ

(2) งานวิจัยมาตรฐานการปฏิบัติเพื่อการเรียนรู้และทักษะในศตวรรษที่ 21 ที่เน้นปฏิสัมพันธ์ของเด็กและเยาวชนกับสิ่งแวดล้อมรอบตัว

ข้อความรู้เชิงประจักษ์จากการสังเคราะห์งานวิจัย ที่เป็นต้นแบบในการพัฒนาทักษะในกลุ่มทักษะชีวิตและอาชีพ (Life and career skills) เป็นชุดทักษะที่มุ่งเน้นให้เด็กและเยาวชนพัฒนาทักษะชีวิต การดำรงชีวิตใน

สังคมพหุวัฒนธรรม ที่เน้นปฏิสัมพันธ์ของเด็กและเยาวชนกับสิ่งแวดล้อมรอบตัว ดังเช่น แผนงานวิจัยและพัฒนาเรื่อง การจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กและเยาวชนบนฐานความหลากหลายทางวัฒนธรรมการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็ก เยาวชน และชุมชนบนฐานความหลากหลายทางวัฒนธรรม โดยมีพื้นฐานแนวคิดว่าโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาและชุมชน ควรเป็นหน่วยจัดการหน่วยแรกที่จะช่วยสร้างกระบวนการเรียนรู้ความแตกต่างหลากหลาย ที่จะช่วยพัฒนาเด็กและให้เติบโตในสังคมพหุลักษณ์พหุวัฒนธรรม ทั้งนี้การศึกษาพหุวัฒนธรรม (multicultural education) หรือ การจัดการเรียนรู้บนฐานความหลากหลายและการผสมผสานทางวัฒนธรรม แผนงานวิจัยนี้ ประกอบด้วย 2 โครงการย่อย คือ โครงการที่ 1 การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างศักยภาพเด็กและเยาวชนบนฐานความหลากหลายทางวัฒนธรรม โดยเด็กและเยาวชนมีด้านความรู้และทักษะการเรียนรู้ที่ได้จากกิจกรรมนอกระบบการศึกษาหรือนอกห้องเรียน (non-formal education) มีความรู้ความเข้าใจความหลากหลายทางวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นในชุมชนและวิถีชีวิตของคนในชุมชน เช่น ศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ประเพณี อาชีพ ศาสนาและวัฒนธรรมด้านอาหาร ส่วนโครงการย่อยที่ 2 เป็นการพัฒนาต้นแบบการจัดการเรียนรู้พหุวัฒนธรรมในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกลุ่มสาระทางดนตรีสำหรับชั้นประถมศึกษาของประเทศไทย วัฒนธรรม โดยเด็กและเยาวชนมีด้านความรู้และทักษะทางดนตรีที่ได้จากการบูรณาการแนวคิดพหุวัฒนธรรมศึกษาสู่การจัดการศึกษาในระบบ (formal education) (กรณีบูรณาการสู่กลุ่มสาระดนตรี) วัฒนธรรม โดยเด็กและเยาวชนมีความเข้าใจด้านภูมิการดนตรีได้แก่ ทักษะทางดนตรี (musical skills) อันได้แก่ การปฏิบัติทางดนตรี เช่น การร้องเพลง เล่นเครื่องดนตรี การทำท่าทางประกอบดนตรี การอ่านโน้ต เป็นต้น ซึ่งผ่านกระบวนการเรียนการสอน การเรียนรู้ การฝึกซ้อม จนสามารถเล่นหรือปฏิบัติได้ ตลอดรวมถึงความสามารถในการนำเอาองค์ความรู้ทั้งทางด้านทฤษฎีดนตรี ประวัติศาสตร์ทางดนตรี ตลอดจนความรู้ในด้านกระบวนการที่นำมาใช้ในการประเมิน ตรวจสอบการปฏิบัติทางดนตรีของตนเอง และสามารถหาข้อบกพร่องตลอดจนวิธีการปรับปรุงการปฏิบัติทางดนตรีให้บรรลุตามที่ตนเองกำหนดไว้ได้

ข้อความรู้เชิงประจักษ์จากการสังเคราะห์งานวิจัย ที่เป็นมาตรฐานการปฏิบัติเพื่อพัฒนาทักษะการคิด (การคิดสร้างสรรค์ การคิดวิจารณญาณ) ที่เน้นปฏิสัมพันธ์ของเด็กและเยาวชนกับสิ่งแวดล้อมที่ใกล้ชิด ดังเช่น โครงการวิจัย เรื่อง การศึกษารูปแบบการใช้เครื่องมือแห่งการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (ไอซีที) เพื่อพัฒนาทักษะความคิดของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 4 – 6 โครงการวิจัยนี้เริ่มจากการศึกษาวิจัยเชิงทดลอง 2 รูปแบบ คือ แบบที่ 1 นักเรียนเรียนรู้และมีครูช่วยเหลือ แบบที่ 2 นักเรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง ครูดำเนินการ มีการวัดผลก่อนและหลังเพื่อพัฒนาทักษะการคิดสร้างสรรค์ ทักษะการคิดวิจารณญาณของนักเรียนระดับประถมศึกษา และการศึกษาต่อยอดของรูปแบบการใช้เครื่องมือแห่งการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (ไอซีที) ด้วยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ที่น่าเชื่อถือ ในสถานการณ์การเรียนการสอนในสภาพการณ์จริง และทดสอบประสิทธิภาพของการดำเนินงาน มีหลักฐานเชิงประจักษ์สนับสนุนหรือแสดงผลงานหรือความสำเร็จของงาน นับเป็น**มาตรฐานการปฏิบัติ(Best Practice) ของครู และชุมชนการเรียนรู้ออนไลน์การใช้เครื่องมือแห่งการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (ไอซีที)** ในเรื่องนี้

(3) งานวิจัยที่นำไปสู่มาตรฐานการปฏิบัติเพื่อพัฒนาและส่งเสริมศักยภาพเด็กและเยาวชน ที่เน้นจัดการเชิงระบบและเชิงนโยบาย

แม้ว่าข้อความรู้จากการสังเคราะห์งานวิจัยในครั้งนี้ จะทำให้ได้แนวทางที่เป็นต้นแบบและมาตรฐานการปฏิบัติในการขับเคลื่อนและใช้ประโยชน์จากงานวิจัยในเชิงปฏิบัติการได้ อย่างไรก็ตามผลการสังเคราะห์งานวิจัยครั้งนี้พบว่า **มีงานวิจัยเพียงไม่กี่เรื่องที่ให้ความสำคัญกับงานวิจัยที่เน้นจัดการเชิงระบบและเชิงนโยบาย อันจะ**

ทำให้การใช้ประโยชน์และขับเคลื่อนงานวิจัยมีทิศทางและได้รับความร่วมมือจากผู้ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาการเรียนรู้และศักยภาพเด็กและเยาวชน ดังเช่น โครงการวิจัย คือ การศึกษาเครือข่ายวิจัยและขับเคลื่อนเชิงยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาเด็ก เยาวชนและการศึกษา พ.ศ. 2556-2557 ซึ่งเป็นการศึกษาวิจัยเชิงพื้นที่และปฏิบัติการที่เน้นถึงการพัฒนาโจทย์วิจัยการจัดการศึกษาบนฐานพื้นที่ (Area-based Education) งานประสานและติดตามโครงการด้านเด็ก เยาวชนและการศึกษา ได้ประสานและติดตามโครงการต่อเนื่อง 12 โครงการ อาทิ ประสานงานชุดโครงการพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลทางการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในกลุ่มโรงเรียนการศึกษาทางเลือก โรงเรียนรุ่งอรุณ โรงเรียนเพลินพัฒนา และวิธีการสอนแบบ Open Approach กรณีศึกษาโรงเรียนในจังหวัดเชียงใหม่ งานประสานและติดตามโครงการความร่วมมือทางวิชาการเพื่อการพัฒนาการศึกษาจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยสถาบันรามจิตติได้ทำหน้าที่ประสานและพัฒนาโจทย์วิจัยใหม่ภายใต้โครงการความร่วมมือทางวิชาการเพื่อพัฒนาการศึกษาในเขตพัฒนิเศษเฉพาะจังหวัดชายแดนภาคใต้ ระหว่าง ศธ. สกว. และ ศอบต. งานประสานและติดตามโครงการจับกระแสความเคลื่อนไหวด้านการศึกษาและพัฒนาเด็กและเยาวชน (INTREND) นำไปสู่ข้อเสนอเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาเด็กเยาวชนและการศึกษา และงานหนุนเสริมโครงการ สกว.ของฝ่ายชุมชนและสังคม รวมถึงก่อให้เกิดเครือข่ายวิจัยและขับเคลื่อนการศึกษาและการวิจัยด้านเด็ก เยาวชนและการศึกษา ทั้งที่เป็นเครือข่ายนักวิชาการและนักจัยรุ่นใหม่ เครือข่ายโรงเรียนและเครือข่ายครูและผู้บริหารที่เกี่ยวข้องในโครงการวิจัย รวมถึงเครือข่ายด้านเด็กและเยาวชนเองที่เข้ามาร่วมในการขับเคลื่อนการใช้ประโยชน์จากงานวิจัยในโครงการที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการเชื่อมต่อเครือข่ายสื่อสาธารณะและเครือข่ายสังคมออนไลน์ เพื่อการนำความรู้ที่ได้จากการวิจัยไปใช้ประโยชน์ในวงกว้าง นอกจากนี้ยังเป็นการเปิดโจทย์วิจัยและพัฒนาสำคัญที่เน้นการทำงานบูรณาการเชิงพื้นที่เพื่อพัฒนาการศึกษาในจังหวัดนำร่อง โดยเน้นอาศัยข้อมูลเชิงประจักษ์ กลไกการจัดการความรู้ และศักยภาพของคนในพื้นที่ และความร่วมมือจากหน่วยงานภาคี หน่วยงานวิชาการในเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาต่อไป

ในประเด็นของการพัฒนาเด็กและเยาวชนที่ให้ความสำคัญกับจัดสภาพแวดล้อมเชิงระบบและเชิงนโยบายเพื่อการพัฒนาเด็กเยาวชนและเยาวชน ดังเช่น โครงการวิจัย เรื่อง การพัฒนาสมรรถนะระบบที่ปรึกษาให้สภาเด็กและเยาวชนในระดับประเทศ ผลการวิเคราะห์คุณลักษณะและสมรรถนะที่สำคัญของที่ปรึกษาสภาเด็กและเยาวชน พบว่าคุณลักษณะที่สำคัญของการเป็นที่ปรึกษาสภาเด็กและเยาวชน คือ การมีคุณธรรมต้นแบบ (role model) คือ การใช้ใจนำในการทำงาน ต้องทุ่มเท เสียสละ และมีคุณธรรมในการทำงาน เป็นแบบอย่างที่ดีในการทำงานให้กับเด็กและเยาวชนได้ สำหรับสมรรถนะที่สำคัญมี 10 สมรรถนะ คือ การมีส่วนร่วมของเด็กและเยาวชน การประสานงาน การสื่อสารและสร้างสัมพันธ์อันดีกับเด็กและเยาวชนและหน่วยงานต่างๆ การบริหารจัดการองค์กรเด็กและเยาวชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ การบริหารจัดการโครงการและการเงิน การมีเครือข่าย พร้อมทักษะการใช้เทคโนโลยี และฐานข้อมูลในการทำงาน การมีหลักจิตวิทยา นิเทศเด็กเป็น ให้คำปรึกษาเชิงสร้างสรรค์ได้ การบริหารและจัดสรรเวลาให้กับเด็กและเยาวชนได้ การมีทักษะการนันทนาการ และวิทยากรกระบวนการ การฟังเสียงเด็กเป็น เข้าใจเด็กและเยาวชน ร่วมงานกับเด็กและเยาวชนได้ และความรู้ด้านกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการทำงานด้านเด็กและเยาวชน โครงการนี้นำไปสู่หลักสูตรระยะสั้นสำหรับที่ปรึกษาสภาเด็กและเยาวชน ในเวลา 3-4 วัน โดยสามารถออกแบบตามบริบทแต่ละพื้นที่

5.4.2 ด้านการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิ์ของเด็กและเยาวชน

การขับเคลื่อนและใช้ประโยชน์งานวิจัยในการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิของเด็กและเยาวชนนี้อ้างอิงแนวคิดการคุ้มครองทางสังคมขั้นพื้นฐาน หรือ มาตรฐานขั้นต่ำของการคุ้มครองทางสังคม (Social protection

floor: SPF) เป็นสิทธิเบื้องต้นที่ประชาชนทุกคนในประเทศหนึ่งพึงมี ที่เน้นการคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลุ่มที่ต้องการการคุ้มครองพิเศษ เช่น เด็กและเยาวชนผู้พิการ หรือ มีความต้องการพิเศษ เด็กและเยาวชนกลุ่มชาติพันธุ์ เด็กและเยาวชนผู้กระทำผิด โดยการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิของเด็กและเยาวชนกลุ่มนี้ ในประเด็น ได้แก่ พัฒนาการและการเรียนรู้ และ การคุ้มครองเด็กและเยาวชนในภาพรวม

ข้อความรู้จากการสังเคราะห์งานวิจัยที่ตอบโจทย์ในมิติการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิของเด็กและเยาวชนกลุ่มเฉพาะ ได้แก่ เด็กและเยาวชนผู้พิการ เด็กและเยาวชนผู้กระทำผิด เด็กและเยาวชนกลุ่มชาติพันธุ์ โดยในกลุ่มเด็กและเยาวชนผู้พิการ หรือ มีความต้องการพิเศษ ดังเช่น โครงการวิจัย เรื่อง การออกแบบสื่อเพื่อการจัดการเรียนรู้วิชาศิลปะสาขาทัศนศิลป์อย่างเต็มรูปแบบสำหรับนักเรียนตาบอดสนิทระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โครงการวิจัยนี้ทำให้ได้ **ต้นแบบการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิของเด็กและเยาวชนด้านพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กและเยาวชนผู้พิการ** ในเรื่องการผลิตหุ่นจำลองประติมากรรมลอยตัว การทำภาพนูนต่ำจากภาพจิตรกรรมและหุ่นจำลองสถาปัตยกรรมด้วยวิธีพับกระดาษ โดยต้นแบบการผลิตสื่อการเรียนรู้เหล่านี้สามารถผลิตและทำขึ้นเองได้ด้วยวิธีการที่ง่ายและหาซื้อวัสดุการผลิตได้ตามท้องถิ่น แล้วใช้วิธีการแบ่งปันและแจกจ่ายซึ่งกันและ กันจากโรงเรียนหนึ่งไปสู่อีกโรงเรียนหนึ่งที่มีนักเรียนตาบอดเรียนร่วมกับนักเรียนที่มองเห็นอีกด้วย อีกโครงการวิจัยหนึ่งเป็น การพัฒนาและตรวจสอบประสิทธิภาพรูปแบบของสื่อคอมพิวเตอร์มัลติมีเดียเพื่อการเรียนรู้การใช้งานโปรแกรมประยุกต์สำหรับนักศึกษาผู้พิการทางการได้ยินศึกษา สื่อมัลติมีเดียนี้ได้รับการออกแบบให้เป็นสื่อที่สามารถนำไปใช้ในการเรียนและทบทวนความรู้ได้ด้วยตนเองโดยไม่ต้องมีอาจารย์และล่ามเป็นผู้สอนและแปล เนื่องจากได้บันทึกคำอธิบายของอาจารย์เป็นวีดีโอภาษามือพร้อมทั้งมีภาพประกอบการอธิบายแสดงไว้ในสื่อมัลติมีเดียเรียบร้อยแล้ว ดังนั้นผู้เรียนสามารถนำสื่อมาเรียนและทบทวนได้ตามความต้องการของผู้เรียน

สำหรับเด็กและเยาวชนกลุ่มชาติพันธุ์ พบงานวิจัยที่เป็น**ต้นแบบการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิของเด็กและเยาวชนด้านพัฒนาการและการเรียนรู้ภาษาที่สองของเด็กและเยาวชนกลุ่มชาติพันธุ์** ผ่านการจัดการศึกษาที่ยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด งานวิจัยในกลุ่มนี้เน้นส่งเสริมการเรียนรู้ทางด้านภาษาที่สองในกลุ่มเด็กชาติพันธุ์ ซึ่งองค์การยูเนสโกระบุว่าเด็กและเยาวชนที่ใช้ภาษาแม่ที่ไม่ใช่ภาษาหลักของประเทศหรือพูดภาษาที่รู้จักกันน้อยกว่า (lesser-known languages) มักเป็นผู้เสียเปรียบทางการศึกษา มีอัตราการรู้หนังสือน้อย และขาดโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาภาคบังคับที่มีคุณภาพได้ โครงการวิจัย เรื่อง การศึกษาการพัฒนาและตรวจสอบประสิทธิภาพหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบมีปฏิสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาไทยสำหรับนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ใช้ภาษามลายูถิ่นเป็นภาษาแม่ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ งานวิจัยกลุ่มเด็กชาติพันธ์ ยังรวมโครงการวิจัย เรื่อง การศึกษารูปแบบการพัฒนาทักษะการอ่านและเขียนภาษามลายูยาวี สำหรับนักเรียนตาดีกาเด็ก ป. 1 - 6 ตำบลปากู อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี โครงการวิจัย เรื่อง การศึกษาเปรียบเทียบกลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์การอ่านภาษาอังกฤษในบริบทอาเซียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทยและมาเลเซีย และ โครงการวิจัย เรื่อง รูปแบบการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการพูดภาษาอาหรับสำหรับนักเรียนชั้นซานาวีย์ ของโรงเรียนสตรีอิสลามวิทยามูลนิธิ อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา จะเห็นได้ว่า งานวิจัยที่เน้นการส่งเสริมทักษะการรู้หนังสือและทักษะภาษาราชการ ซึ่งเป็นภาษาที่สองให้กับเด็กทำให้เด็กจะสามารถเรียนรู้ภาษาที่สองได้ดี โดยจะพัฒนาทักษะภาษาที่สองและภาษาแม่ควบคู่กันผ่านการถ่ายโอนการเรียนรู้จากภาษาแม่ไปยังภาษาที่สอง ในด้านพัฒนาการทางภาษาของเด็ก การเรียนรู้ภาษาที่หนึ่งและภาษาที่สองจะช่วยสนับสนุนกันในการอ่านออกเขียนได้ในภาษาที่สองนั้นง่ายขึ้น

และการอ่านออกเขียนได้ในภาษาที่สองยังมีความเกี่ยวโยงกับความสามารถทางสติปัญญาซึ่งเป็นข้อได้เปรียบทางสติปัญญาของเด็กที่รู้สองภาษาอีกด้วย

ส่วนกลุ่มเด็กและเยาวชนผู้กระทำผิด พบงานวิจัยที่เป็น**มาตรฐานการปฏิบัติการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิของเด็กและเยาวชนผู้กระทำผิด** เน้นการจัดกิจกรรมบำบัด ฟื้นฟู หรือ การเปลี่ยนแปลงบริบทแวดล้อมเยาวชน ที่หล่อหลอมให้เด็กเยาวชนที่มีการกระทำอันก่อให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลอื่นหรือสังคม และ/หรือเคยถูกลงโทษโดยคำพิพากษาของศาลมาแล้ว ดังเช่น โครงการวิจัย เรื่อง การเปลี่ยนแปลงกระบวนทัศน์ของเด็กและเยาวชนไทยที่กระทำผิดซ้ำเพื่อเสริมสร้างความตระหนักในคุณค่าของชีวิตก่อนคืนสู่สังคม ผลลัพธ์จากโครงการวิจัยนี้ คือ เด็กและเยาวชนผู้กระทำผิดมีการเปลี่ยนแปลงกระบวนทัศน์ด้านปฏิสัมพันธ์ทางสังคมเป็นอันดับแรก หลังจากนั้นได้มีการเปลี่ยนแปลงกระบวนทัศน์ทางจิตใจ และกระบวนทัศน์ทางความคิดเป็นอันดับสุดท้าย โดยปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงกระบวนทัศน์ทั้งสามด้านนี้มากที่สุด ได้แก่ อายุ ระยะเวลาของการฝึกอบรมความตระหนักในคุณค่าชีวิต กิจกรรมการบำบัดฟื้นฟูที่เหมาะสม การฝึกวิชาชีพที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง และการเสริมสร้างระเบียบวินัยในตนเองให้แก่เยาวชน นอกจากนี้ยังพบว่ากิจกรรมที่ส่งเสริมทัศนคติเชิงบวกให้แก่เด็กและเยาวชนได้มากที่สุด คือ ดนตรี กีฬา และงานศิลปะตลอดจนทักษะการเสริมสร้างกำลังใจของเจ้าหน้าที่และกระบวนการพัฒนาศักยภาพด้วยหลักการเข้าใจ เข้าถึง และใกล้ชิด ของเจ้าหน้าที่ในการฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน

ข้อความรู้จากการสังเคราะห์งานวิจัยในกลุ่มเด็กและเยาวชนผู้กระทำผิดที่เป็น**มาตรฐานการปฏิบัติการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิของเด็กและเยาวชนผู้กระทำผิด** เน้นการจัดการความรู้ และศึกษาคู่มือ แนวปฏิบัติที่ดีในการป้องกันพฤติกรรมที่เป็นปัญหาและความรุนแรง ซึ่งนับได้ว่าเป็นการจัดสภาพแวดล้อมที่เป็นการป้องกันไม่ให้เหตุเกิด (Safeguard) หรือการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิของเด็กและเยาวชน ดังเช่น โครงการวิจัย เรื่อง แนวทางการจัดการความรู้เพื่อเพิ่มประสิทธิผลและประสิทธิภาพในการป้องกันปราบปรามปัญหาเด็กแว้นในกรุงเทพมหานคร โดยศึกษาในกลุ่มเด็กแว้นและกลุ่มเจ้าหน้าที่ตำรวจ เพื่อให้ทราบถึงแนวทางในการป้องกันและปราบปรามกลุ่มเด็กแว้น ปัญหาอุปสรรค แนวทางแก้ไขปัญหา ข้อเสนอแนะเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ผลการศึกษาทำให้ได้รูปแบบหรือ **มาตรฐานการปฏิบัติที่ดี (Best Practice)** ในการนำมาใช้ในการป้องกันและ ปราบปรามการเด็กแว้นในเขตพื้นที่กองบัญชาการตำรวจนครบาล

ในทำนองเดียวกัน ข้อความรู้จากการสังเคราะห์งานวิจัยในกลุ่มเด็กและเยาวชนผู้กระทำผิด ในโครงการวิจัย เรื่อง รูปแบบและแนวทาง และคู่มือการป้องกันการก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียน/นักศึกษาในกรุงเทพมหานคร ด้วยการศึกษาข้อมูลเชิงลึก จากผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ นักเรียน/นักศึกษาอาชีวศึกษาที่ก่อเหตุทะเลาะวิวาท ครอบครัวของผู้ก่อเหตุและผู้เสียหาย (บิดา มารดา ผู้ปกครอง) กลุ่มเพื่อน (เพื่อนรุ่นราวคราวเดียวกัน เพื่อนรุ่นพี่ และเพื่อนรุ่นน้อง) บุคลากรในโรงเรียน/สถาบันการศึกษา (ครู/อาจารย์) ชุมชน (ประชาชนที่อาศัยในสถานที่ก่อเหตุ หรือสถานที่ใกล้เคียง) ตามด้วยการประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการถอดบทเรียนจากเรื่องเล่าของผู้เล่าจากผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานีตำรวจหรือหัวหน้าหน่วยงานที่ทำหน้าที่ด้านการบริหารจัดการและกำหนดนโยบายในการป้องกันปราบปรามนักเรียน/นักศึกษาก่อเหตุทะเลาะวิวาท เจ้าหน้าที่ตำรวจกองกำกับการสวัสดิภาพเด็กและสตรี เจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายป้องกันปราบปรามนักเรียน/นักศึกษาที่ก่อเหตุทะเลาะวิวาท ครู-อาจารย์จากโรงเรียน/สถาบันการศึกษาทั้งของภาครัฐและเอกชน เป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการป้องกันการก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียน/นักศึกษาในกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษานำไปสู่ข้อแนะแนวนโยบาย**ด้านมาตรฐานการ**

ปฏิบัติการเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียน/นักศึกษาในกรุงเทพมหานคร หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน

5.4.3 ด้านการส่งเสริมสวัสดิการของเด็กและเยาวชน

การขับเคลื่อนและใช้ประโยชน์งานวิจัยในการส่งเสริมสวัสดิการของเด็กและเยาวชนนี้อ้างอิงแนวคิดการคุ้มครองทางสังคมขั้นพื้นฐาน หรือ มาตรฐานขั้นต่ำของการคุ้มครองทางสังคม (Social protection floor: SPF) เป็นสิทธิเบื้องต้นที่ประชาชนทุกคนในประเทศหนึ่งพึงมี เช่นเดียวกับการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิของเด็กและเยาวชน โดยการส่งเสริมสวัสดิการของเด็กและเยาวชนเน้นประเด็น ภาวะโภชนาการและสุขภาพ ที่เป็นปัญหาระดับชาติและนานาชาติ ซึ่งได้แก่ ปัญหาน้ำหนักเกินและโรคอ้วน และ พฤติกรรมเสี่ยงการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยปัญหาน้ำหนักเกินและโรคอ้วนในเด็กและเยาวชน เป็นการให้ความสำคัญกับการส่งเสริมพฤติกรรมด้านสุขภาพและการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงและส่งเสริมสุขภาพโดยเฉพาะสุขภาพทางกายเป็นหลัก จุดเด่นของงานวิจัยกลุ่มนี้เน้นการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของเด็กในเรื่องโภชนาการ การป้องกันและแก้ไขปัญหาภาวะน้ำหนักเกินและโรคอ้วนโดยใช้โรงเรียนและชุมชนเป็นฐาน มีกิจกรรม เช่น การจัดให้เด็กและผู้สูงอายุได้ร่วมกันปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการรับประทานผักและผลไม้ การฝึกให้บันทึกการรับประทานผักและผลไม้ การพัฒนาสื่อการเรียนการสอนในเรื่องการบริโภคผักผลไม้ของนักเรียนและเยาวชน ครู ผู้สูงอายุ การพัฒนาหลักสูตรและการมีกิจกรรมร่วมกันระหว่างนักเรียน โรงเรียน และภาคีอื่นๆ ในชุมชน อันเป็นการส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันและแก้ไขปัญหาภาวะน้ำหนักเกินและโรคอ้วนในเด็กและเยาวชนอย่างยั่งยืน สำหรับพฤติกรรมเสี่ยง และการส่งเสริมสุขภาพในเด็กและเยาวชน ที่เน้นการลดพฤติกรรมเสี่ยง และส่งเสริมสุขภาพในเด็กและเยาวชน ได้แก่ การเสริมสร้างสุขภาพแบบองค์รวมของวัยรุ่นที่ติดเชื้อเอชไอวี และการลด ละ เลิกการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในวัยรุ่นในชุมชน

งานวิจัยที่**เกี่ยวกับภาวะโภชนาการ ที่เน้นป้องกันและแก้ไขปัญหาปัญหาน้ำหนักเกินและโรคอ้วนในเด็กและเยาวชน ด้วยการให้ความสำคัญกับการส่งเสริมพฤติกรรมด้านสุขภาพและการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงและส่งเสริมสุขภาพโดยเฉพาะสุขภาพทางกายเป็นหลัก** ในงานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์พบว่ามี 4 โครงการ เน้นการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของเด็กในเรื่องโภชนาการ การป้องกันและแก้ไขปัญหาภาวะน้ำหนักเกินและโรคอ้วนโดยใช้โรงเรียนและชุมชนเป็นฐาน มีกิจกรรม เช่น การจัดให้เด็กและผู้สูงอายุได้ร่วมกันปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการรับประทานผักและผลไม้ การฝึกให้บันทึกการรับประทานผักและผลไม้ การพัฒนาสื่อการเรียนการสอนในเรื่องการบริโภคผักผลไม้ของนักเรียนและเยาวชน ครู ผู้สูงอายุ การพัฒนาหลักสูตร และการมีกิจกรรมร่วมกันระหว่างนักเรียน โรงเรียน และภาคีอื่นๆ ในชุมชน อันเป็นการส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันและแก้ไขปัญหาภาวะน้ำหนักเกินและโรคอ้วนในเด็กและเยาวชนอย่างยั่งยืน **โครงการวิจัย เรื่อง ผลไม้และผักพื้นบ้าน ช่วยสร้างเสริมสุขภาพเด็กและผู้สูงอายุจังหวัดชัยนาท โครงการวิจัย เรื่อง การพัฒนาสื่อองค์ความรู้เรื่อง “ทุกวันทุกวัย กินผักผลไม้ หลากหลายคุณค่า”** (งานวิจัย สกว. 022) เป็นการพัฒนาสื่อและการสำรวจความพึงพอใจในการเข้าร่วมกิจกรรมการใช้สื่อเพื่อการบริโภคผักผลไม้ของนักเรียนและเยาวชน ครู ผู้สูงอายุ ในชุมชน 5 แห่ง จังหวัดชัยนาท **โครงการวิจัย เรื่อง การพัฒนาหน่วยการเรียนรู้บูรณาการหลักสูตรการเรียนรู้เรื่องคุณค่าผักและผลไม้** (รหัสงานวิจัย สกว. 035) เป็นการจัดทำหน่วยการเรียนรู้บูรณาการหลักสูตรการเรียนการสอนเรื่องคุณค่าผักและผลไม้สำหรับเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โดยบูรณาการเข้ากับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานของกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2551 จำนวน 3 กลุ่มสาระ ได้แก่ วิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี วิชาสุขศึกษาและพลศึกษา วิชาวิทยาศาสตร์ มีการทดสอบการใช้หน่วยการเรียนรู้ในโรงเรียนกลุ่มเป้าหมาย และการจัดแหล่งเรียนรู้

กลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้บริหาร/ครู ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท จำนวน 42 โรงเรียน **โครงการวิจัย เรื่อง พัฒนาโรงเรียนไทยรัฐวิทยาต้นแบบลดภาวะโรคอ้วนและปัจจัยเสี่ยงด้วยหลัก 6 อ.** (รหัสงานวิจัย สสส. 052) เป็นการพัฒนาโรงเรียนต้นแบบปลอดจากภาวะ โรคอ้วน มีภูมิคุ้มกันปัจจัยเสี่ยงต่อการเกิดโรคและมีวิถีชีวิตที่เอื้อต่อสุขภาพอย่างยั่งยืน ในนักเรียน ครู บุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครองในโรงเรียนเครือข่ายและขุมชนใกล้เคียง กลุ่มต่อมา มี 1 เรื่อง เป็นงานวิจัยด้านการอยู่รอดในการป้องกันและ แก้ไขปัญหาปัญหาภาวะน้ำหนักเกินและโรคอ้วนในเด็กและเยาวชน ด้วยการศึกษา **แบบจำลองทางเศรษฐศาสตร์ เพื่อประเมินปีสุขภาวะที่เพิ่มขึ้นจากมาตรการที่เกี่ยวกับการจัดการปัญหาโรคอ้วนในเด็กในประเทศไทย** (รหัสงานวิจัย สกว. 020) การพัฒนาตารางมาตรฐานในการประเมินปีสุขภาวะจากแบบจำลองทางเศรษฐศาสตร์นี้ เป็นการศึกษาแนวทางการลดหรือป้องกันปัญหาโรคอ้วนในเด็กและวัยรุ่นด้วยการพัฒนามาตรฐานในการประเมินปีสุขภาวะในเด็กและวัยรุ่น โดยใช้การศึกษาตารางมาตรฐานในการประเมินปีสุขภาวะในระยะยาวของเด็กและวัยรุ่นตามอายุและเปอร์เซ็นต์ไทล์ของดัชนีมวลกายในวัยเด็กและวัยรุ่น ตามด้วยจัดทำข้อเสนอแนะวิธีการ มาตรฐานในการประเมินปีสุขภาวะที่เพิ่มขึ้นในทางเศรษฐศาสตร์ของมาตรการลดหรือป้องกันปัญหาโรคอ้วนในเด็กและวัยรุ่น โดยใช้ตารางมาตรฐานที่ถูกพัฒนาขึ้น

งานวิจัยที่เน้นการลดพฤติกรรมเสี่ยง และส่งเสริมสุขภาพในเด็กและเยาวชน ได้แก่ การเสริมสร้างสุขภาพแบบองค์รวมของวัยรุ่นที่ติดเชื้อเอชไอวี และการลด ละ เลิกการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในวัยรุ่นในชุมชน ดังเช่น โครงการวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการสร้างเสริมสุขภาพองค์รวมของวัยรุ่นที่ติดเชื้อเอชไอวีด้วยแนวคิดเป้าหมายในชีวิต (รหัสงานวิจัย สกว.197) เป็นงานเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม โครงการวิจัย เรื่อง รูปแบบกระบวนการเรียนรู้ศีล 5 ของเด็กเยาวชน เพื่อลด ละ เลิกการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ บ้านนาไร่และโนนมีชัย ตำบลดงมะไฟ อำเภอสุวรรณคูหา จังหวัดหนองบัวลำภู (รหัสงานวิจัย สกว. 043) เป็นการศึกษาสถานการณ์ทั่วไปของเด็ก เยาวชน และชุมชน สถานการณ์และผลกระทบการดื่มแอลกอฮอล์ คุณค่า ความหมาย รูปแบบกระบวนการเรียนรู้ศีล 5 ของเยาวชนเพื่อลด ละ เลิกการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ บ้านนาไร่และโนนมีชัย ตำบลดงมะไฟ อำเภอสุวรรณคูหา จังหวัดหนองบัวลำภู

อย่างไรก็ตามการใช้ประโยชน์และขับเคลื่อนงานวิจัยในด้านการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิและการส่งเสริมสวัสดิการของเด็กและเยาวชน ที่อ้างอิงแนวคิดการคุ้มครองทางสังคมขั้นพื้นฐาน หรือ มาตรฐานขึ้นต่ำของการคุ้มครองทางสังคมเป็นสิทธิเบื้องต้นที่ประชาชนทุกคนในประเทศหนึ่งพึงมี ยังมีช่องว่างในเรื่องการนำเครื่องมือที่เหมาะสมมาใช้ในการระบุหรือวินิจฉัยปัญหาในเบื้องต้น เพื่อให้สามารถจัดทำแนวทางการส่งเสริม ป้องกัน บำบัดรักษาที่เหมาะสม รวมทั้งยังขาดงานวิจัยในระดับนโยบาย มาตรการหรือกลยุทธ์ และระบบในการจัดการการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิและการส่งเสริมสวัสดิการของเด็กและเยาวชน ทั้งด้านกฎหมายและแนวปฏิบัติระดับประเทศและระดับท้องถิ่น มีหน่วยงานและผู้รับผิดชอบหลัก ทำให้การใช้ประโยชน์และขับเคลื่อนงานวิจัยยังขาดทิศทางและการมีส่วนร่วมที่ชัดเจน

บทที่ 6
สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

6.1 สรุปผลการศึกษา

การสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวกับเด็กและเยาวชนในประเทศไทยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์หลัก 3 ข้อ ได้แก่ (1) เพื่อรวบรวม คัดเลือกและจัดประเภทงานวิจัยที่เกี่ยวกับเด็กและเยาวชนในประเทศไทย (2) เพื่อวิเคราะห์และสังเคราะห์ผลการวิจัยที่เกี่ยวกับเด็กและเยาวชนในประเทศไทย (3) เพื่อวิเคราะห์ช่องว่างการวิจัย ช่องว่างทางนโยบาย และจัดทำข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยเพื่อการส่งเสริมพัฒนาเด็กและเยาวชนในประเทศไทย กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย 2 กลุ่ม กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างที่เป็นงานวิจัยด้านเด็กและเยาวชนที่ผ่านเกณฑ์การคัดเลือกที่กำหนด และกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิให้ข้อมูลสัมภาษณ์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบบันทึกลักษณะทั่วไปของงานวิจัย แบบประเมินคุณภาพงานวิจัย (แต่ละเรื่อง) และแบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ผลการศึกษา ผลการวิจัยสรุปตามวัตถุประสงค์ในการวิจัยได้ดังนี้

ข้อค้นพบตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1
เพื่อรวบรวม คัดเลือก และจัดประเภทงานวิจัยที่เกี่ยวกับเด็กและเยาวชนในประเทศไทย

ผลการวิจัยพบว่า งานวิจัยที่เกี่ยวกับเด็กและเยาวชนในประเทศไทย ที่ครอบคลุมฐานข้อมูลวิจัยระดับชาติ 3 แหล่ง ได้แก่ งานวิจัยจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) งานวิจัยของกรมกิจการเด็กและเยาวชน (ดย.) และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการเสริมสร้างสุขภาพ (สสส.) โดยในช่วงเวลาของการเก็บรวบรวมข้อมูลรายงานวิจัยฉบับเต็มในช่วงปี พ.ศ. 2561-2562 เป็นช่วงเวลาในการปรับเปลี่ยนโครงสร้างหน่วยงานวิจัยระดับชาติ จึงทำให้คณะผู้วิจัยไม่สามารถเข้าถึงรายงานฉบับเต็มจากฐานข้อมูลวิจัยระดับชาติแหล่งที่ 4 คือ สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) ได้ งานวิจัยที่เกี่ยวกับเด็กและเยาวชนในประเทศไทย งานวิจัยทีเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนในประเทศไทย เหล่านี้ได้รับทุนช่วงปี พ.ศ. 2555-2559 โดยใช้คำสำคัญ เช่น เด็ก เยาวชน วัยรุ่น ครอบครัว โรงเรียน นักเรียน นักศึกษา พบงานวิจัยที่มีคุณสมบัติตรงตามเกณฑ์ที่กำหนด ตลอดจนมีเนื้อหาสาระประเด็นวิจัย และความพอเพียงของข้อมูลที่สามารถนำมาสังเคราะห์ได้ จำนวน 181 เล่ม (จากจำนวน 404 เล่มที่ปรากฏในการสืบค้น ข้อมูล ณ วันที่ 22 ตุลาคม พ.ศ. 2561)

ด้านผลการจัดหมวดหมู่เนื้อหาตามกรอบการวิจัยใน 2 ประเด็นหลัก คือ แนวคิดอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก และทฤษฎีระบบนิเวศวิทยาของ Bronfenbrenner พบว่า 3 อันดับแรกที่พบมากที่สุด ได้แก่

- อันดับที่ 1 คือ งานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์จัดในกลุ่มสิทธิที่จะมีส่วนร่วมกับสังคมในระบบปฏิสัมพันธ์ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมที่ใกล้ชิดกับตัวเด็กและเยาวชนโดยตรง เช่น รูปแบบการเรียนรู้ หลักสูตรต่าง ๆ มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 55 เล่ม (ร้อยละ 30.38)
- อันดับที่ 2 คืองานวิจัยในกลุ่มสิทธิที่จะมีส่วนร่วมกับสังคมในระบบภายนอกที่เน้นสิ่งแวดล้อมที่มีผลทางอ้อมต่อเด็กและเยาวชน เช่น เครือข่ายสังคม ระบบสนับสนุน ระบบเฝ้าระวัง ฐานข้อมูลต่าง ๆ มีจำนวน 36 เล่ม (ร้อยละ 19.89)

- อันดับที่ 3 คือ งานวิจัยในกลุ่มสิทธิที่จะได้รับการคุ้มครองที่ศึกษาสิ่งแวดล้อมที่มีผลทางอ้อมต่อเด็กและเยาวชน เช่น เครือข่ายสังคม ระบบสนับสนุน ระบบเฝ้าระวัง ฐานข้อมูลต่าง ๆ มีจำนวน 19 เล่ม (ร้อยละ 10.5)

ผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 นี้ มีข้อสังเกตที่น่าสนใจคือ รายงานการวิจัยที่สืบค้นได้ จำนวนมากกว่าครึ่ง (223 เล่มจาก 404 เล่ม) ไม่สามารถนำมาสังเคราะห์สร้างองค์ความรู้ต่อไป เนื่องจากผลการสืบด้วยคำสำคัญที่กำหนด ได้แก่ “เด็ก” “เยาวชน” “วัยรุ่น” “โรงเรียน” “ครอบครัว” “นักเรียน” “นักศึกษา” เป็นต้น) เป็นงานวิจัยที่มีชื่อเรื่องซ้ำซ้อนกัน นอกจากนี้รายงานการวิจัยยังมีข้อจำกัดในหลักฐานเชิงประจักษ์ เช่น รายงานการวิจัยประเภทการนำเสนอความก้าวหน้าระยะต่าง ๆ หรือ การนำเสนอผลการจัดกิจกรรมเพื่อผลักดันประเด็นด้านเด็กและเยาวชน หรือ การส่งเสริมการมีส่วนร่วม สร้างการตระหนัก ด้วยเหตุนี้จึงทำให้รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ดังกล่าวขาดข้อมูลสำคัญและหนักแน่น ในการนำไปใช้ในเชิงปฏิบัติและการขับเคลื่อนนโยบายที่มีผลกระทบสูง นอกจากนี้งานวิจัยจำนวนหนึ่งได้นำเสนอการรายงานผลการจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชน โดยไม่ได้อธิบายกรอบการวิจัย และไม่ได้ระบุรายละเอียดของวิธีดำเนินการ จึงเป็นเรื่องที่ยากในการนำผลที่ได้ไปขยายผล ไปใช้ในพื้นที่อื่น หรือ ไปต่อยอดในการปฏิบัติ หรือ ในการขับเคลื่อนเชิงนโยบาย

ข้อค้นพบตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อวิเคราะห์และสังเคราะห์ผลการวิจัยที่เกี่ยวกับเด็กและเยาวชนในประเทศไทย

ผลการวิเคราะห์และสังเคราะห์งานวิจัยที่ผ่านเกณฑ์การคัดเลือก จำนวน 181 เรื่อง พบว่า คุณภาพงานวิจัยระดับเล่ม พิจารณาจาก 17 ประเด็น พบว่า ประเด็นที่มีคุณภาพในระดับที่พึงประสงค์

อันดับที่ 1 ได้แก่ ประเด็นชื่อเรื่องมีความชัดเจนคะแนนเฉลี่ย 3.17 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.92) จากคะแนนเต็ม 4

อันดับที่ 2 ได้แก่ ประเด็นผลการวิจัยตอบวัตถุประสงค์/ปัญหาวิจัยครบถ้วน คะแนนเฉลี่ย 2.97 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.88) จากคะแนนเต็ม 4

อันดับที่ 3 ได้แก่ การออกแบบการวิจัย/ระเบียบวิธีวิจัย สอดคล้องกับปัญหาวิจัย/วัตถุประสงค์ มีความสมเหตุสมผล ถูกต้องตามหลักวิชาการ* (ในการวิจัย PAR มีการออกแบบการวิจัย สอดคล้องกับปัญหาวิจัย/วัตถุประสงค์ มีความสมเหตุสมผล ถูกต้องตามหลักวิชาการ เช่น มีขั้นตอน เช่นสร้างการตระหนัก วางแผนร่วมกับชุมชน จัดเวทีคืนข้อมูลให้ชุมชน สร้างพลังการเปลี่ยนแปลงในชุมชน) คะแนนเฉลี่ย 2.80 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.04) จากคะแนนเต็ม 4

ข้อสังเกตที่ได้คือ **งานวิจัยที่นำมาศึกษามีความไม่เคร่งครัดในการออกแบบการวิจัย** ดังจะเห็นได้จากคะแนนคุณภาพที่แตกต่างกัน (คะแนนคุณภาพของงานวิจัยตั้งแต่ 1 ถึง 4 อยู่ในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน) โดยเฉพาะคุณภาพที่แตกต่างกันในประเด็นการสร้างกรอบความคิดในการวิจัยมีความเหมาะสม และการออกแบบการวิจัยสอดคล้องกับปัญหาวิจัย ซึ่งทั้ง 2 ประเด็น นับเป็นประเด็นสำคัญที่จะให้แนวทางในการดำเนินการวิจัยและการตีความข้อค้นพบ นอกจากนี้ความไม่เคร่งครัดในการออกแบบการวิจัยยังเห็นได้จากผลงานวิจัยจำนวนหนึ่งที่ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการหรือการมีส่วนร่วมในชุมชน และระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ระบุว่าได้ใช้การสัมภาษณ์ การสังเกต การสนทนากลุ่ม การจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การจัดอบรมปฏิบัติการ เพื่อเก็บข้อมูล อย่างไรก็ตามงานวิจัยเหล่านั้นมักนำเสนอการรายงานผลการจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชน โดยไม่ได้อธิบายกรอบการ

วิจัย และไม่ได้ระบุรายละเอียดของวิธีดำเนินการวิจัยตามแบบประเมินคุณภาพงานวิจัยในการศึกษาครั้งนี้ ทั้งนี้อาจเป็นไปได้ว่างานวิจัยดังกล่าวเป็นงานวิจัยที่ไม่ได้เน้นการแก้ปัญหา หรือเติมเต็มองค์ความรู้ที่ขาดหายไป แต่เป็นเพียงการศึกษาเพื่อให้รู้และอธิบาย นอกจากนี้การที่ผู้วิจัยเขียนว่าเป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพนั้น เป็นเพราะผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์ในการเก็บข้อมูล งานส่วนใหญ่จึงเป็นการศึกษาเพื่อให้รู้ หรือเพื่อพัฒนาคู่มือ หรือนโยบายการป้องกันหรือบำบัดต่าง ๆ

ต่อมาเป็นผลการวิเคราะห์งานวิจัยเชิงปริมาณด้วยวิธีการวิเคราะห์อภิมาน โดยมีงานวิจัยเชิงปริมาณที่มีการรายงานค่าสถิติครบถ้วนและนำมาสังเคราะห์ได้จำนวน 24 เล่ม (จากจำนวนงานวิจัยเชิงปริมาณทั้งหมด 36 เล่ม) ซึ่งประกอบด้วย งานวิจัยระดับสมมติฐานประเภทการเปรียบเทียบรวม 19 เล่ม และงานวิจัยระดับสมมติฐานสหสัมพันธ์ 6 เล่ม ผลการวิเคราะห์อภิมาน พบว่า ค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลมีการกระจายค่อนข้างสูงโดยมีค่าอยู่ในช่วงตั้งแต่ -5.556 ถึง 8.2013 เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลระหว่างกลุ่มในแต่ละตัวแปรปรับด้วยการทดสอบความแปรปรวนทางเดียวพบว่า ตัวแปรปรับที่ทำให้ค่าอิทธิพลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ใน 4 ตัวแปร คือ

1. ตัวแปรวัตถุประสงค์การวิจัย ซึ่งบ่งบอกถึง ประเภทของการวิจัย กล่าวคือ ค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลจากงานวิจัยเชิงสำรวจ หรือ เชิงความสัมพันธ์ (.5373) น้อยกว่า การวิจัยเชิงทดลอง หรือ การวิจัยและพัฒนา (2.2890)
2. ตัวแปรขนาดกลุ่มตัวอย่าง กล่าวคือ ค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลจากงานวิจัยที่มีขนาดกลุ่มตัวอย่าง 51-100 คน (4.0660) มีค่าสูงกว่าค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลจากงานวิจัยที่มีขนาดกลุ่มตัวอย่างน้อยกว่าหรือเท่ากับ 50 คน (2.6308) และค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลจากงานวิจัยที่มีขนาดกลุ่มตัวอย่าง 101-200 คน (0.9991) และค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลจากงานวิจัยที่มีขนาดกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 200 คนขึ้นไป (0.5945) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. ตัวแปรระยะเวลาการเก็บข้อมูล กล่าวคือ ระยะเวลา 0-6 เดือน (2.7182) มีค่าสูงกว่า 6 เดือนขึ้นไป (0.9508) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
4. ตัวแปรประเภทการเปรียบเทียบ เป็นผลมาจากการออกแบบการวิจัย กล่าวคือ ค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลจากงานวิจัยที่มีการเปรียบเทียบการวัดก่อน-หลัง (2.7281) มีค่าสูงกว่า ค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลจากงานวิจัยที่มีการเปรียบเทียบกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม (0.8318) และขนาดอิทธิพลจากงานวิจัยที่มีการเปรียบเทียบความสัมพันธ์ (0.3845) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นอกจากนี้ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลของแต่ละการศึกษา ที่พบการกระจายค่อนข้างสูง แสดงถึงประสิทธิภาพ หรือ ผลกระทบของงานวิจัยนั้น ๆ ในทางปฏิบัติมีความแตกต่างของในแต่ละการศึกษาอย่างมากด้วย เมื่อศึกษาตัวบ่งชี้ที่ทำให้ค่าอิทธิพลของการศึกษาแต่ละเรื่องแตกต่างกัน พบว่ามี ตัวบ่งชี้ที่สำคัญได้แก่ (1) การมีจำนวนตัวอย่างที่ “ใช่ว่ามาก แล้วจะดี” ดังที่พบในงานวิจัยนี้ คือ จำนวนตัวอย่างที่มีค่าอิทธิพลสูงสุดคือ 51-100 คน ในขณะที่งานวิจัยที่มีขนาดตัวอย่าง 200 คนขึ้นไปกลับมีค่าอิทธิพลน้อยที่สุด ต่อมาคือ (2) ระยะเวลาในการจัด intervention “ที่พอเหมาะ” โดยระยะเวลา 6 เดือน หรือ ต่ำกว่ามีค่าอิทธิพลสูงสุด นอกจากนี้พบว่า (3) งานวิจัยเชิงทดลองและวิจัยพัฒนาให้ค่าอิทธิพลสูงกว่าการวิจัยเชิงสำรวจ และสุดท้าย (4) งานวิจัยที่มีกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมหรือกลุ่มเปรียบเทียบมีขนาดอิทธิพลต่ำกว่างานวิจัยที่ไม่มีกลุ่มควบคุมมีการวัดผลก่อนและหลัง ทั้งนี้มีความเป็นไปได้ว่าในกลุ่มควบคุมหรือกลุ่มเปรียบเทียบอาจมีการปนเปื้อน เช่น การศึกษาวิจัยในโรงเรียนเดียวกัน หรือ การศึกษาวิจัยยังขาดการควบคุมตัวแปรแทรกซ้อนต่างที่ดีพอ เป็นต้น

สำหรับประเด็นเนื้อหาการวิจัยพบว่า ประเด็นที่มีการศึกษาวิจัยมากที่สุด คือ ทักษะศตวรรษที่ 21 โดยมีงานวิจัยที่ศึกษากลุ่มทักษะการเรียนรู้ที่กำหนดความพร้อมของเด็กและเยาวชนเข้าสู่การทำงานที่มีความซับซ้อนมากขึ้นในโลกปัจจุบัน เช่น การคิดแบบมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา การคิดสร้างสรรค์ ทักษะพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ด้านวิศวกรรมศาสตร์ ด้านคณิตศาสตร์ ด้านศิลปะ และด้านภาษาต่างประเทศ ทักษะที่จำเป็นสำหรับเด็กและเยาวชนที่อยู่ในยุคที่มีการใช้เทคโนโลยีและถูกขับเคลื่อนด้วยสื่อ และทักษะที่มุ่งเน้นให้เด็กและเยาวชนพัฒนาทักษะชีวิต การดำรงชีวิตในสังคม ความสามารถในการจัดการอารมณ์ และการประกอบอาชีพ จะเห็นได้ว่างานวิจัยที่นำมาศึกษาให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 อย่างไรก็ตามการศึกษาวิจัยที่มี ยังขาดประเด็นของทักษะที่สำคัญในการใช้ชีวิตของเด็กและเยาวชนในปัจจุบัน ในเรื่องทักษะทางสังคมและทักษะข้ามวัฒนธรรม (Social and cross-cultural skills) ภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ (Leadership and responsibility) การทำงานร่วมกับผู้อื่น Collaboration) เป็นต้น

ผลการวิเคราะห์งานวิจัยเชิงคุณภาพ งานวิจัยจำนวน 181 เรื่อง ตามกรอบการวิจัย 2 แนวคิดร่วมกัน กล่าวคือ แนวคิดอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (สิทธิที่จะอยู่รอด สิทธิที่จะได้รับการพัฒนา สิทธิที่จะได้รับการคุ้มครอง และสิทธิที่จะมีส่วนร่วมกับสังคม) และแนวคิดทฤษฎีระบบนิเวศวิทยาของ Bronfenbrenner (เด็กและเยาวชน ระบบจุลภาค ระบบปฏิสัมพันธ์ ระบบภายนอก ระบบมหภาค) โดย เมื่อพิจารณาตามแนวคิดอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ที่เน้นการให้ความสำคัญกับการไม่เลือกปฏิบัติ ประโยชน์สูงสุดของเด็ก พบว่า

- ด้านการอยู่รอด พบว่ามีจำนวน 9 เล่ม โดยงานวิจัยในกลุ่มนี้เน้นการมีปฏิสัมพันธ์กันของสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลตรงต่อตัวเด็กหลาย ๆ สิ่งแวดล้อม เช่น ครู ผู้สูงอายุ โรงเรียนและให้ความสำคัญกับการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการรับประทานอาหาร ฝึกนิสัย การรับประทานอาหาร และตั้งเป้าหมายร่วมกับเด็กพร้อมทั้งการฝึกให้บันทึกการรับประทานอาหาร การสร้างการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ครู ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน เพื่อหาแนวทางในป้องกันภาวะน้ำหนักเกินและโรคอ้วนในเด็กร่วมกัน อย่างไรก็ตามจะเห็นว่างานวิจัยที่นำมาศึกษายังขาดด้านสิทธิในการอยู่รอดอื่น ๆ เช่น การมีโอกาสในการเข้าถึงและรับบริการด้านสาธารณสุขต่าง ๆ การมีที่อยู่อาศัยหรือการใช้ชีวิตในสิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัยจากมลภาวะต่าง ๆ เป็นต้น
- ด้านการพัฒนา พบว่ามีจำนวน 42 เล่ม โดยงานวิจัยในกลุ่มนี้ศึกษาการพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 และสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลตรงต่อตัวเด็ก และศึกษาสิ่งแวดล้อมที่มีผลกระทบทางอ้อมต่อเด็กและเยาวชน มากที่สุด
- ด้านการคุ้มครอง พบว่า มีจำนวน 33 เล่ม โดยงานวิจัยในกลุ่มนี้ เป็นการศึกษากลุ่มตัวอย่างเด็กพิการ เด็กกลุ่มชาติพันธุ์ เด็กที่เข้าสู่กระบวนการยุติธรรม เด็กผู้อพยพและเด็กไร้สัญชาติ เช่น การศึกษา นักศึกษาผู้พิการทางการได้ยิน สำหรับเด็กพิการทางกายภาพในชุมชนชนบท นักเรียนตาบอดสนิทระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย นักเรียนที่ใช้ภาษามลายูถิ่นเป็นภาษาแม่ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นต้น
- ด้านการมีส่วนร่วมกับสังคม พบว่ามีจำนวน 97 เล่ม โดยงานวิจัยในกลุ่มนี้เน้นศึกษาการมีปฏิสัมพันธ์กันของสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลตรงต่อตัวเด็ก เช่น การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นประเพณีแห่กระธูปวันออกพรรษา เพื่อลดคุณลักษณะอันไม่พึงประสงค์ของนักเรียน

เมื่อพิจารณาตามทฤษฎีระบบนิเวศวิทยาของบรอนเฟนเบรนเนอร์ ที่เน้นการพัฒนามนุษย์ที่ให้ความสำคัญกับตัวเด็กและเยาวชนพร้อมกับบริบทแวดล้อม เพื่อให้เด็กและเยาวชนมีคุณภาพชีวิตที่เหมาะสมตามช่วงวัย ทั้งด้านสุขภาพ ใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญาที่ดีมีทักษะการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับศตวรรษที่ 21 ซึ่งมี

ข้อสังเกตที่ว่า **งานวิจัยระบบมหภาคที่ให้ความสำคัญกับแนวปฏิบัติ นโยบาย กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชน และความแตกต่างทางวัฒนธรรม มีจำนวนน้อยที่สุด**

ภาพที่ 6.1 งานวิจัยนำมาสังเคราะห์เมื่อพิจารณาตามทฤษฎีระบบนิเวศวิทยาของบรอนเฟนเบรนเนอร์

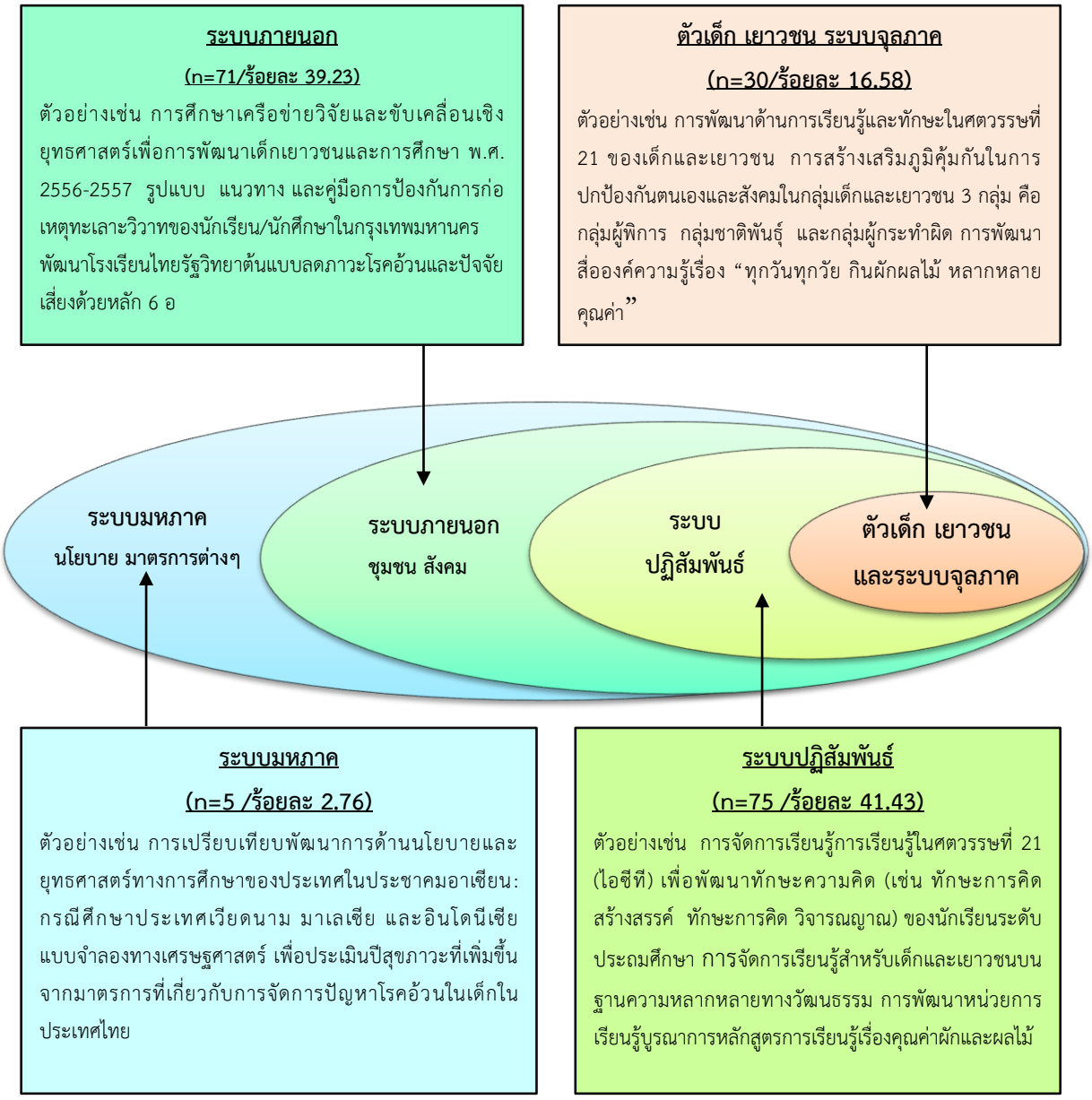

ในภาพรวม ผลการวิเคราะห์เนื้อหางานวิจัยเชิงคุณภาพตามกรอบการวิจัย 2 แนวคิด กล่าวคือ แนวคิดอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก และแนวคิดทฤษฎีระบบนิเวศวิทยาของ Bronfenbrenner พบว่า งานวิจัยส่วนใหญ่ที่ศึกษาเป็นงานที่มุ่งคุ้มครองสิทธิของเด็กด้านสิทธิที่จะได้รับการพัฒนา โดยเฉพาะการพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 และสิทธิที่จะมีส่วนร่วมกับสังคม ที่เป็นโอกาสที่จะเข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน ชุมชน และสังคม ด้านระบบระบบนิเวศวิทยาของเด็กและเยาวชนพบว่า **งานวิจัยส่วนใหญ่ศึกษานิเวศวิทยาในระบบปฏิสัมพันธ์ในรูปแบบของกรณีศึกษา (Case study) และ การวิจัยแบบชุมชนมีส่วนร่วม (Participatory research)** ที่เป็นการศึกษารูปแบบและลักษณะของหลักสูตรการเรียนรู้ วัฒนธรรม ประเพณี ที่มีผลต่อเด็กและเยาวชน อย่างไรก็ตามหากพิจารณาประเด็นการวิจัยของงานวิจัยที่นำมาศึกษาพบว่า **ยังมีประเด็นที่ยังไม่มีงานวิจัยไปตอบโจทย์หรือ**

ยังมีไม่เพียงพอ เช่น ในสิทธิที่จะมีชีวิตรอดนั้น งานวิจัยทั้งหมดจะเน้นไปที่สุขภาพทางกายของเด็กและเยาวชน จึงยังขาดงานวิจัยที่ส่งเสริมสุขภาพทางอารมณ์และจิตใจของเด็กและเยาวชน ในสิทธิที่จะได้รับการพัฒนา งานวิจัยส่วนใหญ่จะเน้นให้เด็กและเยาวชนเคารพเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมภาษาและค่านิยมของท้องถิ่น ซึ่งเป็นเสมือนค่านิยมที่เด็กถูกปลูกฝังจากคนในสังคม ในขณะที่ยังไม่มีงานวิจัยที่จะส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนเข้าใจเสรีภาพขั้นพื้นฐานของตนและเคารพสิทธิมนุษยชนที่ทุกคนรวมถึงตัวเด็กและเยาวชนเองพึงมี นอกจากนี้งานวิจัยส่วนใหญ่จะเน้นการพัฒนาความสามารถพื้นฐานทั่วไปทางด้านร่างกายและจิตใจของเด็กและเยาวชน แต่ยังขาดงานวิจัยที่เจาะจงไปที่การพัฒนาบุคลิกภาพความสามารถพิเศษโดยเฉพาะ ในด้านสิทธิการได้รับการปกป้องคุ้มครองนั้น ยังไม่มีงานวิจัยที่เข้าไปช่วยเหลือเด็กและเยาวชนผู้ลี้ภัย สุดท้ายในด้านสิทธิที่จะมีส่วนร่วมกับสังคม งานวิจัยส่วนใหญ่จะเป็นงานวิจัยที่จัดโครงการเนื้อหาให้เด็กได้เข้ามาเรียนรู้มากกว่าเป็นการส่งเสริมให้เด็กมีเสรีภาพในการเข้าถึงสื่อต่าง ๆ ด้วยตนเอง โดยเฉพาะการเข้าถึงสื่อผ่านเทคโนโลยีที่ทันสมัย เป็นต้น

นอกจากนี้คณะผู้วิจัยได้สรุปสาระหลักข้อความรู้จากการสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนของประเทศไทย โดยครอบคลุมภารกิจด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชน เช่น การส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพเด็กและเยาวชน การคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิของเด็กและเยาวชน และการส่งเสริมสวัสดิการของเด็กและเยาวชน ที่นำมาสู่**ข้อเสนอการขับเคลื่อนและใช้ประโยชน์ข้อความรู้จากงานวิจัย** เพื่อเป้าหมายคือการที่เด็กและเยาวชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีและมีความมั่นคงในการดำรงชีวิต ดังสรุปข้อความรู้ในภาพที่ 6.2 และรายละเอียดดังนี้

ภาพที่ 6.2 สาระหลักข้อความรู้จากการสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนของประเทศไทย

- ด้านการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพเด็กและเยาวชน ข้อความรู้ที่ได้จากการสังเคราะห์งานวิจัยที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์และขับเคลื่อนงานวิจัย เพื่อการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพเด็กและเยาวชน ในประเด็นการเรียนรู้และทักษะในศตวรรษที่ 21 เช่น งานวิจัยต้นแบบที่เน้นตัวเด็กและเยาวชน ด้านการคิดวิเคราะห์และการมีจิตสาธารณะ ด้านการรู้เท่าทันสื่อดิจิทัล งานวิจัยมาตรฐานการปฏิบัติที่เน้นปฏิสัมพันธ์ของเด็กและเยาวชนกับสิ่งแวดล้อมรอบตัว ที่การเรียนรู้บนฐานความหลากหลายและการผสมผสานทางวัฒนธรรม งานวิจัยมาตรฐานการปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ของครู และชุมชนการเรียนรู้ออนไลน์ ในเรื่อง การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (ไอซีที) เพื่อพัฒนาทักษะความคิดของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 4 – 6 แม้ว่าข้อความรู้จากการสังเคราะห์งานวิจัยในครั้งนี้ จะทำให้ได้แนวทางที่เป็นต้นแบบและมาตรฐานการปฏิบัติในการขับเคลื่อนและใช้ประโยชน์จากงานวิจัยในเชิงปฏิบัติการได้ อย่างไรก็ตามผลการสังเคราะห์งานวิจัยพบว่า มีงานวิจัยเพียงไม่กี่เรื่องที่ให้ความสำคัญกับงานวิจัยที่เน้นจัดการเชิงระบบและเชิงนโยบาย อันจะทำให้การใช้ประโยชน์และขับเคลื่อนงานวิจัยมีทิศทางและได้รับความร่วมมือจากผู้ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาการเรียนรู้และศักยภาพเด็กและเยาวชน
- ด้านการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิของเด็กและเยาวชน การขับเคลื่อนและใช้ประโยชน์งานวิจัยในการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิของเด็กและเยาวชนนี้อิงตามแนวคิดการคุ้มครองทางสังคมขั้นพื้นฐาน หรือ มาตรฐานขั้นต่ำของการคุ้มครองทางสังคม ที่เป็นสิทธิเบื้องต้นที่ประชาชนทุกคนในประเทศหนึ่งพึงมี กลุ่มเป้าหมาย คือ เด็กและเยาวชนผู้พิการ หรือ มีความต้องการพิเศษ เด็กและเยาวชนกลุ่มชาติพันธุ์ เด็กและเยาวชนผู้กระทำผิด โดยการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิของเด็กและเยาวชนกลุ่มนี้ ได้แก่ งานวิจัยการออกแบบสื่อเพื่อการจัดการเรียนรู้วิชาศิลปะสาขาทัศนศิลป์อย่างเต็มรูปแบบสำหรับนักเรียนตาบอดสนิท การพัฒนาและทดสอบประสิทธิภาพสื่อคอมพิวเตอร์มัลติมีเดียเพื่อการเรียนรู้การใช้งานโปรแกรมประยุกต์สำหรับนักศึกษาผู้พิการทางการได้ยิน ต้นแบบหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบมีปฏิสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาไทยสำหรับนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ใช้ภาษามลายูถิ่นเป็นภาษาแม่ รวมทั้งต้นแบบการจัดการความรู้ การพัฒนาคู่มือ และแบบปฏิบัติที่ดีในการป้องกันพฤติกรรมที่เป็นปัญหาและความรุนแรง
- ด้านการส่งเสริมสวัสดิการของเด็กและเยาวชน การขับเคลื่อนและใช้ประโยชน์งานวิจัยที่เป็นปัญหาระดับชาติ ซึ่งได้แก่ ปัญหาน้ำหนักเกินและโรคอ้วน และ พฤติกรรมเสี่ยงการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จุดเด่นของงานวิจัยกลุ่มนี้เน้นการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของเด็กในเรื่องโภชนาการ การป้องกันและแก้ไขปัญหาภาวะน้ำหนักเกินและโรคอ้วนโดยใช้โรงเรียนและชุมชนเป็นฐาน มีกิจกรรม เช่น การจัดให้เด็กและผู้สูงอายุได้ร่วมกันปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการรับประทานผักและผลไม้ การฝึกให้บันทึกการรับประทานผักและผลไม้ การพัฒนาสื่อการเรียนการสอนในเรื่องการบริโภคผักผลไม้ของนักเรียนและเยาวชน ครู ผู้สูงอายุ การพัฒนาหลักสูตร และการมีกิจกรรมร่วมกันระหว่างนักเรียน โรงเรียน และภาคีอื่นๆ ในชุมชน อันเป็นการส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันและแก้ไขปัญหาภาวะน้ำหนักเกินและโรคอ้วนในเด็กและเยาวชนอย่างยั่งยืน สำหรับพฤติกรรมเสี่ยง และการส่งเสริมสุขภาพในเด็กและเยาวชน ที่เน้นการลดพฤติกรรมเสี่ยง และส่งเสริมสุขภาพในเด็กและเยาวชน ได้แก่ การเสริมสร้างสุขภาพแบบองค์รวมของวัยรุ่นที่ติดเชื้อเอชไอวี และการลด ละ เลิก การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในวัยรุ่นในชุมชน

อย่างไรก็ตามการใช้ประโยชน์และขับเคลื่อนงานวิจัยในด้านการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิ์และการส่งเสริมสวัสดิการของเด็กและเยาวชน ที่อิงตามแนวคิดการคุ้มครองทางสังคมขั้นพื้นฐาน หรือ มาตรฐานขั้นต่ำของการคุ้มครองทางสังคมเป็นสิทธิเบื้องต้นที่ประชาชนทุกคนในประเทศหนึ่งพึงมี ยังมีช่องว่างในเรื่องการนำเครื่องมือที่เหมาะสมมาใช้ในการระบุหรือวินิจฉัยปัญหาในเบื้องต้น เพื่อให้สามารถจัดทำแนวทางการส่งเสริม ป้องกัน

บำบัดรักษาที่เหมาะสม รวมทั้งยังขาดงานวิจัยในระดับนโยบาย มาตรการหรือกลยุทธ์ และระบบในการจัดการการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิและการส่งเสริมสวัสดิการของเด็กและเยาวชน ทั้งด้านกฎหมายและแนวปฏิบัติระดับประเทศและระดับท้องถิ่น มีหน่วยงานและผู้รับผิดชอบหลัก ทำให้การใช้ประโยชน์และขับเคลื่อนงานวิจัยจากผู้เกี่ยวข้องกับเด็กหรือหน่วยงานภาครัฐต้องมีหน้าที่พัฒนาเด็กอย่างรอบด้าน **ขาดทิศทางและการมีส่วนร่วมที่ชัดเจน**

ข้อค้นพบตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อวิเคราะห์ช่องว่างการวิจัยและช่องว่างทางนโยบายในการพัฒนาเด็กและเยาวชนของประเทศไทย

ประเด็นช่องว่างของงานวิจัยเด็กและเยาวชนในประเทศไทย จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญมีสาระสำคัญ ดังนี้

ประเด็นแรก **ด้านโจทย์การวิจัย** มีประเด็นย่อย คือ (1) งานวิจัยยังขาดความทันสมัย ไม่เท่าทันสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปในสังคมไทยและสังคมโลก ลักษณะของงานวิจัยที่มียังเป็นการตอบโจทย์วิจัยเดิม ซ้ำๆ หรือใช้วิธีการศึกษาเรื่องเดิมแบบเดิมทำให้ไม่มีผลการวิจัยที่ใหม่ แตกต่างจากเดิม นอกจากนี้งานวิจัยยังไม่มีการต่อยอดเพื่อสะท้อนถึงความเข้าใจเด็กและเยาวชนตามสภาพที่เป็นจริง (2) งานวิจัยยังขาดการตอบโจทย์ด้านผลกระทบของการพัฒนาทางเทคโนโลยีปัจจุบัน หรือโจทย์วิจัยใหม่ ๆ ที่เป็นผลจากการเปลี่ยนแปลงของสังคมและเทคโนโลยีต่อเด็กและเยาวชน (3) งานวิจัยในกลุ่มเด็กและเยาวชนในพื้นที่เข้าถึงยาก หรือ งานวิจัยที่ให้ภาพข้อความรู้เชิงลึกเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติ การประยุกต์ใช้งานในกลุ่มเป้าหมายดังกล่าวยังมีน้อย (4) งานวิจัยยังไม่ก่อให้เกิดข้อความรู้ในเชิงระบบ อันจะส่งผลกระทบในระดับนโยบาย งานวิจัยยังขาดการประเมินผลนโยบายว่าตอบโจทย์หรือแก้ปัญหาที่มีอยู่มากน้อยเพียงใด รวมถึงงานวิจัยยังขาดข้อความรู้เชิงลึก แสดงถึงการสังเคราะห์ การเชื่อมโยงในลักษณะองค์รวม ที่สะท้อนการประยุกต์ใช้งานวิจัยที่นำไปใช้งานในเชิงพื้นที่ได้จริง หรือมุมมองการใช้งานอื่น ๆ

ประเด็นต่อมา **ด้านนโยบายการวิจัย** มี 2 ประเด็นย่อย คือ (1) งานวิจัยด้านเด็กและเยาวชน ยังไม่มีนโยบายระบบหรือ กลไก ที่สนับสนุนและขับเคลื่อนงานวิจัยระดับประเทศที่ชัดเจน (2) นักวิจัยที่มีความเชี่ยวชาญหรือศักยภาพเพียงพอในการทำการวิจัยรูปแบบต่าง ๆ มีไม่มาก และ ขาดความร่วมมือระหว่างนักวิจัยที่เป็นนักวิชาการในสถาบันการศึกษา และนักวิจัยที่เป็นผู้ปฏิบัติ ผู้ที่ใช้งานจริง ทำให้การงานวิจัยที่ได้ขาดมุมมองที่ครบถ้วนรอบด้าน ทั้งมุมมองตามหลักวิชาการ และมุมมองการใช้งานจากคนทำงานจริง

นอกจากนี้ ผู้ทรงคุณวุฒิระบุว่า ประเด็นด้านช่วงวัยที่มีช่องว่างมากที่สุด คือ งานวิจัยช่วงอายุวัยรุ่น (อายุ 13-18 ปี) งานวิจัยบริบทแวดล้อมตัวเด็กและเยาวชนที่เป็นระบบมหภาคที่ให้ความสำคัญกับแนวปฏิบัตินโยบาย กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวขน และความแตกต่างทางวัฒนธรรม งานวิจัยด้านสิทธิการได้รับการปกป้อง คุ้มครอง และระบบสนับสนุนการวิจัยที่เชื่อมโยงระหว่างผู้ผลิตงานวิจัยและผู้ใช้ประโยชน์งานวิจัย

สำหรับประเด็นช่องว่างของงานวิจัยเด็กและเยาวชนในประเทศไทย จากผลการสังเคราะห์ข้อความรู้เกี่ยวกับเด็กและเยาวชนจากงานวิจัยที่ผ่านการคัดเลือก พบว่า งานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์ มีประเด็นที่ไปในทางเดียวกับภาพรวมของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560-2564 แผนยุทธศาสตร์ชาติ 20

ปี (พ.ศ. 2560 – 2579) พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. 2550 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 และ การคุ้มครองทางสังคมในเด็กและเยาวชนไทย และพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 โดยมีเป้าหมายสูงสุดเพื่อให้เด็กและเยาวชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีและมีความมั่นคงในการดำรงชีวิต

ผลการวิเคราะห์ช่องว่างงานวิจัย เมื่อพิจารณาข้อค้นพบในแต่ละประเด็น จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ/ ผู้เชี่ยวชาญ และจากผลการสังเคราะห์งานวิจัยครั้งนี้ร่วมกับประเด็นหลักตามนโยบายต่างๆ และแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติที่ผ่านมา พบว่ามีช่องว่างในการวิจัยดังแสดงในตารางที่ 6.1

ตารางที่ 6.1 การวิเคราะห์ช่องว่างการวิจัยและนโยบายการวิจัยเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนในประเทศ

ประเด็น	ผลการสังเคราะห์งานวิจัย	การวิเคราะห์ช่องว่าง
1. โจทย์การวิจัยมีเป้าหมายสูงสุดเพื่อให้เด็กและเยาวชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีและมีความมั่นคงในการดำรงชีวิตที่เหมาะสมตามช่วงวัย ทั้งด้านสุขภาพ ใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญาที่ดี มีทักษะการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับศตวรรษที่ 21	งานวิจัยครอบคลุมประเด็นสำคัญ ดังนี้ ● การส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของเด็กและเยาวชน ในประเด็นการเรียนรู้และทักษะในศตวรรษที่ 21 ครอบคลุม ทักษะการคิด (การคิดสร้างสรรค์ การคิดวิจารณญาณ การคิดวิเคราะห์) ทักษะการเท่าทันสื่อดิจิทัล การใช้เทคโนโลยี ด้านคุณลักษณะทางจิตวิทยา (การควบคุมตนเอง การเห็นคุณค่าในตนเอง การมีจิตสาธารณะ) ทักษะอาชีพและการดำรงชีพ ทักษะชีวิต ส่วนด้านการเรียนรู้ในเรื่อง การใช้ภาษาต่างประเทศ การเรียนรู้ด้านคณิตศาสตร์/วิทยาศาสตร์) อย่างไรก็ตามยังขาดประเด็นของทักษะที่สำคัญในการใช้ชีวิตของเด็กและเยาวชน ในเรื่องทักษะทางสังคมและทักษะข้ามวัฒนธรรม (Social and cross-cultural skills) ภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ (Leadership and responsibility) การทำงานร่วมกับผู้อื่น Collaboration) เป็นต้น ● การคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิ์ของเด็กและเยาวชน ครอบคลุมการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันในการปกป้องกันตนเองและสังคมในกลุ่มเด็กและเยาวชน 3 กลุ่ม	● งานวิจัยตามช่วงอายุยังขาดข้อมูลสำคัญและบางกลุ่มช่วงอายุมีจำนวนน้อย ดังที่พบว่า งานวิจัยร้อยละ 47.4 ไม่ระบุช่วงอายุของเด็กและเยาวชนที่ศึกษา งานวิจัยร้อยละ 3.7 ศึกษา เด็กช่วงอายุ 0-6 ปี ร้อยละ 6.5 ศึกษาเด็ก 7-12 ปี ช่วงอายุที่มีงานวิจัยศึกษามากที่สุด ได้แก่ วัยรุ่นและเยาวชน (ร้อยละ 49.1) ● การวิจัยและพัฒนาเด็กและเยาวชนในยุคที่สังคมและเทคโนโลยีเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว มีความจำเป็นที่งานวิจัยต้องตอบโจทย์ท้าทายใหม่ๆในประเด็นที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อเด็กและเยาวชนในอนาคต เช่น การวิจัยผลกระทบเทคโนโลยีปัจจุบัน ต่อเด็กและเยาวชน ● ขาดงานวิจัยต้นแบบหรือมาตรฐานการปฏิบัติการ ที่เป็น Best Practices ด้าน interventions ที่แสดงถึงประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และความคุ้มค่าประสิทธิผล ซึ่งเป็นข้อมูลที่จำเป็นในการใช้ประโยชน์

ประเด็น	ผลการสังเคราะห์งานวิจัย	การวิเคราะห์ช่องว่าง
	คือ กลุ่มผู้พิการ กลุ่มชาติพันธุ์ และกลุ่มผู้กระทำผิด ● การส่งเสริมสวัสดิการเด็กและเยาวชนในด้านสุขภาพ และพฤติกรรมเสี่ยงต่างๆ ได้แก่ (1) ภาวะโภชนาการเพื่อป้องกันปัญหาน้ำหนักเกินและโรคอ้วน (2) การส่งเสริมสุขภาพ เพื่อลดพฤติกรรมเสี่ยงการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ● งานวิจัยยังขาดความทันสมัย ไม่เท่าทันสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปในสังคมไทย/สังคมโลก ตอบโจทย์วิจัยเดิม ซ้ำๆ หรือใช้วิธีการศึกษาเรื่องเดิมแบบเดิมทำให้ไม่มีผลการวิจัยที่ใหม่ ไม่มีการต่อยอดเพื่อสะท้อนถึงความเข้าใจเด็กและเยาวชนตามสภาพที่เป็นจริง	งานวิจัยและการขับเคลื่อนเชิงนโยบายต่างๆ
2. การวิจัยเน้นแนวทางการพัฒนาเด็กและเยาวชนที่สอดคล้องกับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กและทฤษฎีระบบนิเวศวิทยาของบรอนเฟนเบรนเนอร์”	งานวิจัยในการศึกษานี้ ให้ความสำคัญกับการไม่เลือกปฏิบัติ ประโยชน์สูงสุดของเด็ก และการพัฒนามนุษย์ที่ให้ความสำคัญกับการทำงานที่ตัวเด็กและเยาวชนพร้อมกับบริบทแวดล้อม ● การวิเคราะห์เนื้อหางานวิจัย 181 เล่ม ตามกรอบการวิจัย พบว่าอันดับ1 (54 เล่ม)เป็นงานวิจัยด้านสิทธิการมีส่วนร่วมระบบปฏิสัมพันธ์ อันดับ2 (37 เล่ม) ศึกษาสิทธิการมีส่วนร่วมระบบภายนอก อันดับ3 (17 เล่ม) ที่ศึกษาสิทธิการได้รับการปกป้อง คุ้มครอง ระบบภายนอกไม่พบ งานวิจัยที่ศึกษาสิทธิการมีชีวิตอยู่รอด การได้รับการปกป้องคุ้มครอง และการมีส่วนร่วมระบบมหภาค ● การวิเคราะห์อภิมานงานวิจัย 24 เล่ม พบ งานวิจัยด้านสิทธิในการพัฒนามาก	● งานวิจัยที่มีจุดเน้นด้านสิทธิการมีส่วนร่วมยังขาดงานวิจัยเชิงปริมาณที่มีการใช้สถิติขั้นสูงในการวิเคราะห์และสังเคราะห์ความรู้ ● แม้จะมีความพยายามในการสร้างความรู้ด้านการพัฒนาเด็กและเยาวชนให้ครอบคลุมสิทธิเด็กและระบบสิ่งแวดล้อมรอบตัวเด็ก อย่างไรก็ตาม งานวิจัยที่ผ่านมายังไม่มีการศึกษา 3 สิทธิ(การมีชีวิตอยู่รอด การได้รับการปกป้องคุ้มครอง และการมีส่วนร่วม) ในระบบมหภาคที่ให้ความสำคัญกับแนวปฏิบัติ นโยบาย กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวขน และความ

ประเด็น	ผลการสังเคราะห์งานวิจัย	การวิเคราะห์ช่องว่าง
	ที่สุด 20 เล่ม งานวิจัยด้านสิทธิในการได้รับการปกป้องคุ้มครอง มี 2 เล่ม สิทธิในการอยู่รอดมี 3 เล่ม ไม่พบงานวิจัยเกี่ยวกับสิทธิในการมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์เชิงอภิมาน	แตกต่างทางวัฒนธรรม
3.การเสริมสร้างพลังความเข้มแข็งนักวิจัย และระบบสนับสนุนการผลิตและเผยแพร่งานวิจัยที่มีคุณภาพ	● ผลการสืบค้นรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์จำนวน 404 เล่ม พบว่างานวิจัยมากกว่าครึ่งไม่สามารถนำมาสังเคราะห์สร้างองค์ความรู้ งานวิจัยจำนวนมากมีเนื้อหาสาระ ประเด็นวิจัย และข้อค้นพบที่มีไม่สมบูรณ์เพียงพอสำหรับการนำมาวิเคราะห์สังเคราะห์งานวิจัยจำนวนหนึ่งที่คัดออกเป็นนำเสนอการรายงานผลการจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชน /รายงานความก้าวหน้าการวิจัย ● งานวิจัยเชิงประมาณศึกษาขนาดอิทธิพลของ intervention หรืออิทธิพลของปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาเด็กและเยาวชน พบว่างานวิจัยที่ค่าอิทธิพลสูงได้แก่ (1)การวิจัยเชิงทดลอง หรือ การวิจัยและพัฒนา รองลงมา คืองานวิจัยเชิงสำรวจ หรือ เชิงความสัมพันธ์ (2)การวิจัยที่มีขนาดกลุ่มตัวอย่าง พอเหมาะ ได้แก่ จำนวน 51-100 ดีที่สุด รองลงมา คือ จำนวนน้อยกว่าหรือเท่ากับ 50 คน ตามมาด้วย 101-200 คน และ 201 คนขึ้นไป ตามลำดับ (3)ระยะเวลาการทำ intervention 1-6 เดือน ดีกว่า 6 เดือนขึ้นไป (4)การวิจัยที่มีการเปรียบเทียบการวัดก่อน-หลัง ดีที่สุด รองลงมาคือ การวิจัยที่มีการเปรียบเทียบความสัมพันธ์เปรียบเทียบกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม ตามด้วยการวิจัยที่มีการเปรียบเทียบ	● งานวิจัย/กิจกรรมวิจัยที่จัดขึ้นมักจะดำเนินการตามความต้องการและปัญหาที่นักวิจัยหรือนักปฏิบัติในพื้นที่สนใจ ซึ่งมีข้อจำกัดในหลักฐานเชิงประจักษ์ทั้งประสิทธิภาพและประสิทธิผล ทำให้ขาดข้อมูลที่สำคัญและหนักแน่นในการนำผลการวิจัยไปใช้ในเชิงปฏิบัติและการขับเคลื่อนนโยบาย ● มีงานวิจัยด้านการศึกษาประสิทธิภาพของ intervention จำนวนไม่มากนัก ● นักวิจัยที่มีความเชี่ยวชาญหรือศักยภาพเพียงพอในการทำการวิจัยรูปแบบต่างๆมีไม่มาก และขาดความร่วมมือระหว่างนักวิจัยที่เป็นนักวิชาการในสถาบันการศึกษา และนักวิจัยที่เป็นผู้ปฏิบัติ ผู้ที่ใช้งานจริง ทำให้การงานวิจัยที่ได้ขาดมุมมองที่ครบถ้วนรอบด้าน ทั้งมุมมองตามหลักวิชาการ และมุมมองการใช้งานจากคนทำงานจริง ● ระบบการพัฒนานักวิจัยและการสนับสนุนด้านการวิจัยยังไม่มีประสิทธิภาพ

ประเด็น	ผลการสังเคราะห์งานวิจัย	การวิเคราะห์ช่องว่าง
	ความสัมพันธ์ ● มีงานวิจัยที่คุณภาพงานวิจัยระดับเล่มค่อนข้างต่ำในบางด้านที่สำคัญเช่น การทบทวนองค์ความรู้ที่ผ่านมาพอเพียงและทันต่อเหตุการณ์ การสร้างกรอบความคิดในการวิจัยมีความเหมาะสมและการออกแบบการวิจัยสอดคล้องกับปัญหาวิจัย ซึ่งทั้ง 2 ประเด็น นับเป็นประเด็นสำคัญที่จะให้แนวทางในการดำเนินการวิจัยและการตีความข้อค้นพบ นอกจากนี้ผลงานวิจัยจำนวนหนึ่ง ที่ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการหรือการมีส่วนร่วมในชุมชน มักนำเสนอการรายงานผลการจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชนโดยไม่ได้ระบุการแก้ปัญหา หรือเติมเต็มองค์ความรู้ที่ขาดหายไป แต่เป็นเพียงการศึกษาเพื่อให้รู้และอธิบาย	
4. นโยบาย นวัตกรรมเชิงระบบ กลไก และเครือข่ายในการวิจัย การใช้ประโยชน์งานวิจัยด้านเด็กและเยาวชน	● มีงานวิจัยที่เน้นการพัฒนากลไกเชิงระบบในการพัฒนาเด็กและเยาวชนโดยเฉพาะด้านการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมในเชิงพื้นที่ อย่างไรก็ตามผลการวิจัยยังเป็นการศึกษาพื้นที่แบบแยกส่วน และไม่มีการ ประเมินผลเชิงระบบเพื่อการปรับปรุงพัฒนา และเพื่อการมีส่วนร่วม ขับเคลื่อนให้บูรณาการเข้ากลไกปกติ เพื่อความยั่งยืน และขยายผลครอบคลุมทั่วทุกพื้นที่ ● ขาดส่งเสริมสนับสนุนและการพัฒนานักวิจัยอย่างเป็นระบบ ● ขาดระบบการเชื่อมโยงระหว่างผู้ผลิตงานวิจัยและผู้ใช้ประโยชน์งานวิจัย ● ขาดระบบสารสนเทศและการจัดการงานวิจัยที่มีประสิทธิภาพ	ยังขาดนวัตกรรมเชิงระบบของงานวิจัยด้านเด็กและเยาวชนในประเทศที่มาจาก Evidence Based Research ที่เป็นความร่วมมือหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้องในกระทรวงต่างๆ เช่น กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงสาธาณสุข กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงยุติธรรม กระทรวงแรงงาน และ. ภาคีภาคประชาสังคมที่ทำงานวิจัยในเด็กและเยาวชนเป็นต้น

6.2 ข้อจำกัดในการศึกษา

ข้อจำกัดประการแรก คือ การสังเคราะห์งานวิจัยด้านเด็กและเยาวชนในประเทศไทยนี้ ครอบคลุมเฉพาะรายงานวิจัยด้านเด็กและเยาวชนที่สืบค้นจากฐานข้อมูล 3 แหล่งทุน คือ (1) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) (2) งานวิจัยของกรมกิจการเด็กและเยาวชน (ดย.) (3) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการเสริมสร้างสุขภาพ (สสส.) ภายในกรอบเวลาการให้ทุนวิจัย ช่วงปี พ.ศ. 2555-2559 ส่งผลให้ผลการวิจัยครั้งนี้จึงไม่ครอบคลุมงานวิจัยเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนในประเทศไทยทั้งหมด (เช่น งานวิจัยด้านเด็กและเยาวชนที่ปรากฏในฐานข้อมูลของสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ)

ข้อจำกัดประการต่อมา คือ การศึกษาช่องว่างของงานวิจัยโดยการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิด้านเด็กและเยาวชน โดยคณะผู้วิจัยได้สืบค้นและรวบรวมรายนามผู้ที่เข้าเกณฑ์ผู้ทรงคุณวุฒิด้านเด็กและเยาวชน จากรายนามผู้ทรงคุณวุฒิจากแหล่งงทุนวิจัยด้านเด็กและเยาชนระดับชาติ รวมทั้งจากสื่อสาธารณะ เช่น บทสัมภาษณ์ในอินเทอร์เน็ต หรือวารสารต่าง ๆ จากนั้นจึงได้ติดต่อกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิด้านเด็กและเยาวชน ที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์คัดเข้า เพื่ออธิบายข้อมูลโครงการวิจัยนี้พร้อมทั้งสอบถามความสมัครใจในการเข้ารับการคัดกรองเพื่อเป็นผู้ให้ข้อมูลในการวิจัย ซึ่งในตอนเริ่มต้นมีผู้ทรงคุณวุฒิที่ผ่านเกฑณ์การคัดเลือกจำนวน 12 ราย แต่เนื่องจากช่วงเวลาในการสัมภาษณ์ค่อนข้างจำกัด ประกอบกับข้อมูลเริ่มมีความซ้ำ หรือ อิ่มตัว คณะผู้วิจัยจึงตัดสินใจยุติการสัมภาษณ์ โดยในขั้นตอนสุดท้ายมีกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิด้านเด็กและเยาวชน จำนวน 6 คน เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ด้านเด็กและเยาวชนมาในระยะเวลาตั้งแต่ 12 ปี ถึง 40 ปี โดยครอบคลุมนักวิจัย ผู้ปฏิบัติงาน และ นักนโยบาย สำหรับวุฒิการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาโทขึ้นไป ถึงแม้ว่าผลการศึกษาจะพบว่าข้อมูลสัมภาษณ์ช่องว่างงานวิจัยเริ่มอิ่มตัว มีความซ้ำกันของผลที่ได้ มีขอบเขตและทิศทางที่ชัดเจน อย่างไรก็ตามเป็นที่น่าสังเกตว่า กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสัมภาษณ์ทั้งหมดเป็น นักวิจัย ผู้ปฏิบัติงาน และ นักนโยบายด้านเด็กและเยาวชนที่อยู่ในพื้นที่ส่วนกลาง คือ กรุงเทพมหานคร ทั้งหมด จึงอาจทำให้ข้อมูลช่องว่างการวิจัยไม่สะท้อนประเด็นการวิจัยในมุมมองของจากนักวิจัย ผู้ปฏิบัติงาน และ นักนโยบายด้านเด็กและเยาวชนที่ทำงานระดับพื้นที่หรือท้องถิ่น

6.3 ข้อเสนอแนะงานวิจัยด้านเด็กและเยาวชนของประเทศไทย

การสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวกับเด็กและเยาวชนในประเทศไทยครั้งนี้ เป็นภาระหน้าที่ของกลุ่มวิจัยและประเมินผล กองยุทธศาสตร์และแผนงาน กรมกิจการเด็กและเยาวชน เพื่อสนับสนุนข้อมูลและความรู้ให้แก่กรมกิจการเด็กและเยาวชนในการกำหนดนโยบาย มาตรการ โครงการ หรือการดำเนินการใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชนในแต่ละด้านและตอบสนองภารกิจของกรมกิจการเด็กและเยาวชนในภาพรวม ในตอนต่อไปนี้คณะผู้วิจัยได้นำเสนอข้อเสนอแนะเกี่ยวกับงานวิจัยด้านเด็กและเยาวชน ซึ่งแบ่งเป็น 2 ประเด็นคือ ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ และคือ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายการวิจัยด้านเด็กและเยาวชน ดังนี้

6.3.1 ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

บทเรียนจากการสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวกับเด็กและเยาวชนในประเทศไทยข้อมูลจากการสังเคราะห์การวิจัย มีประเด็นที่นำมาสู่ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ ได้แก่ <u>ประเด็นที่ 1</u> ข้อมูลจากการสังเคราะห์งานวิจัยสะท้อนให้เห็นว่างานวิจัยจำนวนไม่น้อยที่นำมาศึกษาครั้งนี้ มีการกำหนดโจทย์การวิจัยตามความต้องการและ

ปัญหาที่นักวิจัยหรือนักปฏิบัติในพื้นที่สนใจ ส่งผลให้โจทย์วิจัยยังไม่เท่าทันสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปในสังคมไทย/สังคมโลก งานวิจัยมีตอบโจทย์วิจัยเดิม ซ้ำ ๆ หรือใช้วิธีการศึกษาเรื่องเดิมแบบเดิมทำให้ไม่มีผลการวิจัยที่ใหม่ ไม่มีการต่อยอดเพื่อสะท้อนถึงความเข้าใจเด็กและเยาวชนตามสภาพที่เป็นจริงเท่าที่ควร อีกทั้งงานวิจัยตามช่วงอายุยังขาดข้อมูลสำคัญและบางกลุ่มช่วงอายุมีจำนวนน้อย ประเด็นที่ 2 ผลการสังเคราะห์งานวิจัยครั้งนี้ บ่งชี้ว่ามีงานวิจัยจำนวนน้อยที่ให้ความสำคัญกับการศึกษาสภาพแวดล้อมรอบตัวเด็กและเยาวชนเชิงระบบและเชิงนโยบาย นอกจากนี้งานวิจัยด้านการพัฒนาเด็กและเยาวชนยังมีทิศทางที่กระจัดกระจาย โดยงานวิจัยจำนวนหนึ่งมุ่งตอบโจทย์ที่เป็นความรู้ ความเข้าใจกลุ่มเป้าหมายคือ เด็กและเยาวชนเป็นหลัก ในขณะที่งานวิจัยอีกจำนวนหนึ่งที่ศึกษาปัญหาในพื้นที่เป็นหลัก (area based research) มีการจัดเวทีแลกเปลี่ยนระหว่างฝ่ายนักวิจัยและพื้นที่ โดยเน้นการมีส่วนร่วมหรือสนับสนุนในการทำวิจัยของคนในพื้นที่จากการปฏิบัติ การขาดงานวิจัยในระดับนโยบายและงานวิจัยที่มีทิศทางกระจัดกระจาย ทำให้ผลลัพธ์ไม่มีความเด่นชัดและไม่สามารถก่อให้เกิดผลกระทบอย่างเป็นรูปธรรม จนไม่สามารถนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญในการพัฒนาเด็กและเยาวชนได้ ประเด็นที่ 3 ข้อมูลจากการสังเคราะห์งานวิจัยครั้งนี้ ทำให้เห็นถึงจุดอ่อนหรือความไม่เคร่งครัดในการออกแบบการวิจัย รวมทั้งรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์มีข้อจำกัดในหลักฐานเชิงประจักษ์ที่แสดงถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการวิจัย ทำให้ขาดข้อมูลที่สำคัญและหนักแน่นในการนำผลการวิจัยไปใช้ในเชิงปฏิบัติและการขับเคลื่อนนโยบาย ด้วยสาเหตุจากสามประเด็นที่กล่าวมาข้างต้น จึงนำมาสู่ข้อเสนอแนะด้านมาตรการเชิงปฏิบัติการ ดังต่อไปนี้

ข้อที่ 1 มาตรการเชิงปฏิบัติการในการกำหนดประเด็นการวิจัยหรือโจทย์การวิจัยระดับชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและเยาวชน

ข้อเสนอแนะด้านมาตรการเชิงปฏิบัติการในการกำหนดประเด็นการวิจัย หรือโจทย์การวิจัย ควรครอบคลุมทุกช่วงอายุ เน้นความทันสมัย มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล มีความคุ้มค่า และเพิ่มงานวิจัยในเชิงมหภาค ดังเช่น

- ผลการสังเคราะห์การวิจัย บ่งชี้ว่า ช่องว่างงานวิจัยที่นำมาศึกษามีการเน้นเพียงบางกลุ่มช่วงอายุของเด็กและเยาวชน โดยกลุ่มที่มีการศึกษามากที่สุด คือ ช่วงวัยรุ่นและเยาวชน (ร้อยละ 49.1) สำหรับกลุ่มที่มีการศึกษาน้อยที่สุด คือ เด็กช่วงอายุ 0-6 ปี (ร้อยละ 3.7) รองลงมา คือ เด็ก 7-12 ปี (ร้อยละ 6.5) ประเด็นที่น่าสนใจคือ งานวิจัยร้อยละ 47.4 ไม่ระบุช่วงอายุของเด็กและเยาวชนที่ศึกษา ดังนั้น ประเด็นการวิจัย หรือโจทย์การวิจัยที่เกี่ยวกับเด็กและเยาวชนควรได้มีการศึกษาที่กระจายทุกทุกช่วงอายุ และควรให้ความสำคัญกับการรายงานช่วงอายุของกลุ่มเป้าหมายที่ศึกษาด้วย
- ช่องว่างด้านความรู้ที่มาจากงานวิจัยที่แสดงถึงประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และความคุ้มค่าประสิทธิผลของวิธีการแทรกแซง ช่วยเหลือ (interventions)และการป้องกันแก้ไขปัญหาของเด็กและเยาวชน ที่สามารถนำมากำหนดเป็นต้นแบบ หรือ มาตรฐานการปฏิบัติที่ดียังมีจำนวนน้อย และไม่มีข้อมูลเพียงพอที่จะบ่งชี้ถึงประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ดังจะเห็นได้จากผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลของแต่ละงานวิจัย ซึ่งพบการกระจายค่อนข้างสูง แสดงถึงประสิทธิภาพ หรือ ผลกระทบของงานวิจัยนั้น ๆ ในทางปฏิบัติมีความแตกต่างของในแต่ละการศึกษาอย่างมากด้วย เมื่อศึกษาตัวบ่งชี้ที่ทำให้ค่าอิทธิพลของการศึกษาแต่ละเรื่องแตกต่างกัน พบว่ามี ตัวบ่งชี้ที่สำคัญได้แก่ จำนวนตัวอย่างงานวิจัยที่มีค่าอิทธิพลสูงสุดคือ 51-100 คน ในขณะที่งานวิจัยที่มีขนาดตัวอย่าง 200 คนขึ้นไปกลับมีค่าอิทธิพลน้อยที่สุด ระยะเวลาในการจัด intervention “ที่พอเหมาะ” โดยระยะเวลา 6 เดือน (หรือ ต่ำกว่า 6 เดือน) มีค่าอิทธิพลสูงสุด งานวิจัยเชิงทดลองและวิจัยพัฒนาให้ค่าอิทธิพล

สูงกว่าการวิจัยเชิงสำรวจ และสุดท้ายงานวิจัยที่มีกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมหรือกลุ่มเปรียบเทียบมีขนาดอิทธิพลต่ำกว่างานวิจัยที่ไม่มีกลุ่มควบคุมมีการวัดผลก่อนและหลัง ทั้งนี้มีความเป็นไปได้ว่าในกลุ่มควบคุมหรือกลุ่มเปรียบเทียบอาจมีการปนเปื้อน เช่น การศึกษาวิจัยในโรงเรียนเดียวกัน หรือ การศึกษาวิจัยยังขาดการควบคุมตัวแปรแทรกซ้อนต่างที่ดีพอ เป็นต้น ดังนั้นประเด็นการวิจัยหรือโจทย์การวิจัยที่เกี่ยวกับเด็กและเยาวชนในลักษณะของโปรแกรมการพัฒนาเด็กและเยาวชน หรือ intervention ต่างๆ ควรให้มีความเข้มงวดในการวิจัย และเป็นงานวิจัยที่มุ่งให้ได้ต้นแบบที่สะท้อนภาพข้อความรู้เชิงลึกเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติ และให้สามารถนำผลการวิจัยมากำหนดเป็นแบบปฏิบัติที่ดี หรือ มาตรฐานการปฏิบัติที่ดีได้

- ช่องว่างด้านความทันสมัย เท่าทันเหตุการณ์เปลี่ยนแปลงสังคม ของความรู้ด้านเด็กและเยาวชนในยุคที่สังคมและเทคโนโลยีเปลี่ยนแปลงอย่างมากและรวดเร็ว ดังนั้นประเด็นการวิจัยหรือโจทย์การวิจัยที่เกี่ยวกับเด็กและเยาวชนควรเพิ่มประเด็นประเด็นการตอบโจทย์ที่ทันสมัย เท่าทันต่อเหตุการณ์เปลี่ยนแปลงของสังคม ตอบประเด็นความท้าทายใหม่ๆ หรือตอบโจทย์ที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อเด็กและเยาวชนในอนาคต เช่น การวิจัยผลกระทบเทคโนโลยีปัจจุบัน ต่อเด็กและเยาวชนให้มากขึ้น
- ช่องว่างด้านความรู้ในด้านการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิของเด็กและเยาวชนแม้ว่าผลการสังเคราะห์การวิจัยครั้งนี้มีข้อความรู้ในเรื่องการพัฒนาเด็กและเยาวชนให้ครอบคลุมสิทธิเด็กและระบบสิ่งแวดล้อมรอบตัวเด็ก อย่างไรก็ตามงานวิจัยที่ผ่านมายังไม่มีการศึกษาสิทธิที่จะอยู่รอด สิทธิที่จะได้รับการคุ้มครอง และสิทธิที่จะมีส่วนร่วมกับสังคม ในระบบมหภาค(ด้านสิ่งแวดล้อมเชิงระบบและนโยบายที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชน)มากนัก ดังนั้นประเด็นการวิจัยหรือโจทย์การวิจัยที่เกี่ยวกับเด็กและเยาวชนควรให้ความสำคัญกับระบบนิเวศของเด็ก ที่เป็นระบบมหภาค เน้นประเด็นนโยบาย ความแตกต่างทางวัฒนธรรมกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชน อันจะส่งผลกระทบต่อการพัฒนาเด็กและเยาวชนในภาพรวม

ข้อที่ 2 มาตรการเชิงปฏิบัติการในการสนับสนุนงานวิจัยที่มีผลกระทบสูงและเน้นการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็กและเยาวชน

ข้อเสนอแนะมาตรการเชิงปฏิบัติการเพื่อให้เกิดงานวิจัยที่มีผลกระทบสูงและการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็กและเยาวชน ควรมีการสนับสนุน ดังเช่น

- การสนับสนุน ส่งเสริมการวิจัยที่เกี่ยวกับเด็กและเยาวชน ควรให้ความสำคัญกับการวิจัยที่เน้นความร่วมมือเชิงเครือข่าย หรือเชิงพื้นที่ (area-based collaborative research) ด้วยการคำนึงถึงหลักการสำคัญ คือ จัดทำในสภาพแวดล้อมจริงที่เกิดขึ้น มุ่งเน้นการเปลี่ยนแปลงให้ชีวิตดีขึ้น และป้องกันผลกระทบที่ไม่ดี ทั้งนี้การวิจัยความร่วมมือเชิงเครือข่าย หรือ เชิงพื้นที่นี้ควรมีทีมนักวิจัยผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ร่วมด้วยเสมอ อันจะทำให้งานวิจัยมีผลลัพธ์ที่ดีและมีทิศทางชัดเจนในการก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่เห็นผลได้มากและรวดเร็ว ตลอดจนทำให้การใช้ประโยชน์และขับเคลื่อนงานวิจัยมีพลังและได้รับความร่วมมือจากผู้ที่เกี่ยวข้องเพิ่มมากขึ้นด้วย
- การสนับสนุน ส่งเสริมการวิจัยที่เกี่ยวกับเด็กและเยาวชน ควรให้ความสำคัญกับการวิจัยเชิงผลลัพธ์ ที่ตอบโจทย์การใช้งานจริง เน้นกระบวนการพัฒนางานวิจัยจากการปฏิบัติในการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพเด็กและเยาวชน การคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิ์ของเด็กและเยาวชน และการส่งเสริมสวัสดิการของเด็กและเยาวชน นอกจากนี้ควรมีการสนับสนุนการวิจัยที่มุ่งตัวเด็กและเยาวชน ร่วมกับระบบนิเวศของพวกเขา โดยอาจเป็นการวิจัยที่ใช้ครอบครัวเป็นฐาน (family-based research program) ใช้โรงเรียนเป็นฐาน (school--based

research program) ใช้มหาวิทยาลัยเป็นฐาน (university-based program) ใช้ชุมชนเป็นฐาน (community based program) ใช้เทคโนโลยี แอปพลิเคชัน มาใช้เป็นฐานให้เพิ่มมากขึ้น เพื่อให้งานวิจัยนำไปสู่การแก้ไขปัญหาโดยตรงและเห็นผลกระทบ (impact) ได้อย่างแท้จริง

- นอกจากนี้การสนับสนุน ส่งเสริมการวิจัยที่เกี่ยวกับเด็กและเยาวชน ควรให้ความสำคัญกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาในเด็กและเยาวชนที่พบว่าปัจจุบัน หลายปัญหามีแนวโน้มจะเพิ่มขึ้น เช่น ภาวะน้ำหนักเกินและโรคอ้วนในเด็ก ปัฐหาความรุนแรงในเด็กและเยาวชน ปัญหาการใช้สื่อสังคมออนไลน์และติดเกม ไม่ว่าจะเป็นงานวิจัยในด้านการป้องกันทั่วไป (universal prevention) ที่มีเป้าหมายสำหรับเด็กและเยาวชนทุกคนที่ยังไม่พบว่ามีความเสี่ยง การป้องกันกลุ่มเสี่ยงเฉพาะ (selective prevention) ที่มีเป้าหมายเฉพาะบุคคลหรือเฉพาะกลุ่มย่อยที่มีความเสี่ยงต่อปัญหา การป้องกันแบบเจาะจง (indicated prevention) เป็นมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาในเด็กและเยาวชน มีเป้าหมายที่เด็กและเยาวชนที่มีปัญหาและอยู่ในระหว่างการแก้ไข ฟื้นฟู และควรเน้นการแก้ปัญหาที่ตัวเด็กและเยาวชน รวมทั้งการส่งเสริมระบบนิเวศของเด็กและเยาวชนเพื่อลดปัจจัยเสี่ยง เพิ่มปัจจัยปกป้อง และควรคำนึงถึงการจัดทำในสภาพแวดล้อมจริงที่เกิดขึ้น เช่น ที่บ้านหรือโรงเรียน เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่ดี มุ่งเน้นการเปลี่ยนแปลงให้ชีวิตดีขึ้น และป้องกันผลกระทบที่ไม่ดีร่วมด้วย

ข้อที่ 3 มาตรการเชิงปฏิบัติการในการกำหนดมาตรฐานด้านการวิจัยเพื่อการพัฒนาเด็กและเยาวชน

ข้อเสนอแนะมาตรการเชิงปฏิบัติการที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ การให้ความสำคัญกับมาตรฐานด้านการวิจัย การมี ข้อมูลเชิงประจักษ์สนับสนุนผลการศึกษา ความเคร่งครัดในการออกแบบการวิจัยและการดำเนินการวิจัยตามกระบวนการวิจัยตามวิธีทางวิทยาศาสตร์ การนำเสนอผลงานวิจัยต่อสาธารณะหรือผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย รวมทั้งการนำเสนอรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ โดยเฉพาะในงานวิจัยและพัฒนาต้นแบบหรือมาตรฐานการปฏิบัติการ ที่นำไปสู่แบบปฏิบัติที่ดี(best practices)ในเด็กและเยาวชน ควรมีกระบวนการวิจัยตามวิธีทางวิทยาศาสตร์ที่น่าเชื่อถือ มีการออกแบบการวิจัยแบบควบคุมเข้มงวด ทำให้ได้ผลงานวิจัย มีความตรง และความสามารถในการประยุกต์ใช้ได้จริง สามารถนำผลการวิจัยไปใช้อย่างแพร่หลายและทำให้เกิดผลลัพธ์ตามต้องการอย่างต่อเนื่อง

6.3.2 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายการวิจัย

บทเรียนจากการสังเคราะห์งานวิจัยครั้งนี้ นำมาสู่ข้อเสนอแนะสำหรับเชิงนโยบายการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชนของประเทศไทยสำหรับหน่วยงานของรัฐ เช่น กรมกิจการเด็กและเยาวชน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ตลอดจนหน่วยงานของรัฐอื่นๆ ซึ่งมีภารกิจในการกำหนดนโยบายและมาตรฐานการวิจัยและพัฒนา การกำกับดูแลและติดตามประเมินผล การส่งเสริมสนับสนุนในเชิงวิชาการและการปฏิบัติในมิติพื้นที่ การทำงานอย่างเป็นองค์รวมโดยยึดเด็กเป็นศูนย์กลางอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนี้

ประเด็นที่ 1 นโยบายงานวิจัยของประเทศ ควรมีทิศทางและกลไกที่เชื่อมโยงสู่การขับเคลื่อนและการใช้ประโยชน์งานวิจัยในการพัฒนาเด็กและเยาวชน

แม้ว่าผลการสังเคราะห์งานวิจัยครั้งนี้ แสดงถึงการตอบโจทย์ด้านเด็กและเยาวชนตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560-2564 และ พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชน

แห่งชาติ พ.ศ. 2550 และพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 และพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 โดยมีเป้าหมายสูงสุดเพื่อให้เด็กและเยาวชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีและมีความมั่นคงในการดำรงชีวิต อย่างไรก็ตามผลการสังเคราะห์ข้อความรู้เกี่ยวกับเด็กและเยาวชนจากงานวิจัยครั้งนี้ แสดงให้เห็นถึงโครงการและผลการวิจัยยังอยู่ในลักษณะกระจัดกระจายมีการศึกษาซ้ำซ้อนในเรื่องเดียวกัน หรือเรื่องที่คล้ายคลึงกัน ลักษณะงานวิจัยเป็นโครงงานวิจัยเดี่ยวๆ จำนวนมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโจทย์การวิจัยขึ้นกับความสนใจและความเชี่ยวชาญของผู้วิจัย หรือความต้องการของพื้นที่ อย่างหนึ่งอย่างใดเป็นหลัก มากกว่างานวิจัยเพื่อสร้างผลกระทบเชิงประจักษ์ที่นำไปสู่การขับเคลื่อนและใช้งานได้จริง ดังนั้นข้อเสนอแนะเชิงนโยบายงานวิจัยที่สำคัญ ประการหนึ่ง คือ การกำหนดทิศทางทิศทางด้านนโยบายงานวิจัยและกลไกที่เชื่อมความเชื่อมโยงของงานวิจัยในแต่ละเรื่องไปสู่การใช้ประโยชน์ หรือการนำไปปฏิบัติได้จริง โดยอาจกำหนดเป็นแผนงานและโครงการสำคัญ (Flagship Program) มีแนวทางการพัฒนาต่อยอด มีการกำหนดพื้นที่เป้าหมาย และประเด็นพัฒนาเชิงบูรณาการที่สำคัญระยะสั้นและระยะกลาง เน้นงานวิจัยในลักษณะชุดโครงการวิจัย (research program) งานวิจัยแบบสหสาขาวิชาชีพร่วมกัน (multidisciplinary research) ให้มากขึ้น เพื่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบโจทย์ในเรื่องเดียวกันได้หลากหลายมิติ และได้ภาพข้อความรู้ในการพัฒนาเด็กและเยาวชนอย่างครบวงจร และนำไปสู่การใช้ประโยชน์และการขับเคลื่อนงานวิจัยเพื่อทำให้การพัฒนาเด็กและเยาวชนเกิดผลสัมฤทธิ์และสอดคล้องกับเป้าหมายรวมของประเทศ

ประเด็นที่ 2 นโยบายงานวิจัยของประเทศ ควรให้ความสำคัญกับระบบบริหารจัดการวิจัยในการพัฒนาเด็กและเยาวชนที่มีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายด้านระบบที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย ครอบคลุม ระบบบริหารจัดการวิจัยในการพัฒนาเด็กและเยาวชนที่มีประสิทธิภาพ ดังจะเห็นได้จากข้อจำกัดประการหนึ่งในการศึกษาต่อยอดข้อความรู้ในการวิจัยเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชน คือ การขาดระบบสารสนเทศและฐานข้อมูลการวิจัยที่มีประสิทธิภาพ เช่น เมื่อกำหนดคำสำคัญที่เกี่ยวข้องพบว่ามีรายการงานวิจัยจำนวน 404 เล่ม อย่างไรก็ตามเมื่อทำการคัดกรองครั้งที่ 1 โดยพิจารณาจากชื่อเรื่องและบทคัดย่อ พบว่ามีงานวิจัยจำนวนมากที่ต้องคัดออกเนื่องจากมีความซ้ำซ้อน หรือ คำสำคัญไม่ได้นำไปสู่รายการวิจัยเรื่องที่ต้องการได้ ดังนั้นนโยบายทางด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชน ควรให้สำคัญกับการพัฒนาระบบสารสนเทศและฐานข้อมูลวิจัยเพื่อการสืบค้นข้อมูลโครงการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชนที่ดำเนินการเสร็จแล้ว ข้อมูลนักวิจัยหรือผู้เชี่ยวชาญด้านเด็กและเยาวชน และข้อมูลด้านการใช้ประโยชน์จากผลงานวิจัยด้านเด็กและเยาวชน โดยระบบสารสนเทศและฐานข้อมูลวิจัยเพื่อการสืบค้นและเผยแพร่การใช้ประโยชน์สู่สาธารณชนอย่างกว้างขวาง อันจะทำให้สนับสนุนและจัดการวิจัยด้านนี้ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้นต่อไป

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กรมกิจการเด็กและเยาวชน. (2560). แผนกลยุทธ์กรมกิจการเด็กและเยาวชน ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2560-2564). กรุงเทพมหานคร : กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์.

กรมกิจการเด็กและเยาวชน. (2560). แผนพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติฉบับที่ 2 พ.ศ. 2560-2564. กรุงเทพมหานคร : กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์.

กรมกิจการเด็กและเยาวชน. (2560). แผนยุทธศาสตร์การวิจัยด้านเด็กและเยาวชน พ.ศ. 2560-2564 (ฉบับร่าง). กรุงเทพมหานคร : กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์.

กรมสุขภาพจิต. (2543). กระทรวงสาธารณสุข. คู่มือการสอนทักษะชีวิตเพื่อป้องกันเอดส์.นนทบุรี: กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข.

เกียรติวรรณ อมาตยกุล. (2543). สอนให้เป็นอัจฉริยะ ตามแนวนีโอฮิวแมนนิส. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร ที. พี. พริ้นท์, ม.ป.ป.

นัทธปราชญ์ นันทิวัฒน์กุล (อยู่ในระหว่างการเผยแพร่) . ความคุ้มครองทางสังคมสำหรับเด็กและเยาวชน : แนวคิด ประสบการณ์ที่ผ่านมา และแนวทางการขับเคลื่อน. ศูนย์ประสานงานการศึกษาการสร้างความคุ้มครองทางสังคมสำหรับเด็กและเยาวชน

นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2542). การวิเคราะห์อภิมาน META-ANALYSIS. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.

นงลักษณ์ วิรัชชัย และ สุวิมล ว่องวาณิช. (2545). การสังเคราะห์งานวิจัยทางการศึกษาด้วยการวิเคราะห์อภิมานและการวิเคราะห์เนื้อหา. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาแห่งชาติ สานักนายกรัฐมนตรี.

นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2542). การวิเคราะห์อภิมาน. กรุงเทพมหานคร: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เพ็ญณี แนรอท และคณะ. (2542). รายงานการวิจัย เรื่องการสังเคราะห์งานวิจัยทางการศึกษาในประเทศไทย ระหว่างปี พ.ศ. 2539-2542. ขอนแก่น : ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

พระราชบัญญัติการป้องกันและแก้ปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น พ.ศ.2559. (2559, 31 มีนาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 133 ตอนที่ 30 ก. หน้า 1-9

พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546. (2546, 2 ตุลาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 120 ตอนที่ 95 ก. หน้า 1.

พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. 2550. (2551, 14 มกราคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 125 ตอนที่ 9 ก. หน้า 1-15.

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553. (22 กรกฎาคม 2553). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 127 ตอนที่ 45 ก. หน้า 1

วิจารณ์ พานิช. (2557). การสร้างการเรียนรู้สู่ศตวรรษที่ 21. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สิริมา หมอนไหม. (2554). การบริหารจัดการการศึกษาเพื่อสิทธิเด็กในโรงเรียนมัธยมศึกษาตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กแห่งสหประชาชาติ. ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560**).** แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564). กรุงเทพมหานคร: สำนักนายกรัฐมนตรี

สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ และผู้สูงอายุ. อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก และพิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก พ.ศ. 2550. กรุงเทพมหานคร : ม.ป.ท., 2550

อุทุมพร จามรมาน. (2531). การสังเคราะห์งานวิจัย:เชิงปริมาณ. กรุงเทพมหานคร : พันนี่พลับบลิชชิ่ง.

ภาษาอังกฤษ

Barnard, W. (2004). Parent involvement in elementary school and educational attainment. *Children and Youth Services Review, 26*(1), 39-62.

Bigelow, A. E., MacLean, K., & Proctor, J. (2004). The role of joint attention in the development of infants' play with objects. *Developmental Science*, *7*(5), 518-526.

Bronfenbrenner, U. (1995). Developmental ecology through space and time: A future perspective. In P. Moen, G. H. Elder, & Jr., K. Lüscher (Eds.), *Examining lives in context: Perspectives on the ecology of human development*. (pp. 619-647). Washington, DC: American Psychological Association.

Bronfenbrenner, U. (1979). *The ecology of human development: Experiments by nature and design*. Cambridge, MA: Harvard University Press.

Bronfenbrenner, U., & Morris, P. A. (1998). The ecology of developmental process. In W. Damon & R. M. Lerner (Eds.), *Handbook of child psychology, Vol. 1: Theoretical models of human development* (5th ed., pp. 992-1028). NY: John Wiley and Sons.

Cooper, H. and Lindsay, J. J. (1997). Research Synthesis and Meta-analysis. In Bickman, L. and Rog, D. J. (Eds). *Handbook of Applied Social Research Method*, pp.315-337. California: Sage Publication.

Coopersmith, S. (1976).The antecedents of self – esteem. SanFrancisco: Freeman.

Erikson, E. H. (1950). *Childhood and society*. New York : Norton.

Glass, G. V., McGaw, B., & Smith, M. L. (1981). *Meta - analysis in social research*. Beverly Hills: Sage Publication

Ginsburg, K. R., & American Academy of Pediatrics. (2007). Committee on Communications, Committee on Psychosocial Aspects of Child and Family Health. The importance of play in promoting healthy child development and maintaining strong parent-child bonds. *Pediatrics, 119*, 182-191.

Hair, J. T., Anderson, R. E., Tatham, R. L., and Black, W. C. (1992). Multivariate data analysis with readings, 3rd ed. New York: Macmillan.

Halle, T., Anderson, R., Blasberg, A., Chrisier, A., & Simkin, S. (2011). *Quality of Caregiver-Child Interactions for Infants and Toddlers (Q-CCIIT): A review of the literature*. Washington, DC.

Hauf, P., Aschersleben, G., & Prinz, W. (2007). Baby do–baby see!: How action production influences action perception in infants. *Cognitive Development*, *22*(1), 16-32.

Hedges, L. V., & Olkin, I. (1985). Statistical methods for meta-analysis. Orlando, FL: Academic Press.

Hunter, J. E., & Schmidt, F. L. (1990). Methods of meta analysis: Correcting error and bias in research findings. Newbury Park, CA: Sage.

Jeynes, W. H. (2012). A meta-analysis on the effects and contributions of public, public charter, and religious schools on student outcomes. *Peabody Journal of Education*, *87*(3), 305-335.

Kay, K. (2010). 21st century skills: Why they matter, what they are, and how we get there. In J. A. Ballanca, & R. Brandt (Eds.), *21st century skills: Rethinking how students learn* (pp. XIII-XXXI). Bloomington, IN: Solution Tree.

Lee A. Scott (2017) . 21st Century Learning For Early Childhood. http://www.p21.org/storage/documents/EarlyLearning_Framework/P21_ELF_Guide_Final.pdf

Maslow, A.H. (1970). Motivation and Personality. 2nd ed. New York : Harper & Row Publishers.

Moher D, Liberati A, Tetzlaff J, Altman DG, The PRISMA Group (2009). Preferred Reporting Items for Systematic Reviews and Meta-Analyses: The PRISMA Statement. *PLoS Med, 6*(7), e1000097. doi:10.1371/journal.pmed1000097 For more information

Moriguchi, Y., Chevalier, N., & Zelazo, P. D. (2016). Development of executive function during childhood. In Y. Moriguchi., P. D., Zelazo, & N., Chevalier (Eds.). *Development of executive function during childhood*. Lausanne: Frontiers Media.

Moreno, A. J., Shwayder, I., & Friedman, I. D. (2017). The function of executive function: Everyday manifestations of regulated thinking in preschool settings. *Early Childhood Education Journal, 45*, 143-153. Doi: 10.1007/s10643-016-0777-y

Power, T. G. (1999). *Play and exploration in children and animals*. Psychology Press.

Santrock, J. W. (2015). *Life-span development*. McGraw-New York: Hill Education.

Slavin, R. E. (1986). Best-evidence synthesis: An alternative to meta-analytic and traditional reviews. *Educational Researcher, 15 (9),* 5–11.

Sutton-Smith, B. (2009). *The ambiguity of play*. Harvard University Press.

Trevarthen, C. (2005). First things first: infants make good use of the sympathetic rhythm of imitation, without reason or language. *Journal of Child Psychotherapy*, *31*(1), 91-113.

Tizard, B., & Hughes, M. (1984). Young children learning: talking and thinking at home and at school (London, Fontana). *Google Scholar*.

Thompson, M., & Gauntlett-Gilbert, J. (2008). Mindfulness with children and adolescents: Effective clinical application. *Clinical child psychology and psychiatry*, *13*(3), 395-407.

Topping, K., Dekhinet, R., &Zeedyk, S. (2013). Parent–infant interactionand children's language development. *Educational Psychology, 33*(4), 391-426

Van Voorhis, F. L., Maier, M. F., Epstein, J. L., & Lloyd, C. M. (2013). The impact of family involvement on the education of children ages 3 to 8: A focus on literacy and math achievement outcomes and social-emotional skills. *MDRC*.

World Health Organization. (1997). *Life skills education in schools. Division of mental health and prevention of substance abuse*. World health organization Geneva Switzerland.

ภาคผนวก ก

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ภาคผนวก ก 1

แบบบันทึกคุณลักษณะงานวิจัย (แต่ละเรื่อง)
โครงการวิจัย เรื่อง สังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวกับเด็กและเยาวชนในประเทศไทย

รหัสงานวิจัย .....

ผู้ประเมินงานวิจัย .....

ชื่อผู้วิจัย..... หน่วยงาน .....

ชื่อเรื่อง.....

เกณฑ์คัดเข้า	เกณฑ์คัดออก
☐ งานวิจัยเชิงประจักษ์ ตาม คำสำคัญในการสืบค้น	☐ งานวิจัยวิทยานิพนธ์
☐ งานวิจัยที่ได้รับการสนับสนุนใน 3 แหล่งทุน	☐ บทความปริทัศน์
☐ งานวิจัยที่ได้รับทุนในช่วงปี 2555 – 2559	☐ บทความเชิงวิเคราะห์และสังเคราะห์ต่างๆ
☐ เป็นงานวิจัยฉบับเต็ม	

หัวข้อ	รายละเอียด
1.สาขาที่ทำวิจัย ☐ 1.0 ไม่ระบุ ☐ 1.1 วิทยาศาสตร์สุขภาพ ☐ 1.2 สังคมศาสตร์ ☐ 1.3 มนุษยศาสตร์ ☐ 1.4 อื่นๆ	
2. ปีที่ได้รับทุน ☐ 2.0 ไม่ระบุ ☐ 2.1 ระบุ ..... ☐ 2.2 ปีที่ได้รับทุน	
3. วัตถุประสงค์การวิจัย ☐ 3.0 ไม่ระบุ ☐ 3.1 บรรยาย ☐ 3.2 สำรวจ/เปรียบเทียบ ☐ 3.3 หาความสัมพันธ์/การทดลอง ☐ 3.4 วิจัยและพัฒนา	
4. รูปแบบการวิจัย ☐ 4.0 ไม่ระบุ 4.1 เชิงคุณภาพ ☐ 4.1.1 เชิงคุณภาพไม่ระบุประเภท ☐ 4.1.2เชิงคุณภาพแบบทฤษฎีเชิงรากฐาน ☐ 4.1.3 เชิงคุณภาพแบบปรากฏการณ์นิยม	

หัวข้อ	รายละเอียด
☐ 4.1.4 เชิงคุณภาพแบบกรณีศึกษา/ Ethonography 4.2 เชิงปริมาณ ☐ 4.2.1 เชิงปริมาณแบบทดลอง ☐ 4.2.2 เชิงปริมาณ แบบสำรวจ ☐ 4.2.3 เชิงปริมาณแบบบรรยาย ☐ 4.3 การวิจัยและพัฒนา ☐ 4.4 ผสานวิธี/วิธีผสม 4.5 วิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (PAR) ☐ 4.5.1 วิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ☐ 4.5.2 วิจัยแบบมีส่วนร่วม ☐ 4.5.3 วิจัยเชิงปฏิบัติการ	
5. การเลือกพื้นที่ศึกษา/กลุ่มตัวอย่าง/ผู้มีส่วนร่วม/ผู้ให้ข้อมูล ☐ 5.0 ไม่ระบุ ☐ 5.1 ประชากรทั้งหมดของพื้นที่ที่ศึกษา 5.2 กลุ่มตัวอย่าง ☐ 5.2.1 กลุ่มตัวอย่างคัดเลือกแบบเจาะจง ☐ 5.2.2 กลุ่มตัวอย่างคัดเลือกแบบสุ่ม ☐ 5.2.3 กลุ่มตัวอย่างคัดเลือกแบบหลายขั้นตอน ☐ 5.3 อื่นๆ	
6. จำนวน/เพศ กลุ่มตัวอย่าง/ผู้มีส่วนร่วม/ผู้ให้ข้อมูล ☐ 6.0 ไม่ระบุ ☐ 6.1 จำนวนทั้งหมด .....คน ☐ 6.2 ชาย จำนวน ..... คน ☐ 6.3 หญิง จำนวน .....คน ☐ 6.4 อื่นๆ ระบุ ..... จำนวน .....คน	
7. ช่วงอายุ/อายุเฉลี่ย กลุ่มตัวอย่าง/ผู้มีส่วนร่วม/ผู้ให้ข้อมูล ☐ 7.0 ไม่ระบุ ☐ 7.1 ช่วงวัยทารก (แรกคลอด จนถึง อายุประมาณ 2 ปี) ☐ 7.2 ช่วงวัยเด็กตอนต้น (อายุประมาณ 2 ปี จนถึง อายุประมาณ 5-6 ปี) ☐ 7.3 ช่วงวัยเด็กตอนกลางและช่วงวัยเด็กตอนปลาย (อายุประมาณ 6 จนถึง อายุประมาณ 10-11 ปี) ☐ 7.4 ช่วงวัยรุ่น (อายุประมาณ 10-12 ปี จนถึง อายุประมาณ 18 ปี) ☐ 7.5 ช่วงวัยเยาวชน (อายุประมาณ 19 ปี ขึ้นไป) ☐ 7.6 อื่นๆ โปรดระบุ.....	
8. ประเด็นวิจัย ☐ 8.0 ไม่ระบุ ☐ 8.1 เด็ก	

หัวข้อ	รายละเอียด
☐ 8.2 ครอบครัว (ผู้ปกครอง) ☐ 8.3 โรงเรียน ☐ 8.4 ชุมชน ☐ 8.5 นโยบายที่เกี่ยวข้อง ☐ 8.6 เด็กด้อยโอกาส ☐ 8.7 เด็กเปราะบาง ☐ 8.8 เด็กที่เป็นเหยื่อ ☐ 8.9 เด็กพิเศษ ☐ 8.10 เด็กพิการ ☐ 8.11 เด็กเร่ร่อน ☐ 8.12 เด็กไร้สัญชาติ ☐ 8.13 กลุ่มทั่วไป ☐ 8.14 กลุ่มที่ต้องการการคุ้มครองเป็นพิเศษ ☐ 8.15 กลุ่มความสามารถพิเศษ/ความต้องการพิเศษ ☐ 8.16 กลุ่มเสี่ยงต่อการกระทำผิดและกระทำผิด ☐ 8.17 อื่นๆ ระบุ.....	
9. ประเด็นย่อย ☐ 9.0 ไม่ระบุ ☐ 9.1 การพัฒนา ☐ 9.2 การคุ้มครอง ☐ 9.3 การปรับพฤติกรรม ☐ 9.4 การปรับสภาพแวดล้อม ☐ 9.5 การช่วยเหลือสงเคราะห์ ☐ 9.6 การป้องกัน ☐ 9.7 การบำบัด ☐ 9.8 ลักษณะครอบครัว ☐ 9.9 การอบรมเลี้ยงดู ☐ 9.10 การเรียนรู้ ☐ 9.11 Executive Function ☐ 9.12 ทักษะชีวิต ☐ 9.13 ทักษะการเรียนรู้ศตวรรษที่ 21 ☐ 9.14 อื่นๆ ระบุ.....	
10. ประเภทเครื่องมือวิจัย ☐ 10.0 ไม่ระบุ ☐ 10.1 แบบสอบถาม ☐ 10.2 แบบวัด/แบบทดสอบ ☐ 10.3 แบบฝึกทักษะ ☐ 10.4 แบบสัมภาษณ์	

หัวข้อ	รายละเอียด
☐ 10.5 แบบสังเกต/แบบสำรวจ ☐ 10.6 แบบรายงานตนเอง ☐ 10.7 แบบประเมิน ☐ 10.8 อื่นๆ ระบุ.....	
11. คุณภาพเครื่องมือ ☐ 11.0 ไม่ระบุ ☐ 11.1 ความตรง ระบุ..... ☐ 11.2 ความเที่ยง ระบุ..... ☐ 11.3 ความน่าเชื่อถือได้ข้อมูล ระบุ.....	
12. การเก็บข้อมูล ☐ 12.0 ไม่ระบุ ☐ 12.1 แบบสอบถาม/แบบทดสอบ/แบบคัดกรอง/แบบประเมิน ☐ 12.2 การสัมภาษณ์รายบุคคล ☐ 12.3 การสัมภาษณ์รายกลุ่ม/สนทนากลุ่ม ☐ 12.4 การจัดทำเวทีสาธารณะ ☐ 12.5 การจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ ☐ 12.6 การสังเกต ☐ 12.7 อื่นๆ	
13. ระยะเวลาการดำเนินงานวิจัย ☐ 13.0 ไม่ระบุ ☐ 13.1 ระบุ ..... เดือน	
14. การวิเคราะห์ข้อมูล ☐ 14.0 ไม่ระบุ ☐ 14.1 วิเคราะห์เนื้อหา ☐ 14.2 สถิติบรรยาย (ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน) ☐ 14.3 สถิติเบื้องต้น (การเปรียบเทียบตัวอย่างระหว่างกลุ่ม สถิติทำนาย) ☐ 14.4 สถิติชั้นสูง (โมเดล การวิเคราะห์องค์ประกอบ)	

ข้อเสนอแนะจากผู้ทบทวน

.....

.....

.....

สรุปงานวิจัย (บทสรุปผู้บริหาร, บทคัดย่อ)

.....

.....

.....

ภาคผนวก ก 2

แบบประเมินคุณภาพงานวิจัย (แต่ละเรื่อง)
สำหรับงานวิจัยทั่วไป/งานวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม
โครงการวิจัย เรื่อง สังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวกับเด็กและเยาวชนในประเทศไทย

รหัสงานวิจัย .....

ผู้ประเมินงานวิจัย .....

ชื่อผู้วิจัย..... ..... หน่วยงาน.....

ชื่อเรื่อง .....

ลักษณะของงานวิจัยเฉพาะรายที่ประเมิน	ผลการประเมิน			
	1	2	3	4
1. ชื่อเรื่อง มีความชัดเจน สะท้อนภาพรวมของเรื่องที่ทำวิจัย* (*ชื่อเรื่องมีความชัดเจน สะท้อนภาพรวมของเรื่องที่ทำวิจัยระบุว่าเป็นวิธีการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม)*				
2. วัตถุประสงค์ มีความชัดเจน สอดคล้องกับเรื่องที่ทำวิจัย และบริบทที่ศึกษา				
3. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาชัดเจนและสอดคล้องกับเรื่องที่ทำวิจัย และเรื่องที่ทำวิจัยมีความสำคัญและมีความจำเป็น* (*ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา มีความชัดเจน เน้นคนในชุมชนมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนการวิจัย ผลกระทบก่อให้เกิดพลังในการเปลี่ยนแปลง*)				
4. การกำหนดขอบเขตของการวิจัยมีความสมเหตุสมผล				
5. รายงานเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมีปริมาณมากเพียงพอ				
6. รายงานเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสอดคล้องกับเรื่องที่ทำวิจัยและแสดงให้เห็นถึงความเชื่อมโยงกับงานวิจัยในอดีต และมีความทันสมัย				
7. การนิยามศัพท์เฉพาะมีความชัดเจน				
8. การสร้างกรอบความคิดในการวิจัยมีความเหมาะสม				
9. การออกแบบการวิจัย/ระเบียบวิธีวิจัย สอดคล้องกับปัญหาวิจัย/วัตถุประสงค์ มีความสมเหตุสมผล ถูกต้องตามหลักวิชาการ* (*การออกแบบการวิจัย สอดคล้องกับปัญหาวิจัย/วัตถุประสงค์ มีความสมเหตุสมผล ถูกต้องตามหลักวิชาการ (มีขั้นตอน เช่นสร้างการตระหนัก วางแผนร่วมกับชุมชน จัดเวทีคืนข้อมูลให้ชุมชน สร้างพลังการเปลี่ยนแปลงในชุมชน)*)				
10. การเลือกกลุ่มตัวอย่างมีความเหมาะสม				
11. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีคุณภาพด้านความตรง ความเที่ยง* (*มีการระบุเครื่องมือ เทคนิค/กิจกรรม ที่ใช้ในการวิจัยแบบมีส่วนร่วม เช่น เทคนิค AIC เทคนิคการจัดเวทีประชาคม เทคนิค SWOT*)				
12. การวิเคราะห์ข้อมูลมีความเหมาะสม				
13. ผลการวิจัยตอบวัตถุประสงค์/ปัญหาวิจัย ครบถ้วน				
14. การอภิปรายผล/การตีความผลการวิจัยมีความถูกต้อง				
15. ผลสรุปที่ได้จากการวิจัยมีความครอบคลุม สอดคล้องกับวัตถุประสงค์/ปัญหาวิจัย				
16. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้การวิจัยครั้งต่อไป ครบถ้วน เหมาะสม				
17. การนำเสนอรายงานการวิจัยมีความชัดเจน และคุณภาพของงานวิจัยในภาพรวมและเป็นเอกภาพผู้อ่านสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ง่าย				

หมายเหตุ เครื่องหมาย * แสดงถึงประเด็นประเมิน ซึ่ง*ในงานวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม* มีความแตกต่างจากประเด็นประเมินในงานวิจัยประเภทอื่นๆ โดยข้อความในวงเล็บเป็นประเด็นเฉพาะของ*งานวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม*

ภาคผนวก ก 3

คำอธิบายเกณฑ์การประเมินคุณภาพงานวิจัยเฉพาะเรื่อง สำหรับงานวิจัยทั่วไป/งานวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม จำนวน 17 รายการ

ประเด็นประเมิน	คะแนน	ความหมาย
1. ชื่อเรื่อง มีความชัดเจน สะท้อนภาพรวมของเรื่องที่ทำวิจัย	1	มีชื่อเรื่องบอกถึงปัญหาการวิจัยแบบกว้าง ๆ ไม่ได้ระบุประเด็นสำคัญที่ศึกษา
	2	มีชื่อเรื่องบอกถึงปัญหาวิจัย ระบุประเด็นสำคัญที่ศึกษาแต่ไม่ความชัดเจน
	3	มีชื่อเรื่องบอกถึงปัญหาวิจัย ระบุประเด็นสำคัญที่ศึกษา ไม่มีการระบุกลุ่มประชากร/ระบุไม่ชัดเจน
	4	มีชื่อเรื่องบอกถึงปัญหาวิจัย ระบุประเด็นสำคัญที่ศึกษา ระบุกลุ่มประชากรที่ศึกษา *เฉพาะ งานวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม*-มีชื่อเรื่องบอกถึงปัญหาวิจัย ระบุประเด็นสำคัญที่ศึกษา ระบุกลุ่มประชากรที่ศึกษา *ระบุว่าเป็นวิธีการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม*
2. วัตถุประสงค์ มีความชัดเจน สอดคล้องกับเรื่องที่ทำวิจัย และบริบทที่ศึกษา	1	กำหนดวัตถุประสงค์กว้างๆ ไม่เชื่อมโยงกับประเด็นสำคัญที่ผู้วิจัยสนใจศึกษา
	2	กำหนดวัตถุประสงค์ชัดเจน และสอดคล้องกับชื่อเรื่อง มีการระบุประเด็นสำคัญที่ผู้วิจัยสนใจศึกษาและประชากร
	3	กำหนดวัตถุประสงค์ชัดเจนและสอดคล้องกับชื่อเรื่อง มีการระบุประเด็นสำคัญที่ผู้วิจัยสนใจศึกษา ประชากร และวิธีการที่ใช้ศึกษา
	4	กำหนดวัตถุประสงค์ชัดเจนและสอดคล้องกับชื่อเรื่อง มีการระบุประเด็นสำคัญที่ผู้วิจัยสนใจศึกษา วิธีการศึกษา และบริบทของการศึกษาวิจัยที่ชัดเจน
3. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหามีความชัดเจนและสอดคล้องกับเรื่องที่ทำวิจัย และระบุความสำคัญ ความจำเป็น และประโยชน์ของงานวิจัย	1	ไม่ได้ระบุประเด็นปัญหาและความสำคัญในการทำวิจัย หรือระบุไม่ชัดเจน
	2	ระบุประเด็นปัญหาและความสำคัญในการทำวิจัย แต่ยังไม่ครอบคลุมในประเด็นที่ศึกษา และ เรื่องที่ศึกษาก่อให้เกิดประโยชน์หรือผลกระทบต่อสังคม และได้องค์ความรู้ใหม่
	3	ระบุประเด็นปัญหาและความสำคัญในการทำวิจัย ครอบคลุมประเด็นที่ศึกษาโดยมีเหตุผลสนับสนุน และ เรื่องที่ศึกษาก่อให้เกิดประโยชน์หรือผลกระทบต่อสังคม ได้องค์ความรู้ใหม่ และยังไม่เคยมีผู้ศึกษามาก่อน
	4	ระบุประเด็นปัญหาและความสำคัญในการทำวิจัย ครอบคลุมประเด็นที่ศึกษาโดยมีข้อมูลผลการวิจัย และเหตุผลสนับสนุน มีความกระชับ ตรงประเด็น และ เรื่องที่ศึกษาก่อให้เกิดประโยชน์หรือผลกระทบต่อสังคม ได้องค์ความรู้ใหม่ เป็นเรื่องที่ยังไม่เคยมีผู้ศึกษามาก่อนและเป็นปัญหาเร่งด่วน
เฉพาะ งานวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม*-ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหามีความชัดเจน เน้นคนในชุมชนมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนการวิจัย ผลกระทบก่อให้เกิดพลังในการเปลี่ยนแปลง*	1	ไม่ได้ระบุประเด็นปัญหาและความสำคัญในการทำวิจัย หรือระบุไม่ชัดเจน
	2	ระบุประเด็นปัญหาและความสำคัญในการทำวิจัย ไม่สามารถบอกได้อย่างชัดเจนว่าเรื่องที่ศึกษาก่อให้เกิดประโยชน์หรือการเปลี่ยนแปลงต่อชุมชน
	3	ระบุให้เห็นถึงประเด็นปัญหาและความสำคัญในการทำวิจัย และ เรื่องที่ศึกษาก่อให้เกิดประโยชน์หรือการเปลี่ยนแปลงต่อชุมชนแต่ไม่ชัดเจน ไม่ครอบคลุม
	4	ระบุให้เห็นชัดเจนถึงประเด็นปัญหาและความสำคัญในการทำวิจัย ครอบคลุมประเด็นที่ศึกษาโดยมีข้อมูล ผลการวิจัย และเหตุผลสนับสนุน มีความกระชับ ตรงประเด็น และเรื่องที่ศึกษาก่อให้เกิดประโยชน์หรือการเปลี่ยนแปลงต่อชุมชน
4. การกำหนดขอบเขตของการวิจัยมีความ	1	ไม่มีกำหนดขอบเขตของการวิจัย หรือ กำหนดขอบเขตการวิจัยไม่ครบถ้วน โดยมีการระบุนิยามประเด็นสำคัญ/ประชากรที่ศึกษาเพียงอย่างใดอย่างหนึ่ง

ประเด็นประเมิน	คะแนน	ความหมาย
สมเหตุสมผล	2	กำหนดขอบเขตของการวิจัยโดยมีการระบุถึงประเด็นสำคัญ/ประชากรที่ศึกษา
	3	กำหนดขอบเขตของการวิจัยโดยมีการระบุถึงประเด็นสำคัญ ครอบคลุมตามกรอบความคิดเชิงทฤษฎี ตัวแปรที่ผู้วิจัยเลือกมาศึกษา และประชากรที่ศึกษา
	4	กำหนดขอบเขตของการวิจัยโดยมีการระบุถึงตัวแปรครอบคลุมตามกรอบความคิดเชิงทฤษฎี ประเด็นสำคัญที่ผู้วิจัยเลือกมาศึกษา และประชากรที่ศึกษา รวมทั้งมีการอธิบายเหตุผลในการกำหนดขอบเขตการวิจัยอย่างสมเหตุสมผล
5. รายงานเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีปริมาณมากเพียงพอ	1	มีรายงานเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชนที่สนใจและระเบียบวิธีวิจัยที่ใช้ในการศึกษา ตั้งแต่ 0 - 5 เรื่อง
	2	มีรายงานเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชนที่สนใจและระเบียบวิธีวิจัยที่ใช้ในการศึกษา 5 เรื่องขึ้นไป แต่ไม่ถึง 10 เรื่อง
	3	มีรายงานเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชนที่สนใจและระเบียบวิธีวิจัยที่ใช้ในการศึกษา 10 เรื่องขึ้นไป แต่ไม่ถึง 15 เรื่อง
	4	มีรายงานเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชนที่สนใจและระเบียบวิธีวิจัยที่ใช้ในการศึกษา มากกว่า 15 เรื่อง
6. รายงานเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสอดคล้องกับเรื่องที่ทำวิจัยและแสดงให้เห็นถึงความเชื่อมโยงกับงานวิจัยในอดีต และมีความทันสมัย	1	ไม่มี หรือมีรายงานเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องซึ่งไม่ได้ศึกษาในเรื่องเดียวกัน/ไม่ได้ใช้ประโยชน์ หรือ รายงานเอกสารและงานวิจัยเสนอแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับปัญหาวิจัย แต่รายละเอียดในแต่ละเล่มไม่สัมพันธ์กัน หรือไม่มีการอ้างอิง มีการอ้างอิงแต่ยังไม่ครบถ้วน และรายงานเอกสาร/งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เป็นงานวิจัยที่ทำภายในระยะเวลา 5 ปี ไม่ถึงร้อยละ 30
	2	มีรายงานเอกสารและงานวิจัยเสนอแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับปัญหาวิจัย มีการอธิบายความเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์กันระหว่างงานวิจัยแต่ละเล่ม มีการอ้างอิงแต่ยังไม่ครบถ้วน รายงานเอกสาร/งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เป็นงานวิจัยที่ทำภายในระยะเวลา 5 ปี ร้อยละ 30 ขึ้นไป แต่ไม่ถึงร้อยละ 50
	3	มีรายงานเอกสารและงานวิจัยเสนอแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับปัญหาวิจัย มีการอธิบายความเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์กันระหว่างงานวิจัยแต่ละเล่ม มีการอ้างอิงแต่ยังไม่ครบถ้วน รายงานเอกสาร/งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เป็นงานวิจัยที่ทำภายในระยะเวลา 5 ปี ร้อยละ 50 ขึ้นไป แต่ไม่ถึงร้อยละ 70
	4	มีรายงานเอกสารและงานวิจัยเสนอแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับปัญหาวิจัย มีการอธิบายความเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์กันระหว่างงานวิจัยแต่ละเล่ม มีรายงานเอกสารอ้างอิงเสนอไว้ครบถ้วน และมีการสังเคราะห์เนื้อหาจากงานวิจัยแต่ละเล่ม (เช่น สรุปเป็นตาราง สรุปเป็นความเรียงรายงานเอกสาร/งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เป็นงานวิจัยที่ทำภายในระยะเวลา 5 ปี มากกว่าร้อยละ 70
7. การนิยามศัพท์เฉพาะมีความชัดเจน	1	ไม่มีการนิยามศัพท์เฉพาะ/นิยามประเด็นหลักเพียงบางตัว ไม่ครบถ้วน หรือนิยามศัพท์ที่ไม่จำเป็นต้องให้นิยาม
	2	มีการให้นิยามเชิงทฤษฎีกับประเด็นหลักครบถ้วน แต่ยังขาดนิยามเชิงปฏิบัติการ
	3	มีการให้นิยามทั้งเชิงทฤษฎีและนิยามเชิงปฏิบัติการกับประเด็นหลัก ถูกต้อง
	4	มีการให้นิยามทั้งเชิงทฤษฎีและนิยามเชิงปฏิบัติการกับประเด็นหลัก ถูกต้อง ครบถ้วน
8. การสร้างกรอบความคิดในการวิจัยมีความเหมาะสม	1	ไม่มีการระบุกรอบการวิจัย หรือ กรอบความคิดในการวิจัยไม่ได้แสดงให้เห็นแนวคิดที่ใช้เป็นหลักในการศึกษา
	2	มีกรอบความคิดในการวิจัยแสดงให้เห็นถึงแนวคิดที่ใช้เป็นหลักในการศึกษา
	3	มีกรอบความคิดในการวิจัยแสดงให้เห็นถึงแสดงให้เห็นแนวคิดที่ใช้เป็นหลักในการศึกษา และมีทฤษฎีสนับสนุนบ้าง แต่ไม่ครบถ้วน

ประเด็นประเมิน	คะแนน	ความหมาย
	4	มีกรอบความคิดในการวิจัยแสดงให้เห็นถึงแสดงให้เห็นแนวคิดที่ใช้เป็นหลักในการศึกษาครบถ้วน สมบูรณ์ และการอนุมานจากทฤษฎีมีความสมเหตุสมผลตามหลักตรรกวิทยา
9. การออกแบบการวิจัย/ระเบียบวิธีวิจัยสอดคล้องกับปัญหาวิจัย/วัตถุประสงค์ มีความสมเหตุสมผลถูกต้องตามหลักวิชาการ *เฉพาะ งานวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม-เพิ่มมีการระบุขั้นตอน เช่นสร้างการตระหนัก วางแผนร่วมกับชุมชน จัดเวทีคืนข้อมูลให้ชุมชน สร้างพลังการเปลี่ยนแปลงในชุมชน)*	1	ไม่มีการระบุ แบบแผนการวิจัย ระเบียบวิธีวิจัย ไม่สอดคล้องกับปัญหาวิจัย หรือ การออกแบบการวัดตัวแปรสอดคล้องกับปัญหาวิจัยแต่ไม่ชัดเจน
	2	มีการระบุ แบบแผนการวิจัย ระเบียบวิธีวิจัย สอดคล้องกับปัญหาวิจัย หรือ วัตถุประสงค์การวิจัย แต่ไม่ครบถ้วน
	3	มีการระบุ แบบแผนการวิจัย ระเบียบวิธีวิจัย และสอดคล้องกับปัญหาวิจัย หรือวัตถุประสงค์การวิจัย ครบถ้วน แต่ขาดความถูกต้องตามหลักวิชาการด้านระเบียบวิธีการวิจัย
	4	มีการระบุ แบบแผนการวิจัย ระเบียบวิธีวิจัย และสอดคล้องกับปัญหาวิจัย หรือวัตถุประสงค์การวิจัย ครบถ้วน และมีความสมเหตุสมผล ถูกต้องตามหลักวิชาการด้านระเบียบวิธีการวิจัย
10. การเลือกกลุ่มตัวอย่างมีความชัดเจนเหมาะสม	1	ไม่มีการระบุการได้มาของกลุ่มตัวอย่าง หรือ ชุมชนไม่มีส่วนในการเลือกตัวอย่าง
	2	กลุ่มตัวอย่างได้มาจากการเลือกโดยระบุที่มา/เกณฑ์การเลือกไม่ชัดเจน ชุมชนไม่มีส่วนในการเลือกตัวอย่าง
	3	กลุ่มตัวอย่างได้มาจากการเลือกโดยระบุที่มา/เกณฑ์การเลือกชัดเจน ชุมชนมีส่วนในการเลือกตัวอย่าง
	4	กลุ่มตัวอย่างได้มาจากการเลือกโดยระบุที่มา/เกณฑ์การเลือกชัดเจน และชุมชนมีส่วนในการเลือกตัวอย่างในทุกขั้นตอน และก่อให้เกิดพลังอำนาจในกลุ่มที่เป็นเป้าหมายของการศึกษา
11. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีคุณภาพด้านความตรง ความเที่ยง	1	ไม่มีการระบุถึงการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ/เครื่องมือที่ใช้ไม่มีคุณภาพ หรือ มีการระบุถึงวิธีการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ แต่ไม่ได้ระบุถึงคุณภาพของเครื่องมือ
	2	มีการระบุถึงวิธีการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือด้านความเที่ยง แต่ไม่มีการระบุคุณภาพด้านความตรงเชิงเนื้อหา/ความตรงเชิงโครงสร้าง/ความตรงตามสภาพ/ความตรงเชิงพยากรณ์
	3	มีการระบุถึงวิธีการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือด้านความเที่ยง และความตรงเชิงเนื้อหา
	4	มีการระบุถึงวิธีการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือด้านความเที่ยง และความตรงเชิงเนื้อหาและความตรงด้านอื่น ๆ เช่น ความตรงเชิงโครงสร้าง ความตรงตามสภาพ หรือความตรงเชิงพยากรณ์
เฉพาะ งานวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม -มีการระบุเครื่องมือ (เทคนิค/กิจกรรม)ที่ใช้ในการวิจัยแบบมีส่วนร่วม	1	ไม่มีการระบุถึงเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยทั้งในส่วนของนักวิจัยและส่วนของสมาชิกของชุมชน
	2	มีการระบุถึงเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยทั้งในส่วนของนักวิจัยและส่วนของสมาชิกของชุมชน แต่ไม่ครบถ้วน
	3	มีการระบุถึงเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยทั้งในส่วนของนักวิจัยและส่วนของสมาชิกของชุมชน ครบถ้วน

ประเด็นประเมิน	คะแนน	ความหมาย
เช่น เทคนิค AIC เทคนิคการจัดเวทีประชาคม เทคนิค SWOT	4	มีการระบุถึงเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยทั้งในส่วนของนักวิจัยและส่วนของสมาชิกของชุมชน โดยเป็นเครื่องมือและเทคนิคที่เหมาะสม ถูกต้องตามหลักวิชาการ
12. การวิเคราะห์ข้อมูลมีความเหมาะสม	1	ไม่มี หรือไม่อธิบายการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นขั้นตอน ตามลำดับ
	2	มีการวิเคราะห์ข้อมูล และอธิบายการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นตอน แต่ไม่ครบถ้วนตามวัตถุประสงค์/ปัญหาวิจัย
	3	มีการวิเคราะห์ข้อมูล และอธิบายการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ครบถ้วนตามวัตถุประสงค์/ปัญหาวิจัย
	4	มีการวิเคราะห์ข้อมูล และอธิบายการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ครบถ้วนตามวัตถุประสงค์/ปัญหาวิจัย ระบุว่าเหตุใดการวิเคราะห์นี้จึงมีความเหมาะสมกับการศึกษาดังกล่าว และถูกต้องตามหลักวิชาการ
13. ผลการวิจัยตอบวัตถุประสงค์/ปัญหาวิจัย ครบถ้วน	1	ไม่มีการนำเสนอผลการวิจัย หรือ ผลการวิจัยไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์/ปัญหาวิจัย
	2	มีการนำเสนอผลการวิจัยเป็นขั้นตอน และผลการวิจัยตอบวัตถุประสงค์/ปัญหาวิจัย แต่ไม่ครบถ้วน
	3	มีการนำเสนอผลการวิจัยเป็นขั้นตอน ชัดเจน และผลการวิจัยตอบวัตถุประสงค์/ปัญหาวิจัยอย่างครบถ้วน
	4	มีการนำเสนอผลการวิจัยเป็นขั้นตอน ชัดเจน เป็นระบบเข้าใจง่าย และผลการวิจัยตอบวัตถุประสงค์/ปัญหาวิจัยอย่างครบถ้วน เหมาะสม
14. การอภิปรายผล/การตีความผลการวิจัยมีความถูกต้อง	1	ไม่มีการอภิปรายผล/การตีความผลการวิจัย หรือ การอภิปรายผล/การตีความไม่สอดคล้องกับข้อค้นพบของการวิจัย
	2	มีการอภิปรายผล/การตีความผลการวิจัย ที่ชี้ให้เห็นข้อเท็จจริงและข้อค้นพบของการวิจัยสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ แต่ไม่ครบถ้วน
	3	มีการอภิปรายผล/การตีความผลการวิจัยการตีความ ที่ชี้ให้เห็นข้อเท็จจริงและข้อค้นพบของการวิจัยสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ครบถ้วน ภายใต้ขอบเขตและความสมบูรณ์ของข้อมูลที่ค้นพบ (ไม่ตีความหมายเกินเลยไปจากข้อมูลที่มี) มีเหตุผลยืนยันความถูกต้องน่าเชื่อถือของผลการวิจัย
	4	มีการอภิปรายผล/การตีความผลการวิจัยการตีความ ที่ชี้ให้เห็นข้อเท็จจริงและข้อค้นพบของการวิจัยสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ครบถ้วน ภายใต้ขอบเขตและความสมบูรณ์ของข้อมูลที่ค้นพบ มีเหตุผลยืนยันความถูกต้อง น่าเชื่อถือของผลการวิจัย และมีการเชื่อมโยงผลการวิจัยกับทฤษฎีหรืองานวิจัยในอดีต รวมทั้งมีการหาข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อชี้แจงความเป็นไปได้ของผลการวิจัยนั้น
15. ผลสรุปที่ได้จากการวิจัยมีความครอบคลุมสอดคล้องกับวัตถุประสงค์/ปัญหาวิจัย	1	ผลสรุปที่ได้ไม่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์/ปัญหาวิจัย หรือ ผลสรุปที่ได้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์/ปัญหาวิจัย
	2	ผลสรุปที่ได้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์/ปัญหาวิจัย แต่ยังตอบปัญหาวิจัยได้ไม่ครอบคลุม
	3	ผลสรุปที่ได้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์/ปัญหาวิจัย โดยสามารถตอบปัญหาวิจัยได้ครอบคลุม
	4	ผลสรุปที่ได้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์/ปัญหาวิจัย โดยสามารถตอบปัญหาวิจัยได้ครอบคลุม และนำเสนออย่างเป็นขั้นตอน
16. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้การวิจัยครั้งต่อไป	1	ข้อเสนอแนะไม่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ทำวิจัย ไม่ครอบคลุมทุกประเด็นปัญหา และข้อเสนอแนะเกี่ยวข้องกับเรื่องที่ทำวิจัย แต่เป็นข้อเสนอแนะที่เป็นข้อคิดเห็นหรือสามัญสำนึกของผู้วิจัย ไม่ได้มาจากผลการวิจัย

ประเด็นประเมิน	คะแนน	ความหมาย
ครบถ้วน เหมาะสม	2	มีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้และข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไปเป็นแนวคิดที่ได้จากกระบวนการหรือผลการวิจัย แต่ขาดเหตุผลรองรับอย่างเพียงพอ
	3	ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้และข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไปเป็นแนวคิดที่ได้จากกระบวนการหรือผลการวิจัย และมีเหตุผลรองรับอย่างเพียงพอ
	4	ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้และข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไปเป็นแนวคิดที่ได้จากกระบวนการหรือผลการวิจัย โดยมีเหตุผลรองรับอย่างเพียงพอ เป็นข้อเสนอแนะที่ใหม่และมีความสมเหตุสมผลที่จะนำไปใช้ในทางปฏิบัติ
17. การนำเสนอรายงานการวิจัยมีความชัดเจนและคุณภาพของงานวิจัยในภาพรวมและเป็นเอกภาพผู้อ่านสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ง่าย	1	การนำเสนอรายงานการวิจัยยังขาดรายละเอียด หรือไม่ตรงประเด็น ไม่เป็นเอกภาพ
	2	การนำเสนอรายงานการวิจัยครบถ้วนในหัวข้อสำคัญ โดยแต่ละหัวข้อมีรายละเอียดที่สำคัญ แต่ไม่เป็นเอกภาพ
	3	การนำเสนอรายงานการวิจัยครบถ้วนในหัวข้อสำคัญ โดยแต่ละหัวข้อมีรายละเอียดสำคัญครบถ้วน ตรงประเด็น และสอดคล้องเชื่อมโยงกัน และงานวิจัยในภาพรวมมีคุณภาพสูง มีแนวโน้มไปใช้ประโยชน์
	4	การนำเสนอรายงานการวิจัยครบถ้วนในหัวข้อสำคัญ โดยแต่ละหัวข้อมีรายละเอียดที่สำคัญครบถ้วน ตรงประเด็น สอดคล้องเชื่อมโยงกัน และกระชับ ได้ใจความ และสามารถมองเห็นแนวทางในการนำไปใช้ประโยชน์ได้

ภาคผนวก ก 4

แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ
โครงการวิจัย เรื่อง การสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวกับเด็กและเยาวชนในประเทศไทย

ชื่อผู้สัมภาษณ์..... วันที่สัมภาษณ์.....

สถานที่สัมภาษณ์.....

คำชี้แจง แบบสัมภาษณ์นี้ มีเป้าหมายเพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญ ได้ให้ข้อเสนอแนะในประเด็นการวิจัยด้านเด็กและเยาวชนในประเทศไทย โดยแบบสัมภาษณ์นี้แบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. ข้อมูลผู้ให้สัมภาษณ์

ตำแหน่งงาน..... สถานที่ทำงาน.....

ลักษณะงาน/หน้าที่..... .....

วุฒิการศึกษาสูงสุด..... .....

ประสบการณ์ด้านเด็กและเยาวชน ..... ปี

กลุ่มเด็กและเยาวชนที่ทำงานด้วย อยู่ในช่วงอายุ

☐ เด็ก (0-12 ปี) ☐ วัยรุ่น (13-18 ปี) ☐ เยาวชน (19-25 ปี

ตอนที่ 2 ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญในเรื่องการวิจัยด้านเด็กและเยาวชนในประเทศไทย

2.1 ท่านเป็นผู้ที่ใช้ผลงานวิจัยด้านเด็กและเยาวชน ในการทำงาน/ทำกิจกรรมต่างๆ

☐ ใช่ ☐ ไม่ใช่ ระบุรายละเอียด.....

(เช่น ผู้สอน/อาจารย์ นักจิตวิทยา นักวิชาชีพทำงานด้านเด็กและเยาวชนผู้บริหารหน่วยงาน ผู้ประกอบการอิสระ ฯลฯ)

ผลวิจัยด้านเด็กและเยาวชนในประเทศไทยในปัจจุบัน ตอบโจทย์ในการทำงาน/ทำกิจกรรมต่างๆของท่านมากน้อยเพียงใด โปรดระบุตัวอย่างประสบการณ์ในการใช้งานวิจัยที่ตอบโจทย์/ไม่ตอบโจทย์

.....

.....

สรุป	*สาระ/ประเด็นที่กล่าวถึงในการสัมภาษณ์*	สถานะปัจจุบัน	ตามความคาดหวัง
1		1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
2		1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
3		1 2 3 4 5	1 2 3 4 5

2..2 ท่านเป็นผู้ที่ทำงานเกี่ยวข้องกับการวิจัยด้านเด็กและเยาวชนในประเทศไทย

☐ ใช่ ☐ ไม่ใช่ ระบุรายละเอียด.....

(เช่น ผู้ผลิตงานวิจัย ผู้กำหนดโจทย์วิจัย นักนโยบายและแผน ผู้กำกับดูแลทิศทางงานวิจัย ฯลฯ)

ท่านมองว่า งานวิจัยเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนในประเทศไทยปัจจุบัน ตอบโจทย์สังคมไทยมากน้อยเพียงใด มีประเด็นใดที่ตอบโจทย์แล้ว ประเด็นใดที่ควรได้รับการแก้ไข ปรับปรุง โปรดระบุตัวอย่างประเด็นและประสบการณ์ตรงในเรื่องนั้นๆ

.....

.....

สรุป	*สาระ/ประเด็นที่กล่าวถึงในการสัมภาษณ์*	สถานะปัจจุบัน	ตามความคาดหวัง
1		1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
2		1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
3		1 2 3 4 5	1 2 3 4 5

2.3 เนื่องด้วยสังคมปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมาก แบบก้าวกระโดด (เช่น ด้านโครงสร้างประชากร เทคโนโลยี ความหลากหลายของผู้คนในสังคม เป็นต้น) จากประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชน ท่านมีความคิดเห็น และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทิศทางการวิจัยด้านเด็กและเยาวชนใน 20 ปีข้างหน้า อย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

สรุป	*สาระ/ประเด็นที่กล่าวถึงในการสัมภาษณ์*	สถานะปัจจุบัน	ตามความคาดหวัง
1		1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
2		1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
3		1 2 3 4 5	1 2 3 4 5

2.4 ท่านมีความคิดเห็น และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ ตลอดจนแนวทางการสนับสนุนการวิจัยด้านเด็กและเยาวชน อย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

สรุป	*สาระ/ประเด็นที่กล่าวถึงในการสัมภาษณ์*	สถานะปัจจุบัน	ตามความคาดหวัง
1		1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
2		1 2 3 4 5	1 2 3 4 5
3		1 2 3 4 5	1 2 3 4 5

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นในเรื่องการวิจัยเด็กและเยาวชนในประเทศไทย

	ประเด็นด้านการวิจัย	ระดับความคิดเห็น		หมายเหตุ
		ในปัจจุบัน	ความคาดหวัง	
1	ด้านครอบคลุมตามช่วงวัย			
	1.1 เด็ก (0-12 ปี)	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5	
	1.2 วัยรุ่น (13-18 ปี)	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5	
	1.3 เยาวชน (19-25 ปี)	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5	
2	ด้านสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลต่อการพัฒนาเด็กและเยาวชน			
	2.1.เด็กและเยาวชน และระบบจุลภาค	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5	
	2.2 ระบบปฏิสัมพันธ์	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5	
	2.3 ระบบภายนอก	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5	

	ประเด็นด้านการวิจัย	ระดับความคิดเห็น		หมายเหตุ
		ในปัจจุบัน	ความคาดหวัง	
	2.4 ระบบมหภาค	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5	
3	ด้านสิทธิเด็กและเยาวชนตาม The UN Convention			
	3.1 การมีชีวิตรอด เกี่ยวข้องกับ ปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิต เช่น ด้านโภชนาการ คุณภาพชีวิต การเข้าถึงบริการสาธารณสุขต่างๆ	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5	
	3.2การพัฒนา เกี่ยวข้องกับ การเล่นในเด็ก การศึกษา เสรีภาพทางความคิด กิจกรรมทางสังคมวัฒนธรรม การเข้าถึงความรู้และข้อมูลต่างๆ	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5	
	3.3 การได้รับการคุ้มครอง ปกป้องจากการถูกล่วงละเมิด การแสวงหาประโยชน์ เด็กในกระบวนการยุติธรรม การฟื้นฟูเยียวยา ส่งเสริมสมรรถภาพในเด็กและเยาวชน	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5	
	3.4 การมีส่วนร่วม ในกิจกรรมต่างๆ ของสังคม ชุมชน เพื่อการเตรียมตัวเป็นผู้ใหญ่ที่ดีต่อไป	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5	
4	ด้านโครงสร้างพื้นฐานส่งเสริมสนับสนุนและกำกับทิศทางการวิจัย			
	4.1 บุคลากรฝ่ายสนับสนุนในการผลิตงานวิจัย เช่น นักเขียนเชิงเทคนิค Technical Writer นักสถิติ	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5	
	4.2 การจัดเวทีนำเสนอความก้าวหน้า/ผลงานวิจัย	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5	
	4.3การเชื่อมโยงระหว่างผู้ผลิตงานวิจัยและผู้ใช้ประโยชน์งานวิจัย	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5	
	4.4 การมีระบบการบริหารจัดการข้อมูลวิจัย	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5	

ขอขอบพระคุณในความอนุเคราะห์ให้ข้อมูลสัมภาษณ์

ภาคผนวก ข
รายนามผู้ทรงคุณวุฒิในการวิจัย

ภาคผนวก ข 1

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิด้านระเบียบวิธีวิจัย
โครงการวิจัย เรื่อง การสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวกับเด็กและเยาวชนในประเทศไทย

ลำดับ	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง/สังกัด	ความเชี่ยวชาญ
1	ผศ. ดร. สุชาดา ทวีสิทธิ์	กลุ่มสาขาวิชาวิจัยประชากรและสังคม สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล	การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม
2	อาจารย์ ดร.ภิรดี วัชรสินธุ์	ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต	วิธีวิทยาการวิจัยในการศึกษาวิจัยในเด็กและเยาวชน

ภาคผนวก ข 2

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิให้ข้อมูลสัมภาษณ์
โครงการวิจัย เรื่อง การสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวกับเด็กและเยาวชนในประเทศไทย

ลำดับ	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง/สังกัด	ความเชี่ยวชาญ
1	ผศ.ดร.พิณสุดา สิริธรังสี	อาจารย์/ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยและฝึกอบรมทางการศึกษา วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์	ประสบการณ์นักวิชาการศึกษาสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัด ช่วยราชการกองการเจ้าหน้าที่ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ผู้อำนวยการส่วนวิชาการโครงการทรัพยากรมนุษย์ กระทรวงศึกษาธิการ (งบสนับสนุน UNDP) หัวหน้าสำนักงาน/เลขานุการกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ศธ. หัวหน้ากลุ่ม/ผู้อำนวยการกลุ่ม/ผู้เชี่ยวชาญในสำนักงานปฏิรูปการศึกษา/สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
2	ดร. จุฬากรณ์ มาเสถียรวงศ์	ผอ.สถาบันรามจิตติ	งานวิจัยติดตามสภาวการณ์เด็ก เยาวชน และงานขับเคลื่อนยุทธศาสตร์เด็กเยาวชนในระดับท้องถิ่น
3	ศ. พญ. อลิสา วัชรสินธุ์	หัวหน้าหน่วยจิตเวชเด็ก ภาควิชาจิตเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ จุฬาฯ	จิตเวชเด็กและวัยรุ่น
4	คุณเพ็ญพรรณ จิตตะเสนีย์	ผู้อำนวยการสำนักสนับสนุนสุขภาวะเด็ก เยาวชนและครอบครัว สสส.	ผู้เชี่ยวชาญพิเศษ ด้านเด็กเยาวชนและครอบครัว
5	รศ.อภิญญา เวชยชัย	คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ นายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์	งานบริหารจัดการระบบทางวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ผลักดันสาขาวิชาการพัฒนาเด็ก เยาวชนและครอบครัว ในคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ ม.ธรรมศาสตร์ เป็นผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการคุ้มครองเด็กแห่งชาติ วิทยากรในงานคุ้มครองเด็ case management นักวิจัยและอาจารย์ผู้สอน หัวหน้าคณะวิจัยเรื่องระบบคุ้มครองเด็กในสังคมไทยของ สกว.
6	ผศ.ดร.จรัมพร โห้ลำยอง	สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล	นักวิจัยด้านเศรษฐศาสตร์แรงงานเกี่ยวข้องกับเด็กแรงงานข้ามชาติเด็ก กลุ่มประชากรพิเศษ สังเคราะห์งานวิจัยด้านเด็กในภพารวม และทำงานด้านครอบครัวในระยะ 3 ปี งานครอบครัวของประเทศ ร่วมงานกับ สสส. ทำโครงการ Thai Family Matter กลุ่มวัยรุ่นตอนต้น อายุ 10-13 ปี เป็นการเอาเครื่องมือให้พ่อแม่คุยสื่อสารกับเด็ก

ภาคผนวก ค

งานวิจัยที่สืบค้นได้จาก 3 ฐานข้อมูล
และผลการจัดหมวดหมู่งานวิจัยตามกรอบการวิจัย

ภาคผนวก ค 1

งานวิจัยที่สืบค้นได้จาก 3 ฐานข้อมูล

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวกับเด็กและเยาวชนในประเทศไทยนี้ มาจาก 3 ฐานข้อมูล ได้แก่ งานวิจัยจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) งานวิจัยของกรมกิจการเด็กและเยาวชน (ดย.) และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการเสริมสร้างสุขภาพ (สสส.) ในช่วงปี พ.ศ. 2555-2559 โดยใช้คำสำคัญ เช่น เด็ก เยาวชน วัยรุ่น ครอบครัว โรงเรียน นักเรียน นักศึกษา โดยผลงานวิจัยที่สืบค้นได้ จำนวน จำนวน 404 เล่ม คัดออก 223 เล่ม[4] และผ่านการคัดเลือกตามเกณฑ์ จำนวน 181 เล่ม (ข้อมูล ณ วันที่ 22 ตุลาคม พ.ศ. 2561) ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ลำดับ	คำสำคัญ	รหัส	ชื่อ	ผู้วิจัย	ปีรับทุน	งานวิจัยที่ใช้
1	เด็ก	สกว 001	การวิจัยเชิงเปรียบเทียบพัฒนาการด้านนโยบายและยุทธศาสตร์ทางการศึกษาของประเทศในประชาคมอาเซียน: กรณีศึกษาประเทศเวียดนาม มาเลเซีย และอินโดนีเซีย	วีระเทพ ปทุมเจริญวัฒนา	2555	✓
2	เด็ก	สกว 002	การตรวจหาคุณลักษณะเฉพาะระดับโมเลกุลของเชื้อไวรัสซาฟโฟลและโคซาในผู้ป่วยเด็กที่มีอาการอุจจาระร่วง	ภัทรา คำรินทร์	2555	คัดออก
3	เด็ก	สกว 003	การศึกษาชั้นเรียนและวิธีการแบบเปิด : นวัตกรรมสำหรับการวัดและประเมินคุณภาพผู้เรียนในศตวรรษที่ 21	เจนสมุทร แสงพันธ์	2555	✓
4	เด็ก	สกว 004	การศึกษาเปรียบเทียบพัฒนาการด้านนโยบายและยุทธศาสตร์ทางการศึกษา ปัจจัยที่ส่งเสริมและที่เป็นอุปสรรคในการนำนโยบายสู่การปฏิบัติในรอบ 3 ทศวรรษของกลุ่มประเทศเอเชียตะวันออก : เกาหลีใต้ ไต้หวัน และญี่ปุ่น	กัมปนาท บริบูรณ์	2555	✓
5	เด็ก	สกว 005	ทุนสนับสนุนวิจัยกิจกรรมทางเลือก (Alternative Activity Research: AAR) เพื่อเด็ก เด็กกำพร้า สตรี สตรีหม้าย ผู้นำศาสนา ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ (จังหวัดปัตตานี ยะลา นราธิวาสและสี่อำเภอตอนล่างของจังหวัดสงขลา)	เมตตา กูนิง	2555	คัดออก
6	เด็ก	สกว 006	ระดับของอะดิโพคายน์ก่อนและหลังการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในเด็กอ้วนไทย	ศิรินุช ชมโท	2555	คัดออก
7	เด็ก	สกว 007	การศึกษาและพัฒนาสื่อคอมพิวเตอร์มัลติมีเดียเพื่อการเรียนรู้การใช้งานโปรแกรมประยุกต์ที่มีประสิทธิภาพสำหรับผู้พิการทางการได้ยิน	สุธา เหลือลมัย	2556	✓
8	เด็ก	สกว 008	ผลไม้และผักพื้นบ้าน ช่วยสร้างเสริมสุขภาพเด็กและผู้สูงอายุ จังหวัดชัยนาท	ยุพิน ขำนิล	2556	✓
9	เด็ก	สกว 009	การพัฒนาชุมชนออนไลน์เครือข่ายครูไทยหัวใจไอซีที	ขวัญหญิง ศรีประเสริฐภาพ	2556	✓
10	เด็ก	สกว 010	ผลของการใช้เฟสบุ๊คที่มีต่อสมรรถภาพด้านการเรียนของนักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร	วิไลลักษณ์ เสรีตระกูล	2556	✓

[4] *งานวิจัยจำนวน 223 เล่ม ที่ไม่ตรงตามเกณฑ์การคัดเลือก 2 รอบ มีรายละเอียดคือ*

1.1 คัดออกรอบที่ 1 เนื่องจาก คุณสมบัติไม่ตรงตามเกณฑ์การคัดเลือก (พิจารณาจากชื่อเรื่อง และ บทคัดย่อ) และ ชื่อเรื่องซ้ำซ้อนเนื่องจากใช้คำสำคัญในการสืบค้นต่างกัน

*1.2 คัดออกรอบที่ 2 เนื่องจาก เนื้อหา*สาระ ประเด็นวิจัย และความพอเพียงของข้อมูลที่สามารถนำมาสังเคราะห์ได้ (พิจารณาจาก รายงานวิจัยฉบับเต็ม)

ลำดับ	คำสำคัญ	รหัส	ชื่อ	ผู้วิจัย	ปีรับทุน	งานวิจัยที่ใช้
11	เด็ก	สกว 011	การพัฒนาชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูเพื่อสร้างชุมชนนักปฏิบัติในการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ไอซีทีของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	ศยามน อินสะอาด	2556	คัดออก
12	เด็ก	สกว 012	โครงการวิจัยเพื่อการออกแบบผลิตภัณฑ์ร่วมกับชุมชนที่สามารถช่วยในการบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพ เด็กพิการทางกายภาพในชนบทที่ห่างไกล	ชูจิต ตรีรัตนพันธ์	2556	✓
13	เด็ก	สกว 013	การประเมินภาวะแทรกซ้อนทางหัวใจในผู้ป่วยเด็กโรคธาลัสซีเมียที่ได้รับเลือดสม่ำเสมอและผลของยาคาร์วีดิลอลในผู้ป่วยที่มีการทำงานของหัวใจผิดปกติ	สุชญา ศิลป์วิไลรัตน์	2556	คัดออก
14	เด็ก	สกว 014	ภาพยนตร์เด็กไทยกับการประกอบสร้างภาพตัวแทนเด็กและอุดมการณ์ที่แฝงอยู่	กำจร หลุยยะพงศ์	2556	✓
15	เด็ก	สกว 015	แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันปราบปรามปัญหาเด็กแว้นในกรุงเทพมหานคร	สุรีย์พร นิพิฐวิทยา	2556	✓
16	เด็ก	สกว 016	ผลกระทบของภาวะหยุดหายใจจากการเกิดก่อนกำหนดต่อระดับแคทาโคลามีนและโปรตีโอมในปัสสาวะ	ดังใจ สุวรรณกิตติ	2556	คัดออก
17	เด็ก	สกว 017	การศึกษารูปแบบการใช้เครื่องมือแห่งการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (ไอซีที) เพื่อพัฒนาทักษะความคิดของนักเรียนในระดับประถมศึกษา	ธัญญ์ณัช บุษบงค์	2556	✓
18	เด็ก	สกว 018	การเปรียบเทียบการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานเรื่องการสังเคราะห์และการนำโซเดียมพอลิอะคริเลตกลับมาใช้ใหม่ที่ใช้และไม่ใช้โปรแกรม D4L+P	กานต์ตะรัตน์ วุฒิเสลา	2556	คัดออก
19	เด็ก	สกว 019	โครงการเศรษฐกิจแบบพึ่งพาตนเองในสภาวะความไม่สงบจังหวัดชายแดนภาคใต้ ระยะที่ 2	เมตตา กูนิง	2556	✓
20	เด็ก	สกว 020	แบบจำลองทางเศรษฐศาสตร์เพื่อประเมินปีสุขภาวะที่เพิ่มขึ้นจากมาตรการที่เกี่ยวกับการจัดการปัญหาโรคอ้วนในเด็กในประเทศไทย	วิน เตชะเคหะกิจ	2556	✓
21	เด็ก	สกว 021	การวิจัยและพัฒนาเครือข่ายครูเชิงพื้นที่เพื่อยกระดับคุณภาพการเรียนรู้ในจังหวัดชายแดนภาคใต้โดยใช้การจัดการความรู้	เรชา ชูสุวรรณ	2556	คัดออก
22	เด็ก	สกว 022	โครงการวิจัยการพัฒนาสื่อองค์ความรู้เรื่อง “ทุกวันทุกวัย กินผักผลไม้ หลากหลายคุณค่า”	ราตรี ปั้นพินิจ	2556	✓
23	เด็ก	สกว 023	เครือข่ายวิจัยและขับเคลื่อนเชิงยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาเด็ก เยาวชนและการศึกษา พ.ศ.2556-2557	จุฬากรณ์ มาเสถียรวงศ์	2556	✓
24	เด็ก	สกว 024	ความเท่าเทียมด้านโอกาสและเสมอภาคในความสัมฤทธิ์ผลทางการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการพัฒนาอาชีวศึกษาในการเตรียมแรงงานของประเทศและประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน: การจัดการศึกษาเด็กชาติพันธุ์	มาฆะ ขิตตะสังคะ	2557	✓
25	เด็ก	สกว 025	สภาพการณ์และแนวทางการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการฝึกอาชีพและปรับเปลี่ยนอาชีพของแรงงานไทย	ทัศตริน วรรณเกตุศิริ	2557	คัดออก
26	เด็ก	สกว 026	การพัฒนาทักษะอาชีพและการดำรงชีพ สาหรับการเรียนรู้ศตวรรษที่ 21 ด้วยกระบวนการเชิงจิตวิทยาเสริมสร้างศักยภาพแห่งตน	เพ็ญนภา กุลนภาดล	2557	✓
27	เด็ก	สกว 027	การวิจัยและพัฒนาเครือข่ายการจัดการศึกษาเชิงพื้นที่เพื่อการพัฒนาความสามารถด้านภาษาของเด็กในจังหวัดยะลา	เกสรี ลัดเลีย	2557	✓

ลำดับ	คำสำคัญ	รหัส	ชื่อ	ผู้วิจัย	ปีรับทุน	งานวิจัยที่ใช้
28	เด็ก	สกว 028	ปัจจัยด้านผู้เรียนและโรงเรียนที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ในโครงการทดสอบนานาชาติ TIMSS 2011 ของนักเรียนในภูมิภาคอาเซียนและเอเชียตะวันออก: วิเคราะห์พหุระดับและการศึกษาเปรียบเทียบ	พงศ์ประพันธ์ พงษ์โสภณ	2557	✓
29	เด็ก	สกว 029	การศึกษาความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์และการมีจิตสาธารณะเพื่อพัฒนาศักยภาพการเป็นคนดีคนเก่งของนักเรียนไทย	ดวงจันทร์ วรคามิน	2558	✓
30	เด็ก	สกว 030	การจัดการเรียนรู้สำหรับเด็ก เยาวชน และชุมชนบนฐานความหลากหลายทางวัฒนธรรม	นันธิดา จันทรางศุ	2558	✓
31	เด็ก	สกว 031	ความอยู่ดีมีสุขของครอบครัวไทย	ภูเบศร์ สมุทรจักร	2558	✓
32	เด็ก	สกว 032	การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบมีปฏิสัมพันธ์โดยใช้สมองเป็นฐานเพื่อการเรียนรู้ภาษาไทยสำหรับนักเรียนที่ใช้ภาษามลายูถิ่นเป็นภาษาแม่ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้	มูนีเร๊าะ ผดุง	2558	✓
33	เด็ก	สกว 033	การพัฒนาหลักสูตรบูรณาการ เพื่อส่งเสริมความสามารถทางพหุปัญญาสำหรับเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดชัยภูมิ	สุนันท์ สีพาย	2558	✓
34	เด็ก	สกว 034	การเปลี่ยนแปลงกระบวนทัศน์ของเด็กและเยาวชนไทยที่กระทำผิดซ้ำเพื่อเสริมสร้างความตระหนักในคุณค่าของชีวิตก่อนคืนสู่สังคม	พัชรา สินลอยมา	2558	✓
35	เด็ก	สกว 035	การพัฒนาหน่วยการเรียนรู้บูรณาการหลักสูตรการเรียนรู้เรื่องคุณค่าผักและผลไม้	ณรงค์ ผัดอ่อนอ้าย	2559	✓
36	เด็ก	สกว 036	โครงการสร้างหลักสูตรท้องถิ่นประเพณีแห่กระธูปวันออกพรรษาเพื่อสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนบ้านหนองนกออกประชาสรรค์ ตำบลหนองบัวแดง อำเภอหนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ ระยะที่ 1	วิเชษฐ พุทธรักษ์	2555	✓
37	เด็ก	สกว 037	แนวทางการสืบทอดภูมิปัญญามโนราห์ โดยกลุ่มเยาวชน ครูภูมิปัญญา และองค์กรท้องถิ่น ชุมชนบ้านคลองเสียว เทศบาลตำบลเมืองเวียง อำเภอเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ระยะที่ 1	พรจิต ชูชื่น	2555	✓
38	เด็ก	สกว 038	กระบวนการจัดการหนี้สินของครัวเรือน โดยการมีส่วนร่วมของกลุ่มเด็กและเยาวชนบ้านห้วยยาบ หมู่ที่ 5 ตำบลทาเหนือ อำเภอแม่ออน จังหวัดเชียงใหม่	จันทนา ศรีทองคำ	2555	✓
39	เด็ก	สกว 039	ศึกษาแนวทางการใช้ไตรสิกขาเพื่อส่งเสริมและป้องกันปัญหาสุขภาพจิต (ความพิการทางจิต) ในกลุ่มผู้สูงอายุ ตำบลสีคิ้ว อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา	พระครูอมรชัยคุณ	2555	คัดออก
40	เด็ก	สกว 040	รูปแบบการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านระดับประถมศึกษาปีที่ 1-3 โดยการมีส่วนร่วม : กรณีศึกษาโรงเรียนหนองหญ้าปล้อง ตำบลนาฝาย อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ	ดร.เพียงแข ภูผายาง	2555	✓
41	เด็ก	สกว 041	รูปแบบการสร้างสำนึกอนุรักษ์และฟื้นฟูห้วยน้ำบองเพื่อการอุปโภคบริโภค โดยการมีส่วนร่วมของเยาวชน โรงเรียน และชุมชน 4 หมู่บ้าน ตำบลโคกม่วง อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภูระยะที่1	สุวิทย์ เดี่ยวผา	2555	✓

ลำดับ	คำสำคัญ	รหัส	ชื่อ	ผู้วิจัย	ปีรับทุน	งานวิจัยที่ใช้
42	เด็ก	สกว 042	รูปแบบการสร้างสำนึกเยาวชนเพื่อการอนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งอาหารของชุมชน กรณีศึกษาพื้นที่ป่าสาธารณะประโยชน์โคกหนองกุง ตำบลนาแก อำเภอนาวัง จังหวัดหนองบัวลำภู ระยะที่ 1	จำเนียร มัตกิต	2555	✓
43	เด็ก	สกว 043	รูปแบบกระบวนการเรียนรู้ศีล 5 ของเด็กเยาวชน เพื่อลด ละ เลิกการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ บ้านนาไร่และโนนมีชัย ตำบลดงมะไฟ อำเภอสุวรรณคูหา จังหวัดหนองบัวลำภู ระยะที่ 1	ใหม่ บุตรโคตร	2555	✓
44	เด็ก	สกว 044	รูปแบบสวัสดิการเด็กและเยาวชนที่เหมาะสมของชุมชนบ้านดงเว้นและบ้านใหญ่ดงเจริญ ตำบลโพนสว่าง อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย ระยะที่ 1	ธัญญา ตันตระกูล	2555	✓
45	เด็ก	สกว 045	การจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยด้วยการมีส่วนร่วมของชุมชน ศูนย์เด็กเล็ก และเทศบาลตำบลหนองสอ อ.เมือง จ. กาฬสินธุ์	สุดาเรศ ศิริสิทธิ์ ธนภาค	2555	✓
46	เด็ก	สกว 046	ศึกษารูปแบบการจัดงานบุญฮีตสิบสองที่เหมาะสมเพื่อลดการดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชนของบ้านโนนป่าว่าน ตำบลกุดผึ้ง อำเภอสุวรรณคูหา จังหวัดหนองบัวลำภู ระยะที่ 1	สังเวียน พิลาลัย	2555	✓
47	เด็ก	สกว 047	กระบวนการพัฒนาการเรียนการสอนเศรษฐกิจพอเพียงของเด็กนักเรียน โดยการมีส่วนร่วมของบ้าน วัด และโรงเรียน กรณีศึกษาโรงเรียนสว่างกิจวิทยา ตำบลเสาเล้า อำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์	กาญจนา วรพันธ์	2555	✓
48	เด็ก	สกว 048	รูปแบบการสร้างกระบวนการเรียนรู้เพื่อนำไปสู่การลดรายจ่ายของเด็กและเยาวชนบ้านกระจาย ตำบลกระจาย อำเภอป่าติ้ว จังหวัดยโสธร	นายสีนิล วรศิลป์	2555	✓
49	เด็ก	สกว 049	กระบวนการสร้างการเรียนรู้ของเด็กและเยาวชนต่อการจัดการทรัพยากรอาหารของชุมชน กรณีเครือข่ายเยาวชนอนุรักษ์ต้นน้ำพอง ระยะที่ 1	สุรางค์รัตน์ ชำนาญมูล	2555	✓
50	เด็ก	สกว 050	ตามรอยพระธรรม การศึกษากระบวนการพัฒนาเด็กและเยาวชน ด้วยพุทธภาวนา บ้านดงบัง ตำบลหนองคู อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร	ไฉน อดกลั้น	2555	✓
51	เด็ก	สกว 051	รูปแบบการสร้างการเรียนรู้เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการบริโภคนิยมของเด็กและเยาวชนบนฐานการพึ่งตนเองของครอบครัวและชุมชนบ้านสองห้อง หมู่ 5 ต.ร่องคำ อ.ร่องคำ จ.กาฬสินธุ์	สุทัศน์ พรมดี	2555	✓
52	เด็ก	สกว 052	การจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กในครอบครัวที่อพยพแรงงานโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนชาติ พันธุ์กูย ลาว เยอ ในเขตบริการโรงเรียนบ้านพะแวะ ตำบลสุขสวัสดิ์ อำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษระยะที่ 1	ภูริต อภิรักษ์วรการ	2555	คัดออก
53	เด็ก	สกว 053	การจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อสร้างการเรียนรู้สำหรับเด็กและเยาวชน ชุมชนนาหอ ตำบลนาหอ อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย	พยุงพร นนทวิศรุต	2555	✓
54	เด็ก	สกว 054	แนวทางการฟื้นฟูภูมิปัญญาการทำนาข้าว (นาพรุใหญ่) เพื่อสร้างกระบวนการเรียนรู้สู่เด็กเยาวชนบ้านภูเขาทอง ตำบลกำพวน อำเภอสุขสำราญ จังหวัดระนอง ระยะที่ 1	เสาย๊ะ คงยศ	2555	✓

ลำดับ	คำสำคัญ	รหัส	ชื่อ	ผู้วิจัย	ปีรับทุน	งานวิจัยที่ใช้
55	เด็ก	สกว 055	ตามรอยไถ : การศึกษาเรื่องข้าว เพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมแก่เด็กและเยาวชน บ้านกุดจอก ตำบลน้ำคำใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร	บุญธรรม วงษ์สุวรรณ	2555	✓
56	เด็ก	สกว 056	ผลกระทบของชุมชนจากเหตุการณ์ภัยพิบัติ เพื่อหาแนวทางการฟื้นฟูและเตรียม ความพร้อมในการเผชิญภัยพิบัติโดยบทบาทเยาวชน เครือข่ายยุวชนสร้างสรรค์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ระยะที่ 1	เกียววะลี มีสิทธิ์	2555	✓
57	เด็ก	สกว 057	กระบวนการประยุกต์ใช้แนวทางหลักคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การจัดการศึกษาของโรงเรียนกับชุมชน กรณีศึกษา : โรงเรียนบ้านฝายป่าบัว ตำบลหนองคูขาด อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม	ศาสตรา ปาสาบุตร	2555	✓
58	เด็ก	สกว 058	กระบวนการมีส่วนร่วมของเด็กและเยาวชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่บ้านสบยาว ต.เมืองจัง อ.ภูเพียง จ.น่าน	รุ่งนภา กำวี	2555	✓
59	เด็ก	สกว 059	แนวทางการส่งเสริมบทบาทสตรีในการจัดการครอบครัวเพื่อสู่การสร้างครอบครัวสุขสันต์ (บาฮากียา) ตำบลลุโบะยิไร อำเภอมายอ จังหวัดปัตตานี ระยะที่ 1	ปรีดิ๊ะ หะยีเตะ	2555	คัดออก
60	เด็ก	สกว 060	ศึกษาตัวชี้วัดคุณภาพและความอุดมสมบูรณ์ของแม่น้ำเลยตอนต้นด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่น กรณีศึกษา บ้านเลยตาวตาด ตำบลเลยวังไสย์ อำเภอภูหลวง จังหวัดเลย ระยะที่ 2	ทองคำ แก้วพันยู	2556	✓
61	เด็ก	สกว 061	แนวทางการพัฒนาเครือข่ายผู้ผลิตและผู้บริโภคอาหารอินทรีย์ในพื้นที่อ่าวบ้านดอน โดยบทบาทของเครือข่ายเยาวชนผู้บริโภค จังหวัดสุราษฎร์ธานี	สิรินนา เพชรรัตน์	2556	✓
62	เด็ก	สกว 062	รูปแบบการสร้างเครือข่ายเยาวชนคนสร้างสรรค์ตำบลบ้านขาม อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู	ราชันย์ ท้าวพา	2556	✓
63	เด็ก	สกว 063	"บีชู อางเกิ่งอางกอ เฮล่นยา" (แหล่งเรียนรู้ของเก่าชาวบีชู) บ้านดอยชมภู ตำบลโป่งแพร่ อำเภอแม่ลาว จังหวัดเชียงราย	พิบูลย์ชัย สวัสดิ์สกุลไพร	2556	คัดออก
64	เด็ก	สกว 064	ศึกษารูปแบบการจัดการเรียนรู้คนดีศรีชุมชนโดยใช้ต้นทุนที่ดีทางสังคมของเยาวชนบ้านหนองหอย หมู่ 4 และหมู่ 10 ตำบลกุดชุมแสง อำเภอหนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ ระยะที่ 2	ปัญญา ใจวังโลก	2556	✓
65	เด็ก	สกว 065	แนวทางการส่งเสริมบทบาทสตรีในการจัดการครอบครัวเพื่อสู่การสร้างครอบครัวสุขสันต์ (บาฮากียา) ตำบลลุโบะยิไร อำเภอมายอ จังหวัดปัตตานี ระยะที่ 2	ปรีดิ๊ะ หะยีเตะ	2556	คัดออก
66	เด็ก	สกว 066	รูปแบบการสร้างสำนึกเยาวชนเพื่อการอนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งอาหารของชุมชน กรณีศึกษาพื้นที่ป่าสาธารณประโยชน์โคกหนองกุง ตำบลนาแก อำเภอนาวัง จังหวัดหนองบัวลำภู ระยะที่ 2	จำเนียร มัตกิต	2556	✓
67	เด็ก	สกว 067	ศึกษารูปแบบการพัฒนาทักษะการคิดของกลุ่มเด็กและเยาวชนตำบลสวนผึ้ง อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี	สุขสันติ์ สำเภา	2556	✓
68	เด็ก	สกว 068	แนวทางการพัฒนาระบบการบริหารจัดการกลุ่มสตรีบ้านโตนกลอยและการตลาดของผลิตภัณฑ์ผ้าทอมือ เพื่อยกระดับเป็นวิสาหกิจชุมชนของบ้านโตนกลอย ม.6 ต.กำพวน อ.สุขสำราญ จ.ระนอง	กาญจนา ดาวเรือง	2556	คัดออก

ลำดับ	คำสำคัญ	รหัส	ชื่อ	ผู้วิจัย	ปีรับทุน	งานวิจัยที่ใช้
69	เด็ก	สกว 069	แนวทางการสร้างความร่วมมือของเครือข่ายครู เพื่อร่วมจัดการเรียนรู้โดยใช้ฐานทรัพยากรในชุมชน ของเครือข่ายโรงเรียนในอำเภอท่าชนะจังหวัดสุราษฎร์ธานี	เย็นจิตร วงศ์พิทักษ์	2556	✓
70	เด็ก	สกว 070	รูปแบบการเสริมสร้างศักยภาพและพลังเยาวชนในการเปลี่ยนแปลงชุมชนจังหวัดหนองบัวลำภู	ภาสกร บัวศรี	2556	✓
71	เด็ก	สกว 071	งานวิจัยเพื่อท้องถิ่นประเด็นเด็กเยาวชนจังหวัดยโสธร สู่การสื่อสารทางสังคม	พนมวรรณ คาดพันโน	2556	✓
72	เด็ก	สกว 072	การพัฒนาศักยภาพและทักษะการใช้ชีวิตผ่านกิจกรรมที่สร้างสรรค์ของเด็กและเยาวชนตำบลแพรกหนามแดง อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม	ชัยวัฒน์ อมศิริ	2556	คัดออก
73	เด็ก	สกว 073	ทุนทางสังคมและวัฒนธรรมของชุมชนในการแก้ไขปัญหาการทะเลาะวิวาทของเด็กและเยาวชน ตำบลกำพี้ อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม	วิยะดา รัตนเพชร	2556	✓
74	เด็ก	สกว 074	รูปแบบการทำงานของภาคีเครือข่ายอำเภอโนนสังในการป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร จังหวัดหนองบัวลำภู	บุษบา บัวสาย	2556	✓
75	เด็ก	สกว 075	การพัฒนาหลักสูตรการจัดการทักษะชีวิตในสถานการณ์อุทกภัย เพื่อเตรียมความพร้อมของนักเรียน และสร้างการมีส่วนร่วมกับชุมชนในการเผชิญอุทกภัย กรณีศึกษา : โรงเรียนดรุโณทัยพุนพิน อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี	สมใจ เอียดนิมิตร	2556	✓
76	เด็ก	สกว 076	ผลกระทบของภาวะหยุดหายใจจากการเกิดก่อนกำหนดต่อระดับแคทาโคลามีนและโปรตีโอมในปัสสาวะ	ดังใจ สุวรรณกิตติ	2556	คัดออก
77	เด็ก	สกว 077	การศึกษารูปแบบการใช้เครื่องมือแห่งการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (ไอซีที) เพื่อพัฒนาทักษะความคิดของนักเรียนในระดับประถมศึกษา	ธัญญ์ณัช บุษบงค์	2556	คัดออก
78	เด็ก	สกว 078	การเปรียบเทียบการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานเรื่องการสังเคราะห์และการนำโซเดียมพอลิอะคริเลตกลับมาใช้ใหม่ที่ใช้และไม่ใช้โปรแกรม D4L+P	กานต์ตะรัตน์ วุฒิเสลา	2556	คัดออก
79	เด็ก	สกว 079	โครงการเศรษฐกิจแบบพึ่งพาตนเองในสภาวะความไม่สงบจังหวัดชายแดนภาคใต้ ระยะที่ 2	เมตตา กูนิง	2556	คัดออก
80	เด็ก	สกว 080	แบบจำลองทางเศรษฐศาสตร์เพื่อประเมินปีสุขภาวะที่เพิ่มขึ้นจากมาตรการที่เกี่ยวกับการจัดการปัญหาโรคอ้วนในเด็กในประเทศไทย	วิน เตชะเคหะกิจ	2556	คัดออก
81	เด็ก	สกว 081	การวิจัยและพัฒนาเครือข่ายครูเชิงพื้นที่เพื่อยกระดับคุณภาพการเรียนรู้ในจังหวัดชายแดนภาคใต้โดยใช้การจัดการความรู้	เรชา ชูสุวรรณ	2556	คัดออก
82	เด็ก	สกว 082	โครงการวิจัยการพัฒนาสื่อองค์ความรู้เรื่อง “ทุกวันทุกวัย กินผักผลไม้ หลากหลายคุณค่า”	ราตรี ปั้นพินิจ	2556	คัดออก
83	เด็ก	สกว 083	เครือข่ายวิจัยและขับเคลื่อนเชิงยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาเด็ก เยาวชนและการศึกษา พ.ศ.2556-2557	จุฬากรณ์ มาเสถียรวงศ์	2556	คัดออก
84	เด็ก	สกว 084	ความเท่าเทียมด้านโอกาสและเสมอภาคในความสัมฤทธิ์ผลทางการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการพัฒนาอาชีวศึกษาในการเตรียมแรงงานของประเทศและประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน: การจัดการศึกษาเด็กชาติพันธุ์	มาฆะ ขิตตะสังคะ	2557	คัดออก
85	เด็ก	สกว 085	สภาพการณ์และแนวทางการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการฝึกอาชีพและปรับเปลี่ยนอาชีพของแรงงานไทย	ทัศตริน วรรณเกตุศิริ	2557	คัดออก

ลำดับ	คำสำคัญ	รหัส	ชื่อ	ผู้วิจัย	ปีรับทุน	งานวิจัยที่ใช้
86	เด็ก	สกว 086	รูปแบบการพัฒนาความเข้มแข็งของกลไกชุมชนในการป้องกันปัจจัยเสี่ยงของเด็กและเยาวชนจังหวัดหนองบัวลำภู	ภาสกร บัวศรี	2558	✓
87	เด็ก	สกว 087	รูปแบบการทำงานกลไกชุมชนเพื่อลดปัจจัยเสี่ยงในกลุ่มเด็กและเยาวชน ตำบลหนองกุงแก้ว อำเภอศรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู	นงลักษณ์ โกมุทพงษ์	2558	✓
88	เด็ก	สกว 088	ศึกษาระบบและหลักสูตรการเตรียมความพร้อมเด็กหูหนวกก่อนเรียนร่วมที่มีประสิทธิภาพ	ฉลวย มูลโคตร	2558	✓
89	เด็ก	สกว 089	ศึกษาการพัฒนาพ่อแม่ที่มีลูกสมองพิการรายใหม่ให้สามารถฝึกลูกได้ด้วยตนเอง โดยศูนย์เรียนรู้ฟื้นฟูเด็กพิการ พัทยา จังหวัดชลบุรี	อวดา อินอาจ	2558	✓
90	เด็ก	สกว 090	ศึกษาและพัฒนารูปแบบการทำงานอย่างเข้มแข็งของแกนนำเครือข่ายในศูนย์การเรียนรู้และฟื้นฟูเด็กพิการ	หนูค่ำ บุญสวน	2558	✓
91	เด็ก	สกว 091	รูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนขนาดเล็กพื้นที่กึ่งเมืองเพื่อลดปัจจัยเสี่ยงของเด็กและเยาวชน ตำบลโพธิ์ชัย อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู	สนธิ วิริยะกุล	2558	✓
92	เด็ก	สกว 092	รูปแบบการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของเด็กและเยาวชนด้วยบุญประเพณีท้องถิ่น ตำบลโนนเมือง อำเภอนากลาง จังหวัดหนองบัวลำภู	ธีระวัฒน์ แสนคำ	2558	✓
93	เด็ก	สกว 093	แนวทางการใช้งานวิจัยเพื่อท้องถิ่นเป็นฐานในการฟื้นฟูชีวิตคนและสิ่งแวดล้อม รอบเขายายดา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ระยะที่ 2	ชิษนุวัฒน์ มณีศรีขำ	2559	✓
94	เด็ก	สกว 094	รูปแบบการสืบทอดวัฒนธรรมประเพณีการละเล่นของชุมชนต่อเด็กและเยาวชนบ้านหัวฝาย ตำบลโป่งน้ำร้อน อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่	สุทธิพงษ์ โพงจ่าม	2559	✓
95	เด็ก	สกว 095	การสืบค้นภูมิปัญญาเพื่อพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างเด็ก, เยาวชนกับชุมชน บ้านหนองเหนี่ยง ตำบลบวกค้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่	นุสวรรณ สินเจิมศิริ	2559	✓
96	เยาวชน	สกว 096	โครงการยุววิจัยระหว่างเยาวชนไทย-กัมพูชา (ยุววิจัย ASEAN ไทย-กัมพูชา) ระยะที่ 1	สุรัตน์ เลิศล้ำ	2555	✓
97	เยาวชน	สกว 097	ขีดความสามารถในการแข่งขันของเยาวชนไทยเพื่อรองรับการพัฒนาประเทศในบริบทของประชาคมอาเซียน	ปิยวรรณ วิเศษสุวรรณภูมิ	2556	✓
98	เยาวชน	สกว 098	นิทรรศการศิลปะเชิดชูพลเมืองดี	ไกรสร ประเสริฐ	2557	✓
99	เยาวชน	สกว 099	ทัศนคติ ความคาดหวัง และความต้องการแสดงบทบาทของความเป็นพลเมืองในกลุ่มเยาวชนระดับสถาบันอุดมศึกษาในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้	ศิริลักษณ์ คัมภิรานนท์	2557	✓
100	เยาวชน	สกว 100	อนาคตภาพของการจัดการศึกษาตลอดชีวิตเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนในศูนย์เยาวชนเขตพัฒนาพื้นที่พิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้	จุฑารัตน์ คชรัตน์	2557	✓
101	เยาวชน	สกว 101	การศึกษาความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์และการมีจิตสาธารณะเพื่อพัฒนาศักยภาพการเป็นคนดีคนเก่งของนักเรียนไทย	ดวงจันทร์ วรคามิน	2558	คัดออก
102	เยาวชน	สกว 102	บทบาทของเยาวชนในการจัดการท่องเที่ยวหาดกาสิงและโบราณสถานแบบมีส่วนร่วมบ้านบ่อเจ็ดลูก ตำบลปากน้ำ	บดินทร์ มูฮัมมัดสะมัน	2555	คัดออก

ลำดับ	คำสำคัญ	รหัส	ชื่อ	ผู้วิจัย	ปีรับทุน	งานวิจัยที่ใช้
			อำเภอละงู จังหวัดสตูล			
103	เยาวชน	สกว 103	สถานการณ์ปัญหาและแนวทางการนำภูมิปัญญาด้านพันธุกรรมท้องถิ่น และระบบเกษตรผสมผสาน เพื่อฟื้นฟูคลองลำแชง โดยสภาเยาวชนต้นน้ำเขาพระ หมู่ 6 ตำบลเขาพระ อำเภอรัตภูมิ จังหวัดสงขลา ระยะที่ 1	เจ๊ะเล๊าะ บิลอะหลี	2555	✓
104	เยาวชน	สกว 104	ปัญหาความขัดแย้งในการใช้ประโยชน์จากการจับสัตว์น้ำบริเวณแหล่งหญ้าทะเลอ่าวปัตตานี และการสร้างบทบาทของเยาวชนให้มีส่วนร่วมในการคลี่คลายปัญหาความขัดแย้งอย่างสันติวิธี กรณีศึกษาบ้านตะโละสมิแล ม.2 และบ้านปาตาบูดี ม.3 ต.แหลมโพธิ์ อ.ยะหริ่ง จ.ปัตตานี	ฟาดีละห์ สะอะ	2555	✓
105	เยาวชน	สกว 105	แนวทางการจัดการขยะของเยาวชน โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน บ้านมั่นคง ชุมชนบางบัว เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร	พัสรินณ์ พันธุ์แน่น	2555	✓
106	เยาวชน	สกว 106	กระบวนการถ่ายทอดวิถีเกษตรกรรมอย่างมีส่วนร่วมสู่เยาวชนตำบลหนองเรือ อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร	ยงยุท เชื้อบัญฑิต	2555	✓
107	เยาวชน	สกว 107	แนวทางการจัดการศูนย์เรียนรู้โรงเรียนคลองโต๊ะเหล็ม เพื่อสร้างสำนึกการอนุรักษ์แก่เยาวชน ชุมชนบ้านโคกพยอม ต.ละงู อ.ละงู จ.สตูล	ศักรินทร์ สีหมะ	2556	คัดออก
108	เยาวชน	สกว 108	แนวทางการอนุรักษ์ป่าชุมชน โดยการมีส่วนร่วมระหว่างกลุ่มเยาวชน วัด และ ชุมชนบ้านควนยูง ตำบลขุนทะเล อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี	วิภาดา วาสินธุ์	2556	✓
109	เยาวชน	สกว 109	รูปแบบการสร้างเยาวชน ใจอาสา เพื่อทำงานทางสังคมขององค์กรภาคประชาสังคม จังหวัดสุราษฎร์ธานี	ธัญวรัตน์ ฐิตะโชติการ	2556	✓
110	เยาวชน	สกว 110	รูปแบบกิจกรรมการหนุนเสริมการสอนอ่านภาษามลายูกลางสำหรับนักเรียนตาดีกาโดยเยาวชนชุมชนปอฮนตือมอ อำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี	มูฮัมมัดฮุสนี เบญจสม	2556	✓
111	เยาวชน	สกว 111	“บวยจ เดะ ลากู ซูกา บวยจ” เยาวชนอูรักลาโวยจ บ้านสังกาอู้ ตำบลเกาะลันตาใหญ่ อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่	ศันสนีย์ ทะเลลึก	2556	✓
112	เยาวชน	สกว 112	แนวทางการสืบทอดภูมิปัญญามโนราห์ โดยกลุ่มเยาวชน ครูภูมิปัญญา และองค์กรท้องถิ่น ชุมชนบ้านคลองเสียว เทศบาลตำบลเมืองเวียง อำเภอเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ระยะที่ 2	พรจิต ชูชื่น	2556	✓
113	เยาวชน	สกว 113	ผลกระทบจากการประกอบอาชีพประมงต่อดอนหอยและแนวประการัง เพื่อสร้างสำนึกร่วมของคนในการอนุรักษ์และฟื้นฟูดอนหอยและแนวปะการัง ตำบลคันธุลี อำเภอท่าชนะ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ระยะที่ 1	ประเสริฐ ประสิทธิกุล	2556	✓
114	เยาวชน	สกว 114	ศึกษาแนวทางการจัดการอาหารด้วยภูมิปัญญาปกาเกอะญอโดยแกนนำเยาวชนปกาเกอะญอบนพื้นที่สูง และการมีส่วนร่วมของผู้รู้ในชุมชน บ้านห้วยกระต่าย และบ้านแม่ลามาน้อย ตำบลแม่สามแลบ อำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน	อำภา ธวัชวิฑูรย์	2557	✓
115	เยาวชน	สกว 115	การเสริมสร้างพลังเยาวชนแบบมีส่วนร่วมเพื่อสร้างสุขในชุมชนหนองขอน อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี	วราทิพย์ แก่นการ	2557	✓

ลำดับ	คำสำคัญ	รหัส	ชื่อ	ผู้วิจัย	ปีรับทุน	งานวิจัยที่ใช้
116	เยาวชน	สกว 116	การจัดการเรียนรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นของเยาวชนแบบมีส่วนร่วมชุมชนโคกคอน ตำบลโคกคอน อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย	ศิริชัย ชาติหนองทอน	2557	✓
117	เยาวชน	สกว 117	พันธุ์ข้าวพื้นบ้านที่เหมาะกับภูมินิเวศชุมชนนาปะขอ ในสภาวะการเปลี่ยนแปลง กรณีศึกษาชุมชนนาปะขอ ตำบลนาปะขอ อำเภอบางแก้ว จังหวัดพัทลุง	ธิดา คงอาษา	2557	คัดออก
118	เยาวชน	สกว 118	การศึกษาการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนจากป่าภูกระแตของเครือข่ายเด็กและเยาวชนตำบลเอราวัณ เพื่อการฟื้นฟูป่าภูกระแต อำเภอเอราวัณ จังหวัดเลย	กิตติพงษ์ ภาษี	2557	✓
119	เยาวชน	สกว 119	รูปแบบการพัฒนาศูนย์เรียนรู้ลอยน้ำ เพื่อสร้างการเรียนรู้ให้กับเยาวชน บ้านชีมี ตำบลกะเปอร์ อำเภอกะเปอร์ จังหวัดระนอง	วิโรจน์ เดชสองแพรก	2557	✓
120	เยาวชน	สกว 120	สถานการณ์ปัญหาและแนวทางการนำภูมิปัญญาด้านพันธุกรรมท้องถิ่นและระบบเกษตรผสมผสาน เพื่อฟื้นฟูคลองลำแชง โดยสภาเยาวชนต้นน้ำเขาพระ ตำบลเขาพระ อำเภอรัตภูมิ จังหวัดสงขลา ระยะที่ 2	เจ๊ะเล๊าะ บิลอะหลี	2557	คัดออก
121	เยาวชน	สกว 121	รูปแบบกระบวนการเรียนรู้ศีล 5 ของเด็กเยาวชน เพื่อลด ละเลิกการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ บ้านนาไร่และโนนมีชัย ตำบลดงมะไฟ อำเภอสุวรรณคูหา จังหวัดหนองบัวลำภู ระยะที่ 2	ใหม่ บุตรโคตร	2557	✓
122	เยาวชน	สกว 122	รูปแบบการมีส่วนร่วมของภาคีชุมชนเพื่อเสริมสร้างบทบาทเยาวชนในการพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลกุดดินจี่ อำเภอนากลาง จังหวัดหนองบัวลำภู	สำลี อุตมุล	2558	✓
123	เยาวชน	สกว 123	พัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อการฟื้นฟูภาษาเขมรถิ่นไทย บ้านโพธิ์กอง ตำบลเชื้อเพลิง อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์	สุรัญญา ทะวงค์ดี	2556	✓
124	เยาวชน	สกว 124	รูปแบบการพัฒนาทักษะการอ่านและเขียนภาษามลายูยาวีสำหรับนักเรียนตาดีกา ตำบลปากู อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี	อับดุลสัตตาร์ ฮายีอาลี	2556	✓
125	นักเรียน	สกว 125	โมเดลเชิงสาเหตุของเจตนาเชิงพฤติกรรมการสูบบุหรี่และการพัฒนาโปรแกรมเพื่อเพิ่มผลลัพธ์เชิงป้องกันของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เขตกรุงเทพมหานคร	สิทธิพงศ์ วัฒนานนท์สกุล	2555	✓
126	นักเรียน	สกว 126	โครงการยุววิจัยยางพาราปี 2555	ไพโรจน์ คีรีรัตน์	2555	คัดออก
127	นักเรียน	สกว 127	การพัฒนาความรู้ของครูวิทยาศาสตร์ด้านศาสตร์การสอนเนื้อหา และบริบท โดยใช้โครงการวิจัยทางวิทยาศาสตร์ระดับโรงเรียนเป็นฐาน	สุระ วุฒิพรหม	2555	✓
128	นักเรียน	สกว 128	ศูนย์พี่เลี้ยงโครงการเพาะพันธุ์ปัญญา : ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง (พฤษภาคม 2556 - เมษายน 2557)	ชุติมา คำบุญชู	2556	คัดออก
129	นักเรียน	สกว 129	รูปแบบและแนวทางการป้องกันการก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียน/นักศึกษาในกรุงเทพมหานคร	สุณีย์ กัลยะจิตร	2556	✓
130	นักเรียน	สกว 130	ศูนย์พี่เลี้ยงโครงการเพาะพันธุ์ปัญญา : ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี (พฤษภาคม 2556 - เมษายน 2557)	วัฒนา รัตนพรหม	2556	คัดออก
131	นักเรียน	สกว 131	ศูนย์พี่เลี้ยงโครงการเพาะพันธุ์ปัญญา : ศูนย์มหาวิทยาลัยศิลปากร (พฤษภาคม 2556 - เมษายน 2557)	บัณฑิต อินณวงศ์	2556	คัดออก

ลำดับ	คำสำคัญ	รหัส	ชื่อ	ผู้วิจัย	ปีรับทุน	งานวิจัยที่ใช้
132	นักเรียน	สกว 132	ศูนย์พี่เลี้ยงโครงการเพาะพันธุ์ปัญญา : ศูนย์มหาวิทยาลัยมหิดล (พฤษภาคม 2556 - เมษายน 2557)	ปิยะฉัตร จิตต์ธรรม	2556	คัดออก
133	นักเรียน	สกว 133	โครงการวิจัยและพัฒนาครูในจังหวัดสมุทรสาครด้วยระบบหนุนนำต่อเนื่อง (Teacher Coaching) เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้ ที่ส่งเสริมองค์ความรู้และทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของนักเรียน	ปิยะฉัตร จิตต์ธรรม	2556	คัดออก
134	นักเรียน	สกว 134	การพัฒนาชุดการทดลองเคมีแบบสืบเสาะร่วมกับภาพเคลื่อนไหวระดับโมเลกุลเพื่อสนับสนุนความเข้าใจมโนมติและการปรับแก้มโนมติระดับโมเลกุลสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	ศักดิ์ศรี สุภาษร	2556	✓
135	นักเรียน	สกว 135	ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการเตรียมการการเคลื่อนย้ายแรงงานทางการท่องเที่ยวและการพัฒนาศักยภาพการเรียนการสอนของนักเรียนและนักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาที่เปิดสอนสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรมในการพัฒนาหลักสูตร และเตรียมความพร้อมสู่การเปิดเสรีอาเซียน พ.ศ. 2558	สุทธินันทน์ พรหมสุวรรณ	2556	คัดออก
136	นักเรียน	สกว 136	กระบวนการพัฒนาครูด้วยระบบหนุนนำต่อเนื่องเพื่อพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนในจังหวัดจันทบุรี	หฤทัย อนุสสรราชกิจ	2556	✓
137	นักเรียน	สกว 137	การพัฒนาโมเดลกิจกรรมการเรียนการสอนแบบผสมผสานตามแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารอาเซียนเพื่อส่งเสริมทักษะการแก้ปัญหาของนักเรียนประถมศึกษา	วรฤทธิ์ กอปรสิริพัฒน์	2556	✓
138	นักเรียน	สกว 138	วิจัยและพัฒนาแบบฝึกอิเล็กทรอนิกส์เพื่อแก้ไขปัญหาการอ่านออกเสียงและการพูดภาษาไทยไม่ชัด	ธีระพันธ์ เหลืองทองคำ	2556	✓
139	นักเรียน	สกว 139	ศูนย์พี่เลี้ยงโครงการเพาะพันธุ์ปัญญา : ศูนย์มหาวิทยาลัยพะเยา (พฤษภาคม 2556 - เมษายน 2557)	ประกอบศิริ ภักดีพินิจ	2556	คัดออก
140	นักเรียน	สกว 140	ศูนย์พี่เลี้ยงโครงการเพาะพันธุ์ปัญญา : ศูนย์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (พฤษภาคม 2556-เมษายน 2557)	ไพโรจน์ คีรีรัตน์	2556	คัดออก
141	นักเรียน	สกว 141	ศูนย์พี่เลี้ยงโครงการเพาะพันธุ์ปัญญา : ศูนย์มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี (พฤษภาคม 2556 - เมษายน 2557)	อินทิรา ซาฮีร์	2556	คัดออก
142	นักเรียน	สกว 142	ศูนย์พี่เลี้ยงโครงการเพาะพันธุ์ปัญญา : ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ (พฤษภาคม 2556 - เมษายน 2557)	ทิพวรรณ พานเข็ม	2556	คัดออก
143	นักเรียน	สกว 143	การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนในจังหวัดลำปางด้วยกระบวนการพัฒนาครูแบบหนุนนำต่อเนื่อง	ดวงจันทร์ เดี่ยววิไล	2556	คัดออก
144	นักเรียน	สกว 144	โครงการวิจัยกระบวนการพัฒนาครูด้วยระบบหนุนนำต่อเนื่องเพื่อยกระดับคุณภาพการเรียนรู้ของนักเรียนจังหวัดกำแพงเพชร	เรขา อรัญวงศ์	2556	คัดออก
145	นักเรียน	สกว 145	การพัฒนาครูด้วยระบบหนุนนำต่อเนื่องเพื่อเสริมสร้างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และทักษะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนจังหวัดนครนายก	กิตติคุณ รุ่งเรือง	2556	✓
146	นักเรียน	สกว 146	ชุดโครงการวิจัยกระบวนการพัฒนาครูด้วยระบบหนุนนำต่อเนื่อง (Teacher Coaching) ระยะที่ 2	เจือจันทร์ จงสถิตอยู่	2556	✓

ลำดับ	คำสำคัญ	รหัส	ชื่อ	ผู้วิจัย	ปีรับทุน	งานวิจัยที่ใช้
147	นักเรียน	สกว 147	ศูนย์พี่เลี้ยงโครงการเพาะพันธุ์ปัญญาศูนย์พี่เลี้ยง มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง(พฤษภาคม 2557 – เมษายน 2560)	ชุติมา คำบุญชู	2557	คัดออก
148	นักเรียน	สกว 148	การวิเคราะห์ปัจจัยเสี่ยงและวางรูปแบบการป้องกันความเสี่ยงในการออกกลางคันของนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามภายในเขตพัฒนาเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ของจังหวัด	นุรซีตา เพอแสละ	2557	✓
149	นักเรียน	สกว 149	การวิจัยและพัฒนาตัวแบบการจัดการเชิงพื้นที่เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการอ่านของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาในจังหวัดสุโขทัย	มานพ ษมาวิมล	2557	✓
150	นักเรียน	สกว 150	การออกแบบสื่อเพื่อการจัดการเรียนรู้วิชาศิลปะสาขาทัศนศิลป์อย่างเต็มรูปแบบสำหรับนักเรียน ตาบอดสนิท ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย : กรณีศึกษาโรงเรียนการศึกษาคนตาบอดจังหวัดขอนแก่น	สัญชัย สันติเวส	2557	✓
151	นักเรียน	สกว 151	การเปรียบเทียบกลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์การอ่านภาษาอังกฤษในบริบทอาเซียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทยและมาเลเซีย	ปรัชญา บินหมัดหนี	2557	✓
152	นักเรียน	สกว 152	กระบวนการพัฒนาครูผ่านนวัตกรรมรูปแบบการเรียนการสอนโดยบูรณาการเทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ในศตวรรษที่ 21	ศริยา บิลแสละ	2557	คัดออก
153	นักเรียน	สกว 153	ศูนย์พี่เลี้ยงโครงการเพาะพันธุ์ปัญญา : ศูนย์มหาวิทยาลัยศิลปากร(พฤษภาคม 2557 – เมษายน 2560)	บัณฑิต อินณวงศ์	2557	คัดออก
154	นักเรียน	สกว 154	ระบบควบคุมหุ่นยนต์ระยะไกลสำหรับการเรียนรู้การผสมสารเคมี	สยาม เจริญเสียง	2557	คัดออก
155	นักเรียน	สกว 155	การใช้งาน ความเสี่ยง การรู้เท่าทันสื่อดิจิทัล และแนวทางการสอนเพื่อการรู้เท่าทันสื่อดิจิทัลสำหรับนักเรียนมัธยมในประเทศไทย	พนม คลี่ฉายา	2557	✓
156	นักเรียน	สกว 156	การพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียนในชุมชนแหล่งท่องเที่ยวหมู่บ้านช้างโดยใช้สาระจากท้องถิ่น	วาสนา แก้วหล้า	2557	✓
157	นักเรียน	สกว 157	อิทธิพลของครอบครัว โรงเรียน และจิตลักษณะที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับอาชีวศึกษาของนักเรียนในประเทศไทย	อนุ เจริญวงศ์ระยับ	2557	✓
158	นักเรียน	สกว 158	การพัฒนาสิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการรู้สื่อและสารสนเทศของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษา	อนุชา โสมาบุตร	2558	✓
159	นักเรียน	สกว 159	การเตรียมนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย สู่มหาวิทยาลัยด้วยโปรแกรมการเรียนโดยใช้งานอาชีพเป็นพื้นฐาน	ศิริรัตน์ ศรีสอาด	2558	✓
160	นักเรียน	สกว 160	การสร้างสรรค์ศิลปกรรมกระจก เพื่อพัฒนาสุนทรียภาพให้กับชุมชนท้องถิ่น	อัศวิณีย์ หวานจริง	2558	คัดออก
161	นักเรียน	สกว 161	บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเพื่อพัฒนาการใช้ภาษาไทยสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาตอนต้นเชื้อสายกะเหรี่ยงและมอญ	สุวัฒนา เลี่ยมประวัติ	2558	✓

ลำดับ	คำสำคัญ	รหัส	ชื่อ	ผู้วิจัย	ปีรับทุน	งานวิจัยที่ใช้
162	นักเรียน	สกว 162	การพัฒนาชุดการเรียนอิเล็กทรอนิกส์สำหรับครูคณิตศาสตร์เพื่อสอนทักษะชีวิตแก่นักเรียน	วิภารัตน์ แสงจันทร์	2558	✓
163	นักเรียน	สกว 163	การศึกษาหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนอ่าน-เขียนภาษาไทยระดับชั้นประถมศึกษาในโรงเรียนท้องถิ่นและโรงเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ในพื้นที่ภาคใต้	มิรินด้า บูรรุ่งโรจน์	2559	✓
164	นักเรียน	สกว 164	กระบวนการประยุกต์ใช้แนวทางหลักคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การจัดการศึกษาของโรงเรียนกับชุมชน กรณีศึกษา : โรงเรียนบ้านฝายป่าบัว ตำบลหนองคูขาด อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม	ศาสตรา ปาสาบุตร	2555	✓
165	นักเรียน	สกว 165	การพัฒนาคุณภาพการศึกษาและความเชื่อมั่นของโรงเรียนขนาดเล็กด้วยการมีส่วนร่วมของชุมชน กรณีศึกษา : โรงเรียนบ้านปากบุ่งคุยจั่นมหาศาลจิตตรังสรรค์ ตำบลสะอาด อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด	เสน่ห์ เสาวพันธ์	2555	คัดออก
166	นักเรียน	สกว 166	รูปแบบการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการพูดภาษาอาหรับสำหรับนักเรียนชั้นซานาวีย์ ของโรงเรียนสตรีอิสลามวิทยามูลนิธิ อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา ระยะที่ 1	รอมยี มอหิ	2555	✓
167	นักเรียน	สกว 167	แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการ เพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียน โดยชุมชนมีส่วนร่วมของโรงเรียนบ้านหนองหว้า หมู่ที่ 4 ตำบลทุ่งยาว อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง	นวพร รอดหาญ	2555	✓
168	นักเรียน	สกว 168	การประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมในการจัดกระบวนการเรียนรู้ด้านเกษตรกรรมของนักเรียนโรงเรียนบ้านแพะยันต์ดอยแช่ ตำบลทากาศ อำเภอแม่ทา จังหวัดลำพูน	ดอกไม้ ปานพาน	2556	✓
169	นักเรียน	สกว 169	การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ในการขยายพันธุ์ต้นตะโกนาของกลุ่มสมาชิกทำร่มกระดาษสาและนักเรียนโรงเรียนบ้านบ่อสร้าง ตำบลต้นเปา อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่	จักรพงษ์ บุญตันจีน	2556	คัดออก
170	นักเรียน	สกว 170	กระบวนการขยายผลเกษตรอินทรีย์ผ่านรูปแบบการสร้างโรงเรียนชาวนาน้อย บ้านดอนแคน ตำบลฆ้องชัยพัฒนา อำเภอฆ้องชัย จังหวัดกาฬสินธุ์	ประภาส แสงหัวช้าง	2556	✓
171	นักเรียน	สกว 171	รูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนในพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นที่เหมาะสมกับการเรียนรู้ของนักเรียน โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนชูทิศวิทยา ตำบลหนองเทา อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม	มาโนช สุวรรณสาร	2556	✓
172	นักเรียน	สกว 172	ศึกษาศักยภาพชุมชนเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ท้องถิ่นของนักเรียน ครู และครูภูมิปัญญาในชุมชน กรณีโรงเรียนบ้านป่าตง อำเภอพนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี	จันทร์นภา รอดพ้น	2556	✓
173	นักเรียน	สกว 173	การจัดกระบวนการเรียนรู้ลดการใช้พลังงานของครูและนักเรียนอย่างมีส่วนร่วมโดยใช้ชุมชนเป็นฐานเรียนรู้ กรณีศึกษาโรงเรียนหัวหินวัฒนาลัย ตำบลหัวหิน อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์	สราวุฒิ พลตื้อ	2558	✓
174	นักศึกษา	สกว 174	โครงการสนับสนุนทุนวิจัยสำหรับนักศึกษาปริญญาตรีและนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ระยะที่ 2	ศิริพันธุ์ ศิริพันธุ์	2555	คัดออก
175	นักศึกษา	สกว 175	การศึกษากระบวนการขับเคลื่อนมหาวิทยาลัยกับการรับใช้สังคมและชุมชนพื้นที่จังหวัดศรีสะเกษ	ปกรณ์ชัย สุพัฒน์	2555	คัดออก

ลำดับ	คำสำคัญ	รหัส	ชื่อ	ผู้วิจัย	ปีรับทุน	งานวิจัยที่ใช้
176	นักศึกษา	สกว 176	การพัฒนาบทเรียน e-lerning แบบปฏิสัมพันธ์ วิชา คอมพิวเตอร์เพื่อชีวิต สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี	อัญชลี มั่นคง	2556	✓
177	นักศึกษา	สกว 177	สนับสนุนทุนวิจัยสำหรับนักศึกษาปริญญาตรีและนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ประจำปีการศึกษา 2556	ศิริพันธุ์ ศิริพันธุ์	2556	คัดออก
178	นักศึกษา	สกว 178	การพัฒนารูปแบบสิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้แบบปฏิสัมพันธ์ที่ส่งเสริมกระบวนการคิดแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักศึกษาสาขาคอมพิวเตอร์ศึกษา	ขนบพร แสงวณิช (วัฒนสุขชัย)	2556	✓
179	นักศึกษา	สกว 179	การพัฒนาทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ด้านการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษาครู	อภิณห์พร สถิตย์ภาคีกุล	2556	✓
180	นักศึกษา	สกว 180	โครงการทุนพัฒนาศักยภาพการวิจัยเชิงสถาบันของภาควิชาพืชศาสตร์และทรัพยากรการเกษตร คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น	สนั่น จอกลอย	2557	คัดออก
181	นักศึกษา	สกว 181	การวิจัยเพื่อพัฒนาสมรรถนะสากลของนักศึกษามหาวิทยาลัยในศตวรรษที่ 21	อัญชลี สารรัตนะ	2557	✓
182	นักศึกษา	สกว 182	การพัฒนาสื่อเสริมทักษะการอ่านภาษาอังกฤษโดยใช้นิทานพื้นบ้านกลุ่มชาติพันธุ์เขมรในเขตอีสานใต้	จงกิจ วงษ์พินิจ	2557	✓
183	นักศึกษา	สกว 183	การเรียนรู้คณิตศาสตร์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีโดยใช้การคิดขั้นสูง	วาสุกรี แสงป้อม	2557	✓
184	นักศึกษา	สกว 184	การบ่มเพาะความรู้ในการสอนจำเพาะเนื้อหาโดยใช้เทคโนโลยีในกระบวนการวิทยาศาสตร์สืบเสาะโดยใช้โปรแกรมการเรียนรู้ที่เน้นปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีการสอนและเทคโนโลยี สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครูวิทยาศาสตร์	นิวัฒน์ ศรีสวัสดิ์	2557	✓
185	นักศึกษา	สกว 185	การพัฒนาหลักสูตรบูรณาการการเรียนกับการทำงานแบบต่อเนื่องตลอดหลักสูตรในสาขาวิชาการจัดการระดับปริญญาตรีเพื่อตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานในเขตจังหวัดนครราชสีมา	อลงกต ยะไวทย์	2557	คัดออก
186	นักศึกษา	สกว 186	การพัฒนาแบบเรียนภาษาไทยพื้นฐานสำหรับผู้เรียนชาวกัมพูชา	บัญญัติ สาลี	2558	คัดออก
187	นักศึกษา	สกว 187	การใช้กลยุทธ์น่านน้ำสีครามเพื่อพัฒนาโมเดลกระบวนการเรียนรู้ของนักศึกษาเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์	ธัญญภัสร์ ศิรธัชนราโรจน์	2558	✓
188	นักศึกษา	สกว 188	การสื่อสารคุณค่าของงานความรู้เพื่อการพัฒนาพื้นที่ (RU) : การใช้สื่อเพื่อการพัฒนาชุมชนตำบลเกาะสาหร่าย จังหวัดสตูล	เจริญเนตร แสงดวงแข	2558	คัดออก
189	นักศึกษา	สกว 189	การพัฒนาจิตวิญญาณและจริยธรรม ของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัย	รัตติกรณ์ จงวิศาล	2558	✓
190	นักศึกษา	สกว 190	การสื่อสารคุณค่าของงานความรู้เพื่อการพัฒนาพื้นที่ (RU) : การผลิตรายการสารคดีสั้นทางอินเทอร์เน็ต ชุดการวิจัยเพื่อพัฒนาพื้นที่ กรณีศึกษาการปรับตัวเพื่อความยั่งยืนของชาวนาในพื้นที่จังหวัดชัยนาท	ตปากร พุธเกส	2558	คัดออก
191	นักศึกษา	สกว 191	การวิจัยและพัฒนาชุดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมจิตจริยธรรมของนักศึกษาอาชีวศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่	นงนภัส พันธ์พลกฤต	2558	✓

ลำดับ	คำสำคัญ	รหัส	ชื่อ	ผู้วิจัย	ปีรับทุน	งานวิจัยที่ใช้
192	นักศึกษา	สกว 192	การพัฒนารูปแบบการสร้างอาชีพการเลี้ยงไก่ประดู่หางดำของชุมชน โดยใช้รูปแบบความร่วมมือการจัดกระบวนการการเรียนรู้ของนักศึกษา และชุมชน	วิทย์ อนุศาสนะนันทน์	2559	✓
193	นักศึกษา	สกว 193	กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อพัฒนาการเป็นผู้ประกอบการมืออาชีพของนักศึกษาวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีกาญจนบุรี	สุมิตรา สำเภาพล	2555	✓
194	นักศึกษา	สกว 194	รูปแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพของนักศึกษาวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีราชบุรี โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน	ยุพา ชื่นเนียม	2555	✓
195	นักศึกษา	สกว 195	รูปแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้ เพื่อสร้างความมั่นใจในการศึกษาวิชาชีพเกษตรกรรม โดยชุมชนมีส่วนร่วม ของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีสุพรรณบุรี อำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี ระยะที่ 1	มนูญ ชำนาญเกษกรณ์	2555	✓
196	นักศึกษา	สกว 196	การค้นหาเครือข่ายการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนด้วยกระบวนการงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นสู่การสร้างโครงข่ายการท่องเที่ยวโดยชุมชนภาคเหนือตอนล่าง	ชุลีรัตน์ จันทร์เชื้อ	2558	คัดออก
197	วัยรุ่น	สกว 197	การพัฒนารูปแบบการสร้างเสริมสุขภาพองค์รวมของวัยรุ่นที่ติดเชื้อเอชไอวีด้วยแนวคิดเป้าหมายในชีวิต	กาญจน์สุนภัสบาลทิพย์	2558	✓
198	นักเรียน	สกว 198	การจัดการแบบพหุภาคีในการศึกษาเพื่อตอบสนองชุมชนท้องถิ่น	วราพร ศรีสุพรรณ	2555	คัดออก
199	โรงเรียน	สกว 199	การใช้ประโยชน์จากงานวิจัยรูปแบบสื่อการสอนที่มีการใช้หลักเสียงบรรยายภาพของครูโรงเรียนสอนคนตาบอด	กุลนารี เสือโรจน์	2559	✓
200	โรงเรียน	สกว 200	การยกระดับคุณภาพการศึกษาและสร้างสรรค์การเรียนรู้ในภูมิภาคตะวันตก	นรินทร์ สังข์รักษา	2557	✓
201	โรงเรียน	สกว 201	การพัฒนาหลักสูตร วัฒนธรรมดนตรีผู้ไทยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ปราโมทย์ ด่านประดิษฐ์	2557	✓
202	โรงเรียน	สกว 202	การกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาสู่สถานศึกษา: กรณีศึกษาโครงการพัฒนาการบริหารรูปแบบนิติบุคคลรุ่นที่ 1 และ 2	สมหวัง พิธิยานุวัฒน์	2557	✓
203	โรงเรียน	สกว 203	โครงการวิจัยเพื่อจัดทำข้อเสนอการปฏิรูปแนวทางการบริหารจัดการโรงเรียนไทย	ไกรยส ภัทราวาท	2557	✓
204	โรงเรียน	สกว 204	หน่วยจัดการกลางโครงการเพาะพันธุ์ปัญญา (พฤษภาคม 2557 - เมษายน 2560)	สุธีระ ประเสริฐสรรพ์	2557	คัดออก
205	โรงเรียน	สกว 205	การสร้างเครือข่ายความร่วมมือพหุภาคีเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กจังหวัดนครปฐม	สุมิตร สุวรรณ	2557	✓
206	โรงเรียน	สกว 206	การศึกษาผลกระทบและความพร้อมของบริการการศึกษาในประเทศไทยต่อการรองรับการเปิดตลาดการค้าบริการภายใต้ประชาคมอาเซียนและการรวมกลุ่มเศรษฐกิจในภูมิภาค	จักรกฤษณ์ ดวงพัสตรา	2557	✓
207	โรงเรียน	สกว 207	ครุเศรษฐศาสตร์	พิริยะ ผลพิรุฬห์	2557	คัดออก
208	โรงเรียน	สกว 208	เรื่องเล่าชีวิตครูสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ : ความต้องการและความหวาดกลัว	กีรติกานต์ บุญฤทธิ์	2556	✓
209	โรงเรียน	สกว 209	โครงการวิจัยกระบวนการพัฒนาครูด้วยระบบหนุนนำต่อเนื่องเพื่อยกระดับคุณภาพการเรียนรู้ของนักเรียนจังหวัด	เรขา อรัญวงศ์	2556	คัดออก

ลำดับ	คำสำคัญ	รหัส	ชื่อ	ผู้วิจัย	ปีรับทุน	งานวิจัยที่ใช้
			กำแพงเพชร			
210	โรงเรียน	สกว 210	อุปทาน อุปสงค์ของยาเสพติดในประเทศไทยและข้อเสนอแนะทางนโยบาย	เรณู สุขารมณ์	2556	คัดออก
211	โรงเรียน	สกว 211	การถอดบทเรียนจากประสบการณ์ของโรงเรียนขนาดเล็กในเขตภาคกลางตะวันตก	ทัศตริน วรรณเกตุศิริ	2556	✓
212	โรงเรียน	สกว 212	กรณีศึกษา: รูปแบบความสำเร็จการจัดการศึกษาโรงเรียนขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	จันทร์จิรา จูมพลหล้า	2556	✓
213	โรงเรียน	สกว 213	ฟื้นวิถีตีมีด เครื่องดนตรีแคน ไผ่จักสานพื้นบ้านอ่าข่าสู่การพัฒนาสร้างความรู้ อัตลักษณ์ที่เชื่อมโยงและเพิ่มเศรษฐกิจฐานรากของคนในชุมชนอ่าข่า	กฤษนัย ชาติชนะกุล	2559	✓
214	โรงเรียน	สกว 214	การศึกษาพืชสมุนไพร ภูมิปัญญากลุ่มชาติพันธุ์ เพื่อการอนุรักษ์ฟื้นฟู อย่างมีส่วนร่วม ของกลุ่มสมุนไพรแปรรูปบ้านหัวน้ำแม่สะกึด ตำบลผาบ่อง อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน	ชาญชัย วิทยาพูน	2559	✓
215	โรงเรียน	สกว 215	รูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนขนาดเล็กพื้นที่กึ่งเมืองเพื่อลดปัจจัยเสี่ยงของเด็กและเยาวชน ตำบลโพธิ์ชัย อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู	สนธิ วิริยะกุล	2558	คัดออก
216	โรงเรียน	สกว 216	การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น "มรดกวัฒนธรรมเมืองบางขลัง" สำหรับการเรียนการสอนของโรงเรียนในพื้นที่ อำเภอสวรรคโลก จังหวัดสุโขทัย	วิทยา เกษรพรหม	2558	✓
217	โรงเรียน	สกว 217	สร้างการเรียนรู้เพื่อผลิตซ้ำภูมิปัญญาในการทำการประมงของชุมชนประมงพื้นบ้านอ่าวปัตตานี ระยะที่ 2	สุวิมล พิริยธนาลัย	2557	คัดออก
218	โรงเรียน	สกว 218	การพัฒนาหลักสูตรการจัดการทักษะชีวิตในสถานการณ์อุทกภัย เพื่อเตรียมความพร้อมของนักเรียน และสร้างการมีส่วนร่วมกับชุมชนในการเผชิญอุทกภัย กรณีศึกษา : โรงเรียนดรุโณทัยพุนพิน อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี	สมใจ เอียดนิมิตร	2556	คัดออก
219	โรงเรียน	สกว 219	การขยายผลสู่สาธารณะงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น “สตูลกับการศึกษาด้วยกระบวนการวิจัย”	สมพงษ์ หลีเคราะห์	2556	✓
220	โรงเรียน	สกว 220	แนวทางการศึกษาเห็ดในป่าพรุโต๊ะแดง โดยการสร้างกระบวนการเรียนรู้ให้กับเยาวชนในระบบโรงเรียนรอบพื้นที่ป่าพรุโต๊ะแดง จังหวัดนราธิวาส	วิรัช คงชนม์	2556	คัดออก
221	โรงเรียน	สกว 221	รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะแก่ครูผู้สูงอายุในการใช้ ICT เพื่อสนับสนุนงานบริหารและงานการเรียนการสอน กรณีศึกษา : โรงเรียนบ้านธาตุ ตำบลแสนสุข อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี	ชาญชัย ศุภอรรถกร	2556	✓
222	โรงเรียน	สกว 222	แนวทางการสร้างความร่วมมือของเครือข่ายครู เพื่อร่วมจัดการเรียนรู้โดยใช้ฐานทรัพยากรในชุมชน ของเครือข่ายโรงเรียนในอำเภอท่าชนะจังหวัดสุราษฎร์ธานี	เย็นจิตร วงศ์พิทักษ์	2556	คัดออก
223	โรงเรียน	สกว 223	พัฒนาศักยภาพและสนับสนุนผู้เรียนผ่านกิจกรรมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดสตูล	ยงยุทธ ยืนยง	2556	✓
224	โรงเรียน	สกว 224	การจัดการเรียนการสอนภาษาใส่ในระบบโรงเรียนโดยชุมชนมีส่วนร่วม ต.โพธิไพศาล,ต.กุสุมาลย์ และต.นาโพธิ์ อ.กุสุมาลย์ จ.สกลนคร” ระยะที่ 2	นิล กล้าทะเล	2556	คัดออก
227	โรงเรียน	สกว 225	แนวทางการจัดการศึกษาที่ตอบสนองความต้องการของชุมชนของโรงเรียนขนาดกลาง จังหวัดสตูล	อะหมาร สันนาหู	2556	✓

ลำดับ	คำสำคัญ	รหัส	ชื่อ	ผู้วิจัย	ปีรับทุน	งานวิจัยที่ใช้
228	โรงเรียน	สกว 226	การพัฒนาการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน จังหวัดสตูล	จุรีรัตน์ แคยิหวา	2556	✓
225	โรงเรียน	สกว 227	รูปแบบการจัดกระบวนการเรียนการสอนโดยใช้ภูมิปัญญาของชุมชน ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของโรงเรียน และชุมชนบ้านหัวสระ ตำบลหนองเรือ อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม	จำนง อัปภัย	2555	✓
226	โรงเรียน	สกว 228	การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนขนาดเล็กโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนบ้านนางาม ตำบลคำพอุง อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด	ปรารถนาดี วิชามุข	2555	✓
229	โรงเรียน	สกว 229	พัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก กรณีศึกษา : โรงเรียนบ้านด่านเจริญท่ากอกวิทยาสรรค์ ตำบลเก่าย่าดีอำเภอแก้งคร้อ จังหวัดชัยภูมิ	วิสุทธิ์ เวียงสมุทร	2555	✓
230	โรงเรียน	สกว 230	รูปแบบการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านระดับประถมศึกษาปีที่ 1-3 โดยการมีส่วนร่วม : กรณีศึกษาโรงเรียนหนองหญ้าปล้อง ตำบลนาฝาย อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ	เพียงแข ภูผายาง	2555	คัดออก
231	โรงเรียน	สกว 231	การศึกษากระบวนการพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็กต้นแบบในการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยการมีส่วนร่วมของโรงเรียนและชุมชน ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 1 ระยะที่ 1	สามารถ ผ่องศรี	2555	คัดออก
232	โรงเรียน	สกว 232	กระบวนการพัฒนาการเรียนการสอนเศรษฐกิจพอเพียงของเด็กนักเรียน โดยการมีส่วนร่วมของบ้าน วัด และโรงเรียน กรณีศึกษาโรงเรียนสว่างกิจวิทยา ตำบลเสาเล้า อำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์	กาญจนา วรพันธ์	2555	คัดออก
233	โรงเรียน	สกว 233	สังเคราะห์กระบวนการจัดการศึกษาในพื้นที่ชุมชนและโรงเรียนขนาดเล็ก กรณีชุมชนและโรงเรียนขนาดเล็กในพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม-ร้อยเอ็ด	ศักดิ์พงศ์ หอมหวล	2555	คัดออก
234	โรงเรียน	สกว 234	การจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กในครอบครัวที่อพยพแรงงานโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนชาติ พันธุ์กูย ลาว เยอ ในเขตบริการโรงเรียนบ้านพะแวะ ตำบลสุขสวัสดิ์ อำเภอไพรบึง จังหวัดศรีสะเกษ ระยะที่ 1	ภูริต อภิรักษ์วรการ	2555	คัดออก
237	โรงเรียน	สกว 235	การจัดการเรียนการสอนภาษาโส้ในระบบโรงเรียนโดยชุมชนมีส่วนร่วม ต.โพธิไพศาล ต.กุสุมาลย์ และต.นาโพธิ์ อ.กุสุมาลย์ จ.สกลนคร ระยะที่ 1	เลาไพ วระกัน	2555	✓
238	โรงเรียน	สกว 236	รูปแบบการสร้างสำนึกอนุรักษ์และฟื้นฟูห้วยน้ำบองเพื่อการอุปโภคบริโภค โดยการมีส่วนร่วมของเยาวชน โรงเรียน และชุมชน 4 หมู่บ้าน ตำบลโคกม่วง อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู ระยะที่ 1	สุวิทย์ เดี่ยวผา	2555	คัดออก
235	โรงเรียน	สกว 237	การพัฒนาโปรแกรมเพื่อการประเมินความมั่นคงปลอดภัยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ สำหรับสถาบันการศึกษา	จุมพฏ กาญจนกำธร	2558	คัดออก
236	โรงเรียน	สกว 238	ผลกระทบของปัจจัยประชากรต่อสถาบันครอบครัวและชุมชนในชนบท	อนันต์ ภาวสุทธิไพศิฐ	2558	คัดออก
239	โรงเรียน	สกว 239	การประเมินความเปราะบางของความไม่มั่นคงอาหารต่อชาวนาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย	นาฏสุดา ภูมิจำนงค์	2556	คัดออก

ลำดับ	คำสำคัญ	รหัส	ชื่อ	ผู้วิจัย	ปีรับทุน	งานวิจัยที่ใช้
240	สถาบันการศึกษา	สกว 240	ความร่วมมือส่งเสริมการผลิตข้าวปลอดภัย เพื่อความมั่นคงทางอาหารและเพิ่มรายได้ของครอบครัวตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง จังหวัดนครราชสีมา	วาสนา ภานุรักษ์	2555	คัดออก
241	ครอบครัว	สกว 241	การพัฒนาระบบปลูกผักร่วมกับการเลี้ยงปลาเพื่อสร้างความมั่นคงด้านอาหารในระดับครัวเรือน	กมล เลิศรัตน์	2555	คัดออก
242	ครอบครัว	สกว 242	การส่งเสริมการสร้างอาชีพการเลี้ยงไก่พื้นเมืองประดู่หางดำเชียงใหม่ ในเขตตำบลแม่ปั๋ง อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่	ธนนันท์ ศุภกิจจานนท์	2555	คัดออก
243	ครอบครัว	สกว 243	การศึกษาฟื้นฟูคุณค่าและความหมายของลานวัฒนธรรมวิถีชุมชนอ่าข่า	รุจิรา ใจจักร์	2559	✓
244	ครอบครัว	สกว 244	“องเท่อมู่หละสาเผอก่ง ” การถอดความรู้ในนิทานเพื่อสร้างการเรียนรู้ ถ่ายทอด และปรับใช้กรณีศึกษาบ้านที่ไล่ป่า ตำบลไล่โว่ อำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี	ละเหมี่ย ชอบเดินดง	2558	✓
245	ครอบครัว	สกว 245	รูปแบบการสร้างรายได้ของครอบครัวเกษตรกรรุ่นใหม่ในระบบเกษตรอินทรีย์ ตำบลกำแมด อำเภอกุดชุม จังหวัดยโสธร	ไฉน นารมย์	2558	คัดออก
246	ครอบครัว	สกว 246	รูปแบบการดำรงอยู่ของชุมชนกลางป่าโคก ตำบลนาโส่ อำเภอกุดชุม จังหวัดยโสธร	พรจิตร เวหุวนารักษ์	2558	✓
247	ครอบครัว	สกว 247	การศึกษาการสร้างระบบการดูแลคนพิการโดยครอบครัวและชุมชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในท้องถิ่นตำบลกุดตุ้ม อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ	อภิญญารัตน์ สมองดี	2557	✓
248	ครอบครัว	สกว 248	ขยายผลงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นสู่หน่วยงานเกี่ยวข้องคนพิการในระดับพื้นที่เขตอำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา	ถวิล ตรีวรปรัชญ์	2556	คัดออก
249	ครอบครัว	สกว 249	ศึกษารูปแบบการจัดการเรียนรู้คนดีศรีชุมชนโดยใช้ต้นทุนที่ดีทางสังคมของเยาวชนบ้านหนองหอย หมู่ 4 และหมู่ 10 ตำบลกุดชุมแสง อำเภอหนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ ระยะที่ 2	พิบูลย์ชัย สวัสดิ์สกุลไพร	2556	คัดออก
250	ครอบครัว	สกว 250	การศึกษารูปแบบการสร้างอาชีพของครอบครัวคนพิการแต่ละประเภทที่เหมาะสม สำหรับท้องถิ่น ตำบลโคกกลาง อำเภอประทาย จังหวัดนครราชสีมา	ทรงกรช ศรีชานิล	2555	✓
251	ครอบครัว	สกว 251	การศึกษาแนวทางการสร้างรูปแบบการดูแลคนพิการจิตพฤติกรรม โดยครอบครัว ชุมชน และองค์กรที่เกี่ยวข้อง อำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมา	พงษ์พัฒน์ ชุ่มสีดา	2555	✓
252	ครอบครัว	สกว 252	พลังคุณค่ากระติบข้าวจากคล้าต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตครอบครัวและชุมชน กรณีศึกษา : บ้านส้มโฮง หมู่ 5 ตำบลโนนสวรรค์ อำเภอปทุมรัตต์ จังหวัดร้อยเอ็ด ระยะที่ 1	เลื่อน สอนจันทร์	2555	✓
253	ครอบครัว	สกว 253	การสร้างระบบสวัสดิการเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนขับครอบครัว และชุมชนแท็กซี่บ้านหนองพลับ กรณีศึกษา : บ้านหนองพลับ บ้านหนองพลับใหม่ ตำบลท่าหาดยาว อำเภอโพนทราย จังหวัดร้อยเอ็ด ระยะที่ 1	สมพงษ์ กมลเลิศ	2555	✓
254	ครอบครัว	สกว 254	รูปแบบการดูแลรักษาสุขภาพ ด้วยการผสมผสานภูมิปัญญาและวัฒนธรรมของบ้านโคกกลาง ตำบลลุมพุก อำเภอคำเขื่อนแก้ว จังหวัดยโสธร ระยะที่ 1	นัยนา ดวงศรี	2555	✓
255		ดย 001	การศึกษาสถานการณ์การตั้งครรภ์ในวัยรุ่นที่อยู่นอกระบบการศึกษา เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น	สุรีย์ เข็มทอง	2560	✓

ลำดับ	คำสำคัญ	รหัส	ชื่อ	ผู้วิจัย	ปีรับทุน	งานวิจัยที่ใช้
256		ดย 002	โครงการพัฒนาสมรรถนะระบบที่ปรึกษาให้สภาเด็กและเยาวชนในประเทศไทย ประจำปี 2556	สมพงษ์ จิตระดับ	2556	✓
257		ดย 003	โครงการเพื่อศึกษาและจัดหาต้นแบบสร้างเสริม หลักประกันโอกาสทางสังคมแก่เด็กและเยาวชน ด้อยโอกาสนอกระบบการศึกษา	วรลักษณ์ คงเด่นฟ้า	2560	✓
258		สสส 001	โครงการพัฒนาคนรุ่นใหม่เพื่อการเปลี่ยนแปลงสังคม	มูลนิธิอาสาพื่อสังคม	2555	คัดออก
259		สสส 002	การประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง พลังเด็กและเยาวชนกับการขับเคลื่อนการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	ปภัสวดี วีรกิตติ	2555	คัดออก
261		สสส 003	โครงการเตรียมความพร้อมขององค์กรเพื่อทดลองขยายผลการจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมขององค์กรในชุมชน ระดับพื้นที่และจังหวัดเพื่อสุขภาวะคนไทย	พิณสุดา สิริธรังศรี	2555	คัดออก
262		สสส 004	โครงการพัฒนาเครือข่ายการจัดการเชิงพื้นที่ในการวิเคราะห์สถานการณ์และขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชน	จุฬากรณ์ มาเสถียรวงศ์	2555	✓
263		สสส 005	โครงการพัฒนาเครือข่ายการจัดการเชิงพื้นที่ในการวิเคราะห์สถานการณ์และขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชนในพื้นที่ภาคกลาง	จินตนา เวชมี	2555	✓
264		สสส 006	โครงการพัฒนาเครือข่ายการจัดการเชิงพื้นที่ในการวิเคราะห์สถานการณ์และขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชนในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน (10 จังหวัด)	ประจญ กิ่งมิ่งแฮ	2555	✓
265		สสส 007	โครงการพัฒนาศักยภาพองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อคุณภาพชีวิตเด็ก เยาวชนและครอบครัวภาคใต้- (รายงานความก้าวหน้า งวดที่ 4)	จุฑารัตน์ สถิรปัญญา	2555	คัดออก
266		สสส 008	โครงการพัฒนาเครือข่ายการจัดการเชิงพื้นที่ในการวิเคราะห์สถานการณ์และขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชนในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง	สมบัติ ฤทธิเดช	2555	คัดออก
267		สสส 009	โครงการพัฒนาเครือข่ายการจัดการเชิงพื้นที่ในการวิเคราะห์สถานการณ์และขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชนในพื้นที่ภาคใต้	วีระยุทธ ชาตะกาญจน์	2555	คัดออก
268		สสส 010	โครงการพัฒนาเครือข่ายการจัดการเชิงพื้นที่ในการวิเคราะห์สถานการณ์และขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชนภาคเหนือ	จำลอง คำบุญชู	2555	คัดออก
269		สสส 011	โครงการพัฒนาเครือข่ายการจัดการเชิงพื้นที่เพื่อการวิเคราะห์สภาวการณ์ และขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชนในพื้นที่กทม.	สุรศักดิ์ เลาหพิบูลย์กุล	2555	คัดออก
270		สสส 012	โครงการพัฒนาเครือข่ายการจัดการเชิงพื้นที่เพื่อวิเคราะห์สภาวการณ์ และขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชน ในพื้นที่ภาคตะวันออก	ฐิติมาวดี เจริญรัชต์	2555	คัดออก
271		สสส 013	โครงการสนับสนุนการขับเคลื่อนการส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้ และพัฒนาคุณภาพเยาวชน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพแก่งบประมาณที่รัฐบาลจัดสรร	สน.ส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน)	2555	✓

ลำดับ	คำสำคัญ	รหัส	ชื่อ	ผู้วิจัย	ปีรับทุน	งานวิจัยที่ใช้
272		สสส 014	โครงการพัฒนารูปแบบการดูแลช่วยเหลือด้านสุขภาพจิตเพื่อป้องกันพฤติกรรมรุนแรงในนักเรียน/นักศึกษาอาชีวศึกษา	พิทักษ์พล บุณยมาลิก	2555	✓
273		สสส 015	โครงการพัฒนาและเผยแพร่หลักสูตรกิจกรรมลูกเสือเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต-	ลัดดา จิตรวัฒนแพทย์	2555	คัดออก
274		สสส 016	ขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ครอบครัวอบอุ่น-	วันชัย บุญประชา	2555	คัดออก
275		สสส 017	โครงการศึกษาและพัฒนาดัชนีและตัวชี้วัด "ครอบครัวอบอุ่น" ของประเทศไทย -	จิตตินันท์ เดชะคุปต์	2555	คัดออก
276		สสส 018	โครงการพัฒนาโรงเรียนนายร้อยตำรวจสู่องค์กรสร้างเสริมสุขภาพ	พัชรา สินลอยมา	2555	คัดออก
277		สสส 019	โครงการพัฒนารูปแบบสถาบันการจัดการเรียนรู้ด้านเด็กและเยาวชนบนฐานชุมชน (รายงานความก้าวหน้า งวดที่ 9)	เครือข่ายเยาวชนสืบสานภูมิปัญญา	2555	คัดออก
278		สสส 020	โครงการพัฒนากลไกการทำงานด้านครอบครัวในชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	สมชาย เจริญอำนวยสุข	2555	คัดออก
279		สสส 021	โครงการพัฒนารูปแบบสถาบันการจัดการเรียนรู้ด้านเด็กและเยาวชนบนฐานชุมชน (รายงานความก้าวหน้า งวดที่ 9) (ซ้ำ สสส019)	เครือข่ายเยาวชนสืบสานภูมิปัญญา	2555	คัดออก
280		สสส 022	โครงการหน่วยสนับสนุนงานวิชาการด้านเด็กและเยาวชน	สถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว	2555	คัดออก
281		สสส 023	โครงการทบทวนและประเมินผลการดำเนินงานของแผนงานสนับสนุนการสร้างเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพ และสุขภาวะของเด็กและเยาวชน (สสค.)-	อำนาจ ศรีรัตนบัลล์	2555	✓
282		สสส 024	โครงการขับเคลื่อนงานด้านเด็กและเยาวชน แบบบูรณาการระดับจังหวัด อุบลราชธานี (รายงานความก้าวหน้า)	เกริกไกร แก้วล้วน	2555	คัดออก
283		สสส 025	โครงการพัฒนากลไกการบริการเพื่อคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชนด้อยโอกาส: ชุมชนคลองเตย	กอบกาญจน์ ตระกูลวารี	2555	คัดออก
284		สสส 026	โครงการนิคมจัดการตนเองสู่ความสุข นิคมสร้างตนเองลำโดมน้อย จังหวัดอุบลราชธานี นิคมสร้างตนเองควนขนุน จังหวัดพัทลุง	อภิญญา ชมภูมาศ	2555	คัดออก
285		สสส 027	โครงการส่งเสริมศักยภาพศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นศูนย์การเรียนรู้การพัฒนาเด็กปฐมวัย	กองส่งเสริมและพัฒนาการจัดการศึกษาท้องถิ่น	2556	✓
286		สสส 028	โครงการเพิ่มศักยภาพแกนนำสภาเด็กและเยาวชนกับการขับเคลื่อนประยุกต์ให้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การมีสุขภาวะที่ดีในกลุ่มเด็กและเยาวชน	มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาประเทศตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	2556	✓
287		สสส 029	โครงการส่งเสริมศักยภาพศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเป็นศูนย์เรียนรู้ด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย: เทศบาลตำบลจำปาโมง จังหวัดอุดรธานี	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลจำปาโมง	2556	คัดออก
288		สสส 030	โครงการส่งเสริมศักยภาพศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเป็นศูนย์เรียนรู้ด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย: เทศบาลเมืองสวรรคโลก จ.สุโขทัย (รายงานการ	เทศบาลเมืองสวรรคโลก	2556	คัดออก

ลำดับ	คำสำคัญ	รหัส	ชื่อ	ผู้วิจัย	ปีรับทุน	งานวิจัยที่ใช้
			ดำเนินงาน ระยะที่ 1)			
289		สสส 031	โครงการส่งเสริมศักยภาพศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเป็นศูนย์เรียนรู้ด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย: เทศบาลตำบลวังผาง จังหวัดลำพูน (รายงานความก้าวหน้า งวดที่ 3)	เทศบาลตำบลวังผาง	2556	คัดออก
290		สสส 032	โครงการส่งเสริมศักยภาพศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเป็นศูนย์เรียนรู้ด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย: ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่สาย จังหวัดเชียงราย (รายงานความก้าวหน้า งวดที่ 3)	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่สาย จังหวัดเชียงราย	2556	คัดออก
291		สสส 033	โครงการส่งเสริมศักยภาพศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเป็นศูนย์เรียนรู้ด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย: ตำบลกุดขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น (รายงานความก้าวหน้า งวดที่ 3)	เทศบาลตำบลกุดขอนแก่น	2556	คัดออก
292		สสส 034	โครงการส่งเสริมศักยภาพศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเป็นศูนย์เรียนรู้ด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย: ตำบลดงใหญ่ จังหวัดมหาสารคาม (รายงานความก้าวหน้า งวดที่ 1-4)	องค์การบริหารส่วนตำบลดงใหญ่	2556	คัดออก
293		สสส 035	โครงการส่งเสริมศักยภาพศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเป็นศูนย์เรียนรู้ด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย: เทศบาลตำบลนาแก้ว จังหวัดลำปาง รายงานความก้าวหน้างวด3	เทศบาลตำบลนาแก้ว	2556	คัดออก
294		สสส 036	โครงการส่งเสริมศักยภาพศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเป็นศูนย์เรียนรู้ด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย: เทศบาลตำบลเขาชัยสน จังหวัดพัทลุง (รายงานความก้าวหน้า งวดที่ 3)	เทศบาลเขาชัยสน	2556	คัดออก
295		สสส 037	โครงการส่งเสริมศักยภาพศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเป็นศูนย์เรียนรู้ด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย: เทศบาลตำบลพลับพลา จังหวัดจันทบุรี (รายงานความก้าวหน้า งวดที่ 3)	เทศบาลตำบลพลับพลา	2556	คัดออก
296		สสส 038	โครงการส่งเสริมศักยภาพศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเป็นศูนย์เรียนรู้ด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย: ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านท่าฉาง จังหวัดสุราษฎร์ธานี (รายงานความก้าวหน้า งวดที่ 3)	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านท่าฉาง	2556	คัดออก
297		สสส 039	โครงการส่งเสริมศักยภาพศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเป็นศูนย์เรียนรู้ด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย: เทศบาลตำบลศรีษะเกษ อำเภอนาน้อย จังหวัดน่าน	เอนก ปัญญาวรเมธ	2556	คัดออก
298		สสส 040	โครงการส่งเสริมศักยภาพศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเป็นศูนย์เรียนรู้ด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย: เทศบาลตำบลเชิงทะเล จังหวัดภูเก็ต (รายงานความก้าวหน้า งวดที่ 3)	เทศบาลตำบลเชิงทะเล	2556	คัดออก
299		สสส 041	โครงการส่งเสริมศักยภาพศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเป็นศูนย์เรียนรู้ด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย: เทศบาลตำบลราชคาม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	เทศบาลตำบลราชคราม	2556	คัดออก

ลำดับ	คำสำคัญ	รหัส	ชื่อ	ผู้วิจัย	ปีรับทุน	งานวิจัยที่ใช้
300		สสส 042	โครงการพัฒนานวัตกรรมเพื่อพัฒนาระบบกลไกการขับเคลื่อนงานครอบครัว	พรรณพิมล วิปุลากร	2556	คัดออก
301		สสส 043	โครงการพัฒนากระบวนการเข้าสู่ความปลอดภัยในเด็กอย่างเสมอภาค	พิณสุดา สิริธรังศรี	2556	คัดออก
302		สสส 044	โครงการพัฒนาระบบและกลไกการทำงานระดับพื้นที่ในรูปแบบของเครือข่ายเพื่อการพัฒนาเด็กและเยาวชน	นภาพร อติวานิชยพงศ์	2556	คัดออก
303		สสส 045	ชุดโครงการต่อยอดการพัฒนานวัตกรรมสร้างสรรค์การเรียนรู้เพื่อสุขภาวะเด็ก และเยาวชน	สน.ส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน (สสค.)	2557	คัดออก
304		สสส 046	การพัฒนาโครงการเพื่อขับเคลื่อนงานด้านเด็กและเยาวชนจังหวัดเชียงราย	ศูนย์พัฒนาการเมืองภาคพลเมือง สภาบันพระปกเกล้า จังหวัดเชียงราย	2557	คัดออก
305		สสส 047	โครงการพัฒนาระบบสนับสนุนกลไกระดับชาติเพื่อขับเคลื่อนนโยบายด้านเด็กและเยาวชน	ศูนย์ประสานงานโครงการฯ กองยุทธศาสตร์และแผนงาน กรมกิจการเด็กและเยาวชน	2557	คัดออก
306		สสส 048	โครงการสนับสนุนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการขับเคลื่อนการส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพเยาวชน	สน.ส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน (สสค.)	2557	คัดออก
307		สสส 049	โครงการติดตามและสนับสนุนชุดโครงการการจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมขององค์กรในชุมชนเพื่อสุขภาวะเด็กและเยาวชน	พิณสุดา สิริธรังศรี	2557	คัดออก
308		สสส 050	โครงการหนุนเสริมพลังทางสังคมขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาเพื่อสุขภาวะของคนไทย	สมาคมสภาการศึกษาทางเลือกไทย	2557	คัดออก
309		สสส 051	โครงการพัฒนาระบบคัดกรองและแนวทางการปฏิบัติงานด้านการคุ้มครองเด็กในระบบงานสาธารณสุข	สมศักดิ์ ชุณหรัศมิ์	2557	คัดออก
310		สสส 052	โครงการพัฒนาโรงเรียนไทยรัฐวิทยาต้นแบบลดภาวะโรคอ้วนและปัจจัยเสี่ยงด้วยหลัก 6อ.	ปราณี ซื่อสัตย์	2557	✓
311		สสส 053	โครงการขับเคลื่อนการเรียนรู้สู่อนาคตประเทศไทย	สน.ส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน (สสค.)	2557	คัดออก
312		สสส 054	โครงการพัฒนาระบบและกลไกการบริการเพื่อคุณภาพชีวิตเด็กและครอบครัวด้อยโอกาสในชุมชนคลองเตย (คลองเตยโมเดล)	โครงการคลองเตยโมเดล	2557	คัดออก
313		สสส 055	โครงการพัฒนาศักยภาพครูแกนนำในการใช้ ICT อย่างปลอดภัยและสร้างสรรค์ รู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศ	มูลนิธิอินเตอร์เน็ตร่วมพัฒนาไทย	2557	คัดออก

ลำดับ	คำสำคัญ	รหัส	ชื่อ	ผู้วิจัย	ปีรับทุน	งานวิจัยที่ใช้
314		สสส 056	โครงการจังหวัดปฏิรูปการเรียนรู้	สน.ส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน (สสค.)	2557	คัดออก
315		สสส 057	โครงการส่งเสริมพื้นที่ชุมชนสร้างสรรค์ด้วยพลังเยาวชน	อภิสิทธิ์ ไล่สัตรูไกล	2557	คัดออก
316		สสส 058	โครงการส่งเสริมศักยภาพศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเป็นศูนย์ต้นแบบด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย: ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลหนองขาว จ.กาญจนบุรี	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลหนองขาว	2557	คัดออก
317		สสส 059	โครงการส่งเสริมศักยภาพศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเป็นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย : ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดพลับพลา เทศบาลตำบลพลับพลา อ.เมือง จ.จันทบุรี และเครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กเล็กร่วมเรียนรู้	มณเฑียร วานิชศรี	2557	คัดออก
318		สสส 060	โครงการเสริมสร้างพลังอำนาจการจัดการศึกษาที่สร้างสุขภาวะในโรงเรียน	มูลนิธิสถาบันวิจัยระบบการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	2557	คัดออก
319		สสส 061	โครงการส่งเสริมศักยภาพศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเป็นศูนย์ต้นแบบด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย: ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดพรหมวิหาร ตำบลแม่สาย อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย และเครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กเล็กร่วมเรียนรู้	ไศลยนต์ ศรีสมุทร	2557	คัดออก
320		สสส 062	ส่งเสริมศักยภาพศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเป็นศูนย์เรียนรู้ด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย: ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลเจดีย์แม่ครัว อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ และและเครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กเล็กร่วมเรียนรู้ (รายงานความก้าวหน้า งวดที่ 3)	อภิชาติ จอมงาม	2557	คัดออก
321		สสส 063	ส่งเสริมศักยภาพศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเป็นศูนย์เรียนรู้ด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย : ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลศรีษะเกษ อำเภอนาน้อย จังหวัดน่าน และเครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กเล็กร่วมเรียนรู้	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลศรีษะเกษ	2557	คัดออก
322		สสส 064	โครงการส่งเสริมศักยภาพศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเป็นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย: ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลเขาชัยสน อำเภอเขาชัยสน จังหวัดพัทลุง และเครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กเล็กร่วมเรียนรู้	สมบูรณ์ เหล่าทอง	2557	คัดออก
323		สสส 065	โครงการส่งเสริมศักยภาพศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเป็นศูนย์ต้นแบบด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย: ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลเชิงทะเล อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต และเครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กเล็กร่วมเรียนรู้	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลเชิงทะเล อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต	2557	คัดออก

ลำดับ	คำสำคัญ	รหัส	ชื่อ	ผู้วิจัย	ปีรับทุน	งานวิจัยที่ใช้
324		สสส 066	โครงการส่งเสริมศักยภาพศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเป็นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย : ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลดงใหญ่ จ.มหาสารคาม และเครือข่ายร่วมเรียนรู้	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลดงใหญ่	2557	คัดออก
325		สสส 067	โครงการส่งเสริมศักยภาพศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเป็นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย: ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลนาแก้ว อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง และเครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กเล็กร่วมเรียนรู้	ทองทิพย์ ปัญญาจันทร์	2557	คัดออก
326		สสส 068	โครงการส่งเสริมศักยภาพศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเป็นศูนย์เรียนรู้ด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย: ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลวังผาง อำเภอเวียงหนองล่อง จังหวัดลำพูน และเครือข่ายร่วมเรียนรู้ (รายงานความก้าวหน้า งวดที่ 4)	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลวังผาง	2557	คัดออก
327		สสส 069	โครงการส่งเสริมศักยภาพศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเป็นศูนย์เรียนรู้ด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย: ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลสวรรคโลกประชาสรรค์ อำเภอสวรรคโลก จังหวัดสุโขทัย และเครือข่ายร่วมเรียนรู้	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลสวรรคโลกประชาสรรค	2557	คัดออก
328		สสส 070	โครงการส่งเสริมศักยภาพศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเป็นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย : ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านราชคราม อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และเครือข่ายร่วมเรียนรู้ (รายงานความก้าวหน้า งวดที่ 3)	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านราชคราม ตำบลราชคราม	2557	คัดออก
329		สสส 071	โครงการส่งเสริมศักยภาพศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเป็นศูนย์เรียนรู้ด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย : ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลจำปาโมง จ.อุดรธานี และเครือข่ายร่วมเรียนรู้	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลจำปาโมง	2557	คัดออก
330		สสส 072	โครงการพัฒนาคนรุ่นใหม่เพื่อการเปลี่ยนแปลงสังคม ปีที่ 2	มูลนิธิอาสาพื่อสังคม (มอส.)	2557	คัดออก
331		สสส 073	โครงการส่งเสริมศักยภาพศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเป็นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย: ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กชุมชนบ่อนวัวเก่า เทศบาลนครสงขลา อ.เมือง จ.สงขลา และเครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กเล็กร่วมเรียนรู้ (รายงานความก้าวหน้า งวดที่ 3)	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กชุมชนบ่อนวัวเก่า	2557	คัดออก
332		สสส 074	โครงการส่งเสริมศักยภาพศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเป็นศูนย์เรียนรู้ด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย : ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านท่าฉาง อำเภอท่าฉาง จังหวัดสุราษฎร์ธานี และเครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กเล็กร่วมเรียนรู้ (รายงานความก้าวหน้า งวดที่ 3)	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านท่าฉาง	2557	คัดออก
333		สสส 075	โครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กในสถานสงเคราะห์ ด้วยพลังอาสาสมัคร	นริศรา อารมณ์ชื่น	2557	คัดออก
334		สสส 076	โครงการพัฒนารูปแบบการปฏิบัติหน้าที่นักจิตวิทยาโรงเรียนในระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน	มธุรดา สุวรรณโพธิ์	2557	คัดออก

ลำดับ	คำสำคัญ	รหัส	ชื่อ	ผู้วิจัย	ปีรับทุน	งานวิจัยที่ใช้
335		สสส 077	โครงการรูปแบบการจัดการศึกษาที่เอาชีวิตเป็นตัวตั้งสร้างสุขภาวะสู่ความยั่งยืน	โกวิท บุญเฉลียว	2557	คัดออก
336		สสส 078	โครงการ“รู้เท่าทันสื่อ(ทีวี)" : การส่งเสริมสื่อไทยพีบีเอสเพื่อสร้างสรรค์การเรียนรู้	โครงการผู้นำการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา (LEC)	2557	คัดออก
337		สสส 079	โครงการครูหัวใจใหม่	สาวิตรี พูลสุขโข	2557	คัดออก
338		สสส 080	โครงการพัฒนาข้อตกลงว่าด้วยการประสานความร่วมมือ (MOU)เพื่อยกระดับการฝึกภาคปฏิบัติของนักศึกษาด้านสังคมสงเคราะห์	อัญมณี บูรณกานนท์	2557	คัดออก
339		สสส 081	โครงการสนับสนุนการรวบรวมและเผยแพร่ผลการดำเนินงานของสำนักสนับสนุนสุขภาวะเด็ก เยาวชน และครอบครัว (สำนัก 4) (รายงานผลการดำเนินงาน งวดที่ 2)	สำนักสนับสนุนสุขภาวะเด็ก เยาวชน และครอบครัว (สำนัก 4)	2557	คัดออก
340		สสส 082	โครงการบริหารและจัดการหน่วยวิชาการระดับภูมิภาคเพื่อการสร้างเสริมศักยภาพชุมชนท้องถิ่นในการดูแลเด็กปฐมวัย (๒-๕ ปี)	สำนักสนับสนุนสุขภาวะเด็ก เยาวชน และครอบครัว (สำนัก 4)	2557	คัดออก
341		สสส 083	โครงการหน่วยวิชาการการสร้างเสริมศักยภาพชุมชนท้องถิ่นในการดูแลเด็กปฐมวัย : พื้นที่ภาคเหนือ (รายงานความก้าวหน้า งวดที่ 3)	สำนักสนับสนุนสุขภาวะเด็ก เยาวชน และครอบครัว (สำนัก 4)	2557	คัดออก
342		สสส 084	โครงการหน่วยวิชาการการสร้างเสริมศักยภาพชุมชนท้องถิ่นในการดูแลเด็กปฐมวัย : พื้นที่ภาคใต้	โสเพ็ญ ชูนวล	2557	คัดออก
343		สสส 085	โครงการหน่วยวิชาการการสร้างเสริมศักยภาพชุมชนท้องถิ่นในการดูแลเด็กปฐมวัย : พื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	จิราวรรณ แท่นวัฒนกุล	2557	คัดออก
344		สสส 086	หน่วยวิชาการการสร้างเสริมศักยภาพชุมชนท้องถิ่นในการดูแลเด็กปฐมวัย : พื้นที่ภาคตะวันออก	สุคนธ์ วรรธนะอมร	2557	คัดออก
345		สสส 087	หน่วยวิชาการการสร้างเสริมศักยภาพชุมชนท้องถิ่นในการดูแลเด็กปฐมวัย : พื้นที่ภาคกลางและตะวันตก (รายงานความก้าวหน้า)	สำนักสนับสนุนสุขภาวะเด็ก เยาวชน และครอบครัว (สำนัก 4)	2557	คัดออก
346		สสส 088	บัญชีรายจ่ายด้านการศึกษาแห่งชาติ	ชัยยุทธ ปัญญสวัสดิ์สุทธิ์	2557	คัดออก
347		สสส 089	โครงการพัฒนาศักยภาพแกนนำเยาวชน และชุมชนท้องถิ่น (ภาคใต้) เพื่อสร้างสุขภาวะเด็ก เยาวชน และครอบครัว (รายงานความก้าวหน้า งวดที่ 4)	จุฑารัตน์ สถิรปัญญา	2557	คัดออก
348		สสส 090	ขับเคลื่อนองค์กรเด็กและเยาวชนสุขภาวะ จังหวัดเชียงราย (มัดปุ๊กเจียงฮาย)	วรสฤษฎ์ ปิงเมือง	2557	คัดออก
349		สสส 091	โครงการอาชีวศึกษาเอกชนต้นแบบปลอดบุหรี่	สมาคมวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย	2557	คัดออก

ลำดับ	คำสำคัญ	รหัส	ชื่อ	ผู้วิจัย	ปีรับทุน	งานวิจัยที่ใช้
350		สสส 092	โครงการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานโครงการหน่วยวิชาการการสร้างเสริมศักยภาพชุมชนท้องถิ่นในการดูแลเด็กปฐมวัย	รณรงค์ จันใด	2558	คัดออก
351		สสส 093	โครงการสนับสนุนการคัดกรอง เฝ้าระวัง และส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย เพื่อเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีเนื่องในโอกาสฉลองพระชนมายุ 5 รอบ 2 เมษายน 2558	สถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์	2558	คัดออก
352		สสส 094	โครงการส่งเสริมศักยภาพศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเป็นศูนย์การเรียนรู้ด้านเด็กปฐมวัย: ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านราชครามและศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเครือข่าย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านราชคราม ตำบลราชคราม	2558	คัดออก
353		สสส 095	โครงการส่งเสริมศักยภาพศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเป็นศูนย์การเรียนรู้ด้านเด็กปฐมวัย: ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลวังผาง และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเครือข่าย จังหวัดลำพูน (รายงานความก้าวหน้า งวดที่ 4)	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลวังผาง	2558	คัดออก
354		สสส 096	โครงการส่งเสริมศักยภาพศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเป็นศูนย์การเรียนรู้ด้านเด็กปฐมวัย: ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลเจดีย์แม่ครัว และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเครือข่าย จังหวัดเชียงใหม่ (รายงานความก้าวหน้า งวดที่ 3)	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลเจดีย์แม่ครัว	2558	คัดออก
355		สสส 097	โครงการส่งเสริมศักยภาพศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเป็นศูนย์การเรียนรู้ด้านเด็กปฐมวัย: ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่สาย และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเครือข่าย จังหวัดเชียงราย	ไศลยนต์ ศรีสมุทร	2558	คัดออก
356		สสส 098	โครงการส่งเสริมศักยภาพศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเป็นศูนย์การเรียนรู้ด้านเด็กปฐมวัย: ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลศรีษะเกษ และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเครือข่าย จังหวัดน่าน (รายงานความก้าวหน้า ปิดโครงการ)	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลศรีษะเกษ	2558	คัดออก
357		สสส 099	โครงการส่งเสริมศักยภาพศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเป็นศูนย์เรียนรู้ด้านเด็กปฐมวัย: ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดพลับพลา และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเครือข่าย จังหวัดจันทบุรี	มณเฑียร วานิชศรี	2558	คัดออก
358		สสส 100	โครงการส่งเสริมศักยภาพศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเป็นศูนย์เรียนรู้ด้านด็กปฐมวัย: ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลเชิงทะเล และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเครือข่าย จังหวัดภูเก็ต (รายงานความก้าวหน้า งวดที่ 3)	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลเชิงทะเล	2558	คัดออก
359		สสส 101	โครงการส่งเสริมศักยภาพศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเป็นศูนย์เรียนรู้ด้านเด็กปฐมวัย: ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านท่าฉาง และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเครือข่าย จังหวัดสุราษฎร์ธานี	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านท่าฉาง	2558	คัดออก
340		สสส 102	โครงการสร้างผู้นำเยาวชนเฝ้าระวังสถานบริการสุขภาพวะและสิ่งแวดล้อมในชุมชน ๖ หมู่บ้านรอบเหมืองทองคำ	-	2558	คัดออก

ลำดับ	คำสำคัญ	รหัส	ชื่อ	ผู้วิจัย	ปีรับทุน	งานวิจัยที่ใช้
341		สสส 103	โครงการเสริมสร้างพัฒนาทักษะชีวิตเยาวชนแรงงานข้ามชาติ จังหวัดเชียงใหม่	เครือข่ายนักกิจกรรมภาคเหนือ	2558	คัดออก
342		สสส 104	โครงการเยาวชนจิตอาสาพัฒนาโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านผาอี้	-	2558	คัดออก
343		สสส 105	โครงการละครสะท้อนสังคมสู่การเรียนรู้ของเยาวชน	เบญจวรรณ ดีเลิศ	2558	คัดออก
344		สสส 106	โครงการสืบทอดภูมิปัญญาลิเกป่าเพื่อพัฒนาเยาวชนลุ่มน้ำคลองยัน	เมติมา ประวิทย์	2558	คัดออก
345		สสส 107	โครงการพัฒนาเครือข่ายเยาวชนสร้างสรรค์เพื่อการเปลี่ยนแปลงสังคมภาคเหนือตอนบน	มูลนิธิภูมิพลังชุมชนไทย	2558	คัดออก
346		สสส 108	โครงการการพัฒนาโครงการเพื่อขับเคลื่อนเครือข่ายเยาวชนสุขภาวะ (สมาพันธ์เยาวชนจังหวัดศรีสะเกษ)	จันทร์ โต๊ะสิงห์	2558	คัดออก
347		สสส 109	โครงการต่อยอดการสร้างพื้นที่ชุมชนสร้างสรรค์ด้วยพลังเยาวชน	อภิสิทธิ์ ไล่สัตรูไกล	2558	คัดออก
348		สสส 110	โครงการเพศศึกษาไม่ครอบครัวเพื่อเข้าใจวัยใส	อัฉรา แก้วมาศ	2558	คัดออก
349		สสส 111	โครงการกศน.สานพลังเรียนรู้ครูเพื่อศิษย์	ประภาภรณ์ คำโอภาส	2558	คัดออก
350		สสส 112	โครงการบูรณาการสร้างเสริมสวัสดิภาพเด็กเยาวชนและครอบครัวในกระบวนการยุติธรรม	ศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง	2558	คัดออก
351		สสส 113	โครงการสนับสนุนการรวบรวม เผยแพร่ และขยายผลผลการดำเนินงานของสำนักสนับสนุนสุขภาวะเด็ก เยาวชน และครอบครัว (สำนัก 4) (รายงานความก้าวหน้า งวดที่ 3)	สำนักสนับสนุนสุขภาวะเด็ก เยาวชนและครอบครัว (สำนัก 4)	2558	คัดออก
352		สสส 114	โครงการเสริมสร้างพัฒนาศักยภาพองค์กรทำงานด้านเด็กและเยาวชนเพื่อสร้างคนพลเมืองเข้มแข็ง (รายงานความก้าวหน้า งวดที่ 4-5)	-	2558	คัดออก
353		สสส 115	โครงการสานพลังคนรุ่นใหม่ เสริมศักยภาพแกนนำเด็กและเยาวชนเพื่อปฏิรูปการศึกษา	ผู้ประสานงานเยาวชนสมัชชาเครือข่ายปฏิรูปการศึกษา	2558	คัดออก
354		สสส 116	โครงการสานพลังเครือข่ายพลังเด็กและเยาวชนเพื่อการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น: จังหวัดอุบลราชธานี	ศูนย์ประสานงานสื่อสร้างสุขภาวะเด็กและเยาวชนภาคอีสาน (ศสอ.)	2558	คัดออก
355		สสส 117	โครงการพัฒนาศักยภาพเด็กและเยาวชนเพื่อสร้างเครือข่ายความร่วมมือสู่การแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชน ครอบครัว ในพื้นที่สามชายแดนใต้	คณะทำงานฐานข้อมูลเหตุการณ์ชายแดนใต้	2558	คัดออก
356		สสส 118	โครงการการขับเคลื่อนการศึกษาทางเลือกและการปฏิรูปการศึกษาเพื่อสุขภาวะสังคมไทย (รายงานความก้าวหน้า งวดที่ 3)	สมาคมสภาการศึกษาทางเลือกไทย	2558	คัดออก
357		สสส 119	โครงการพัฒนาเครื่องมือในการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ภูมิปัญญามโนราห์บ้านคลองเสียว อำเภอเวียงสระ จังหวัดสุ	เหมือนฝัน คงช่วย	2558	คัดออก

ลำดับ	คำสำคัญ	รหัส	ชื่อ	ผู้วิจัย	ปีรับทุน	งานวิจัยที่ใช้
			ราษฎร์ธานี			
358		สสส 120	โครงการเสริมสร้างเครือข่ายประชาชนเพื่อศึกษาและเฝ้าระวังผลกระทบจากการพัฒนาในลุ่มน้ำโขง	-	2558	คัดออก
359		สสส 121	โครงการสร้างผู้นำเพื่อฟื้นฟูวิถีชีวิตและทรัพยากรธรรมชาติชุมชนกะเหรี่ยง	-	2558	คัดออก
360		สสส 122	โครงการสร้างผู้นำป้องกันภัยเงียบจากผลกระทบอุตสาหกรรมที่มีต่อสุขภาพ อำเภอภูซาง จังหวัดพะเยา	วรสถิตย์ บัวแดง	2558	คัดออก
361		สสส 123	โครงการส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อเกษตรกรรุ่นใหม่ (รายงานความก้าวหน้า งวดที่ 4)	อนุกูล ทรายเพชร	2558	คัดออก
362		สสส 124	โครงการสานพลังขับเคลื่อนคุณค่าการศึกษาบนฐานชุมชน	คณะบุคคลการศึกษาบนฐานชุมชน	2558	คัดออก
363		สสส 125	โครงการโรงเรียนนายร้อยตำรวจองค์กรสร้างเสริมสุขภาพ: แหล่งเรียนรู้เพื่อการขยายผล และการเสริมสุขภาวะ	พัชรา สินลอยมา	2558	คัดออก
364		สสส 126	โครงการอาสาสมัครชุมชนเพื่อการอนุรักษ์ความหขากหลายทางชีวภาพพื้นที่ชุ่มน้ำห้วยเสือเต้น อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น	นิติกร ค้ำชู	2558	คัดออก
365		สสส 127	โครงการศึกษานิเทศก์รุ่นใหม่ เพื่อการขับเคลื่อนการปฏิรูปการเรียนรู้	ผู้นำเพื่อการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา รุ่นที่ 2	2558	คัดออก
366		สสส 128	โครงการถอดบทเรียนการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักคิดการศึกษาบนฐานชุมชนของสถาบันสืบสานภูมิปัญญากับสถานศึกษาและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	เครือข่ายเยาวชนสืบสานภูมิปัญญา	2558	คัดออก
367		สสส 129	โครงการการจัดการอาชีวศึกษาสัมมาอาชีพ เพื่อพัฒนาสู่ความยั่งยืน	เดชวิชัย พิมพ์โคตร	2558	คัดออก
368		สสส 130	โครงการสนับสนุนวิชาการเพื่อการประเมินภายนอกโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดภายใต้ชุดโครงการการประเมินภายนอกโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด	ขนิษฐา นันทบุตร	2558	คัดออก
369		สสส 131	โครงการหน่วยสร้างเสริมศักยภาพของศูนย์เรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย: ภาคกลางและภาคตะวันตก	สำนักสนับสนุนสุขภาวะเด็ก เยาวชน และครอบครัว (สำนัก 4)	2558	คัดออก
370		สสส 132	โครงการหน่วยสร้างเสริมศักยภาพของศูนย์เรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย: ภาคตะวันออก	สุคนธ์ วรรธนะอมร	2558	คัดออก
371		สสส 133	โครงการหน่วยสร้างเสริมศักยภาพของศูนย์เรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย: ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	จุฬาภรณ์ ตั้งภักดี	2558	คัดออก
372		สสส 134	โครงการหน่วยสร้างเสริมศักยภาพของศูนย์เรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย: ภาคเหนือ (รายงานความก้าวหน้า งวดที่ 4)	สำนักสนับสนุนสุขภาวะเด็ก เยาวชน และครอบครัว (สำนัก 4)	2558	คัดออก
373		สสส 135	โครงการหน่วยสร้างเสริมศักยภาพของศูนย์เรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย: ภาคใต้	พิสมัย วัฒนสิทธิ์	2558	คัดออก

ลำดับ	คำสำคัญ	รหัส	ชื่อ	ผู้วิจัย	ปีรับทุน	งานวิจัยที่ใช้
374		สสส 136	โครงการประเมินภายนอกโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด พื้นที่ภาคกลาง (สระแก้ว) ภายใต้ชุดโครงการการประเมินภายนอกโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด (รายงานความก้าวหน้า งวดที่ 3)	สุคนธ์ วรรธนะอมร	2558	คัดออก
375		สสส 137	โครงการประเมินภายนอกโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด พื้นที่ภาคใต้ (นราธิวาส,ปัตตานี) ภายใต้ชุดโครงการการประเมินภายนอกโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด	สรวงสุดา เจริญวงศ์	2558	คัดออก
376		สสส 138	โครงการประเมินภายนอกโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด พื้นที่ภาคเหนือ (แม่ฮ่องสอน,ตาก) (รายงานความก้าวหน้า งวดที่ 3)	พัฒนา นาคทอง	2558	คัดออก
377		สสส 139	โครงการประเมินภายนอกโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด พื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๒ (กาฬสิทธ์,อุบลราชธานี) (รายงานความก้าวหน้า งวดที่ 3)	ลัฆวี ปิยะบัณฑิตกุล	2558	คัดออก
378		สสส 140	โครงการพัฒนาหนังสือและการอ่านเพื่อสร้างรากฐานการเรียนรู้และสุขภาวะของเด็กไทย	ระพีพรรณ พัฒนาเวช	2558	คัดออก
379		สสส 141	โครงการส่งเสริมศักยภาพศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเป็นศูนย์เรียนรู้ด้านเด็กปฐมวัย:ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลจำปาโมง และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเครือข่าย จังหวัดอุดรธานี	สำนักสนับสนุนสุขภาวะเด็ก เยาวชน และครอบครัว (สำนัก 4)	2559	คัดออก
380		สสส 142	โครงการต้นแบบการเสริมสร้างวินัยที่ส่งผลต่อสุขภาวะ ความปลอดภัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานของเยาวชนที่ขาดโอกาสทางการศึกษา	พานิช จิตร์แจ้ง	2559	คัดออก
381		สสส 143	โครงการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมเยาวชนที่ตกเป็นข่าวหน้า ๑ กับการเสพติด สู่แนวทางการป้องกันแก้ไข กรณีศึกษากลุ่มเยาวชนที่ตกเป็นข่าวในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล	สำนักซูเปอร์โพล	2559	คัดออก
382		สสส 144	โครงการการสร้างเครือข่ายจัดการเรียนรู้ตามแนวทางโรงเรียนสภาวะเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนในโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู	สมบัติ ฤทธิเดช	2559	✓
383		สสส 145	โครงการหนุนเสริมพลังพลเมืองเด็กเยาวชนและคนรุ่นใหม่เพื่อขับเคลื่อนปฏิรูปการศึกษา ภาคสังคม (รายงานความก้าวหน้า งวดที่ 3)	-	2559	คัดออก
384		สสส 146	โครงการการเสริมสร้างเครือข่ายโรงเรียนสุขภาวะเพื่อสุขภาวะเด็กและเยาวชนจังหวัดลำปาง	คณะทำงานโครงการ การเสริมสร้างเครือข่ายฯ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง	2559	คัดออก
385		สสส 147	การถอดบทเรียนความสำเร็จโรงเรียนระดับเพชร เพื่อส่งเสริมการพัฒนาโรงเรียนสุขภาวะ	แผนงาน สำนักสนับสนุนสุขภาวะเด็ก เยาวชน และครอบครัว	2559	คัดออก

ภาคผนวก ค 2

งานวิจัยจำนวน 181 เล่ม ที่ผ่านเกณฑ์การคัดเลือก จัดหมวดหมู่เนื้อหาตามกรอบการสังเคราะห์งานวิจัย

1. การจัดหมวดหมู่งานวิจัยที่คัดเลือก 181 เล่ม ตามกรอบการสังเคราะห์งานวิจัย

กรอบการวิจัย ตามแนวคิดอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก	ตามทฤษฎีระบบนิเวศวิทยาของ Bronfenbrenner				
	เด็ก เยาวชน และระบบจุลภาค สิ่งแวดล้อมที่ใกล้ชิดกับตัวเด็กและเยาวชนโดยตรง เช่น พ่อแม่ เพื่อน ครู รวมถึงเครื่องมือต่างๆ ที่ใช้ในชีวิตประจำวัน	**ระบบปฏิสัมพันธ์** ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมที่ใกล้ชิดกับตัวเด็กและเยาวชนโดยตรง เช่น รูปแบบการเรียนรู้ หลักสูตร	**ระบบภายนอก** สิ่งแวดล้อมที่มีผลทางอ้อมต่อเด็กและเยาวชนเช่น เครือข่ายสังคม ระบบสนับสนุน ระบบเฝ้าระวัง ฐานข้อมูลต่างๆ	**ระบบมหภาค** แนวปฏิบัติ นโยบาย กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชน และความแตกต่างทางวัฒนธรรม	**รวม จำนวน (ร้อยละ)**
สิทธิในการอยู่รอด จำนวน (ร้อยละ)	1 (ร้อยละ 0.55)	6 (ร้อยละ 3.32)	2 (ร้อยละ 1.1)	0	9 (ร้อยละ 4.97)
สิทธิที่จะได้รับการปกป้องคุ้มครอง จำนวน (ร้อยละ)	9 (ร้อยละ 4.97)	5 (ร้อยละ 2.76)	19 (ร้อยละ 10.5) อันดับ 3	0	33 (ร้อยละ 18.23)
สิทธิที่จะได้รับการพัฒนา จำนวน (ร้อยละ)	14 (ร้อยละ 7.74)	9 (ร้อยละ 4.97)	14 (ร้อยละ 7.74)	5 (ร้อยละ 2.76)	42 (ร้อยละ 23.2)
สิทธิในการมีส่วนร่วม จำนวน (ร้อยละ)	6 (ร้อยละ 3.32)	55 (ร้อยละ 30.38) อันดับ 1	36 (ร้อยละ 19.89) อันดับ 2	0	97 (ร้อยละ 53.6)
รวม จำนวน (ร้อยละ)	30 (ร้อยละ 16.58)	75 (ร้อยละ 41.43)	71 (ร้อยละ 39.23)	5 (ร้อยละ 2.76)	181 (ร้อยละ 100)

2. ประเด็นการวิจัยและกลุ่มเป้าหมายของงานวิจัยที่ได้รับการจัดหมวดหมู่ตามกรอบการสังเคราะห์งานวิจัย

ลำดับ	รหัส	ชื่อผลงานวิจัย	ปีที่ได้รับทุน	กรอบการวิจัย		ประเด็นการวิจัยและกลุ่มเป้าหมาย
				แนวคิดอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก	ทฤษฎีระบบนิเวศวิทยา	
1	สกว 001	การวิจัยเชิงเปรียบเทียบพัฒนาการด้านนโยบายและยุทธศาสตร์ทางการศึกษาของประเทศในประชาคมอาเซียน: กรณีศึกษาประเทศเวียดนาม มาเลเซีย และอินโดนีเซีย	2555	การพัฒนา	ระบบมหภาค	**นโยบายและยุทธศาสตร์ทางการศึกษาต่างประเทศที่ประสบความสำเร็จ** เป็นการศึกษานโยบายและยุทธศาสตร์ทางการศึกษาของประเทศที่ประสบความสำเร็จ 3 ประเทศ (เวียดนาม มาเลเซีย และอินโดนีเซีย ระหว่าง ค.ศ. 1980-2013) และเปรียบเทียบกับประเทศไทย กลุ่มเป้าหมาย คือ นักวิชาการ เจ้าหน้าที่ด้านการศึกษา นิสิตนักศึกษา ครูผู้ปฏิบัติการใน สถานศึกษา
2	สกว 003	การศึกษาชั้นเรียนและวิธีการแบบเปิด : นวัตกรรมสำหรับการวัดและประเมินคุณภาพผู้เรียนในศตวรรษที่ 21	2555	การพัฒนา	ระบบปฏิสัมพันธ์	**นวัตกรรมเครื่องมือการประเมินทักษะการเรียนรู้ที่สำคัญสำหรับศตวรรษที่ 21 ของนักเรียน** เป็นการวิจัยเชิงเอกสารและการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ถึงการศึกษาลักษณะและวิธีการประเมินคุณภาพผู้เรียน ในประเทศญี่ปุ่น สิงคโปร์และไทย ตามด้วยการพัฒนานวัตกรรมที่เป็นเครื่องมือและวิธีการประเมินคุณภาพผู้เรียนที่สะท้อนถึงทักษะการเรียนรู้ที่สำคัญสำหรับศตวรรษที่ 21 กลุ่มเป้าหมาย แบ่งออกเป็น 3 ระดับ ได้แก่ (1)โรงเรียนในโครงการพัฒนาวิชาชีพครูคณิตศาสตร์ด้วยนวัตกรรมการศึกษาชั้นเรียนและวิธีการแบบเปิดในเขตพื้นที่การศึกษาภาคเหนือ จำนวน 8 โรงเรียน (2)ชั้นเรียนที่ใช้เป็นกรณีศึกษาชั้นเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ป. 2 (เรียนเรื่องการคูณ) และ ป. 4 (เรียนเรื่องพื้นที่) (3)นักเรียนประถมศึกษาจำนวน 53 คนแบ่งเป็น ป. 2 จำนวน 28 คน ป. 4 จำนวน 25 คน
3	สกว 004	การศึกษาเปรียบเทียบพัฒนาการด้านนโยบายและยุทธศาสตร์ทางการศึกษา ปัจจัยที่ส่งเสริมและที่เป็นอุปสรรคในการนำนโยบายสู่การปฏิบัติในรอบ 3 ทศวรรษของกลุ่มประเทศเอเชียตะวันออก : เกาหลีใต้ ไต้หวัน และญี่ปุ่น	2555	การพัฒนา	ระบบมหภาค	นโยบาย และยุทธศาสตร์ทางการศึกษาในรอบ 3 ทศวรรษของกลุ่มประเทศเอเชียตะวันออก เป็นการศึกษาเปรียบเทียบพัฒนาการด้านนโยบาย และยุทธศาสตร์ทางการศึกษา 3 ประเทศ (เกาหลีใต้ ไต้หวัน และญี่ปุ่น) กลุ่มเป้าหมาย คือ นักวิชาการ เจ้าหน้าที่ด้านการศึกษา นิสิตนักศึกษา ครูผู้ปฏิบัติการใน สถานศึกษา
4	สกว 007	การศึกษาและพัฒนาสื่อคอมพิวเตอร์มัลติมีเดียเพื่อการเรียนรู้การใช้งานโปรแกรมประยุกต์ที่มี	2556	การได้รับการคุ้มครอง	ระบบจุลภาค	สื่อ**การสอนคอมพิวเตอร์สำหรับผู้พิการทางการได้ยิน** เป็นการพัฒนาและตรวจสอบประสิทธิภาพรูปแบบของสื่อการสอนคอมพิวเตอร์ด้านการใช้งานโปรแกรมประยุกต์ (โปรแกรมตกแต่งภาพ PhotoShop) แบ่งเป็นสื่อแบบภาพนิ่งหลายภาพที่คลิกแสดงผลทีละขั้น (Step by step

ลำดับ	รหัส	ชื่อผลงานวิจัย	ปีที่ได้รับทุน	กรอบการวิจัย		ประเด็นการวิจัยและกลุ่มเป้าหมาย
				แนวคิดอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก	ทฤษฎีระบบนิเวศวิทยา	
		ประสิทธิภาพสำหรับผู้พิการทางการได้ยิน				multiple Static Visuals: SSV) และ.สื่อแบบภาพเคลื่อนไหว (Animated Visual: AV) กลุ่มเป้าหมาย คือ นักศึกษาผู้พิการทางการได้ยิน ระดับปริญญาตรีของวิทยาลัยราชสุดาจำนวน ทั้งหมด 63 คน แบ่งเป็นกลุ่มเล็ก 13 คน และกลุ่มใหญ่ 50 คน ไม่ระบุเพศ
5	สกว 008	ผลไม้และผักพื้นบ้านช่วยสร้างเสริมสุขภาพเด็กและผู้สูงอายุจังหวัดชัยนาท	2556	การมีชีวิตอยู่รอด	ระบบปฏิสัมพันธ์	**การตระหนักถึงคุณค่าทางโภชนาการ ตลอดจนมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการบริโภคผลไม้และผักพื้นบ้าน** เป็นการสร้างกระบว นการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมระหว่างเด็กเยาวชน และผู้สูงอายุในชุมชน เพื่อส่งเสริมการตระหนักถึงคุณค่าทางโภชนาการ ตลอดจนมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการบริโภคผลไม้และผักพื้นบ้าน กลุ่มเป้าหมาย คือ เด็กนักเรียน ประถมศึกษา ถึงมัธยมศึกษา จำนวน 240 คน และ ผู้สูงอายุ 230 คน จากโรงเรียนและชมรมผู้สูงอายุ 5 พื้นที่ของจังหวัดชัยนาท
6	สกว 009	การพัฒนาชุมชนออนไลน์เครือข่ายครูไทยหัวใจไอซีที	2556	การมีส่วนร่วม	ระบบภายนอก	**เครือข่ายชุมชนออนไลน์ด้านการศึกษาสำหรับครูผู้สอนไอซีที** เป็นการศึกษารูปแบบชุมชนออนไลน์ด้านการศึกษาที่ประสบความสำเร็จ ตามด้วยการพัฒนาชุมชนออนไลน์และจัดกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในครูผู้สอนไอซีที กลุ่มเป้าหมาย แบ่งเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ 1. ชุมชนออนไลน์ด้านการศึกษาที่ประสบความสำเร็จและมีเครือข่ายเข้มแข็ง จำนวน10 ชุมชน 2. ครูผู้สอนไอซีทีจาก 5 ภูมิภาค จำนวน 98 โรงเรียน จำนวน 98 คน 3. ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษาและด้านไอซีที จำนวน 7 คน และครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการใช้ไอซีทีในการสอนจำนวน 10 คน 4. ผู้สมัครเข้าร่วมโครงการวิจัย ผ่านเว็บไซต์เครือข่ายครูไทยหัวใจไอซีที จำนวน 627 คน
7	สกว 010	ผลของการใช้เฟสบุ๊คที่มีต่อสมรรถภาพด้านการเรียนของนักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร	2556	การพัฒนา	ระบบจุลภาค	**การใช้ เฟสบุ๊ค เชิงสร้างสรรค์ในนิสิตนักศึกษา** เป็นการศึกษาการใช้เฟสบุ๊ค(ปริมาณการใช้ ลักษณะการใช้ แรงจูงใจและรูปแบบการใช้ อัตราส่วนนิสิตนักศึกษาที่ติดเฟสบุ๊คและสาเหตุ ผลกระทบด้านการเรียน สุขภาพกาย สุขภาพจิตและความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น) แนวทางในการส่งเสริมการใช้เฟสบุ๊คเชิงสร้างสรรค์ กลุ่มเป้าหมาย คือ นิสิตนักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครที่ใช้เฟสบุ๊คจำนวน 1,080 คน (ชาย 474 คน หญิง 606.คน) และอาจารย์ ผู้สอน จำนวน 20 คน
8	สกว 012	โครงการวิจัยเพื่อการออกแบบผลิตภัณฑ์ร่วมกับชุมชนที่สามารถช่วยในการบำบัดฟื้นฟู	2556	การได้รับการคุ้มครอง	ระบบจุลภาค	**การฟื้นฟูเด็กพิการทางกายภาพในชุมชนชนบท** เป็นการพัฒนาผลิตภัณฑ์ Indoor Roll Rider ชื่อ น้องยิ้ม(มีลักษณะของเก้าอี้ทรงเตี้ย และมีล้อ ที่มีการใช้งานได้หลากหลาย เช่น สามารถเคลื่อนที่โดยใช้ขา หรือเคลื่อนที่

ลำดับ	รหัส	ชื่อผลงานวิจัย	ปีที่ได้รับทุน	กรอบการวิจัย: แนวคิดอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก	กรอบการวิจัย: ทฤษฎีระบบนิเวศวิทยา	ประเด็นการวิจัยและกลุ่มเป้าหมาย
		สมรรถภาพ เด็กพิการทางกายภาพในชนบทที่ห่างไกล				โดยใช้มือ) เพื่อการทำกายภาพบำบัด (ศึกษาชีวิตความเป็นอยู่ ปัญหา ความต้องการ ทัศนคติ และแรงจูงใจในการทำกายภาพบำบัดสำหรับเด็กพิการทางกายภาพในชุมชนชนบท ตามด้วยพัฒนาผลิตภัณฑ์ ส่งเสริมการฟื้นฟูตนเอง) กลุ่มเป้าหมาย คือ เด็กสมองพิการในเฉพาะกลุ่ม Diplegia และ Hemiplegia ที่มีอายุระหว่าง 3-9 ปี
9	สกว 014	ภาพยนตร์เด็กไทยกับการประกอบสร้างภาพตัวแทนเด็กและอุดมการณ์ที่แฝงอยู่	2556	การพัฒนา	ระบบภายนอก	**ภาพของเด็กที่สะท้อนมาจากการวิเคราะห์ภาพยนตร์** เป็นการวิเคราะห์ตัวบท (textual analysis) โดยวิเคราะห์ตามแนวคิด “ตระกูลภาพยนตร์” (genre) ซึ่งมีขั้นตอน ได้แก่ การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างภาพยนตร์เด็กไทย การจัดภาพยนตร์เป็นกลุ่มย่อย โดยใช้เกณฑ์ความสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับผู้อื่น และกรอบการศึกษาเด็ก ได้แก่(1) เด็กกับตนเอง (2) เด็กกับคนอื่น เน้นที่เด็กกับความสัมพันธ์กับครอบครัว และ (3) เด็กกับสังคม การกำหนดเกณฑ์การวิเคราะห์ โดยใช้ 2 แนวทางคือ (1)แนวทางศิลปะผ่านการเล่าเรื่องและภาษาภาพยนตร์ เพื่อตอบวัตถุประสงค์ที่ 1 กับ 2 และ (2) แนวทางสังคม เพื่อตอบวัตถุประสงค์ที่ 3 การนำเสนองาน กลุ่มเป้าหมายคือ ตัวบทภาพยนตร์ไทย ตั้งแต่ทศวรรษที่ 2520 จนถึง ทศวรรษที่ 2550
10	สกว 015	แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันปราบปรามปัญหาเด็กแว้นในกรุงเทพมหานคร	2556	การได้รับการคุ้มครอง	ระบบภายนอก	ปัญหาพฤติกรรมเด็กหรือเยาวชน ขับขี่รถจักรยานยนต์ ก่อความเดือดร้อนรำคาญและก่อเหตุ (เด็กแว้น) เป็นการจัดการความรู้ ศึกษาแนวทาง รูปแบบ และคู่มือการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจในการป้องกันและปราบปรามปัญหาเด็กแว้น กลุ่มเป้าหมาย คือ ข้าราชการตำรวจที่สังกัดกองบัญชาการตำรวจนครบาล ที่เกี่ยวข้องกับงานด้านการป้องกันและปราบปรามปัญหาเด็กแว้น จำนวน 30 คน และกลุ่มเด็กแว้น อายุ 13-14 ปี ไม่ได้ระบุจำนวน
11	สกว 017	การศึกษารูปแบบการใช้เครื่องมือแห่งการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (ไอซีที) เพื่อพัฒนาทักษะความคิดของนักเรียนในระดับประถมศึกษา	2556	การพัฒนา	ระบบปฏิสัมพันธ์	**ทักษะการคิดสร้างสรรค์ ทักษะการคิด วิจารณญาณ ด้วยเครื่องมือแห่งการเรียนรู้ในศตวรรษ ที่ 21 (ไอซีที)** เป็นการศึกษาวิจัยเชิงทดลองวัดผลก่อนและหลัง เพื่อพัฒนาทักษะการคิดสร้างสรรค์ ทักษะการคิด วิจารณญาณ ของนักเรียนระดับประถมศึกษา นอกจากนี้ยังมีการศึกษา Best Practice ของครูและพัฒนาชุมชนการเรียนรู้ออนไลน์การใช้เครื่องมือแห่งการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (ไอซีที) (ชุมชนประกอบด้วยครู นักเรียน ผู้ปกครอง และผู้เชี่ยวชาญ) กลุ่มเป้าหมาย คือ ครูและนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 4 – 6 คัดเลือกจากโรงเรียนในโครงการเทคโนโลยีสารสนเทศตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี 12 โรงเรียน แบ่งเป็น 3 กลุ่ม

ลำดับ	รหัส	ชื่อผลงานวิจัย	ปีที่ได้รับทุน	กรอบการวิจัย		ประเด็นการวิจัยและกลุ่มเป้าหมาย
				แนวคิดอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก	ทฤษฎีระบบนิเวศวิทยา	
						กลุ่ม1 ได้แก่ ครู 1 คน และ นักเรียน ป. 5 จำนวน 15 คน โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ กรุงเทพมหานคร กลุ่ม2 ได้แก่ ครู 14 คน (เข้าร่วมการวิจัยเริ่มแรก 19 คน) และนักเรียนป. 4-6 จำนวน 147 คน)โรงเรียนในพื้นที่จังหวัดนครนายก เชียงใหม่ สกลนคร ศรีสะเกษ ร้อยเอ็ด หนองคาย กาญจนบุรี นราธิวาส และจันทบุรี กลุ่ม 3 ได้แก่ ครู 1 คน และนักเรียน ป.5 และ 6 จำนวน 36 คน ของโรงเรียนชัยพิทยพัฒนามูลนิธิชัยพัฒนา กรุงเทพมหานคร
12	สกว 019	โครงการเศรษฐกิจแบบพึ่งพาตนเองในสภาวะความไม่สงบจังหวัดชายแดนภาคใต้ ระยะที่ 2	2556	การได้รับการคุ้มครอง	ระบบภายนอก	**เครือข่ายและกลไกการจัดการระบบกองทุนเพื่อแก้ปัญหาคุณภาพชีวิตของ สตรีหม้าย สตรี ยากไร้ เด็กกำพร้า เด็กยากไร้ และเยาวชน** เป็นการศึกษากลไกการจัดการ .กระบวนการ เครือข่าย และความร่วมมือของหน่วยต่างๆ ในพื้นที่ด้านการสนับสนุนทุนการประกอบอาชีพ เพื่อแก้ไขปัญหาคุณภาพชีวิตของ สตรีหม้าย สตรี ยากไร้ เด็กกำพร้า เด็กยากไร้ และเยาวชน ในพื้นที่สามจังหวัดและสี่อำเภอภาคใต้ตอนล่าง ของจังหวัดสงขลา กลุ่มเป้าหมาย คือ สตรีหม้ายสตรียากไร้ 150 คนและ กลุ่มเด็กยากไร้ เด็กกำพร้า และเยาวชน 109 คน
13	สกว 020	แบบจำลองทางเศรษฐศาสตร์เพื่อประเมินปีสุขภาวะที่เพิ่มขึ้นจากมาตรการที่เกี่ยวกับการจัดการปัญหาโรคอ้วนในเด็กในประเทศไทย	2556	การมีชีวิตอยู่รอด	ระบบภายนอก	**การจัดการปัญหาโรคอ้วนในเด็กและวัยรุ่นด้วยแบบจำลองทางเศรษฐศาสตร์** เป็นการศึกษาแนวทางการลดหรือป้องกันปัญหาโรคอ้วนในเด็กและวัยรุ่นด้วยการพัฒนามาตรฐานในการประเมินปีสุขภาวะในเด็กและวัยรุ่น โดยใช้การศึกษาตารางมาตรฐานในการประเมิน ปีสุขภาวะในระยะยาวของเด็กและวัยรุ่นตามอายุและเปอร์เซ็นต์ไทล์ของดัชนีมวลกายในวัยเด็กและวัยรุ่น ตามด้วยจัดทำข้อเสนอแนะวิธีการ มาตรฐานในการประเมินปีสุขภาวะที่เพิ่มขึ้นในทางเศรษฐศาสตร์ของมาตรการลดหรือป้องกันปัญหาโรคอ้วนในเด็กและวัยรุ่น โดยใช้ตารางมาตรฐานที่ถูกพัฒนาขึ้น กลุ่มเป้าหมาย คือ ข้อมูลอายุ เพศ และดัชนีมวลกายของเด็กและวัยรุ่นที่มีภาวะน้ำหนักเกินหรือมีดัชนีมวลกายตามอายุมากกว่าหรือเท่ากับเปอร์เซ็นไทล์ที่ 85
14	สกว 022	โครงการวิจัยการพัฒนาสื่อองค์ความรู้เรื่อง “ทุกวันทุกวัย กินผักผลไม้หลากหลายคุณค่า”	2556	การมีชีวิตอยู่รอด	ระบบปฏิสัมพันธ์	**การพัฒนาสื่อเพื่อการบริโภคผักและผลไม้พื้นบ้านในเด็กและเยาวชน** เป็นการพัฒนาสื่อและการสำรวจความพึงพอใจในการเข้าร่วมกิจกรรมการใช้สื่อเพื่อการบริโภคผักผลไม้ของนักเรียนและเยาวชน ครู ผู้สูงอายุ ในชุมชน 5 แห่ง จังหวัดชัยนาท กลุ่มตัวอย่าง คือ เยาวชนหรือนักเรียนและในชุมชน 5 แห่ง ได้แก่ โรงเรียนวัดดักคะแนน โรงเรียนชุมชนคลองจันทน์

ลำดับ	รหัส	ชื่อผลงานวิจัย	ปีที่ได้รับทุน	กรอบการวิจัย		ประเด็นการวิจัยและกลุ่มเป้าหมาย
				แนวคิดอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก	ทฤษฎีระบบนิเวศวิทยา	
						โรงเรียนสะพานหิน โรงเรียนเขื่อน เจ้าพระยา และโรงเรียนวัดสมอ จังหวัดชัยนาท โดยมีนักเรียน 286 คน ผู้สูงอายุ 126 คน และครู 12 คน
15	สกว 023	เครือข่ายวิจัยและขับเคลื่อนเชิงยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาเด็ก เยาวชนและการศึกษา พ.ศ.2556-2557	2556	การพัฒนา	ระบบภายนอก	**เครือข่ายความร่วมมือในการวิจัยเพื่อพัฒนาเด็ก เยาวชนและการศึกษา** เป็นการระดมทรัพยากรและสร้างเครือข่ายขับเคลื่อนความร่วมมือที่ใช้งานวิจัยเป็นเครื่องมือในการพัฒนาเด็กและเยาวชนภายใต้ยุทธศาสตร์หลักการของสกว. และผลักดันให้เกิดการใช้ประโยชน์ต่อยอด ขยายผลจากงานวิจัยในกลุ่มเด็ก เยาวชน และการศึกษาของสกว. รวมถึงการสังเคราะห์ในกลุ่มและประเด็นที่มีความสำคัญ กลุ่มเป้าหมาย คือ นักวิชาการและนักวิจัยรุ่นใหม่ เครือข่ายโรงเรียนและเครือข่ายผู้ปกครองและผู้บริหารที่เกี่ยวข้องในโครงการวิจัย
16	สกว 024	ความเท่าเทียมด้านโอกาสและเสมอภาคในความสัมฤทธิ์ผลทางการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการพัฒนาอาชีวศึกษาในการเตรียมแรงงานของประเทศและประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน: การจัดการศึกษาเด็กชาติพันธุ์	2557	การพัฒนา	ระบบมหภาค	**นโยบายการเรียนการสอนของสถาบันการอาชีวศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะแรงงานอาชีวศึกษา** เป็นการศึกษาแนวนโยบายการเรียนการสอนของสถาบันการอาชีวศึกษาใน 3 จังหวัด 3 กลุ่มชาติพันธุ์ คือเชียงราย เชียงใหม่ และ พะเยา โดยมีจุดเน้น คือ 1.สถานการณ์ปัจจุบันของเด็กชาติพันธุ์ที่ส่งผลต่อความด้อยโอกาสและความ ไม่เสมอภาค เมื่อเข้าสู่การเรียนในโรงเรียนชุมชนท้องถิ่นตามนโยบายของรัฐ 2. การใช้ภาษาไทยและการใช้ระบบพหุวัฒนธรรมศึกษา/ทวิภาษาในการจัดกิจกรรมทักษะการเรียนรู้ในวิชาหลัก 3. ผลสัมฤทธิ์วิธีการและแนวทางในการจัดการศึกษาเพื่อให้เด็กชาติพันธุ์สามารถดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพและมีแนวทางพื้นฐานอาชีพที่มั่นคง 4. ข้อเสนอแนะแนวทางการจัดระบบการเรียนการสอน การพัฒนาหลักสูตรที่เน้นทักษะการประกอบอาชีพอันเป็นแนวทางอาชีวศึกษา มาตรฐานแรงงานขั้นสูง กลุ่มเป้าหมาย คือ โรงเรียนในพื้นที่ 8 จังหวัดภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย ได้แก่ จังหวัดเชียงราย เชียงใหม่ ลำปาง แพร่ น่าน ลำพูน พะเยา และแม่ฮ่องสอน ที่อาศัยอยู่ในชุมชนพื้นที่ ทุรกันดาร และพื้นที่ชายขอบ
17	สกว 026	การพัฒนาทักษะอาชีพและการดำรงชีพ สาหรับการเรียนรู้ศตวรรษที่ 21 ด้วยกระบวนการเชิงจิตวิทยาเสริมสร้างศักยภาพแห่งตน	2557	การพัฒนา	ระบบจุลภาค	**ทักษะอาชีพและการดำรงชีพที่เหมาะสมสำหรับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21** เป็นการพัฒนาแบบวัด หลักสูตร และคู่มือการพัฒนาทักษะอาชีพและการดำรงชีพสำหรับการเลือกอาชีพที่เหมาะสมต่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ด้วยกระบวนการเชิงจิตวิทยาเสริมสร้างศักยภาพแห่งตน กลุ่มเป้าหมาย คือ . นักเรียนระดับมัธยมศึกษาในเขตภาค

ลำดับ	รหัส	ชื่อผลงานวิจัย	ปีที่ได้รับทุน	กรอบการวิจัย: แนวคิดอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก	กรอบการวิจัย: ทฤษฎีระบบนิเวศวิทยา	ประเด็นการวิจัยและกลุ่มเป้าหมาย
						ตะวันออก 8 จังหวัด ได้แก่ ฉะเชิงเทรา ชลบุรี นครนายก ปราจีนบุรี สระแก้ว ระยอง จันทบุรี และตราด ที่มีอายุระหว่าง 13 – 15 ปี แบ่งเป็น 1. กลุ่มที่ตอบแบบวัดทักษะอาชีพและการดารงชีพที่เหมาะสมต่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 จำนวน 2,400 คน 2. กลุ่มที่ได้รับการพัฒนาเสริมสร้างทักษะอาชีพและการดารงชีพที่เหมาะสมต่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยมีค่าคะแนนจากแบบวัดในเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25ลงมา จานวนทั้งสิ้น 100 คน
18	สกว 027	การวิจัยและพัฒนาเครือข่ายการจัดการศึกษาเชิงพื้นที่เพื่อการพัฒนาความสามารถด้านภาษาของเด็กในจังหวัดยะลา	2557	การได้รับการคุ้มครอง	ระบบภายนอก	**เครือข่ายการจัดการศึกษาเชิงพื้นที่เพื่อการพัฒนาความสามารถด้านภาษาของเด็กในจังหวัดยะลา** เป็นการพัฒนากลไกและรูปแบบเครือข่ายองค์กรในการร่วมกันพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความสามารถด้านภาษาให้เด็กในจังหวัดยะลา กลุ่มเป้าหมาย คือ - เด็กระดับปฐมวัยและประถมศึกษาปีที่ 3 นักศึกษาครู ครูและบุคลากร ที่อยู่ใน พื้นที่ในการศึกษาวิจัย ได้แก่ เขตเมืองยะลา ครอบคลุมตำบล สะเตง สะเตงนอก ท่าสาป และยุโป มีโรงเรียนเข้าร่วมโครงการ 16 แห่ง
19	สกว 028	ปัจจัยด้านผู้เรียนและโรงเรียนที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ในโครงการทดสอบนานาชาติ TIMSS 2011 ของนักเรียนในภูมิภาคอาเซียนและเอเชียตะวันออก: วิเคราะห์พหุระดับและการศึกษาเปรียบเทียบ	2557	การพัฒนา	ระบบมหภาค	**นโยบาย และการปฏิบัติในการยกระดับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนวิทยาศาสตร์ของเด็กในประเทศ** เป็นการตรวจสอบและอธิบายความแปรปรวนของคะแนนวิทยาศาสตร์ภายในและระหว่าง โรงเรียนของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 4 และมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในโครงการทดสอบนานาชาติ TIMSS 2011 โดย ศึกษาเปรียบเทียบในประเทศในภูมิภาคอาเซียนและเอเชียตะวันออกจำนวน 8 ประเทศ กลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียนประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 27,802 คนจากโรงเรียน จำนวน 929 แห่ง นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 42,216 คนจากโรงเรียน จำนวน 1,225 แห่ง ไม่มีการระบุถึงจำนวนของผู้บริหารสถานศึกษา
20	สกว 029	การศึกษาความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์และการมีจิตสาธารณะเพื่อพัฒนาศักยภาพการเป็นคนดีคนเก่งของนักเรียนไทย	2558	การพัฒนา	ระบบจุลภาค	**การพัฒนาทักษะด้านการคิดวิเคราะห์และการมีจิตสาธารณะ** เป็นการพัฒนาเครื่องมือ ศึกษาสถานการณ์ปัจจุบันและปัจจัยที่เกี่ยวข้อง และความสัมพันธ์ของความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์และการมีจิตสาธารณะของนักเรียนไทย กลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 และระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 และนักเรียนอาชีวศึกษาปีที่ 1 จากโรงเรียนในสังกัดสานักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสานักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนครอบคลุมพื้นที่ 5 ภูมิภาคทั่วประเทศ จานวน 6,235 คน

ลำดับ	รหัส	ชื่อผลงานวิจัย	ปีที่ได้รับทุน	กรอบการวิจัย		ประเด็นการวิจัยและกลุ่มเป้าหมาย
				แนวคิดอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก	ทฤษฎีระบบนิเวศวิทยา	
21	สกว 030	การจัดการเรียนรู้สำหรับเด็ก เยาวชน และชุมชนบนฐานความหลากหลายทางวัฒนธรรม	2558	การพัฒนา	ระบบปฏิสัมพันธ์	การจัดการเรียนรู้**สำหรับเด็ก เยาวชน และชุมชนบนฐานความหลากหลายทางวัฒนธรรม** เป็นการเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ กระบวนการเรียนรู้เรื่องความหลากหลายทางวัฒนธรรมให้เกิดขึ้นกับเด็กและเยาวชน กลุ่มเป้าหมาย คือ แกนนำชุมชน ผู้เข้าร่วมโครงการ และกลุ่มเด็กและเยาวชนอายุ 9-19 ปี ในพื้นที่เขตอำเภอพุทธมณฑล ได้แก่ ตำบลมหาสวัสดิ์ ตำบลศาลายาและตำบลคลองโยง อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม
22	สกว 031	ความอยู่ดีมีสุขของครอบครัวไทย	2558	การมีชีวิตอยู่รอด	ระบบปฏิสัมพันธ์	**การส่งเสริมพัฒนาการที่สมวัยในเด็กเล็ก และการใช้บริการสถานเลี้ยงเด็ก** เป็นการศึกษาการตระหนักในความสำคัญของพัฒนาการของเด็กเล็ก และความสอดคล้องต้องการใช้บริการสถานเลี้ยงเด็กในพื้นที่กรุงเทพฯ และปริมณฑล กลุ่มเป้าหมาย แบ่งเป็น 1. ผู้ปกครองเด็กอายุแรกเกิดถึง 6 ปี ที่นำเด็กมาฝากยังสถานเลี้ยงเด็กในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร จำนวน 400 คน 2. ผู้ปกครองเด็กอายุแรกเกิดถึง 6 ปี ทั้งผู้ที่ใช้และไม่ใช้บริการสถานเลี้ยงเด็กโดย ผู้ที่ตอบแบบสอบถาม 16 คน 3 ข้อมูลภูมิศาสตร์ที่ตั้ง และคุณลักษณะของศูนย์การศึกษาก่อนวัยเรียนหรือสถานบริการที่เกี่ยวข้องกับการดูแลเด็กประกอบกับลักษณะของพื้นที่ ได้แก่ เขตที่อยู่อาศัย ชุมชน หรือสำนักงาน
23	สกว 032	การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบมีปฏิสัมพันธ์โดยใช้สมองเป็นฐานเพื่อการเรียนรู้ภาษาไทยสำหรับนักเรียนที่ใช้ภาษามาลายูถิ่นเป็นภาษาแม่ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้	2558	การได้รับการคุ้มครอง	ระบบจุลภาค	**การเรียนรู้ภาษาไทยในนักเรียนชั้นประถมศึกษา จังหวัดชายแดนภาคใต้** เป็นการพัฒนาและตรวจสอบประสิทธิภาพหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบมีปฏิสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาไทยสำหรับนักเรียนที่ใช้ภาษามลายูถิ่นเป็นภาษาแม่ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ กลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 โรงเรียนบ้านกาตอง อำเภอยะหา จังหวัดยะลา จำนวน 28 คน
24	สกว 033	การพัฒนาหลักสูตรบูรณาการ เพื่อส่งเสริมความสามารถทางพหุปัญญาสำหรับเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดชัยภูมิ	2558	การพัฒนา	ระบบปฏิสัมพันธ์	**หลักสูตรบูรณาการเพื่อส่งเสริมความสามารถทางพหุปัญญาสำหรับเด็กปฐมวัย** เป็นการพัฒนาหลักสูตรบูรณาการเพื่อส่งเสริมความสามารถทางพหุปัญญาสำหรับเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดชัยภูมิ โดยเน้น ศึกษา 1.การจัดการเรียนการสอนและความต้องการ 2. พัฒนาหลักสูตรบูรณาการเพื่อส่งเสริมความสามารถทางพหุปัญญาสำหรับเด็กปฐมวัย 3.พัฒนาผู้ดูแลเด็กในการจัดประสบการณ์เพื่อส่งเสริม

ลำดับ	รหัส	ชื่อผลงานวิจัย	ปีที่ได้รับทุน	กรอบการวิจัย: แนวคิดอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก	กรอบการวิจัย: ทฤษฎีระบบนิเวศวิทยา	ประเด็นการวิจัยและกลุ่มเป้าหมาย
						ความสามารถทางพหุ กลุ่มเป้าหมาย คือ 1. หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ดูแลเด็ก ผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้องด้านการศึกษาปฐมวัย องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดชัยภูมิ 25 คน 2.ผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านโนนทอง 3 คน 3.เด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านโนนทอง 61 คน 4.ผู้ดูแลเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดชัยภูมิ 51 คน
25	สกว 034	การเปลี่ยนแปลงกระบวนทัศน์ของเด็กและเยาวชนไทยที่กระทำผิดซ้ำเพื่อเสริมสร้างความตระหนักในคุณค่าของชีวิตก่อนคืนสู่สังคม	2558	การได้รับการคุ้มครอง	ระบบจุลภาค	**พฤติกรรมและทัศนคติในเด็กและเยาวชนผู้กระทำผิดซ้ำ** เป็นการพัฒนากิจกรรมปรับเพื่อเปลี่ยนแปลงกระบวนทัศน์ของเยาวชนที่กระทำผิดซ้ำ ในมิติของการให้คุณค่าชีวิตในอดีต ความหมายของการมีชีวิตในปัจจุบัน และความมุ่งหวังต่อชีวิตในอนาคต ภายหลังการเข้าร่วมกิจกรรม กลุ่มเป้าหมาย คือ เด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน 3 แห่ง 258 คน และเจ้าหน้าที่ในศูนย์ฝึก ที่ให้ข้อมูลสัมภาษณ์ 43 คน
26	สกว 035	การพัฒนาหน่วยการเรียนรู้บูรณาการหลักสูตรการเรียนรู้เรื่องคุณค่าผักและผลไม้	2559	การมีชีวิตรอด	ระบบปฏิสัมพันธ์	**หน่วยการเรียนรู้บูรณาการหลักสูตรการเรียนการสอนเรื่องคุณค่าผักและผลไม้ สำหรับเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6** เป็นการจัดทำหน่วยการเรียนรู้บูรณาการหลักสูตรการเรียนการสอนเรื่องคุณค่าผักและผลไม้ สำหรับเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 และทดสอบหน่วยการเรียนรู้ในโรงเรียนพื้นที่จังหวัดชัยนาทและผักพื้นบ้านมากขึ้น กลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้บริหาร/ครู ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท จำนวน 42 โรงเรียน แบ่งออกเป็น 1. โรงเรียนแกนนำ (กลุ่มเป้าหมายเดิมจากโครงการผลไม้และผักพื้นบ้านช่วยการสร้างเสริมสุขภาพเด็กและผู้สูงอายุจังหวัดชัยนาท) จำนวน 5 โรงเรียน 2. โรงเรียนพื้นที่ขยายของโครงการ (โดยการสมัครใจเข้าร่วมโครงการ) จำนวน 37 โรงเรียน
27	สกว 036	โครงการสร้างหลักสูตรท้องถิ่นประเพณีแห่กระธูปวันออกพรรษาเพื่อสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนบ้านหนองนกออกประชาสรรค์ ตำบลหนองบัวแดง อำเภอหนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ ระยะที่ 1	2555	การมีส่วนร่วม	ระบบปฏิสัมพันธ์	**หลักสูตรท้องถิ่นประเพณีแห่กระธูปวันออกพรรษา เพื่อลดคุณลักษณะอันไม่พึงประสงค์ของนักเรียน** เป็นการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นประเพณีแห่กระธูปวันออกพรรษา เพื่อลดคุณลักษณะอันไม่พึงประสงค์ของนักเรียน สำหรับ ครูและผู้ปกครอง ด้วยการนำคุณค่าแท้จริงของประเพณีแห่กระธูปวันออกพรรษา มาใช้ดูแลเด็กตลอดจนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตนเอง เพื่อให้เป็นแบบอย่างที่ดีของนักเรียน กลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียน ครู และผู้ปกครองของนักเรียนจาก 5 โรงเรียน บ้านหนองนกออกประชาสรรค์ ตำบลหนองบัวแดง อำเภอหนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ

ลำดับ	รหัส	ชื่อผลงานวิจัย	ปีที่ได้รับทุน	กรอบการวิจัย		ประเด็นการวิจัยและกลุ่มเป้าหมาย
				แนวคิดอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก	ทฤษฎีระบบนิเวศวิทยา	
28	สกว 037	แนวทางการสืบทอดภูมิปัญญามโนราห์ โดยกลุ่มเยาวชน ครูภูมิปัญญา และองค์กรท้องถิ่น ชุมชนบ้านคลองเสียว เทศบาลตำบลเมืองเวียง อำเภอเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ระยะที่ 1	2555	การมีส่วนร่วม	ระบบปฏิสัมพันธ์	**บทเรียนการสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นในเด็กและเยาวชน** เป็นการศึกษาสภาพปัญหา แนวทาง บทเรียนการสืบทอดภูมิปัญญามโนราห์ ในอำเภอเวียงสระ 5 ตำบล คือ ตำบลบ้านส้อง ตำบลคลองฉนวน ตำบลทุ่งหลวง ตำบลเขานิพันธ์ ตำบลเวียงสระ และ เผยแพร่ขยายผลให้เยาวชนในชุมชนใกล้เคียงมาร่วมเรียนรู้ กลุ่มเป้าหมาย คือ เยาวชนทีมวิจัย จำนวน 19 คน กลุ่มเยาวชนในชุมชน จำนวน 20 คน ครูภูมิปัญญาที่ถ่ายทอดเรื่องรามโนราห์ในชุมชนจำนวน 15 คน รวมถึงกลุ่มแกนนำ องค์กรท้องถิ่นในชุมชนจำนวน 10 คน
29	สกว 038	กระบวนการจัดการหนี้สินของครัวเรือน โดยการมีส่วนร่วมของกลุ่มเด็กและเยาวชนบ้านห้วยยาบ หมู่ที่ 5 ตำบลทาเหนือ อำเภอแม่ออน จังหวัดเชียงใหม่	2555	การพัฒนา	ระบบปฏิสัมพันธ์	**การมีส่วนร่วมของเด็กและเยาวชนในประเด็นปัญหาของชุมชน** เป็นศึกษา สถานการณ์หนี้สินของครัวเรือน ทักษะการบริหารจัดการหนี้สิน โดยการมีส่วนร่วมของเด็กและเยาวชนในประเด็นปัญหาการบริหารจัดการหนี้สินครัวเรือนของชุมชน 47 ครัวเรือน บ้านห้วยยาบ อำเภอแม่ออน จังหวัดเชียงใหม่ โดยเน้น กลุ่มเป้าหมาย คือ กลุ่มนักวิจัยเด็กและเยาวชนครัวเรือนจำนวน 10 ครัวเรือน
30	สกว 040	รูปแบบการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านระดับประถมศึกษาปีที่ 1-3 โดยการมีส่วนร่วม : กรณีศึกษาโรงเรียนหนองหญ้าปล้อง ตำบลนาฝาย อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ	2555	การมีส่วนร่วม	ระบบปฏิสัมพันธ์	**รูปแบบการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านระดับประถมศึกษาปีที่ 1-3 โดยการมีส่วนร่วม** เป็นการศึกษาสถานการณ์ ปัจจัย เงื่อนไขที่เกี่ยวข้อง และรูปแบบการจัดการเรียนการสอนด้านการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 1-3 โดยการมีส่วนร่วม ของโรงเรียนหนองหญ้าปล้อง ตำบลนาฝาย อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ กลุ่มเป้าหมายหลัก คือ ครู ผู้ปกครอง ชุมชนและผู้นำชุมชน และกลุ่มเป้าหมายรอง คือ นักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1-3 และ หน่วยงานทางการศึกษา
31	สกว 041	รูปแบบการสร้างสำนึกอนุรักษ์และฟื้นฟูห้วยน้ำบองเพื่อการอุปโภคบริโภค โดยการมีส่วนร่วมของเยาวชน โรงเรียน และชุมชน 4 หมู่บ้าน ตำบลโคกม่วง อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภูระยะที่1	2555	การมีส่วนร่วม	ระบบปฏิสัมพันธ์	**จิตสำนึกอนุรักษ์สิงแวดล้อมของเยาวชน โดยการมีส่วนร่วม** เป็นการศึกษารูปแบบการสร้างสำนึกอนุรักษ์และฟื้นฟูลำห้วยบอง โดยเน้นความรู้ ภูมิปัญญาชาวบ้านและการมีส่วนร่วมของเยาวชน โรงเรียน และชุมชน โดยการมีส่วนร่วมของเยาวชน โรงเรียน และชุมชน 4 หมู่บ้าน ตำบลโคกม่วง อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ เยาวชนทั้งในและนอกระบบการศึกษาอายุ 13-25 ปี ครอบครัว คณะผู้บริหาร สมาชิก เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบล และครู
32	สกว 042	รูปแบบการสร้างสำนึกเยาวชนเพื่อการอนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งอาหาร	2555	การมีส่วนร่วม	ระบบปฏิสัมพันธ์	จิตสำนึกอนุรักษ์สิงแวดล้อม **โดยการมีส่วนร่วม** เป็นการส่งเสริมจิตสำนึกอนุรักษ์ป่า ทั้งพืชและสัตว์ ได้แก่ ความรู้สึกเป็นเจ้าของ มีความรัก / หวงป่ามากขึ้น ในการ

ลำดับ	รหัส	ชื่อผลงานวิจัย	ปีที่ได้รับทุน	กรอบการวิจัย: แนวคิดอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก	กรอบการวิจัย: ทฤษฎีระบบนิเวศวิทยา	ประเด็นการวิจัยและกลุ่มเป้าหมาย
		ของชุมชน กรณีศึกษาพื้นที่ป่าสาธารณะประโยชน์โคกหนองกุง ตำบลนาแก อำเภอนาวัง จังหวัดหนองบัวลำภู ระยะที่ 1				ดูแลป่าสาธารณะโคกหนองกุง ในเด็กและเยาวชนกับการเรียนรู้ที่ได้จากผู้เฒ่าในชุมชนของป่าทั้งพืชและสัตว์ที่มีประโยชน์ต่อการพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กและเยาวชนตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน กลุ่มเป้าหมาย คือ เยาวชน ร่วมกับผู้นำ แกนนำหมู่บ้าน โรงเรียน
33	สกว 043	รูปแบบกระบวนการเรียนรู้ศีล 5 ของเด็กเยาวชน เพื่อลด ละ เลิก การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ บ้านนาไร่และโนนมีชัย ตำบลดงมะไฟ อำเภอสุวรรณคูหา จังหวัดหนองบัวลำภู ระยะที่ 1	2555	การมีส่วนร่วม	ระบบปฏิสัมพันธ์	**การลดละการดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชนด้วยศีลห้า** เป็นการศึกษาสถานการณ์ทั่วไปของเด็ก เยาวชน และชุมชน สถานการณ์และผลกระทบการดื่มแอลกอฮอล์ คุณค่า ความหมาย รูปแบบกระบวนการเรียนรู้ศีล 5 ของเยาวชน เพื่อลด ละ เลิกการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ บ้านนาไร่และโนนมีชัย ตำบลดงมะไฟ อำเภอสุวรรณคูหา จังหวัดหนองบัวลำภู กลุ่มเป้าหมาย คือ เด็กและเยาวชน อายุ 9 – 20 ปี 240 คน ผู้ใหญ่ อายุ 26 ปีขึ้นไป และ ผู้สูงอายุที่มีอายุตั้งแต่ 61 ปี ขึ้นไป 230 คน
34	สกว 044	รูปแบบสวัสดิการเด็กและเยาวชนที่เหมาะสมของชุมชนบ้านดงเว้นและบ้านใหญ่ดงเจริญ ตำบลโพนสว่าง อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย ระยะที่ 1	2555	การมีส่วนร่วม	ระบบปฏิสัมพันธ์	**การจัดสวัสดิการเด็กและเยาวชนของชุมชน** เป็นการศึกษา ประวัติและพัฒนาการชุมชน แหล่งทุนทรัพยากร รวมทั้งศักยภาพของคนในชุมชน สถานการณ์ของเด็กและเยาวชน ทัศนคติ และการดำเนินงานเรื่อง สวัสดิการของคนในชุมชนและรูปแบบและผลกระทบการจัดสวัสดิการเด็กและเยาวชนของชุมชน บ้านดงเว้นและบ้านใหญ่ดงเจริญ ตำบลโพนสว่าง อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย กลุ่มเป้าหมาย คือ เด็กและเยาวชนอายุตั้งแต่ 8-18 ปีบริบูรณ์ 381 คน ผู้ปกครองเด็กและเยาวชนทุกครอบครัว ผู้เฒ่าผู้แก่ ปราชญ์ชาวบ้าน ผู้นำชุมชน .โรงเรียนดงเว้น ดงเจริญวิทยา โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลโพนสว่าง องค์การบริหารส่วนตำบลโพนสว่าง
35	สกว 045	การจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยด้วยการมีส่วนร่วมของชุมชน ศูนย์เด็กเล็ก และเทศบาล ตำบลหนองสอ อ.เมือง จ.กาฬสินธุ์	2555	การมีส่วนร่วม	ระบบปฏิสัมพันธ์	**การจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ด้วยการมีส่วนร่วมของชุมชน ศูนย์เด็กเล็ก และเทศบาล** เป็นการศึกษาสภาพการณ์ ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง การสร้างการมีส่วนร่วมและแนวทางการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ผ่ายการใช้วิถีวัฒนธรรม ภูมิปัญญา และสิ่งที่มีในท้องถิ่นเป็นหลัก ด้วยการมีส่วนร่วมของชุมชน ศูนย์เด็กเล็ก และเทศบาลตำบลหนองสอ อ.เมือง จ.กาฬสินธุ์ กลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้ปกครอง, ชาวบ้าน, ผู้บริหารเทศบาล, เจ้าอาวาส, พระ, ครู, ผู้นำชุมชน, คณะกรรมการ ศพด., นักวิชาการศึกษา, เจ้าหน้าที่ รพสต., เด็ก
36	สกว 046	ศึกษารูปแบบการจัดงานบุญฮิตสิบสองที่เหมาะสมเพื่อลดการดื่ม	2555	การมีส่วนร่วม	ระบบปฏิสัมพันธ์	**รูปแบบการจัดงานบุญฮิตสิบสองที่เหมาะสมเพื่อลดการดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชน** เป็นการศึกษาบริบทชุมชน คุณค่าความหมายของฮีตสิบสอง

ลำดับ	รหัส	ชื่อผลงานวิจัย	ปีที่ได้รับทุน	กรอบการวิจัย: แนวคิดอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก	กรอบการวิจัย: ทฤษฎีระบบนิเวศวิทยา	ประเด็นการวิจัยและกลุ่มเป้าหมาย
		แอลกอฮอล์ของเยาวชนของบ้านโนนป่าว่าน ตำบลกุดผึ้ง อำเภอสุวรรณคูหา จังหวัดหนองบัวลำภู ระยะที่ 1				เงื่อนไข ปัจจัย ผลกระทบ และรูปแบบงานบุญฮีตสิบสองต่อการดื่มแอลกอฮอล์ของเด็กเยาวชนโนนป่าว่านด้วยความร่วมมือของบ้าน วัดโรงเรียน ตำบลกุดผึ้ง อำเภอสุวรรณคูหา จังหวัดหนองบัวลำภู กลุ่มเป้าหมาย คือ เด็กและเยาวชน อายุ 10 - 18 ปี ของบ้านโนนป่าว่าน ทุกคน ผู้ปกครอง เด็กและเยาวชนทุกคน ผู้นำ ครู พระสงฆ์
37	สกว 047	กระบวนการพัฒนาการเรียนการสอนเศรษฐกิจพอเพียงของเด็กนักเรียนโดยการมีส่วนร่วมของบ้าน วัด และโรงเรียน กรณีศึกษาโรงเรียนสว่างกิจวิทยา ตำบลเสาเล้า อำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์	2555	การมีส่วนร่วม	ระบบปฏิสัมพันธ์	**การพัฒนาการเรียนการสอนเศรษฐกิจพอเพียงของเด็กนักเรียน โดยการมีส่วนร่วม** เป็นศึกษาสถานการณ์ปัญหา ประวัติศาสตร์และวิถีชีวิตชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่นและศักยภาพชุมชนบทเรียน และกระบวนการจัดการเรียนการสอนเศรษฐกิจพอเพียงให้เด็กนักเรียน โดยการมีส่วนร่วมของบ้าน วัด ชุมชนบ้านโนนสว่างและบ้านโนนมีกิจ อำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ กลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียนโรงเรียนสว่างกิจวิทยา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – ประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 50 คน ครูและบุคลากรในโรงเรียนจำนวน 6 คนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนสว่างกิจวิทยา จำนวน 9 คน ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 4 คน
38	สกว 048	รูปแบบการสร้างกระบวนการเรียนรู้เพื่อนำไปสู่การลดรายจ่ายของเด็กและเยาวชนบ้านกระจาย ตำบลกระจาย อำเภอป่าติ้ว จังหวัดยโสธร	2555	การมีส่วนร่วม	ระบบปฏิสัมพันธ์	**กระบวนการเรียนรู้เพื่อนำไปสู่การลดรายจ่ายของเด็กและเยาวชน** เป็นการศึกษาข้อมูลสถานการณ์ทั่วไป ข้อมูลการใช้จ่ายของตนเองและครอบครัว และพัฒนากระบวนการเรียนรู้เพื่อนำไปสู่การลดรายจ่ายและสร้างสำนึกอยู่อย่างพอเพียง ผ่านกิจกรรมพัฒนาแกนนำและกิจกรรมอาสา ในเด็กและเยาวชนบ้านกระจาย หมู่ 1, 3, 13 ตำบลกระจาย อำเภอป่าติ้ว จังหวัดยโสธร กลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้เฒ่า ผู้แก่ มีภูมิปัญญาในชุมชน ผู้ปกครอง 30 คน เด็กและเยาวชน ในโรงเรียน (ชั้น ป.4-ป.6) 30 คน เด็กและเยาวชนในชุมชน 50 คน
39	สกว 049	กระบวนการสร้างการเรียนรู้ของเด็กและเยาวชนต่อการจัดการทรัพยากรอาหารของชุมชน กรณีเครือข่ายเยาวชนอนุรักษ์ต้นน้ำพอง ระยะที่ 1	2555	การมีส่วนร่วม	ระบบปฏิสัมพันธ์	**เครือข่ายอนุรักษ์ต้นน้ำพองเพื่อการจัดการทรัพยากรอาหารของชุมชน** เป็นการศึกษาความรู้สำคัญ ทรัพยากรด้านอาหารของชุมชน เครือข่ายเยาวชน และกระบวนการสร้างการเรียนรู้ของเด็กและเยาวชน ชุมชนต้นน้ำพองต่อการจัดการทรัพยากรอาหารของชุมชน กลุ่มเป้าหมาย คือ กลุ่มเยาวชนที่ทำงานด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ประกอบด้วย 8ชุมชน ได้แก่ บ้านชำผักหนาม บ้านหนองจาน ตำบลหนองพุ่ม อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น เยาวชนบ้านผาสามยอด ตำบลผานกเค้า เยาวชนบ้านหรองขอนทอง บ้านนาง บ้านนายางเหนือ บ้าน

ลำดับ	รหัส	ชื่อผลงานวิจัย	ปีที่ได้รับทุน	กรอบการวิจัย: แนวคิดอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก	กรอบการวิจัย: ทฤษฎีระบบนิเวศวิทยา	ประเด็นการวิจัยและกลุ่มเป้าหมาย
						นายางต้ำ ตำบลภูกระดึง จังหวัดเลย
40	สกว 050	ตามรอยพระธรรม การศึกษากระบวนการพัฒนาเด็กและเยาวชน ด้วยพุทธภาวนา บ้านดงบัง ตำบลหนองคู อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร	2555	การมีส่วนร่วม	ระบบปฏิสัมพันธ์	**การใช้พุทธธรรมในการบ่มเพาะเด็กเยาวชน ซึ่งใช้หลักสติปัฏฐาน 4** เป็นการศึกษาสถานการณ์ สภาพปัญหา ความรู้และผลของกระบวนการพัฒนาเด็กด้วยพุทธศาสนาในชุมชนบ้านดงบัง กลุ่มเป้าหมาย คือ เด็กและเยาวชนบ้านดงบัง จำนวน 50 คน ผู้นำชุมชน ได้แก่ ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ชาวบ้าน และพระอาจารย์นินทร์ กตถโร
41	สกว 051	รูปแบบการสร้างการเรียนรู้เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการบริโภคนิยมของเด็กและเยาวชนบนฐานการพึ่งตนเองของครอบครัวและชุมชนบ้านสองห้อง หมู่ 5 ต.ร่องคำ อ.ร่องคำ จ.กาฬสินธุ์	2555	การมีส่วนร่วม	ระบบปฏิสัมพันธ์	**การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการบริโภคบนฐานการพึ่งตนเองของเยาวชน** เป็นการศึกษาเศรษฐกิจชุมชน สถานการณ์เด็กและเยาวชนด้านพฤติกรรมการบริโภคนิยม ปัจจัย เงื่อนไขการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม และรูปแบบการเรียนรู้เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการบริโภคนิยมของเด็กและเยาวชนบนฐานการพึ่งตนเองในชุมชนบ้านสองห้อง หมู่ 5 ต.ร่องคำ อ.ร่องคำ จ.กาฬสินธุ์ กลุ่มเป้าหมาย คือ ชาวบ้าน 70 ครัวเรือน เยาวชน 43 คน ผู้นำ 5 คน ผู้รู้ 5 คน นักวิจัย 10 คน
42	สกว 053	การจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อสร้างการเรียนรู้สำหรับเด็กและเยาวชน ชุมชนนาหอ ตำบลนาหอ อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย	2555	การมีส่วนร่วม	ระบบปฏิสัมพันธ์	**การจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อสร้างการเรียนรู้สำหรับเด็กและเยาวชน** เป็นการศึกษาบริบท ภูมิปัญญาท้องถิ่น สภาพการจัดการเรียนรู้ สภาพปัญหาเด็กและเยาวชนรวมถึงภาวะความเสี่ยงในการดำเนินชีวิต การจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น และรูปแบบการเรียนรู้สำหรับเด็กและเยาวชนชุมชนนาหอ กลุ่มเป้าหมาย คือ เด็ก ป. 5-6 และเยาวชน 80 คน และคนในชุมชนบ้านนาหอ
43	สกว 054	แนวทางการฟื้นฟูภูมิปัญญาการทำนาข้าว (นาพรุใหญ่) เพื่อสร้างกระบวนการเรียนรู้สู่เด็กเยาวชนบ้านภูเขาทอง ตำบลกำพวน อำเภอสุขสำราญ จังหวัดระนอง ระยะที่ 1	2555	การมีส่วนร่วม	ระบบปฏิสัมพันธ์	**กระบวนการเรียนรู้ของเด็กและเยาวชนผ่านโครงการฟื้นฟูภูมิปัญญาท้องถิ่น** การศึกษาแนวทางการฟื้นฟูภูมิปัญญาการทำนาการทำนาข้าวเพื่อสร้างกระบวนการเรียนรู้สู่เด็กเยาวชนบ้านภูเขาทอง ตำบลกำพวน อำเภอสุขสำราญ จังหวัดระนอง กลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้เฒ่าผู้แก่ในชุมชน ปราชญ์ชุมชน หน่วยงานรัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ ได้แก่ โรงเรียน เกษตรอำเภอ องค์การบริหารส่วนตำบล
44	สกว 055	ตามรอยไถ : การศึกษาเรื่องข้าว เพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมแก่เด็กและเยาวชน บ้านกุดจอก ตำบลน้ำคำใหญ่	2555	การพัฒนา	ระบบปฏิสัมพันธ์	**การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของเด็ก และเยาวชนด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่นในด้านการทำนา** เป็นการศึกษาสถานการณ์ปัญหาเด็กและเยาวชนความรู้เรื่องข้าวในด้านต่างๆ กระบวนการเรียนรู้เรื่องข้าว ผลการสร้างกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของเด็ก

ลำดับ	รหัส	ชื่อผลงานวิจัย	ปีที่ได้รับทุน	กรอบการวิจัย		ประเด็นการวิจัยและกลุ่มเป้าหมาย
				แนวคิดอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก	ทฤษฎีระบบนิเวศวิทยา	
		อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร				และเยาวชนบ้านกุดจอก ตำบลน้ำคำใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร กลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้เฒ่า ผู้แก่ ภูมิปัญญาในชุมชน และผู้ปกครอง 30 คน เด็ก และเยาวชน ในโรงเรียน (ชั้น ป.4-ป.6) 30 คน เด็ก และเยาวชนในชุมชน 50 คน
45	สกว 056	ผลกระทบของชุมชนจากเหตุการณ์ภัยพิบัติ เพื่อหาแนวทางการฟื้นฟูและเตรียม ความพร้อมในการเผชิญภัยพิบัติ โดยบทบาทเยาวชนเครือข่ายยุวชนสร้างสรรค์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ระยะที่ 1	2555	การมีส่วนร่วม	ระบบปฏิสัมพันธ์	**แนวทางในการรับมือและเครือข่ายการจัดการภัยพิบัติ** เป็นการศึกษาบทบาท สถานการณ์ การฟื้นฟูชุมชนหลังภัยพิบัติ และสร้างเครือข่ายการจัดการภัยพิบัติด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของเยาวชน ขุมชน และองค์กรภาคี กลุ่มเป้าหมาย คือ กลุ่มเยาวชนสืบสารภูมิปัญญาไทดำ 15 คน กลุ่มสภาพัฒนาเด็กและเยาวชนภูมินิเวศน์ลุ่มน้ำคลองยัน 10 คน กลุ่มเยาวชนสืบสานภูมิปัญญามโนราห์บ้านคลองเสียว 10 คน กลุ่มผู้นำชุมชนและกลุ่มครูภูมิปัญญาในชุมชน
46	สกว 057	กระบวนการประยุกต์ใช้แนวทางหลักคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การจัดการศึกษาของโรงเรียนกับชุมชน กรณีศึกษา : โรงเรียนบ้านฝายป่าบัว ตำบลหนองคูขาด อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม	2555	การพัฒนา	ระบบปฏิสัมพันธ์	**การจัดกระบวนการเรียนรู้ตามแนวทางหลักคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและภูมิปัญญาท้องถิ่น** เป็นความร่วมมือของ ทีมวิจัย โรงเรียนและชุมชนบ้านฝายป่าบัว ในการจัดการศึกษาและให้ความรู้แก่นักเรียน ในนักเรียนโรงเรียนบ้านฝายป่าบัว ตำบลหนองคูขาด อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม กลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียนโรงเรียนบ้านฝายป่าบัว 31 คน ผู้นำภูมิปัญญาท้องถิ่น 12 คน บุคลากรกรมการสถานศึกษา 9 คน ครู 2 คน ผู้ปกครองนักเรียน 120 คน และทีมวิจัย 3 คน
47	สกว 058	กระบวนการมีส่วนร่วมของเด็กและเยาวชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่บ้านสบยาว ต.เมืองจัง อ.ภูเพียง จ.น่าน	2555	การมีส่วนร่วม	ระบบปฏิสัมพันธ์	**จิตสำนึกอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม** เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวิถีชีวิต วิถีการผลิตของชาวบ้านสบยาวกับการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยกระบวนการแบบมีส่วนร่วม ในพื้นที่บ้านสบยาว กลุ่มเป้าหมาย คือ เด็กและเยาวชน ชาวบ้านในชุมชน ผู้นำหมู่บ้าน (ทางการและไม่ทางการ) องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองจัง เจ้าหน้าที่ป่าไม้ เจ้าหน้าที่ประจำจังหวัด ปราชญ์ชาวบ้าน เจ้าหน้าที่อนามัย ครูโรงเรียนสบยาว
48	สกว 060	ศึกษาตัวชี้วัดคุณภาพและความอุดมสมบูรณ์ของแม่น้ำเลยตอนต้นด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่น กรณีศึกษา บ้านเลยตาวตาด ตำบลเลยวังไสย์ อำเภอภูหลวง จังหวัดเลย ระยะที่ 2	2556	การมีส่วนร่วม	ระบบปฏิสัมพันธ์	**จิตสำนึกอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม** เป็นการศึกษาตัวชี้วัดคุณภาพ ดูแลรักษาแม่น้ำเมย ด้วยการผสมผสานภูมิปัญญาท้องถิ่นและหลักวิชาการให้กับเด็กเยาวชน และประชาชนในพื้นที่ กลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียนโรงเรียนเลยตาดโนนพัฒนา 30 คน ชาวบ้านแกนนำชุมชน 30 คน ครูโรงเรียนเลยตาดโนนพัฒนา 5 คน

ลำดับ	รหัส	ชื่อผลงานวิจัย	ปีที่ได้รับทุน	กรอบการวิจัย		ประเด็นการวิจัยและกลุ่มเป้าหมาย
				แนวคิดอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก	ทฤษฎีระบบนิเวศวิทยา	
49	สกว 061	แนวทางการพัฒนาเครือข่ายผู้ผลิตและผู้บริโภคอาหารอินทรีย์ในพื้นที่อ่าวบ้านดอน โดยบทบาทของเครือข่ายเยาวชนผู้บริโภค จังหวัดสุราษฎร์ธานี	2556	การมีส่วนร่วม	ระบบภายนอก	**เครือข่ายฟื้นฟูและอนุรักษ์ความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรป่าชายเลยและทรัพยากรชายฝั่งในพื้นที่อ่าวบ้านดอน.** เป็นการรวบรวมข้อมูลกลุ่มผู้ผลิตและกลุ่มผู้บริโภคอาหารอินทรีย์ในพื้นที่รอบอ่าวบ้านดอน และพัฒนาเครือข่ายผู้ผลิตและผู้บริโภคอาหารอินทรีย์ กลุ่มเป้าหมาย คือ ทีมวิจัยเป็นกลุ่มเยาวชนตัวแทนในพื้นที่ 7 อำเภอ ตามชายฝั่งอ่าวบ้านดอน 15 คน กลุ่มตัวแทนผู้ผลิตในแต่ละอำเภอ จำนวน 15 คน กลุ่มเครือข่ายผู้บริโภค จำนวน 30 คน
50	สกว 062	รูปแบบการสร้างเครือข่ายเยาวชนคนสร้างสรรค์ตำบลบ้านขาม อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู	2556	การมีส่วนร่วม	ระบบปฏิสัมพันธ์	**เครือข่ายการจัดการเรียนรู้ด้ายคุณธรรมและจริยธรรมในเด็กเยาวชน** การศึกษาทุนทางวัฒนธรรม จัดการเรียนรู้ด้ายคุณธรรมและจริยธรรม การสร้างเครือข่ายส่งเสริม คุณธรรมและจริยธรรมในเด็กเยาวชน ชุมชนคนศรีขามธาตุ ตำบลบ้านขาม อำเภอเมือง จังหวัด หนองบัวลำภู กลุ่มเป้าหมาย แบ่งเป็น ประชากรเยาวชน (เป้าหมายหลัก) กลุ่มผู้สูงอายุ อสม. ผู้ปกครอง (เป้าหมายรอง) กลุ่มขยายผล ได้แก่ โรงเรียน 6 แห่ง และ อบต.บ้านขาม รพ.บ้านโนนคุณ
51	สกว 064	ศึกษารูปแบบการจัดการเรียนรู้คนดีศรีชุมชนโดยใช้ต้นทุนที่ดีทางสังคมของเยาวชนบ้านหนองหอย หมู่ 4 และหมู่ 10 ตำบลกุดชุมแสง อำเภอหนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ ระยะที่ 2	2556	การมีส่วนร่วม	ระบบปฏิสัมพันธ์	**การจัดการเรียนรู้ให้เยาวชนเป็นคนดีศรีชุมชนตามหลักพุทธธรรม** เป็น การจัดการเรียนรู้ให้เยาวชนเป็นคนดีศรีชุมชนโดยใช้ต้นทุนที่ดีทางสังคมมาเอื้อประโยชน์ ในการสร้างพื้นที่ ให้โอกาสในการสร้างสรรค์กิจกรรมดี ๆ ร่วมกัน เพื่อพัฒนาตนเองไปสู่ “คนดีศรีชุมชน” ของบ้านหนองหอย ที่สอดคล้องกับหลักพุทธธรรม กลุ่มเป้าหมาย คือ เด็กและเยาวชน ผู้นำชุมชน พระสงฆ์ บ้านหนองหอย หมู่ 4 และหมู่ 10 ตำบลกุดชุมแสง
52	สกว 066	รูปแบบการสร้างสำนึกเยาวชนเพื่อการอนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งอาหารของชุมชน กรณีศึกษาพื้นที่ป่าสาธารณประโยชน์โคกหนองกุง ตำบลนาแก อำเภอนาวัง จังหวัดหนองบัวลำภู ระยะที่ 2	2556	การมีส่วนร่วม	ระบบปฏิสัมพันธ์	**หลักสูตรท้องถิ่นและแหล่งเรียนรู้เชิงนิเวศแบบมีส่วนร่วมเพื่อการสร้างสำนึกเยาวชนเพื่อการอนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งอาหารของชุมชน** เป็นการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นและแหล่งเรียนรู้เชิงนิเวศแบบมีส่วนร่วม เพื่อการสร้างสำนึกเยาวชนเพื่อการอนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งอาหารของชุมชนในพื้นที่ป่าสาธารณประโยชน์โคกหนองกุง ตำบลนาแกอำเภอนาวัง จังหวัดหนองบัวลำภู ที่นำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน กลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียน/เยาวชน จำนวน 300 คนผู้นำชุมชน 3 หมู่บ้าน จำนวน 6 คน ชาวบ้าน 3 หมู่บ้าน หน่วยงานในชุมชน ได้แก่ โรงเรียนนาแกวิทยา โรงเรียนบ้านหนองค้อ องค์การบริหาร ส่วนตำบลนาแกจำนวน

ลำดับ	รหัส	ชื่อผลงานวิจัย	ปีที่ได้รับทุน	กรอบการวิจัย		ประเด็นการวิจัยและกลุ่มเป้าหมาย
				แนวคิดอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก	ทฤษฎีระบบนิเวศวิทยา	
53	สกว 067	ศึกษารูปแบบการพัฒนาทักษะการคิดของกลุ่มเด็กและเยาวชนตำบลสวนผึ้ง อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี	2556	การพัฒนา	ระบบปฏิสัมพันธ์	**ทักษะการคิดและการวิจัยของเด็กและเยาวชน** เป็นการพัฒนาทักษะการคิดและการวิจัยของเด็กและเยาวชนด้วยการจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับ วิถีชีวิต สภาพความเป็นอยู่ ปัจจัยเงื่อนไขและใช้กระบวนการกลุ่มกระบวนการกลุ่มในเด็กและเยาวชนตำบลสวนผึ้ง กลุ่มเป้าหมาย คือ เด็กและเยาวชน ผู้ปกครองของเด็กและเยาวชน ผู้นำชุมชน ผู้สูงอายุ ชาวบ้าน
54	สกว 069	แนวทางการสร้างความร่วมมือของเครือข่ายครูเพื่อร่วมจัดการเรียนรู้โดยใช้ฐานทรัพยากรในชุมชน ของเครือข่ายโรงเรียนในอำเภอท่าชนะจังหวัดสุราษฎร์ธานี	2556	การมีส่วนร่วม	ระบบภายนอก	**การพัฒนาเครือข่ายครู เพื่อร่วมจัดการเรียนรู้ โดยใช้ฐานทรัพยากรในชุมชนของเครือข่ายโรงเรียน** เป็นการศึกษารูปแบบและเครือข่ายการจัดการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการวิจัยและฐานทรัพยากรชุมชน กลุ่มเป้าหมาย แบ่งเป็น กลุ่มครู ครูภูมิปัญญาใน อ.ท่าชนะ 12 คน (ทีมวิจัย) ตัวแทนเด็กและเยาวชนในโรงเรียนเครือข่าย 8 โรงเรียน 12 คน กลุ่มครูโรงเรียนเครือข่าย 8 โรงเรียน โรงเรียนละ 2 คน เป็น 16 คน กลุ่มครูภูมิปัญญาในโรงเรียนเครือข่าย 8 โรงเรียน โรงเรียนละ 2 คน เป็น 16 ตน
55	สกว 070	รูปแบบการเสริมสร้างศักยภาพและพลังเยาวชนในการเปลี่ยนแปลงชุมชน จังหวัดหนองบัวลำภู	2556	การมีส่วนร่วม	ระบบปฏิสัมพันธ์	**การเสริมสร้างศักยภาพและพลังเยาวชนในการเปลี่ยนแปลงชุมชน** เป็นการพัฒนารูปแบบและการประเมินผลของการเสริมสร้างศักยภาพและพลังเยาวชนในการเปลี่ยนแปลงชุมชน กลุ่มเป้าหมาย คือ เยาวชน ผู้นำชุมชน หน่วยงานในพื้นที่ และทีมพี่เลี้ยง
56	สกว 071	งานวิจัยเพื่อท้องถิ่นประเด็นเด็กเยาวชนจังหวัดยโสธร สู่การสื่อสารทางสังคม	2556	การมีส่วนร่วม	ระบบภายนอก	**การเผยแพร่และผลจากการสื่อสารงานวิจัยด้านการพัฒนาเด็ก** เป็นการผลิตสื่อ เผยแพร่ และศึกษาผลของสื่อในการพัฒนาเด็กจากงานวิจัยในประเด็นโรงเรียนขนาดเล็กและส่งเสริมการอ่าน กลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้ใช้สื่อในพื้นที่สื่อออนไลน์ วิทยุชุมชน สื่อสิ่งพิมพ์ แผ่นป้ายประชาสัมพันธ์ องค์กรหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่หน่วยงานราชการ โรงพยาบาล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
57	สกว 073	ทุนทางสังคมและวัฒนธรรมของชุมชนในการแก้ไขปัญหาการทะเลาะวิวาทของเด็กและเยาวชน ตำบลกำพี้ อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม	2556	การมีส่วนร่วม	ระบบภายนอก	**เครือข่ายการจัดการปัญหาการทะเลาะวิวาทของเด็กและเยาวชน** เป็นการศึกษาสถานการณ์/ปัญหา/สาเหตุ/ผลกระทบบทเรียนและเครือข่ายการจัดการปัญหาทะเลาะวิวาทของเด็กและเยาวชน โดยใช้ ทุนทางสังคมและวัฒนธรรมชุมชน กลุ่มเป้าหมาย คือ กลุ่มผู้รู้ ได้แก่ พระสงฆ์ ผู้บริหารชุมชน ผู้นำชาวบ้าน ปราชญ์ท้องถิ่น 20 คน กลุ่มผู้ปฏิบัติ ได้แก่ เด็กและเยาวชนต้นแบบและกรณีศึกษา 225 คน กล่มประชาชนทั่วไปที่มีส่วนได้เสีย ได้แก่ เครือข่ายภาคีหน่วยงานองค์กรในชุมชน ตัวแทนผู้ปกครองและประชาชน

ลำดับ	รหัส	ชื่อผลงานวิจัย	ปีที่ได้รับทุน	กรอบการวิจัย: แนวคิดอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก	กรอบการวิจัย: ทฤษฎีระบบนิเวศวิทยา	ประเด็นการวิจัยและกลุ่มเป้าหมาย
						50 คน
58	สกว 074	รูปแบบการทำงานของภาคีเครือข่ายอำเภอโนนสังในการป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร จังหวัดหนองบัวลำภู	2556	การได้รับการคุ้มครอง	ระบบภายนอก	**เครือข่ายป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร** เป็นการศึกษาสถานการณ์ อุบัติการณ์ ปัญหาและผลกระทบ บทบาทหน้าที่ บทเรียน และรูปแบบการทำงานของภาคเครือข่ายอำเภอโนนสังในการดำเนินงานการป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร กลุ่มเป้าหมาย คือ ภาคีเครือข่าย 4 พื้นที่หลัก (1) ภาคีเครือข่ายตำบลโนนสัง (2)ภาคีเครือข่ายตำบลกุดดู่ (3)ภาคีเครือข่ายตำบลโนนเมือง และ (4)ภาคีเครือข่ายตำบลหนองเรือ
59	สกว 075	การพัฒนาหลักสูตรการจัดการทักษะชีวิตในสถานการณ์อุทกภัย เพื่อเตรียมความพร้อมของนักเรียน และสร้างการมีส่วนร่วมกับชุมชนในการเผชิญอุทกภัย กรณีศึกษา : โรงเรียนดรุโณทัยพุนพิน อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี	2556	การมีส่วนร่วม	ระบบภายนอก	**เครือข่ายและหลักสูตรทักษะชีวิตที่ใช้ในชีวิตประจำวัน และการรับมือกับเหตุการณ์ภัยพิบัติของนักเรียน** เป็นการถอดบทเรียน พัฒนาเนื้อหาหลักสูตร และสร้างเครือข่ายการเรียนการสอนทักษะการใช้ชีวิตของนักเรียนโรงเรียนดรุโณทัยพุนพิน ในกลุ่มครูในเครือข่าย กลุ่มเป้าหมาย คือ เยาวชนทีมวิจัยจำนวน 5 คน ทีมครูจำนวน 15 คน ผู้ปกครองนักเรียน กลุ่มตัวอย่าง 20 คน และนักเรียนในโรงเรียนดรุโณทัยพุนพิน จำนวน 300 คน
60	สกว 086	รูปแบบการพัฒนาความเข้มแข็งของกลไกชุมชนในการป้องกันปัจจัยเสี่ยงของเด็กและเยาวชน จังหวัดหนองบัวลำภู	2558	การมีส่วนร่วม	ระบบภายนอก	**รูปแบบการทำงานกลไกชุมชนในการเชื่อมประสานให้เยาวชนเข้ามาทำกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ร่วมกัน** เป็นการศึกษาจุดอ่อน จุดแข็ง ต้นทุนทาง สังคม กระบวนการหนุนเสริม และรูปแบบการพัฒนาความเข้มแข็งกลไกชุมชนในการป้องกันปัจจัยเสี่ยงของเด็กและเยาวชน จังหวัดหนองบัวลำภู กลุ่มเป้าหมาย คือ เด็กและเยาวชน ผู้นำชุมชนจังหวัดหนองบัวลำภู
61	สกว 087	รูปแบบการทำงานกลไกชุมชนเพื่อลดปัจจัยเสี่ยงในกลุ่มเด็กและเยาวชน ตำบลหนองกุงแก้ว อำเภอศรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู	2558	การได้รับการคุ้มครอง	ระบบภายนอก	**รูปแบบการทำงานกลไกชุมชนเพื่อลดปัจจัยเสี่ยงในกลุ่มเด็กและเยาวชน** เป็นการศึกษาบริบทชุมชน สถานการณ์ปัญหาและบทบาทเด็กและเยาวชน ทุนทางสังคม จุดแข็ง จุดอ่อนของการทำงานกลไกชุมชนและแนวทางพัฒนาการ ทำงานกลไกชุมชนเพื่อลดปัจจัยเสี่ยงในกลุ่มเด็กและเยาวชนตำบลหนองกุงแก้ว อำเภอศรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู กลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้ใหญ่บ้าน 13 คน สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล 13 คน อสม. 13 คน ผู้ปกครองเด็ก 13 คน เจ้าหน้าที่องค์การบริหาร ส่วนตำบลหนองกุงแก้ว 1 คน เจ้าหน้าที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล 2 คน ครู 8 คน

ลำดับ	รหัส	ชื่อผลงานวิจัย	ปีที่ได้รับทุน	กรอบการวิจัย: แนวคิดอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก	กรอบการวิจัย: ทฤษฎีระบบนิเวศวิทยา	ประเด็นการวิจัยและกลุ่มเป้าหมาย
						พระ 3 รูป เยาวชน 26 คน และองค์กรพัฒนาเอกชน 1 คน รวม 92 คน
62	สกว 088	ศึกษาระบบและหลักสูตรการเตรียมความพร้อมเด็กหูหนวกก่อนเรียนร่วมที่มีประสิทธิภาพ	2558	การได้รับการคุ้มครอง	ระบบปฏิสัมพันธ์	**หลักสูตรเตรียมความพร้อมเด็กหูหนวกก่อนเรียนร่วม** เป็นการทบทวนกระบวนการและองค์ประกอบหลักสูตรเตรียมความพร้อมเด็กหูหนวกก่อนเรียนร่วม (ด้านการจัดการเรียนการสอน ครูผู้สอน และล่ามภาษามือ)ในการเตรียมความพร้อมเด็กหูหนวกก่อนเรียนร่วมของสมาคมคนหูหนวกจังหวัดนครพนม กลุ่มเป้าหมายแบ่งเป็น นักเรียนหูหนวก 15 คน .นักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 12 คน นักเรียนประถมศึกษาปีที่ 4 3 คน เจ้าหน้าที่สมาคมคนหูหนวกจังหวัดนครพนม 3 คน ครูหูหนวก 3 คน ครูล่าม 3 คน พี่เลี้ยง 2 คน ครู 5 คน ผู้ปกครองเด็กหูหนวก 15 คน
63	สกว 089	ศึกษาการพัฒนาพ่อแม่ที่มีลูกสมองพิการรายใหม่ให้สามารถฝึกลูกได้ด้วยตนเอง โดยศูนย์เรียนรู้ฟื้นฟูเด็กพิการ พัทยา จังหวัดชลบุรี	2558	การได้รับการคุ้มครอง	ระบบปฏิสัมพันธ์	**หลักสูตรอบรมพ่อแม่รายใหม่ที่มีลูกสมองพิการ** เป็นการศึกษาความรู้ ทักษะ และประสบการณ์การฝึกลูกสมองพิการของพ่อแม่รายเก่า และพัฒนาหลักสูตรการฝึกพ่อแม่รายใหม่ที่มีลูกสมองพิการให้สามารถฝึกลูกได้ด้วยตนเอง กลุ่มเป้าหมาย คือ พ่อแม่รายเก่า จำนวน 6 ครอบครัว พ่อแม่รายใหม่ จำนวน 6 ครอบครัว
64	สกว 090	ศึกษาและพัฒนารูปแบบการทำงานอย่างเข้มแข็งของแกนนำเครือข่ายในศูนย์การเรียนรู้และฟื้นฟูเด็กพิการ	2558	การได้รับการคุ้มครอง	ระบบปฏิสัมพันธ์	**เครือข่ายศูนย์การเรียนรู้ฟื้นฟูเด็กพิการ** เป็นการศึกษารูปแบบและพัฒนาการบริหารจัดการศูนย์การเรียนรู้ฟื้นฟูเด็กพิการของแกนนำเครือข่าย กลุ่มเป้าหมาย คือ สมาชิกของศูนย์การเรียนรู้และฟื้นฟูเด็กพิการมีนบุรี จำนวน 9 คน สมาชิกใหม่ที่สนใจทำงาร่วมกับศูนย์การเรียนรู้และฟื้นฟูเด็กพิการมีนบุรี จำนวน 3 คน
65	สกว 091	รูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนขนาดเล็กพื้นที่กึ่งเมืองเพื่อลดปัจจัยเสี่ยงของเด็กและเยาวชน ตำบลโพธิ์ชัย อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู	2558	การมีส่วนร่วม	ระบบปฏิสัมพันธ์	**รูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนเพื่อลดปัจจัยเสี่ยงของเด็กและเยาวชน** เป็นการศึกษาบริบทชุมชน สภาพปัญหา และแนวทางการพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนขนาดเล็กพื้นที่กึ่งเมืองเพื่อลดปัจจัยเสี่ยงของ เด็กและเยาวชน กลุ่มเป้าหมาย คือ เด็กเยาวชนอายุ 10-20 ปีที่อาศัยอยู่ในเขตชุมชน บ้านเหล่าโพธิ์ชัย ชุมชนบานตำแย ชุมชนบ้านเหล้าใต้ และชุมชนบ้านดอนหัน จำนวน 408 คน
66	สกว 092	รูปแบบการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของเด็กและเยาวชนด้วยบุญประเพณีท้องถิ่น ตำบลโนนเมือง อำเภอนากลาง จังหวัดหนองบัวลำภู	2558	การมีส่วนร่วม	ระบบปฏิสัมพันธ์	**การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของเด็กและเยาวชนผ่านกิจกรรมงานบุญประเพณีท้องถิ่น** เป็นการศึกษาบริบทชุมชน ทุนทางสังคม สภาพปัญหา แนวทางและรูปแบบการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของเด็กและเยาวชนด้วยบุญประเพณีท้องถิ่นของชุมชน กลุ่มเป้าหมาย คือ เด็กและเยาวชนจำนวน 321 คน ในพื้นชุมชนบ้านภูพระ บ้านโนนผักหวาน บ้านโนนผักหวานใต้

ลำดับ	รหัส	ชื่อผลงานวิจัย	ปีที่ได้รับทุน	กรอบการวิจัย		ประเด็นการวิจัยและกลุ่มเป้าหมาย
				แนวคิดอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก	ทฤษฎีระบบนิเวศวิทยา	
						บ้านมอเลี้ยวตำบลโนนเมือง อำเภอนากลาง จังหวัดหนองบัวลำภู
67	สกว 093	แนวทางการใช้งานวิจัยเพื่อท้องถิ่นเป็นฐานในการฟื้นฟูชีวิตคนและสิ่งแวดล้อม รอบเขายายดา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ระยะที่ 2	2559	การมีส่วนร่วม	ระบบภายนอก	**เครือข่ายนักวิจัยเพื่อท้องถิ่นประเด็นการจัดการทรัพยากร ความมั่นคงทางอาหารและการพัฒนาเด็กและเยาวชน** เป็นการ พัฒนาโจทย์วิจัย ศักยภาพนักวิจัย ทุนทางสังคม การสังเคราะห์งานวิจัย และกลไกการทำงาน และติดตามสนับสนุนการวิจัยในพื้นที่ 10 ชุมชนรอบเขายายดา อำเภอเมือง จังหวัดระยองในประเด็นการจัดการทรัพยากร ความมั่นคงทางอาหารและการพัฒนาเด็กและเยาวชน กลุ่มเป้าหมาย คือ เครือข่ายนักวิจัยเพื่อท้องถิ่นที่อยู่ระหว่างการพัฒนาโจทย์วิจัย จำนวน 10 ชุมชน ภาคี หน่วยงาน องค์กร และสถาบันการศึกษาในพื้นที่เป้าหมาย ได้แก่ บริษัท เอสซีจี เคมิคอลส์ จำกัด โรงเรียนและสถานบันการศึกษา แกนนำชุมชนรอบเขายายดา ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรจำกัด (ธ.ก.ส.) สาขาระยอง เป็นต้น
68	สกว 094	รูปแบบการสืบทอดวัฒนธรรมประเพณีการละเล่นของชุมชนต่อเด็กและเยาวชนบ้านหัวฝาย ตำบลโป่งน้ำร้อน อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่	2559	การมีส่วนร่วม	ระบบปฏิสัมพันธ์	**รูปแบบการสืบทอดวัฒนธรรมประเพณีการละเล่นของชุมชนต่อเด็กและเยาวชน** เป็นการศึกษาข้อมูลบริบทชุมชน รูปแบบการสืบทอดวัฒนธรรมประเพณี ปัจจัยที่เชื่อมโยงศาสนากับวัฒนธรรมประเพณี และรูปแบบการละเล่นของชุมชนต่อการละเล่น บ้านหัวฝาย ตำบลโป่งน้ำร้อน อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ กลุ่มเป้าหมาย คือ เด็กและเยาวชนชาวบ้านในชุมชนบ้านห้วยฝาย หมู่ที่ 3 ต.โป่งน้ำร้อน อ.ฝาง จ.เชียงใหม่
69	สกว 095	การสืบค้นภูมิปัญญาเพื่อพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างเด็ก,เยาวชนกับชุมชน บ้านหนองเหนี่ยง ตำบลบวกค้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่	2559	การมีส่วนร่วม	ระบบปฏิสัมพันธ์	**ความสัมพันธ์ของคนสามวัยในชุมชน** เป็นการศึกษารูปแบบ ภูมิปัญญาชุมชน หลักคำสอนทาศาสนา และกระบวนการสร้างความสัมพันธ์ของคนสามวัยในชุมชนบ้านหนองเหนี่ยง กลุ่มเป้าหมาย คือ เด็ก เยาวชนและคนสามวัย (วัยเด็ก-เยาวชน วัยผู้ใหญ่ วัยผู้สูงอายุ)ในชุมชน
70	สกว 096	โครงการยุววิจัยระหว่างเยาวชนไทย-กัมพูชา (ยุววิจัย ASEAN ไทย-กัมพูชา) ระยะที่ 1	2555	การมีส่วนร่วม	ระบบจุลภาค	**ความสัมพันธ์เยาวชนไทย-กัมพูชา ในเชิงการศึกษาวิจัยร่วมกันและการแบ่งปันความรู้ซึ่งกันและกัน** กลุ่มเป้าหมาย คือ โรงเรียนไทย 2 แห่ง และวิทยาลัยของกัมพูชา 2 แห่ง
71	สกว 097	ขีดความสามารถในการแข่งขันของเยาวชนไทยเพื่อรองรับการพัฒนาประเทศในบริบทของประชาคมอาเซียน	2556	การพัฒนา	ระบบมหภาค	**ตัวบ่งชี้ขีดความสามารถในการแข่งขันของเยาวชนไทย** เป็นการสังเคราะห์เอกสาร พัฒนาตัวบ่งชี้ และนำเสนอแนวทางพัฒนา ขีดความสามารถของเยาวชนไทยเพื่อรองรับการพัฒนาประเทศในบริบท ของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน กลุ่มเป้าหมาย คือ เยาวชน 3,601 คน จาก 6 ภูมิภาคทั่วประเทศ

ลำดับ	รหัส	ชื่อผลงานวิจัย	ปีที่ได้รับทุน	กรอบการวิจัย		ประเด็นการวิจัยและกลุ่มเป้าหมาย
				แนวคิดอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก	ทฤษฎีระบบนิเวศวิทยา	
72	สกว 098	นิทรรศการศิลปะเชิดชูพลเมืองดี	2557	การมีส่วนร่วม	ระบบภายนอก	**การสร้างจิตสำนึกในการทำความดี** เป็นการสร้างจิตสำนึกในการตระหนักถึงการทำความดีผ่านการเผยแพร่ศิลปกรรมร่วมสมัยสู่สาธารณชน
73	สกว 099	ทัศนคติ ความคาดหวัง และความต้องการแสดงบทบาทของความเป็นพลเมืองในกลุ่มเยาวชนระดับสถาบันอุดมศึกษาในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้	2557	การมีส่วนร่วม	ระบบจุลภาค	**จิตสำนึกความเป็นพลเมืองบนพื้นฐานสังคมประชาธิปไตยแบบยั่งยืนของกลุ่มเยาวชนระดับอุดมศึกษาจังหวัดชายแดนใต้** เป็นการศึกษาสถานะองค์ความรู้ ทัศนคติและความคาดหวัง รูปแบบการเสริมสร้างพลังและจิตสำนึกเกี่ยวกับความเป็นพลเมืองบนพื้นฐานสังคมประชาธิปไตยแบบยั่งยืนของกลุ่มเยาวชนระดับอุดมศึกษาจังหวัดชายแดนใต้ กลุ่มเป้าหมาย คือ เยาวชนระดับอุดมศึกษาที่มีภูมิลำเนาในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้
74	สกว 100	อนาคตภาพของการจัดการศึกษาตลอดชีวิตเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนในศูนย์เยาวชนเขตพัฒนาพื้นที่พิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้	2557	การได้รับการคุ้มครอง	ระบบปฏิสัมพันธ์	**การจัดการศึกษาตลอดชีวิตเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนในศูนย์เยาวชนเขตพัฒนาพื้นที่พิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้** เป็นการสำรวจ สภาพปัญหา ความต้องการ ภาพอนาคตที่เป็นไปได้ในการจัดการศึกษาตลอดชีวิตเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนในศูนย์เยาวชนเขตพัฒนาพื้นที่พิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2556-2565) กลุ่มตัวอย่าง คือ เยาวชนผู้รับบริการของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในเขตพัฒนาพื้นที่เฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้และเป็นเยาวชนที่มีประสบการณ์เกี่ยวข้องกับการศึกษาตลอดชีวิตมาแล้วไม่น้อยกว่า 1 ปี
75	สกว 103	สถานการณ์ปัญหาและแนวทางการนำภูมิปัญญาด้านพันธุกรรมท้องถิ่น และระบบเกษตรผสมผสาน เพื่อฟื้นฟูคลองลำแซง โดยสภาเยาวชนต้นน้ำเขาพระ หมู่ 6 ตำบลเขาพระ อำเภอรัตภูมิ จังหวัดสงขลา ระยะที่ 1	2555	การมีส่วนร่วม	ระบบปฏิสัมพันธ์	**การอนุรักษ์ฟื้นฟูคลองลำแซงโดยสภาเด็ก ด้วยการสร้างการมีส่วนร่วมในชุมชนผ่านการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น** เป็นการศึกษาสถานการณ์ปัญหาคลองลำแซง และนำ ภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยเฉพาะพันธุกรรมกล้วย และระบบเกษตรผสมผสานมาใช้ในการฟื้นฟูคลองลำแซง กลุ่มเป้าหมาย คือ เด็กและเยาวชน รวมทั้งผู้อาศัยและทำสวนเกษตรกรรมในพื้นที่บ้านคลองลำแซง
76	สกว 104	ปัญหาความขัดแย้งในการใช้ประโยชน์จากการจับสัตว์น้ำบริเวณแหล่งหญ้าทะเลอ่าวปัตตานี และการสร้างบทบาทของเยาวชนให้มีส่วนร่วม	2555	การมีส่วนร่วม	ระบบปฏิสัมพันธ์	**การจัดการความขัดแย้งและจิตสำนึกในการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ** เป็นศึกษาสภาพปัญหา แนวทางและรูปแบบการเสริมสร้างบทบาทของเยาวชน และสร้างการมีส่วนร่วมในการเรียนรู้การคลี่คลายปัญหาความขัดแย้งอย่างสันติวิธีในการใช้ประโยชน์จากการจับสัตว์น้ำบริเวณแหล่งหญ้าทะเลอ่าว

ลำดับ	รหัส	ชื่อผลงานวิจัย	ปีที่ได้รับทุน	กรอบการวิจัย: แนวคิดอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก	กรอบการวิจัย: ทฤษฎีระบบนิเวศวิทยา	ประเด็นการวิจัยและกลุ่มเป้าหมาย
		ในการคลี่คลายปัญหาความขัดแย้งอย่างสันติวิธี กรณีศึกษาบ้านตะโละสมิแล ม.2 และบ้านปาตาบูดี ม.3 ต.แหลมโพธิ์ อ.ยะหริ่ง จ.ปัตตานี				ปัตตานี กลุ่มเป้าหมาย คือ เยาวชนและชาวประมงในพื้นที่บ้านตะโละสมิแล ม.2 และบ้านปาตาบูดี ม.3 ต.แหลมโพธิ์ อ.ยะหริ่ง จ.ปัตตานี
77	สกว 105	แนวทางการจัดการขยะของเยาวชน โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน บ้านมั่นคง ชุมชนบางบัว เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร	2555	การมีส่วนร่วม	ระบบปฏิสัมพันธ์	**แนวทางจัดการขยะของเยาวชนในชุมชนแบบมีส่วนร่วม** เป็นการศึกษาสถานการณ์ บทเรียน การมีส่วนร่วม ปัจจัยและแนวทางในการจัดการ ขยะ ในชุมชนบ้านมั่นคงชุมชนบางบัว เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร กลุ่มเป้าหมาย คือ เยาวชนชุมชน บ้านมั่นคง ชุมชนบางบัว เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร
78	สกว 106	กระบวนการถ่ายทอดวิถีเกษตรกรรมอย่างมีส่วนร่วมสู่เยาวชนตำบลหนองเรือ อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร	2555	การมีส่วนร่วม	ระบบปฏิสัมพันธ์	ถ่ายทอดวิถีเกษตรกรรมและสร้างจิตสำนึกในเยาวชน เป็นการศึกษาบริบทชุมชน สถานการณ์ สาเหตุ ปัจจัย ของเยาวชนที่ไม่ทำเกษตร สร้างกระบวนการถ่ายทอดวิถีเกษตรกรรมสู่เยาวชนในตำบลหนองเรือแบบมีส่วนร่วม ผ่านการทำงานแบบมีส่วนร่วม กลุ่มเป้าหมาย คือ เด็กและเยาวชนในพื้นที่ตำบลหนองเรือ
79	สกว 108	แนวทางการอนุรักษ์ป่าชุมชน โดยการมีส่วนร่วมระหว่างกลุ่มเยาวชน วัด และ ชุมชนบ้านควนยูง ตำบลขุนทะเล อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี	2556	การมีส่วนร่วม	ระบบปฏิสัมพันธ์	**เครือข่ายเยาวชนในการสร้างจิตสำนึกและการดูแลอนุรักษ์ป่าชุมชน** เป็นการศึกษาข้อมูลสถานการณ์ แนวทางการอนุรักษ์ป่าชุมชนอย่างมีส่วนร่วม การพัฒนาศักยภาพและส่งเสริมบทบาทเยาวชนในการดูแลอนุรักษ์ป่าชุมชนบ้านควนยูงนำสู่การขยายเครือข่ายความร่วมมือทั้งในและนอกชุมชนในการดูแลรักษาบำรุงชุมชนอย่างยั่งยืน กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ เยาวชนทีมวิจัยจำนวน 10 คน เยาวชนในชุมชนจำนวน 20 คน ครูภูมิปัญญาในชุมชนจำนวน 10 คน ตัวแทนองค์กรในท้องถิ่นแกนนำชุมชนจำนวน 30 คน
80	สกว 109	รูปแบบการสร้างเยาวชนใจอาสา เพื่อทำงานทางสังคมขององค์กรภาคประชาสังคม จังหวัดสุราษฎร์ธานี	2556	การพัฒนา	ระบบปฏิสัมพันธ์	**เครือข่ายและรูปแบบเยาวชนคนรุ่นใหม่ ด้านจิตอาสา** เป็นการศึกษาข้อมูลสถานการณ์ การขับเคลื่อน รูปแบบการสร้างเยาวชนใจอาสาที่ทำงานในเครือข่ายองค์กรภาคประชาสังคมจังหวัดสุราษฎร์ธานี กลุ่มเป้าหมาย คือ เยาวชนในองค์กรภาคประชาสังคมจังหวัดสุราษฎร์ธานี
81	สกว 110	รูปแบบกิจกรรมการหนุนเสริมการสอนอ่านภาษามลายูกลางสำหรับนักเรียนตาดีกาโดยเยาวชนชุมชนปอฮนตือมอ อำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี	2556	การพัฒนา	ระบบปฏิสัมพันธ์	**รูปแบบกิจกรรมการสอนเพื่อส่งเสริมการอ่านภาษามลายูกลาง** เป็นการศึกษาความสามารถในการอ่าน รูปแบบกิจกรรมการสอนเพื่อส่งเสริมการอ่านภาษามลายูกลางของนักเรียนตาดีกาปาฮนตือมอ กลุ่มเป้าหมาย คือ ทีมนักวิจัยชาวบ้าน เยาวชน ครู นักเรียน บุคคลทางศาสนาในชุมชน วิทยากรผู้รู้ ผู้รู้และผู้ปกครองใน

ลำดับ	รหัส	ชื่อผลงานวิจัย	ปีที่ได้รับทุน	กรอบการวิจัย: แนวคิดอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก	กรอบการวิจัย: ทฤษฎีระบบนิเวศวิทยา	ประเด็นการวิจัยและกลุ่มเป้าหมาย
						ชุมชน ผู้นำชุมชน
82	สกว 111	“บวยจ เดะ ลากู ชูกา บวยจ” เยาวชนอูรักลาโวยจ บ้านสังกาอู้ ตำบลเกาะลันตาใหญ่ อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่	2556	การมีส่วนร่วม	ระบบปฏิสัมพันธ์	**การผลิตสื่อสร้างจิตสำนึกและความตระหนักในการฟื้นฟูภาษาและภูมิปัญญาท้องถิ่น** เป็นการผลิตสื่อในรูปแบบหนังสือ ด้วยการศึกษาวิถีชีวิตวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นอูชาวอูรักลาโวย โดยใช้พลังเยาวชน กลุ่มเป้าหมาย คือ เยาวชนอูรักลาโวยจ บ้านสังกาอู้ ตำบลเกาะลันตาใหญ่ อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่
83	สกว 112	แนวทางการสืบทอดภูมิปัญญามโนราห์ โดยกลุ่มเยาวชน ครูภูมิปัญญา และองค์กรท้องถิ่น ชุมชนบ้านคลองเสียว เทศบาลตำบลเมืองเวียง อำเภอเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ระยะที่ 2	2556	การมีส่วนร่วม	ระบบปฏิสัมพันธ์	**การสืบทอดภูมิปัญญามโนราห์ในเยาวชน** เป็นการศึกษารูปแบบ กระบวนการสืบทอดภูมิปัญญามโนราห์ให้เยาวชน และเผยแพร่ขยายผลในชุมชนใกล้เคียง กลุ่มเป้าหมาย คือ เยาวชน ครูภูมิปัญญา และองค์กรท้องถิ่น ชุมชนบ้านคลองเสียว เทศบาลตำบลเมืองเวียง อำเภอเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี
84	สกว 113	ผลกระทบจากการประกอบอาชีพประมงต่อดอนหอยและแนวประการัง เพื่อสร้างสำนึกร่วมของคนในการอนุรักษ์และฟื้นฟูดอนหอยและแนวปะการัง ตำบลคันธุลี อำเภอท่าชนะ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ระยะที่ 1	2556	การมีส่วนร่วม	ระบบปฏิสัมพันธ์	**แนวทางการจัดการนิเวศทางท้องทะเล และการประกอบอาชีพของชาวประมง** เป็นการศึกษาวิถีชีวิตชุมชน การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรที่หลากหลาย การประกอบอาชีพประมง และแนวทางการจัดการดอนหอยและแนวปะการังในอ่าวคันธุลี กลุ่มเป้าหมาย คือ เด็กและเยาวชน รวมถึงคนในชุมชนที่ประกอบอาชีพการประมง
85	สกว 114	ศึกษาแนวทางการจัดการอาหารด้วยภูมิปัญญาปกาเกอะญอโดยแกนนำเยาวชนปกาเกอะญอบนพื้นที่สูง และการมีส่วนร่วมของผู้รู้ในชุมชน บ้านห้วยกระต่ายและบ้านแม่ลามาน้อย ตำบลแม่สามแลบ อำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน	2557	การมีส่วนร่วม	ระบบปฏิสัมพันธ์	**การจัดการเรียนรู้บนฐานวิถีชีวิตชุมชน** เป็นการศึกษากระบวนการเรียนรู้ร่วมกับสถานศึกษา ด้านการจัดการอาหารเช่นข้าวด้วยภูมิปัญญาปกาเกอะญอ และเรื่องถั่วงอกนักเรียนกะเหรี่ยงโปว์ ใน ชุมชนบ้านห้วยกระจ่ายและบ้านแม่ลามาน้อย ต.แม่สามเลย อ.สบเมย จ.แม่ฮ่องสอน กลุ่มเป้าหมาย คือ แกนนำเยาวชนปกาเกอะญอบนพื้นที่สูง และผู้รู้ในชุมชน บ้านห้วยกระต่ายและบ้านแม่ลามาน้อย ต.แม่สามแลบ อ.สบเมย จ.แม่ฮ่องสอน
86	สกว 115	การเสริมสร้างพลังเยาวชนแบบมีส่วนร่วม	2557	การมีส่วนร่วม	ระบบปฏิสัมพันธ์	**การพัฒนาจิตอาสา แบบมีส่วนร่วมเพื่อสร้างสุขในชุมชน** กลุ่มเป้าหมาย คือ เยาวชนชายหญิงซึ่งมีอายุตั้งแต่ 14 ปี

ลำดับ	รหัส	ชื่อผลงานวิจัย	ปีที่ได้รับทุน	กรอบการวิจัย		ประเด็นการวิจัยและกลุ่มเป้าหมาย
				แนวคิดอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก	ทฤษฎีระบบนิเวศวิทยา	
		เพื่อสร้างสุขในชุมชนหนองขอน อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี				บริบูรณ์ในหมู่บ้านที่มีพื้นที่อยู่ในความรับผิดชอบของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหนองอน อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี
87	สกว 116	การจัดการเรียนรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นของเยาวชนแบบมีส่วนร่วม ชุมชนโคกคอน ตำบลโคกคอน อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย	2557	การมีส่วนร่วม	ระบบปฏิสัมพันธ์	**รูปแบบและแหล่งการเรียนรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นของเยาวชนแบบมีส่วนร่วม** เป็นการศึกษาบริบท คุณค่าและความสำคัญของวัฒนธรรมท้องถิ่น รูปแบบการเรียนรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นของเยาวชนแบบมีส่วนร่วมชุมชนโคก อ.ท่าบ่อ จ.หนองคาย กลุ่มเป้าหมาย คือ เยาวชน อายุ 12 - 20 ปี 308 คน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถานศึกษา จำนวน 2 แห่ง ผู้นำชุมชน ได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน 2 คน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน 6 คน ปราชญ์ชาวบ้าน 30 คน แพทย์ทางเลือก 4 คน พระสงฆ์ 2 องค์ พระภิกษุในวัด 2 องค์ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลโคกคอน สภาวัฒนธรรมตำบลโคกคอน และกรรมการจำนวน 3 คน
88	สกว 118	การศึกษาการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนจากป่าภูกระแตของเครือข่ายเด็กและเยาวชนตำบลเอราวัณ เพื่อการฟื้นฟูป่าภูกระแต อำเภอเอราวัณ จังหวัดเลย	2557	การมีส่วนร่วม	ระบบปฏิสัมพันธ์	**การสร้างจิตสำนึกและการมีส่วนร่วมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม** เป็นการศึกษาสภาพบริบททางกายภาพ ทางภูมิศาสตร์รูปแบบการใช้ประโยชน์ทางเลือกในการฟื้นฟูป่าภูกระแตของเด็กและเยาวชนตำบลเอราวัณ อำเภอเอราวัณ จังหวัดเลย กลุ่มเป้าหมาย คือ แกนนำเครือข่ายเด็กและเยาวชน 20 คน สมาชิกเครือข่ายเด็กและเยาวชน 50 คน แกนนำชุมชนและผู้รู้ ปราชญ์ชุมชน 10 คน
89	สกว 119	รูปแบบการพัฒนาศูนย์เรียนรู้ลอยน้ำ เพื่อสร้างการเรียนรู้ให้กับเยาวชนบ้านชีมี ตำบลกะเปอร์ อำเภอกะเปอร์ จังหวัดระนอง	2557	การมีส่วนร่วม	ระบบภายนอก	**เครือข่ายและการพัฒนาศูนย์เรียนรู้เพื่อสร้างการเรียนรู้ให้กับเยาวชน** เป็นการสร้างการเรียนรู้ กระบวนการจัดการเรียนรู้ของศูนย์เรียนรู้ และเครือข่ายเกี่ยวกับการเรียนรู้และใช้ประโยชน์จากป่าชายเลนให้แก่เยาวชนใน อ่าวกะเปอร์ กลุ่มเป้าหมาย คือ เยาวชนใน อ่าวกะเปอร์
90	สกว 121	รูปแบบกระบวนการเรียนรู้ศีล 5 ของเด็กเยาวชน เพื่อลด ละ เลิก การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ บ้านนาไร่และโนนมีชัย ตำบลดงมะไฟ อำเภอสุวรรณคูหา จังหวัดหนองบัวลำภู ระยะที่ 2	2557	การมีชีวิตรอด	ระบบปฏิสัมพันธ์	**รูปแบบกระบวนการเรียนรู้ศีล 5 องเด็กเยาวชน ในการลด ละ เลิก ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์** การศึกษารูปแบบการเรียนรู้ศีล 5 การลด ละ เลิก ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ด้วย ประเพณี ความเชื่อ คุณค่า และความหมายของศีล 5 การส่งเสริมการจัดงานบุญประเพณีที่ปลอดแอลกอฮอล์ การจัดโครงการ "โรงเรียนวิถีพุทธ" ให้ครูและนักเรียนได้ประพฤติและปฏิบัติในทางที่ดีงาม ในชุมชนบ้านนาไร่และบ้านโนนมีชัย กลุ่มเป้าหมาย คือ เด็กและเยาวชนอายุ 9-25 ปี จำนวน 68 คน ผู้ใหญ่อายุ 26-60 ปี จำนวน 150 คน ผู้สูงอายุตั้งแต่ 61 ปีขึ้นไป จำนวน 36 คน

ลำดับ	รหัส	ชื่อผลงานวิจัย	ปีที่ได้รับทุน	กรอบการวิจัย		ประเด็นการวิจัยและกลุ่มเป้าหมาย
				แนวคิดอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก	ทฤษฎีระบบนิเวศวิทยา	
91	สกว 122	รูปแบบการมีส่วนร่วมของภาคีชุมชนเพื่อเสริมสร้างบทบาทเยาวชนในการพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลกุดดินจี่ อำเภอนากลาง จังหวัดหนองบัวลำภู	2558	การมีส่วนร่วม	ระบบปฏิสัมพันธ์	**รูปแบบการมีส่วนร่วมของภาคีชุมชนเพื่อเสริมสร้างบทบาทเยาวชนในการพัฒนาท้องถิ่น** เป็นการศึกษาบริบทชุมชน ทุนทางสังคม สถานการณ์ปัญหาและปัจจัยเสี่ยง บทบาทภาคีชุมชน รูปแบบและแนวทางการมีส่วนร่วมของภาคีชุมชนเพื่อเสริมสร้างบทบาทเยาวชนในการพัฒนาท้องถิ่น กลุ่มเป้าหมาย คือ เยาวชนอายุ 10-20 ปี ที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลกุดดินจี่ทั้ง 8 ชุมชน และภาคีชุมชน
92	สกว 123	พัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อการฟื้นฟูภาษาเขมรถิ่นไทยบ้านโพธิ์กอง ตำบลเชื้อเพลิง อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์	2556	การได้รับการคุ้มครอง	ระบบจุลภาค	**การพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อการฟื้นฟูภาษาเขมรถิ่นไทย** เป็นการศึกษาปัจจัยเงื่อนไข แนวทางการสร้างกระบวนการเรียนรู้ และผลกระทบต่อพัฒนาการในการเรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรมเขมรถิ่นไทยของเด็กเล็ก เชื้อสายเขมรถิ่นไทยบ้านโพธิกอง ตำบลเชื้อเพลิง อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ กลุ่มเป้าหมาย คือ เด็กเล็ก และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านโพธิกอง ซึ่งมีอายุระว่าง 1 ขวบ 6 เดือน จนถึง 4 ขวบ
93	สกว 124	รูปแบบการพัฒนาทักษะการอ่านและเขียนภาษามลายูยาวี สำหรับนักเรียนตาดีกา ตำบลปากู อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี	2556	การได้รับการคุ้มครอง	ระบบจุลภาค	**รูปแบบการพัฒนาทักษะการอ่านและเขียนภาษามลายูยาวี** เป็นการศึกษาประสบการณ์การจัดการเรียนการสอนรูปแบบการพัฒนาการอ่านและเขียนให้เด็กตาดีกาสามารถอ่านและเขียนภาษามลายูยาวี กลุ่มเป้าหมาย คือ เด็กตาดีกาชั้น 1-6 ของตาดีกา 4 แห่ง จำนวน 396 คน
94	สกว 125	โมเดลเชิงสาเหตุของเจตนาเชิงพฤติกรรมการสูบบุหรี่และการพัฒนาโปรแกรมเพื่อเพิ่มผลลัพธ์เชิงป้องกันของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เขตกรุงเทพมหานคร	2555	การมีชีวิตอยู่รอด	ระบบภายนอก	**รูปแบบโปรแกรมเชิงป้องกันที่เหมาะสมกับการรณรงค์นักเรียนวัยรุ่นเพื่อลดโอกาสในการข้องเกี่ยวกับพฤติกรรมการสูบบุหรี่** เป็นการตรวจสอบความตรงของโมเดลเชิงสาเหตุของเจตนาเชิงพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และการพัฒนาโปรแกรมเชิงป้องกันและตรวจสอบผลตามของโปรแกรมที่มีต่อผลลัพธ์เชิงป้องกันและเจตนาเชิงพฤติกรรมการสูบบุหรี่ในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น กลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ช่วงวัยรุ่น (อายุประมาณ 10 ปี จนถึง อายุประมาณ 18 ปี) 2 กลุ่ม ได้แก่ (1) การตรวจสอบความตรงของโมเดล จำนวน 612 คน ชาย 238 หญิง 374 (2) การทดสอบโปรแกรมการพัฒนาทักษะเชิงป้องกัน จำนวน 258 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองจำนวน 117 คน กลุ่มควบคุมจำนวน 141 คน
95	สกว 127	การพัฒนาความรู้ของครูวิทยาศาสตร์ด้านศาสตร์การสอน เนื้อหา และบริบท โดยใช้โครงการวิจัยทางวิทยาศาสตร์ระดับ	2555	การพัฒนา	ระบบจุลภาค	**การพัฒนาความรู้ของครูวิทยาศาสตร์ด้านศาสตร์การสอนโดยใช้โครงการวิจัยทางวิทยาศาสตร์เป็นฐาน** เป็นศึกษาประสิทธิภาพของโปรแกรมพัฒนาความรู้ของครูวิทยาศาสตร์ด้านศาสตร์การสอน เนื้อหาและบริบทโดยใช้โครงงานวิทยาศาสตร์แบบงานวิจัยเป็นฐาน กลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

ลำดับ	รหัส	ชื่อผลงานวิจัย	ปีที่ได้รับทุน	กรอบการวิจัย		ประเด็นการวิจัยและกลุ่มเป้าหมาย
				แนวคิดอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก	ทฤษฎีระบบนิเวศวิทยา	
		โรงเรียนเป็นฐาน				โครงการหองเรียนพิเศษดานวิทยาศาสตร จำนวน 131 คน และครูที่ปรึกษาโครงงานวิทยาศาสตร จำนวน 15 คน
96	สกว 129	รูปแบบและแนวทางการป้องกันการก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียน/นักศึกษาในกรุงเทพมหานคร	2556	การได้รับการคุ้มครอง	ระบบปฏิสัมพันธ์	**รูปแบบ แนวทาง และคู่มือการป้องกันการก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียน/นักศึกษา** เป็นการศึกษาสถานการณ์ ขั้นตอนวิธีการปฏิบัติงานปัญหาอุปสรรคของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง รูปแบบและแนวทาง และคู่มือการป้องกันการก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียน/นักศึกษาในกรุงเทพมหานคร กลุ่มเป้าหมายมี 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 นักเรียน/นักศึกษา ที่ก่อเหตุทะเลาะวิวาท 10 คน ครอบครัวของผู้ก่อเหตุและผู้เสียหาย ได้แก่ บิดา มารดา ผู้ปกครอง 10 คน เพื่อน ได้แก่ เพื่อนรุ่นราวคราวเดียวกัน เพื่อนรุ่นพี่ และเพื่อนรุ่นน้อง 10 คน โรงเรียน/สถาบันการศึกษา ได้แก่ ครู/อาจารย์ 10 คน ชุมชน ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยในสถานที่ก่อเหตุหรือสถานที่ใกล้เคียง 10 คน กลุ่มที่ 2 ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการป้องกันการก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียน/นักศึกษา ผู้บริหารสถานีตำรวจหรือหัวหน้าหน่วยงานที่ทาหน้าที่ด้านการบริหารจัดการและกำหนดนโยบายในการป้องกันปราบปรามนักเรียน/นักศึกษาก่อเหตุทะเลาะวิวาท 5 คน เจ้าหน้าที่ตำรวจกองกำกับการสวัสดิภาพเด็กและสตรี (กก.ดส.) 5 คน เจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายป้องกันปราบปรามในสถานีตำรวจพื้นที่ที่มีนักเรียน/นักศึกษาก่อเหตุทะเลาะวิวาท 5 คน ครู-อาจารย์จากโรงเรียน/สถาบันการศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชน 5 คน
97	สกว 134	การพัฒนาชุดการทดลองเคมีแบบสืบเสาะร่วมกับภาพเคลื่อนไหวระดับโมเลกุลเพื่อสนับสนุนความเข้าใจมโนมติและการปรับแก้มโนมติระดับโมเลกุลสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	2556	การพัฒนา	ระบบจุลภาค	**การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย** เป็นการพัฒนาชุดการทดลองเคมีแบบสืบเสาะร่วมกับภาพเคลื่อนไหวระดับโมเลกุล (ICEMA) เพื่อสนับสนุนความเข้าใจมโนมติและการปรับแก้มโนมติระดับโมเลกุล สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย กลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่5 และครู โรงเรียนเชียงแก้วพิทยาคม จำนวน 44 คน
98	สกว 136	กระบวนการพัฒนาครูด้วยระบบหนุนนำต่อเนื่องเพื่อพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนในจังหวัดจันทบุรี	2556	การพัฒนา	ระบบภายนอก	**การพัฒนาการเรียนรู้ของครูในด้านความรู้ เจตคติ และทักษะในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนในจังหวัดจันทบุรี โดยกระบวนการพัฒนาครูด้วยระบบหนุนนำต่อเนื่อง** กลุ่มเป้าหมาย คือ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรีเขต 1 จำนวน 11 โรงเรียน

ลำดับ	รหัส	ชื่อผลงานวิจัย	ปีที่ได้รับทุน	กรอบการวิจัย: แนวคิดอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก	กรอบการวิจัย: ทฤษฎีระบบนิเวศวิทยา	ประเด็นการวิจัยและกลุ่มเป้าหมาย
						เป็นโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 17 จำนวน 4 โรงเรียน เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก 1 โรงเรียน และขนาดกลาง 1 โรงเรียน
99	สกว 137	การพัฒนาโมเดลกิจกรรมการเรียนการสอนแบบผสมผสานตามแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารอาเซียนเพื่อส่งเสริมทักษะการแก้ปัญหาของนักเรียนประถมศึกษา	2556	การพัฒนา	ระบบภายนอก	**การพัฒนาโมเดลกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นประถมศึกษา** เป็นการศึกษาสภาพปัจจุบัน ความต้องการ รูปแบบ และประสิทธิภาพโมเดล กิจกรรมการเรียนการสอนแบบผสมผสาน ตามแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารอาเซียน
100	สกว 138	วิจัยและพัฒนาแบบฝึกอิเล็กทรอนิกส์เพื่อแก้ไขปัญหาการอ่านออกเสียงและการพูดภาษาไทยไม่ชัด	2556	การได้รับการคุ้มครอง	ระบบภายนอก	**สร้างต้นแบบฝึกอิเล็กทรอนิกส์เพื่อแก้ไขปัญหาการอ่านออกเสียงและการพูดภาษาไทยไม่ชัด** เป็นการพัฒนาและตรวจสอบประสิทธิภาพแบบฝึกอิเล็กทรอนิกส์เพื่อแก้ไขปัญหาการอ่านออกเสียงและการพูดภาษาไทยไม่ชัดของนักเรียนในโรงเรียนพระปริยัติธรรมในซึ่งตั้งอยู่ในถิ่นทุรกันดารห่างไกลความเจริญของจังหวัดทางภาคเหนือและภาคอีสาน กลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียนสามเณร 77 คน และนักเรียนฆราวาส 23 คน 2 จังหวัดนำร่องทางภาคเหนือ คือ จังหวัดเชียงรายและจังหวัดพะเยา
101	สกว 145	การพัฒนาครูด้วยระบบหนุนนำต่อเนื่องเพื่อเสริมสร้างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และทักษะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนจังหวัดนครนายก	2556	การมีส่วนร่วม	ระบบจุลภาค	**การเสริมสร้างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และทักษะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียน** เป็นการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการที่ใช้โครงงานเป็นฐานและการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนที่เรียนโดยครูที่ได้รับการพัฒนาด้วยระบบหนุนนำต่อเนื่อง กลุ่มเป้าหมาย คือ โรงเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาในจังหวัดนครนายก ที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นผู้กำหนดคัดเลือกโรงเรียน 15 โรงเรียน โดยมีครู 53 คน นักเรียน 290 คน
102	สกว 146	ชุดโครงการวิจัยกระบวนการพัฒนาครูด้วยระบบหนุนนำต่อเนื่อง (Teacher Coaching) ระยะที่ 2	2556	การมีส่วนร่วม	ระบบภายนอก	**เครือข่ายการพัฒนาครูด้วยระบบหนุนนำต่อเนื่อง (Teacher Coaching)** กลุ่มเป้าหมาย คือ โรงเรียนที่เข้าร่วม 161 โรง จำแนกเป็นโรงเรียนประถมศึกษา 107 และโรงเรียนมัธยมศึกษา 54 โรง
103	สกว 148	การวิเคราะห์ปัจจัยเสี่ยงและวางรูปแบบการป้องกันความเสี่ยงในการ	2557	การได้รับการคุ้มครอง	ระบบภายนอก	**รูปแบบการป้องกันความเสี่ยงในการออกกลางคันของนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา อิสลาม** เป็นการศึกษา ภาพรวมการออกกลางคัน ปัจจัยเสี่ยง และ

ลำดับ	รหัส	ชื่อผลงานวิจัย	ปีที่ได้รับทุน	กรอบการวิจัย: แนวคิดอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก	กรอบการวิจัย: ทฤษฎีระบบนิเวศวิทยา	ประเด็นการวิจัยและกลุ่มเป้าหมาย
		ออกกลางคันของนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามภายในเขตพัฒนาเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ของจังหวัด				รูปแบบการป้องกันความเสี่ยงในการออกกลางคันของนักเรียนจากโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามภายในเขตพัฒนาเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ของจังหวัดสงขลา กลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้ปกครอง คนในครอบครัว คนในชุมชน ผู้นำชุมชน ผู้นำศาสนา
104	สกว 149	การวิจัยและพัฒนาตัวแบบการจัดการเชิงพื้นที่เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการอ่านของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาในจังหวัดสุโขทัย	2557	การพัฒนา	ระบบภายนอก	**ตัวแบบการจัดการเชิงพื้นที่เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการอ่านของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา** เป็นการศึกษากลไก วิธีการทำงาน ถอดบทเรียนตัวแบบ ระบบข้อมูลสนับสนุน ในการวางแผนและติดตาม การเสริมสร้างสมรรถนะ การอ่านของนักเรียนระดับประถมศึกษาในดังหวัดสุโขทัย และการเป็นตัวแบบด้านจัดการเชิงพื้นที่ เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการอ่านของนักเรียนระดับประถมศึกษา โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย กลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียนระดับประถมศึกษาจังหวัดสุโขทัย
105	สกว 150	การออกแบบสื่อเพื่อการจัดการเรียนรู้วิชาศิลปะสาขาทัศนศิลป์อย่างเต็มรูปแบบสำหรับนักเรียนตาบอดสนิทระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย : กรณีศึกษาโรงเรียนการศึกษาคนตาบอดจังหวัดขอนแก่น	2557	การได้รับการคุ้มครอง	ระบบจุลภาค	**การออกแบบสื่อเพื่อการจัดการเรียนรู้วิชาศิลปะสาขาทัศนศิลป์อย่างเต็มรูปแบบสำหรับนักเรียน ตาบอดสนิทระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย** กลุ่มเป้าหมายคือ นักเรียนตาบอดระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
106	สกว 151	การเปรียบเทียบกลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์การอ่านภาษาอังกฤษในบริบทอาเซียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทยและมาเลเซีย	2557	การได้รับการคุ้มครอง	ระบบจุลภาค	**การเปรียบเทียบกลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์การอ่านภาษาอังกฤษในบริบทอาเซียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทยและมาเลเซีย** กลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทยและมาเลเซียจำนวน197คน
107	สกว 155	การใช้งาน ความเสี่ยง การรู้เท่าทันสื่อดิจิทัล และแนวทางการสอนเพื่อการรู้เท่าทันสื่อดิจิทัลสำหรับนักเรียนมัธยมในประเทศไทย	2557	การพัฒนา	ระบบจุลภาค	**ทักษะศตวรรษที่ 21 ด้าน การรู้เท่าทันสื่อดิจิทัล** เป็นการสำรวจการใช้งาน ความเสี่ยง การรู้เท่าทันการใช้สื่อดิจิทัล และแนวทางการสอนเพื่อการรู้เท่าทันสื่อดิจิทัลของนักเรียนมัธยม กลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 1 – 6 จำนวน 772คน

ลำดับ	รหัส	ชื่อผลงานวิจัย	ปีที่ได้รับทุน	กรอบการวิจัย		ประเด็นการวิจัยและกลุ่มเป้าหมาย
				แนวคิดอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก	ทฤษฎีระบบนิเวศวิทยา	
108	สกว 156	การพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียนในชุมชนแหล่งท่องเที่ยวหมู่บ้านช้างโดยใช้สาระจากท้องถิ่น	2557	การพัฒนา	ระบบจุลภาค	**ทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียนในชุมชนแหล่งท่องเที่ยว** เป็นการตรวจสอบประสิทธิภาพและความพึงพอใจชุดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านและการเขียนภาษาอังกฤษเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียนในชุมชนแหล่งท่องเที่ยวหมู่บ้านช้าง กลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุรินทร์ เขต 2 จำนวน 2 โรงเรียน คือ โรงเรียน บ้านกระโพ มีจำนวนนักเรียน 27 คน และโรงเรียนบ้านตากลาง มีจำนวนนักเรียน 6 คน
109	สกว 157	อิทธิพลของครอบครัว โรงเรียน และจิตลักษณะที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับอาชีวศึกษาของนักเรียนในประเทศไทย	2557	การพัฒนา	ระบบจุลภาค	**ปัจจัยสาเหตุที่เกี่ยวข้องการตัดสินใจศึกษาต่ออาชีวศึกษาของนักเรียน** เป็นการศึกษาปัจจัยที่สามารถจำแนกกลุ่มนักเรียนที่มีความคงทนในการตัดสินใจศึกษาต่ออาชีวศึกษากับกลุ่มนักเรียนที่เปลี่ยนการตัดสินใจไปศึกษาสายสามัญ และการทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดล) กลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และผู้ปกครองของนักเรียนจำนวน 807 คน จาก 3 จังหวัดภาคเหนือตอนล่างของประเทศไทย
110	สกว 158	การพัฒนาสิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการรู้สื่อและสารสนเทศของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษา	2558	การพัฒนา	ระบบจุลภาค	**สิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการรู้สื่อและสารสนเทศของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษา** เป็นการศึกษาทักษะการรู้สื่อและสารสนเทศ การออกแบบและพัฒนาสิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการรู้สื่อ และสารสนเทศของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา กลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนกุดขอนแก่นวิทยาคม 117 คน โรงเรียนบ้าน ไผ่พิทยาคม 128 คน และโรงเรียนบ้านลานวิทยาคม 56 คน รวม 301 คน ครูผู้สอนวิชาชีววิทยา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนกุดขอนแก่นวิทยาคม 2 คน โรงเรียนบ้านไผ่พิทยาคม 2 คน และโรงเรียนบ้านลานวิทยาคม 1 คน รวม 5 คน
111	สกว 159	การเตรียมนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย สู่มหาวิทยาลัย ด้วยโปรแกรมการเรียนโดยใช้งานอาชีพเป็นพื้นฐาน	2558	การพัฒนา	ระบบภายนอก	**โปรแกรมการเรียนโดยใช้งานอาชีพเป็นพื้นฐาน** เป็นการเตรียมนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย สู่มหาวิทยาลัยด้วยโปรแกรมการเรียนโดยใช้งานอาชีพเป็นพื้นฐาน กลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอน ปลายของโรงเรียนหอวังและโรงเรียนหอวังปทุมธานี
112	สกว 161	บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเพื่อพัฒนาการใช้ภาษาไทยสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาตอนต้นเชื้อสายกะเหรี่ยงและมอญ	2558	การได้รับการคุ้มครอง	ระบบภายนอก	**ทดสอบประสิทธิภาพบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเพื่อพัฒนาการใช้ภาษาไทยสำหรับนักเรียนประถมศึกษาตอนต้น** เป็นการศึกษาปัญหาการใช้ภาษาไทยด้านการออกเสียง การใช้คำและประโยคของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้นเชื้อสายกะเหรี่ยงและมอญในจังหวัดกาญจนบุรี และนำ

ลำดับ	รหัส	ชื่อผลงานวิจัย	ปีที่ได้รับทุน	กรอบการวิจัย		ประเด็นการวิจัยและกลุ่มเป้าหมาย
				แนวคิดอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก	ทฤษฎีระบบนิเวศวิทยา	
						ผลการวิจัยมาสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเพื่อพัฒนาการใช้ภาษาไทยของผู้เรียน กลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้นเชื้อสายกะเหรี่ยงจำนวน 95 คนและเชื้อสายมอญจำนวน 85 คน จาก 6 โรงเรียนในอำเภอทองผาภูมิและอำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี รวมนักเรียนทั้งหมด 180 คน
113	สกว 162	การพัฒนาชุดการเรียนอิเล็กทรอนิกส์สำหรับครูคณิตศาสตร์ เพื่อสอนทักษะชีวิตแก่นักเรียน	2558	การพัฒนา	ระบบภายนอก	**ชุดการเรียนอิเล็กทรอนิกส์สำหรับครูคณิตศาสตร์ เพื่อสอนทักษะชีวิตแก่นักเรียน** เป็นการพัฒนาและใช้ชุดการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ที่พัฒนาขึ้นในด้านความรู้ทางการสอนทักษะชีวิตสำหรับครู กลุ่มเป้าหมาย คือ ครูคณิตศาสตร์และนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตกรุงเทพมหานคร
114	สกว 163	การศึกษาหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนอ่าน-เขียนภาษาไทยระดับชั้นประถมศึกษาในโรงเรียนท้องถิ่นและโรงเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ในพื้นที่ภาคใต้	2559	การได้รับการคุ้มครอง	ระบบภายนอก	**หลักสูตรการจัดการสอนอ่าน-เขียนภาษาไทยระดับชั้นประถมศึกษา** การศึกษาและวิเคราะห์ หลักสูตรและวิธีการสอนอ่าน-เขียนภาษาไทยที่เหมาะสมกับพื้นฐานของนักเรียนที่พูดภาษาชาติพันธุ์ และนักเรียนที่พูดภาษาไทยถิ่นใต้เขตพื้นที่ภาคใต้และชายแดนใต้ กลุ่มเป้าหมาย คือ ครูผู้สอนภาษาไทยดีเด่น นักการศึกษา และนักวิจัยในพื้นที่ 30 คน
115	สกว 164	กระบวนการประยุกต์ใช้แนวทางหลักคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การจัดการศึกษาของโรงเรียนกับชุมชน กรณีศึกษา : โรงเรียนบ้านฝายป่าบัว ตำบลหนองคูขาด อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม	2555	การมีส่วนร่วม	ระบบจุลภาค	**กระบวนการประยุกต์ใช้แนวทางหลักคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชน** กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนโรงเรียนบ้านฝายป่าบัว จำนวน 31 คน ภูมิปัญญาท้องถิ่น 12 คน กรรมการสถานศึกษา 9 คน ครู 2 คน ผู้ปกครองนักเรียน 120 คน ทีวิจัยที่เป็นที่ปรึกษาด้านวิชาการ 3 คน
116	สกว 166	รูปแบบการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการพูดภาษาอาหรับสำหรับนักเรียนชั้นซานาวีย์ ของโรงเรียนสตรีอิสลามวิทยามูลนิธิ อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา ระยะที่ 1	2555	การได้รับการคุ้มครอง	ระบบจุลภาค	**รูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการพูดภาษาอาหรับ** เป็นการศึกษาปัญหา อุปสรรค และรูปแบบในการจัดการเรียนรู้ทักษะการพูดภาษาอาหรับของนักเรียนชั้นซานาวีย์ กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นซานาวีย์ (ศาสนาชั้น 8,9,10) 110 คน

ลำดับ	รหัส	ชื่อผลงานวิจัย	ปีที่ได้รับทุน	กรอบการวิจัย		ประเด็นการวิจัยและกลุ่มเป้าหมาย
				แนวคิดอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก	ทฤษฎีระบบนิเวศวิทยา	
117	สกว 167	แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการ เพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียนโดยชุมชนมีส่วนร่วมของโรงเรียนบ้านหนองหว้า หมู่ที่ 4 ตำบลทุ่งยาว อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง	2555	การมีส่วนร่วม	ระบบปฏิสัมพันธ์	แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการของครู ด้วยกระบวนการวิจัย แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียน โดยชุมชนมีส่วนร่วมของโรงเรียนบ้านหนองหว้า หมู่ที่ 4 ตำบลทุ่งยาว อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง กลุ่มเป้าหมาย คือ ครูและบุคลากรโรงเรียนบ้านหนองหว้า นักเรียนบ้านหนองหว้า ผู้ปกครองของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองหว้า
118	สกว 168	การประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมในการจัดกระบวนการเรียนรู้ด้านเกษตรกรรมของนักเรียนโรงเรียนบ้านแพะยันต์ดอยแช่ ตำบลทากาศ อำเภอแม่ทา จังหวัดลำพูน	2556	การมีส่วนร่วม	ระบบจุลภาค	**การจัดกระบวนการเรียนรู้ในโรงเรียนด้านเกษตรกรรมของนักเรียน** เป็นการประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมในการจัดกระบวนการเรียนรู้ด้านเกษตรกรรมของนักเรียนในโรงเรียนบ้านแพะยันต์ดอยแช่ ตำบลทากาศ อำเภอแม่ทา จังหวัดลำพูน กลุ่มเป้าหมาย คือ ครูประจำการและครูอัตราจ้าง 10 คน นักเรียนอนุบาล – ป.6 105 คน นักการ 1 คนแม่บ้าน 1 คน
119	สกว 170	กระบวนการขยายผลเกษตรอินทรีย์ผ่านรูปแบบการสร้างโรงเรียนชาวนาน้อย บ้านดอนแคน ตำบลฆ้องชัยพัฒนา อำเภอฆ้องชัย จังหวัดกาฬสินธุ์	2556	การมีส่วนร่วม	ระบบปฏิสัมพันธ์	**หลักสูตร วิธีการเรียนการสอนของนักเรียนชาวนาน้อยในการขยายผลเกษตรอินทรีย์จากเด็กสู่ครอบครัว** เป็นการศึกษาบริบทชุมชน สถานการณ์ปัญหาที่เกิดจากการใช้สารเคมี และการพัฒนาหลักสูตร วิธีการเรียนการสอนนักเรียนชาวนาน้อย เรื่องการทำการเกษตรอินทรีย์ บ้านดอนแคน ตำบลฆ้องชัยพัฒนา อำเภอฆ้องชัย จังหวัดกาฬสินธุ์ กลุ่มเป้าหมาย คือ นักวิจัยไทบ้านดอนแคน 20 คน และเด็กและเยาวชนบ้านดอนแคน 20 คน
120	สกว 171	รูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนในพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นที่เหมาะสมกับการเรียนรู้ของนักเรียน โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนชูทิศวิทยา ตำบลหนองเทา อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม	2556	การมีส่วนร่วม	ระบบปฏิสัมพันธ์	**รูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นที่เหมาะสมกับการเรียนรู้ของนักเรียน** เป็นการศึกษากระบวนการจัดการศึกษา คุณภาพของการศึกษาและหลักสูตรท้องถิ่นแบบมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียน ชุมชน และภาคีภายนอก ในการจัดการการศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน กลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียนโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนชูทิศวิทยา ช่วงชั้นที่ 2 ป.4-ป.6 ชุมชนบ้านน้อยหลวงมอง ตำบลหนองเทา อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม
121	สกว 172	ศึกษาศักยภาพชุมชนเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ท้องถิ่น ของนักเรียน ครู และครูภูมิปัญญาในชุมชน กรณีโรงเรียนบ้านป่าตง อำเภอพนม จังหวัดสุ	2556	การมีส่วนร่วม	ระบบปฏิสัมพันธ์	รูปแบบการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นด้วยกระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงบูรณาการอย่างมีส่วนร่วม เป็นการศึกษารูปแบบกระบวนการจัดการเรียนรู้บูรณาการอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครู ครูภูมิปัญญาโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน เช่น ครูภูมิปัญญา แหล่งเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในอำเภอพนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ลำดับ	รหัส	ชื่อผลงานวิจัย	ปีที่ได้รับทุน	กรอบการวิจัย: แนวคิดอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก	กรอบการวิจัย: ทฤษฎีระบบนิเวศวิทยา	ประเด็นการวิจัยและกลุ่มเป้าหมาย
		ราษฎร์ธานี				กลุ่มเป้าหมาย คือ ทีมวิจัย 8 คน กลุ่มตัวแทนนักเรียนในโรงเรียนบ้านป่าตงจำนวน 134 คน และคณะที่ปรึกษาซึ่งเป็นครูภูมิปัญญาในพื้นที่ 7 คน
122	สกว 173	การจัดกระบวนการเรียนรู้ลดการใช้พลังงานของครูและนักเรียนอย่างมีส่วนร่วมโดยใช้ชุมชนเป็นฐานเรียนรู้ กรณีศึกษาโรงเรียนหัวหินวัฒนาลัย ตำบลหัวหิน อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์	2558	การมีส่วนร่วม	ระบบภายนอก	**การจัดกระบวนการเรียนรู้ลดการใช้พลังงานของครูและนักเรียนอย่างมีส่วนร่วม โดยใช้ชุมชนเป็นฐานเรียนรู้** เป็นการศึกษาสถานการณ์ สภาพปัญหา วิธีการใช้พลังงานอย่างประหยัดและมีประสิทธิภาพ องค์ความรู้และภูมิปัญญาและเทคโนโลยี และรูปแบบการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนและชุมชนด้านการลดการใช้พลังงานอย่างมีส่วนร่วมอย่างมีส่วนร่วม กลุ่มเป้าหมาย คือ ครู นักวิจัยชุมชน และนักเรียนแกนนำครอบครัว โรงเรียน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในชุมชนใกล้เคียง โรงเรียนหัวหินวัฒนาลัย ตำบลหัวหิน อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์
123	สกว 176	การพัฒนาบทเรียน e-lerning แบบปฏิสัมพันธ์วิชาคอมพิวเตอร์เพื่อชีวิต สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี	2556	การพัฒนา	ระบบจุลภาค	ผลการใช้บทเรียนe-Learning.แบบปฏิสัมพันธ์วิชาคอมพิวเตอร์กับชีวิต ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาที่เรียนด้วยวิธีปกติและบทเรียนe-Learning กลุ่มเป้าหมาย คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี จำนวน 56 คน
124	สกว 178	การพัฒนารูปแบบสิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้แบบปฏิสัมพันธ์ที่ส่งเสริมกระบวนการคิดแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักศึกษาสาขาคอมพิวเตอร์ศึกษา	2556	การพัฒนา	ระบบจุลภาค	ทักษะการคิดแก้ปัญหาโดยใช้สมุดบันทึกภาพการสะท้อนความคิด เป็นการพัฒนารูปแบบสิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้แบบปฏิสัมพันธ์ที่ส่งเสริมกระบวนการคิดแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ กลุ่มตัวอย่างเป็น นิสิตระดับปริญญาตรีที่ลงทะเบียนเรียนตามหลักสูตรศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ชั้นปีที่ 3 ภาคการศึกษาต้นปีการศึกษา 2556
125	สกว 179	การพัฒนาทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ด้านการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษาครู	2556	การพัฒนา	ระบบจุลภาค	ทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ด้านการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษาครู กลุ่มเป้าหมาย คือ นักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ชั้นปีที่ 2 จำนวน 330 คน และมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช จำนวน 259 คน
126	สกว 181	การวิจัยเพื่อพัฒนาสมรรถนะสากลของนักศึกษามหาวิทยาลัยในศตวรรษที่ 21	2557	การพัฒนา	ระบบภายนอก	สมรรถนะสากลของนักศึกษามหาวิทยาลัยในศตวรรษที่ 21 กลุ่มเป้าหมาย คือ นักศึกษาสาขาทันตแพทยศาสตร์ พยาบาลศาสตร์และสาขาวิศวกรรมศาสตร์
127	สกว 182	การพัฒนาสื่อเสริมทักษะการอ่านภาษาอังกฤษโดยใช้นิทานพื้นบ้านกลุ่มชาติ	2557	การได้รับการคุ้มครอง	ระบบภายนอก	สื่อเสริมทักษะการอ่านภาษาอังกฤษโดยใช้นิทานพื้นบ้านกลุ่มชาติพันธุ์เขมร เป็นการพัฒนาและหาประสิทธิภาพของสื่อเสริมทักษะการอ่านภาษาอังกฤษโดยใช้นิทานพื้นบ้านกลุ่มชาติพันธุ์เขมรในเขต

ลำดับ	รหัส	ชื่อผลงานวิจัย	ปีที่ได้รับทุน	กรอบการวิจัย		ประเด็นการวิจัยและกลุ่มเป้าหมาย
				แนวคิดอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก	ทฤษฎีระบบนิเวศวิทยา	
		พันธุ์เขมรในเขตอีสานใต้				อีสานใต้ กลุ่มเป้าหมาย คือ นักศึกษาสาขาภาษาอังกฤษชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ จำนวน 62 คน ที่เรียนวิชาวรรณกรรมร้อยแก้วเพื่อชั้นเรียนภาษา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557
128	สกว 183	การเรียนรู้คณิตศาสตร์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีโดยใช้การคิดขั้นสูง	2557	การพัฒนา	ระบบจุลภาค	การเรียนรู้คณิตศาสตร์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในการแก้ปัญหาโดย ใช้การคิดขั้นสูง การเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์ กลุ่มเป้าหมาย คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรีใน3 มหาวิทยาลัย คือ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ ศูนย์สุพรรณบุรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร
129	สกว 184	การบ่มเพาะความรู้ในการสอนจำเพาะเนื้อหาโดยใช้เทคโนโลยีในกระบวนการวิทยาศาสตร์สืบเสาะโดยใช้โปรแกรมการเรียนรู้ที่เน้นปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีการสอนและเทคโนโลยี สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครูวิทยาศาสตร์	2557	การมีส่วนร่วม	ระบบภายนอก	เทคโนโลยีในกระบวนการวิทยาศาสตร์สืบเสาะโดยใช้โปรแกรมการเรียนรู้ที่เน้นปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีการสอนและเทคโนโลยี กลุ่มเป้าหมาย นักศึกษาวิชาชีพครูวิทยาศาสตร์
130	สกว 187	การใช้กลยุทธ์น่านน้ำสีครามเพื่อพัฒนาโมเดลกระบวนการเรียนรู้ของนักศึกษาเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์	2558	การได้รับการคุ้มครอง	ระบบภายนอก	โมเดลกระบวนการเรียนรู้ของนักศึกษาเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ กลุ่มเป้าหมาย คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรีของ มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคกลาง 5 แห่งที่ลงทะเบียนเรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน1,896คน
131	สกว 189	การพัฒนาจิตวิญญาณและจริยธรรม ของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัย	2558	การพัฒนา	ระบบภายนอก	การพัฒนาจิตวิญญาณและจริยธรรม ของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัย กลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้ทรงคุณวุฒิ 2 กลุ่ม กลุ่มละ 5 ท่าน และกลุ่มนิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัยของรัฐ จำนวน 31 คน
132	สกว 191	การวิจัยและพัฒนาชุดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมจิตจริยธรรมของนักศึกษาอาชีวศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่	2558	การพัฒนา	ระบบภายนอก	**ชุดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมจิตจริยธรรมในการดำเนินชีวิตของนักศึกษาอาชีวศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่** กลุ่มเป้าหมาย คือ นักศึกษาทั้งเพศชายและหญิง ที่ลงทะเบียนเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 1 (ปวส.1) ปีการศึกษา 2558 ทั้งสถาบันการศึกษาของรัฐและเอกชน ในจังหวัดเชียงใหม่ รวมทั้งสิ้น 1,183 คน
133	สกว 192	การพัฒนารูปแบบการสร้างอาชีพการเลี้ยงไก่ประดู่หางดำของชุมชน	2559	การมีส่วนร่วม	ระบบปฏิสัมพันธ์	**รูปแบบความร่วมมือการจัดกระบวนการการเรียนรู้ของนักศึกษา และชุมชน** เป็นการศึกษารูปแบบการเลี้ยงไก่ประดู่หางดำของชุมชนเข้าสู่

ลำดับ	รหัส	ชื่อผลงานวิจัย	ปีที่ได้รับทุน	กรอบการวิจัย		ประเด็นการวิจัยและกลุ่มเป้าหมาย
				แนวคิดอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก	ทฤษฎีระบบนิเวศวิทยา	
		โดยใช้รูปแบบความร่วมมือการจัดกระบวนการการเรียนรู้ของนักศึกษา และชุมชน				มาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ปลอดภัย (Good Agricultural Practice, GAP) ด้านมาตรฐานไก่พื้นเมือง รวมถึงบูรณาการการเรียนการสอนและสร้างองค์ความรู้การเลี้ยงไก่ประดู่หางดำบนพื้นฐานภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยใช้แหล่งทรัพยากรในท้องถิ่นเป็นแหล่งอาหารหยาบลดต้นทุนอาหารสำเร็จรูปเพื่อการสร้างอาชีพแก่เกษตรกรอย่างยั่งยืน
134	สกว 193	กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อพัฒนาการเป็นผู้ประกอบการมืออาชีพของนักศึกษาวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีกาญจนบุรี	2555	การมีส่วนร่วม	ระบบปฏิสัมพันธ์	**รูปแบบความร่วมมือการจัดกระบวนการการเรียนรู้ของนักศึกษา และชุมชน ในทักษะศตวรรษที่ 21 ด้านการเป็นผู้ประกอบการมืออาชีพเกษตร** เป็นการศึกษารูปแบบความร่วมมือของนักเรียนนักศึกษาวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมของชุมชน กลุ่มเป้าหมาย คือ นักศึกษาวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีกาญจนบุรีและชุมชนรอบวิทยาลัย
135	สกว 194	รูปแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพของนักศึกษาวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีราชบุรี โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน	2555	การมีส่วนร่วม	ระบบปฏิสัมพันธ์	**หลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพของนักศึกษาวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีราชบุรี โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน** เป็นการศึกษาความเป็นมา เป้าหมาย รูปแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้ ค่านิยม ความคิด ทัศนคติ ปัจจัยที่มีความสำคัญต่อกระบวนการเรียนรู้ และ รูปแบบการจัดกระบวนการฯ กลุ่มเป้าหมาย คือ นักศึกษาและคนในชุมชน
136	สกว 195	รูปแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้ เพื่อสร้างความมั่นใจในการศึกษาวิชาชีพเกษตรกรรม โดยชุมชนมีส่วนร่วม ของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีสุพรรณบุรี อำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี ระยะที่ 1	2555	การมีส่วนร่วม	ระบบปฏิสัมพันธ์	**รูปแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยชุมชนมีส่วนร่วม** เป็นการศึกษารูปแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้ เพื่อสร้างความมั่นใจในการศึกษาวิชาชีพเกษตรกรรม โดยชุมชนมีส่วนร่วมของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีสุพรรณบุรี อำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี กลุ่มเป้าหมายคือ นักศึกษา ปวส.และ ปวส 2 สาขาวิชาสัตวศาสตร์ อาจารย์ในแผนกวิชาสัตวศาสตร์ และชุมชนเกษตรกรรม ในจังหวัดสุพรรณบุรี
137	สกว 197	การพัฒนารูปแบบการสร้างเสริมสุขภาพองค์รวมของวัยรุ่นที่ติดเชื้อเอชไอวีด้วยแนวคิดเป้าหมายในชีวิต	2558	การมีชีวิตรอด	ระบบจุลภาค	**การพัฒนารูปแบบการสร้างเสริมสุขภาพองค์รวมของวัยรุ่นที่ติดเชื้อเอชไอวีด้วยแนวคิดเป้าหมายในชีวิต** กลุ่มเป้าหมาย ตือวัยรุ่นที่ติดเชื้อเอชไอวี 22 คน พยาบาลวิชาชีพ 2 คน
138	สกว 199	การใช้ประโยชน์จากงานวิจัยรูปแบบสื่อการสอนที่มีการใช้หลักเสียงบรรยายภาพของครู	2559	การได้รับความคุ้มครอง	ระบบภายนอก	การออกแบบสื่อการสอนที่ใช้หลักการเสียงบรรยายภาพของครูโรงเรียนสอนคนตาบอดในรูปแบบต่างๆ กลุ่มเป้าหมาย คือ ครูโรงเรียนสอนคนตาบอด ที่ไม่ได้เป็นคนพิการทางการเห็น กลุ่มครูโรงเรียนเรียนร่วม ประกอบด้วย

ลำดับ	รหัส	ชื่อผลงานวิจัย	ปีที่ได้รับทุน	กรอบการวิจัย		ประเด็นการวิจัยและกลุ่มเป้าหมาย
				แนวคิดอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก	ทฤษฎีระบบนิเวศวิทยา	
		โรงเรียนสอนคนตาบอด				ครูสอนเสริมวิชาการ (Resource teacher) และครูสอนประจำรายวิชา
139	สกว 200	การยกระดับคุณภาพการศึกษาและสร้างสรรค์การเรียนรู้ในภูมิภาคตะวันตก	2557	การมีส่วนร่วม	ระบบภายนอก	**รูปแบบในการยกระดับคุณภาพการศึกษาและสร้างสรรค์ การเรียนรู้ของสถานศึกษามหาวิทยาลัยและศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของโรงเรียนในภูมิภาคตะวันตก** กลุ่มเป้าหมาย คือ อาจารย์นิเทศและ อาจารย์พี่เลี้ยง นักศึกษาในมหาวิทยาลัย ผู้บริหาร ครู นักเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาและ สำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษาและเทศบาล สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นและครูและผู้เรียนในศูนย์ การศึกษานอกโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัยในภูมิภาคตะวันตก
140	สกว 201	การพัฒนาหลักสูตรวัฒนธรรมดนตรีผู้ไทยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	2557	การมีส่วนร่วม	ระบบภายนอก	**หลักสูตร วัฒนธรรมดนตรีผู้ไทยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ** เป็นการศึกษาแผนงาน หลักสูตร แบบประเมิน และคู่มือการจัดการวัฒนธรรมดนตรีผู้ไทยในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา กลุ่มเป้าหมาย คือ ประชากรผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับวัฒนธรรมผู้ไทยในเขตภาค ตะวันออกเฉียงเหนือและแขวงสะหวันเขต สปป.ลาว
141	สกว 202	การกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาสู่สถานศึกษา: กรณีศึกษาโครงการพัฒนาการบริหารรูปแบบนิติบุคคลรุ่นที่ 1 และ 2	2557	การมีส่วนร่วม	ระบบภายนอก	**การพัฒนาการบริหารรูปแบบนิติบุคคลในกำกับของรัฐของสถานศึกษา** เป็นการศึกษาการดำเนินงานและกลยุทธ์ในการดำเนินการให้เป็นโรงเรียนนิติบุคคลในกำกับของรัฐ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ กลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาและโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ร่วมโครงการรุ่นที่ 1 และ 2 ในกรุงเทพมหานคร จังหวัดนครปฐม และจังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน 7 ท่าน
142	สกว 203	โครงการวิจัยเพื่อจัดทำข้อเสนอการปฏิรูปแนวทางการบริหารจัดการโรงเรียนไทย	2557	การมีส่วนร่วม	ระบบภายนอก	**การปฏิรูปแนวทางการบริหารจัดการโรงเรียนไทย** เป็นการสังเคราะห์และถอดบทเรียนสถานการณ์และปัจจัยกำหนดปัญหาการบริหารจัดการโรงเรียนในปัจจุบันและนวัตกรรมการจัดการโรงเรียนต้นแบบที่ประสบความสำเร็จทั้งในประเทศและในระดับนานาชาติ กลุ่มเป้าหมาย คือ .โรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษาภายใต้สังกัดและภายใต้กำกับของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) กระทรวงศึกษาธิการ โรงเรียนระถมศึกษาและมัธยมศึกษาสังกัดปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) โรงเรียนประถมและมัธยมศึกษาเอกชน
143	สกว 205	การสร้างเครือข่ายความร่วมมือพหุภาคีเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา	2557	การมีส่วนร่วม	ระบบภายนอก	**เครือข่ายความร่วมมือพหุภาคีเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก** เป็นการศึกษารูปแบบและเครือข่ายความร่วมมือพหุภาคีระหว่าง

ลำดับ	รหัส	ชื่อผลงานวิจัย	ปีที่ได้รับทุน	กรอบการวิจัย: แนวคิดอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก	กรอบการวิจัย: ทฤษฎีระบบนิเวศวิทยา	ประเด็นการวิจัยและกลุ่มเป้าหมาย
		ของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดนครปฐม				สถาบันการศึกษา โรงเรียน ชุมชน วัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรรัฐและเอกชนต่างๆ ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดนครปฐม กลุ่มเป้าหมาย คือ โรงเรียนขนาดเล็กใน จังหวัดนครปฐม
144	สกว 206	การศึกษาผลกระทบและความพร้อมของบริการการศึกษาในประเทศไทยต่อการรองรับการเปิดตลาดการค้าบริการภายใต้ประชาคมอาเซียนและการรวมกลุ่มเศรษฐกิจในภูมิภาค	2557	การมีส่วนร่วม	ระบบภายนอก	ประเมินผลกระทบด้านบวกและลบ และความพร้อมของธุรกิจบริการศึกษาประเภทต่างๆ ต่อการเจรจาเปิดตลาดในเวทีระดับทวิภาคีและภูมิภาค
145	สกว 208	เรื่องเล่าชีวิตครูสาม จังหวัดชายแดนภาคใต้ : ความต้องการและความหวาดกลัว	2556	การได้รับการคุ้มครอง	ระบบภายนอก	**การถอดบทเรียนจากประสบการณ์ของโรงเรียนขนาดเล็ก** เป็นการศึกษาการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน รัฐบาลท่ามกลางสถานการณ์ความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้จากทัศนะของครูมลายูมุสลิม กลุ่มเป้าหมาย คือ โรงเรียนรัฐบาลที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปัตตานี (สพป.)
146	สกว 211	การถอดบทเรียนจากประสบการณ์ของโรงเรียนขนาดเล็กในเขตภาคกลางตะวันตก	2556	การมีส่วนร่วม	ระบบภายนอก	การถอดบทเรียนจากประสบการณ์ทางเลือกของโรงเรียนขนาดเล็กเขตภาคกลางตะวันตกในการดำเนินการจัดการทรัพยากรและพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ กลุ่มเป้าหมาย คือ โรงเรียนขนาดเล็กในเขตภาคกลางตะวันตก จำนวนทั้งสิ้น 146 โรง
147	สกว 212	กรณีศึกษา: รูปแบบความสำเร็จการจัดการศึกษาโรงเรียนขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	2556	การมีส่วนร่วม	ระบบภายนอก	**รูปแบบความสำเร็จและแนวทางในการจัดการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กต้นแบบ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ** กลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และผู้ปกครองนักเรียนในโรงเรียนขนาดเล็กจำนวน 80 โรงเรียน
148	สกว 213	ฟื้นวิถีตีมีด เครื่องดนตรีแคน ไผ่จักสานพื้นบ้านอ่าข่าสู่การพัฒนาสร้างความรู้ อัตลักษณ์ที่เชื่อมโยงและเพิ่มเศรษฐกิจฐานรากของคนในชุมชนอ่าข่า	2559	การมีส่วนร่วม	ระบบภายนอก	**ศูนย์เรียนรู้ให้ชุมชนสามารถใช้สถานที่ ทั้งปฏิบัติ สาธิต โดยจัดระบบขับเคลื่อน รูปแบบการท่องเที่ยวในชุมชน** กลุ่มเป้าหมาย คือผู้รู้ในชุมชนเกี่ยวกับองคความรู ภูมิปญญาของชนเผ่าอาข่า และคนในชุมชนรวมถึงเด็กและเยาวชนเผ่าอาข่า หมู่บานสามแยก หมูบ้านแสนใจเกา และหมู่บานปาดู จังหวัดเชียงราย
149	สกว 214	การศึกษาพืชสมุนไพรภูมิปัญญากลุ่มชาติพันธุ์เพื่อการอนุรักษ์ฟื้นฟูอย่างมีส่วนร่วม ของกลุ่มสมุนไพรแปรรูป	2559	การมีส่วนร่วม	ระบบภายนอก	**แนวทางการพัฒนาความรู้ และแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาสมุนไพรในชุมชน** เป็นการศึกษาสถานการณ์ปัจจุบัน สร้างกระบวนการเรียนรู้และการถ่ายทอดการดูแลสุขภาพตนเอง ครอบครัว ชุมชน การจัดการความรู้และแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาสมุนไพรในชุมชน

ลำดับ	รหัส	ชื่อผลงานวิจัย	ปีที่ได้รับทุน	กรอบการวิจัย: แนวคิดอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก	กรอบการวิจัย: ทฤษฎีระบบนิเวศวิทยา	ประเด็นการวิจัยและกลุ่มเป้าหมาย
		บ้านหัวน้ำแม่สะกึด ตำบลผาบ่อง อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน				กลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้รู้ผู้มีความสามารถเกี่ยวกับสมุนไพรในท้องถิ่นนั้นๆ คนในชุมชนรวมถึงเด็กและเยาวชน 2 หมูบาน 3 ชนเผา ได้แก่ หมู 2 บานปาปุ ต.ผาบอง อ.เมือง จ.แมฮองสอน ชนเผาไทยใหญ กระเหรี่ยงขาว หมู 10 บานหัวม้าแมสะกึด ต.ผาบอง อ.เมือง จ.แมฮองสอน และชนเผาไทยใหญ กระเหรี่ยงขาว และพื้นเมือง
150	สกว 216	การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น "มรดกวัฒนธรรมเมืองบางขลัง" สำหรับการเรียนการสอนของโรงเรียนในพื้นที่อำเภอสวรรคโลก จังหวัดสุโขทัย	2558	การมีส่วนร่วม	ระบบภายนอก	**หลักสูตรท้องถิ่นและเครือข่ายภาคประชาสังคมเพื่อร่วมพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น มรดกวัฒนธรรมเมืองบางขลัง อำเภอสวรรคโลก จังหวัดสุโขทัย** กลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้ปกครอง ผู้นำท้องถิ่น พระ ปราชญ์ชาวบ้าน ครู คณะกรรมการสถานศึกษา และนักเรียนโรงเรียนในเขตพื้นที่ ต.เมืองบางขลัง อ.สวรรคโลก จำนวน 5 โรงเรียน ทั้งหมด 90 คน
151	สกว 219	การขยายผลสู่สาธารณะงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น “สตูลกับการศึกษาด้วยกระบวนการวิจัย”	2556	การมีส่วนร่วม	ระบบภายนอก	**การเรียนรู้กับกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนวิจัยในพื้นที่ จ.สตูล** กลุ่มเป้าหมายคือ เครือข่ายโรงเรียนวิจัย ผู้ทรงคุณวุฒิ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น จ.สตูล โครงการวิจัยในพื้นที่ จ.สตูล เครือข่ายศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นภาคใต้ เครือขายภาคีในพื้นที่จังหวัดสตูลและผูที่สนใจ
152	สกว 221	รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะแก่ครูผู้สูงอายุในการใช้ ICT เพื่อสนับสนุนงานบริหารและงานการเรียนการสอน กรณีศึกษา : โรงเรียนบ้านธาตุ ตำบลแสนสุข อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี	2556	การมีส่วนร่วม	ระบบภายนอก	**รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะแก่ครูผู้สูงอายุด้านการใช้ ICT ในการสนับสนุนงานบริหารและงานการเรียนการสอนในโรงเรียน** กลุ่มเป้าหมาย คือ ครูโรงเรียนบ้านธาตุ (อายุ 50 ปีขึ้นไป) 2. คณะกรรมการสถานศึกษา โรงเรียนบ้านธาตุ
153	สกว 223	พัฒนาศักยภาพและสนับสนุนผู้เรียนผ่านกิจกรรมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดสตูล	2556	การมีส่วนร่วม	ระบบจุลภาค	**การศึกษาและเรียนรู้ช่วยเหลือและสนับสนุนผู้เรียนในโรงเรียนขยายโอกาส** กลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสสองแห่งในจังหวัดสตูล ได้แก่ โรงเรียนบ้านนาแก้วและโรเรียนบ้านเขาจีน
154	สกว 225	แนวทางการจัดการศึกษาที่ตอบสนองความต้องการของชุมชนของโรงเรียนขนาดกลาง จังหวัดสตูล	2556	การมีส่วนร่วม	ระบบปฏิสัมพันธ์	**แนวทางการจัดการศึกษาที่ตอบสนองความต้องการของชุมชน** เป็นการศึกษาเทคนิค วิธีการ การสร้างความสัมพันธ์ในการจัดการศึกษาระหว่างโรงเรียนและชุมชนนำมาสู่การตอบสนองความต้องการในการจัดการการศึกษาของชุมชนอย่างยั่งยืน กลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียนโรงเรียนบ้านห้วยน้ำดำและโรงเรียนบ้านกุบังปะโหลด จังหวัดสตูล

ลำดับ	รหัส	ชื่อผลงานวิจัย	ปีที่ได้รับทุน	กรอบการวิจัย		ประเด็นการวิจัยและกลุ่มเป้าหมาย
				แนวคิดอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก	ทฤษฎีระบบนิเวศวิทยา	
155	สกว 226	การพัฒนาการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน จังหวัดสตูล	2556	การมีส่วนร่วม	ระบบปฏิสัมพันธ์	**การบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กโดยการมีส่วนร่วมกับผู้ปกครองและชุมชนเพื่อนำไปสู่ความยั่งยืนในการจัดการศึกษา** กลุ่มเป้าหมาย คือ โรงเรียนบ้านบ่อเจ็ดลูก และโรงเรียนวัดหน้าเมือง อ.เมือง จ.สตูล
156	สกว 227	รูปแบบการจัดกระบวนการเรียนการสอนโดยใช้ภูมิปัญญาของชุมชน ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของโรงเรียน และชุมชนบ้านหัวสระ ตำบลหนองเรือ อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม	2555	การมีส่วนร่วม	ระบบปฏิสัมพันธ์	**รูปแบบการจัดกระบวนการเรียนการสอนโดยใช้ภูมิปัญญาของชุมชน** เป็นการศึกษากระบวนการเรียนการสอนด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของโรงเรียน และชุมชนบ้านหัวสระ ตำบลหนองเรือ อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม กลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียนโรงเรียนบ้านหัวสระ จำนวน 42 คน ภูมิปัญญาท้องถิ่น 15 คน กรรมการสถานศึกษา 9 คน ครู 3 คน ผู้ปกครองนักเรียน 65 คน ทีมวิทยากรจากภายนอกที่เป็นที่ปรึกษาด้านวิชาการ 2 คน
157	สกว 228	การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนขนาดเล็กโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนบ้านนางาม ตำบลคำพอุง อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด	2555	การมีส่วนร่วม	ระบบปฏิสัมพันธ์	**รูปแบบการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนขนาดเล็กโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนบ้านนางาม ตำบลคำพอุง อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด** กลุ่มเป้าหมาย คือ ชาวบ้านในชุมชบ 96 ครัวเรือน ผู้นำชุมชน / ผู้รู้ /ปราชญ์ชาวบ้าน /ผู้เฒ่าผู้แก่ คณะกรรมการหมู่บ้าน / คณะกรรมการคุ้ม คณะครูในโรงเรียบ
158	สกว 229	พัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก กรณีศึกษา : โรงเรียนบ้านด่านเจริญท่ากอกวิทยาสรรค์ ตำบลเก่าย่าดีอำเภอแก้งคร้อ จังหวัดชัยภูมิ	2555	การมีส่วนร่วม	ระบบปฏิสัมพันธ์	**รูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก**
159	สกว 235	การจัดการเรียนการสอนภาษาโส้ในระบบโรงเรียนโดยชุมชนมีส่วนร่วม ต.โพธิไพศาล ต.กุสุมาลย์ และต.นาโพธิ์ อ.กุสุมาลย์ จ.สกลนคร ระยะที่ 1	2555	การมีส่วนร่วม	ระบบภายนอก	**แนวทางการจัดการเรียนการสอนภาษาโส้ในระบบโรงเรียนโดยชุมชนมีส่วนร่วม** กลุ่มเป้าหมาย คือ ชาวโส้ในพื้นที่ ต.โพธิ์ไพศาล ต.กุสุมาลย์ และต.นาโพธิ์ อ.กุสุมาลย์ จ.สกลนคร รวมถึงโรงเรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่
160	สกว 243	การศึกษาฟื้นฟูคุณค่าและความหมายของลานวัฒนธรรมวิถีชุมชนอ่าข่า	2559	การมีส่วนร่วม	ระบบภายนอก	กระบวนการพัฒนาชุมชนระบบสุขภาพและเศรษฐกิจให้ครอบครัวอ่าข่าที่สอดคล้องกับการใช้ลานวัฒนธรรมอ่าข่า

ลำดับ	รหัส	ชื่อผลงานวิจัย	ปีที่ได้รับทุน	กรอบการวิจัย		ประเด็นการวิจัยและกลุ่มเป้าหมาย
				แนวคิดอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก	ทฤษฎีระบบนิเวศวิทยา	
161	สกว 244	“อองเท่อมู่หละสาเผอก่ง ” การถอดความรู้ในนิทานเพื่อสร้างการเรียนรู้ ถ่ายทอด และปรับใช้กรณีศึกษาบ้านที่ไล่ป้า ตำบลไล่โว่ อำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี	2558	การมีส่วนร่วม	ระบบปฏิสัมพันธ์	การถอดความรู้ในนิทานเพื่อสร้างการเรียนรู้ ถ่ายทอด และปรับใช้ชุมชนบ้านที่ไล่ป้า ตำบลไล่โว่ อำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี กลุ่มเป้าหมาย คือ เจ้าอาวาสบ้านที่ไล่ป้า ตำบลไล่โว่ อำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี, ผู้อาวุโส เด็ก เยาวชน และชาวบ้านในชุมชน หน่วยงานในพื้นที่ เช่น หน่วยพิทักษ์ป่าที่ไล่ป้า
162	สกว 246	รูปแบบการดำรงอยู่ของชุมชนกลางป่าโคก ตำบลนาโส่ อำเภอกุดชุม จังหวัดยโสธร	2558	การมีส่วนร่วม	ระบบภายนอก	**รูปแบบการเพิ่มคุณค่าของป่าธรรมชาติ (ป่าครอบครัว) เพื่อการดำรงอยู่ของป่าโคก** กลุ่มเป้าหมาย คือ) ชาวบ้านที่มีพื้นที่ป่าครอบครัว3หมู่บ้าน จำนวน 50 ครอบครัว ชาวบ้านที่ไม่มีพื้นที่ป่าครอบครัว จำนวน 30 ครอบครัว
163	สกว 247	การศึกษาการสร้างระบบการดูแลคนพิการโดยครอบครัวและชุมชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในท้องถิ่นตำบลกุดตุ้ม อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ	2557	การได้รับการคุ้มครอง	ระบบภายนอก	**การสร้างระบบการดูแลคนพิการโดยครอบครัวและชุมชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง** เป็นการศึกษาความต้องการและรูปแบบการสร้างระบบการดูแลคนพิการที่เหมาะสมตั้งแต่ระดับครอบครัว/ ระดับหมู่บ้าน/ชุมชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องคนพิการตำบลกุดตุ้ม อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ กลุ่มเป้าหมาย คือ คนพิการจำนวน 281 คน ครอบครัวคนพิการจำนวน 281 คน ผู้นำชุมชน จำนวน 75 คน (รวมจำนวน 637 คน)
164	สกว 250	การศึกษารูปแบบการสร้างอาชีพของครอบครัวคนพิการแต่ละประเภทที่เหมาะสมสำหรับท้องถิ่น ตำบลโคกกลาง อำเภอประทาย จังหวัดนครราชสีมา	2555	การได้รับการคุ้มครอง	ระบบภายนอก	สถานการณ์ในการประกอบอาชีพ ปัญหาและอุปสรรคและความต้องการและรูปแบบ แนวทางในการสร้างอาชีพครอบครัวคนพิการระดับรุนแรงตำบลโคกกลางร่วมกัน กลุ่มเป้าหมาย คือ คนพิการระดับรุนแรงคัดกรองจากคนพิการจำนวน 244 คน ตำบลโคกกวาง อำเภอประภาย จังหวัดนครราชสีมา
165	สกว 251	การศึกษาแนวทางการสร้างรูปแบบการดูแลคนพิการ จิตพฤติกรรม โดยครอบครัว ชุมชน และองค์กรที่เกี่ยวข้อง อำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมา	2555	การได้รับการคุ้มครอง	ระบบภายนอก	**รูปแบบการดูแลคนพิการโดยการมีส่วนร่วมของครอบครัว ชุมชน และองค์กรที่เกี่ยวข้อง** กลุ่มเป้าหมาย คือ คนพิการด้านจิตใจอารมณ์พฤติกรรมในอำเภอสีดาจังหวัดนครราชสีมาจำนวน 63 คนและทีมวิจัยท้องถิ่นจำนวน 26 คนผู้เชี่ยวชาญจำนวน 14 คน
166	สกว 252	พลังคุณค่ากระติบข้าวจากคล้าต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตครอบครัวและชุมชน กรณีศึกษา :	2555	การมีส่วนร่วม	ระบบปฏิสัมพันธ์	**พลังคุณค่ากระติบข้าวจากคล้าต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตครอบครัวและชุมชน กรณีศึกษา : บ้านส้มโฮง หมู่ 5 ตำบลโนนสวรรค์ อำเภอปทุมรัตต์ จังหวัดร้อยเอ็ด** กลุ่มเป้าหมาย คือ ชาวบ้านส้มโฮง 119 ครอบครัว กลุ่มจักสาร

ลำดับ	รหัส	ชื่อผลงานวิจัย	ปีที่ได้รับทุน	กรอบการวิจัย		ประเด็นการวิจัยและกลุ่มเป้าหมาย
				แนวคิดอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก	ทฤษฎีระบบนิเวศวิทยา	
		บ้านส้มโฮง หมู่ 5 ตำบลโนนสวรรค์ อำเภอปทุมรัตต์ จังหวัดร้อยเอ็ด ระยะที่ 1				กระติบข้าวจากต้นกล้า บ้านสมฌฮง 26 ครอบครัว ผู้จักสานกระติบข้าวจากต้นคล้าอิสระ 54 ราย ผู้นำชุมชน/ผู้นำกลุ่มกิจกรรมในชุมชน 15 ราย
167	สกว 253	การสร้างระบบสวัสดิการเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนขับ ครอบครัว และชุมชนแท็กซี่บ้านหนองพลับ กรณีศึกษา : บ้านหนองพลับ บ้านหนองพลับใหม่ ตำบลท่าหาดยาว อำเภอโพนทราย จังหวัดร้อยเอ็ด ระยะที่ 1	2555	การมีส่วนร่วม	ระบบภายนอก	**การสร้างระบบสวัสดิการเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนขับ ครอบครัว และชุมชนแท็กซี่บ้านหนองพลับ** กลุ่มเป้าหมาย คือ ชาวบ้านหนองพลับ หมู่ที่ 8 และบ้านหนองพลับใหม่ หมู่ที่ 10 โดยเป็น คนขับแท็กซี่วัยทำงานและวัยเกษียณ ครอบครัวคนขับแทกซี่ และเครือข่ายคนขับแทกซี่
168	สกว 254	รูปแบบการดูแลรักษาสุขภาพ ด้วยการผสมผสานภูมิปัญญาและวัฒนธรรมของบ้านโคกกลาง ตำบลลุมพุก อำเภอคำเขื่อนแก้ว จังหวัดยโสธร ระยะที่ 1	2555	การมีส่วนร่วม	ระบบภายนอก	**ศึกษาพฤติกรรมการบริโภคอาหารในครอบครัวและชุมชน ศึกษาองค์ความรู้ ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมท้องถิ่นในการดำรงสุขภาพในครอบครัว และชุมชน** กลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้มีสติสัมชัญญะดี สามารถฟัง พูด อ่าน และเขียนหนังสือได้ ได้แก่ 1) แกนนำสุขภาพครอบครัว แกนนำผู้สูงอายุ หมอพื้นบ้าน ผู้นำชุมชน อสม. 50 คน 2) กลุ่มผู้ป่วยโรคเรื้อนัง 50 คน 3) กลุ่มเสี่ยงสุขภาพอื่นๆ 80 คน
169	ดย 001	การศึกษาสถานการณ์การตั้งครรภ์ในวัยรุ่นที่อยู่นอกระบบการศึกษา เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น	2560	สิทธิในการได้รับการคุ้มครอง	ระบบภายนอก	**ศึกษาสถานการณ์การตั้งครรภ์ในวัยรุ่นที่อยู่นอกระบบการศึกษา** เป็นการศึกษาแม่วัยรุ่นที่มาลงทะเบียนโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดทั่วประเทศกับกรมกิจการเด็กและเยาวชน ที่มีอายุไม่เกิน 20 ปีการวิจัยเชิงปริมาณควบคู่กับเชิงคุณภาพ โดยผลการวิจัยนำไปสู่ข้อเสนอแนะในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นที่อยู่นอกระบบการศึกษา ได้แก่ ปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอนเพศวิถีศึกษา ทักษะชีวิต และพัฒนาวิธีจัดการเรียนการสอน สร้างความร่วมมือในการถ่ายทอดความรู้การป้องกันปัญหาการตั้งครรภ์
170	ดย 002	โครงการพัฒนาสมรรถนะระบบที่ปรึกษาให้สภาเด็กและเยาวชนในประเทศไทย ประจำปี 2556	2556	การพัฒนา	ระบบภายนอก	**การพัฒนาสมรรถนะระบบที่ปรึกษาให้สภาเด็กและเยาวชน** เป็นการศึกษาสมรรถนะคุณลักษณะที่พึงประสงค์ พัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรม และคู่มือการเป็นพี่เลี้ยงในบุคลากรที่ปรึกษาสภาเด็กและเยาวชน กลุ่มเป้าหมาย คือ บุคลากรที่ปรึกษาสภาเด็กและเยาวชนระดับตำบล อำเภอ จังหวัด และประเทศ ไทย
171	ดย 003	โครงการเพื่อศึกษาและจัดทำต้นแบบสร้างเสริมหลักประกันโอกาสทาง	2560	การได้รับการคุ้มครอง	ระบบภายนอก	**ฐานข้อมูล ระบบสำรวจความต้องการของเด็กเยาวชนนอกระบบการศึกษา** เป็นการพัฒนาฐานข้อมูล ระบบสำรวจความต้องการของเด็ก

ลำดับ	รหัส	ชื่อผลงานวิจัย	ปีที่ได้รับทุน	กรอบการวิจัย		ประเด็นการวิจัยและกลุ่มเป้าหมาย
				แนวคิดอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก	ทฤษฎีระบบนิเวศวิทยา	
		สังคมแก่เด็กและเยาวชนด้อยโอกาสนอกระบบการศึกษา				เยาวชนนอกระบบการศึกษา การจัดระบบสนับสนุนการบริหารข้อมูลสารสนเทศ การจัดชุดสวัสดิการทางสังคม และจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายสำหรับเด็กเยาวชนด้อยโอกาสนอกระบบ การศึกษาให้แก่หน่วยงานของกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กลุ่มเป้าหมาย คือ เด็กที่มีอายุตั้งแต่ 12 ถึง 14 ปีบริบูรณ์ ที่ไม่อยู่ในระบบการศึกษา ทั้งที่เป็นกลุ่มเด็กตกหล่น (ซึ่งหมายถึงเด็กที่ไม่เคยเข้าถึงระบบการศึกษา หรือเด็กที่ไม่ได้ลงทะเบียนในปี นั้นๆ โดยจำเป็นต้องตรวจสอบข้อมูลกับกระทรวงศึกษาธิการ) หรือ เด็กที่เคยเรียนอยู่แต่ออกจากระบบ การศึกษาก่อนที่จะจบการศึกษาภาคบังคับ และ เด็กที่มีอายุตั้งแต่ 15-17 ปี และเยาวชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ถึง 21 ปี ที่จบการศึกษาภาคบังคับแล้ว แต่ไม่ได้เรียนต่อ
172	สสส 004	โครงการพัฒนาเครือข่ายการจัดการเชิงพื้นที่ในการวิเคราะห์สถานการณ์และขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชน	2555	การพัฒนา	ระบบภายนอก	**การวิเคราะห์สภาวการณ์และขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชนในระดับพื้นที่และท้องถิ่นทั่วทุก ภูมิภาคของประเทศ** กลุ่มเป้าหมาย คือ เครือข่ายระดับพื้นที่ทั่วทุก ภูมิภาคของประเทศที่ประกอบไปด้วย ตัวแทนจากองค์กรทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน/ธุรกิจ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรอิสระ ภาคประชาสังคม และตัวแทนเด็กและเยาวชนที่มารวมตัวกันเป็นเครือข่ายและทำงานร่วมกันภายใต้โจทย์การแก้ปัญหาและพัฒนาเด็กและเยาวชนบนฐานความต้องการของพื้นที่ รวมถึงหน่วยงานระดับประเทศที่เกี่ยวข้องกับการติดตามสภาวการณ์และขับเคลื่อนการพัฒนาเด็กและเยาวชน
173	สส 005	โครงการพัฒนาเครือข่ายการจัดการเชิงพื้นที่ในการวิเคราะห์สถานการณ์และขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชนในพื้นที่ภาคกลาง	2555	การพัฒนา	ระบบภายนอก	**การวิเคราะห์สภาวการณ์และขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชนในพื้นที่ภาคกลาง** กลุ่มเป้าหมาย คือ เครือข่ายการจัดการเชิงพื้นที่ในการขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กและ เยาวชนในระดับพื้นที่และท้องถิ่น 5 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา สิงห์บุรี กาญจนบุรี นครปฐม และเพชรบุรี
174	สสส 006	โครงการพัฒนาเครือข่ายการจัดการเชิงพื้นที่ในการวิเคราะห์สถานการณ์และขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชนในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	2555	การพัฒนา	ระบบภายนอก	**การวิเคราะห์สภาวการณ์และขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชนในพื้นที่ตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน** กลุ่มเป้าหมาย คือ กลุ่มเด็กประถมศึกษา 600 คน กลุ่มเด็กมัธยมศึกษาตอนต้น 600 คน กลุ่มเด็กมัธยมศึกษาตอนปลาย 600 คน กลุ่มเด็กอาชีวศึกษา 600 คน กลุ่มเด็กอุดมศึกษา 600 คน ในพื้นที่ 3 จังหวัด คือ อุดรธานี นครพนม และสกลนคร

ลำดับ	รหัส	ชื่อผลงานวิจัย	ปีที่ได้รับทุน	กรอบการวิจัย		ประเด็นการวิจัยและกลุ่มเป้าหมาย
				แนวคิดอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก	ทฤษฎีระบบนิเวศวิทยา	
		ตอนบน (10 จังหวัด)				
175	สสส 013	โครงการสนับสนุนการขับเคลื่อนการส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพเยาวชน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพแก่งบประมาณที่รัฐบาลจัดสรร	2555	การได้รับการคุ้มครอง	ระบบภายนอก	**การขับเคลื่อนนโยบายการดำเนินงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และการพัฒนาคุณภาพเยาวชน** เป็นการสนับสนุนการขับเคลื่อนการดำเนินงานส่งเสริม สังคมแห่งการเรียนรู้และการพัฒนาคุณภาพเยาวชนอันเป็นการเสริมหนุนภารกิจของ สสส.และเพิ่มประสิทธิภาพของโครงการที่รัฐบาลจัดสรรงบประมาณให้จำนวน 1,135 ล้านบาท ให้สามารถดำเนินการได้บรรลุวัตถุประสงค์ กลุ่มเป้าหมาย คือ กลุ่มเด็กและเยาวชนด้อยโอกาสทางเศรษฐกิจ (ยากจน เด็กชนบทห่างไกล เด็กในสลัม เป็นต้น) กลุ่มด้อยโอกาส ทางสังคม (เด็กติดยา แม่วัยรุ่น เด็กในสถานพินิจ เด็กไร้สัญชาติ เป็นต้น) และกลุ่มด้อยโอกาสทางชีวภาพ (พิการทางกาย พิการทางสมอง)
176	สสส 014	โครงการพัฒนารูปแบบการดูแลช่วยเหลือด้านสุขภาพจิตเพื่อป้องกันพฤติกรรมรุนแรงในนักเรียน/นักศึกษาอาชีวศึกษา	2555	การมีส่วนร่วม	ระบบภายนอก	**รูปแบบ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและแนวปฏิบัติในการดูแลช่วยเหลือด้านสุขภาพจิต เพื่อป้องกันพฤติกรรม รุนแรงในนักเรียน/นักศึกษา โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน** เป็นการทดสอบประสิทธิภาพของรูปแบบ เครื่องมือ คู่มือ หลักสูตร และกิจกรรรมในการดูแลช่วยเหลือด้านสุขภาพจิต เพื่อป้องกันพฤติกรรม รุนแรงในนักเรียน/นักศึกษา โรงเรียนอาชีวศึกษา กลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียน โรงเรียนเอกชนใน ระบบโรงเรียนประเภทอาชีวศึกษา
177	สสส 023	โครงการทบทวนและประเมินผลการดำเนินงานของแผนงานสนับสนุนการสร้างเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพ และสุขภาวะของเด็กและเยาวชน (สสค.)-	2555	การมีส่วนร่วม	ระบบภายนอก	**แผนงานสนับสนุนการสร้างเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพ และสุขภาวะของเด็กและเยาวชน** เป็นการทบทวนและประเมินการดำเนินงานของ สสค. ในการสนับสนุนส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาคุณภาพและสุขภาวะของเด็กและเยาวชน และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของ สสค. เช่น ข้อเสนอแผนงาน รายงานความก้าวหน้าและรายงานผลการดำเนินงานในระยะต่างๆ รายงานการประชุมคณะกรรมการกำกับทิศทาง แผนงาน รายงานการเงิน เป็นต้น รวมทั้งข้อมูลจากการสนทนากลุ่มเพื่อสัมภาษณ์ผู้ที่ทำงานเกี่ยวข้องกับ สสค. เพื่อให้ข้อเสนอแนะต่อ สสส. เกี่ยวกับทิศทาง และกระบวนการส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงาน ของ สสค. ต่อไปในอนาคต
178	สสส 027	โครงการส่งเสริมศักยภาพศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นศูนย์การเรียนรู้การพัฒนาเด็ก	2556	การมีส่วนร่วม	ระบบภายนอก	**เครือข่ายการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับภาค และระดับประเทศ** เป็นการศึกษา กระบวนการทำงานและการถอดบทเรียนด้านการบริหารจัดการ ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านการจัดหลักสูตรและการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ด้านการดูแลสุขภาพ

ลำดับ	รหัส	ชื่อผลงานวิจัย	ปีที่ได้รับทุน	กรอบการวิจัย: แนวคิดอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก	กรอบการวิจัย: ทฤษฎีระบบนิเวศวิทยา	ประเด็นการวิจัยและกลุ่มเป้าหมาย
		ปฐมวัย				เด็ก และด้านการมีส่วนร่วมครอบครัวและชุมชน และพัฒนาเครือข่ายการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก กลุ่มเป้าหมายคือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 18 ศูนย์ แบ่งพื้นที่ 5 ภาค คือ ภาคเหนือ 6 ศูนย์ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 4 ศูนย์ ภาคใต้ 4 ศูนย์ ภาคกลาง 3 ศูนย์ และภาคตะวันออก 1 ศูนย์
179	สสส 028	โครงการเพิ่มศักยภาพแกนนำสภาเด็กและเยาวชนกับการขับเคลื่อนประยุกต์ให้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การมีสุขภาวะที่ดีในกลุ่มเด็กและเยาวชน	2556	การมีส่วนร่วม	ระบบภายนอก	**เครือข่ายเด็กและเยาวชนในการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การมีสุขภาวะ** เป็นการพัฒนาศักยภาพแกนนำสภาเด็กและเครือข่ายการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อสร้างสุขภาวะที่ดีของเด็กและเยาวชน กลุ่มเป้าหมาย คือ แกนนำสภาเด็กและเยาวชนจังหวัด จำนวน 77 จังหวัด
180	สสส 052	โครงการพัฒนาโรงเรียนไทยรัฐวิทยาต้นแบบลดภาวะโรคอ้วนและปัจจัยเสี่ยงด้วยหลัก 6 อ.	2557	การมีชีวิตรอด	ระบบปฏิสัมพันธ์	**รูปแบบและเครือข่ายการลดภาวะโรคอ้วนและปัจจัยเสี่ยงต่อการเกิดโรคของเด็กและเยาวชน** เป็นการพัฒนาโรงเรียนต้นแบบปลอดจากภาวะ โรคอ้วน มีภูมิคุ้มกันปัจจัยเสี่ยงต่อการเกิดโรคและมีวิถีชีวิตที่เอื้อต่อสุขภาพอย่างยั่งยืน ในนักเรียน ครู บุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครองในโรงเรียน เครือข่ายและชุมชนใกล้เคียง กลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียน จำนวน 5,181 คน ครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 429 คน จากโรงเรียนไทยรัฐวิทยาที่เข้าร่วมโครงการ 24 โรง
181	สสส 144	โครงการการสร้างเครือข่ายจัดการเรียนรู้ตามแนวทางโรงเรียนสุขภาวะ เพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนในโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู	2559	การมีส่วนร่วม	ระบบภายนอก	**การสร้างเครือข่ายจัดการเรียนรู้ตามแนวทางโรงเรียนสุขภาวะ** สนับสนุนส่งเสริมให้เกิดกลไกการสร้างเครือข่ายจัดการเรียนรู้โรงเรียนสุขภาวะในโรงเรียน เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของโรงเรียนสุขภาวะด้วยพลังการจัดการเรียนรู้แบบมีเครือข่ายความร่วมมือกันในโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู และเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชน ในโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู

ภาคผนวก ค 3

งานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์ด้วยวิธีการวิเคราะห์อภิมาน

งานวิจัยจากจำนวนทั้งหมด 181 เรื่อง คัดเลือกงานวิจัยเชิงปริมาณและงานวิจัยผสานวิธี จำนวน 36 เรื่อง และมีงานวิจัยที่มีข้อมูลครบถ้วน มีค่าสถิติ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน มีการวัดก่อนหลัง สามารถนำมาสังเคราะห์จำนวน 24 เล่ม ผลการวิจัยในรูปค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ในการวิเคราะห์ค่าอิทธิพล จำนวน 25 ค่า รายละเอียดดังตาราง

งานวิจัยเชิงปริมาณ ทั้งหมด จำนวน 19 เล่ม	สามารถนำมาวิเคราะห์ข้อมูล 14 เล่ม	สกว.007 สกว.028 สกว.029 สกว.032 สกว.125 สกว.134 สกว.137 สกว.151 สกว.156 สกว.157 สกว.176 สกว.179 สกว.182 สกว.191	ไม่สามารถนำมาวิเคราะห์ข้อมูล 5 เล่ม	สกว.020 สกว.162 สกว.184 สกว.210 สกว.238
งานวิจัยเชิงผสานวิธี ทั้งหมด จำนวน 17 เล่ม	สามารถนำมาวิเคราะห์ข้อมูล 10 เล่ม	สกว.010 สกว.017 สกว.026 สกว.027 สกว.033 สกว.097 สกว.127 สกว.155 สกว.178 สกว.187	ไม่สามารถนำมาวิเคราะห์ข้อมูล 7 เล่ม	สกว.024 สกว.034 สกว.185 สกว.186 สกว.197 สกว.202 สกว.212
รวมทั้งหมด 36 เล่ม	รวมทั้งหมด 24 เล่ม		รวมทั้งหมด 12 เล่ม	

การวิเคราะห์ลักษณะงานวิจัยที่มีผลต่อการวิจัยในรูปค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เพื่อให้สอดคล้องกับการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยจึงแปลงตัวแปรจัดประเภทให้เป็นตัวแปรดัมมี่ (dummy variable) นอกจากนี้ผู้วิจัยได้เพิ่มตัวแปรด้านคุณภาพงานวิจัยเข้าวิเคราะห์ในขั้นตอนนี้ด้วย ดังมีสัญลักษณ์และความหมายต่อไปนี้

YEAR แทน ปีที่เผยแพร่
- 55 = 2555
- 56 = 2556
- 57 = 2557
- 58 = 2558
- 59 = 2559

OBJ แทน วัตถุประสงค์การวิจัย
- 1 = การบรรยาย
- 2 = การพัฒนา/ทดลอง

RS แทน วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
- 1 = กลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง
- 2 = กลุ่มตัวอย่างแบบสุ่ม
- 3 = กลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน

4 = ไม่ระบุ

AREA แทน พื้นที่เก็บข้อมูล

1 = ภาคเหนือ

2 = ภาคกลาง

3 = ภาคตะวันออก

4 = ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

5 = กรุงเทพและปริมณฑล

6 = ภาคใต้

7 = ทั่วประเทศ

8 = ไม่ระบุ

INSTRU แทน ประเภทเครื่องมือ

1 = แบบวัด/แบบทดสอบ

2 = แบบฝึกหัด

3 = แบบประเมินความพึงพอใจ

RELIV แทน คุณภาพของเครื่องมือ

1 = ระบุค่าความเที่ยง ความตรง

2 = ไม่ระบุ

SSIZE แทน ขนาดกลุ่มตัวอย่าง

1 = น้อยกว่าหรือเท่ากับ50คน

2 = 51-100 คน

3 = 101-200 คน

4 = 200 คนขึ้นไป

TTIME แทน ระยะเวลาที่ใช้เก็บข้อมูล

1 = 0 – 6 เดือน

2 = 6 เดือน ขึ้นไป

GRADE แทน กลุ่มตัวอย่าง

1 = อายุ 0-12 ปี

2 = อายุ 13-18 ปี

3 = อายุ 19-25 ปี

STAT_COMP แทน การออกแบบการวิจัย

1 = เชิงทดลองแบบมีกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม

2 = เชิงทดลองแบบมีการวัดก่อน-หลัง(ไม่มีกลุ่มควบคุม)

3 = เชิงบรรยายแบบหาความสัมพันธ์

STATTYPE แทน สถิติที่ใช้

1 = เปรียบเทียบ

2 = สหสัมพันธ์

HYPO แทน ผลการทดสอบสมมติฐาน

1 = แตกต่างที่ระดับ.01

2 = แตกต่างที่ระดับ.05

3 = แตกต่างที่ระดับ<.001

4 = ไม่แตกต่างที่ระดับ.001

5 = ไม่แตกต่างที่ระดับ.05

QUA แทน คะแนนคุณภาพงานวิจัย

1 = ต่ำกว่า 50 คะแนน

2 = 50-59 คะแนน

3 = 60 คะแนนขึ้นไป

IVTYPE1 แทน ประเภทของตัวแปรอิสระจำแนกตามอนุสัญญาสิทธิเด็ก

1 = สิทธิในการอยู่รอด

2 = สิทธิในการพัฒนา

3 = สิทธิในการคุ้มครอง

4 = สิทธิในการมีส่วนร่วม

IVTYPE 2 แทน ประเภทของตัวแปรอิสระจำแนกตามทักษะศตวรรษที่ 21

1 = การเรียนรู้ในชั้นเรียน

2 = ทักษะชีวิต

3 = ทักษะการคิด

4 = ทักษะทางจิตวิทยา

5 = อื่นๆ

DVTYPE แทน ประเภทของตัวแปรตามจำแนกตามด้านบริบทแวดล้อม

1 = Micro system

2 = Meso system

3 = Exo system

4 = Macro system

CODE		YEAR	OBJ	RS	AREA	INSTRU	RELIV	G_SSIZE	G_TTIME	G_STATTYPE	S_GRADE	STAT_COMP	HYPO	Qua	IVTYPE1	IVTYPE2	DVTYPE1	ES	ES_mean
1	สกว007	2556	1	1	5	1	1	1	1	1	3	1	5	1	1	1	2	-0.5556	-0.56
2	สกว010	2556	1	3	5	1	1	4	2	2	3	3	2	2	1	2	5	0.1283	0.13
3	สกว017	2556	2	3	7	1	1	3	1	1	1	2	2	3	1	3	2	1.4118	1.8
3	สกว017	2557	2	4	7	1	1	4	1	1	1	2	2	2	1	3	2	2.1837	1.8
4	สกว026	2557	2	3	3	3	1	4	2	1	3	2	2	1	1	1	2	0.5652	0.57
5	สกว027	2557	2	4	6	2		4	2	1	1	2	2	1	1	1	3	0.6172	0.62
6	สกว028	2558	1	3	7	2	2	4	2	2		3	3	3	1	1	3	0.09	0.09
7	สกว029	2558	2	3	7	3	1	4	2	2		3	2	3	2	4	2	0.2848	0.28
8	สกว032	2558	2	1	6	2	2	1	1	1	1	2	1	2	1	1	2	2.3646	2.36
9	สกว033	2556	2	1	4	2	1	1	1	1	1	2	1	3	1	2	2	3.15	3.15
10	สกว097	2555	2	2	8	3	2	4	2	2	3	3	4	3	1	1	2	0.0604	0.06
11	สกว125	2555	2	3	5	3	1	4	2	1	1	1	2	3	2	4	2	0.0141	0.01
12	สกว127	2556	1	1	8	1	2	4	2	1		2	2	1	1	1	4	0	0
13	สกว134	2556	2	4	8	1	2	2	1	1	1	2	2	3	1	1	2	8.2013	8.2
14	สกว137	2557	2	1	4	2	1	2	1	1	1	2	2	1	1	2	2	3.52	3.52
15	สกว151	2557	1	1	6	3	2	3	2	2	1	3	2	3	1	1	2	0.2004	0.2
16	สกว155	2557	2	3	7	2	2	4	2	1	1	1	2	3	1	2	2	-0.2645	-0.26
17	สกว156	2557	2	1	4	1	2	1	1	1	1	2	2	2	1	1	2	4.2417	4.24
18	สกว157	2558	1	3	1	3	2	4	2	2	1	3	2	2	1	1	2	1.3589	1.36
20	สกว176	2556	2	2	6	2	2	2	1	1	3	1	1	1	1	1	2	1.1396	1.14
21	สกว178	2556	1	4	5	1	2	4	2	1	3	1		3	1	2	2	2.061	2.06
22	สกว179	2556	2	2	6	1	1	1	2	1	3	2	1	2	1	3	2	3.9534	3.95
23	สกว182	2557	2	1	4	2	2	2	2	1	3	2	2	1	3	1	2	4.2417	4.24
24	สกว187	2558	1	2	2	3	2	4	1	1	3	2	2	2	3	5	2	1.0155	1.02
25	สกว191	2558	2	2	1	3	2	2	1	1	3	1	4	3	2	4	2	3.2275	3.23

ภาคผนวก จ

ผลการศึกษาคุณภาพงานวิจัยตามเกณฑ์ประเมิน 17 รายการ

1. คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคุณภาพงานวิจัยตามเกณฑ์ประเมิน 17 รายการ (n =181เล่ม)

ประเด็นที่ประเมิน	จำนวนงานวิจัย(ร้อยละ)				จำนวนงานวิจัย	คะแนนเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	คะแนน 1	คะแนน 2	คะแนน 3	คะแนน 4			
1. ชื่อเรื่อง มีความชัดเจน สะท้อนภาพรวมของเรื่องที่ทำวิจัย* (*ชื่อเรื่องมีความชัดเจน สะท้อนภาพรวมของเรื่องที่ทำวิจัยระบุว่าเป็นวิธีการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม)*	10 (5.5)	33 (18.2)	53 (29.3)	85 (47)	181	3.17	0.92
2. วัตถุประสงค์ มีความชัดเจน สอดคล้องกับเรื่องที่ทำวิจัย และบริบทที่ศึกษา	11 (6.1)	84 (47)	49 (31.5)	25 (15.5)	181	2.56	0.83
3. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาชัดเจน และสอดคล้องกับเรื่องที่ทำวิจัย และเรื่องที่ทำวิจัยมีความสำคัญและมีความจำเป็น* (*ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา มีความชัดเจน เน้นคนในชุมชนมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนการวิจัย ผลกระทบก่อให้เกิดพลังในการเปลี่ยนแปลง*)	3 (1.7)	58 (32)	111 (61.3)	9 (4.5)	181	2.70	0.59
4. การกำหนดขอบเขตของการวิจัยมีความสมเหตุสมผล	18 (9.9)	87 (48.1)	57 (31.5)	19 (10.5)	181	2.42	0.81
5. รายงานเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมีปริมาณมากเพียงพอ	61 (33.7)	21 (11.6)	23 (12.7)	76 (42.0)	181	2.63	1.33
6. รายงานเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสอดคล้องกับเรื่องที่ทำวิจัยและแสดงให้เห็นถึงความเชื่อมโยงกับงานวิจัยในอดีต และมีความทันสมัย	90 (49.7)	50 (27.6)	35 (19.3)	6 (3.3)	181	1.76	0.88
7. การนิยามศัพท์เฉพาะมีความชัดเจน	79 (43.6)	36 (19.9)	51 (28.2)	15 (8.3)	181	2.01	1.03
8. การสร้างกรอบความคิดในการวิจัยมีความเหมาะสม	56 (30.9)	50 (27.6)	45 (24.9)	30 (16.6)	181	2.27	1.07
9. การออกแบบการวิจัย/ระเบียบวิธีวิจัยสอดคล้องกับปัญหาวิจัย/วัตถุประสงค์ มีความสมเหตุสมผล ถูกต้องตามหลักวิชาการ* (*การออกแบบการวิจัย สอดคล้องกับปัญหาวิจัย/วัตถุประสงค์ มีความสมเหตุสมผล ถูกต้องตามหลักวิชาการ (มีขั้นตอน เช่นสร้างการตระหนัก วางแผนร่วมกับชุมชน จัดเวทีคืนข้อมูลให้ชุมชน สร้างพลังการเปลี่ยนแปลงในชุมชน)*	26 (14.4)	42 (23.2)	56 (30.9)	57 (31.5)	181	2.80	1.04
10. การเลือกกลุ่มตัวอย่างมีความเหมาะสม	29	74	46	32	181	2.45	0.96

ประเด็นที่ประเมิน	จำนวนงานวิจัย(ร้อยละ)				จำนวนงานวิจัย	คะแนนเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	คะแนน 1	คะแนน 2	คะแนน 3	คะแนน 4			
	(16)	(40.9)	(25.4)	(17.6)			
11. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีคุณภาพด้านความตรง ความเที่ยง* (*มีการระบุเครื่องมือ เทคนิค/กิจกรรม ที่ใช้ในการวิจัยแบบมีส่วนร่วม เช่น เทคนิค AIC เทคนิคการจัดเวทีประชาคม เทคนิค SWOT*)	51 (28.2)	78 (43.1)	33 (18.1)	19 (10.4)	181	2.11	0.94
12. การวิเคราะห์ข้อมูลมีความเหมาะสม	7 (3.9)	51 (28.2)	84 (46.4)	39 (21.5)	181	2.86	0.80
13. ผลการวิจัยตอบวัตถุประสงค์/ปัญหาวิจัยครบถ้วน	3 (1.7)	64 (35.4)	50 (27.6)	64 (35.4)	181	2.97	0.88
14. การอภิปรายผล/การตีความผลการวิจัยมีความถูกต้อง	3 (1.7)	90 (49.7)	69 (38.1)	19 (10.5)	181	2.58	0.70
15. ผลสรุปที่ได้จากการวิจัยมีความครอบคลุมสอดคล้องกับวัตถุประสงค์/ปัญหาวิจัย	7 (3.9)	81 (44.8)	59 (32.6)	34 (18.8)	181	2.66	0.83
16. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้การวิจัยครั้งต่อไป ครบถ้วน เหมาะสม	13 (7.2)	73 (40.6)	59 (32.8)	35 (19.4)	181	2.64	0.88
17. การนำเสนอรายงานการวิจัยมีความชัดเจนและคุณภาพของงานวิจัยในภาพรวมและเป็นเอกภาพผู้อ่านสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ง่าย	50 (27.8)	50 (27.8)	65 (36.1)	15 (8.3)	181	2.25	0.96

หมายเหตุ เครื่องหมาย * แสดงถึงประเด็นประเมิน ซึ่ง*ในงานวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม* มีความแตกต่างจากประเด็นประเมินในงานวิจัยประเภทอื่น ๆ โดยข้อความในวงเล็บเป็นประเด็นเฉพาะของ*งานวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม*

2. คุณภาพงานวิจัยในแต่ละเรื่อง จำนวน 181 เรื่อง

ลำดับ	รหัส	ชื่อเรื่อง	คะแนนเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
1	ดย001	การศึกษาสถานการณ์การตั้งครรภ์ในวัยรุ่นที่อยู่นอกระบบการศึกษา เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น	3.41	0.77
2	ดย002	โครงการพัฒนาสมรรถนะระบบที่ปรึกษาให้สภาเด็กและเยาวชนในประเทศไทย ประจำปี 2556	2.94	1.00
3	ดย003	โครงการเพื่อศึกษาและจัดทำต้นแบบสร้างเสริม หลักประกันโอกาสทางสังคมแก่เด็กและเยาวชน ด้อยโอกาสนอกระบบการศึกษา	3.35	0.76
4	สกว001	การวิจัยเชิงเปรียบเทียบพัฒนาการด้านนโยบายและยุทธศาสตร์ทางการศึกษาของประเทศในประชาคมอาเซียน: กรณีศึกษาประเทศเวียดนาม มาเลเซีย และอินโดนีเซีย	3.29	0.46
5	สกว003	การศึกษาชั้นเรียนและวิธีการแบบเปิด : นวัตกรรมสำหรับการวัดและประเมินคุณภาพผู้เรียนในศตวรรษที่ 21	3.06	0.64
6	สกว004	การศึกษาเปรียบเทียบพัฒนาการด้านนโยบายและยุทธศาสตร์ทางการศึกษา ปัจจัยที่ส่งเสริมและที่เป็นอุปสรรคในการนำนโยบายสู่การปฏิบัติในรอบ 3 ทศวรรษของกลุ่มประเทศเอเชียตะวันออก : เกาหลีใต้ ไต้หวัน และญี่ปุ่น	2.76	0.81
7	สกว007	การศึกษาและพัฒนาสื่อคอมพิวเตอร์มัลติมีเดียเพื่อการเรียนรู้การใช้งานโปรแกรมประยุกต์ที่มีประสิทธิภาพสำหรับผู้พิการทางการได้ยิน	2.76	1.16
8	สกว008	ผลไม้และผักพื้นบ้าน ช่วยสร้างเสริมสุขภาพเด็กและผู้สูงอายุจังหวัดชัยนาท	1.76	0.73
9	สกว009	การพัฒนาชุมชนออนไลน์เครือข่ายครูไทยหัวใจไอซีที	2.94	0.80
10	สกว010	ผลของการใช้เฟสบุ๊คที่มีต่อสมรรถภาพด้านการเรียนของนักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร	3.35	0.48
11	สกว012	โครงการวิจัยเพื่อการออกแบบผลิตภัณฑ์ร่วมกับชุมชนที่สามารถช่วยในการบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพ เด็กพิการทางกายภาพในชนบทที่ห่างไกล	2.06	0.80
12	สกว014	ภาพยนตร์เด็กไทยกับการประกอบสร้างภาพตัวแทนเด็กและอุดมการณ์ที่แฝงอยู่	3.18	0.86
13	สกว015	แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันปราบปรามปัญหาเด็กแว้นในกรุงเทพมหานคร	2.76	0.88
14	สกว017	การศึกษารูปแบบการใช้เครื่องมือแห่งการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (ไอซีที) เพื่อพัฒนาทักษะความคิดของนักเรียนในระดับประถมศึกษา	3.82	0.38
15	สกว019	โครงการเศรษฐกิจแบบพึ่งพาตนเองในสภาวะความไม่สงบจังหวัดชายแดนภาคใต้ ระยะที่ 2	1.76	0.64
16	สกว020	แบบจำลองทางเศรษฐศาสตร์เพื่อประเมินปีสุขภาวะที่เพิ่มขึ้นจากมาตรการที่เกี่ยวกับการจัดการปัญหาโรคอ้วนในเด็กในประเทศไทย	3.12	0.32
17	สกว022	โครงการวิจัยการพัฒนาสื่อองค์ความรู้เรื่อง “ทุกวันทุกวัย กินผักผลไม้ หลากหลายคุณค่า”	1.82	0.62
18	สกว023	เครือข่ายวิจัยและขับเคลื่อนเชิงยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาเด็ก เยาวชนและการศึกษา พ.ศ.2556-2557	2.18	0.86
19	สกว024	ความเท่าเทียมด้านโอกาสและเสมอภาคในความสัมฤทธิ์ผลทางการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการพัฒนาอาชีวศึกษาในการเตรียมแรงงานของประเทศและประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน: การจัดการศึกษาเด็กชาติพันธุ์	2.94	0.80
20	สกว026	การพัฒนาทักษะอาชีพและการดารงชีพ สาหรับการเรียนรู้ศตวรรษที่ 21 ด้วยกระบวนการเชิงจิตวิทยาเสริมสร้า งศักยภาพแห่งตน	2.88	0.32

ลำดับ	รหัส	ชื่อเรื่อง	คะแนนเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
21	สกว027	การวิจัยและพัฒนาเครือข่ายการจัดการศึกษาเชิงพื้นที่เพื่อการพัฒนาความสามารถด้านภาษาของเด็กในจังหวัดยะลา	2.29	0.75
22	สกว028	ปัจจัยด้านผู้เรียนและโรงเรียนที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ในโครงการทดสอบนานาชาติ TIMSS 2011 ของนักเรียนในภูมิภาคอาเซียนและเอเชียตะวันออก: วิเคราะห์พหุระดับและการศึกษาเปรียบเทียบ	3.53	0.78
23	สกว029	การศึกษาความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์และการมีจิตสาธารณะเพื่อพัฒนาศักยภาพการเป็นคนดีคนเก่งของนักเรียนไทย	3.71	0.46
24	สกว030	การจัดการเรียนรู้สำหรับเด็ก เยาวชน และชุมชนบนฐานความหลากหลายทางวัฒนธรรม	3.29	0.75
25	สกว031	ความอยู่ดีมีสุขของครอบครัวไทย	1.88	0.90
26	สกว032	การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบมีปฏิสัมพันธ์โดยใช้สมองเป็นฐานเพื่อการเรียนรู้ภาษาไทยสำหรับนักเรียนที่ใช้ภาษามาลายูถิ่นเป็นภาษาแม่ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้	3.41	0.77
27	สกว033	การพัฒนาหลักสูตรบูรณาการ เพื่อส่งเสริมความสามารถทางพหุปัญญาสำหรับเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดชัยภูมิ	3.59	0.84
28	สกว034	การเปลี่ยนแปลงกระบวนทัศน์ของเด็กและเยาวชนไทยที่กระทำผิดซ้ำเพื่อเสริมสร้างความตระหนักในคุณค่าของชีวิตก่อนคืนสู่สังคม	3.53	0.50
29	สกว035	การพัฒนาหน่วยการเรียนรู้บูรณาการหลักสูตรการเรียนรู้เรื่องคุณค่าผักและผลไม้	2.18	0.78
30	สกว036	โครงการสร้างหลักสูตรท้องถิ่นประเพณีแห่กระธูปวันออกพรรษาเพื่อสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนบ้านหนองนกออกประชาสรรค์ ตำบลหนองบัวแดง อำเภอหนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ ระยะที่ 1	2.12	0.76
31	สกว037	แนวทางการสืบทอดภูมิปัญญามโนราห์ โดยกลุ่มเยาวชน ครูภูมิปัญญา และองค์กรท้องถิ่น ชุมชนบ้านคลองเสียว เทศบาลตำบลเมืองเวียง อำเภอเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ระยะที่ 1	1.76	0.81
32	สกว038	กระบวนการจัดการหนี้สินของครัวเรือน โดยการมีส่วนร่วมของกลุ่มเด็กและเยาวชนบ้านห้วยยาบ หมู่ที่ 5 ตำบลทาเหนือ อำเภอแม่ออน จังหวัดเชียงใหม่	2.29	0.82
33	สกว040	รูปแบบการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านระดับประถมศึกษาปีที่ 1-3 โดยการมีส่วนร่วม : กรณีศึกษาโรงเรียนหนองหญ้าปล้อง ตำบลนาฝาย อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ	3.06	0.80
34	สกว041	รูปแบบการสร้างสำนึกอนุรักษ์และฟื้นฟูห้วยน้ำบองเพื่อการอุปโภคบริโภค โดยการมีส่วนร่วมของเยาวชน โรงเรียน และชุมชน 4 หมู่บ้าน ตำบลโคกม่วง อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู ระยะที่ 1	2.47	0.61
35	สกว042	รูปแบบการสร้างสำนึกเยาวชนเพื่อการอนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งอาหารของชุมชน กรณีศึกษาพื้นที่ป่าสาธารณะประโยชน์โคกหนองกุง ตำบลนาแก อำเภอนาวัง จังหวัดหนองบัวลำภู ระยะที่ 1	2.12	0.90
36	สกว043	รูปแบบกระบวนการเรียนรู้ศีล 5 ของเด็กเยาวชน เพื่อลด ละ เลิกการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ บ้านนาไร่และโนนมีชัย ตำบลดงมะไฟ อำเภอสุวรรณคูหา จังหวัดหนองบัวลำภู ระยะที่ 1	2.24	0.81
37	สกว044	รูปแบบสวัสดิการเด็กและเยาวชนที่เหมาะสมของชุมชนบ้านดงเว้นและบ้านใหญ่ดงเจริญ ตำบลโพนสว่าง อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย ระยะที่ 1	2.41	0.84
38	สกว045	การจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยด้วยการมีส่วนร่วมของชุมชน ศูนย์เด็กเล็ก และเทศบาลตำบลหนองสอ อ.เมือง จ.กาฬสินธุ์	1.94	0.80
39	สกว046	ศึกษารูปแบบการจัดงานบุญฮีตสิบสองที่เหมาะสมเพื่อลดการดื่มแอลกอฮอล์ของ	2.06	0.73

ลำดับ	รหัส	ชื่อเรื่อง	คะแนนเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
		เยาวชนของบ้านโนนป่าว่าน ตำบลกุดผึ้ง อำเภอสุวรรณคูหา จังหวัดหนองบัวลำภู ระยะที่ 1		
40	สกว047	กระบวนการพัฒนาการเรียนการสอนเศรษฐกิจพอเพียงของเด็กนักเรียน โดยการมีส่วนร่วมของบ้าน วัด และโรงเรียน กรณีศึกษาโรงเรียนสว่างกิจวิทยา ตำบลเสาเล้า อำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์	1.71	0.57
41	สกว048	รูปแบบการสร้างกระบวนการเรียนรู้เพื่อนำไปสู่การลดรายจ่ายของเด็กและเยาวชนบ้านกระจาย ตำบลกระจาย อำเภอป่าติ้ว จังหวัดยโสธร	1.76	0.55
42	สกว049	กระบวนการสร้างการเรียนรู้ของเด็กและเยาวชนต่อการจัดการทรัพยากรอาหารของชุมชน กรณีเครือข่ายเยาวชนอนุรักษ์ต้นน้ำพอง ระยะที่ 1	1.94	0.73
43	สกว050	ตามรอยพระธรรม การศึกษากระบวนการพัฒนาเด็กและเยาวชน ด้วยพุทธภาวนาบ้านดงบัง ตำบลหนองคู อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร	1.94	0.64
44	สกว051	รูปแบบการสร้างการเรียนรู้เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการบริโภคนิยมของเด็กและเยาวชนบนฐานการพึ่งตนเองของครอบครัวและชุมชนบ้านสองห้อง หมู่ 5 ต.ร่องคำ อ.ร่องคำ จ.กาฬสินธุ์	1.59	0.60
45	สกว053	การจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อสร้างการเรียนรู้สำหรับเด็กและเยาวชนชุมชนนาหอ ตำบลนาหอ อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย	2.59	0.60
46	สกว054	แนวทางการฟื้นฟูภูมิปัญญาการทำนาข้าว (นาพรุใหญ่) เพื่อสร้างกระบวนการเรียนรู้สู่เด็กเยาวชนบ้านภูเขาทอง ตำบลกำพวน อำเภอสุขสำราญ จังหวัดระนอง ระยะที่ 1	1.76	0.94
47	สกว055	ตามรอยไถ : การศึกษาเรื่องข้าว เพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมแก่เด็กและเยาวชนบ้านกุดจอก ตำบลน้ำคำใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร	1.82	0.51
48	สกว056	ผลกระทบของชุมชนจากเหตุการณ์ภัยพิบัติ เพื่อหาแนวทางการฟื้นฟูและเตรียมความพร้อมในการเผชิญภัยพิบัติ โดยบทบาทเยาวชน เครือข่ายยุวชนสร้างสรรค์จังหวัดสุราษฎร์ธานี ระยะที่ 1	1.82	0.62
49	สกว057	กระบวนการประยุกต์ใช้แนวทางหลักคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การจัดการศึกษาของโรงเรียนกับชุมชน กรณีศึกษา : โรงเรียนบ้านฝายป่าบัว ตำบลหนองคูขาด อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม	1.76	0.42
50	สกว058	กระบวนการมีส่วนร่วมของเด็กและเยาวชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่บ้านสบยาว ต.เมืองจัง อ.ภูเพียง จ.น่าน	2.53	0.98
51	สกว060	ศึกษาตัวชี้วัดคุณภาพและความอุดมสมบูรณ์ของแม่น้ำเลยตอนต้นด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่น กรณีศึกษา บ้านเลยตาวตาด ตำบลเลยวังไสย์ อำเภอภูหลวง จังหวัดเลย ระยะที่ 2	3.24	0.73
52	สกว061	แนวทางการพัฒนาเครือข่ายผู้ผลิตและผู้บริโภคอาหารอินทรีย์ในพื้นที่อ่าวบ้านดอนโดยบทบาทของเครือข่ายเยาวชนผู้บริโภค จังหวัดสุราษฎร์ธานี	2.47	0.78
53	สกว062	รูปแบบการสร้างเครือข่ายเยาวชนคนสร้างสรรค์ตำบลบ้านขาม อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู	2.35	0.59
54	สกว064	ศึกษารูปแบบการจัดการเรียนรู้คนดีศรีชุมชนโดยใช้ต้นทุนที่ดีทางสังคมของเยาวชนบ้านหนองหอย หมู่ 4 และหมู่ 10 ตำบลกุดชุมแสง อำเภอหนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ ระยะที่ 2	2.35	0.68
55	สกว066	รูปแบบการสร้างสำนึกเยาวชนเพื่อการอนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งอาหารของชุมชนกรณีศึกษาพื้นที่ป่าสาธารณประโยชน์โคกหนองกุง ตำบลนาแก อำเภอนาวัง จังหวัดหนองบัวลำภู ระยะที่ 2	2.88	0.76

ลำดับ	รหัส	ชื่อเรื่อง	คะแนนเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
56	สกว067	ศึกษารูปแบบการพัฒนาทักษะการคิดของกลุ่มเด็กและเยาวชนตำบลสวนผึ้ง อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี	1.82	0.86
57	สกว069	แนวทางการสร้างความร่วมมือของเครือข่ายครู เพื่อร่วมจัดการเรียนรู้โดยใช้ฐานทรัพยากรในชุมชน ของเครือข่ายโรงเรียนในอำเภอท่าชนะจังหวัดสุราษฎร์ธานี	1.76	0.55
58	สกว070	รูปแบบการเสริมสร้างศักยภาพและพลังเยาวชนในการเปลี่ยนแปลงชุมชนจังหวัดหนองบัวลำภู	3.53	0.50
59	สกว071	งานวิจัยเพื่อท้องถิ่นประเด็นเด็กเยาวชนจังหวัดยโสธร สู่การสื่อสารทางสังคม	2.24	0.81
60	สกว073	ทุนทางสังคมและวัฒนธรรมของชุมชนในการแก้ไขปัญหาการทะเลาะวิวาทของเด็กและเยาวชน ตำบลกำพี้ อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม	3.41	0.60
61	สกว074	รูปแบบการทำงานของภาคีเครือข่ายอำเภอโนนสังในการป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร จังหวัดหนองบัวลำภู	2.29	0.96
62	สกว075	การพัฒนาหลักสูตรการจัดการทักษะชีวิตในสถานการณ์อุทกภัย เพื่อเตรียมความพร้อมของนักเรียน และสร้างการมีส่วนร่วมกับชุมชนในการเผชิญอุทกภัย กรณีศึกษา : โรงเรียนดรุโณทัยพุนพิน อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี	2.00	0.59
63	สกว086	รูปแบบการพัฒนาความเข้มแข็งของกลไกชุมชนในการป้องกันปัจจัยเสี่ยงของเด็กและเยาวชนจังหวัดหนองบัวลำภู	2.47	0.85
64	สกว087	รูปแบบการทำงานกลไกชุมชนเพื่อลดปัจจัยเสี่ยงในกลุ่มเด็กและเยาวชน ตำบลหนองกุงแก้ว อำเภอศรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู	2.53	0.85
65	สกว088	ศึกษาระบบและหลักสูตรการเตรียมความพร้อมเด็กหูหนวกก่อนเรียนร่วมที่มีประสิทธิภาพ	1.65	0.68
66	สกว089	ศึกษาการพัฒนาพ่อแม่ที่มีลูกสมองพิการรายใหม่ให้สามารถฝึกลูกได้ด้วยตนเองโดยศูนย์เรียนรู้ฟื้นฟูเด็กพิการ พัทยา จังหวัดชลบุรี	2.00	0.49
67	สกว090	ศึกษาและพัฒนารูปแบบการทำงานอย่างเข้มแข็งของแกนนำเครือข่ายในศูนย์การเรียนรู้และฟื้นฟูเด็กพิการ	2.53	0.78
68	สกว091	รูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนขนาดเล็กพื้นที่กึ่งเมืองเพื่อลดปัจจัยเสี่ยงของเด็กและเยาวชน ตำบลโพธิ์ชัย อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู	2.88	0.90
69	สกว092	รูปแบบการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของเด็กและเยาวชนด้วยบุญประเพณีท้องถิ่น ตำบลโนนเมือง อำเภอนากลาง จังหวัดหนองบัวลำภู	2.88	0.68
70	สกว093	แนวทางการใช้งานวิจัยเพื่อท้องถิ่นเป็นฐานในการฟื้นฟูชีวิตคนและสิ่งแวดล้อม รอบเขายายดา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ระยะที่ 2	2.18	0.86
71	สกว094	รูปแบบการสืบทอดวัฒนธรรมประเพณีการละเล่นของชุมชนต่อเด็กและเยาวชนบ้านหัวฝาย ตำบลโป่งน้ำร้อน อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่	2.06	0.87
72	สกว095	การสืบค้นภูมิปัญญาเพื่อพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างเด็ก,เยาวชนกับชุมชน บ้านหนองเหนี่ยง ตำบลบวกค้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่	1.88	0.76
73	สกว096	โครงการยุววิจัยระหว่างเยาวชนไทย-กัมพูชา (ยุววิจัย ASEAN ไทย-กัมพูชา) ระยะที่ 1	1.47	0.61
74	สกว097	ขีดความสามารถในการแข่งขันของเยาวชนไทยเพื่อรองรับการพัฒนาประเทศในบริบทของประชาคมอาเซียน	3.59	0.77
75	สกว098	นิทรรศการศิลปะเชิดชูพลเมืองดี	1.12	0.32
76	สกว099	ทัศนคติ ความคาดหวัง และความต้องการแสดงบทบาทของความเป็นพลเมืองในกลุ่มเยาวชนระดับสถาบันอุดมศึกษาในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้	3.06	0.87
77	สกว100	อนาคตภาพของการจัดการศึกษาตลอดชีวิตเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนใน	3.00	0.91

ลำดับ	รหัส	ชื่อเรื่อง	คะแนนเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
78	สกว103	ศูนย์เยาวชนเขตพัฒนาพื้นที่พิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ สถานการณ์ปัญหาและแนวทางการนำภูมิปัญญาด้านพันธุกรรมท้องถิ่น และระบบเกษตรผสมผสาน เพื่อฟื้นฟูคลองลำแชง โดยสภาเยาวชนต้นน้ำเขาพระ หมู่ 6 ตำบลเขาพระ อำเภอรัตภูมิ จังหวัดสงขลา ระยะที่ 1	1.53	0.70
79	สกว104	ปัญหาความขัดแย้งในการใช้ประโยชน์จากการจับสัตว์น้ำบริเวณแหล่งหญ้าทะเลอ่าวปัตตานี และการสร้างบทบาทของเยาวชนให้มีส่วนร่วมในการคลี่คลายปัญหาความขัดแย้งอย่างสันติวิธี กรณีศึกษาบ้านตะโละสมิแล ม.2 และบ้านปาตาบูดี ม.3 ต.แหลมโพธิ์ อ.ยะหริ่ง จ.ปัตตานี	1.82	0.86
80	สกว105	แนวทางการจัดการขยะของเยาวชน โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน บ้านมั่นคง ชุมชนบางบัว เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร	2.65	0.84
81	สกว106	กระบวนการถ่ายทอดวิถีเกษตรกรรมอย่างมีส่วนร่วมสู่เยาวชนตำบลหนองเรือ อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร	1.76	0.55
82	สกว108	แนวทางการอนุรักษ์ป่าชุมชน โดยการมีส่วนร่วมระหว่างกลุ่มเยาวชน วัด และชุมชนบ้านควนยูง ตำบลขุนทะเล อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี	2.00	1.03
83	สกว109	รูปแบบการสร้างเยาวชน ใจอาสา เพื่อทำงานทางสังคมขององค์กรภาคประชาสังคม จังหวัดสุราษฎร์ธานี	2.53	0.61
84	สกว110	รูปแบบกิจกรรมการหนุนเสริมการสอนอ่านภาษามลายูกลางสำหรับนักเรียนตาดีกา โดยเยาวชนชุมชนปอฮนตือมอ อำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี	1.65	0.68
85	สกว111	“บวยจ เดะ ลากู ชูกา บวยจ” เยาวชนอูรักลาโวยจ บ้านสังกาอู้ ตำบลเกาะลันตาใหญ่ อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่	1.47	0.61
86	สกว112	แนวทางการสืบทอดภูมิปัญญามโนราห์ โดยกลุ่มเยาวชน ครูภูมิปัญญา และองค์กรท้องถิ่น ชุมชนบ้านคลองเสียว เทศบาลตำบลเมืองเวียง อำเภอเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ระยะที่ 2	1.53	0.61
87	สกว113	แนวทางการศึกษาเห็ดในป่าพรุโต๊ะแดง โดยการสร้างกระบวนการเรียนรู้ให้กับเยาวชนในระบบโรงเรียนรอบพื้นที่ป่าพรุโต๊ะแดง จังหวัดนราธิวาส	1.65	0.48
88	สกว114	ศึกษาแนวทางการจัดการอาหารด้วยภูมิปัญญาปกาเกอะญอโดยแกนนำเยาวชนปกาเกอะญอบนพื้นที่สูง และการมีส่วนร่วมของผู้รู้ในชุมชน บ้านห้วยกระต่าย และบ้านแม่ลามาน้อย ตำบลแม่สามแลบ อำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน	1.71	0.67
89	สกว115	การเสริมสร้างพลังเยาวชนแบบมีส่วนร่วมเพื่อสร้างสุขในชุมชนหนองขอน อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี	3.06	0.64
90	สกว116	การจัดการเรียนรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นของเยาวชนแบบมีส่วนร่วมชุมชนโคกคอน ตำบลโคกคอน อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย	2.35	0.68
91	สกว118	การศึกษาการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนจากป่าภูกระแตของเครือข่ายเด็กและเยาวชนตำบลเอราวัณ เพื่อการฟื้นฟูป่าภูกระแต อำเภอเอราวัณ จังหวัดเลย	2.12	0.32
92	สกว119	รูปแบบการพัฒนาศูนย์เรียนรู้ลอยน้ำ เพื่อสร้างการเรียนรู้ให้กับเยาวชน บ้านชีมี ตำบลกะเปอร์ อำเภอกะเปอร์ จังหวัดระนอง	2.29	0.96
93	สกว121	รูปแบบกระบวนการเรียนรู้ศีล 5 ของเด็กเยาวชน เพื่อลด ละ เลิกการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ บ้านนาไร่และโนนมีชัย ตำบลดงมะไฟ อำเภอสุวรรณคูหา จังหวัดหนองบัวลำภู ระยะที่ 2	1.94	0.42
94	สกว122	รูปแบบการมีส่วนร่วมของภาคีชุมชนเพื่อเสริมสร้างบทบาทเยาวชนในการพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลกุดดินจี่ อำเภอนากลาง จังหวัดหนองบัวลำภู	3.12	0.76
95	สกว123	พัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อการฟื้นฟูภาษาเขมรถิ่นไทยบ้านโพธิ์กอง ตำบล	2.00	0.49

ลำดับ	รหัส	ชื่อเรื่อง	คะแนนเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
		เชื้อเพลิง อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์		
96	สกว124	รูปแบบการพัฒนาทักษะการอ่านและเขียนภาษามลายูยาวี สำหรับนักเรียนตาดีกา ตำบลปากู อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี	2.18	0.86
97	สกว125	โมเดลเชิงสาเหตุของเจตนาเชิงพฤติกรรมการสูบบุหรี่และการพัฒนาโปรแกรมเพื่อเพิ่มผลลัพธ์เชิงป้องกันของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เขตกรุงเทพมหานคร	3.71	0.46
98	สกว127	การพัฒนาความรู้ของครูวิทยาศาสตร์ด้านศาสตร์การสอน เนื้อหา และบริบท โดยใช้โครงการวิจัยทางวิทยาศาสตร์ระดับโรงเรียนเป็นฐาน	2.71	0.96
99	สกว129	รูปแบบและแนวทางการป้องกันการก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียน/นักศึกษาในกรุงเทพมหานคร	2.82	0.38
100	สกว134	การพัฒนาชุดการทดลองเคมีแบบสืบเสาะร่วมกับภาพเคลื่อนไหวระดับโมเลกุลเพื่อสนับสนุนความเข้าใจมโนมติและการปรับแก้มโนมติระดับโมเลกุลสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	3.65	0.48
101	สกว136	กระบวนการพัฒนาครูด้วยระบบหนุนนำต่อเนื่องเพื่อพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนในจังหวัดจันทบุรี	2.35	0.68
102	สกว137	การพัฒนาโมเดลกิจกรรมการเรียนการสอนแบบผสมผสานตามแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารอาเซียนเพื่อส่งเสริมทักษะการแก้ปัญหาของนักเรียนประถมศึกษา	2.71	0.57
103	สกว138	วิจัยและพัฒนาแบบฝึกอิเล็กทรอนิกส์เพื่อแก้ไขปัญหาการอ่านออกเสียงและการพูดภาษาไทยไม่ชัด	2.18	0.78
104	สกว145	การพัฒนาครูด้วยระบบหนุนนำต่อเนื่องเพื่อเสริมสร้างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และทักษะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนจังหวัดนครนายก	2.76	0.73
105	สกว146	ชุดโครงการวิจัยกระบวนการพัฒนาครูด้วยระบบหนุนนำต่อเนื่อง (Teacher Coaching) ระยะที่ 2	2.53	0.61
106	สกว148	การวิเคราะห์ปัจจัยเสี่ยงและวางรูปแบบการป้องกันความเสี่ยงในการออกกลางคันของนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามภายในเขตพัฒนาเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ของจังหวัด	2.82	0.38
107	สกว149	การวิจัยและพัฒนาตัวแบบการจัดการเชิงพื้นที่เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการอ่านของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาในจังหวัดสุโขทัย	3.06	0.80
108	สกว150	การออกแบบสื่อเพื่อการจัดการเรียนรู้วิชาศิลปะสาขาทัศนศิลป์อย่างเต็มรูปแบบสำหรับนักเรียน ตาบอดสนิทระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย : กรณีศึกษาโรงเรียนการศึกษาคนตาบอดจังหวัดขอนแก่น	2.59	0.91
109	สกว151	การเปรียบเทียบกลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์การอ่านภาษาอังกฤษในบริบทอาเซียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทยและมาเลเซีย	3.53	0.85
110	สกว155	การใช้งาน ความเสี่ยง การรู้เท่าทันสื่อดิจิทัล และแนวทางการสอนเพื่อการรู้เท่าทันสื่อดิจิทัลสำหรับนักเรียนมัธยมในประเทศไทย	3.53	0.61
111	สกว156	การพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียนในชุมชนแหล่งท่องเที่ยวหมู่บ้านช้างโดยใช้สาระจากท้องถิ่น	3.47	0.61
112	สกว157	อิทธิพลของครอบครัว โรงเรียน และจิตลักษณะที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับอาชีวศึกษาของนักเรียนในประเทศไทย	3.06	0.42
113	สกว158	การพัฒนาสิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการรู้สื่อและสารสนเทศของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษา	3.24	0.55

ลำดับ	รหัส	ชื่อเรื่อง	คะแนนเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
114	สกว159	การเตรียมนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย สู่มหาวิทยาลัย ด้วยโปรแกรมการเรียนโดยใช้งานอาชีพเป็นพื้นฐาน	2.59	0.91
115	สกว161	บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเพื่อพัฒนาการใช้ภาษาไทยสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาตอนต้นเชื้อสายกะเหรี่ยงและมอญ	3.18	0.92
116	สกว162	การพัฒนาชุดการเรียนอิเล็กทรอนิกส์สำหรับครูคณิตศาสตร์ เพื่อสอนทักษะชีวิตแก่นักเรียน	2.76	0.88
117	สกว163	การศึกษาหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนอ่าน-เขียนภาษาไทยระดับชั้นประถมศึกษาในโรงเรียนท้องถิ่นและโรงเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ในพื้นที่ภาคใต้	3.06	0.64
118	สกว164	กระบวนการประยุกต์ใช้แนวทางหลักคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การจัดการศึกษาของโรงเรียนกับชุมชน กรณีศึกษา : โรงเรียนบ้านฝายป่าบัว ตำบลหนองคูขาด อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม	1.65	0.48
119	สกว166	รูปแบบการบูรณาการ การใช้สมุดบันทึกภาพเขียนสะท้อนความคิดเพื่อพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาสำหรับนิสิตนักศึกษา สาขาวิชาศิลปศึกษาระดับปริญญาตรี	2.00	0.84
120	สกว167	แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการ เพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียน โดยชุมชนมีส่วนร่วมของโรงเรียนบ้านหนองหว้า หมู่ที่ 4 ตำบลทุ่งยาว อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง	2.06	1.00
121	สกว168	การประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมในการจัดกระบวนการเรียนรู้ด้านเกษตรกรรมของนักเรียนโรงเรียนบ้านแพะยันต์ดอยแช่ ตำบลทากาศ อำเภอแม่ทา จังหวัดลำพูน	1.82	0.51
122	สกว170	กระบวนการขยายผลเกษตรอินทรีย์ผ่านรูปแบบการสร้างโรงเรียนชาวนาน้อย บ้านดอนแคน ตำบลม้องชัยพัฒนา อำเภอม้องชัย จังหวัดกาฬสินธุ์	2.88	0.96
123	สกว171	รูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนในพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นที่เหมาะสมกับการเรียนรู้ของนักเรียน โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนชูทิศวิทยา ตำบลหนองเทา อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม	2.41	0.69
124	สกว172	ศึกษาศักยภาพชุมชนเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ท้องถิ่น ของนักเรียน ครู และครูภูมิปัญญาในชุมชน กรณีโรงเรียนบ้านป่าตง อำเภอพนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี	2.00	0.59
125	สกว173	การจัดกระบวนการเรียนรู้ลดการใช้พลังงานของครูและนักเรียนอย่างมีส่วนร่วมโดยใช้ชุมชนเป็นฐานเรียนรู้ กรณีศึกษาโรงเรียนหัวหินวัฒนาลัย ตำบลหัวหิน อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์	2.88	1.02
126	สกว176	การพัฒนาบทเรียน e-lerning แบบปฏิสัมพันธ์ วิชาคอมพิวเตอร์เพื่อชีวิต สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี	2.65	0.48
127	สกว178	การพัฒนารูปแบบสิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้แบบปฏิสัมพันธ์ที่ส่งเสริมกระบวนการคิดแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักศึกษาสาขาคอมพิวเตอร์ศึกษา	3.53	0.70
128	สกว179	การพัฒนาทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ด้านการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษาครู	3.24	0.94
129	สกว181	การวิจัยเพื่อพัฒนาสมรรถนะสากลของนักศึกษามหาวิทยาลัยในศตวรรษที่ 21	2.29	0.75
130	สกว182	การพัฒนาสื่อเสริมทักษะการอ่านภาษาอังกฤษโดยใช้นิทานพื้นบ้านกลุ่มชาติพันธุ์เขมรในเขตอีสานใต้	2.94	0.94
131	สกว183	การเรียนรู้คณิตศาสตร์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีโดยใช้การคิดขั้นสูง	2.76	0.81
132	สกว184	การบ่มเพาะความรู้ในการสอนจำเพาะเนื้อหาโดยใช้เทคโนโลยีในกระบวนการวิทยาศาสตร์สืบเสาะโดยใช้โปรแกรมการเรียนรู้ที่เน้นปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีการสอนและเทคโนโลยี สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครูวิทยาศาสตร์	2.59	0.69
133	สกว187	การใช้กลยุทธ์น่านน้ำสีครามเพื่อพัฒนาโมเดลกระบวนการเรียนรู้ของนักศึกษาเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์	3.24	0.73

ลำดับ	รหัส	ชื่อเรื่อง	คะแนนเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
134	สกว189	การพัฒนาจิตวิญญาณและจริยธรรม ของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัย	2.94	0.80
135	สกว191	การวิจัยและพัฒนาชุดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมจิตจริยธรรมของนักศึกษาอาชีวศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่	3.65	0.59
136	สกว192	การพัฒนารูปแบบการสร้างอาชีพการเลี้ยงไก่ประดู่หางดำของชุมชน โดยใช้รูปแบบความร่วมมือการจัดกระบวนการการเรียนรู้ของนักศึกษา และชุมชน	2.35	0.84
137	สกว193	กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อพัฒนาการเป็นผู้ประกอบการมืออาชีพของนักศึกษาวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีกาญจนบุรี	1.47	0.50
138	สกว194	รูปแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพของนักศึกษาวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีราชบุรี โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน	1.76	0.81
139	สกว195	รูปแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้ เพื่อสร้างความมั่นใจในการศึกษาวิชาชีพเกษตรกรรม โดยชุมชนมีส่วนร่วม ของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีสุพรรณบุรี อำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี ระยะที่ 1	2.29	0.82
140	สกว197	การพัฒนารูปแบบการสร้างเสริมสุขภาพองค์รวมของวัยรุ่นที่ติดเชื้อเอชไอวีด้วยแนวคิดเป้าหมายในชีวิต	3.18	0.38
141	สกว199	การใช้ประโยชน์จากงานวิจัยรูปแบบสื่อการสอนที่มีการใช้หลักเสียงบรรยายภาพของครูโรงเรียนสอนคนตาบอด	3.00	0.77
142	สกว200	การยกระดับคุณภาพการศึกษาและสร้างสรรค์การเรียนรู้ในภูมิภาคตะวันตก	2.47	1.04
143	สกว201	การพัฒนาหลักสูตร วัฒนธรรมดนตรีผู้ไทยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	3.65	0.59
144	สกว202	การกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาสู่สถานศึกษา: กรณีศึกษาโครงการพัฒนาการบริหารรูปแบบนิติบุคคลรุ่นที่ 1 และ 2	2.53	1.04
145	สกว203	โครงการวิจัยเพื่อจัดทำข้อเสนอการปฏิรูปแนวทางการบริหารจัดการโรงเรียนไทย	2.18	0.98
146	สกว205	การสร้างเครือข่ายความร่วมมือพหุภาคีเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กจังหวัดนครปฐม	3.06	0.73
147	สกว206	การศึกษาผลกระทบและความพร้อมของบริการการศึกษาในประเทศไทยต่อการรองรับการเปิดตลาดการค้าบริการภายใต้ประชาคมอาเซียนและการรวมกลุ่มเศรษฐกิจในภูมิภาค	1.76	0.73
148	สกว208	เรื่องเล่าชีวิตครูสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ : ความต้องการและความหวาดกลัว	3.24	0.64
149	สกว211	การถอดบทเรียนจากประสบการณ์ของโรงเรียนขนาดเล็กในเขตภาคกลางตะวันตก	2.82	0.86
150	สกว212	กรณีศึกษา: รูปแบบความสำเร็จการจัดการศึกษาโรงเรียนขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	2.59	0.84
151	สกว213	ฟื้นวิถีตีมีด เครื่องดนตรีแคน ไผ่จักสานพื้นบ้านอ่าข่าสู่การพัฒนาสร้างความรู้ อัตลักษณ์ที่เชื่อมโยงและเพิ่มเศรษฐกิจฐานรากของคนในชุมชนอ่าข่า	1.41	0.49
152	สกว214	การศึกษาพืชสมุนไพร ภูมิปัญญากลุ่มชาติพันธุ์ เพื่อการอนุรักษ์ฟื้นฟู อย่างมีส่วนร่วม ของกลุ่มสมุนไพรแปรรูปบ้านหัวน้ำแม่สะกึด ตำบลผาบ่อง อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน	1.71	0.57
153	สกว216	การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น "มรดกวัฒนธรรมเมืองบางขลัง" สำหรับการเรียนการสอนของโรงเรียนในพื้นที่ อำเภอสวรรคโลก จังหวัดสุโขทัย	3.53	0.61
154	สกว219	การขยายผลสู่สาธารณะงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น “สตูลกับการศึกษาด้วยกระบวนการวิจัย”	1.65	0.68
155	สกว221	รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะแก่ครูผู้สูงอายุในการใช้ ICT เพื่อสนับสนุนงานบริหารและงานการเรียนการสอน กรณีศึกษา : โรงเรียนบ้านธาตุ ตำบลแสนสุข อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี	3.41	0.60

ลำดับ	รหัส	ชื่อเรื่อง	คะแนนเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
156	สกว223	พัฒนาศักยภาพและสนับสนุนผู้เรียนผ่านกิจกรรมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดสตูล	1.65	0.59
157	สกว225	แนวทางการจัดการศึกษาที่ตอบสนองความต้องการของชุมชนของโรงเรียนขนาดกลาง จังหวัดสตูล	1.53	0.50
158	สกว226	การพัฒนาการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน จังหวัดสตูล	1.65	0.68
159	สกว227	รูปแบบการจัดกระบวนการเรียนการสอนโดยใช้ภูมิปัญญาของชุมชน ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของโรงเรียน และชุมชนบ้านหัวสระ ตำบลหนองเรือ อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม	1.76	0.55
160	สกว228	การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนขนาดเล็กโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนบ้านนางาม ตำบลคำพอุง อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด	1.65	0.59
161	สกว229	พัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก กรณีศึกษา : โรงเรียนบ้านด่านเจริญท่ากอกวิทยาสรรค์ ตำบลเก่าย่าดี อำเภอแก้งคร้อ จังหวัดชัยภูมิ	3.18	0.71
162	สกว235	การจัดการเรียนการสอนภาษาโส้ในระบบโรงเรียนโดยชุมชนมีส่วนร่วม ต.โพธิไพศาล ต.กุสุมาลย์ และต.นาโพธิ์ อ.กุสุมาลย์ จ.สกลนคร ระยะที่ 1	2.00	0.84
163	สกว243	การศึกษาฟื้นฟูคุณค่าและความหมายของลานวัฒนธรรมวิถีชุมชนอ่าข่า	2.00	0.69
164	สกว244	“องเท่อมู่หละสาเผอก่ง ” การถอดความรู้ในนิทานเพื่อสร้างการเรียนรู้ ถ่ายทอดและปรับใช้กรณีศึกษาบ้านที่ไล่ป้า ตำบลไล่โว่ อำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี	2.29	0.67
165	สกว246	รูปแบบการดำรงอยู่ของชุมชนกลางป่าโคก ตำบลนาโส่ อำเภอกุดชุม จังหวัดยโสธร	2.53	1.04
166	สกว247	การศึกษาการสร้างระบบการดูแลคนพิการโดยครอบครัวและชุมชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในท้องถิ่นตำบลกุดตุ้ม อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ	2.41	0.97
167	สกว250	การศึกษารูปแบบการสร้างอาชีพของครอบครัวคนพิการแต่ละประเภทที่เหมาะสมสำหรับท้องถิ่น ตำบลโคกกลาง อำเภอประทาย จังหวัดนครราชสีมา	2.94	0.80
168	สกว251	การศึกษาแนวทางการสร้างรูปแบบการดูแลคนพิการจิตพฤติกรรม โดยครอบครัว ชุมชน และองค์กรที่เกี่ยวข้อง อำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมา	3.00	0.69
169	สกว252	พลังคุณค่ากระติบข้าวจากคล้าต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตครอบครัวและชุมชน กรณีศึกษา : บ้านส้มโฮง หมู่ 5 ตำบลโนนสวรรค์ อำเภอปทุมรัตต์ จังหวัดร้อยเอ็ด ระยะที่ 1	1.53	0.70
170	สกว253	การสร้างระบบสวัสดิการเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนขับ ครอบครัว และชุมชนแท็กซี่บ้านหนองพลับ กรณีศึกษา : บ้านหนองพลับ บ้านหนองพลับใหม่ ตำบลท่าหาดยาว อำเภอโพนทราย จังหวัดร้อยเอ็ด ระยะที่ 1	1.59	0.84
171	สกว254	รูปแบบการดูแลรักษาสุขภาพ ด้วยการผสมผสานภูมิปัญญาและวัฒนธรรมของบ้านโคกกลาง ตำบลลุมพุก อำเภอคำเขื่อนแก้ว จังหวัดยโสธร ระยะที่ 1	2.76	0.88
172	สสส004	โครงการพัฒนาเครือข่ายการจัดการเชิงพื้นที่ในการวิเคราะห์สถานการณ์และขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชน	3.35	0.84
163	สสส005	โครงการพัฒนาเครือข่ายการจัดการเชิงพื้นที่ในการวิเคราะห์สถานการณ์และขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชนในพื้นที่ภาคกลาง	2.82	1.15
174	สสส006	โครงการพัฒนาเครือข่ายการจัดการเชิงพื้นที่ในการวิเคราะห์สถานการณ์และขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชนในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน (10 จังหวัด)	3.06	1.11

ลำดับ	รหัส	ชื่อเรื่อง	คะแนนเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
175	สสส013	โครงการสนับสนุนการขับเคลื่อนการส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้ และพัฒนาคุณภาพเยาวชน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพแก่งบประมาณที่รัฐบาลจัดสรร	2.76	0.81
176	สสส014	โครงการพัฒนารูปแบบการดูแลช่วยเหลือด้านสุขภาพจิตเพื่อป้องกันพฤติกรรมรุนแรงในนักเรียน/นักศึกษาอาชีวศึกษา	3.18	0.62
177	สสส023	โครงการทบทวนและประเมินผลการดำเนินงานของแผนงานสนับสนุนการสร้างเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพ และสุขภาวะของเด็กและเยาวชน (สสค.)-	3.00	0.97
178	สสส027	โครงการส่งเสริมศักยภาพศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นศูนย์การเรียนรู้การพัฒนาเด็กปฐมวัย	2.88	1.02
179	สสส028	โครงการเพิ่มศักยภาพแกนนำสภาเด็กและเยาวชนกับการขับเคลื่อนประยุกต์ให้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การมีสุขภาวะที่ดีในกลุ่มเด็กและเยาวชน	2.59	1.09
180	สสส052	โครงการพัฒนาโรงเรียนไทยรัฐวิทยาต้นแบบลดภาวะโรคอ้วนและปัจจัยเสี่ยงด้วยหลัก 6 อ.	2.94	0.73
181	สสส144	โครงการการสร้างเครือข่ายจัดการเรียนรู้ตามแนวทางโรงเรียนสุขภาวะ เพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนในโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู	3.00	0.91